SYNONYMORVM SYLVA OLIM A SIMONE PELEGROMIO collecta, & Alphabeto Flandrico ab eodem Authore illustrata : nunc autem è *Belgarum sermone in Anglicanum transfusa,* & in alphabeticum ordinem redacta per H. F. *& ab eodem denuò multis locis emendata & aucta.*

Accesserunt huic editioni Synonyma quædam *poëtica, in scholis versantibus perquam necessaria.*

Excusum LONDINI impensis *Iohannis Norton,*

CLARISSIMO VIRO DOMINO FRANCISCO WALSINGHAMO, EQVITI AVrato, & ſereniſſimæ Regiæ Maieſtati à Conſilijs, H.F. *felicitatem* precatur perpetuam.

QVoties in animo meo complector (Honoratiſsime Walſingame) funeſtas & horrendas illas Chriſtianorum ſtrages ante aliquot annos Pariſijs æditas, ex quibus ego inter cæteros, cum ſummo vitæ periculo & diſcrimine elapſus ſum: toties ſoleo de ſingulari Dei erga me bonitate, & apud me præclarè ſentire, & apud alios magnificè prædicare: quòd me ſcilicet incolumem & ſaluum ex immaniſſimis illis Galliarum procellis, in pacatiſſimum iſtud Angliæ regnum, tanquam in tutiſſimum portum & aſylum deduxerit. Cæterum vt hoc diuino munere & beneficio factum eſſe libenter agnoſco: ſic etiam & eo nomine me multo fœliciorem eſſe ſemper exiſtimaui, quòd ex illo vſque tempore, te patronum mihi indulgentiſſimum ſortitus ſim, cuius ego inſignem beneficentiam toties ſum expertus, vt infinitis officijs me tibi obſtrictum eſſe liberè profitear. Hinc

ego tanquam oraculi cuiusdam authoritate permotus, sæpissimè antehac (clarissime Patrone) de resciuenda gratia deliberaui: verum nihil hactenus occurrit, præter exiguum istud munus literarum, quo me tot tantorumq; tuorum beneficiorum memorem esse declarassem. Quapropter, vt extaret aliquod obseruantiæ meæ testimonium, in gratiam vestrorum hominum, ista Pelegromij cuiusdam Synonima è populari & vernaculo Belgarum sermone in Anglicam linguam transferenda esse censui. Quæquamuis eiusmodi fortasse non sint, vt delicatulis & curiosioribus quibusdam hominibus possint satisfacere: si tamen illa tibi ingrata esse non censero, abundè magnum laboris mei fructum videbor reportasse. Summis igitur à te precibus contendo, vt libellum istum eo animo quo à me profectus est accipias; & eundem in patrocinium & tutelam tuam recipere digneris: illud enim plane persuasum habeo, eum vel propterea alijs gratiorem esse futurum, quod splendidissimo tuo nomine, quasi eximio quadam gemma insignitus sit. Deus Opt. Max. dominationem tuam, & ad Ecclesiæ suæ propagationem, & ad perfectam reip. confirmationem quàm diutissimè seruat incolumem. Londini 10. Octob.

Tuæ dignitatis studiosissimus, H.F.

IO. SERRANVS DE SYNONIMIS AD *Lectorem.*

VT Studioſus delectum quendam Synonymorum habere poſſit, ac modum variandæ orationis per Synonymiam; nos ex paucis veluti per tranſennam indicabimus: Nam plenam ac perfectam doctrinam ea de re tradere, iam non eſt noſtri inſtituti, nec illa breuibus vel paucis abſolui poſſet. Quare exactum & accuratum methodum aliis relinquimus ac permittimus, quibus vel tantum otii ſupereſt, vel quos id ſtudiorum genus delectat. Nobis ſatis erit, ſi vel viam vtcunque monſtrauerimus: Ea autem Synonymorum, ſiue per Synonymiam variandi ratio, primum ac omnium maximè ex Dialectica traditione deſumi poterit. Nam Dialectica maximè omnium & ante omnia id agit, vt doceat nos de rebus propriè, certò, appoſitè, verè ac infallibiliter loqui. Ac ideo præſcribit nobis, quomodo omnium rerum eſſentiam ſiue exiſtentiam aut ſubſiſtentiam, genus, ſpecies, proprietates, conditiones, accidentia, quantitates, qualitates, relationes, actiones, paſſiones, tempora, locos, ſitus, habitus, diſpoſitiones, formas & figuras, cognata, affinia, partes, ſimilitudines, contrarietates, cauſas, officia, & effectus, ſicut Dialectici Doctores præcipiunt, collocare poſſimus. Ex eiuſmodi con-

ditionum, proprietatum, accedentium & causarum multiplicitate, nascitur rerum appellendarum & describendarum multitudo ac varietas. Primum enim à genere, sicut à patre, auo, &c. liberis imponuntu nomina, vt Agamemnon dicitur à patre Atrides, Hector Priamides, Achilles Æacides, &c. Et Romani dicuntur Dardani à Dardano, Aeneadæ ab Ænea, Romani à Romulo. Deinde à specie oritur generalis appellatio : vt cùm hominem aliquoties animal vocamus, aut iustitiam virtutem dicimus, & pium dicimus, qui omni virtute ac Christiana fide est præditus. Secundò & à differentia sumuntur appellationes, sicut animus dicitur anima eò quòd vegetat, Spiritus quòd contemplatur, Sensus quòd sentit, Animus quòd sapit, Mens quòd intelligit, Ratio quòd discernit, Memoria quòd recordatur, Voluntas quòd vult. Sunt enim quoad substantiam eadem. Differunt autem eiusmodi qualitatum conditionibus. Sic etiam flendi varia est differentia : Flere enim est lachrymas plangere, & est hominum tantùm. Lachrymare, siue lachrymari, est lachrymas effundere, & fit interdum sine sono, & transferetur etiam ad vites. Lugere est valdè flere, & est in luctu ac lugubri habitu esse ex obitu charæ necessariæq; personæ. Gemere est cùm præ angustia ex pectore sonus erumpit. Plangere est percussione ac verberatione pectoris, capitis, vultus, aliorumue membrorum se dolore afficere. Plorare est voce flebili & effusa dolorem suum operire. Atque hinc proueniunt species, vt, Animæ species sunt : Anima, Spiritus, Sensus, Animus, Mens, Ratio, Memoria, Voluntas, Fletus, species sunt : Lachrymæ, luctus, gemitus, planctus, ploratus. Odoris

boni

boni ſpecies ſunt: Sapor, acor, nidor. Mali vero: Fætor, pædor, putor, rancor, ſqualor, ſordes, ſitus. Ac aliquoties eiuſmodi ſpecierum vocabulis promiſcuè vtimur.

Tum etiam à proprietatibus rerum fit denominatio, vt hominem à loquendi proprietate ſæpe loquacem, etiam locutulcium, item etiam dicacem, aliàs blateronem, blateratorem, aut etiam nugonem, nugatorem. Et ab edendo: Edacem, edonem. A bibendo: Bibacem: bibulum, bibonem, biboſum, bibaculum. Simili modo & ab officijs ſortiuntur ſæpe varia ac multiplicia nomina, vt cùm Ioannes dicitur Baptiſta, Lucas, Euangeliſta, atque etiam Medicus. Paulus Apoſtolus. Et Iulius dictus fuit Tribunus: Quæſtor, Aedilis, Pontifex Max. Prætor, Conſul, Cæſar & Imperator, ſcilicet ab officijs, quæ ſubinde geſſerat. Nam ita poteſtatum & officiorum innumera fere extant nomina. Ad eundem modum artifices ſua accipiunt nomina: vt, Agricola ſiue Agricolator ab agris colendis, Ruſticus ſiue Ruricola à rure colendo. Colonus à terra colenda. Hinc ſunt denominationes Fabrorum lignariorum, ferrariorum, ſerariorum, aurariorum, argentariorum. Eiuſmodi denominationes fiunt aliquando etiam à reliquis accidentibus, velut ab actione & paſſione. Nam Deus dicitur Factor & Creator cœli & terræ. Et quæ facta ſunt, dicuntur facturæ & creaturæ, item opus manuum eius. A tempore, ſicut habitacula quædam nominantur æſtiua aut hybernalia, brumalia ſiue hyemalia: Item homo ab ætate infans, puer, adoleſcens iuuenis, vir ſenex, decrepitus. Sic adoleſcens dicitur Ephebus, & puella nubilis, apta, matura viro. Et ſæpe res pro

temporis varietate varia sortiuntur nomina, vt Hierusalem dicebatur primùm Jebus, deinde Hierusalem, & post deuastationem Aelia.

A loco, vt qui apud Græcos dicebantur Philosophi, apud Persas Magi, apud Gallos Druydæ, apud Indos Gymnosophistæ, apud Aegyptios Sacerdotes, apud Hebræos Prophetæ, apud Latinos sapientes, & apud Assyrios Chaldæi nominabantur.

A situ, vt Hierusalem, à monte Zyon, etiam Zion appellabatur.

Ab habitu, vt Philosophus, Orator, Poeta, Musicus, Theologus, Jurista, Medicus.

A forma & pulchritudine, vt cùm aliquam nominamus, Venerem, Helenam: Aut etiam deformitate, vt cùm dicimus aliquem esse Thersiten, Aesopum, Corytheum.

A figura, vt quando mensarios orbiculos à rotunditate orbes, siue à quadrata figura quadratas dicimus. Sic mensæ etiam Tripodes dicuntur.

A cognatis, vt ab Aemylio cognominatur familia Aemylianorum, siue Aemyliani, ab Israëli Israëlitæ, ab Ismael Ismaelitæ, à Iuda Iudæi, &c.

A similitudine, vt vbi hortos appellamus Paradisos, puellas Veneres.

A contrarietate, vt cùm bellandi exercituum bellum dicimus, quasi minimè bellum, hoc est bonum. Aut quando per Ironiam aliquem vocamus Poetam, Musicum Oratorem. Aut vt est in prouerbio, Tertius Cato, Octauus sapientum, Alter Hercules. Sic & à causis variæ & diuersæ sumuntur appellationes: vt à causa efficiente, Occisor, Necator, Interfector, Trucidator, Homicida, Patricida, Matricida,

Fra-

Fratracida, Adulter, Mœchus, Mœchator, Pater, Genitor, Author sobolis, Parens, Mater, Genetrix.

A materia, vt à terra dicuntur homines terreni, terrestres, terrei, humei, quasi ex terra humoque facti Ianua ferrea: à literis, literatus, literarum peritus, sciens, expers. Sic librum siue volumen vocamus codicem à materia, eo quod ex corticibus olim compingebantur libri.

A causa formali, sicut liber dicitur volumen à voluendo. Item fur dicitur Manticularius siue Mantelator, marsupicida, saccularius peculator, suppilator, eo quod furando eiusmodi formis & modis vti solet manticulas enim attractat, vt furetur, ac inserens se confertæ multitudini, marsupia aut secat, aut artificioso dolo aperit, euacuat & pecunias aufert Tum à marsupiis secandis siue ab scindendis marsupicida dicitur: vocatur & saccularius à sacculis sub veste latentibus, in quos furtiuam rem reponit. Et peculator, quod aliorum bona furtiuè sibi peculia & propria, ac ad se pertinere faciat. Et suppilator ab eo quod clanculare rapit. Sic negotiandi forma est, inire commercia, exercere commercia siue mercaturam mercare & contrahere commercia. Negotiator enim à negotiando hisce formis vtitur. Primum enim init commercia, hoc est, aggreditur mercandi negotium. Deinde inter negociandum exercet commercia siue mercaturam. Tum qui vult mercaturam exercere, opus est vt mercetur, id est, Emat ac vendat merces. Postremo necesse erit vt empias merces in vnum contrahat atque comportet. Et causa efficiens appellatur negociator,

negociator, exercens commercia ſiue mercaturam, mercator. Sic etiam vxoris ducendæ forma eſt: Contrahere, inire matrimonium, iungi fœdere matrimonij, copulari, ſortiri coniugium, vinculis iugalibus ſeſe innectere, ducere vxorem: Nam matrimonij copulatio eſt quodammodo contractus, In iſtiuſmodi verò contractu, duo iunguntur ac copulantur fœdere matrimonij, atque ita demum ſortitur, id eſt ſorte ſiue fato quodam acquirit coniugium, atque ſeſe ita annectit vinculis iugalibus, ac poſtremùm ducit vxorẽ ſecum domum.

Pœnitentia ſiue pœnitendi forma eſt, duci pœnitentia, ſubire pœnitentiam, Agnoſcere peccatum, errorem & culpam, Dolere, triſtari, angi, cruciari propter peccatum, errorem & culpam. Timere, formidare, horrere iram, minas ac iudicium Dei, pœnas cruciatus, ignes infernales ac mortem æternam. Nam qui penitet, ducitur quodammodo à vita impœnitente, ad vitam pœnitentem, ab errore ad veritatem, à peccato ad iuſtitiam. Et qui patitur ita ſe duci, is quodammodo ſubit iugum pœnitentiæ. Et id ſit dum tandem incipimus rectè ſapere, ac intelligimus agnoſcimuſque hactenus nos erraſſe ac peccaſſe, nos incidiſſe in iram ac iudicium Dei, ac meruiſſe æternum ſupplicium: Huc vbi ventum fuerit, tunc incipimus dolere, triſtari, mœrere, angi, cruciari, ac omnibus modis affligi, tunc cor incipit timere, pauere, formidare, ac horrere iram, minas ac iudicium Dei.

A cauſa finali: Nam vbi tres cauſæ anteriores recto & iuſto ordine præceſſerunt, tunc ſequitur finis rectus ac bonus. Sin minus, ſequitur finis prauus, vt

vbi

vbi appellamus aliquem doctum, literatum, erudi-
tum, gnarum, peritum, scientem expertumque.
Nam is solet esse finis bonæ institutionis. Eodem
modo quoties appellamus aliquem Poetam, Orato-
rem, Musicum. &c. contra qui nihil dicit neque à
quoquam institutus est, eum vocare solemus idio-
tam, indoctam, inertem, inexpertum, illiteratum, ru-
dem, &c. Nam is finis comitatur eos, qui disci-pli-
nam aspernantur ac negligunt. Ita candide lector, vi-
des vnde fiat, & quibus ex fontibus proueniat, quod
sæpe vni rei plures appellationes adscribãtur, & quod
de vna eademque re plurifariam ac diuersis modis
loqui soleamus, ita tamen, vt semper eandem & nul-
lam aliam rem intelligamus, nempe si Dialecticos
locos (quibus vnamquamque rem describere ac de-
finire solet) probè considerueris, in iustum ordinem
tibi præscripseris, memorioquæ mandueris, tum, sæ-
pe vel ex singulis aut plerisque ex locis vnamquam-
piam vel denominationem, definitionẽ, vel descrip-
tionem desumere, atq; orationem tuam variare pote-
ris. Nam hoc ipsum & Grammaticus & Diale-
cticus Rhetor agunt. Grammaticus enim, vbi tibi
describit vocum significationes, ac vult tibi earun-
dem significationem, rationem & causam reddere,
tunc ducit suam rationem siue causam à quopiam
istorum locorum & ait: Hæc res inde eiusmodi signi-
ficationem habet, nempe à patre, à maioribus, ab
eius auctore, ab officio, à loco, à situ, ab habitu, à
tali forma, siue figura, à materia, propter hunc finem
&c. Tum si inspicias, quos tradit Grammaticus va-
rios loquendi modos, tum aduertes eiusmodi lo-
quendi modos ex hisce promanare fontibus vt cum

dicit

dicit. Dare negotium idem est quod mandare: Nam mandati causa finalis, est negotium, ita vt qui mâdatum velit exequi, negotiosus sit necesse est. Dare palmam, idem est quod victoriam concedere. Palma autem signum est victoriæ, qui ergo palmam alteri præbet, significat eum victorem. Dare effectum significat expedire, Qui enim rem aliquam efficit, elaborauit, absoluit, iam offert, dat ac præbet ei, cui debet. Emaungere pecuniam, id est, extorquere pecuniam à similitudine. Facilius enim quispiam à quopiam è naso mucum emungeret, quàm è sene pecuniam adipisceretur. Obire munus est acceptare officium. Qui enim officium acceptat, videtur obire ingens negootiorum munus. Ita vbi libet, si modò animum aduertas, experieris in omnibus loquendi modis aliquam subesse causam. Sicut D. Erasm. Roterodamus in suis Chiliadibus, nihil aliud agit, quam vt doceat, vnde quibus ex causis ptouerbiorum sententiæ ortæ sint. Deinde & idem agit Dialecticus in suo dicendi genere. Nam postquam rerum conditiones ac proprietates per locus supra nominatos edocuit, tum inde porro reliquam suam, tractationẽ prosequitur. Docet enim inde conficere definitiones, diuisiones, propositiones & argumentationes. Et daturus alicuius rei definitionem, sumet eam aut ex rei essentia, aut à genere per species, aut per propria, aut ab accidentibus, aut à causis, aut officiis, aut membris, &c. Deinde ostendens definitionem, certitudinem veram Synonymiæ rationem tradit. Docet enim definitiones ac propositiones conuertendas, atque ita experiri an conuersa æquipolleant. Nam primum postquam rem aliquam docuit definire ex rei sub-

stantia

stantia, tum definitionem docet conuertendam, hoc est, aut subiectum in locum prædicati, ac prædicatum in locum subiecti collocandum, aut signis aliquibus abiectis aliquo modo commutandum: vt Potus est liquor ad bibendum aptus. Hac definitione data, iubet eandem definitionem transpositis vocabulis conuertere, ac si indagare, an definitio sit vera ac certa, nempe ita: Liquor ad bibendum aptus est potus. Ecce iam habes Synonymiam, nam vtro modo efferas: idem sonat: Sic auaritia est omnium rerum cupiditas, omnium rerum cupiditas est auaritia, Et sic agit Dialecticus in omnis generis definitionibus.

Postremo etiam Rhetor, etiam si omnia ornatè, eleganter, amplificè ac spendidè dicere studeat, & omnem suam dicendi rationem, ad applausum vel audientium, vel legentium instituat, tamen hisce supra nominatis dialecticis locis, ceu fundamento nititur. Nam vtuncque rem amplificent, tamen cuncta argumenta ad huiusmodi locos referri possunt, sicuti illorum libri nobis multis & pleniſſime tradunt. Huc facit etiam, quod Rhetores plurima de Schematibus, tropis ac figuris dictionum, locutionis ac sententiarum præcipiunt. Huiusmodi enim præceptionibus, nihil aliud agunt, quam vt nos erudire conentur, quam variis modis ac figuris eandem rem nominare, vel eandem sententiam efferre valeamus. Quare qui Synonymiæ ac orationis variandæ rationem perdiscere desiderat, is dicendi artes, hoc est, Grammaticam, Dialecticam & Rhetoricam quam diligentissime ediscat, præcipue vero Dialecticam, & maximè ea parte, vbi locos proponit,

proponit, quibus rerum conditiones, proprietates, accidentia & cauſas explicat, quos quiſq; ſibi quàm familiariſsimè efficiat ac ita perdiſcat, memoriæque commendet, vt eos ad vnguem calleat. Sic enim & Grammaticorum & Rhetorum preceptiones quàm dexterrimè intelliget, & ad dicendi facultatem commodiſſimam viam ſibi parabit. Tum etiam plurimum faciet ad Synonymiæ rationem, qua diſcet de vna re plurifariam loqui, quos deinde loquendi modos ſibi quiſq; ad ſuum vſum reſeruabit. quos poſteà ad quamuis cauſam pro rerum ratione ac circumſtantia accommodare poterit. Nam Synonymia & ratio variandæ orationis etiam eò valet, vt inde etiam vocum & orationis proprietas perdiſcatur. Vbi enim didiceris de vna re variè multiſque modis loqui, tunc iudicium eſt adhibendum, qua in cauſa, quo loco, quo tempore, apud quos, quiuis loquendi modus adhibendus ſit. Id quod quiſque vſu & exercitatione perdiſcet. Ad hæc non parum ad rem faciet, ſi ſtudioſus puer diligenter & aſſidue verſetur in legendis bonis authoribus, ac in eis attendat & notet, quibus quiſque loquendi modis vti ſoleat, quo eorum imitatione etiam ſibi elegantem dicendi facultatem parare poſſit. Quamobrem, ſtudioſe lector, aliquot tibi in hoc libello ex bonis authoribus exempla propoſita ſunt, quibus & vti poſſis, & ad horum imitationem ſimilia & plura effingere valeas. *Vale.*

CARMEN DOMINICI
Syluij medici Busciducensis.

SI studiose puer verborum deuite vena
Scribere tu carmen non sine laude paras.
Si scribenda tibi sit epistola docta, Latini
Sermonis larga fertilitate scatens.
Hunc eme, Pelgromius variis vir dotibus ingens.
Quem auctum dat mira dexteritate librum.
Quin, ne quid desit, tibi Græca vocabula passim.
Addit, vt assuescas scribere & Argolice.

IOHANNIS NEMII HE-
xastichon constans Hexametro & Iambico Trimetro.

VT philomuse puer Romanum pangere carmen
Queas, habeto hanc verbulorum copiam.
Vt quoque epistolam scitè conscribere possis,
Discenda adest vocabulorum copia.
Vt valeas etiam coniungere Græca Latinis.
Smaragdinem hanc Pelegromij sylvam pete.

IONICI GEORGII Macropedij.

SI Heliconis puer optas iuga adire,
Neque opacas, neque olentes Aliorum.
Sed amœnam Pelegromi pete ſyluam.
Iter hàc eſt ad amicas tibi Muſas,
(Modò credas) Latias atque Pelaſgas.

HIERONYMI VERLENSI Gymanſiarchæ Buſciducenſis Hendecaſyllabum.

SI quaris Latiæ puer loquelæ
Voces, dimitte perſonare lingua.
Huc greſſus age dum citos moueto.
Hic vocum tibi, cultior ſupellex,
Hic oratio mundior paratur.
Vnus tanta dabit libellus, huc tu
Vero nomine nuncupare ſi vis:
Cornu dicere copiæ licebit.

CORNELII DIESTEMII hexaſtichon in Syluam Synonymorum Symonis Pelegromii.

SYlua refrondeſcens foliis purgata caducis,
Vernas cum magno fœnore fundit opes.
Hunc age, flecte pedes, nemoris ſpaciare ſub vmbra,
Paſſim cum Latiis, Attica poma leges.
Hac inſiſte via quoquò dare vela peroptas,
Ad metam, certo tramite pernenies.

A

N Abbat, vide *Bishop.*

to Abash, to fray, to Feare.

Conturbare metu.
Terrorem, metũ, vel pauorem alicui afferre inicere, incutere & inferre, Terrefacere, Stupefacere Obstupefacere, obstupere, obstupefcere, Stupescere, Stupere.
Terrere, Et faciunt geminos, ensis & vnda metus.
Concussa pectora, animi turbati.
Dum stupet obtutuq;, hæret defixus in vno.
Obstupuit, steterũtque comæ & vox faucibus hæsit.
Attonitus visu ac voce deorum.
Attonitis inhiare animis.
Animo exterritus.
Obstupuere animi, vide *to feare.*

Abashed, vide *Astonied.*

to Abate in a reckoning.

Decidere partem, quod vulgo dicimus defalcare, detrahere, subtrahere, decurtare. Cic. Tuam partem dimidiam, quemadmodum vis decide.
Deducere partem, apud Afraneum, pro demere de summa.
Deducere de rationibus.

to Abate in courage, vide *a Base minde, and Dispaire.*

to Abhorre a thing, vide *to Loath.*

to Abide, to suffer great greefes or paines.

Sustinere, pati, ferre dolorem immodicum, grauem, acerbum, incredibilem, qui vix ferri possit.
Acutissimum capio, suscipio, haurio, traho, dolorem.
Cruciatibus angor, conficior, excrutior, torqueor, vexor, perturbor, frangor, discrutior, diuellor, dirumpor, perimor, interimor, exanimor, opprimor, perdor.
Omnes mentis meæ partes dolor exagitat, diuexat, perturbat, afficit, grauat,
Concidit, cecidit animus ictu doloris vi curarum, concursu molestiarum labefactatus, conuulsus, percussus est.
Iaceo in mærore ac sordibus.
Curis & ægritudine maceror.
Contabesco acerba solicitudine, grauicura, angore, ac mærore, vide *suffer.*

to be Able, or May, or Can.

Valere.
Posse.
Queo, Salust.
Potesse, apud Comicos.
Habere potestatem, facultatem.
Vires, vim habere.
Potens esse.
Viribus valere ad aliquid agendum.

Able, vide *Apt.*

not Able.

to Abolish, to vndoe, to Disanull, to Repeale.

Irritare. Irritum facere.
Cassare. Infirmare.
Leges rescindere.
Decreta scindere. Reuellere
Inualidum reddere.

In nihilum redigere. Tollere.
Retexere, Reuocare.
Leges, tabulas reficere, frangere.
Abrogare, Antiquare, Abolere.
Annihilare, ἀνυφεῖν
Consuetudinem malam radicitus euellere 8. distinct.
Inducere decretum Senatusconsultum. Sueton.
Inducere locationem, pro irritum facere contractum & abrogare, Cic.
Hic ager omnis, quoquo pacto coemptus erit, tamen ingenti pecunia vobis inducetur.
Rumpere rogationes.
Edicta rumpere, apud Horat.
Errores crassus cacoethes abusus, superstitiones, in Ecclesia subnatas abrogare, tollere, expungere, corrigere.

Abolished, vide *out of Vse.*

Absolute, Perfect.

Perfectum. Absolutum.
Completum. Plenum.
Summum. Elaboratum.
Expolitum. Perpolitum.
Expletum omnibus suis partibus.
Omnes numeros habens, vt Stoici dicunt.
Dexterum, id est, perfectum. Virg.

to Abstaine from meat.

Cibo parcere, partius vti.
De cibo detrahere, Temperare, abstinere, moderati, vel ei cibum minuere.

Abundance, Plentie, Store.

Abundantia. Exuberantia.
Multitudo. Affluentia.
Oppulentia. Satietas. Plenitudo.
Copia. Luxus. Vbertas.
Prodiga rerum luxuries, vel ria.
Redundantia, quam vulgus superfluitatem vocat.

Abundant, Plentifull.

Affluens. Profusus.
Abundans. περισσευμένον
Redundans. Superuacuum.
Superfluum. Superuacaneum
Huber. Exuperans.
Copiosum. Cumulatum
Dives. Locuples.
Supra vota suppetens.

Abundantly, Plentifullie, or Copiously.

Abundè. Abundanter.
Vbertim. Profusè.
Vberrimè. Dapsilè.
Affluenter. Satis supérque.
Copiosé. Affatim.
Largiter. Largé.
Locupletissimè. Cumulatim.
Cumulatissimè. Plena manu.
Pleno cornu. Ampliter.
Optimé atque opirare. Plaut. Vide

to abound in great plentie, to haue great store.

Abundare. πλεθύειν Redundare
Scaturire. Superare.
Superabundare. Exuberare.
Superfluere. Profluere.
Affluere tam bonis quàm malis.
Copiam habere magnam & luculentam.
Supra modum quippiam possidere.
Circumfluere. Cic ad Att. 2.
Circumfluens gloria. Scatere.

Acceptable, vide *Deere.*

to Account or Reckon.

Reddere seu etiam facere rationem expensam.
Referre rationem seu impensam.
Impensam ad calculum reducere.
Computare. ψηφίζειν
Calculum ponere seu rationem.
Supputare.
συναριθμολόγον in Euange.

Ratiunculam

Ratiunculam reddere.
Ratiunculam ſubducere.
λόγον ἢ λόγους ἀποφέρειν.
Sumptuum rationē ſubducere.
ἀκριβολογεῖσθαι.
Calculare. Ratiocinari.
Ad Calculum reducere. Cicero.
Facere calculum.
Ducere rationem. λογίζεσθαι
Subducere ad nummum.
Facere computationem, apud. Aſco.
Dare calculum, rationem.
Rationem inire.
Ad calculos notare.
¶ Rationem rectè ſcitè ſubducere,
Rectam rationem colligere, *to caſt a true accompt*, conſtanterationē.

My Accompts being caſt vp, I ſhall know my Loſſe.

Putatis Supputatis, Ductis, ſubductis rationibus rerum mearum faciam, colligam, percipiam, perſtringam conficiam, deprehendam, intelligam, ſentiam rei familiaris Jacturam, Damnum Detrimentum.

an Accōpt, or a reckoning.

Ratiocinatio. λόγος
Supputatio. Subductio.
Computus & computatio. vulgo dicitur, ſed minus latine.
Expenſarum ratio, apud Ciceronem eſt, ratio ſumptuaria.
Ratio dati & accepti, expenſi & accepti. Calculus.
Tabulæ accepti & expenſi.
Conficere tabulas, rationes in ordinem, quod vulgus dicit Regiſtrum facere in quo ſcilicet accepti datique ratio notatur.
Expenſi, impenſique rationē deſcribere *to write a reckoning.*
Codex, liber rationarius Regiſtrum vulgo dicitur. *A reckoning booke.*

to ouerſee or examine an Accompt.

Rationes diſpungere, ſignificat data & accepta conferre, excutere & examinare. Hinc diſpunctio pro diligenti examinatione percunctationeque accipitur, vt ſcribit Alciatus, quod veteres ſoliti fuerint rationes quū data & accepta conſtitiſſent tranſuerſo puncto confodere. Rationes diu peractas abſolutaſque recognoſcere.

of no Accompt.

Nullius pretii, Infimæ conditionis, obſcuri loci, nullius ordinis.
Deſpectus, abiectus, contemptus.
Nulla maiorum laude commendatus, honeſtatus, nobilitatus.

a maiſter or auditor of Accounts.

A rationibus. A calculis.
Ratiocinator quem Cicero vocat calculatorem.
¶ Magiſter rationum Curiæ quem Contrarollarium vulgo vocant. *Controllour.*

of one Accord, conſent, heart or will.

Vnanimis, vel Vnanimus.
Concors, Conſentiens.

with one Accord and Conſent.

Vnanimiter.
Coniunctis ſententiis.
Concorditer.
Vna mente, vno ore. Pari voto & vno conſenſu, vno animo atque vna voce. vide *Conſent.*

to doe a thing with one accord or consent.

Composito rem gerere, agere, facere
Ex pacto ἐκ συνθήκης, composito, rem gerere.
Facere de compacto, apud Plaut.
Ex composito, ἐκ παρακλήτου
Composito factum est. Terent
Nihil non ex composito fecimus.
Pactum seruauimus. Plinius.

to Accuse one, or to lay to his Charge.

Arguere aliquem furti pecuniæ inter uersæ.
Dicam scribere vel impingere.
Crimen obiicere, pro quo inferre crimen Cicero dixit.
Crimen intendere.
Accusationem contra aliquem instituere.
Contra venire. Cice.
Crimen impingere, quod Græci δίκην ἐπάγειν dicunt;
Δείξει δ' ὧν γραφὴν κατατίνος
Reum agere, Accusare, poscere.
Incusare, Culpare.
Insimulare, Sugillare.
Criminari. Deferre aliquem.
Aliquem in crimen vocare.
Furti aliquem alligare, agere.
Crimen conferre, coniicere in aliquem.
Crimina congerere.
Indicare reum.
Acquirere capite vel capitis, pro criminaliter, contra aliquem procedere.
Similiter Accersere vel arcessere, aliquem in iudicium capitis. Cic. vnde Capitis accersiti, *to Accuse of a deadly offence or crime, apud Plutarchum.*
Capitalibus criminationibus, men-
dacibus calumniis capitis aliquem expetere.
Calumniari.
Criminibus falsis insimulare.
Falsum crimen intendere in aliquem *to accuse falsly.*

not Accustomed to labour.

Nondum es assuetus, assuefactus laboribus.
Labores ferre, sustinere non consueuesti, sensisti, tulisti.
In laboribus versatus, exercitatus rudis & insolens es.
Nondum tibi labor familiaris est.
Laboris impatiens, vide *wont.*

Acquaintance.

Noticia. Consuetudo. Conuersatio. Coniunctio. Familiaritas. Vsus.

to Atchieue, vide *End.*

to be Acquainted or familiar with one, to be conuersant or keepe company with.

Agere consuetudinem. exercere.
Familiariter vti. Victitare.
Domesticam agere consuetudinem,
Versari. Conuersari.
In perditissima iuuenum colluuione versari.
Commercium habere, seu rationem.
Vnde, malorum commercio reddimur deteriores.

to enter an Action in the law against one: or to sue one in the law.

Citare in ius, Citare.
Litem mouere, apud Ciceronem.
Trahere ad iudicem, ad subsellia.
Per fora trahere.

Actionem

Actionem intendere, instruere *to make his complaint.*
In ius ducere, trahere, vocare, rapere ἰγκαλεῖν
Obtorto collo in ius trahere, Hiero.
Educere in ius. Litem intendere.
δίκην λαγχάνειν
Conuenire aliquem in ius. Ad iudicem vocare. Vocare in crimen.
In iudicium trahere, ducere.
κατασήσαι εἰς ἀγῶνα
Postulare aliquem iniuriarum.
Dictum alicui scribere vel impingere.
Molestissimis litibus aliquem innoluere.
Odiosis aliquem diuexare litibus.
Diem dicere, vide *to Sue.*

an Act of Parliament, vide *Commandement.*

Added, or Put vnto.

Adscriptus. Annumeratus.
Additus. Adscitus.
Accersitus. Lectus.
Receptus, relatus positus, collocatus resensitus, in studiosorum numerum in amicorum album relatus.

to Adorne, vide *to beautifie.*

to Aduance, vide *to promote*

to Aduance learning, vide *learning.*

to Aduẽture vpon Fortune, vide *Fortune and danger.*

an Aduersarie, vide *Foe.*
Aduersitie, vide *ill fortune.*

to aduertise secretlie, vide *to warne & to put in remembrance.*

Aduised, vide *Circumspect.*
by your Aduise, vide *Counsaile.*

to commit Adulterie.

Adulterare, & adulterari.
Mœchari. μοιχεύειν.
Mœchisare, apud Plautum.
Adulterium committere, inferre.
Sitientibus agris propriis, alienos irregare metaphoricos.
Alienum arare fundum.
Ἀλλοτρίαν ἄρουραν ἀρᾶν.
Cum alieni uxore rem habere.
Capere vsuram corporis vxoris alterius, apud Plaut.
Alterius thorum maculare, polluere.
Vxores aliorum futuere, permolere.

An Adulterer or Cuckold maker.

Mœchus, Adulter, Horat. Taurus dicitur.
Cuculus & Curruca, prouerbio dicitur apud Iuuenalem & Plaut.
¶ Mœcha. Adultera Succuba.
Alieno marito se subiiciens.

Adulterie.

Adulterium. Mœchia. Furta.
Furtiui complexus.
Stuprum apud Quintilianũ & Plaut. pro eodem.

to Admonish, vide *exhort.*
an Aduocate, vide *Attourney.*
Affabilitie, vide *Courtesie.*
Affection.

Affectus, Studium, animus, voluntas, Libido, vide, *Will.*

Affectuously.

Intimè, Cupidè, Ambitiosè.
Curiosè, Voluntariè, vel ò.

to Affirme, to assure.

Adserere vel asserere.
Astruere efficacibus argumentis.
Certò dicere.
Polliceri pro affirmare, apud Cic.
συμβεβαίωσιν Asseuerare.
Affirmare. διαβεβαιοῦμαι.
Instare factum Terent.
Ille instat factum.
Omni asseueratione confirmare.
Asseuerantius dicere.
Corroborare. Ratum habere.
Pleno ore affirmare, vt aiunt, nam
Veri periculum non ad me recipio.
Soli.

Afterward, or After this.

Postea. Postquam.
Posteaquam. Post, Vbi.
Postubi. Vt, Simulac.

Againe, Eftsoones.

Rursus & Rursum.
ἔθις πάλιν Iterum. Dei
Iterato in sacris literis. Secundo.
ἐκ δευτέρου De integro.
A nouo vulgus dicit.
¶ Vicissim, per vices, vice versa.
ἐναλλάξ Alternatim. ἀμοιβαίως.
Alternis. Alternè. παρεναλλάξ.
Nunc vnum, nunc aliud.

Against or Contrarie.

Contra, κατὰ cumgton.
Aduersus & aduersum præpositiones.
Praeter, Terent, Præter ciuium morem atque legem. In cum accusatiuo.
Ad pro contra quoque ponitur.
Erga sed sepissimæ in bonam partem, quamuis etiam in malam reperiatur, apud Tacitum & Liuium.

to be Against, or Contrarie.

Aduersari. Obsistere. Obstare.
Oppugnare. Impugnare.
Resistere. Obluctari. Reluctari.
Obniti. Reniti. Repugnare.
Contrastare.

Age, Time, Euerlasting, Perpetuall.

Aetas. Seculum. Aeuum.
Perpetuus, a. m. Sempiternus, a. m.
Sempiternitas.
Aeuum nus, a um.
Perpetuitas, Perpetuo, aduerb.
Aeternitas. vide, *Old.*

Aged or old, of 12 yeares.

Annos duodecim natus est.
Doudecimum ætatis annum agit.
Aetas eius est duodecim annorum
Doudecimum ætatis anuum, non excessit, non egressus est.

the prime, the flower of Age or Time.

Flores ætate, Integra, Firma, Valida es ætate.
Aetate viges, Validus & Firmus es.

of one or like Age.

Coæuus ὁμήλιξ. ὁμῆτις.
Coætaneus. Aequæuus.
Eiusdem ætatis, Eadem ætate.
Aequalis.
Coilactaneus, simul lacte nutritus.
Aetate coniunctus.
Par ætate & annis.
Contemporaneus.
Synchronius, συγχρόνιος.

Aged

Aged, vide *Olde.*

to Agree, vide *to Consent.*

to Agree with the time, to be euen, and iump with the world or Time.

Omnium horarum hominem agere.
Comparare se ad omnia.
Regionis moribus seruire, obsecundare.
Se moribus quotumlibet attemperare, accommodare.
Scire foro vti.
Seruire scenæ, occasioni.
Polypi mentem habere.
πολυ' ποδος γὴν ἔχειν.
Rebus præsentibus, tempori, loco, sese accommodare.
Insanire cum insanientibus.
τοῖς μαινομένοις συμμαινεῖν.
Vti foro. Tempore sedere.
Tempori seruire, pro tempore agere
καιρῷ λατρεύειν Phocili.
Omnibus vel tempori se accommodare.
διαπαιδαγωγεῖν τὸν καιρόν.
Opportunitatem expectare.
καιρὸν φυλάττειν.
Necessitati parere.
Tempus spectare aptum.
Obseruare temporis occasionem.
Amiculum pro venti aptare flatu.

an Agreement or Concord.

Concordia, Mutua gratia. Vnio.
Consentio. Pax. Publica, Tranquilitatas. Voluntatum, studiorum & sententiarũ summa consensio. Cice.
Consensus omnium rerum.
Idem velle & idem nolle.
Eodem animo eadem & sentire & decernere.
Vnanimitas.
Vnus omnium rationum consensus.
Consentiens voluntas.
¶ Concordia paruas res videas crescere, discordia vero splendidas, maximasque opes dilabi ac deflorere.
¶ Concordia respub. omnis constat quantumuis parua, nec non opes conseruantur maximæ, & augentur exiguæ. Contra, factionibus & dissidijs opulentissimæ quæque & celeberrimæ ciuitates funditus excinduntur. Vide, *Promises.*

An Agreement of peace, vide *League.*

to Aide, vide *Helpe.*

the Ayer.

Aer. ἀὴρ Cœlum. Aether.
Iuppiter pro aëre apud poetas.
Aequor pro aëre apud Virgil.
Inane pro aëre apud Lucret.

A sweet Ayer, vide *faire Weather.*

an Ale feast, vide *Banket*

Aloft, vide *High.*

Although, Notwithstanding.

Etsi. Etiamsi. Tametsi. Cum. Vt pro quanquam. Licet. Acsi. Quanquam. Quamuis, εἰ καί.

All, or euerie one.

Omnis. Totus. Cunctus. Vniuersus. Vnusquisque. Quisque. Singuli.

to Allure, to intice, or to Winne one by faire meanes.

Allicere. ἀλλαίζειν.
Allectare. ἄγειν, Cum gen.

Lactare

Lactare, Illectare.
Variis illectare lenociniis.
Pellicere, Illicere,
Inuitare. Lenocinari.
Capere illecebris blanditiis.
Attrahere, Exitare, Inducere.
Lactare mellita spe, delitiis,
Præmiis, allectamento inuitare,
Signo quasi dato inuitare.
Omnibus modis allicere.
Ducere quoque pro allicere, inescare ac dilectione quadam, oblectamentisque demulcere ponitur.
Delectare à delicere, sicuti alectare ab allicere est attrahere.
ἐφέλκειν
¶ Attrahere in nassam, Inescare
Innectere. Impedire.
Inuiscare, illecebris circumuenire.
Illaqueare tricis. Irretire, *vide flatter*

pleasant Allurem̃ts or inticements.

Allectamenta, incitamenta,
Inuitamenta, quæ vulgus Irritamentavocat.
Illecebræ. Blanditiæ.
Illectamenta, ἀγωγίαι,
Blandimenta, Demulsimenta,
Illecebra singul. Lenocinia.
Illicia plurale ab illicium, apud Ciceronem. Viscarium. Ambro.

an Allurer, an Inticer, or Flatterer.

Illex. Illiciens, Illecebrosus.
Alliciens. Allectiuus, ἀγωγὸς, *vide flatterer.*

an Almond.

Amygdala vel amygdalum.
ἀμυγδάλη
Nux Thracia. Nux Græca,

Almost, wellneare.

Penè, prope Ferè.
Propemedum, Ferme, Propediem,
μικροῦ δεῖν. Quasi,
Tantum non apud Eras. Suet. Liui.
Valde frequens.
Parum abest. Minimo minus.
Paulo minus, ante penultima scuta. pro eodem frequens in sacra scriptura, & apud Sueto.
Admodum, pro fere apud Liuium.
Iam mitigati admodum animi.
Modo non, pro ferme apud Terent.
Plerumque aduerbium.

Alouer, vide *Euerie where.*

Alteration of state, vide *my state is Altered.*

to Alter or chãge, as old fashions or customes are changed.

Exolere, Exolescere.
Inueterascere, Mutari.
Contabescere.
Obsolere & obsolescere.

An Altar.

Altare. Altarium.
Ara. βωμος.

Altogether, vide *vtterlie, Alwaies Day and Night. continuallie without ceasing.*

Die ac nocte, Nocte dieque.
ἀπαυστὶ νυχθημερόν.
Semper omnes per annos.
Diu noctuque, Noctes & dies.
Tempus in omne.
νυχτὸς τε καὶ ἡμέρας. Continuè. Continentur.
In æuum Aeternum
Assidue, Indefesse, Continenter.
Incessanter, Indesinenter.
In perpetuum.
ἀπαύστως,

Nullo

Nullo puncto temporis intermisso.
Ne punctum quidem temporis respirando. Sine interpellatione,
Sine intermissione.
Ne minimam quidem moram interponendo. Citra respirationem.
Protinus, apud Virgilium.
Perpetuo. Jugiter.
Nunquam non, Irrequieto labore,
Noctibus continuare dies.
Ne genu quidem flexo.
οὐδὲ γόνυ κάμψας Prouerbe pro sine omni intermissione, *without ceasing.*

Ambassadors, vide *Posts.*

Ambition, or a desire of glorie.

Ambitio & Ambitus media correpta. Sitis famæ.
Sitis impotens honesti.
Studium cupiditas honorum imperiorum.
Gloriæ appetentia. apud Ambro.

Ambitious or desirous of glorie.

Appetens, auidus, cupidus, famelicus gloriæ, famæ.
Sitibundus, Esurientissimus laudis.
Immoderatè appetens honores.
Ambitiosus. φιλότιμος
Honoris potentiæve cupiditate inflammatus.
Non alienus ab ambitione.
Cuius iuuenilem obsedit animum gloriæ febris vel sitis,
Sitientissimus laudis.
Magnarum pomparum amantissimus
Laborans ambititione.
Thraso. φιλοδόξος

to be Ambitious, or to seeke after glorie or praise.

Captare laudem. φιλόφρεγρεῖδζ
Affectare, venari gloriam.
Gloriæ inhiare,
Seruire gloriæ & propriæ laudi,
Vacare populare auræ aut gloriæ,
Honoris cupidate titillari.
Aurem captare popularem, fauorē, gloriam mortalium inanem
Populares ambire honores,
φιλοτιμεῖ Ambire munia
Petere, præhensare honorem,
Honorum gloriæ cupiditate, siti, fame teneri, illici, capi, duci.
Ferri ambitione.
Expetere, aucupari famam.
Ambitione auræ popularis teneri.
Conflare populares honores est vulgi commendationes & fauorem vndecunque captare.
Imperitorum hominum rumusculos aucupari. Cicero.
Duci gloria. Cicero: Si quis honore ac gloria ducitur.
Ex laude pendere.
Aucupari gloriam, gloriolam.
Immodicis studiis ad honores contendere.
Laborare ambitione, cupiditate honoris. Honores petere.
Inanes flare glorias.
Gloriolę afflatum captare.
Gloriam appetere vel expetere, querere. Honorem affectare, apud Sal. Honorem velificari apud Cicero. nem contra Rul.
Pendere a multitudinis aura.
Applausum captare humanum.
In honorem quærendo totis viribus incumbere.
Non ego ventosæ plebis suffragia venor. Horat.

to Amble.

Tollutim gressus glomerare.
Alterno crurum explicatu glomerare gressus.
Alipedes. πλεγήποδες

an Ambling horse.

Gradarius

Gradarius, gradatim incedens, vestigia modicè ac volubiliter tollens. ἀδέγμος.

Asturco, ab Astura oppido Hispaniæ, Teldones apud Plin. Asturcones.

Manus, idem quod Gradarius, quasi ad manum mansuefactus, apud Horatium & Erasmum, alij aliter scribunt.

Tollutarius à tollendis & glomerandis pedibus latinis dicitur.

Tollutaris à Seneca vocatur.

Gygerius, equus pumilus, apud Strabonem.

Manulus, equus, pullus, diminut.

to Amend, to Correct.

Corrigere. Castigare.
Emendare, Elimare.

to Amend his life, or to Turne to grace, and repentance.

Reddere bonam frugem.
Ad bonam frugem sese recipere.
Conuerti ad meliorem frugem.
A corruptissima vita conuerti.
Exuere vetus vitæ genus.
Excusso vitiorum iugo ad emendatiorem resurgere vitam.
Vitæ castigatioris propositum sumere Recedere a vitio.
Euadere ad bonam frugem.
Viuere emendatius.
Ad salubriora consilia animum appellere.
Reparare.
Expiare scelus.
Redire ad meliorem vitæ frugem.
Benefactis pensare delictum.
Redimere culpam præteritam. Cic.
pro egregio facto compensare.
Facere finem peccandi, vitiorum.
A voluptuosa ad frugi vitam redire.
Sordes humanæ fragilitatis gratia pœnitentiæ emaculare.
Ex abysso emergere peccatorem.

to make Amends, vide *to Recompence.*

Amisse, vide *Ill.*

to doe Amisse, vide *to offend and to sinne.*

Amitie, vide *Friendship.*

Anger, Wrath, Furie,

Ira. Rancor. ὀργή.
Iracundia. Stomachus.
Bilis. Angor. χόλος.
Indignatio. Excandescentia.
Animi efferuescentia.
Animi pluraliter. Pone animos.

to make one Angrie, or to prouoke one to wrath.

Mouere. Habere stomachum.
Bilem alicui mouere.
Ad iracundiam prouocare.
Ciere aliquem. Mouere simplex.
Ad iram prouocare.
Iras inducre, colligere.
Turbare alicuius animum.
Lacessere quempiam amaricare
Exacerbare. Irritare.
Asperare. Exasperare.
Exagitare. Infestare.
Iratum reddere. Incendere.
Exurere ira.
Accendere cum accusatiuo.
Bilem concitare, concire, commouere alicui.
Aggregare. Arrigere iras.
Inflammare aliquem verbis, exitare ad iram.
Acuere furorem.
Offendere. Lædere.
Animum accendere, incendere.
Stomachum facere, apud Cic.
Exulcerare alicuius animum.
Incensum dare, pro iratum facere Terent.

Angrie or displeased.

Iratus. Infensus. Iracundus.
Ira commotus, affectus, agitatus, adductus, inductus, impulsus, incitatus, actus, accensus, inflammatus.
Stomochabundus.
Iracundior Adria, qui irritabili est ingenio, *verie Angrie.*
¶ Iracunde, cum ira, inflammato ore, ardentibus oculis.

to be Angry, vide *to Chafe.*

Angred, vide *Chafed.*

to represse or stay his Anger, or Furie.

Iram, iracundiam reprimere, temperare, mitigare, cohibere, refrenare, concoquere, ponere, mulcere.
Stomachum ob rei indignitatem efferuescentem ratione cohibere.
Stomachum tenere. Horat.
Comprimere æstus iracundiæ.
Rationis moderamine reflectere iræ appetitum.
Placare animos.
Iracundiam pessundare. Plaut.
Iræ modum seu frenum ponere.
Adhibere modum vel moderationē.
Dare locum iræ, apud Paulum ad Roma. 12.

to Animate, vide *encourage*

Any.

Aliquis. Vllus. Quispiam.
Quisquam. Quiuis. Alius.

Anon, vide *Out of hand.*

to Answer, or to make an Answer.

Respondere.
Responsum dare, reddere. Iactare.
Verbum proloqui. Terent.
Dare orationem, pro respondere, Plauto frequens.
Subjicere absolutè.
Labra resoluere, ora Renarrare.
Subseruire orationi, apud Terent.
Reddere vocem, sonos, verba.
Inferre, Tangere verba verbis.
In verba prorumpere.
Suspicere apud Virgil. & in Euang.
Dicere cum ablatiuo et præpositione pro, vel cum accusatiuo mediantibus præpositionibus in, vel ad.
¶ Ad rogata respondere aut spondere, simplex pro composito apud poëtas.
Excipere, Referre, verba, dicta.
Ad rem, congruenter, πρὸς ἔπος id est, ad verbum respondere.
¶ Respondere præter rem.
Nihil ad rem. Non ad rem loqui.
Responsum alienum à proposito dare; *An answere, but not to the purpose.*
παραφθέγξασθαι, ἀποροσδιόνυσον, παραφθέγξασθαι, λέγειν.
De alijs loquenti, respondere decœpis.
¶ Ferre, accipere responsum, *to receiue answer.*
Cice. Cum à me id responsum tulisset.

Apart, vide *Priuily.*

Apothecary, or Grocer.

Vnguentarius. Myropola.
Odorarius. Aromatarius.
Aromatopola. Pharmacopola.
Medicamentarius. Herbarius.
Pigmentarius, Myrobrecharius, apud Plaut.
Apothecarius. Φαρμακοπώλης.

an Apothecaries, or Grocers shop.

Aromataria taberna.

Pigmen-

Pigmentaria, vnguentaria officina. μυροβώλιον.
Myropolion. Pharmacotheca.
Apotheca vulgo dicitur, tametsi propriis sit Apotheca repositorium, reconditorium granorum.

to Apparell, to cloath, to put on a garment.

Ornare. Vestire Jnduere.
Amicire. Comere. Colere. Vide *to cloath.*

Apparell.

Apparatus. Amictus. Amiculus.
Ornatus. Vestis. Vestitus.
Cultus Vestimentum.
Jndumentum. Jnduuiæ.
Exuuiæ. Spolia,
Pexa toga, *a Friseadow or Irish Gowne.*
Vestis defluxit ad imos pedes.
Arte laboratæ vestes, ostroque, superbo.
Vestis insignis auroquè rigens.
Picta croco, & fulgenti murice vestis
Jllum vestis serica tegit.
Vestimenta fluxa vel laxa, *loose, large or wide apparell.*

Appeased, vide *Asswaged.*

To applie.

Applicare, Vacare, Jncumbere
Jnsistere, Jnitare, Jnsudare
Jnuigilare, Operam dare, nauare.
Animum adiungere, applicare.
Deditus, intentus, mancipatus esse.

to Appoint, vide *determine.*

to Appoint a day, vide *Day.*

to Aproue, vide *of one Consent or Opinion.*

to Aproue by reason, vide *to declare or shew.*

to Approach to draw neere vnto.

Jngruere. Jmpendere.
Jmminere. Non longe abesse.
Subesse. Hyems subest.
Capiti impendere.
Instare. Adesse.
Appetere, Venire, Cominus ire.
Aduentare, Salustius.
Comitiorum dies aduentabat.
Obrepere, Appropinquare.
Admouere se propius.
In foribus esse vel in limine.
Pulsare fores. Propinquare.
Jn cardine versari.
In propinquo esse ἐγγύζειν.

An Apron.

Succinctorium.
Semicinctium, apud D. Hyeronimũ
Supparus vel supparum.
περιωμιον

Apt, Meet, Proper, Fit, conuenient, Sufficient, profitable, Able.

Appositus, Commodus.
Sufficiens. ἱκανος
Natus, aptusque. Cice.
Assentaneus. Aptus. Vtilis, Bonus
Idoneus.
Habilis. Consentaneus.
Conueniens, Congruens
Congruus, Accommodus.
Accommodatus, Respondens.
Non inconueniens.
Fœlix, fœlix ad literas, Concors.
Maturus pro idoneo. Quadratus
¶ Habilitas, Aptitudo. *Fitnesse, vide Fine or Fit.*

to Array, vide *to make foule.*

an Arbitrour, or an Vmpyre.

Mediator

Mediator μεσίτης
Sequestrator. Sequester
Pacificator. Pacator.
Reconciliator, Interuentor,
μεσέγγυος.
Author concordiæ, Arbiter.
Qui regit & dictis animos, & pectora mulcet.

to take an Argument.

Argumentum elicere, colligere, Trahere. Capere, Venari,
Capere institutum, Cice.
Sumere thema θέμα λαμβάνειν

Arise, vide *Stand vp.*

the Arme-hole, the hole vnder the arme.

Axilla. πλευρίον
Ala. Asellæ arum.

to Arme, to Harnesse or take Weapons.

Armare, consurgere in Arma.
Armis se Instruere, Circũdare.
Arma Capescere, Gerere.
Disponere enses & scuta.
Accingi armis, ad arma cogere.
Arma Parare, exercere.
Furor Arma ministrat.
In armis esse.

to Arme, to lay downe armes or Weapons.

Arma exuere, ponere, deponere.
Prælia relinquere.
Scuta & Arma demittere.

an Armie or Host.

Exercitus. Cohors, Manus.
Phalaux. Caterua, Turma.
Agmen. Spira σπεῖρα
Cuneus, Acies.
Armatæ Phalanges.
Copia pro exercitus multitudine.
Legio. παρεμβολή

to Arriue, to come to the Hauen, Port, or Land.

Appellere ripæ, Oris.
Tangere, premere locum aliquem.
Venire in Portum.
Tellure potiri, portum petere.
Ad littora tendere.
Carinæ littora tangunt.
Rates armi inferre.
Clauum ad littora torquere.

to Assemble, to gather or leuy an Armie.

Contrahere copias, milites.
Cogere militum manum.
Conscribere exercitum, militem, cohortem, milites.
Milites conquirere.
ἀνδρολογεῖν ἀνδρολογίζειν
Cogere, facere, parare manum.
Facere gregem. Salust.
Facere agmen, Historica sunt
Cogere exercitum, Copias, agmen, equitatum, milites, seu congregare
Scribere exercitum, milites, copias.
Comparare, conflare, contrahere, conficere exercitũ. Virgilius: contrahimusque viros.
Ingentes Martis contrahere turmas
Facere exercitum. Cicero.
Colligere copias, exercitum.
συγκροτεῖν δύναμιν.
Aciem struere.
Cogere in prælio milites, æratas acies. Virgilius.
Augere auxilia est militarem gregem facere copiosiorem.

to Arrest one, to lay hands on one.

Capere. αἱρῶ Captiuare.
Manus adferre, inferre.
Corripere. Cice. in Ver. Actum. 7. Hominem corripi ac suspendi iussit ex oleastro.
Prehendere, comprehendere.

Manus

Manus iniicere, manicam, catenas.
ἐμβάλλειν τινὶ χεῖρας
Obtorto collo in vincula ducere.
ἄγχειν καπάψαντα
Intendere vincula collo.
Collum obstringere. Soli.

Arrogancie, vide *Pride*.

Arrogant, vide *Proud*.

an Arrow, a Bolt or Dart.

Jaculum. βέλος
Spiculum. Telum. Polis.
Missile. Sagitta. Hastile.
Catapultæ. Tragula.
Arundo & calamus metaph.
Aclydes, apud Virgilium.
Coriscus, apud Nonium.

the Arse.

Anus ani. Podex. κῶλος
Culus. πυγή.
Sedes à Plinio frequenter ponitur, pro ani circulo & podice.

Arsiuerse, Ouerthwart.

Præposterus προθύστερος
Peruersus. διεστραμμένος
Inuersus. Paruus.

Artificer, a Crafts man, a man of Occupation.

Artifex. Mechanicus.
Manualis operarius. Opifex manuarius. δημιοργός.
χειροτέχνης. μηχανικός.
Operarius. Sedentarius.
Manibus sumptum exercens diurnũ apud Ambro.
Ex manibus viuens.
Manibus victum sibi queritans quem ventrimanum quidam vocant.
Ex labore manuum opera viuens.
Artem mechanicam exercens.

Arts or Sciences lacke their due honour.

Artes merito honore carent, non vt deberent honoratæ sunt.
Non quanti deberent æstimantur.
Non quo deberent, quo equum esset loco sunt.
Non quem debent locum obtinent.
Non admodũ in honore, sunt dignitatis, existimationis, honoris loci non habent satis.
Exigui, parui pretii sunt, haud magni reputantur bonæ artes, bonis artibus honor non est, locus non est, honor non tribuitur.
Bonæ artes honore vacant, dignitate carent, non coluntur, iacent, minime vigent.

Artificially, vide *Exactly*.

Artillerie, cannons, guns.

Bombardæ aut (vt alii volunt) Boardæ, à sono, grandes & paruæ.
Tormenta ærea horrisona.
Machinæ æreæ sexa rotantes, turrifragæ.
Balistæ à nonnullis dicuntur tormenta muros concutientia.
Quarum species sunt Falcones seu falcunæ quas Germani Cartunas vel Murifragas.
Galli Canones duplices vocant, *double Cannons*.
Serpentinæ seu serpentes violenti, quas Cartunas simplices vocant, Serpentinæ mediæ. Falconetæ.
Porrò ampliores sed breuiores sunt quadratæ Bombardæ igniarios globos iaculantes, & Mortari qui globos vlnæ diametrum habẽtes emittunt, quibus tecta & domorũ paũimenta perforant hostes, vrbis interiora impetentes.
Ignium eiaculatrices.
Sclopi quos pedites ferunt Manuaria vel Martialia tormenta peditum scilicet.

As, vide *that*

As I thinke, vide *Thinke*,

As ſoone as.

Vt primum. Vbi primum.
Cum primum. Quam primum.
Statim vt. Jam vt. Cito vt.

As though.

Perinde acſi. Haud ſecus acſi.
Æque acſi. Non minus acſi.
Non aliter acſi.

As, like As, Euen As.

Velut. Veluti. Vt. Vti.
Quaſi. Tanquam Ceu.
Perinde ac. Sicut. Sicuti.
Ita. acſi. ὡς ὥστερ. Quemadmodum.
Cum vel quam, temporis aduerbium quando vbi.

As men ſay, vide *Say.*

to be Aſhamed.

Erubere. Erubeſcere.
Verecundari. Confundi.
Pudet. Piget. vide *to bluſh.*

to Aske, demaund or inquire.

Rogare. Interrogare.
Requirere ab aliquo.
Quærere. Scisciſcitari.
Scitari oracula Phœbi Virg.
Referre rem ad ſenatum, eſt ſenatorum, rogare, interrogare ſententiam.

to Aſſay, vide *to attempt.*

to Aſſaile, to inuade, to ſet vpon the enemy.

Impetum vel inſultum facere, in hoſtem, in hoſtium, equitatum.
λῃλατεῖν.
Incurſare, incurrere in hoſtem.
Ruere in hoſtes.
Incurſionem facere.
Omni conatu inuadere.
Cominus cum hoſte congredi.
Clypeo impetum facere & haſta.
ἐπορούειν σὺν ἀσπίδι δρεῖν μακρῷ apud Homerum.
In medium legionis curſu concito ſe proripere.
In confertiſſimos hoſtes incurrere. Saluſtius.
Medium penetrare agmen.
In conſertos hoſtes ruere.
Inuolare, Irruere in hoſtem.
Irruptionem, impreſſionem facere.
Infeſtare. Inuadere
Aggredi. Adoriri. ἐπιχειρεῖν.
Impetere hoſtem. συμβάλλειν.

an Aſſault.

Vis, impetúſque militum, Irruptio.
Inſultus. Acceſſus, incurſus violentior.
Aciei ruentis impreſſio, quam vocat Cicero Appulſum.
Militum cuneatim incurrentium impetus. προσβολὴ.
Ἀγωνίσασθαι προσβολῆς

to giue an Aſſault, to Set vpon.

Impetere. ἐπιτρέχειν
Incurſionem, inſultum facere.
Impetu extremarum facere virium,
Impreſſionem, irruptionem facere.
Violenta manu inuadere.
Vrbem concitatius oppugnare.
Admouere machinas omnes.
προσβάλλειν Oppugnare
Scalas muri adhibitas aſcendere.
Foſſas congeſta terra opplere.
Expugnare, pro oppugnare in ſacris literis ponitur.
Impetum facere. πηδᾶσθαι.
Incurſu, impetu, impulſu, acceſſu, violentiori.
¶ Contra Hoſtes defendere, *to repulſe the enemie.*
Repellere, propulſare, Gel.

Hoſtes

Hoſtes defẽdebat à pinnis facilimè.
Depellere inſultum.
Pellere, depellere, propellere, propulſare hoſtes mœnibus.
Exercitum feruenti oleo reprimere.
Sulphurium picatumque ignem eiaculari in aſcendentes ſcalas.

an Aſſe head, vide *Dulhead*

to Aſſemble things together, vide *Gather.*

to Aſſemble or gather, all the power together.

Vires in vnum contrahere, conferre colligere.
Cogere ad Arma viros.
In arctum cogere, in anguſtum contrahere copias.
Reliquias agminis colligere.
Copias ſupplere.
Congregare manum virorum.
Inſtaurare belli reliquias, vires.
Redintegrare copias, vires, bellum, prælium.
Certamen rurſus experiri.
Collectis copiis bellum inſtaurare.
Iterare pugnam, Mauortis opus alacrius redintegrare.

an Aſſembly of people, or men, vide *Congregation & Multitude.*

to Aſſiedge, vide *Beſiege.*

to Aſſiſt, vide *Helpe.*

to Aske.

Rogare. Interrogare,
Rogitare. Petere. Poſcere,
Poſtulare. Flagitare. Inquirere
Exquirere. Percontari.
Aſtipulari. Scicitari.

to Aſſure, vide *to Affirme*

Aſſuredly, vide *without Doubt.*

to Aſſwage thirſt, vide *Quench.*

to Aſſwage, vide *to Leſſen, and Pacifie.*

to be Aſſwaged, Mittigated or Appeaſed.

Vt tempeſtas, ventus, flatus, fluctus;
Sopiri Conſopiri.
Conſilere. Conſileſcere.
Concidere, apud Horat. Concidunt venti, ſubſedere fluctus.
Placare, Temperare, æquora.
Reſidere. Remittit ſe ventus.
Mare quoq; dicitur miteſcere quãdo cadunt ventorum procellæ, flatus aurarum quieſcunt, motus procelloſæ tempeſtatis ſubſidunt.

Aſtonied, or abaſhed.

Stupidus, perplexus.
Attonitus Conſternatus.
Perculſus, Confuſus animus tanta cogitatione rei. Exanimatus.
Oeſtro percitus prouerb. Incertus.
Οἴστρῳ παραπληγείς
Stupefactus. ἐμβεβροντημένος
Animo attonitus, conſternatus.
Διαπορούμενος Perturbatus.
Gelidus cui pectore manat Sudor & è ſubito membra ſtupore pauent.
Frigidus Horror membra quatit.

to be Aſtonied.

In extaſim rapi.
Mente concidere. Cicero.
A ſeipſo digredi.
Ad ſenſum communem obſtupuiſſe dicitur, qui extra ſe poſitus eſt.
In extaſi, extra ſe eſſe.
Excidere ſibi dicitur quiſquis à corporeis ſenſibus abripitur.
¶ Non eſſe apud ſe.

Alibi viuere animo, non in ſuo corpore. Peregrinari animo. vide to *Sownd.*

At the laſt.

Tandem. Demum. Poſtremo. Poſtremum. Denique. Nouiſſime.

to Attempt, to aſſay, to proue, to trie, to goe about.

Experiri. Periclitari.
Periculum facere. Probare.
Experimentum ſumere, facere.
Capere experimentum.
κίνδυνον ποιεῖσθαι. Iacere aleam.
Magno pecuniæ ſumptu tentare rem aliquam.
Nihil intentatum, inauſum, inexpertum relinquere.
Fuluum ſpectatur in ignibus aurum.

Attendance, Seruice.

Opera. Obſeruantia. Famulatus. Obſequium. Miniſterium.
Seruitus. Famulitium.

an Attourney, an Aduocate.

Aduocatus. συνήγορος.
Cauſidicus. Patronus cauſarum.
Syndicus.
Actor cauſarum fori litigioſi.
Rabula forenſis ſeu fori iudiciarij.
Aſſiduam dans operam foro.
Fori vaframentum.
Litium prorelator.
Tritus in rebus forenſibus.
Vafricias fori percallens.
πεπειραμένος ἀγορᾶς.

to Attribute, vide to Impute.

Auncient, vide Old.

to be in Authoritie.

Authoritatem habere, obtinere, eſt poteſtatem habere.
ἐξουσίαν ἔχειν.
Tribuere alicui authoritatem magnam. Vide *Eſteeme.*

to Augment, to increaſe, to multiplie.

Exaggerare. Augere. Adiungere.
Ampliare. Adjicere. Augeſcere.
Attexere. Apponere.
Adnectere. Addere.
Accreſcere. Exaugere.
Multiplicare. Amplificare.
ἐπαυξῆσαι.
Tragicè, cum amplificatione narrare. Queritari.
Augmentare. Coaugmentare.
Locupletare. Aggerare.
Rem paruam verbis facere magnam.
Adaugere, apud Cic. Hæc ſigna adaugent ſuſpitionem.
Auctiorem reddere, Cic.
Qui hæc ex minimis tanta fecerunt, amplificare.

an Augmentation, or increaſing.

Amplificatio. Augmentatio.
Acceretio. Auctarium.
ἐπίδλημα. Amplificatio.
Acceſſorium. Appendix.
Adiunctio. παρένθηκη.
Annectio. Adiectio.
Additio. Acceſſio. Cumulus.
τὸ πάρεργον. προσθήκη.
προσθήμα. Augmentum.
Additamentum. Corollarium.

an Augre, Wimble, a Piercer.

Terebrum. Terebellum. τρύπανον.
Terebra. τρυπάνη.

to Auoid, vide Eſcape & Eſchue.

Author of euill.

Auctor, causa, Origo, Principium. Jnitium, fons malorum tu es.
A te hæc mala, incommoda, calamitates, acerbitates, infortunia, damna, detrimenta, pernicies, exitium, rerum euersio fluxerunt, manarunt.

to Awake, to raise from death to life.

Suscitari. ἀναζωπυρεῖν.
Resuscitare. Viuificare.
Vitæ restituere. Ad vitam reuocare.
Recreare. Excitare.
A mortuis excitare.
Animas excire sepulchris. Virg.
Defunctis vitam reddere, restituere.
Putre cadauer in vitæ nouitatem restituere, Dare viuis.
Vitam vel vitæ reddere.
Reddere aliquem viuis.
Superas ad auras resuscitare.
Astantium oculis exhibere rediuiuũ.
Reddere viuendi functionem pristinam. Mortuum suscitare.
Vocare è sepulchro.
Arentia deploratáque ossa vitali flatu animare. Eras.
Mortua corpora renouare.
Facere reducem ab orco in lucem. Terent. in Heauton.
Exire in lucem.
Ad lumina surgere.
Excitare, reuocare ab inferis.
Vmbris infernis.
Animam euocare orco.
A Styge vitales reuocare ad auras, apud Mantuanum.
Recens de mortuum vitæ denuò dare
Resuscitare corpus in vitam nouam.

to Awake one, vide *to Waken.*

Azure colour, vide *Blew colour.*

B

a Babe, vide *Childe.*

a Bable, or Trifle, a Thing of small value.

Res parua, leuis, nihili, flocci, pili, nulliusque momenti, valoris, ponderis.

a Babler, a Pratler, a Chatterer, a Iangler.

Loquax. πολυλόγος.
Jmmodicè loquax. Linguax.
Jmpendio loquax. Loquaculus.
Dicax. Dicaculus.
Bene linguax, Eras. Linguaculus.
Garrulus. Rabula.
Immodicus in verbis.
ἀμετρόγλωσσος λαλός.
Gerro, onis. Irani verborum sonitu aerem verberans.
Lingua effreni. ἀθυρόγλωσσος.
Vaga diffluens verbositate.
Caute, lictore, turture, Dodonæo aere loquacior.
Longos logos faciens.
In re non magni momenti, verbosa vtens prælocutione.
Sinistra garrulitate corrumpens.
Quorsum hæc tam putida tenduntí apud Horat.
Homo bombylus, prouerb.
Architæ crepitaculum.
Dodonæum æs. Battologus.
Multi sermonis, strepitus.
Locutulcius. Multiloquus.
Verbosus. Futilis. Spermologus.
Fusus, profusus in verbis.
Blatero. Blaterator.
Batro. & vide *Tel-tale.*
¶ Et id vitij, Garrulitas, Loquacitas. Inanis quædam profluentia loquendi. *Babling.*

to Babble, vide *to Speake foolishly.*

Babling

Babling is nò eloquence.

Verboſitas, prolixior, longior, vberior oratio, non eſt eloquentia.

Qui diutius loquitur, longiorem habet ſermonem, plura verba effundit, tacit, is eloquentiam non poſſidet.

to Backbite, to Slander.

Mordere à tergo. Traducere.

Rem linguis veneno tinctis gerere.

A tergo pinſere. Perſ. Detrahere.

Venenatis pungere aculeis.

Genuinum frangere. Derogare.

Acerrimos inuidentiæ ſtimulos alicui excitare. Linguis veneno tinctis contodere, lancinare.

Obtrectare. κακὸς ἀγορεύειν.

Inimicè lacerare. Morſibus profituere. Pellem caninam rodere.

Procul allatrare, coram ne verbum quidem. Mordere Cynica petulantia. Linguæ vibrare ſpiculum.

Inceſſere, impetere lingua.

λόγῳ βάλλειν τινὰ ὠσαι.

Sugillare. Vituperare. Lædere, Inſectari. Laceſſere maledictis.

Petulanter facundiam caninam exercere. Obloqui. *Vide to Slander.*

a Backbiter, vi. *Slanderer.*

Backbiting, vide *Slandering.*

Backward, vide *behinde.*

a Bagge, Powch, or Purſe.

Loculi. Locelli. Crumena.

Loculus varios habens receptus.

Bulga, apud Lucilium. & Vulga, vtrumque legitur, quod nummos aliâſq; res inuoluat, interpretatur.

Theca nummaria.

Follis. apud Iuuenalem. Et tenſo folle reuerti.

Vidulus, apud Plautum.

Marſypium, aut vt alij ſcribunt Marſupium, vtrunque bene.

Paſceolus, apud Plaut. & Var.

Vomica metaphoricè ſi pecunijs ſuffarcinata ſit, à rumore dicitur, βαλάντιον.

Fiſci, ſilcinæ, & ſilcellæ, *a great mony bagge.*

Pedianus (vt refert Politianus in Miſcellaneis) nummum ait eſſe receptacula, ſportas, ſportulas, ſportellas, ſaccos, ſacculos, ſaccellos, & crumenas, & vellcas, & ſcorteas, & manticas, & marſypia.

Pera Perula. πήρα.

Aſcopera. ἀσκοπήρα.

to Bake.

Piſere, furnatiam exercere, panem coquere, facere, μάττειν.

Depſere, frangere munera Cereris.

Mollire Cererem manu. *To knead dow.*

¶ Piſtor dulciarius, *a Pie baker.*

Piſtillareus, Artocreariuſ.

a Bairne, vide *Childe.*

a Baker or Baxter.

Coquens panes.

Artocopus, vel artocopeus.

Piſtor vel pinſor.

ἀρτοποιὸς.

Panifica. Piſtrix. furnaria. & Artopta apud Plaut. *a woman baker.*

Bald, or bare, without haire or beard.

Glaber, Glabrio. ψιλὸς.

Caluus, Depulis. Myconius.

φαλακρὸς. Raripilis, *thin-haired.*

Ballances, a paire of ballance.

Lanx, cis. Bilanx.

Statera, media producta, à ſtando.

ζυγὸν. σταθμὸς.

Trutina. Libra. Libella.

¶ Trutinare, appendere, *to weigh.*

Banckers, or Exchangers.

Nummularij. Trapezitæ.
Mensarij & Mensularij.
Campsores vulgò, ἀργυραμοιβοί.
Argentarij. Argentariam facientes.
Κολλυβισταί, ἀργυρεμπόροι.
Argentariam facere.

to Banquet, or to make great Feasts.

Celebrare conuiuia, dapes.
Conuiuari, depo. Commessari.
Conuiuium agere, agitare, exhibere, inire, facere.
Instituere dapes vel epulas.
Prandium exhibere aduentorium, id est, pro suo fœlici aduentu.
Venit ad dapes turba vocata.
Oreferire dulcem escam.
Leuare famem.
Dapibus mensas ornare, & pocula ponere.
Capere ore pabula, alimenta.
Parant epulas, potandaque vina ministrant.
Agitare conuiuium.
Symposia agere.
Cibo pasci suaui.
Epulum exhibere. epulas dare,
Compotare. Epulari.
Dapibus epulari opimis.
Epulis fungi.

Banqueting dishes.

Bellaria. Tragemata.
Mensæ secundæ. δεύτεραι τράπεζαι
Collibiæ. Bandesia.

a tipling Banquet, or an Alefeast.

Cœna vel mensa adijcialis.
Repotia, apud Eras. in moria, à repotando.
Adjiciale ac ganeatum conuiuium.
Proscenium, commessatio post cœnam.

a sumptuous Banquet, a plenteous table.

Commessatio. Epulum.
Comporatio. Propinatio.
Symposium. Conuiuium.
Visceratio, apud Ciceronem.
Mensa lauta. Opipara.
Mensa Sybaritica.
συβαριτικὴ τράπεζα.
Syracusana mensa, magno videlicet apparatu ferculorum instructa, eximia, splendida.
Mensa Cerealis, pontificia, dubia, sumptuosa.
Conuium opiparum, saliare.
Apparatus magnificus, Persicus regificus apud Claud. βουθύσια.
Basilicus victus.
Mensa magnifica, egregia, regia, generalis. Cœna recta.
Mensa vel cœna pontificalis, popularis, epicurea, pollucibilis, adjicialis, dapalis, adipalis.
Alcinoi mensa, missuum scilicet luxu redundans, ferculorum varietate.
Dapes saliares.
Conuiuium magnificè instructum. εὐλαμίαν.

to be a Banquerupt, to consume & waste his substance, that his creditors can haue nothing.

Creditoribus cuncta relinquere.
Propter debita fugere.
Decocta re aliena fugere, in Asylum se recipere.
Solum vertere. μεταναστεύειν.
Sedem, locum mutare.
Ob decoctam pecuniã vrbe cedere.
Cedere creditoribus, apud Auso.
Collectis vasis migrare.
ἀποσκευάζεσθαι, σκευαγωγεῖν καὶ μετοικίζεσθαι.
Cedere foro, apud Iuuenal.

In

In fraudem creditorum bonis cedere, ne æs alienum suum persoluāt, furtum est maximum.
Æris alieni magnitudine vrbe fugere. Patria facescere.
Domum suam bonáq; omnia comedisse. Catonis ioco dicebatur in quendam, cui nihil erat bonorum quòd comedisset, dilapidasserque omnia.
Decedere de omnibus bonis suis, & cedere bonis.
ἐκστῆναι τῆς οὐσίας.
Decoquere creditoribus.
Negotiationem abrumpere.

the Band of loue, vide *Knot of loue.*

to Baniſh.

Relegare. Profligare. ἐξοστρακίζειν.
In exilium mittere, agere.
Ablegare in exilium.
Exulem facere.
Exterminare in sacra Scriptura frequens. ἐξωθίζειν.
Pellere. ἐκπρόπιειν.
Terra & loco propellere, priuare, & exuere. Patria pellere. Proscribere.
Ejicere, projicere, pellere in exilium.
Exilium pati.

Baniſhed, Exiled.

Extorris. Relegatus.
Proscriptus. Exactus.
Ciuitate priuatus.
Iectus substantiuè. Exul.
Iectus extra patriam.
Patria pulsus.
Parria me abstulit error.
Exterminatus. Sacer homo.
In exilium missus, actus.
Exilio mulctatus.
Exturbatus, substan. Pulsus, Expulsus.
Fugatus. Profugus.
μετοικίσας.
Proscriptus.

to Banne, vide *Curse.*

to Baptize, or to Christen.

Baptizare. βαπτίζειν.
Regenerationis lauacro tingere.
Per aquæ ablutionem à sordibus peccatorum mundare.
Baptismali gurgite ab originali peccato, à primogenia noxa mundare.
Sacro Baptismate abluere.
Vitali baptismi gurgite originalis noxæ sordes eluere, purgare.
Sacri Fontis lauacro tingere.
Vnda, aspergine sacrata tollere labem.
Lauacro regenerationis vitali, salutari aqua originale peccatum expiare. Aqua tingere.

to be Baptized, or Christened.

Renasci fonte Baptismatis, ablui, expiari, tingi.
E fonte consecrato lympha aspergi, Chrismate vngi.
Lauacri salutaris vnda dilui.
Sacra purgari vnda.
Per aquam sacri baptismi & renouationem spiritus sancti, ab originalibus vinculis expediri.

a Barbill, a fiſh ſo called.

Mulus, vnico l, siue per duplex ll.
Mullus. Barbo. Barbellus. Trigla.

to Barke like a dogge.

Latrare. ὑλακτεῖν.
Baubare apud Lucil. factitium verbum à voce canum. βαΰζειν.

Bare, vide *Bald.*

a Barne.

Granarium à granis.
Horreum, ab hordeo.
Fœnile, à fœno.

Farteum, à farre, vt ſcribit Feſtus.
Ἀποθήκη.
Tritici promptuarium, reconditorium.
πυρῶν ταμιεῖον.

a Barren or vnfruitfull ground.

Terra ſterilis, infrugifera, rupibus aſpera, ſqualens, nuda humus, nec herbida. Macilenta.
Infertilis. Infœta. Arenoſa. Iners.
Macra terra, infructuoſa, ieiuna.
Infœcunda, haud fertilis, σωφὸς. dura, non fœlix, non ferax, infcrax. Fœtura iugi exhauſta.
Terra nil procreans, ferens, producens, fructum non edens.
Arida, ſiccea, ſegnis humus.

a Barre, a Blot, or a Locke.

Obex vel obiex, vt alij ſcribunt.
Obiectaculum. Repagulum.
Peſſulus. βαλανεγὸν. Repages.
Vectis. Sera. Clauſura.
Clauſtrum. ἐμβολον.

Baſe, vide *Low.*

a Baſe minde or courage.

Animus abiectus, puſillus, infirmus, Imbecillus, demiſſus, humilis, exilis, Ieiunus, anguſtus.
Animus iacens, parum roboris ac neruorum habet, ſine animo eſt, ab animo abeſt, facilè commouetur, concidet, languet.
Ex puſillo animo gloriæ cupiditas, non emergit, exoritur, exiſtit, effluit.
Anguſtos animos ampla & præclara cogitatio non ingreditur.

a Basket, a Pannier, a Maund.

Sporta. Sportula.
Cartallum, apud Hiero.
Cartallus. κάρταλος.
Calathus. Calathiſcus.
Quaſillus vel um. Cophinus.
κοφινος. Caniſtrum.
κανοῦν. Caniſtellum.
Fiſcella viminea, vel ex ſtipulis reflexis. Scirpea.
Corbis. Corbula. γυφαλθιον.
¶ Coricium, *a basket to put bread in.*
Panarium. Statius. Bulgidium.
Panariolum, Mart. Quallus pro eodem ponitur ab Apuleio.

a Baſon, vide *a Brinke.*

a Baſtard, a baſe borne, or miſbegotten.

Illegitimus, vnico *t* in antepenult. quam corr. λαθραμφὸς.
Nothus. νόθος. Naturalis.
Illegitimo coitu natus.
Spurius, incerto patre, aut muliere non nota natus.
Inceſtuoſo thalamo natus.
Haud propria de coniuge natus.
Manzar, de ſcorto, vel ex inceſtu natus, vt exponitur Deuteronomij. 23. & apud Iuriſconſultos.
Qui ne patris quidem nomen dicere poſſet. Neptuni filius.
Qui matris vt capta dicitur, id eſt, a matre denominatur, cui pater incertus.
¶ Subniſſititius, aſſimulatus partus.
Subpoſititius. Subditiitius.
ὑποκολιμαῖος. ὑποβλητος.
¶ Inuentitius. Expoſititius. idem.
Exponere puerum.
Subdere ouã adulterina, puerum alterius loco ponere, partum ſuppo nere.
ὑποτίθημι. ὑποβάλλω.

Bath or Bathes.

Balneæ. βαλανεῖα. Balnearia.
Balnea. Balinea. Thermæ.
Sudatoria, apud Senecam.
¶ Nymphea. νύμφαι, lauacra apud Joſephum

Exordium. Initium.
Auſpicium. Primordium.
Caput. Capitulum vulgo vocant.
Rudimentum. Frons.
Principium. ἀρχή. Jngreſſus.
Cunabula à Virg. pro initijs ponuntur.
Veſtibulum per metaph.
Carceres. Orſus paſſiuè.
Incœptum, & io. Cœptum i.
Alpha. Inſtitutum, Cardo. Origo.
¶ Incunabulum. Jnchoatio.
Rudimenium, tyrocynium in literis.

in the Beginning

In principio. ἐν ἀρχῇ.
Jn capite, Initio.
Jn fronte. Jn frontiſpicio.
In ipſo operis ingreſſu.
Jn exordio. Primo guſtu.
Jn ipſo veſtibulo.
¶ Prima facie. Prima fronte.
Primo aſpectu, obtutu. *at the firſt ſight.*
In ſpeciem, frequens apud Liuium & Tacitum.
Specie. tenus. Ipſa apparentia.
Prima ſpecie. Jn ſuperficie.

to faile or miſſe in the Beginning.

In portu impingere.
In limine offendere, deficere.
Jn ipſo operis ingreſſu peccare.
Cantherius in porta, prouerb.

from the Beginning.

Ab exordio. Ab initio.
A primo, id eſt principio.
A capite. A principio.
ἀπ' ἀρχῆς. ἐξ ἀρχῆς.
ἐξ ὑπαρχῆς. Ab integro.
Ab radice. ἐκ ῥίζης.
A carcere ſiue repagulo.
Ἀπὸ βαλβίδος.
Ab ipſo lare. prouerb.

from the Beginning of the world.

Ab initio mundi.
Ab æuo condito.
Ab orbe condito.
Poſt homines natos.
Ab ipſo mundi ex ortu, initio.
A condito mundo.
Ex omnibus ſeculis.
Ab ipſis creati temporis rudimentis
A creaturarum conditione.
Ab orbis conditi initio.
Jn ipſis humanæ propaginis foribus.

from the Beginning to the end, from the top to the toe.

A capite vſque ad pedes.
ἐς πόδας ἐκ κεφαλῆς. vt eſt apud Homerum.
A vertice vſque ad extremum vnguem.
A ſummo capillo, à ſummo vertice vſque ad imum calcaneum.
A calce vſque ad caput.
A vertice ad imos vſque talos.
A pedibus ad caput vſque.
A vitta capitis ad calcei corrigiam.
A pede ſupremum aduſque verticem
A filo ſubtegminis vſque ad corrigiam caligæ. Gen. 14.
A carceribus ad metam.
Ab ouo vſque ad mala, apud Horatium.
A cælo vſque ad terram. Plautus pro eodem ponit.

the firſt beginning or chiefe cauſe of any ill or good.

Origo. Cauſa. Radix. ῥίζιον.
Seminarium. Fomes.
Fax. Jnitium. ἀρχή.
Fundamentum. Fons. Scaturigo.
Scaturies. Ortus, Factor.
Architectus. Inuentor.

Suaſor

Suasor & Autor. Parens.
Princeps. Genitor.
Effector. Dux.
Præfector. Machinator.
Nouandarum rerum Author.
Caput.

to Beguile, vide *Deceiue.*

a Beguiler, vide *Deceiuer.*

to Behead, to chop off ones head.

Decollare. Detruncare.
Amputare Caput.
Truncare capita.
Caput prædicere. Ἀποκεφαλίζειν.
Supplicijs extinguere capitalibus.
A ceruice Caput reuellere, rescindere, auellere, recidere.
Decapitare.
Auferre caput ense.
Capite plectere, priuare, mulctare.
Collum præcidere.
Cernicem cædere.
Ense caput metere, demetere.
Capitis pœnas sumere.
Securi cædere, truncare.

to be Beheaded.

¶ Capite punire, mulctari, plecti, truncari, obtruncari.
Capitis pœnas dare.
Capitalem subire, accipere sententiam.
Capitali sententia damnari.

Behinde or Backward.

A tergò. Retrò, Pòst.
Ὄπιθεν, ὀπίσθιον. Ponè, aduer.
Ponè subit coniux, apud Virg.
Ponè respiciens, Et præpositio.
Ponè castra, apud Liuium.

to Behold, vide *to See.*

to Beleeue, to trust or giue credit vnto.

Credere. πιστεύειν.
Fidem habere, adhibere, accipere.
Fidem tribuere, dare, addere,
Persuasum habere.
Aures patefacere pro credere. Cic.
Aures præbere.
Audire cum accusatiuo.
Nihil reniti. Non reluctari.

I Beleeue it not.

Minimè credo.
Nihil non sit verisimile.
Demere fidem fabulis. Sueto.
Verbis, dictis tuis fidem non habeo.
Supra communem opinionem, fidéque naturæ.
Abrogatur, detrahitur fides tuis verbis cum viro dissidentibus, haud verisimilibus, sed absurdis.

a litle Bel, a rattle or clack

Tintinabulum, à tinuitu.
Nola. Cymbalum. κυμβαλον.
Campanula. Campanella.
Crotalum, *a Rattle.*
Æramentum & campana peripheriæ & soni maioris sunt.

the Belly or wombe.

Aluus. Venter. γαστήρ.
Vter. Vterus. Vtereulus.
Aqualicus, vnde aqualiculus diminutium, apud Juuenalem & Persium. Pinguis aqualiculus.

a panch-Belly, or a gorbelly guts.

Venter. Ventrosus.
Ventriosus. Ventriculosus.
γαστρων. γαστροδης.
Obesus. Aquiliculus.
Distentus venter.
πλατυγαστήρ.
Sagenatus. Carnosus.
Collatinus venter apud Plaut, pro magno & turgido, quod in eum omnia edulia conferantur.

Sesqu-

Sesquipede extantem habens aqua-
liculum. Musculosus.
Crastus. Corpulentus.
Pinguis. Præpinguis.
Pinguiusculus.
Bene curata cute. Bene pastus.
Rore pastus, ironice.
Dorialem Plau. vocat anum crassam
Habitior, id est, pinguior, apud Te-
rentium.
Pinguis nitidus, apud Hora.
Tanagæus cerus prouerb. pro obeso.
¶ Belle pellucens habitus.
Torosus, torosulus, trossulus, succu-
lentus, opimus.

Well Beloued.

Oculis, vita atque animo mihi chari-
or ipso.
Valde charus. Percharus.
Alter. ego. ἑτερεγκαίνιος
Cum primis gratus.
Omnibus probatus & dilectus.
Gratus, charus omnibus.
Gratia multum vigens, pollens apud
omnes. Magnum apud plurimos
fauorem emeritus.
Qui omnium emeruit fauores.
In ostio formosus, prouerb. *vide decere*

a Belt vide *Girdle.*

to Bend from, vide *to eschew.*

Benefits, bestowed bountfully and franckly.

Contuli quæ in illum officia, bene-
ficia, merita potui.
Quantum in me fuit, quantum effice-
re & consequi potui.
Pro meo studio, meaq; industria cõ-
plexus illum sum.
Affeci, ornaui, auxi omnibus officijs.
Nullum officij genus aut studij, nul-
lam omnino rem, quæ vel ad vtili-
tatem illius, vel laudem spectaret,
omisi, prætermisi, in factum reli-
qui.
Omnia quæ quidem præstare mihi
licuit, profecta in illum sunt.
Meam in illum voluntatem & bene-
uolentiam quandocunque res tu-
lit, vbi tempus & occasio postula-
uit, re probaui, ostendi, significaui,
declaraui, patefeci.
Bene meritus de illo sum, quam po-
tui studiosissime.
Absque vlla remunerationis spe.
Quanquã abeo minime parem gra-
tiam expectarem.
Licet non sperarem vt illum memo-
rem & gratum experirer.
Nulla tamen spe inductus vt parem
mihi gratiam referret.
Vt partibus officijs remuneraret, cõ-
pensaret, æquaret, Vt Vllum grati
animi signum ostenderet.

Benignly, vide *Gently.*

Bent, vide *Inclined.*

to bestow a Benifit vpon one, or to doe one a good Turne.

Beneficientia prosequi εὐεργεσίαν.
Beneuolentia, amore, amicitia affice-
re.
Beneficijs, bonis conditionibus ali-
quem augere.
Cumulare officijs.
Beneficium in aliquem conferre.
Bene de aliquo mereri.
εὐεργετεῖν, cum dativo.
Beneficio afficere, obseruãtia colere
Benefacere.
Benefacta cumulare.
Rem facere alicui gratam, quãm gra
tissimam.
Benignitatem, officia conferre.
Beneuolentiam declarare, præstare,
apud Ciceronem.
Tribuere operam amicis, officium
homini amicissimo.
Benignè alicui facere, aliquem bene-
ficio

ficio demereri, *vide to giue.*

to Beſiedge, or to Beſet a towne round about.

Vrbem cingere copijs & militibus
Vrbem, ciuitatem circumdare, circumuallare, obſidere, vrgere, circumuenire.
Claudere muros obſidione.
Facere obſidionem, obſeſſionem, & facere obſidium. Plaut. Vario. & foſſa ſeptum tenere.
Obſidione cingere. πολιορκειν.
Obſidione, bello premere, *to vrge.*
Longa obſidione fatigare.
Bello oppida quatere. Virgil. pro moleſtare. Vallare.
Suffocare vrbem fame. Cice.
In circuitu munitiones extruere, facere, frequens in ſacris biblijs.

to Beſtow in mariage, vide *Mariage.*

to Beſtow coſtes, vide *to Spend.*

to Betoken, to ſignifie.

Portendere. Significare. Jndicare.
Prognoſticare. Prædicare.
Demonſtrare.

Better.

Melior. ἀρείων, χρεῖσσων.
Potior. Præſtantior.
Prior, pro meliore latinis ponitur. Vide *Deerer.*

it is Better.

Præſtat. Melius, vel Satius eſt.
Commodius. Prius. Potius.
Præſtantius. Optatius. Optabilius.
Præſtabilius eſt.

to ſet Betweene, vide *to Interlace.*

Beware, Take heede to tell it no body, keepe it cloſe.

Caue ne cuiquam dixeris.
Vide ne mortalium vlli dixeris.
Vide ne alicui dixeris.
Vide ne dixeris cuiquam.
Vide ne temere apud aliquem effutias.
Harpocratem egeris, finxeris.
Digito labellum compreſſeris.

to Bewitch, vide *Enchant*

to Bewray, to diſcouer, to Diſcloſe, to Vtter, to Publiſh abroad.

Jn triuijs declamitare.
Prodere. Arguere.
Nudare. Denudare.
Detegere. Publicare.
δημοσιευειν. διαγορευειν.
Jn publicum adferre, adferere.
Ex vmbra in ſolem educere.
Vulgare. Diuulgare.
Proferre. Enunciare.
Jnuulgare. Diuulgare.
Jn publicum emittere, efferre.
Perſonam detrahere.
Operta recludere dicitur ebrietas apud Horatium.
Varia menſium abſtruſa in apricum erumpent.
Promulgare. φανερὸν ποιεῖν.
Aperire. Declarare.
Pandere. Reuelare.
Efferre. ἐξενεγκεῖν.
Significare. Manifeſtare.
Ædere. Promere.
Palefacere. Palam facere.
In vulgus diſſeminare, ſpargere.
Sermones ſerere. λόγους διδόναι.
Eliminare. Vulgare.
Jn medium adferre.
Propalare. Notum facere.

Exprimere

Exprimere. Ostendere.

By little and little, vide *Leasurely.*

By, Nigh, or Neare.

Apud. Propè. Ad. Penes.
Propter, Secus cum accusatiuo.
παρὰ. Circa. πρὸς. Iuxta.
Propinquè. Cominus.

By and by, vide *Out of hand.*

to Bidde, vide *to Charge.*

a Biere or coffin.

Sandapila. φορετον. Loculus.
σορὸς. Locellus. Capulus.
Libitina. Ferculum à ferendo.
Pheretrum. φέρετρον.

to Buy, to Cheapen.

Emere. Comparare.
Mercari. ἀγοράζειν.
Permutare pro emere.
Ere parare. Destinare.
Præstinare.
Conciliare apud Terentium.
Græca fide mercari, id est, præsenti pecunia.

Bigge, vide *Strong.*

of a great Bigneſſe, vide *Stature.*

a Bile, or a Botch, vide *Impostume.*

a Byll of my hand, vide *writing.*

to Binde, vide *to Tie.*

to Binde by Obligation. &c.

Oblig are. Obstringere.
Astringere. Deuincire.

to Binde one to him by friendly pleasures.

Deuincire beneficio quempiam sibi, ornare beneficijs.
Beneficium præstare, conferre, dare, tribuere.
Gratis officijs plebem obligare, Ambrosius.
Bene mereri de aliquo.
Beneficium figere, Cicero: Vt hoc beneficium quemadmodum dicitur, trabili clauo figeret, vt perpetuam huius beneficij memoriam faceret.
Beneficijs afficere.
προσφέρεσθαι cum datiuo.
Liberalitate omnes in officio continere.
Demereri aliquem obsequio bonis operibus.
Obstringere.
Adstringere, seu Alligare, vel obligare, omnia apud Ciceronem.
Autorare, sed militem propriè.

Birdes, or any Foule.

Volucres. πτηνὰ.
Aues. Alites.
Genus alti volantum.
Volatilia. Præpetes.
¶ Aucupio voluptatem quærere.
Retibus explicatis, pedicis fixis, viminibusq; visco illitis volucres captare. Aucupari, *to Hauke.*

a Bishop, an Abbat or chiefe Prelate.

Antistes. Præsul. Abbas.
Pontifex. Sacrorum præses.
Episcopus. ἐπίσκοπος.
Pontificali insula decoratus, ornatus, insignitus, Et periphrasi venusta.
Episcopalitij ordinis non infimum decus, singulare decus.
Alpha sacerdotum.

Demissæ

Demiſſæ ad talum togæ ſacriſq; initiatus Epiſcopus.
Olim ſolii ſacrorum antiſtites preſbyteri nomine cenſebantur, vt refert D. Hieronimus.
Ante Chriſti in carnem aduentum.
Dicti protomiſtæ, Archiflamines.
Archimandritæ.
Sacerdotes primarij.
Archimandritæ nomen adhuc ſibi vſurpant in Græcia Abbates quaſi primates & præpoſiti monachorum eremos inhabitantum.

the Biſhop of Rome, vide the Pope.

to be a Biſhop.

Epiſcopum agere.
Epiſcopatum gerere.
Epiſcopatum adminiſtrare.
Epiſcopi munia obire.

to become a Biſhop.

Accipere baculum paſtoralem, eccleſiæ clauum, gubernaculum.
Epiſcopatui inaugurari.

a Biſhops miter.

Galerus bifidus. Infula.
Mitra. Apex.
Tiara. Τιάρα. Cidaris.
κίδαρις ἢ κίβωρις.
Byrrhum ſacerdotale.
Pileus Pontificalis,
Et Byrrhum ſimpliciter à Cypryano pro Tiara ponitur.
Mitellum diminutium à mitra, μιτρίον.

a Biſhops Vicar or Suffragan.

Suffraganus vulgo vocatur, ſed ornatius, Epiſcopo, à ſuffragijs.
Epiſcopi vicarius, auxiliarius.
Coepiſcopus.
Epiſcopalem locum tenens.
Epiſcopi gerens vices, ſupplens locum, qui epiſcopo in pontificalibus actibus, in officio ſuo ſuffragatur.
Subſidiarius alicui. i. coadiutor.

Biſket twiſe baked.

Panis Nauticus, ſecundo coctus.
Panis bis coctus quem Plaut. vocat.
Panem rubidum, ῥυφθόν.
Paximas. παξιμὰς ἄδος.
Paximadion. παξιμάδιον qua voce frequenter vtitur D. Hier. in vitis patrum.

to Bite.

Mordere morſus exercere, Inferre, Subire.
Morſu occupare, Conſumere, Diuellere.
Miſeros morſu depoſcitur artus.
Fræna ferox ſpumantia mandit.

A Bitte, a Morſell, a Peece.

Buccella. Buccea. Bolus.
Morſellus. ψωμός. Panis fragmen.
Fruſtum. Fruſtulum.
Tarunda. ταρυφός.

a Bit, vide Bridle.

Bitter or Sower.

Acidum. Subacidum.
Amarum. Acerbum.
Amariſſimo amarius felle.
Inſuaue. Aſperum. Auſterum.
Felleum. Acetoſum.
¶ Aceto. Acidus fio.
Vinum vetuſtate coaceſcit. Cic.

Bitterneſſe.

Acredo. Amaritudo.
Amarities. Amaror.
Acerbitas. Aſperitas. Acor.
Fel, ſeu Aloë, per metapho.

a Blab, vide a Tel-tale.

Blacke, Darke, Swart, Browne or ſad colour.

Nigr

Niger. ἰλυὸς. μέλας. Ater.
Piceus. Lugubris.
Pullus. Hiſpanus.
Betticus. Impluuiatus. Fuſcus.
Anthracinus. ἀνθρακινός.
Fuliginеus. Mutinenſis.
Furuus, *Swart, Darke.*
Metuleus, apud Plautum.
Liuidus, apud Virgilium.
Sed aquilus color, fuſcus, ſubniger, fuſco colore nigricans, *Browne, Swart.*
Homerus: Puellam nigricantibus oculis, ac per hoc formoſam vocat.
τὴν ἰλυοπίδα, μελανοφθαλμὸν.
Nigris oculis præditus. ὁ ἰλυόψ.

Blacke friers.

Dominicales. Budæo.
Prædicatores. Dominicani.
Aliquot præterea in locis Galliæ & Hollandiæ Jacobitæ dicuntur.

to Blame, to Diſpraiſe, to Depraue, to Diſhonor.

Contumeliam facere in aliquem.
Inſamare. Vituperare.
Contumeliam inforquere, imponere, dicere, facere.
Tanta turpitudine Auſonicam labefactare virtutem.
Blaſphemo calamo aliquem notare, incuſare.
Perfundere ignominia, ſcommatibus Contumelijs operire, lacerare, concidere.
Turpi crimine lædere.
Ignominia afficere, deformare.
In contumeliam agere.
Probra ad ſatietatem ingerere,
Contumelia inſequi.
Dehoneſtare. Inhonorare.
Improbare. Reprehendere.
Incuſare. Arguere. Carpere.
Reprehendere. Redarguere.
Reprobare. Obiurgare. Vitio dare.
Sugillare. Criminari. Traducere.
Inſimulare. Notare.
Damnare. Culpare. Accuſare.
Diffamare. Obloqui. Condemnare.
Derogare. Detrahere.
Irrogare & infligere ignominiam.
Ignominia notare, quod Græcis eſt ἀτιμίαν προσβαλλειν.
¶ Infamia flagrare, eſt ſumma infamia laborare, quod & Græcis dicitur, πανυ̃ς αἰσχύνειν.
Vituperari.
Diffamari. Laborare fama.
Improbari, male audire, *to haue an ill name.*

to get or receiue Blame or Shame

Accipere contumeliam, ſordes, id eſt ignominiam. Cice.
Has à Q. Ticinio ſordes accepimus.
Concipere maculam, turpitudinem, infamiam, dedecus.
Subire contumeliam, infamiam, notam turpitudinis.
Perfundi aceto, Horat. pro conuitijs affici.

to Blaunch, videto *Whitelime.*

a Blaſting or ſtriking with a Planet.

Stupor mentis & corporis.
Syderatio, quam Plinius ſcribit.
Græcis dici ἀστροβολίαν.
Apoplexia. ἀποπληξία.

Blaſted, or taken with a Planet.

Syderationis morbo affectus.
Syderatus. Attonitus. Ictus.
Tactus. ἀποπλήκτος.
Apoplecticus, quem Hermolaus Barbarus ἐμβεβροντον vocat.
¶ Syderari, Sydere afflari, vexari, ledi

a Blemiſh, a ſpot, or blot.

Nævus. Labes. Labecula. Macula.
Vitium, Nota, si ad corpus referatur.
Dedecus, infamia, turpitudo, ignominia, si metaphoricè ad mores accommodare sermonem voluerimus. sicut quoque dicimus, labem perfidiæ, notam infamiæ, periurij.
Tubera pro vitijs maioribus posuit Horatius, Verrucas minora appellans. Mendum, menda, lituia.
Vari, Lenticulæ. Lentigines, *spots in the face.*
Glaucoma, atis, n. gen. vel
Glaucoma, æ. f. gen. *spot in the eies.*
Maculas læsis de vestibus auferre.
Eximere, eluere labem, *to take, to wash out blots or spots.*

Blew, watchet, or azure colour.

Cæsius color. Blauus.
Cæruleus quasi cæluleus, à colore cœli.
Glaucus. Glaucinus. Cumatilis.
Cyanus. Cyanæus.
Venetus. Thalassicus.
Indicus, *darke blew.*
Ferrugineum prætere à colorem quidam accipiunt pro cærùleo marinis fluctibus simili, quem Græci θαλάσσιον vocant.

Blinde.

Cæcus. τυφλός. Orbus propriè qui lumen amisit oculorum.
Oculis captus. Exoculatus.
Luminibus orbatus.
Orbus luminis, Sene.
Tiresias, apud Juuenalem.
Talpa cæcior. prouer.
δουάλαιος τυφλότερος.
Tiresia, Hypsia, Leberide cæcior.
Cæcigena, *Blinde borne.*

Blinded, walking in darknesse.

In altissimis versatus tenebris.
Densa quadam ac tetra impietatis caligine occæcatus.
In densissimis ignorantiæ tenebris sepultus.
Qui in profundum venit malorum.
Mens cæca, lucis indiga, exhausta diuino lumine, Cimmerijs immersa tenebris.
In errorum densitate.
Oppleta tenebris.

a Blinkard, Bleared, or one that looketh asquint.

Cæcutiens. παραβλέπων.
Hallucinans. Lippus. Lippiens.
Lolio victitans, prouerb. seu
Tithimallus Laconicus.
Saturniæ lemæ. Luscus etiam significat.
Strabus seu Strabo. retortus.
παραβλώψ. ¶ Luscioſus, *Sanblinde.*
Luciscus, oculos habens hebetiores, Nyctilopa.
νυκτίφλος, *hee that seeth better in the night, then at middaie.*
Sed luscoſus qui interdiu parum vel nihil, vesperi vero satis videt, μυωπίς, seu μυωπικός.
Lucinus. *that hath little eies, vide to looke asquint.*

a Blister, a Whelke, or a Wheale.

Pustula. Papula. Tuber.
Tuberculum. ἄθυμον.
Exuberatio. χαλάζωσις. Scrofula.
Huc etiam spectant Vari seu Varioli, *the Maisels*, qui pueros maximè infestant, græcè ἐφηλίδες cum febri plerunque nascuntur hæ pustulæ.

a Blockish dullard, vide *Dulhead.*

a Blot, vide *Blemish.*

Blotting paper, vide *Paper.*

Blood, Bloody, full of Blood and Slaughter, Murther.

Sanguis. Sanguinolentus.
Sanguine terra tabet, madet.
Flumen purpureum mistis sanguine fluxit aquis.
Sparsi vorantur sanguine vepres.
Cæde tepebat humus.
Arua cæde madescunt.
Aspersus sanguine locus nata omnis.
Atro tepefacta cruore terra.
It cruor per artus.
Funditur ater vbique cruor.
Inundant sanguine fossæ.
Sanguinis vomere riuos.
Squallenti sanguine crines.
Concreti sanguine crines.

to make Blunt, or dull.

Obtundere acumen, Hebetare.
Perstringere aciem ingenij, Cicero dixit pro hebetare.
Perstringitur acies ferri.

to Blush, or to bee ashamed.

Erubescere. Vereri. Reuereri.
Verecundari. Pudet me.
αἰχύνεσθαι, Pudore suffundi.
ἐρυθρίαν, Rubescere pudore.
Rubore suffundi.
Pudore affici.
Suppudet, impersonale.
Iectum semel attrita de fronte ruborem recipere, Horat.

Blushing, vide *shame.*

a wilde Bore or Swine.

Aper. κάπρος. Porcus vel sus syluestris. Syagrus. συάγρος.
Orthagoriscus. Singularis. μόνιος.
Vnde in Psal. 79. μόνιος ἄγριος, κατεπεμήσατο αὐτὸ ὑ ἄμπελον, vbi. Hebræi habent zif. Singularis ferus depastus est vineam.
Acteon trisyl. pro Apro apud Mant.
It leuis Actæon fumans.

to Boast, to Bragge.

Iactare. Ostentare.
Præsumere. Vendere.
Vendicare. Iactitare.
κομπάζειν. ἀλαζονεύεσθαι.
Gloriari. Arrogare.
Sesquipedalia, turgentia, iactare verba, ampullas.
Tragicè loqui.
Spirare tragicum, apud Horat.
Præsumptuosè, arrogantèr, immodestè loqui. ἀλαζονεύεσθαι.
Venditare sese inanibus verbis, nihil præter eruditionem suam iactare.
Efferre se magnificè.
Extollere. Attollere.
Meras glorias spirare.
Fumos iactare.
Prædicare. Efferre.
μεγάλα λέγειν, ἀέρια λέγειν.
Inanes flare, afflare glorias, apud Gell.
Erigere caput, cristas.
Grandia & magna trutinare contracto supercilio, tumentibus buccis, sesquipedalia verba, ἀλαζονεύματα ῥήματα.
Cœlum terrirare, apud Virg.
Grandia magna iactitare, loqui.

a Boasting, a Bragging.

Iactantia. Ostentatio.
Iactatio. Iactitatio.
Arrogantia. μεγαλαυχία.
Immodesta præsumptio.

a Boasting shew, vide *a Solemne sight.*

a Boaster, a Bragger.

Magniloquus. Grandiloquus.
Glorioſus. Sese insolenter iactans.
Immodestus. Insolens.

Arrogans. Sui tibicen.
Arrogantiæ, iactantiæ non ferendæ.
καρποπώλης, qui fumum venditat.
Thraso. Hippias. Calliphanes.
Arctalogus, apud Iuuenal. & Suet.
Marsyas. Thamyras.
Callipedes alter.
Fumiuendulus.

a Boat.

Cymba. Scapha.
Scaphula. σκαφίδ.
Linter ex arbore cauata fit.
Lembus. λέμβος.
Lembunculus. λέμβος μικρός.
Nauicella, apud D. Augustinum.
Naucula. ναυάριον.
Nauigiolum. Alueus. Alueolus.
Nauicularij.

Boyes, vide Sonnes.

a pleasant Boy.

Puer festiuus, lepidus.
Lepore, festiuitate, morum elegantia, quibuluis præferendus.

to Boile or Seeth.

Elixare. Æstuare. Coquere.
Efferuere. Ebullire. Scaturire.

Bold, Hardie.

Animosus. Magnanimus. Fortis.
Acris. Audax. Inuictus. Vide *Stout and couragious.*

a Bolt, vide a Barre.

a Bonet, vide Hat.

a Booke.

Liber. Scriptum. Codex.
βιβλίον. Opus. Opusculum.
Volumen, plures continens in se libros partiales, ab inuolutione.
Commentariolus.
Charta apud Ouidium, pro libro ponitur.
Pugillares à pugno, & enchiridia à manibus in quibus gestantur, ac codicilli cum asserculis, abelisiue conclusi. *Little small Bookes.*

the Borders or Marches of any Country.

Confinia & Confinium. Colum.
Frons regionis, vel, vt est apud Plinium, Caput regionis & principium: anterior pars cuiusque rei.
Limina imperij, id est, introitus, vt Margines imperij, apud Ouidium in Tristibus.
Fines numero plurali sæpius pro terminis & limitibus ponuntur. *the Marches.*
Collimitium est confinium.
Collimitium, Hollandiæ & Flandriæ est Brabantia.
Confinis Flandriæ est Brabantia.
Milites per frontem regionis distribuere.
Limitanei milites, qui in collimitio sunt constituti in præsidio aduersus inimicos excubantes in limitibus. *Garrison.*
Limitatus ager.
Limitibus distinguere, terminare.
Limes positus in agro.
Partiri limite campos.

the Borders of a garment, vide Fringes.

to be Borne.

Introire ad vitam, vel in vitam.
Ædi in lucem.
Emergere apud Prud.
Prodire in viram.
Nasci. Fieri. γίνεσθ.
¶ Aues, accipitres, & animalia quæ dicuntur fœtare, fœtum emittere.
Nasci. Vtero matris prodire.
Venire ad sydera ætheria.
Surgere ad lumina vitæ.
Venire sub auras cœli.
Accipere vitam.

Prodir

Prodire vtero, exire.
Emitti in auras.
Fœtus expellit ſe in auras. Vide *to trauell or labour of a childe.*

as ſoone as I was Born, from my Childhood, Infancy, Youth.

Ab initio, à primo exordio ætatis.
A prima, ab ineunte ætate.
A primis temporibus, à puero.
Iam inde, à puero.
Iam inde vſque à puero.
A prima pueritia.
A primis annis.
A teneris vnguiculis.
A die natali, ab ortu primo.
A quo die natus ſum.
Ex quo ingreſſus in vitam ſum.
Ex quo vitæ lumen attigi.
Animam ducere, Spiritum haurire de cœlo cœpi.

to Borrow.

Mutuo ſumere.
Mutuum accipere.
Mutuari.
Commodato accipere.
Vtendum accipere.

a Botch, vide *Impoſtume.*

a Botcher, vide *Tailer.*

a Butcher.

Lanio & Lanius.
Carnifex. Bouicida. Macellarius.

a Butchers ſhop, or a Butcherie.

Macellum. Laniarium.
Laniena. Carnarium.

a Bough, or Braunch.

Ramus, Ramulus.
θύμιον. κλάδος.
Ramuſculus. Ramale.
Plantæ teneræ. Stolones.
Nouelli rami.
βλαστήματα.
Talea. Malleolus.
Vini radix.
Clauiculus, vel Clauicula, quæ & capreolus, *the ſhoot or little clewe of the vine.*

to Boult out.

Extorquere, Elicere.
Exculpare. Extricare.

a Bondman, vide *Seruant and Slaue.*

to be Bound vnto one.

Deuinctus. Obſtrictus.
Obligatus. Debitor.
Obnoxius, quamuis proprie ob delictum aliquod pœnæ obligatum ſeu ſubiectum ſignificet, apud Diuum Hieronym. Eraſ. & alios ponitur pro deuinctus, obligatus.
Deuincire officijs, oppingerare gratia. Ambroſius.

a Bouget, vide *a Male.*

Bountifully, vide *Liberally.*

to Box one on the eare, or to knocke one about his pate.

Depalmare aliquem, apud Eraſ.
Malam, maxillam ue ferire.
τὴν παρειὰν παίειν. Greg. the.
Alapam alicui impingere.
Palmas in faciem dare, apud Euangeliſtam. ῥαπίζειν cum accuſatiuo.
παίειν ὀπὶ κόρρης.
Ferire malam nequiter. Plaut.
Alapam incutere, Alapis percutere.
ἀθυρεῖν. ἀγκλατεῖν.
Colaphos incutere.
ἐπὶ πῖνειν πλειγάς.
Manu extenſa, pro recta palma ferire, verberare,

Pugnis confringere, to *Beat with fists.*
Colaphisare. Colaphum ícere, apud Plautum.
Pugnum in os impingere, ingerere.
Pugno, colaphis percutere, diuerberare. Verberare.
Colaphos infringere.
Plus quingentos colaphos insregit mihi. Terent.
¶ Expalmari, apud D. Augustinum ponitur pro palmis cædi.
Manum non vacuam abstergere.
ὰ χειρὶ τιν' χὴρ ἀπομάξειν.
Lucian.

to Box, or Scarifie, or to draw out ill blood.

Scarificare cutem, leuiter vulnerare, perstringere. Sanguinem ventosis elicere. ἀπαχάζειν.
ἄπαξειν, ἀπαχάσσειν.
¶ Cucurbitæ, Cucurbitulæ, Ventosæ vulgò dicuntur. Sicyæ. σίκυα. Græcis Pixides seu vascula in quæ detrahitur sanguis.

to Bragge, vide *Boast and Triumph.*

a Brayer, vide *Crier.*

Brasse, vide *Copper.*

Brauerie for women, vide *Womans brauery.*

a Braunch, vide *Bough.*

to Braunch out, vide *to Burgen.*

to Braule, to Chide, to Rebuke, to Fight.

Obiurgare. Percellere.
Increpare. Incessere.
Redarguere. Distringere.
Multis verbis malè aliquem accipere Cic. Accipere seuerè.
Asperè monere.
Insectari, austeris, acribus, mordacibus, exasperantibus verbis, verborum amarulentia.
Conficere aliquem verbis. Plaut. id est, minaci voce terrere.
Reprehendere. Carpere.
Taxare. αἰτιᾶσθαι.
Arguere. Improbare.
Obloqui. Increpare.
ἐπιμᾶν.
Inculpare. Perstringere.
Catonem agere Consorinum.
Democritum quendam agere.
Diuis ipsis abloqui.
Percellere. Vide *to strive.*

a Brawling, a Chiding, a Fighting.

Rixa. ἔρις.
Lis. Dissentio.
Pugna. Concertatio.
Altercatio. Iurgium.
Strepitus, pugnáque verborum.
Contentio. Vide *Discord.*

that Brawleth or Chideth much.

Rixosus. Litigiosus.
Litium auidus, appetens, peramans.
Ad dissidia propensus.
Litem semper mouens, incipiens, suscitans.
Refractorius. Controuersus.
Filum contentionis. Tricon.
Canina præditus facundia.
Concitus ad rixam.

Bread.

Panis triticeus, *wheaten Bread.*
Panis siligineus, *Manchet, or fine Bread.*

Panis

Panis hordeaceus, *Barlie bread.*
Humanis vſibus apta Ceres.
Vſus Cereris. Dona laborata Cereris.
Suppoſitum cineri focus parat panem.
Molitam manu Cererem torret igne focus.

to Breake or Burſt.

Frangere. Confringere.
Infringere. Rumpere.
Dirumpere. Crepare.
Frigidus in Prato cantando rumpitur anguis.
Limina perrumpit, poſtéſq; a cardine vellit.
Fræna pudoris rumpere.

to Breake the League, or Promiſe, to doe contrarie to the promiſe, or agreement.

Fœdera ſoluere, rumpere, abrumpere, lædere, diſſoluere, turbare, frangere.
Pacta, conuenta conuellere.
Reſcindere. Lædere fidem.
Irrita reddere. Mutare.
Non ſtare conuentis, pactis.
Pactum irritum facere.
διαπαιζειν.
Conuentionibus non ſtare.
Pacem labefactare iniram.
Pacta eludere commento Thracio, id eſt, callido vafroque.
Pacta violare, reijcere.
Reijcere conditiones ſemel acceptas
Abire ab emotione, a contractu priore.
Diſcedere à fide data, à conditione.
Dirumpere fœdus, vel ſoluere.
Facta omnia infringere.
Conuentiones non ſeruare. Vide *Promiſe.*
Fœdifragus, *A breaker of the League.*

to Breath, to take his Breath.

Spirare. Reſpirare.
ἀναψύχειν. Trahere ſpiritum.
Recipere anhelitum, vel facere.
Spiritum ducere. Reddere anhelitum per vices recipere.
Animam trahere, remittere, & efflare.

the Breath.

Spiritus. Flatus.
Anima.
Halitus. Anhelitus.

Breeches, or mens ouerſtockes.

Subligar. Subligaculum.
Femorale. Feminale.
ἀναξυρίδα.
Suffibulum, apud Varronem.
Caligæ. Tibialia.
Campeſtria ſubſtant.
Perizomata. περιζώματα.
Pudendorum velamen.
Lumbare.
Brada, vel bracha, vt alij ſcribunt.
Renones aliquibus dicuntur, Græcè περισκέλιδες, Chaldaice Sarabella, qua dictione Daniel vſus eſt, Hebraicè Michenas.
Soluere ligulas, ponere ſeu deponere ſubligaculum, notæ ſignificationis ſunt.
Caligas thoraci ſeu diploidi aſtringere ligulis. *to truſſe vp the hoſe.*
Feminicruralia à Lodouico Viue, in colloquijs, pro caligis ponuntur, *a whole paire of hoſe with breeches and nether ſtocks together.*
Caligæ. Tibialia tegumenta tibiarũ. *a paire of netherſtocks.*

to Bribe, vide *to put out ones eies with gifts.*

a Bride, vide married damosell.

a Bridle, or a Bit.

Frenum, Habena. χαλινός.
Retinaculum. Camus. κημός.
Lupus, apud Ouid. genus freni acerrimi, vt Lupatum apud Virg.
Capistrum *the halter.*
ἐλκτηρίς.
¶ Spernere lupatum.
Habenas rejicere, frenum non admittere. ἀφυιᾶζειν.
¶ Freno equum sistere, coercere, ἀναλαβαίνειν ἵππον, ἀνέχειν.
Actis equum compescere habenis.

Briefe, vide Short.

Bright, vide Shine and Cleere.

Brine.

Salsugo. Muria.
Muries. ἅλμη. Salsilago.

to Bring, vide Carrie.

to bring foorth.

Parere. Edere. Gignere.
Educere. Producere. Proferre. Eniti.

to bring to an end, vide End.

to Bring to naught, vide to marre.

to Bring vp, vide to Feed.

a Brinke or Brimme.

the stone Bason that receiueth the water of conduits, or a Bason.

Labrum. Labium.
Labellum. Pelluuium.
Peiluuiã. Podonipprum.
Tinaciolum. Peluis.
λεκάνη. πέλυξ.

a Broker.

Mediator. Conciliator. Licitator.
Proxeneta. προξενητὴς.
Pararius Latinè: apud Senecam. Institor.

a Brooch, vide a Coller.

a Brotherhood, vide Fraternitie.

a Brush.

Setaceum, quod plerunque ex setis fiat. Scopina. Scopula.
Peniculus vel penicillus.
Viues in colloquijs Muscarium setaceum nominat, à similitudine credo: nam Muscariun est coma quarundam herbarum, in qua semina dependent, veluti feniculi, anethi, & similium.

Brute, Rumour, vide Fame.

a Bucke, vide Doe.

a Bucket, a Paile for to take water with.

Vrna. Hydria.
Situlus aquarius, Cato.
λαγυνος. Vrnula. Situla. Sitella.
Trulleum. Creterra, Mergus, oris.
Antlia. ἀντλία.
Haustrum.
Surisicula, apud D. Hieron.
Futis est vas aquarium.
¶ Nasiterna, à similitudine nasi, apud Varronem & Plaut. *Pitcher.*
Vrceus, Vrceolus, Manalis, Aqualis
Gutturnium. αἴχος, idem.
Guttus pro eodem apud Eras.
Malluuium. Pollubrum. *a Bason to wash in.* Peluis.
χλεγυπλεγη. Liuius, Argenteo pollubrio

bro & aureo gutto.

A Buckler, a Shield.

Scutum. Clypeus.
Parma.
Parmula. Ancile.
Vmbo. Pelta Cetra.
γίππον, scutum Perficum.
¶ Parma eludere iaculum.
Tela scuto accipere.

to Budde, vide *to Burden.*

to Build, to make a house.

Ædificium, domum, tectum, ædes struere, extruere, componere.
Extollere, ἀνοδομεῖν.
Erigere. Instaurare.
Educere cœlo, Virgilius.
Condere arcem, domum, vrbem Salustius.
Mœnia fabricare, Edificare, Ponere, Condere.
Murorum attollere, moles.
Condere sedem, Tecta.
Fundare arces, vrbem extruere, Statuere, Cingere muris, saxis, Fundamenta locare.
Architectari. ἀρχιτεκτονεῖν.
Moliri arcem. Ædificare.
ἱδρύειν. Figere.
Collocare. Firmare.
Constituere. Ponere.
Jacere fundamentum.
Ædificia modicè ab humo tollere, *to Build not verie high.*

Bulwarks, vide *Fortresses.*

a Bull, a Patent, a Priuilege.

Diploma summi principis, Regis.
Codicillus, dispensatorius.
Priuilegium. νομόμιον.
Bulla vulgò dicitur pontificia.
Indultum apostolicum.
Breuis, vel vt alij vulgò dicunt, Breue sunt etiam diplomata, quas nunc appellamus literas patentes, continentes principum edicta & mandata, regio signo sancta.
Cæsareo priuilegio aliquem inaugurare. ¶

to Burden, to blame, to raile or speake ill of the dead.

In mortuos maledicentiæ spiculum figere.
Defunctos maledictis insectari.
Insectari post mortem.
Lacerare defunctum.
Mortuis conuitiari, maledicere.
Defunctorum innocentiam insectari.
Conuitia congerere in mortuos.
Pugnare, luctari cum laruis, cum defunctis.
Instar Caspiorum canum sepultos arodendo affligere.
Ad inferas sedes vsque, manes & laruas à quibus veterum natura sustulit sua fulmina persequi.
Ne ab vmbris & cineribus læuitiam continere.
Mortuum flagellare.
νεκρὸν μαστίζειν. Iugulare mortuos.
τοῦ πθνοκοτας ἀπουκτάνειν.
Leoni mortuo barbam vellere.
Mortuum criminationibus proscindere, imperere, incessere, lingua acerbissimè exagitare.

a Burden, a Load, a Packe, a Fardell.

Onus. φορτίον.
Prouincia. Pondus.
Periculum. Grauamen.
Sarcina. Impedimentum tam in singulari, quam in plurali numero.

heauy Burdens or loades.

Onus. Ætna grauius, apud Cice.
Colossea onera. Moles.
Pistrinum tum pro loco, tum pro re difficultatis plena, metapho.

Res

Res viribus impar, difficultatis plena.
Grauis sarcina.
Negotium subacerbum.
Prouincia dura, negotiosa, molesta, aspera.
Negotium operosum, molestum.
Negotium inuolutum, difficile explicatu. γαλεπὸν.

to vnBurden, vide to vnloade.

to Burden, to Budde, to Braunch out.

Fruticari vel e. Sylvescere.
ῥιζοῦν. Frutescere.
Florere. floreſcere.
Formatis aperitu, floribus arbos.
Floreſcunt gramina riuis.
Emittere stolones. μεχίνειν.
Pubeſcere. Frutices emittere.
Germinare. Egerminare.
Progerminare, Pulleſcere.
Pullulare. Pullulaſcere.
Snppullulare. Protuberare soli.
Suppullulaſcere. Expullulare.
Arbeſcere. Frondeſcere.
Vernare ad arbores etiam refertur.
Gemmare, & gemmas emittere ad vitem refertur, & ad alias arbores, Gemmaſcere, efferri, turgere in Gemmas.
Gemma vitis oculus.

to Burie.

Inhumare. Terræ iniicere.
In terra recondere.
Tumulo recondere. Tumulare.
Dare humo, terræ ad sepulturam.
κηδεύειν. Parentare.
Sepulturæ tradere, dare sepulchro.
Sepelire. Humare.
Inhumare. Funerare.
Dare tumulo.
Extremum persoluere honorem.
Cadauer, funus humo condere. Ouid.
Pulueri tradere, seu humo, Sallu.
Condere monumento corpus. Plin.
Putridum condere cadauer in vrna.
Et apud Phocilidem. γαῖαν.
θνητοῖσιν νεμέσαι, mortuis terram impertiri.
Ponere in monumento.
Corpus terræ parenti reddere.
Sepulchro claudere.
Efferre matrem, Cice. Sepulturæ cadauer inferre, terraq; obruere.
Subdere sub solum, *to put vnder the ground.*
Mandare humo.
Telluris aggestu cadauer obruere, superiecta humo operire. apud Ambro, in home.
Terræ commendare, apud Max.
Terra cineres accipit.
Tumulus ossa tegit.
Libitinam exercere.
¶ Efferre cadauer, vxorem, funus mortuum. ἐκκομίζειν.
ἐκφέρειν νεκρόν.
Extra domum, vel ad sepulturã ferre. νεκροφορεῖν.

to be Buried.

Funerari. Sepulturæ tradi.
Humari. Parentari.
Comburi veteres solent vnde Bustum pro monumento ponitur.
ἢ νομιζομένην τυχεῖν.
Ponere cineres apud poëtas.
Honorifica sepultura donari.
Sepulturæ maiorum suorum addi.
Magnifico post fata deponi Mausolæo.
In tenuem solui fauillam.
Contumulari. Terræ insterni.

an honorable Buriall, vide Funerall.

to Burne.

Vulcano dedere, dicere.

Dar

Dare flammis, ignibus.
Vulcano committere.
Ignis voragine absumere.
Vrere.
Exstruere rogos.
Vstulare apud Pacuuium pro vrere.
ἐμπιπρᾶν. φλεγίειν.
Patrios incendio lares absumere.
Ignem in ædes eiaculari.
Cremare. Concremare.
Celebrare Vulcania.
Corpora in cineres redigere.
In ignem, in rogum mittere, ponere, projicere, imponere.
Igne absumere. πυρπολεῖν.
Comburere. Igni tradere.
Vltricibus committere flammis.
Incendio inuoluere.
Ignibus ardere.
Exurere.
¶ Conflagrare, flagrare, ardere, absoluta sunt, & igni non tantum, sed & alijs rebus accomodantur, flagrare odio, amore.
Illi res omnis, in fumum & cinerem abijt, vbi incendium omnia hausit.

to Burst, vide *to Breake.*

to Burst, or to Breake in.

Irruere in ædes.
Irrumpere, cum violentia quadam.
διαπίπτειν.
Inferre se concitato impetu, Liuius, pro irruere, facere impetum.
Incedere, vnde scribendi libido incessit mihi vel me, Liuius: grauior cura patribus incessit.

to Burst or break open dores, vide *Dore.*

a Bush of thornes.

Dumus. Rubus.
Spinæ. Vepres.
Sentes. Ruscus.
Virgultum. Spinetum.
Demetum. Rubetum.
Vepretum. Senticetum.

a Busie worke or matter to Compasse.

Labor magnus, difficilis, laboriosus, grauis, operosus, molestus, immensus, magni negotij, difficultatis ac ponderis. Vide, *a Peece of Trouble.*

Busied, vide *Occupied.*

a Butler or Steward.

Præfectus cellæ penuariæ.
Dispensatoris officium gerens, Ambrosius. ἀνὴρ.
Cellarius & non cellelarius, vt plærique ineptiunt nisi quis interpretari velit, rarus in cella.
Præpositus cellæ.
Moderator domus, Custos cellæ.
Promus accondus. ταμίας.
Vellicus in Euangelio.
Oeconomus. οἰκονόμος.
Dispensator rei familiaris.
Procurator aliquot in locis dicitur seu Curator.
ἐπιμελητής.
Procurator peni, Plaut.
Cauearius nonnullis dicitur à Cauea

a Buttrie, vide *Celler.*

the Buttockes, or Haunches.

Clunes sub genere communi.
Clunciculæ. Nates.
πυγαί.

But, neuertheless.

Cæterum. μέντοι.
Porrò. Autem. δέ.
Porro autem. Sed.
Sed enim. Atqui.
ἀλλ' ἔστι καὶ. Verum.
ἀλλὰ. Vero. At Vero.

Verum

Verum, enimuero. Quin.
At in oratione ſoluta. Aſt in verſu ſequente vocali.
¶ Sed etiam. Tamen.
Veruntamen. Attamen.
Sed tamen, frequens eſt apud Ciceronem. ἀλλαμήν.

But yet.

Pariter ac. Juxta ac.
Ex æquo, atque. Simul &.
Idem, idemque.
Æque atque.
Ita & præcedente vt.
Simul in oratione geminatum: vel geminatum.
Tum in oratione geminatum.
Et in oratione geminatum.
Sed &, verum etiàm, ἀλλά͂ν: præcedentibus non ſolum, non modo.
ἀ μόνον.

C

a Cabin, lodge, vide Cotage, a Cable rope.

Funis anchorarius.
Tomis icis ſ. g. Plin.
Retinaculum ſtupæum puppis. Ouid,
Rudens. Plin.
Funis nauticus.

to Cacke, to Shite.

Aluum exonerare.
Cacare. κοπρατεῖν.
Ventris onus ponere, deponere.
Purgare ventrem, apud Hier.
Excernere, apud Celſum.
Stercus facere, vel oletum.
Saburram ventris ponere.
Emittere ſaturitatem.
Aluum dejicere, ſoluere.
Fotire. διοφθίειν.
Merdare. Cunire.
Egerere abſolutè.
Excrementum dejicere.
ἐκκαταγωγεῖν κοιλίας aluum dejicere.
¶ Comforire, apud Pomponium.
Permedare. Conſpurcare, fœdare.
χέζειν. to beſhite.

a Cage for Birds.

Cors, vel cohors. Auiarium.
Auium vel Altilium ſeptum.
Ornithrotopium.
ὀρνιθοτομεῖον. ὀρνιθών.
Gallinarium, *a henne penne.*

a Cake, a Wafer.

Panis dulciarius. Laganum.
λαγανον. Libum.
Mellipectum. μελίπηκτον.
Placenta ex melle. Popanum.

to Call.

Vocare. Vocitare.
Appellare. Appellitare.
Nuncupare: Memorare.
Nominare. Dicere.

to Call backe, to reuoke his fault.

Reuocare. Recinere errorem.
Retractare. Fateri errorem.
Reuocare quod dixeris, feceris, priùs aſſeruetis.
Cancre Palinodiam.
παλινᾳδεῖν. Recantare.
Opprimere dicta ſua.

to Call to minde, vide to Remembrance.

a Call, vide Coife.

Calme, vide Quiet.

he Came at length.

Tandem, aliquando, dèniq; demum.
Poſt diurnum tẽpus, longo temporis interuallo, cum temporis multum abiiſſet. tranſacto multorum annorum ſpatio redijt, reuertit, reuerſus eſt.

Accepit

Accepit se ad suos lares, patriam, cunabula, patrias sedes.

a Campe, an hoste, a Seege.

Castra. στρατοπεδον.
Papilio. Tabernaculum.
Tentorium. Statiua.

to pitch his Campe.

Castra facere, ponere, locare.
Castrametari.

to raise or to mone his Campe or Seege.

Mouere, amouere castra.
Tabernacula detendere. Cæsar.
Locum commutare.
Exercitum aliò deducere.
Soluere obsidonem.
Ab obsidone desistere.
Oppugnationem remittere.
Colligere papiliones.

a Cane, vide Reede.

Canels vide Gutters.

to Can or May, vide Apt.

to Cancell out, vide to Crosse out.

a Canker.

Cancer morbus, eris in genetiuo sub neutro genere.
καρκινος, καρκινωμα.
Carcinoma, Gangrena.

a Canker-worm that eateth commonly Colewoorts.

Eruca. Campe. κάμπη.
Mastax apud Nicandrum.
Hirsuta Columellæ dicitur.
Brucus. βρούχος.

Canons vide Artillerie,

a Cap, vide Hat.

a Spanish Cape, vide Cloake.

a Captaine, a Generall.

Dux militum, primarius, summus.
Copiarum dux. Strategus.
Primipilaris, Præfectus militiæ.
Belli ducem agens.
Bellicæ expeditionis dux primarius
Archistrategus.
Primus exercitus dux.
Præfectus equitum custodiæ quos cheros vocant.
Totius equitatus dux præcipuus, præfectus militiæ.
ἀπάρχων στρατηγήσων.
Cohortis præfectus.
ἀντιστράτηγος ὑπαρχος.
Imperator, exercitus.
Dux militaris. Exercitus, dux.
Copiarum præfectus, apud App.
Capitaneus barbarum est, pro quo militum captæ rectius diceretur á cuius consilio & nutu cæteri dependeant.
λοχαγωγος. Græcè.
Ordinis militaris instructor, imperator seu Ductor. Rector.
Nostri decanum vocant qui contubernio præest.
ἐνομοταρχος. græcis dicitur.
Nam contubernium propriè milites decem sed una papilione degentes.

Cardinalls.

Proceres cardinei.
Cardinales. Purpurati patres.
Honere galeri puniceæ decorari.
Quos vaga: contecto purpure vestit equo.
Cardineo insigniti galero.
Cardineo quorum tegitur corona galero.

to be a Cardinall.

Cardineos gerere titulos.
Pilium ferre, rubrum.
Cardinalitio galero ornari.

¶ Cardi-

¶ Cardinalitiæ dignitatis galero donari, insigniri.
Consistorium cardinalium quod vulgo dicimus, rectius seu ornatius.
Pontificum collegium.
Summum consilium.

Care or thought.

Cura. Anxietas, Angor. Scrupulus.
Molestia. Sollicitudo. Dolor.
Angustia, *vide Diligence.*

Careleſſe, Negligent, in my owne Profit.

Vtilitatis meæ rationem nullam habui, duxi, spectaui: quid esset è re mea, in rem meam, quid ad rem meam pertineret, in rem meam faceret, conueniret, quid de rebus meis expēderet, prodesset, conduceret, vtile esset, vtilitatem afferret.
Vtilitati, emolumento, bono esset; fructum pareret.
Nullam operam dedi, non laboraui, minime spectaui, curaui quæsiui, secutus sum, nullum studium posui, nihil industriæ. Operæ locaui, posui, diligentiam nullam adhibui contuli, Res meas indiligenter administraui, tractaui, *vide Negligent.*

Carefull, vide ſorrowfull.

be Carefull in dooing, &c. or take ſome paine, or looke to it.

Cura. Age curam.
Habe curam. Fac. Dispone.
Euigila. Da operam.
Curæ tibi sit. μελέτω σοι.
Tua curatum abeas.

to be Carefull, Sorrowful, or doubtfull.

Sollicitum esse. μεριμνᾶν.

Distineri curis.
Angi, enecari sollicitudine.
Angere se animo, apud Terent.
μεριμνᾶν. Curare.
Alicuius rei curam antiquiorem ducere, Præcipuam atque antiquissimam habere curam.
Inter spem & metum fluctuare.
Vltra peram sapere, pro nimis sollicitum esse.
Curis & anxietatibus concidere.
Anxie & sollicite cogitare.
Anxium esse.
Aestuare. Fluctuare.
Consulere. Cogitare.
Satagere. Laborare.
Trepidare. In diuersa rapi.
Sollicitudinibus inquietari.
Vehementer laborare.
μεριμνᾶν.
Pendere animi vel animo, cum genitiuo vel ablatiuo, vtrumque apud Ciceronem.
Animo ringi, Angi.
Angore detineri.
Animo, intimis sensibus angi.
Vndis negotiorum distrahi in diuersa.
Curam gerere, agere.
Probe curatum velle.
Distringi curis, Cruciari. discruciari, excruciari sollicitudine.
Curis confici, morderi, tenuari, vri, tabescere, liquescere, pallescere, insistere, mori, carpi.
Curis intentus, confectus, curis exercerei, potiri curis.
Ingeminant cura.
Cura venit, tenet, tangit, moratur, subit, hæret, mordet, Corpus tenuat.
Vitiat, est feruida.
Sollicitudinem parit.
Ratione habere.
Esse in cura.
Oculis ferre, metapho.
Versari in cura.

Curæ esse, apud Ciceronem.
Curæ habere Cic.
Μεριμναι.
Ista mihi curæ erunt.
Ἐμοι μελήσει ταῦτα.
¶ Totus toto pectore quis incumbere in curam aliquam dicitur.
Cordi esse.
¶ Curis animum excruciare.
Sollicitudinibus vitam reddere breuiorem.
Arduis rebus, persequendis confici.
Macerare se crastina cura ciborum.
Se excruciare animi dolore.
Cor edere, comedere.
Ἐσθιειν τὴν καρδίαν.

to put or take away Care, thought or Sorow.

Liberare, exoluere curis, finem imponere curis.
Solicitudine, alleuare.
Curas secludere, demere, deponere, demitere auertere.
Agitare curas, abijcere, ponere, resoluere, depellere, fallere, diminuere, Sanare, Pellere nubes curarum.
Cura abit, fugit, exedit, deserit, dilabitur, lentescit diruitur mero.

I care not, or I passe not.

Susque deque fero. ἀδιαφορῶ.
In nullo discrimine pono.
Susque deque habeo.
Aequi boneq facio, apud Terent.
Aequo animo sum.
Nihil laboro. Mea non refert.
Manum non verterim, mouerim, etiam si domus ruat.
Minimi æstimarim, securus quonam res cadant.
Non magni pendo.
Illud non emerim crepitu digitorum *videman. I care not what losse. &c.*

Carpenter.

Faber lignarius. Faber tignarius. Materiarius. Abietarius, in Exod.
Carpentarius. τέκτων.
Architectus & architector, qui structuris ædificiorum præest, & fabricanda præscribit.

the maister Carpenter.

a Carpet, vide *Tapestris.*

to Carie, to Beare, to Bring.

Portare. Apportare, Ferre.
Vehere. φέρειν. Adferre.
Inuehere Trahere secum.
Ducere secum.

to Carie in.

Inuehere. Jnuectare.
Inferre. Importare.

a Carier, a Messenger.

Tabellarius. ἐπιστολεύς.
Gramataphorus. Nuncius.
Lator, portitor, gerulus, baiulus literarum. γραμματοφόρος.
Tabellarij fungens munere.
Internuncius.
Nuntius ingenti per regia tecta tumulti ruit.

a Cart, a Chariot, or Coach.

Caruca. Carrum & carrus.
Cisum. ἅρμα.
Benna, dictio gallica.
Cantherium. Rheda.
Epirhedium. Biga.
Birotum. Couinus.
Petoritum apud Horat. πέτορον.
Capsus, caruca vndique tecta.
Curris breuis.
¶ Cisum euertere, *to ouerthrow the Cart.*
Effundere aurigam.
Jmpetu aurigam solo sternere. *vide Wagon.*

A Carter

a Carter, a Waineman.

Auriga. Agens currum.
Essedarius. Carrucarius.
Vehicularius. ἁμαξεύς.
Rhedarius apud Ciceronem.
ζευγηλάτης. Quadrigarius.
Rhedarij officium exercens.
Rector currus.
Agitator pro auriga. Cice.
Vehiculi moderator.
Vector à Cice. positum est pro eo qui vehit, Plaustrarius.
Cisiarius qui Cisium regit, hac voce iurisconsultus est vsus libro 20. dig.

to Carue, vide to Graue.

to Cast, to Fling downe.

Conijcere. Traijcere.
Pronum sternere solum.
Jacere, Iaculari. Contorquere.
Dirigere spiculum in aliquem.
Iaculum emittere, Torquere.
Pronijcere Telum.
Intendere sagittam.
Exercere brachia telo.
Ætherias telum conuersit in Auras.

to Cast in ones teeth, to Vpbraide.

Obijcere culpam.
Improperare.
Increpare, apud Salustium.
Obiectare.
Ingratitudinis dicam alicui scribere.
Exprobrare. Improbare.
Refricare vlcus. ἀνανεοῦν seu.
Probrum obijcere. Carpere.

to be Cast aside, vide set aside.

to Cast abroad, vide to Scatter.

to Cast in minde, vide to imagine.

a Catarre, vide Rewme.

a Catte.

Felis. αἰλουροκόπτης.
Ælurus. γαλεώτης γαλῆ.
Catus simpliciter, nam Catti sunt Hæsli populi.
Mustela domestica, dicitur à nonnullis.

a Caue, a Denne.

Specus & specu. Spelunca.
Speleum. Lustrum φολέος.
Latibulum. Antrum.
Latebra. κευθμών. Lacus.
Scrobs. Cauea, Cauerna.
Crypta. Fouea. βοοθυτος. Fossa.
Cuniculus pro loco seu foramine subterraneo occulto.
Abdita, Recessus, Diuerticula, *priuie corners.*
Angulum foueæ & receptus.
Latebrosa rumpium canamina Soli.

a Cause, a reason, an Occasion, or Meane.

Res. πρᾶγμα.
Causa, Negotium.
Gratia apud antiquos pro causa ponebatur, Vnde fluxerunt hæ orationes: mea vel tua gratia, id est pro mea vel tua causa, in ablatiuo tantum.
Nuptiarum gratia apud Terent.
Nomina sæpe pro causis vel negotijs à Cicerone pone inuenias: Cum tot ibi nominibus acceptum curtii referrent.
Ergô aduerbium vltima circumflexa ponitur pro causa cuius Virgilius in 6. Æneï: Illius ergô venimus
Peregrinationis ergô.
Virtutis ergo. *for vertues sake.*
Negotiorum expediundorum ergô.

Negotium

Negotium alicuius agere, *to doe ones buſineſſe.*
¶ Rei cauſam dicere, reddere, *to declare the cauſe wherefore.*
Rationem reddere, Cice. Quod cur factum ſit, ratio probabilis reddi poſſit.

for that Cauſe, vide *Therefore.*

not without a Cauſe, worthily.

Haud temerè. ἐκ εἰκῆ.
Non abs re. Non ſine cauſa.
Haud iniuria. Nec iniuria.
Haud immeritò. Meritò. ἀξίως.
Jure optimo. Vide *Worthily.*

a Cawdron, vide *Kettell.*

to Ceaſe, to Leaue off.

Superſedere. ἐπέχειν cum genitiuo.
Canere receptui.
ἀναλλητικὸν σαλπίζειν.
Omittere incœptum.
Siſtere ab incœpto.
Incœpto deſiſtere.
Siſtere opus, labores.
Demittere. Ceſſare. Intermittere.
Manum retrahere. Linquere.
Deſiſtere. Deſinere.
Conquieſcere. Abire incœpto.
Facere intermiſſionem, Cicero.
Intermittere. In medio rem relinquere. Suſpendere rem.
Subſedere. Parcere.
Omittere, & mittere ſimplex.
Differre in aliud tempus.
Rem non definire.
In ſuſpenſo relinqui, & relinquere apud Plinium.
Finem modumque ponere, facere.
Anchoram iacere.
Tollere calcar vltorium, prouerb.
Superſedere à vindicta ſeu vltione quam parabar,
Jncidere ludum, *to Leaue the play.*
Incidere ſtudia, remittere.
¶ Omitte, quieſce, *Leaue.*
ἄφες in imperatiuo.

without Ceaſing, vide *Alwaies.*

a Celler or a butterie.

Penarium. Penuarium.
Ταμεῖον. Gallarium. κελλάριον.
Cella penuaria. Penu.
Cella promptuaria, ſeu promptuarium. Græcæ ταμεῖον.
Podium. Riſcus apud Terent.

a Cenſer, a ſhip wherein Frankincenſe is kept.

Thuribulum. Acerra.
Thymiaterion. θυμιατήριον.
Capſula vel arcula thuraria.
Cuſtos thuris, apud Ouid.

I am Certaine, vide *Sure.*

Certainly, vide *without Doubt.*

Certifie mee of your buſines.

Fac, redde me certiorem de ſtatu tuo & de omnibus conſilijs.
Significa mihi, expone, aperi, explica perſpicuè demonſtra rerum tuarum omnium ſtatus, qui ſtatus animus, qui ſenſus, quæ ſint conſilia.
Fac vt de tuis rebus, tuiſque conſilijs, cognoſcam, intelligam, certior fiam.
Ex tuis literis erudiar, inſtruar.
Imaginem rerum omnium, cogitationumq; tuarum literis oſtende.

a Certificat, vide *Paſſport.*

to Ceſſe, to Taxe, or Leauy a ſubſidie.

Cenſere cum accuſatiuo.

Facultates æstimare.
Censere populos.
Censum agere, habere.
ἐξέτασιν ποιεῖν.
Facere æstimationem.
Nouos subinde populos deglubere, exugere, deprimere exactionibus.
Onus miseræ plebeculæ aggrauare.
Exactiones facere.
Inuolitis exactionibus populum subditos onerare.
Insuitatis & inauditis exactionibus ditiones grauare.
Tributo grauare.
Angariare.
Deglubere tenues, *To pill or pole, &c.*
Emungere, extorquere pecuniam.
Emulgere.
Compilare, expilare plebem decimationibus.
Exactionibus opprimere, atterere.
Tributis subditos premere.
Exugere plebem.
Euiscerare, exossare, exenterare.
Vsque ad viuum miseram plebeculam deglubere.
Ad viuam vsque cutem tondere.
Populum vsque ad radicem arrodere. Erasmus.
Sanguinem sudoresq; plebis vel rusticorum absorbere, ingurgitare.
Explere serinia sanguine pauperum.
Excoriare.
Deuorare vsque ad ossa.
Excarnificare, vel vt habet vates regius,
Deuorare Dei plebem.

to Chafe, to Fume, to be Angrie.

Indignari. Zelari apud Propher.
Stomachari. Substomachari.
Gerere iram. Ringi. Tumere.
Infensum, Percitum, concitum esse.
Mordere labrum, seu frenum mordere, prouerbia sunt.
Molestè, indignè, grauiter, ægrè ferre.
Ira commoueri. Succensere.
Magno irarum fluctuare æstu. Virg.
Iracundia turgere, ardere.
Bile tumere atra. Exardere.
Corrugare nares.
Plumbeas iras gerere, apud Plaut.
Bilem ex alicuius rei tædio conceptam effundere.
In fermento iacere.
ἐν τῷ ζυμῷ κεῖσθαι.
Et schemate prouerbiali: Frontem ferire.
Supra modum & imporenter indignari.
Iram euomere omnem.
Virus effundere.

to bee Chafed or made angrie, to be in a rage.

Irasci. Accendi.
Incendi, moueri ira.
Commoueri. Offendi.
Iracundia & indignatione accendi.
Acrius incalescere.
Incandescere. Inflammari.
Dare vela indignationi, iræ, apud Pli.
Feruere. Efferuere. Succensere.
Efferuere vel ebullire. Grauari.
Excandescere, ad furorem præ nimio animi impetu vergunt.
¶ Contra, Deferbere seu deferuere, refrigeri, vel refrigerari, apud Fabium ac deflagrari & relanguescere dicitur ira, indignatio, quando homo mitescit, & placidus fit, & feruor animi consedisse, resedisse, *to be quiet, or well pacified againe.*

to Chaine, to Tie in Chaines.

Catenare. Vinculis ferreis vincere.
Catenas inijcere alicui, nectere vel induere.
Compescere catena. Aliquem legare catenis.
Caderem plagas.

In

In casses incidere vel dicidere.
Teneri laqueis.

a Chaire, vide *a Stoole.*

a Chamber.

Cubiculum. δεμάτιον.
Cella. κοίτη.
Conclaue, media producta.
Triclinium veteribus dicebatur ab ordine lectorum.
Thalamus, coniugis vtriusque cubiculum.
Cubiculum interius, remotius.
Cubile lectus est in quo cubatur.
Ecthecа ἐκθήκη, vel vt alij legunt, ἐξέδρα, cubiculum, thalamus, sponsi proprie.
Pastophorum. 1. Macab. 4. sacerdotis templi domicilium, cubiculum, thalamus.
Camera eiusdem non est significati, sed testudinem denotat, tectumq; deuexum & recuruum, *a vault.*

a Chamber-pot, vide *Pisse-pot.*

Chamblet.

Vestis vndulata, quod ad vndarum similitudinem picta sit.
Vestis cæmatilis, κωμακτώδης.
Pannus camelinus, *grograine, mockado &c.*
Symbalorum. συμβαλωτον.
Viues capripiliam vocat in colloquijs, quod ex capratum & hircorum pilis fiat.

to Change, to Translate.

Reculas alienis commutare, mutare, permutare.
Commutationem facere rerum.

to Change his minde.

Sententiam mutare.
Calculum reducere.
Aliud instituere. ἑτεροῦσθαι.
In varias distrahi sententias.
Quo ego pacto diuorsus distrahor. Co.
Vertere, commutare, mutare sententiam, consilium.
Opinionem mutare.
μετανοίᾳ μεταβάλλειν.
Partum bene institutum recantare.
Flectere sententiam, Sallust.
A proposito resilire, declinare.
Referre pedem.
Animum immutare.
Discedere a sententia, vel de sententia.
Alterius duci suasione.
Mutare institutum.
Mutare mentem, apud Horat.
Vertere animi decretum, Eras.
Pœnitere consilij.
Ab instituto deterreri.
Instituti suppœnitere dicitur, qui desinit sententiam animi tenuiter assentem. Erasmus.
Vertere vela, vestigia, prouerb.
Funem reducere.
Vertere consilium rei non satis commodè instituæ.
Imitari nepam, id est cancrum, apud Plaut. *to go backe from ones word.*

to Chappe, vide *to Gape.*

a Chapell, vide *Church.*

to Charge, or to lay to ones charge, vide *to Accuse.*

to Charge, or Command, or Bidde.

Committere. Mandare.
Demandare. Onerare mandatis.
Mandata verbis dare. Iubere.
Credere. Concredere.
Dare negotium. Impetrare.
Curæ tradere. Præcipere.
Delegare officium, prouinciam.
ἐπιτάττειν. Præscribere.
In manibus dare. ἐγχειρίζειν.

Pro quo vulgus ineptiens dicit dare in negotijs. Denunciare.
Iniungere aliquid negotij. Eraſ.
Mandare, tradere prouinciam, negotium, onus. ἐπιτάττειν.
Imponere humeris vel in humeros prouinciam.
Curam rerum demandare.
Rei gubernaculis, negotiorum molitus præficere.
In mandatis dare & legare negotium apud Plau.
Summam rerum alicui committere.

to haue or take a Charge.

Onus ſuſcipere. Supponere oneri. In mandatis habere. Onus ſurbire.
Suſcipere curam.
Non rate molis agebat. Conſtantem debilitauit. Onus membra grauat.

a Charge.

Cura. Onus. Pondus.
Prouincia.

to take the Charge of the commonwealth.

Capeſſere. Gubernare.
Suſcipere, Gerere, Adminiſtrare Rempublicam.

Charges, vide *Expenſes.*

a Chariot, a Coach, vide *a Dray, a Wagon, or Cart.*

to Chaſe deeres, vide *to Hunt.*

Chaſte, Pure, Vndefiled.

Pudicus Caſtus. Integer.
Incorruptus. Illibatus. Inuiolatus.
Immaculatus. Intemeratus.
Continens. Temperatus.
Celibem agens vitam. Mundus.
Ab omni muliebri congreſſu alienus
Purè caſtéque viuens.
Laudè pudicitiæ celebris.
Caſtum cubile ſeruare.
Me natura pudicum fecerat, & caſto pectore durus eram.
Bellerophontes. Hippolytus.
Hippolytum imitans.
Telamone caſtior.

Chaſtitie, or puritie of life.

Caſtitas. Puritas.
Caſtimonia. Integritas.
Munditia & mundities vitæ.
Continentia. Pudicitia.
ἁγνεία. καθαρότης.

to Chaſtiſe the body, to bring downe the want on fleſh, or to keepe it vnder.

Carnem cohibere, macerare.
Caſtigare corpus & in ſeruitutem redigere, vt eſt apud Apoſt.
Fraudare, defraudare Genium, id eſt, naturam.
Naturæ negare quod appetit, non ſatisfacere.
Afficere carnem vt obediat ſpiritui, imperio, conſilijs obtemperet, apud Ambroſ.
Fraudare corpus voluptate.
Subducere cibum & potum.
Cibo ad tempus abſtinere.

to Chaſtiſe, vide *Puniſh.*

a Chatterer, vide *a Babler.*

by Chance I loſt my cauſes.

Euenit, obuenit, contigit, obtigit, accidit, factum eſt casu, caſus tulit, fortuna fecit, fortunæ placuit vt cauſa ceciderim, litem perdiderim.

to Change his minde.

In

In sententia non permanere, non persistere, non perseuerare, non pergere.
Sententiam non retinere, non tueri, non seruare, à sententia discedere.
Mutare sententiam, consilium, opinionem.
Instituta, cursum opinionis alio conuertere, flectere.

a Chauncellor.

Cancellarius. Summus index.
Summum iudicem agens.
Index primarius.
Principes scribarum
Ab arcanis, scrinijs præfectus, *the master of the Rolles.*
Archigrammateus.
ἀρχιγραμματεύς.

to Chaw or Chew meat.

Masticare vulgo. φλᾶσθαι.
Manducare à mandere.
Dentibus frangere, conficere.
Dentibus comminuere, conterere, atterere.
Dentes infimi escas conficere Plauto dicuntur, id est, molere.

a Cheane, vide Collar.

to Cheapen, vide to Buy.

to make good Cheare, to vse feasting, reuelling, or banketting.

Curare corpus.
Inseruire ventri. γαστρίζειν.
Curare cutem seu curiculam.
Commessari. κωμάζειν.
Græcari. Pergræcari.
Indulgere genio, gulæque ventri.
Crapulari. κραιπαλίζειν.
Certare poculis, vino, mero.
Vrgere cululis, poculis, vino.
Æquis, æqualibus certare haustibus.
Vacare corpori suæ.
Græco more bibere.
Viuere Bacchanaliâ.
πὶ διονύσια ἄγειν.
Molliter, delicatè viuere.
Lautè, genialiter viuere.
Epulis noctes diésque ducere.
Ventrem distendere,
Epulari.
Viuere patinas.
Neporari.
Bacchari.
Magnificè conuiuari.
Bacchanalia celebrare.
ἐλαπιναζειν.
Bellum agere homunculum.
Epulari, obsonare pollucibiliter, quod Græcis μεγάλως καθωψίσθαι ἢ φαγεῖν dicitur, Magnis certare poculis.
Posce re maioribus poculis, Cic.
Abdomini seruire, famulari.
Ingluuiem farcire.
Carpere dulcia, apud Persium.
Sese molliter curare.
Festa celebrare Lyæi.
Orgia viuere.
Pectoribus indulgere.
Sibaritsare.
Propinari.
Genialem agere vitam.
Cibo potuque se distendere.
Vitam agere intemperantem.
Toto anno, vel perpetuò celebrare Saturnalia, Bacchi orgia. Et apud Senecam de Claudio Imperatore semper distento & madente.
Vino, illecebrisque diffluere.
Perpetuam madere noctem.
Quotidie Baccho sacra facere, idem.
Viuere absolutè Catullus,
Viuamus mea Lesbia.
Curare pelliculam, apud Horat.
Sacrificare genio.
Genium colere accuratius, & bibere meracius.

to Check, to ſpeak ſpightfull words, to Raile vpon, to Slander.

Lædere maledictis. Probris petere.
Allatrare, pro conuitiari, per metaphoram.
Conuitijs, contumelijs degladiari, & debacchari.
Fanda pariter & nefanda in aliquem eructare.
Ad leuicula verba tragico inſurgere vel intonare cothurno.
Cauillatione ac maledicentia agere.
Λοιδορεῖν.
Jactare crimina.
Principem maledictis petulantiſſimè nominatim figere.
Contumeliam, ſcommata, dicta in aliquem iacere.
Nominatim apertéque in aliquem, in principes, maiores, magiſtratus inurere.
Solutare in Deos ora.
Malitiæ ſuprema quæque in aliquem effundere.
Contumelioſiſſimis nominibus petulantiſſimè diuexare.
Inimica dicere dicta.
Dira precari.
Dentes infigere in aliquem.
Non toleranda afficere contumelia.
Tangere aliquem conuitio, ſcommate.
Edere verba proterita, ſcelerata, impia, aſpera.
Conuitium facere.
Dicere. Fundere.
Conijcere maledicta.
Conuitiari.
Crimina, probra, conuitia, lædoria, congerere.
Mordere dictis.
Virulenta rabie & execrabili furore debacchari.
Inſultare iacenti.
Contumelijs vexare, inſequi, aliquem inuadere.
Quæ mea Calliope læſit.
Laceſſere, proſcindere, conſcindere conuitijs, maledictis.
Lacinare, lacerare, dilacerare conuitijs.
Diſtringere carmine aliquem.
Suum expuere liuorem.
Amarulentè cõuitiari, acuere linguã
Contumeliam dicere.
Conſputare metaphoricè.
Afficere contumelia. αἰσχύνειν.
αἰσχυντηρίαις, ὀνειδισμοῖς.
Dicterijs inceſſere, vel conuitijs.
Inſectari aliquem maledictis.
Probroſis exagitare nominibus.
Probrum ingerere vel obijcere.
Conuitijs figere, inſectari. Vide *Slander*.

a Checke, a Reproch, or Rebuke.

Conuitium. Maledictum.
Blateramina contumelioſa.
Archelochia edicta.
Contumelia.
Contumelioſa ac virulenta verba.
Vide *Shamefidlie*.

the Cheeke.

Mandibula. γναθμὸν.
Maxilla. Mala.
Bucca, pro eodem apud Plaut.

to Cheriſh, to make much of.

Fouere. Mulcere. Amplecti.
Complecti. Indulgere.
Charum habere. Magnificare.

Cheerefull, vide Glad.

a Cheſill, a Wedge.

Celtes, Cœlum à cœlando.
Græcis ἐγκοπὶς à κόπτω.
Cuneus. Σφηνίσκον.
Epiſchidion apud Vitru.
Cuncolus ferreus.

a Cheſt,

a Cheſt, a Coffer.

Ciſta. Ciſtula. κίστη. Arca.
Arcella, Arcula. Scrinium.
Scriniolum. ἐγκαθίκη.
Reconditorium. Cuſtodiarium.
Repoſitorium. Theca. θήκη.
Capſa. Capſella.
Charrophylacium.
Tumbæ. Thecæ argenteæ.
Fauiſſæ, reliquiarum capſulæ apud Romanos in Capitolio.

to Chide, to Rebuke, to Reprehend, vide to Brawle.

a Chiding, vide Brawling.

Chiefly, vide Eſpecially.

a little Childe, or a Babe.

Puſio. Puer. Puſillus.
Puſillulus. Paruus. Paruulus.
Puellus. παιδίον.
Pupus apud veteres.

a father or motherleſſe Childe.

Orbus. Orba. Orphanus.
Carens parente,

Children.

Liberi. γενναμμία.
Proles. φίλτρα.
Soboles. Pignora, & in ſingulari pignus pro prole Soli. de rege Taprobane. Si fortè dum regnat, pignus ſuſtulit, exuitur poteſtate.

to get or to bring foorth Children.

Tollere, ſuſcipere liberos, prolem, filium ex aliqua, eſt gignere, progignere, quærere.
Liberos generare, progenerare.
διαφέρειν παῖδας.
Et ſic dicitur de patre; Suſtulit filium pro ſuſcepit vel habuit, vt ſit præteritum à tollo.
Filios procreare, gignere. Patrare.
Dare operam prolibus, liberis.
παιδοποιεῖν.
Filios procreandis operam dare.

from his Childhood, Youth, or Infancie.

Ab ineunte ætate.
παιδιόθεν. παιδόθεν.
A teneris annis. ἐκ νέας.
A teneris vnguiculis, ſeu vt Græci dicunt, ἀπὸ τῆς ἀπαλῆς.
ἐκ νήπιον. A paruulo.
ἐκ παίδων.
A pueritia prima. Puer.
A pueritia. A pueris.
ἐκ παίδων. A paruis.
A primis annis. ἐκ πρώτης.
A rudibus annis.
A tenera ætate.
A primis vitæ rudimentis,
Ab ipſo vitæ limine.
Ab ineunte pueritia, per omnes ætatis gradus, ad ſupremum vſque vitæ diem.
Cùm corpus adhuc à matre ruberet.
A crepundijs.
Ab ipſo vitæ exordio.
Ab incunabulis.
A cunabulis primis.
Ab infantia.
A tenellis vnguibus.
A puero puſillo, apud Plaut.

great with Childe, vide Woman.

a Chimny.

Humarium. καπνοδόχη.
Caminus. κάμινος.
Infumibulum, fumale, & naris. the pipe, propriè quanquam infumibulum pro camino etiam ponatur.

Focus propriè pauimentum ſub camino ſignificat, *the hearth.*

πυρεῖον, Græcis.

Chips.

Aſſulæ. σκίνδαλμοι.

Clabula vel clauola apud Var.

Fomes.

to Chop off ones head, vide *to Behead.*

to Chriſten, vide *to Baptiſe.*

to Choke, to Strangle.

Suffoco, Præfoco, media producta contra aliquot Grammatiſtarum opinionem. ἄγχειν.

ἀχορᾶν. Interſtringere.

Stringere gulam, guttur.

ἀποπνίγειν. Strangulare.

Laqueis implicare colla.

Guttur it per vincula laquei.

Obſtringere, conſtringere collum.

Premere iugulum. Vocem includere.

Obtorto collo gulam præfocare.

Gulam frangere.

to Chooſe, to elect, to picke out.

Eligere. Deligere. αἱρεῖσθαι.

Delectum agere, & habere.

Suffragijs deſignare, eligere.

Legere pro eligere apud Cic.

Capere apud Terentium: Me cepêre arbitrum.

Sumere pro eligere apud Plaut. Sumat aliquem ex populo.

Excepere commodiſſima, bona quæque, *to picke out the beſt.*

Suffragium inire, *to elect or chuſe by voice,* apud Liu. & Cic.

Libera dare populo ſuffragia, apud Iuue.

Optionem facere, *to giue the choiſe.*

Non tam hominum ſuffragijs quam diuini numinis calculo delectus atque aſcitus, *Elected or choſen of God.*

Emendicata, ſuffragia, apud Gratianum ſunt potentium ſeu nobilium commendationes.

Potioris partis ſuffragio. *By the moſt and beſt voices.*

Electus, creatus, calculis omnium & ſuffragijs ſtatutus, vno ore, ſummo conſenſu, omnium ſententia, comprobatione conſtitutus, deſignatus, allectus, *Elected or choſen.*

¶ Septem virorum ſummus in Romano imperio ſenatus, *the Electors of the Empire.*

Chronicles, vide *Hiſtories it is Chronicled,* vide *Written.*

a Church, a Temple, Chappell, a Chancell.

Templum. ναός.

Domus Dei, orationis.

Ædes in ſingulari tantùm numero.

Ædes toto terrarum orbe Bulcoducis celeberrima.

Ponitur quoque in numero plurali pro Templo, ſed ferè ſemper cum adiectione, vt ſacra ædes.

Sacrum, ſubſtant. ἱερόν.

Aſylum pro Templo ponitur poetis.

Ararium apud doctos legi.

Ædicula diminutiuum pro ſacello, *a Chapell.*

Sacellum. νεώριον.

Oratorium. Adyton. Sanctuarium.

Delubrum, media producta, & Phanum apud veteres idololatras dicebatur, Domus deorum.

Ara. Altaria apud Poetas.

Rhenanus in ſcholijs hiſtoriæ tripartitæ ſcribit olim in Chriſtianiſſimi principio templa Dominica vocari ſolita, vnde in hodiernum vſque diem

diem lingua vulgari dicimus domine, hoc est dominicum latinè vocis huius vsus est in vetustis, & Greg Nazian.

κυριακὴ quoque Græcè, nostrate lingua vulgari *Church* dicimus.

¶ Sacrarium. ἱεροφυλακεῖον.

& Cella pars templi sacratior.

Sacristia apud probatos authores nó inuenitur.

to Christen, vide *Baptisme.*

Churlish, Weward in company.

Nimium acerbus, durus, difficilis, asper, tetricus es in consuetudine.

Consuetudo tua difficilior est quam propter suauitatē nullo expetatur

Minime iucunda est, Amara potiùs atque odiosa est.

Minime accommodatus ad mores, consuetudinem & naturam es.

Ira te morosum difficilemq; præbes in consuetudine.

Ita mores aliorum fastidis, vt nemo te, tu nemine vti possis.

Vt neque tu quenquam, neq; te quisquam ferre possit.

Vt neque tu cuiusquam consuetudinem, neq; tua quisquā frui possit.

Circumspect, Warie, Aduised.

Prouidus. Prospiciens

Circumspectus. Politropus.

Cordatus Sciens. Solers.

Gnarus Cautus intelligens.

Prudens quasi Prouidens.

Oculos in occipitio gerens, prou.

Alter Ianus. Γανυς ἄλλος.

A fronte simul & occipitio oculatus.

to be Circumspect, to foresee

Cauere. Prospicere sibi.

Cautionem habere, adhibere, adiungere.

Circumspicere, diligenter animaduertere, attendere, prouidere.

Curare. Cogitare. Cogitationem rei alicuius suscipere.

a Citie, vide *Towne.*

Ciuill, vide *Gentle.*

a Clapper, a Rattle.

Crepitaculum. κρόταλον.

Crotalum. ὄυστρον. Sistrum.

the Clapper of a Bell, or Dore.

Ropalum, campanæ malleus. ῥόπαλον. & quo ostium pulsatur malleus impulsor, ostij annulus, circulus, circus, κρίκος fores propellens, qui & ῥοπτρον dicitur.

Erasmus in Colloquijs circulum illum ferreum siue ostij annulum cornicem vocat. Græci. κορώνην.

to Claw, vide *to Scratch.*

Cleane, Neat, Pure, Chast, vndefiled.

Purus. Mundus. Tersus.

Politus. Immaculatus. Integer.

Pudicus Inuiolatus.

Incorruptus. Intemeratus.

Illibatus. *Vnspotted.*

¶ Nullas ferens sordes.

Insolens sordium.

Munditiarum perquàm studiosus.

Mundulus.

¶ Castus. ἁγνός.

Cum Bellerophonte pudicitia audēs contendere.

Spectatum satis & magnum continentiæ exemplum.

Sine vlla libidinis vel turpitudinis nota.

Falluntur qui idem significare putant cælibem quod castum, nam cælebs is proprie dicitur, qui vxorem amisit

misit, vel certe iam non habet, etiamsi habeat concubinas. Vide *Chaste.*

a Cleane or a pure heart.

Cor purum, mundum.
Tersum, Conscia mens recti,
Cor liberum & vitijs, castum.
Expurgatum à peccatorum sordibus
Nullius sibi mali conscium.
καθαρόν, Sine macula.
Sine labe. Syncerum.
Bona fide, recta mente aliquid facere. efficere.
Nitidum, Albicans. Defecatum.

to make Cleane, to Wipe, to Cleanse.

Abluere. Eluere.
Lustrare. Purgare.
Mundare. Detergere.
Purificare. Expurgare.
καθαίζειν. Sordibus liberare.
Mundificare. Emundare labem.
Expiare. Emaculare.

Cleare, pure, Bright, shining.

Clarum. Splendidum.
Fulgidum. Nitidum.
Serenum. Limpidum.
Coruscum. Luculentum.
Purum. Perlucidum & Pellucidum.
Lucidum. Perspicuum.
Translucidum. Euidens.
Non obscurum. Liquidum.
Sole meridiano clarius. Nitens.
Solaribus radiis lucidius, radiantius.
Vitream habens perspicuitatem.
Quod vel cæco appareat.
Quod puero perspicuum sit.

to Cleare himselfe, vide to Purge.

Clearely Euidently, Manifestly, Plainely.

Manifestè. Liquidè. Planè.
Clarè. Apertè. σαφῶς.
Ad liquidum, apud Hiero. σαφῶς.
Dilucidè. Luculenter.
Luculentissimè. Euidenter.
Splendide. Lucide.
Perspicuè. Distinctè. Dilertè.

to Cleane.

Findere, Cuneis scindere.
Quadrifidam quercum cuneis scindere.
Rimam facere, ducere.

to Climbe, to Mount, to Ascend.

Ascendere. Conscendere.
Summi fastigia tecti ascensu superare
Euadere ad summa fastigia culminis
Niti gradibus.

to Cloath, to Apparel, to put on a Garment.

Induere vestem, Conuestire.
Inuestire, Circumuestire.
Velare corpora, Imo velamine fingere.
Insignire amictu.
Circundare amictu corpus.
Veste corpus tegere.
Vestem induere, injicere amictum.

a Cloathing, a Garment, vide Apparell.

a Clocke, a Dyall.

Horologium, Sciaterion.
ὡρόσκοπα, ἡλιοτρόπια, σκιόθηρα, Græcis dicuntur.
Horologium, solare, & solarium generali vocabulo quod ad vmbras solis horas demonstrat, siue pendeat, siue iaceat, hoc est, siue verticale sit, siue australe.

Clepsydra

Clepsydra, horologium aquarium.
Clepsammidion, apud Erasmum.
Sciatericum, quod inepte Compassum vulgus dicit.
Pyxidecula Hermolao Barbaro nominatur, qua nautæ vtuntur.
Gnomon, stylus vel Solis vmbelicus, vt Plinio appellatur, qui horas significat, *the Wiser.*
Index horarius, idem, Sciatheras.

a Cloake, a spanish Cape.

Pallium Græcorum. ἱμάτιον.
Toga Romanorum.
Re Cinium cucullatum ac Cucullio apud Viuem, pallium Hispanicum.
Penula, lacerna, pallium itenerarium.
δασύδερμον. Vestis villosa, hirsuta.
Amiculum. Palliolum.
Tegmen à Cicerone dicitur.
Impluuium. Sagulum.
Sagum villosum eadem sunt.
ἐνδρομὶς.
Palla mulierum propriè est.
Chlamys militum.
Paludamentum & Ephestris, *a Coate armour.*

to Close, vide to hide.

to Close ones eyes, vide Eyes.

Clownish vide rude.

a Cluster of Grapes, vide Grapes.

a Cobler, vide Tailer.

a Coach, vide Dray or Litter.

a Cocke bird.

Gallus, li. Gallinaceus substantiuum
Ἀλεκτὼρ, quod nos à lecto exuscitet sic dictus Græcis.
Gallus gallinaceus.
Cristata volucris, ales.
Ales lucis, seu diei nuncius.
Excubitorque diem cantu prædixerat ales.

a Cocke, a spigot, vide Tappe.

Cockle among Corne.

Lolium. ζιζάνιον.
Zizanium, & zizania.
Æra. Ægilops. Festuca.
Auena sterilis. Virg.

a Cod-fish.

Asellus. Erasmo & alijs dicitur, ὄφυκος Græcà, piscis (vt scribit Galenus) facilis digestionis.
Capito. onis N.G.
Pompius à nonnullis dicitur præsertim Murmel. vnde quidam
Pompius à tumido venit cui corpore nomen.
Milago, in Germania superiori vocatur, idem credo piscis qui nobis.
Asellus dictus.
¶ Salpa, piscis. idem ventro indurato, *Stock-fish*, quem alij Bergolium, nonnulli strumulum vocant.

a Coffer, vide Chest.

a Coffin vide Biere.

a Coife, a Calle.

Galericulum. Reticulum.
κεκρύφαλος. Reticulum.
Crobylum κρωβύλον, reticulum vel reticulum comam continens.
Vitta propriè mulierum ταινία.

Cold.

Frigus. Frigor. ψυχος.
Rigor. ῥίγος.
Glacie frigidior.
Gelicidium. Pruina.
Gelum. Gelu vel Gelus.

to be or to ſuffer Cold.

¶ Frigere. Algere, Rigere gelu.
Obrigere hyberno frigore.
Dirigere, apud Virg. Frigore obrigeſcere. Confici frigore.
Hybernis menſibus, temporibus frigore concuti, *to haue great Cold.*
Horrere.
Glacialem actum experiri.
Frigore lapſa cadunt folia.
Concreſcunt currenti in flumine cruſtæ.
Vndaque iam tergo ferratos ſuſtinet orbes.
Algeſcere, Frigeſcere, rigeſcere. &c. inchoatiua.
¶ Frigidum, algidum, gelidum, pruinoſum, glaciale, brumale, hybernum, hyemale.

a Coller, a Chaine, an Ouch or Brooch.

Monile. Segmentum, apud Valerium Maximum.
Torques, & ſecundum probũ grammaticum Torquis.
Χλιδὼς. Περιτραχήλιον. Murenula.
¶ Torques aurei velleris, torque aliquem honeſtare. Munere & ſocietate aurei velleris, aliquem dignari, decorare.
Miles ordinis aurei velleris.

a dogges Coller.

Collare canum. Melium.
Millum & Millus.
Collare canum venaticorum, confixum clauis ferreis eminentibus aduerſus impetum quorumcunque.
Collaria, apud Plautum.

Colewarts.

Braſſica. Lampſana.
Cauliis. καυλός.
Braſſica, Appiana, quæ alio nomine Caputiuum, & Sedelana dicitur.

to Come againe, vide Returne.

to Come againſt, vide Meet.

to Come before, vide to preuent.

to Come foorth, or to goe abroad.

Exire in publicum.
Prodire in orbis theatrũ in publicum.
Venire ſub oculos hominum.
Prodire.
Procedere in ſolem. Teren.
Prodire, venire, in lucem ſub hominum conſpectum, in publicum, in lucem & in hominum manus.
Exire. Exite officinam.

Come hither.

Huc iter accelera. Huc greſſus move.
Accurre huc. Terent.
Adſis. πάρεσθι. Adeſto.
Ades abſolutè, pro veni, accede.
Fer pedem huc. Huc iter dirige.
Huc contende. Huc flecte greſſum.
Adeſdum, paucis te volo.

to Come in good time.

Commodùm venire, adeſſe. Sallu. ubi commodum eſt aduerbium.
Pro opportunè. κατὰ καιρόν.
Venire, aduenire in tempore.
Opportune, commodè, optime ſe offerre, aduenire, adeſſe.
Oppido, Opportunè te obtuliſti mihi obuiam. Terent.

to Come in vſe or Cuſtome.

Abire in morem.
In conſuetudinem venire, abire, ire.
Irrepere paulatim.

In vſum abire.
Inoleſcere. Inolere.
Serpit hæc conſuetudo per homines

to Come to paſſe, vide *to happen.*

I will Come quickly, vide *not Tarry.*

to Come ſlowly, Leaſurely.

Tardè venire. Serpere.
Pedetentim ire, *Foot for foot.*
Teſtudine vti gradu.
Iti neri, plateæ immorari.
Nectere moras.

to Come to himſelfe againe

Ad ſe redire apud Terent. Redi ſibi.
Remigrat animus nunc demum mihi
Colligere ſe, eſt diſſipatas animi partes in ſuum rurſus locum cogere quando depulſa mentis perturbatione quietior quis redditur.

it Commeth or riſeth from thence.

Hinc vel inde proficiſcitur, venit prouenit, profluit, manat, dimanat, oritur, ſurgit, fluit, naſcitur, exit, originem ducit, permanat.
Huius mali cauſa in re tota reſidet quod huc calamitates omnes reciderimus.
Cauſari pro originem ducere, Morbus cauſatur ex corrupta natura.
Peccata ex vitijs manant vt ſcribit Cicero Hinc ortum eſt, natum eſt malorum agmen.
Illic author eſt, origo principium.
Radix malorum omnium.
ἀρχή. ῥίζον.
His exordijs, his fontibus cæpit vitiorum colluuies, turba malorum.
Hæc culpa. Hic error.
Exorta omnia à te.
Hoc ſeminarium fuit.
Ex vno fonte omnia ſcelera manare cernimus Cic. Ex hoc fonte.

to Comfort, to Solace, to recreate or Refreſh.

Solari. παρηγορεῖν.
Lenire aliquem conſolatione, amicis verbis. Delinire.
Dare ſolatia. Cice.
Vti ſolatio.
Lenire metapho. vt explere pro conſolari, apud Terent
Solamen adferre, Solatia, conſolationem adhibere. Solatio eſſe
Triſtibus rebus ſolatia ſupponere.
Oblectare animum. Dolorem animi lenire. Conſolari.
ψυχαγωγεῖν. παραμυθεῖν.
Dolorem leuare.
Amorem ſolatur muſa.
Remedium ferre doloribus.
Mœrorem minuere vel abſtirgere. excutere.
Pectus tranquilitati reddere.
Conſolatione lenire.
Lachrymas alicuius ſolari.
Erigere afflictos, apud Ciceronem.
Animum erigere conſolationibus.
Anxios leuare, & ad meliorem ſpem euehere. Vide *to Encourage.*

Comfort, Conſolation, Recreation.

Solamen. Solatium. Conſolatio.
Leuimen. Leuamen. Subleuamen, curæ caſuſque.
Alleuatio. Recreatio.
Alleuamentum, apud Cice.
Oblectamentum ψυχαγωγία.
Delectamentum. Delenimen.

Comfortleſſe, or uncomfortable.

Nihil eſt quod ſolatium, conſolationem præbere, afferre, parere, ſolatio eſſe, conſolationi eſſe mihi poſſit.

Nulla

Nulla res eſt, quæ creare, reficere, leuare, vindicare, à dolore, liberare ſollicitudine, eximere dolore, abducere à cura, auocare à moleſtia, abſtrahere, auellere à mærore animum meum poſſit.

Nulla iam conſolatio animum meum afflictum, languentem, iacentem erigere, excitare, confirmare poteſt.

Peſſime affecto animo, ægrotanti, laboranti mederi ſatis nulla ratio valet.

Parum apta remedia reperiuntur, inutilis, infirmus, inanis ſuperuacanea prorſus omnis medicina eſt.

Comelineſſe, vide *handſomneſſe*.

to Command a thing vnpoſſible.

Tu mihi imponis, imperas, mandas, præcipis, iubes, committis, quæ ſuſtinere non poſſum.

Quæ vires meas exuperant, quæ præſtare, efficere, perficere exequi vix poſſum.

Magni negotij eſt, ſummæ difficultatis operæ non exiguæ, ad exitum ea perducere, quæ in mãdatis à te habeo.

Dura nimis, grauia, difficilia mihi imperas.

a Commandement, a Statute, an Act of Parliament.

Edictum. Imperatum.
Mandatum. Decretum.
Statutum. Præſcriptum.
Lex νομός Rogatio idem.
Præceptum. Juſſum
Lege cautum. Sancitum.
προσταγμα. Conſultum.
Imperium. Senatuſconſultum.
ἐντολή, διαταγμα.

Cruell Commandements.

Jmperia Manliana.
Phalaridis imperium.
Zaleuci lex prouerb. pro edicto mãdatoq; plus ſatis rigido, parumque humano.
Jugum duriſſimum, in Bibliis.

to publiſh, to make or ſet forth a Commandement or Proclamation.

Jndicere, præſcribere legem.
Edicere, ſeu edicta præcipere.
Facere plebeſcitum, ſenatuſconſultum. Ferre legem, Imperare.
εισφέρειν νομόν.
Legem inſtituere, conſtituere, promulgare, ſancire, componere, imponere, ſcribere, iubere.
Rogare legem, Sciſcere.
Leges trahere, Mandata dare, *To ſet foorth.*
Rogationes ſcire.
Decretum facere, interponere.
Ponere decretum. Iubere.
Decernere. Statuere.
Statuere decretum, apud Hieron.

to Commence an action, vide *to ſue the Law.*

to Commend one friend to another.

Sic eum tibi commendo, vt maiore cura, ſtudio, ſollicitudine animi non poſſim.

Quanti te facio, quanti es apud me, quanta mea eſt erga te obſeruantia, quantum tibi tribuo, tibi defero, pro mea de te opinione, pro animo, voluntate, ſtudio in te meo, peto à te vt hominem ſuſcipias, complectare, foueas, in tuis habeas.

Vt eum mea causa, tua auctoritate, conseruatum velis, cures vt ex hac mea commendatione mihi quammaximas agat gratias.
Vt intelligat hanc meam cõmendationem sibi apud te, maximo adiumento, & ornamento fuisse.
Eum (si me diligis) eo numero cura vt habeas, quo meipsum.

to Cõmit or leaue the matter vnto God.

Dijs permittere, cõmittere.
Deo fortunæq; committere.
Permittere diuis, apud Horat.
Dare se fatis, apud Virg.
Joui fuerint hæc omnia curæ.

to Commit a great or hainous fact.

Conficere, patrare facinus.
Admittere, perpetrare, committere, edere, designare facinus indignum, flagitium, noxam, turpe aliquid.
Facere facinus indignum se aut suo genere.
Facere capital, id est facinus capitale, Plaut.
Facere nefas, scelus, flagitium.
Committere, edere facinus, scelus in patriam.
Quod scelus, quod facinus parricida non ædidit.
Immanes æquare crimine Cacos.

it is Common, or Vulgar.

Protritum. Tritum.
Triuiale. Vulgare.
Vulgatum. Peruulgatum.
Populare. Promiscuum.
Commune. Quotidianum.
Passim obuium. ἐγχώριον.

a Common Prouerbe or saying.

Prouerbium. Diuerbium.
Adagium vel Adagio.
Vetus verbum.
Vulgi fabula, dicterium.
Dictum celebre, celebratum.
Vulgo iactitata sententia.
Paræmia.
Populi dispersa per auras fama.

Commonly, for the most part, euerywhere.

Passim. Vulgo.
πανδημεί.
Plerùmq; aduerbi. Populariter.
Ab vniuerso populo.
In compitis, triuijs.
Publicè. Publicitus.
Triuialiter.
Vt plurimum.

Commoditie, vide Profit & pleasure.

Commodious, vide Profitable.

a Commotion or Sedition.

Seditio. Factio.
Conspiratio. Motus.
Tempestas. Perturbatio rerum.
Rerum nouarum molitio.
Tumultus.
Turbatio. [illegible]io.
Commotio [illegible]rouersia.
Dissidium. [illegible]nima.
Diuisio. Discordia.
δηχόνοια δυσέρια.
Coitio arcana & factiosa pactio.
Tyria maria prouerb. pro ingentibus turbis, re admodum tumultuosa.
Et ἀναρχία Græcè, significat populi rebellionem, contumaciam, quum nullo principe tumultuantur, nulli parens, pro sua libidine rem gerens, vide *Sedition*.

a grea

a great Company.

Turba. Agmen.
Multitudo. Cohors.
Caterua Phalanx.
Cœtus. Turma.
Grex. Frequentia. Vide *Multitude.*

Companions, Fellowes, Mates.

Sodales. ἑταῖροι.
Quos ego dilexi fraterno amore sodales.
Contuberna'es.
Commilitones. Socij.
Compares subitantiuè.
Consortes.
Comites apud Luca pro socijs.
Sub eodem papilione versantes.
Comites & socios sæpe coniungit Cicero.
Collegæ socij etiam sunt, sed dignitate aliqua.
Sed complices in malo, in scelere, participes, societate scelerum obstricti. *of one sort or compamie.*
Eiusdem farinæ.
Eiusdem factionis.
Ex eodem grege.

to Compare, vide *to liken.*

not Comparable to him.

Non est cum illo [illegible]dus, conferendus, æqu[illegible]ndus, æquiparandus.

a Comparison, vide *Likenesse.*

to haue Compassion or mercie, or to take Pitie.

Compati. Condolere.
Misereri. οἰκτείρειν.
Miserari & commiserari.
Misereſcere. Miseret me tui.
Commoueri. Moueri misericordia valde moueri.
Respicere & solari iacentem.
συμπάσχειν, miserecordia capi. Cic. Tuo mœrore maceror, macesso, consenesco, & tabesco miser.
¶ Contra. Viscera, cor claudere egeno, inopi non misereri.

to Compasse a matter in few words.

Dicta summatim colligere.
Summam conferre.
Redigere in summam.
Recapitulare.
Capita rerum summatim repetere, summatim instaurare.
Paucis sententiæ rationem reddere.
Conferre rem in pauca.
Paucis absoluere, concludere.
Summa rerum decerpere, vno fasse complecti. prouerb. *to touch the ground of the matter.*
Ne quæ sunt infinita prosequar, summatim dicam.
Rerum summam quam potero, paucissimis perstringam. Multa prætermittendo, coronidem inferre.
Summam rei in pauca conferre.
Rerum capita strictim persequi, non longis laxisque verborum periodis orationem perducere.
Ad capita redigere.
ἀνακεφαλαιοῦν.
Fusius sparsimque, dicta paucis repetere.
Perorare id Latinis dicitur. Et epilogum texere.

to Compasse about.

Circundare. Circumire.
Vallare. Circumfundere.
Ambire. Vide, *to enuiron.*

to Compell, to Constraine.

Perpeliere. Protrahere.

Coge

Cogere. Adigere.
διαγκάζειν. Vim facere.
Compellere. Impellere.
Vrgere. Protrudere.
ἀγοβιβάζειν.
Obtorto velut collo vel mento trà-here, pertrahere, id eſt, volentem nolentem ad aliquid perpellere agendum.

to Compeſſe, vide *to Dung.*

to Complaine, to Lament.

Queri deponens. Conqueri.
ſeipſum τοιῶδαι μύμφεσθαι.
Deflere in ſinu amici, Plin.
Ægrè ferre. Lamentari.
Ponere, deferre querelas. Querimoniam deponere.
Effundere queſtus.
Edere. Sonare.
In querelarum vocem erumpere.
Querulari. Queri iniuriam fati.
Rumpere queſtus, querelas, pectore.
Queſtibus ſemper nouis fatigare.
Queſtus dare pro conqueri.
Peragere querelam.
Quiritare vel quiritari.
Replere querelis.
Canere de Telamone, prouerb.
Implere vlulatibus.
Crepare pauperiem, id eſt, conqueri ſuper pauperiem.
Querelas meditari.
Querelam, querimoniam habere.
Deplorare. Expoſtulare.
Querelas habere. Queri grauiter abſolutè, apud Cic.
Supprimere querelas. Interrumpere.
Mœſtis loca queſtubus implet, Virgilius.
Querela venit, incidit minor verbo.
Querela venit ante diem, quæ eſt intempeſtiue.

Complaining, vide *Mourning.*

a Complaint, a Lamention, or Mone.

Querula. Querimonia.
Queſtus. Vlulatus.
Fletus. Gemitus.
Lamentatio. Queſtio.
Conqueſtio. μομφή.

Complexion.

Temperatura naturalis, quam complexionem vulgus dicit.
Temperamentum, temperatura corporis.
Naturalis conſtitutio.
Conglutinauit hominem natura optimè.
Habitudo, habitus corporis. ἕξις.
κρᾶσις τ σώματος.
Conſtitutio corporis à L. Viue vocatur.
Tenellæ conſtitutionis, *tender, nice.*
¶ Bona corporis conſtitutio.
Corpus bene conſtitutum, optimè compactum. *Of a ſtrong Complexion.*

to Compoſe, or to make any meeter or proſe.

Numeris aſtringere. Cogere verba in pedes.
Ludere numeris, modis.
Fundere verſus, orationem, apud Cice. Tuſc. 1. pro largiter vel abundanter præbere, componere, fœlici quadam componendi promptitudine.
Carmina edere.
Canere, Poetæ dicuntur carmina códentes ἄειδειν. Græcis ſimiliter, id eſt, cantare, quod propriè poetarum eſt.
Volumen efficere, condere, Cic.
Elaborare aliquid dignum chartis.
Condere poëma, quod vulgus verſificari dicit. Cudere.
Excudere. Fingere. Effingere.

Elucubrare. Elaborare.
Scribere librum, ἐκπολυπόσαι.
Confingere. Pangere versus.
Condere carmen. ᾠδὴν ποιεῖν.
Componere, conficere, scribere, facere poema, versus, libros.
Deducere versus, Horat.
Temporario ludere spiritu.

to Conceaue, vide *Engender.*

to Conceiue, vide *to Imagine.*

Concord, vide *agreement.*

to Condemne to death.

Mortis sententiam dicere, proferre,
Nigrum præfigere Theta, Persius.
Damnare. Condemnare.
Addicere supplicio.
Adiudicare morti, neci, supplicio crucis, suspendio.
Mortiaddicere.
Damnare rei capitalis, capite, vel capitis.
Mortis sententia damnare.
Extimæ necí tradere.
Nigris coruis damnare in escam.
Indicta causa damnare.
ἑλεῖν ἰρέμην δίκην.
¶ Capitali sententia damnari.
Judicum sententijs ad capitale supplicium condemnari.
Capitalem accipere sententiam.
Offendere iudices, Cic.

Conduits, vide *Riuers.*

to Confesse, to acknowledge, to Grant.

Agnoscere. Testari. Fateri.
ἀνομολογεῖσθαι. Concedere.
Audire, quamuis aliquando iungantur, audio & fateor.

to Confesse his sinnes or faults.

Confiteri. ὁμολογεῖν.
Culpas solemni Papistarum more sacrificio fateri, agnoscere.
Mentis vulnera aperire.
Pandere secreta pectoris.
Exomologesin facere.
ἐξομολογεῖσθαι.
Confiteri crimina, errata admissa.
Exonerare conscientiam.
Auricularem facere confessionem.
Aperire animum in confessione.
Sacerdoti scelera commissa fateri.
Scelerum sententiam purgare.
Expurgare vetus peccatorum fermentum.
Profundere, effundere in sinum, in aures fratris tui per humilem confessionem quicquid noxarum assidue peccandi contraxeris.
Confessione crimina deregere.
Flagitium secreta confessione declarare, agnoscere.
Detegere conscientiam, commissa, pondera peccatorum prementia, exitialia scelera.
Depellere corpore nævos.
Turgens sanie pectoris hulcus rescindere, reuelare sacerdoti.
Cordis orisque confessionem posito pudore ingenuè facere.
Peccata diligenter excussa sacerdotum auribus censenda deponere.

to Confiscate goods, to make Forfet.

Confiscare. Proscribere.
Committere apud iurisconsul.
Facultates in regium fiscum redigere.
Repertis titulis opes in Principis conuertere fiscum.
Bona omnia, facultates adimere.
Prædia in publicum committere.

In

In publicum addicere, & Græcè παμιῷ ἀφοσιυρῶσ. Ærario applicari dicitur.
Addicere fortunas, bona alicuius proscribere.
Prædia bonáque fiscus tradere dicitur.
In publicum ærarij ius redigere facultates ex condemnatione.
Publicare. Cicero.
Bona eius censeo publicè possidenda.
Ad fisci ius sociare.

to Confute, vide *Ouercome.*

a Congregation, an Assembly, or great company of men or people.

Cœtus. Multitudo.
Frequentia. Turba.
Numerus. Concio.
Conuentus. Comitium.
Conuenticulum in malum frequentius accipitur, pro conuentu sceleratorum, flagitiosorum.
Congregatio. Plebs.
Populi coaceruatio.
Desperata plebis fex, colluuies.
Vulgus ignobile, mobile, quod semper mutatur cum principe, inconstans, clamosum.
Fex vulgi, opificum. Infimates.
Imperita, incondita multitudo, cuius plerumque opinio, tantum à veritate distat Platone & Seneca authoribus, quantum ea quæ absunt maximè.
Populus quem Horatius Platonem sequutus vocat Beluam multorum capitum, & ne micam quidem salis in toto habet pectore, qui beluæ illi placere studet.
Dominus polycephalus.

to Conquer a Realme or a Countrey, vide *to Winne.*

to haue a burdened or a gnawing Conscience.

Habet conscientiam mille peccatorum morsibus quasi stimulis vulnera am.
Perpetuis agitari mordacis conscientiæ stimulis, quod vulgo dicitur Remorsum habere conscientiæ.
Pondere conscientiæ premi.
Conscientia stimulari, morderi, grauissimè excruciari, angi, agitari, torqueri, grauiter mirificè diucxari.
Mors & iudicium quoque dicuntur pectora turbulentissimis terrorum procellis perturbare, acerrimis anxietatum arietibus quatere, oppugnare, patrati sceleris ream cõscientiam validissima ariete concutere.
Vermis conscientiæ qui nunquam moritur, in sacris, Theologi quidam Syntheresim vocant.
Infestissimus conscientiæ remorsus.
Conscientia carnifex na, remorsus perpetuus, surdum verber.
Conscientia exulcerata, scelerum multitudine exagitata, impiosque vrgens.
Malefacti conscientia.
Nocte diêque suum gestans in pectore testem. Iuuena.
Conscia mens sceleris pauido sub pectore semper Vitrices patitur furias.
Fœda scelerum colluuie temerata conscientia.
Alastor, Nemesis, faces sceleratis immittens, malorum conscientiam surdo verbere cædens, vt est apud Iuuenalem, & perpetuis stimulis sollicitans animum, verméq; nunquam morituro rodens.
Afflictæ conscientiæ quis esse dicitur quem reatus malæ conscientiæ exagitat, apud quem relinquit vesti-

gia pœnitudinis remordentis conscientiæ.

to Consecrate, vide *Dedicate.*

to Consent, to agree.

Conuenire. ἐφαρμόττειν.
Concordare. Cohærere.
Sine controuersia esse.
Congruere. Suffragari.
Consentire. Assentiri.
Quadrare. Consonare.
Sensus quoque dicuntur congruere, Cice.
Nostri sensus vt in pace semper. sic in bello etiam congruebant. Idem: De amicitia omnes vno ore consentiunt, omnes ad vnum idem sentiunt.

of one Consent, Minde, or Opinion, to approoue.

Adstipulari. Suffragari.
Adhærere. Subscribere.
προσβάλλειν cum datiuo.
Adsentiri sententiæ.
ῥίπτειν ψῆφον. Acclamare.
Accedere sententiæ, & ad sententiã.
Concurrere in sententiam, Cice.
Adprobare & comprobare sententiam.
Vna mente consentire, Cice.
Consentire. Idem sentire.
Adprobare. Concedere.
Admittere. Addere calculum, vel adijcere. ἐπιψηφίζειν.
Pedibus manibusque ire in alicuius sententiam.
Digitum tollere, quod hodie quoque suffragantis & annuentis signum est.
Consentiunt, concinnunt sententiæ nostræ, nihil à tua mea distat, dissentit, discrepat opinio.
Idem sentimus, à tuo iudicio mea sententia non abhorret.
Idem sequimur, idem & vtriusque sensus.
Dissensio inter nos nulla est, dissensionis aut controuersiæ nihil.
Idem sentio quod tu, meus cum tuo sensus congruit, consilium mihi tuum probatu.
Hæc mihi tecum conueniunt.
Probare. Recipere.
Album addere calculum.
λευκὸν ψῆφον προσθεῖναι apud Lucianum.
Adscribere, apud Ciceronem.
Assentire voce actiua, apud Cic. sed rarius quàm assentiri inuenias.
Eiusdem esse opinionis, sententiæ.
Concordare. συναγρυπνεῖν.
Omnium calculis, punctis, suffragijs, & vno ore approbare.
Toto corpore, manibus pedibusque in sententiam discedere.
Nam vt scribit Flauius Vopiscus, olim porrectione quoque manuum sententia comprobatur.

of great Consequence, vide *Weight.*

to Consider, to take heed, to giue good eare.

Animum intendere, aduertere.
Animaduertere. διανεῦσαι.
Aduertere. Attendere.
Adhibere mentem animũ alicui rei προσέχειν ἐπέχειν τὸν νοῦν ἢ τὴν γνώμην τινί.
Aurem admouere. Pensitare.
Esse auribus purgatis. Pensare.
Animum adplicare.
Omnes cogitationes, animi vim intendere.
Intendere. Considerare.
Diligenter considerare, percipere.
Animo lustrare. Pensiculare.
Animi neruos intendere. Librare.
Attentè audire. Notare.
Aures accommodare. Trutinare.

Attendere

Attendere ad rem aliquam.
Diligenter & attentè expendere.
Attentum se præbere. Cogitare.
Corde percipere.
Reputare in animo.
Arrectas aduertere aures.
Intentis,arrectis stare auribus.
ὠὶ πυνθάνεσθαι. Auscultare.
Auscultare auribus arrectis,purgatis
Arrigere. Arrigere aures.
Coricæum agere.
Commodare operam aurium.
Facere aucupium auribus, Cicer.
Vigiles monitus aduertere mentes.
¶ Cernere.
Videre oculis,emphaticῶς.
Cernere oculis, animo, vel mente.
Vide *to Muse.*

Consider what you are, vide *know your selfe.*

to Consider diligently, vide *to View, to examine.*

Constant, vide *Stable.*

Constancie.

Fides. Fidelitas. Constantia.
Stabilitas. Immutabilitas.

to Constraine, vide *compell.*

to Consult, to Deliberate, to take aduisement.

Consulere. Consultare.
Deliberare. Concipere animo.
Consulere quid facto opus sit.
Consilia agitare, & communicare inter se.
Pertractare.
Capere, inire consilium.
Constituere,instituere,cogitare cum animo, vel in animo, est deliberare.
Quid facto opus sit in medium conferre.
Fert animus mutatas dicere formas.
Consilij capiendi vel deliberandi causa conuenire.
In abdito consilia agitare de euertendis diuitum fortunis.
Capita,consilia conferre, apud Senecam & Terentium.
Consiliari apud Cic. ad Att. 35. significat etiam consulere vel deliberare.

to Consume, to Spend, to Waste riotously.

Patrimonium decoquere.
Ligurire. Profundere.
Fortunas suas, bona patris abligurire, effundere.
Haurire.
Absumere omnia. Vorare.
Omnia ventriculo donare.
Conficere bona pro dilapidare.
Dimittere in viscera censum, vt vulgus loquitur.
Gallorum gallinaceorum incusare ventrem, prouerb quod huic animanti venter sit mirificè calidus.
Diu quæsita & summa congesta sollicitudine præcipiti effusione dilapidare, & quadam absorbere voragine, apud Ambro.
Contrurbare acceptam pecuniam, nummos, rem.
Fundatam paternis auitisque opibus domum exhaurire, Quin.
Quod per scelus adeptus sit id per luxuriam effundere atque consumere, Cicero.
Exhaurire. Prodigere.
Dilapidare. Perdere.
Deuorare pecuniam omnem.
Heluari. Consumere.
Cice. Iacturam patrimonij facio,rem familiarem dilabi sino, patrimonium effundo.
Dissipare. διασκεδάζειν.
Indulgere popinis.
Per luxum & voluptatem consumere.

Dispergere opes.
κατανάλωειν. Consumere.
κατάψυξειν. Defrigere.
Edere, bibere, remque omnem dilperdere, confringere.
Corrumpere rem familiarem. Sallu.
Atterere opes.
Rem stringere.
In luxum insumere.
ἀναλίσκειν. Insumere.
Conficere argumentum alterius pro consumere, *to Spend.*
Erogare. Expendere.
Exponere, pro expendere.

to Consume one, or to make one poore.

Comedere aliquem, abligurire.
Exedere aliquem. Inopem reddere.

to Consume, to waste, to weare out.

Terere. Atterere.
Absumere. Consumere.
Exterere. Obterere vestigia.
Calces deterere. Visitari.

Consumed with sorrow.

Contabesco, consumor, conficior, perimor dolore, mærore, cura, sollicitudine, anxietate, angore.

a Consumption or wasting of the body.

Phthisis. φθίσις. μαρασμός.
Tabo. Tabes. Marcor.
Corruptio. Macies. Flacciditas.

Cõsumed or corrupted with corruption.

Phthisici. φθισικοί.
Tabidi. Tabifici.

a Contagious, corrupt, or infectious sickneſſe.

Contagium. ἀλὶς γνμὸ.
Contagio. Contages. Lues.
Vicini pecoris contagia lædunt. Virgilius.
Morbus contagiosus, attactu serpens, contactu, afflatu nocens.

to Contemne to Reiect, vide *to Despise.*

Contemned, Despised, Reiected.

Abiectus. Contemptus.
Nullo iam loco sum, nullius pretij, ordinis.
Despectus.
Postremæ conditionis sum.
Iacens.. Summissus.
Nullius dignitatis vel frugis.
Abortiuum se vocat Apostolus. 1. Cor. 13. id est, hominem contemtum, proiectitium, & fœtum abortiuum. Vide *Wicked.*

to Content or satisfie.

Satisfacere. Placere.
Obtemperare. Obsecundare.
Complacere. Satiare.
Explere. Morem gerere.
Obsequi. Gratificari.
Inseruire. Gratum facere. Vide *to Pay.* ✱

I am Content.

Placet vtique. Perplacet.
Placitum est. Non displicet.
Percupio. Fiat.
Boni consulo. Cordi est mihi.
Amplector, accipio conditionem.
Audio, apud Terentium.
Non recuso.
Gratum habeo, in biblijs.

Contentions or Strifes in words, subtill Disputations.

Verborum

Verborum pugnæ. Conflictus.
λογομαχίαι. Conflictiones.
Controuersiæ. Contentiones.
Aristotelis contentiosi syllogismi.
Disceptiones ineptæ, frigidæ, friuolæ.
Velitationes. Quæstiones.
Argutiæ. Captiunculæ.
Chrysippeæ subtilitates.
Arguta sophismata.
Sophistica argumenta magna Concione disputata.
Vana dialecticorum garrulitas.
Digladiationes hostiles ferè.
Tergiuersationes.
Argutationes sophisticæ.
Rixæ. Discordia.

to Continue.

Perseuerare. Perstare.
Persistere. Manere.
Immorari.

Continually, Still, Incessantlie, neuer ceasing.

Continuè. Assiduè.
Sedulò. Indefinenter. Jugiter.
Semper. ἀεὶ. διαπαντός.
Noctu diuque. Nocte ac die.
Sine interpellatione, intermissione.
Continenter. Quodam pro semper, apud Virg.
Omni tempore.
Vsque. Nullo tempore non.
Perpetuo ac perpetuum, perpetim, aduerbia.
Noctes ac dies.
Ne punctum quidem temporis prætermittens.
Æternum, Virg.
Nocturnis diurnisque horis.
Nihil aliud quàm.
Nunquam non. Vide *Alwaies.*

Continuall, long during.

Diuturnus. Continuus.
Perpetuus. Perennis.
Assiduus. Iugis.
Μακρόχρονος. Longi, longinqui téporis.

in Continuance of time, vide *by length of time.*

Contrarie, vide *Against, Diuers.*

Contrarie to your letters.

Hoc non est tuis literis consentaneum.
Non conuenit, non consentit, non congruit, non quadrat cum tuis literis.
Discrepat, abhorret à tuis literis.
Alienum est à tuarum literarum sententia.

Contrarie to my opinion, vide *Otherwise, &c.*

Contrarie things, vide *Misfortunes.*

Contrariwise.

E contra. E contrariò.
E conuersò. Kursus.
Rursum. E regione.
E diuerso. Ex proposito.

a Cõtrouersie, vide *discord.*

a Couenant of peace, vide *League.*

Conuenient, vide *Apt.*

it is Conuenient, vide *it becommeth.*

to Conuert, to callbacke, or to turne.

Reducere, reuocare in viam, in viam rectam salutis, ab auito errore ad

bonam, meliorem frugem, in viam planè regiam.
Conuertere ab errore, in ſacris.
A vitijs reuocare.
Ad ſanam mentẽ deducere à praua.
Ab errore amicè abductum, ad benè beatéque viuendi rationem traducere.
De tænarijs faucibus ad ſtatum reducere ſalutis.
Inſtitutis optimis à ſuperſtitione ad veræ pietatis cultum traducere.
Deducere errore, Cice.
Aduertere, reducere ab errore.
Errorem eximere, depellere.
Leuare aliquem errore, de voragine impietatis. Leo.
Animis auditorum ſuperſtitioſas eximere opiniones, hæretica reuellere dogmata.

to Conuince, vide *Ouercome.*

a Cooke.

Cocus, ſeu coquus, μάγειρος.
Popinator. Opſopœus.
ὀψοποιὸς ὀψοδαιδάλος.
Obſoniorum inſtructor.
Magirus, Archimagirus, *the chiefe Cooke.*
Thermopola, *A Cooke that ſelleth hot meat.*
Thermopolium, *a place where Cookes dwell.*

Cookes Latine.

Oratio inconcinna, non niſi popinis meritorijſq; tabernis & nugalibus triuijs ſcripta.
Inter meritorij & popinæ profeſſores primam ſibi vendicans elegantiam multam celebritatem.

a Cookold-maker, vide *adulterer.*

to Coole the heat, vide *to Quench.*

to Copie out, vide *to Write out.*

Copiouſly, vide *abundantly.*

Copper, Metall, Braſſe.

¶ Æs. χάλκος, χαλκός.
Cyprum, aut rectius vt nonnulli volunt, Cypriam abſolutè.
Orichalculum.

made of Copper, &c.

Æreus. Aheneus.
Ahenus. Cuprinnus.
Cupreus. Orichalceus.
Corintha vaſa.

a Cord, vide *Rope.*

Corne, or all kind of graine, as Wheat, Rie, Barly, Otes, &c.

Res frumentaria.
Ceres, pro frumento.
Annona, media producta, vnius anni frugum prouentus, neque frumenti tantum, ſed aliarum quoque rerum.
Inſtar formicæ colligere farris aceruum in futuram hyemem.
Fruges. Cerealia dona.
Frugum ſeu fructuum prouentus.
Fructus. Meſſis.
Prouentus frumentarij. Soli.
Segetes. Dona Cereris.
δημητρίοι καρποί.
Cerealia, hoc eſt, legumina & frumenta.

to Correct, to amend, to peruſe, to ouerſee.

Reuiſere. Recognoſcere.

Tollere.

Tollere, expungere, eradere, ſuſtollere mendas.
Emendare.
Deprauata reſtituere.
Vnguibus vti. Corrigere.
Obelis notare. Lima vti.
Ariſtarchum agere.
Apices, verbaq; ſingula euentilare.
Librare, & expendere ſententias.
Elimare. Exponere Epiſtolam.
Ad limam, ſub incudem reuocare, referre.
Reſtituere. Inſtaurare.
Cenſuram peragere.
Repurgare à mendis veterum collatione codicum.
Scobinam adhibere.
Ariſtarchica virgula repurgare.
Ad ſeuerum vnguem excutere.
Purgare à næuis.
Emaculare.
Natiuo germanoq; decori reſtituere.
Purgare mendis, interituq; vindicare.
Retexere orationem. Cic.
Sanctos veterum labores ad antiquũ reuocare nitorem.
Perperam addita diligenter reponere, ſumma cura reſtituere depraua ta.
Recudere carmen, epiſtolam.
Diſcutere tenebras è iure ciuili reducta luce.
Retractare librum, opus.
Reducere ſublimam, incudem.
Incudi reddere, refingere, recoquere, mutare. metaph.

a Correction or amending.

Recognitio. Correctio.
Reſtitutio germanæ veræque lectionis.
Lima. Caſtigatio. Cenſura. *vide puniſhment.*

a Corrector.

Caſtigator aeris iudicij.
Recognitor. Reſtitutor.
ὁπροδώτης. Elimator.
Ariſtarchus, prouerbialiter.
Mendarum liturarumq; craſor.

to Correct, to Reprehend, to Rebuke.

Corripere. Corrigere.
ὀπιλαμβάνεσθαι. Obiurgare.
Carpere. Taxare.
Reprehendere. Damnare.
κατανύσσειν.
Dare verba dictis.
Redarguere. Increpare.
Culpare. Arguere.
Caſtigare, eſt verbis propriè reprehendere, vide *Puniſh.*

Corruption, vide Matter.

to Corrupt, vide to Marre.

Coſen, vide Kinſman.

to be Coſens.

Contingere aliquem cognatione.
Sanguine iungi.
Arctiori ſanguinis vinculo, tertio vel quarto propinquitatis gradu contingere.
Attingere aliquem ſanguine, cognatione,
Cognationem habere cum aliquo.
Conſanguinitate propinqui. Virgil.
Genere proximus.

Coſts, vide Expences.

a Cottage, vide Lode.

a Couch, vide Bed.

Couenants, vide promiſes.

to Couer, to keepe Cloſe, to Hide.

Operire. Contegere.
Premere, apud. Virg. abdere.
Tegere. Recondere.
Occulere. Condere.

Velare

Velare. Celare.
Obtegere. Supprimere.
Occultare.
Tenere, apud Vir.
Abſcondere.
Obducere velum, velamen.
Cooperire. Obuoluere.
Obumbrare. Inuoluere.
Obnubilare. Obducere.
Obnubere caput, comas protegere.
σκεπάζειν καλύπτειν.

a Couer, a Couering, or a Lid.

Tegmen. Tegimen.
Tegimentum. Operculum.
Operimentum. Opertorium.
κάλυμμα ἔπιθημα.
Velum. Velamen.

a Couerlet or a Couering on a Bed.

Operimentum.
Stragula & Stragulum. στρωμνὴ.
Stroma, Textile, Stragulum, magnificis operibus pictum & plenum artis argentum.
Strata & inſtrata.
προκαλύμματα.
Opertoria lectorum.
Periſtromata. Stramenta.
Centones. Lodices.
Thoralia. Lectiſternia, vulgus pro eodem vſurpat.

to Couer the head, to put on the Cap.

Tegere caput, verticem.
Operire caput.
Adoperire.
Pileum induere.
¶ Capite ſis operto. *Be couered.*

to Couet, to deſire.

Cupere. Concupiſcere.
Auere. Expetere.
Appetere. Deſiderare.
Gliſcere. Geſtire. Ambire.
Affectare, vide *to Deſire.*

Couetous, a Niggard.

Auarus. φιλάργυρος.
Tenax. Triparcus. Plaut.
In ſinu manum ſemper habens.
Parcus. Perparcus.
συκοφελάκης κυμινοτρίστης.
Fici & cymini ſector.
Sordidus. Ad rem attentus.
Rhypocondylos.
ῥυπαρὸν ἄνθυλος κεφαλοφάγος.
Fece aut lampſana victans.
Patrocle ſordidior.
E Patrocli domo qui venit.
Magnas inter opes inops. Hor.
Euclio Plautinus.
Inſatiabiliter auarus & artifex aggregius emungendarum cum è clero, tum à populo pecuniarum.
Cupido ad maximas ſibi comparandas opes animo.
Turpi pecuniæ ſtudio & infinita lucri cupiditate ductus.
Qui tenetur ſiti pecuniarum, diuitiarum, auri, argenti.
Alieni appetens.
Pecuniæ cupidus.
Sui nimium tenax.
Deparcus pro nimium tenax; apud Apul.
Nummarius apud Hier. quaſi nummis deditus.
Ob incertas iri equietus opes.
Sola parandarum quem cura fatigat opum.
Vndique lucrum captans per faſque nefaſque.
Fraudans genium.
Inexplebile dolium. Durus.
ἄπλυτος πῶς. Difficilis.
Luto lutentior. Illiberalis.
Monophagus. Inhoſpitalis.

Couetouſneſſe.

Tenacitas. Auaritia & Auarities ei. Philar-

Philargyra, φιλαργυρία, pecuniæ ſtudium quam nemo ſapiens concupiuit, ait Saluſt.
Auri Argenti cupido, vel cupidit as inexplebilis.
φιλοσοξία Parcitas.
Opum furioſa cupido, Ouid.
Sordes metaph. Auiditas.
Inſatiabilis, inexplebilis habendi cupido
Sitis vel amor habendi.
Phylargyria in mundo planè regnat, per faſque nefaſque ad aurum itur-
Dira habendi fruendique fames qua cupiditas humana expleri ingluuiem ſuam nequit, Budæ.

to giue Counſell.

Conſulere cum datiuo.
Conſilium dare. Inſtituere.
Adeſſe alicui conſilio. Suadere.
Conſilij copiam facere. Admonere.
Conſilium conferre, exponere, explicare, narrare, indicare, promere, impertire.
Hortari. Adhortari.
Cohortari. Suadere.
Præbere & adferre conſilium.
Conſilio iurare. Inſtruere.
βουλεύειν. cum datiuo item apud Græc. quemadmodum apud Lat. conſulo in hoc ſignificato.

to aske Counſell.

Conſulere cum accuſatiuo.
Conſilium capere, petere.
Rationem inire.
Rogare in aduocationem, conſilium.

to Counſell to the contrarie, vide Diſſwade.

the Counſell or Counſellours.

Senatus. βουλή.
Ἀρχαία. Magiſtratus.
Conſulares viri.
Ordo Senatorius.
Ampliſſimus ordo, pro ordine ſenatorio aliquando ponitur.
συμφεδρεύοντες.
Conſiliarij. Senatores.
Patricij. Laticlaui.
Conſilium propriè prudentum & conſiliariorum conuentus eſt.
Curia pro hominibus curiam frequentantibus, & remp. curantibus nonnunquam accipitur.
¶ Apocleti. ἀπόκλητοι.
Conſiſtoriani apud Ambr.
Sanctius conſilium, quod priuatum etiam & ſecretum conſilium dicitur.

the priuie Counſell.

Ab intimis conſilijs.
A conſultis abditis.
A ſecretis arcanis.
A ſanctiore conſilio.
Conſilium Amphyctionicum.
Conuentus Areopagiticus.
Frequens ac ſolennis præcipuarum ciuitatum & prouinciarum conſultatio, *a Parliament*.

the Counſell chamber, or houſe.

Conſilij locus.
Curia. ἀρχεῖον.
Conuenticulum. Senatus.
βουλευτήριον. Domus conſultum.
Prætorium. Synedrium.
συνέδριον.
Senatoria domus, curia.
Auguſtale.

to aſſemble the Counſell.

Cogere conſilium, Senatum.
Efficere frequentem Senatum, apud Cic. pro congregare.
¶ Concilium dimittere, miſſum facere, cœtum, conuentum ſoluere, *to raiſe vp the Counſell.*

to Counsell the profit of the Common-wealth.

Consulere, consultare reip. Sall.
Suadere quod commodum est.
Consulere in commune apud Terent prospicere.
Cuncta ad publicam omnium vtilitatem referre. Reup. pluris facere, quam commoda priuata.

by your Counsell, aduice or perswasion.

Tuo hortatu. Tuo instinctu.
Te hortatore. Te instigante.
Tuo suasu. Tuo persuasu.
Tuo consilio.
Te consultore, consiliario.
Te consulente, suadente.
Te authore. Te suasore.
Abs te persuasus.
Tuo impulsu. Te impulsore.
Tuo dictu, Tuo inductu.
Te bonum auspicium dante.
Te fortunante & adiuuante.
Te auspice.

Counterfaiting colour, for to beautifie the face.

Pigmentum. Fucus.
Cerusa. ψιμμύθιον.
Ancusa. ἀγχόσον.
Purpurissa vel purpurissum.
Nitella.

to Counterfait, vide *Falsifie.*

the natiue Country, where one is borne.

Solum natale. πατρὶς.
Paternum, Patrium, genitale solum.
Patria. ἐπιχώριος.
Domus paterna.
Patriæ oræ, poëticum.
Lares paterni. Ædes patriæ.
Limina paterna. Patria sedes.
Focus paternus, patrius.
Nos patriæ fines & dulcia linquimus arua.
Nos patriam fugimus.
Fumum de patrijs opto videre foeis.

being in the Country is pleasant.

Ruri, in agris, cum Rusticis esse, Rusticam agere, degere vitam, perquam iucundum est.
Delectat imprimis.
Jucunditatem habet.
Summæ voluptatis est.
Malè affectum animum recreat.
Merorem fugat,
Mæroris medicina est.

a Cooper.

Victor. Faber. Vascularius.

Couragious, Bold, Stout, Valiant.

Animus strenuus. Inuictus.
Magnus. Jnfractus.
Excelsus. Titanicus.
Vere Herculanus. Achilleus.
Θυμὸς ἀγήνωρ.
Animosus. Generosus.
Pyrrhus Generosior sparta qui excellenti est animo, ὀβριμὸς.
Magnanimus. μεγαλόψυχος.
Qui animo forti, inuicto, infracto. Firmo pectore.

to take away the Courage or heart.

Emollire, exhaurire robur.
Eneruare, frangere animum. Vires.
Tollere animos.
Mentem labefactare huius vitæ ærumnæ & mala dicuntur.
Spem debilitare, Cice.
Dissolue animum, frequentius in scriptis.

to abate in courage, vide *Dispaire*.

to gather his Courage, or spirits againe.

Sumere robur vel vires.
Recipere animum, susc ipere, colligere, augere, Tollere.
Animos facere. Instaurare animum
Capere animum pro induere, Cic.
Patrium animum virtutemq; capiamus.
Dejicere metum per virtutem Cic.
Calamitate accepta meliores animos habuit, quam vnquam rebus secundis.
Pallor abit, subitæ veniunt in corpore vires.
Quantum dederis mihi pectoris.
Redit in præcordia virtus.
Suscitare vim. Virtutem accendere.
Incendere vires, Dare animum.
Reuocare animos, mæstumque timorem mittere.

a Courriour, vide *Tanner*.

by Course, vide *by Turne*.

Courteous, Gentle, Gracious.

Comis. Clemens. Lenis.
Placidus. Gratus. Propitius.
Mollis. Tractabilis. Dulcis.
Mitis. Gratus omnib. Benignus.
Gratiosus. ὀπ'χαεις.
Acceptus. Affabilis. Facilis.
Blandus. Facetus. Felle carens.
Homo festiui sermonis.
Suauis Jucundus. Mansuetus.
Dulcis eloquij. Lenis.
Cuius moribus nil esse potest mellitius. Charus omnibus.
Omnibus probatus & dilectus.
Suauitate morum, comitate, ac gratia multũ pollens. vigens apud omnes.
Qui omnium emeruit fauores.
Homo quo nihil potest optari suauius aut mellitius.
Amabilis passiuæ significationis est amore vel amicitia dignus, vide *Gentle*.

Courtesie, Gentlenesse, Affabilitie.

Benignitas. Beneuolentia.
Hilaritas, Comitas. Facilitas.
φιλοφεσύνη. Affabilitas.
Humanitas. Probitas.

to make Courtesie, vide *to kneele downe*.

Courtiers, vide *in pallace*.

a Coward, a Dastard.

Ignauus. Imbellis.
Pusillanimus.

Crabbed, vide *Froward, Waiward*.

a Cradell.

Cuna. κοιτωνὶς. Cunabulum.
Jacunabulum.

Craftie, Guilefull, or full of Craftinesse and deceit.

Callidus. Versipellis.
Versutus. ποικιλόφρων.
Astutus. ἀλώπος.
Vafer. Argutus.
Solers. Punicus.
Fera lybica. Veteratorius.
Veterator, *a Counterfait knaue*.
παλίμπεφτος.
παλίμβυλος. Dolosus.
δολομήτης. Subdolus. Varius.
Varijs instructus dolis. Annibal, Vlysses. Dauus Terentianus.
Annosa vulpes. *An old Fox*.
γεφων ἀλωπήξ.
Longa ætate. multaq; rerum experientia callidus. Ingenio & longa rerum

rerum experientia astutus.
Intelligens. Ingeniosus.
Duodecim artium.
δολομηχανος.
Mirus struendis artibus, dolis excogitandis consuendis.
Magis varius quam hydra.
Vulpinam fraudulentiam referens.
Admirabilis in nectendis machinis, quales feruntur Ægyptij ac Franci.
Tenebrio, onis. Fraudulosus.
Insidiosus. Vulpinus.
Vulpinares. Vulpes.
Fallax.
Pellis vulpina, metaphoricè, Vide *Subtle.*
Veteratorius.
Fraudulentus.
Deceptorius.
Vulpinaris.

Craftinesse, Deceit, Fraud, Guile.

Impostura. Fucus. Tendicula.
Fraus. Fraudulentia. Fallacia.
Captio. Sophisma. Fabrica.
Pigmentum metaphoricè.
Insidia. Ars.
Artificium. Dolus.
δολοφροσυνη. Techne. Offuciæ.
Præstigiæ. Astus. αἰθαλομηχανία.
Calliditas. Vaframentum.
Fumi adagialiter.
Sychophantia.
Tergiuersatio.
Astutia. Deceptio.
Versutia, παεχγωγή, ἀπάτη.
Circumuentio.
Lacuna pro fraude, apud Cic.
Sutela apud Plaut. pro consuto dolo vide *Subtiltie.*

a Crafte-man, vide *Artificer.*

a handy Craft, vide *Occupation.*

Cranes.

Grues. γέρανοι.
Aues palamidis, apud poëtas.
Vipiones, grues minores.
Cæterum rota seu machina illa volubilis qua naues exonerantur & architecti saxa ingentia subleuant, quæ & authore Vitruuio Grus Latinis dicitur, Græcis γεράνιον ἢ γέρανος appellátur: atqui Murmelius Geranionem illud instrumentum nominat, alio nomine tympanum.

a Creator, vide *Maker.*

a man of Credit, a sure or trustie man.

Fide dignus. Spectatæ fidei.
Qui certissima est fide.
Probatissimæ fidei.
Conspicuus fidei.
Dignus qui cum in tenebris mices.

to Crie loud, to Bray.

Vociferari. Clamitare.
Intonare. Perstrepere.
Edere sonos graues. Boare.
Tollere, edere clamores.
Hiulare, Rugire.
Clamorem ingeminare.
Sentoria voce vsque ad rauim succlamare.
Fremere. Vlulare.
Horrendum remugire.
Clamare. Inclamare.
Exclamare. ὑποφωνεῖν.
Facere clamores, Cic.
Intendere vocem, Cic.
Quantum potero voce contendam.
Tollere vocem ad sydera.
Clamore aures ferire.
Magnis agere clamoribus.

Omnia

Omnia tumultu & vociferatione cócutere.
Intempestiuos edere sonos.
Exercere clamores multos, vocem.
Efferre clamorem vtrinque. Plaut.
Magnis clamoribus hiscere, & strepitu ingenti vacua omnia complere.
Personare buccis typho crepitantibus.
Latrare, pro intentiore voce clamare. apud Cic.
Edicere, declarare, pronunciare, publicare per præconem.

a loud Crier, a Brayer.

Canorus. Clamosus.
Clarius vociferans.
Obstreperus. Stridulus.
Vocalis. κτμωπός.
Argutus. Sonorus.
Clandianum tonitru Prouerb.
Littus Sarpedonium.
Cyclobori vox.
Clamosior Stentore, lauro ardente.
Exercens clamores multos.
Olympica portica quam septemuocam tradunt magis vocalis.
Strepitu seu clamore turbulentus.

Crooked, awry.

Curuum. Recuruum.
Incuruum. Curuatum.
Incuruatum. Lacinioſum.
Distortum, obtortum, varium.
Retortum. Tortuosum.
Flexum. Inflexum.
Flexuosum. Camuum. Virg.
Numatum, Sinuosum.
Obliquum. Aduncum.
κάμπυλον. κάμπον.
Meandros præterea obliquitates vocant omnes à Mæandro fluuio sinuosis flexibus.

To Crosse or Cancell out, or to wash out writings.

Transuerso calamo iugulare.
Spongiam impingere, apud Auson.
Cessare. Expungere.
Liturare. ἐξαλοιφειν.
Dispungere. Fradere.
ἐξαλίζειν. Obliterare.
Antiquare. Delere.
ἐξιρμᾶν.
In spongiam mitrere.
Cancellare vulgus dicit, cuius quidem verbi vsus Iurisconsultis frequens.
καγκελόειν.
Inducere scriptum.
In spongiam reuocare.
Inducto calamo delere.
Imis ceris eradere.
Delere penitus.

to Crowne, or to giue ouer the Crowne.

Dare sceptra, imperium.
Regnum, imperij habenas tradere.
Deferre regnum.
Ponere vel imponere diadema.
Hæreditarium regnum fratri tradere.
Dare copiam ampliſſimæ potestatis.
Coronare. Redimere.

a Crowne or Garland.

Sertum. Corona. Corolla.
Coronula. σίφανος.
Laurea, laureola ex lauro.
Pancarpiæ. ῥοδέα.
Ex rosis facta contexta corolla, rosacea scilicet.
¶ Cingere caput corona, diademate.
Premere crinem fronde. Virg.
Redimire.

Cruell, Rigorous, Bitter, & sowre face.

Tetricus. Seuerus. Crudelis.

Sæuus

Sæuus. Dirus. Trux. Atrox.
Truculentus. Acerbus. Teter.
Nefarius. Crudus. Toruus.
Vecors. Auſterus. Efferus.
Immanis. Aſper.
Durus. Demea.
Caperans frontem, ac contrahens ſupercilium tragica ſeueritudine.
Multa cæde cruentus.
Furere cæde, Cupidus cruoris.
Gaudens ſanguine.
Homo inſigni feritate.
Corda aſpera.
Animus ferox.
Durum à ſtirpe genus.
Sinapi victitans. Stoicus.
Stoicum auſteritate vincens.
Qui in antro Trophonij vaticinatus eſt. ἀγύλαιος.
Ex Academia veniens.
Tertius Cato eſt, apud Iuue.
Grauis.
Vltus Titanicus.
Atrei oculi.
ἀγελαστὸς.
Titanicum obtuens.
Naufragon, ſeu claſſis more intuens, prouerb.
Centauritè κενταυρικῶς, immaniter ſemper toruè intuens.
ἀεὶ αἰ' ὀφθαλμὼ δεινὼ apud Luci.
Gorgoneis oculis intuens.
Ἀρειοπαγίτης. Ariopagita.
Patruos ſapiens. Lorio ſeu aceto potatus, vide *Fierce*.

Crueltie, vide *Tyranny*.

a Cubit.

Cubitus & cubitum.
Vlna. πῆχυς ἀγκάλη.
Menſura eſt ſeſquipedalis. h.e. pedis vnius ac dimidij, ſeu ſex palmarum.
Palmus autem vnus menſura quatuor eſt digitorum.

a Cudgell, vide *a Sticke*.

Cunduits, vide *Gutters*.

Cunningly, vide *Exactly, and Trimly*.

a Cuppe, a Goblet, a pot, a peece.

Cyphus. Cyathus. κύαθος.
Cymbion. κύμβιον. Calix.
Calix vitreus.
Poculum. Pocillum.
Poterium. ποτήριον.
Vaſculum potorium.
Crater. Culullus.
Cratera, æ. media producta.
Cartheſium. Trieris.
Ciſſibium vel ciſſimbium.
Argenteus puteus prou. *a great peece*.
Ὑαλίκλυσον vitreum poculum.
Phiala, *a Bolle*.
Phiala Samia, *a ſtone pot*.
Culullus Suburgenſis.
Cirnea, *a Violl*.
Patera à patendo med. corrept.
Cupellum. κύπελλον.
Culigna apud Catonem, pro vaſe potorio. vide *Pot*.

a Cup-bearer, or a Cup-bord keeper.

Pocillator. Pincerna.
οἰνοχόος. Stans ad Cyathum.
A calicibus ſeu caliculis.
A cyathis. Apoculis.
Ganimedes. Pocillator deorum.

Cup-ſhot, vide *Drunken*.

a Curate, a Vicar or a Parſon.

Paſtor. Epiſcopus.
Animarum curam habens, obiens.
Plæbanus & curatus à plæriſque dicitur.
Sacræ ædis rector.
Parochus, παρόχος med. corr. alijs.

Pa:œ

parœcus dicitur med. producta ratione dipthongi œ.
Agens paſtorem.
Qui præeſt paroeciæ.
Hunc Viues in colloquijs,& Longolius Curionem nominant.

to Cure, to Heale, to make Whole.

Mederi. Medicamentum alicui dare ad aquam intercutem. Cic.
Medicinam adferre, adhibere.
Facere medicinam morbo.
Medicare, ſed in vſu eſt frequentiori, Medicari cum datiuo, vel accuſat.
Curare. Sanare.
Curare ægrotos, morbum.
Sanitatem conferre.
Repellere ægritudinem.
Vomicas curare putentes.
Sanitati, priſtinæ valetudini reſtituere. Curationem adhibere.
Morbos peſtiferos exquiſitis remedijs propulſare.
Salutifero morbum depellere ſucco.
Corporis firmitatem reddere.
A febre in imis oſſibus hærente, læthalique æſtu fibras vitales vrente ſanare, ſanum reddere.
A læthiferis febrium paroxyſmis liberare. Ægrotis ſubuenire.
Nascenti malo ferre remedium.
Venienti occurrere morbo.
Oleo fouere vſque dum vulnus conducatur in Cicatricem.
Deſperatas ægris e to reddere vires.
Redintegrare. μολεῖν.
Conſolidare vulnera.
Artus ægros conſolidare, apud Paulinum.
Cutem reſtituere. Locum vlceratum integrè & in integrum reſtituere, quod inducere Latinis dicitur, ἐμπλάττειν.

to Cure wounds, vide *to heale wounds.*

to Curſe, to Banne, to Excommunicate.

Excommunicare. Separare.
Communione priuare.
ἐκκηρύττειν.
Spirituali gladio putridum membrũ reſecare.
In reprobum ſenſum prolapſos, anathematis flagello caſtigare.
Eccleſiæ conſortio expellere.
Extra Eccleſiam eijcere, deturbare.
Satanæ tradere in interitum carnis.
Excommunicationis mucrone ferire, vinculo grauare, obligare.
Ab Eccleſia, à Sacramentis, & Communione fidelium pellere.
A ſacris, imnò ab ingreſſu Templi arcere.
Excommunicationum exercere tela.
Sacris eliminare ædibus.
Anathemati deuouere.
In contumaces & obſtinatos fulminare excommunicationem.
Eccleſiaſticis cenſuris in rebelles animaduertere.
A communione eccleſiæ ſeparare.
Anathemate percutere, ferire.
ἀναθεματίζειν.
Sanctorum conſortio eijcere.
Interdicto ſubijcere.

to Curſe, to Wiſh ill.

Diras imprecari Deteſtari.
Deuouere. Malè precari.
Diris omnibus figere, proſequi, excipere.
Sacrare aliquando pro deuouere ponitur. Maledicere.
Exitium imprecari. Malè optare.
Precari, exoptare peſtem alicui.
Diris agere, apud Horat.
Execrari deponens.
Triſtibus omnibus perſequi.
Diris deuouere atrociſſimis.
Virus omne in aliquem euomere.
Agere in malam crucem.

Maledictis incessere.
Imprecari debilitates, naufragia, mores. Quint.
Iram in Deum diuosque innoxios obuertere.
Furias atque intemperies ciere.
Maledicta in aliquem congerere.
Conferre omnia in aliquem maledicta. Cic. ad Att.
Sacrificare, sacra facere Herculi Lyndio, vel Rhodio.
τὰς παλαμναιοτατας ἀρὰς ἐπαρᾶσθαι.
ἀρᾶς ὑποσπεῖραι.
Execrationes ferere.
Cice. Hisce omnibus Catilina cum reip salute, & cum tua peste ac pernicie proficiscere.

Cursings.

¶ Diræ. Execrationes.
Dira sacra. λοιξθυτα.
Maledictiones.

a Cushen, a Pillow.

Ceruical. Cerucale.
Capitale. κεφαλαίον.
Pu'uinus.
Puluillus. Puluinar, à pluma.
Cussinos vulgo vocant minus latinè.

a Custome or Vse.

Vsus. Mos. Ritus.
Consuetudo. Assuetudo.
συνήθεια. ἔθος ἀνθρώπων.
Consuetudo, altera natura, vt dicitur.
Constitutio. Institutum.

to bring in Custome or Vse.

Inducere, in vsu ponere.
In consuetudinem trahere.
Inuehere morem, consuetudinem.
Nouam consuetudinem inducere.
Inducere morem nouum, Cic.
Morem inducere, *to bring in Custome.*
Tenere morem.
Obtinere antiquum, apud Teren. pro referre antiquum morem, *to obserue old Customes.*

in Custome, vide vsed.

after the old Custome or fashion.

Ex veteri consuetudine. Solens.
Pro veteri consuetudine.
Non insolens. Meo more.
De more, apud Virg. & Ouid.
Ex more, apud Suet.
Pro more.
Ex instituto maiorum.
Ex antiquitus recepta consuetudine.
E maiorum maiore.

Custome, Tribute, ora Tole.

Vectigal. Tributum, & tributus apud Plaut.
ἐπίμοιον. τέλος.

a Customer, or a Tole-gatherer.

Exactor. Telonarius. Telo, onis.
Publicanus. τελώνης.
Portitor.

to Cut, to Rid, to Strike off.

Amputare: Abscindere.
ἀποτέμνειν. ἀπονόμειν.
Truncare. Detruncare. Desalcare.
Auellere caput humeris.
Deturbare, scindere, auferre ense caput.
Iugulum mucrone resoluere.
Attondere vlmos, id est, amputare.
Abscidere, ex ab & cædo.
Desecare. Præcidere.
Resecare. Decurtare.
Ferro demetere, apud Horat.
Incidere. Lucos metere vel incidere, vtrunque apud Soli.
Stringere folia, glandes.
Decerpere. Distringere.
Detrahere. ἀποφυλίζειν.

a Cutpurse.

Manticularis. Crumenarum Præciſor.
Crumeniſeca. Marſupiſcida.
βαλαντοτόμος.
Marſupiorum, loculorum inciſor.
Sacculeiarius, apud Aſcon.
Sector zonarius.

a Cutler.

Fabercultrarius. Cultellarius.
Cultrifex, vulgo dicitur. Gladia faber gladiarius. μαχαιροποιός.

to Cut in quarters, vide *to Quarter.*

D

Daft, vide *Foole.*

a Dagger, a Skeine, or Hanger.

Pugio. Pugiunculus.
Enchiridion. ἐγχειρίδιον.
Patazonium. *A woodknife.*

a Day, time, or ſeaſon.

Dies. ἡμέρα. Lux.
Prima luce, id eſt, die, apud Poet.
Septima à partu luce. Plin.
Soles in plurali pro die, apud Virg.
Summa dies & ineluctabile tempus.
Lux vltima.
Iubare exorto.
Primo cum lumine ſolis.
Aſtra ignea ſurgunt.
Dies adeſt.
Nox abit & feſſis lux inimica venit.
Reuoluta tuebat matura iam luce dies, noctemque fugarat.
Iamque fugatura Titanis coniuge noctem.
Præuius auroræ lucifer altus erat. Vide *Early, Dawning of the day.*

to appoint or ſet a Day.

Diem dicere, conſtituere, præſtituere, dare.
Deſtinare, prodere diem alicui, Cic.
Præfigere, figere diem, ſignare.
Præſcribere, ſtatuere, præfinire.

a Day appointed, or a ſet Day.

Dies ſtatuta, fixa, præfixa, limitata, ſtata, aſſignata.
Præſcripta, præſtituta dies.
Dies præfinitus, certus, deſtinatus.
Hic dies dictus eſt nuptijs.
Tempus ratum.

a Day-labourer, vide *Iourney-man.*

Day & night, vide *Alwaies and Continually.*

after a few Dnies.

Paulò poſt. Haud multo poſt.
Non multo poſt.
Poſt paucos dies vel paucis poſt diebus, vbi poſt aduerbiaſcit pro poſtea poſitum.
Poſt parum temporis.
Paucis diebus interiectis.
Paucis diebus, pro paucis poſt diebus, apud Cic. ad Att. 5.
Lapſis paucis poſt diebus.
Aliquot poſt diebus.
Poſt dies aliquot.
Elapſis aliquot diebus.
Paucos poſt dies.
Proximis, ſuperioribus diebus.

the Day following, or the next Day after.

Poſtridie. ὑστεραία.
Die exinde ſequenti.
Poſtero deinde die.
ἡ τὴ αἰτερον. Altera luce.

by Day, or in the Day time.

Interdiu. Die. Luce. Luci.

Palam. Sole coruſco. Teſte die.

to ſpend the Day in vaine.

Producere, ducere diem.
ἡμερολεσχῆς.
Dare diem ocio, luſibus.
Diem terere. Traducere.
Tranſigere. Exigere.
Finire. Condere.
Perdere commeſſationibus, ocio, luſibus, potationibus.
Abſumere diem rebus frigidis.

Dammage, vide *Loſſe*.

Darke, vide *Moiſt*.

Darke, Obſcure.

Tenebroſus. αὐχμηρὸς σκοτεινός.
Caliginoſus. Obſcurus.
Cœcus. Latebroſus.
Vmbroſus. Opacus.
Tenebricoſus. Furnus.
Squalidus. Piceus.
Fuſcus Fuliginoſus.
Ater. Teter. Niger.

to make Darke or obſcure.

Tenebras, nebulas offundere.
Obſcurare. Obtenebrare.
Obſtruere lumen.
Offundere caliginem.
Inuoluere negotium.
Intricare. Implicare.
Penitri gere.
Gordianos ſtringere nodos quos vix Tenedia (vt fertur) bipenni diſſecare poſſis.
Cimmerias offundere tenebras.
Contenebrare. Illatebrare.
Innubilare. Obnubilare.
Offoſcare.
Puluerem oculis offundere.
Tenebricari. σκοτίζεσθαι.
Tenebras inducere. facere.
Offundere noctem quandam rebus, Cic. pro tenebris inuolucre.
Rem omnem tenebris inſpergere.
Tenebras cudere. Plaut.
Reuocare in dubium.
Tenebras reb. clariſſimis obducere.
Ænigmata mera loqui.
Afferre rebus obſcuritatem vel tenebras.
Tædioſiſſima verboſitate varias recitare ambages, quas ipſemet explicare non poſſis.

Darke or obſcure and intricate queſtions.

Obſcuræ, perplexæ, nodoſæ, implicitæ quæſtiones.
Nodi. Verborum laquei.
Scrupi. Scrupuli.
Ænigmata bœotica, quæ ne Apollo quidem intelligat.
Captiones, Labyrintho & Mæandro ſimiles. γρῖφοι.
Nebulæ. Tenebræ. Caligines.
Spinæ. Spinoſæ argutiæ.
Quæſt. fumum oculis offundentes, nec caput nec pedes habentes. Implicatæ, impeditæ, quas intricatas vulgo vocant.
Ingenium torquentes. Haud facilè ſolubiles. Sophiſticę.
Ceratinæ Crocodilinæque quæſt.
Multum faceſſentes negotij.
Numeris Platon. obſcuriores, ad quarum ſolutionem Oedipo vel Delio narratore opus ſit.
Argumentum circulare, ſeu reciprocum.
Cornutus ſyllogiſmus, κερατίνης. Hier.
Syllogiſmi vncati, argumentoſi, inſolubiles.
Labyrinthi. λαβύρινθοι.
Ambages. Anfractus.
Inuoluti, impliciti, obſcuri ſermones αἰνίγματα.
Mathematici labyrinthi.
Quæſt. quas præter Sybillam legat nemo, minus intelligat, lectorem obſcuri-

obscuritate remorantes, intellectu perdifficiles.
Africani lex.
Argumentosi disputationum labyrinthi, nec dum expliciti.
Inuolucra Realium, Nominalium.
Monstrifica conflictationum vocabula, ecceitatum, quasalitatum, formalitatum, quidditatum.
Heraclyti & Licophron. tenebræ.
Carcini poëmata. Nodi Gordij.
Gordiani, Cassiotici.
Seyrpi, apud Gellium.
Perplexa & anxia Philosophorum dogmata.

Darkneſſe.

Tenebræ. Caligo. Vmbra.
Nubila. Obscuritas.
Claudi tenebris & carcere cæco.

Darkly.

Obscurè. Inuolutè.
Tectè. Intricatim.
Implicitè. πολυπλίκως.
Inuolucro verborum.
Ænigmaticè. αἰνιγματωδῶς.

in Darkneſſe, vide *Blinded.*

a Dart, vide *Arrow.*

to Dart, vide *Caſt.*

to Daſh againſt ſomething, vide *to Hit, &c.*

to Daſh or beat away by water.

Fluere. Fluctuum constigijs abedi.
Fluctus vehementes litoribus illidiur.

a Daſtard.

the Dawning of the day.

Diescit, lucescit, albescit dies.
Dies appetit, aduentat, adest crepusculum.
Sol exoritur.
Tenebras fugat lux.
Nocti succedit dies, noctem subsequitur dies.
Abeunte nocte dies adueni, lux apparet.
Summo mane, cum lucesceret.
Albescente die, in ortu solis, oriente sole. Vide *Early, & Day time.*

to Daunce.

Tripudiare. Tripudio gestire.
Choream ducere.
Choros ducere, agere, destituere.
Chorizare. χορίζειν.
Ferre, mouere pedes.
Manus dare, pro saltare.
Saltare. Salire.
Manus implicare choris.
Exercere humum choros, Virg.
Pede libero pulsare tellurem, instruere, apud Poet. *to Daunce, to Leape.*
Restem ducere seu ductitare, apud Terent. Ludere.
In numerum ludere, apud Virg.
ἀριθμῷ παίζειν, ἐγκρούειν.
Saltare in numerum, Tripudium facere.
Leues celebrare chereas, apud Politianum.
Choreas & carmina ducunt. Virg.

a Daunce or Dauncing.

Choria. χορεῖα.
Tripudium. Saltatio.

a cord-Dauncer, one that dauncth vpon the cord or rope, a Tumbler.

Funambulus. Funepæus, ab Apuleio dicitur & Funerepæus.
Schenobates. σχοινοβάτης.
Neuribates, apud Firm.
Petaurista. Petaurus.
Ambulare. Ire per extentum funem, *to goe on the cord.*

Ludendo per funes gradi, Schenobaticam facere, exercere.

Danger or Perill.

Periculum. Discrimen.
Malum. Calamitas.
Procella. Alea.
Flamma metaphoricè.
Vbi ostentant omnia mortem. Virg.
Fraus pro periculo apud Virg.
Quis Deus in fraudem egit.
Et in iure frequenter, vt cum dicimus.

Dangerous Rocke on the sea.

Syrtes. Charybdes metuendæ.
Breuia maris. Cautes seu cotes vndisonæ.
Scyllea rabies, Cyclopea saxa apud Virg.
Jonij ponti fluxus rauci, Virg.
Abydi, & Maleæ promontorium spumans horridum.
Syndromades. Symplegades.
Scopuli sonantes. Cyaneæ.
Fauces sæuæ. Rupes.
Maris pericula, discrimina.

to be in Danger or Perill.

Hærere in vado, in aqua, in salebra.
In præcipiti esse.
Summa rerum omnium difficultate premi.
Versari in magnis angustijs, periculis, insidijs, difficultatibus.
Offerre, obiectare se periclis.
Maris & terræ pericula exhaurire.
Periculorum fluctibus agitari.
Perplexo, consternato esse animo.
Pendere animi & animo.
Æstuare. Fluctuare.
Quasi ad solem æstuare.
Lupum auribus tenere.
In maximis versari periculis.
In puteo constringi.
In extremum discrimen adduci.

to leaue in Dangers.

In præsentaneo deserere periculo, discrimine.
Sub cultro linquere, apud Horat.
In malis deserere, apud Terent.
ἐγκαταλιμπάνειν. Desertorem agere necessitatis tempore.

to put himselfe in Danger, to Aduenture.

In angustias se redigere.
In pristinum sese immittere, dedere rursus.
Prouinciam capere duram.
Suopte plaustro malorum sarcinam sibi apportare.
Suo iumento sibi malum accersere.
Suo se telo labefactare.
Rem noxiam accersere, conciliare.
Immergere se calamitatibus.
Ambitione in prouinciam duram, aut aliam sese ingerere.
Suo dolori occasionem dare.
Hinc prou. Molestia vltronea.
Cadere in foueam quam ipse fecris.
Capiti suo malum fuere.
Suopte ingenio dolóue capi.
Suo ipsius laqueo capi.
In veratu perire.
In captura capi.
ἁλῶναι ἁλόντα.
Proprio gladio, suis verbis, telo suo iugulari, conuinci.
Proprijs dictis euinci.
Technam in seipsum struere, componere, reperire.
σόφισμα κατ' σαυτῦ συντιθέναι, apud Lucia. quum dolus in alterum excogitatus, in authoris caput recidit, vt est in prouerbijs.
Probationes de domo ἔκκοβεν ἀμφότερος, quando quis proprio ore conuincitur.
Fumum fugiendo, in incendium incidere.

Damno cuidam medendo, in maius prolabi.
Communicando viro malo sibi malum accersere.
Exedere quod ipse intrieueris, ne re quod colo aptaris, gestare compedes quas ipse feceris vulgo dicitur.
In præsens discrimen ac perniciem se præcipitare.
Sciens exponere se discrimini, malis objicere, calamitatibus inuoluere.
Sciens se inferre in malum.
Prudens in flammam manum mittere.
Calidum prandium comedere.
Ob liberiorem vitam famam suam in periculum adducere.
Periculo se exponere, objicere, subjicere, inuoluere, committere.
παραβάλλειν, cum accusatiuo.
Cancire sibi malum.
Incurrere, dare se in periculum vitæ, saræ.
Se perdere.
Caput obiectare periculis.
Dare se, abire in præceps, in præcipitium.
Sibi malum accersere.
Temerè sibi capitis periculum accersere.
Adire capitis, mortis periculum.
Subire discrimen, tempestates, procellas. κινδυνεύειν.
In manifestum discrimen inducere.
Discrimen, aleam subire, vel periculum.
Suscipere, adire, accedere periculum, vel aggredi.
Camarinam mouere.
In malum præcipitare se suosque secum in ruinam amicos pertrahere, secum in necem rapere horridam, euertere, adducere in calamitatem.
Omnia sua, quin & vitam profundere pro statu ciuitatis.

to be out of Danger, in Safetie.

In tranquillo, in vado esse.
Stant ea locis suis tuta.
ἐν λιμένι πλεῖν.
In portu nauigare, prouer. Periculo abesse.
Duabus fulciri anchoris.
Patria est tuta.
Extra lutum habere pedes.
Palladio numine tutus.
ἐν τῷ πηλῷ πόδα ἔχειν.
Carminibus metus omnis abest.
In tuto esse, citra periculum.
Extra telorum iactum.
Procul à pedibus equorum calcitrantium.

the Death or destruction.

Mors. μόρος. Fatum.
Atropos. Immatura fata.
Interitus. Funus. Occasus.
Ruina, apud Plin. Neronis ruina.
Nex, cis.
Exangues vmbræ.
Lachesis suprema. Exitus.
Terminus, apud Eras. τελευτή.
Mors vltima linea rerum. Horat.
Exitium, *An ill end*, vt Pernicies.
Abstulit atra dies, & funere mersit acerbo.
Læthum, frigus lethale. θάνατος.
Obitus.

Dead, departed out of this life.

Exanimis. Exanimatus.
Exinctus. Defunctus.
Lumine & athere cassus, apud Virg.
pro vita priuatus.
Surreptos primo sub flore iuuentæ.
Ante diem crudeli funere raptus.
Damnatus crimine mortis.
Recessit caput ceruice cruenta.
Solutus corporis carcere.
Morsus funere lethali.

Animam exhalare.
Lumine cassus ætherio.
Perfunctus fato.
Corpus spoliatum lumine.
Corpora luce carentia.
Demissus neci.
Moribundus voluuntur vndis.
Iacet exanimum tibi corpus amici.
Dies atra abstulit illum, & funera mersit acerbo.
Sine spiritu, voce. ἄτροπος.
Præteritus pro extincto, apud Proper. Desyderatus.
E medio sublatus. Caducus.
Belloque caduci Dardanidæ. Virg.
Ante diem, Virenti ævo raptus.
Morte oppressus.
Interceptus mortalitate.
Qui extra rerum naturam est, inter homines esse desit.
Mortuus. ὀιχόμενος.
Amissus apud Virg. & Plin.
Fato functus & perfunctus, apud Cic.
Exemptus rebus humanis.
Præreptus immatura morte.
De corporis ergastulo eductus.
Corpore solutus, exutus.
ἀδάματος. ἀρεί μβρος τῦ σώματος.
Leuatus mole corporea.
Corporis mole posita, deposita.
Vitæ præciso stamine.
Fatales qui expleuit annos.
¶ Cadaueróſus propemodum. semimortuus, animam agens. *Dying.*
Fato decedens, extrema in lucta constitutus. κηρίτατος.

a Dead body.

Cadauer. Corpus exanime, extinctum, mortuum.
Funus, apud Terent.

Deadly.

Læthale. Exitiale. Capitale.
Mortiferum. θανάσιμον.
Perale. νεκρικὸν apud Virg. & Apul.
Fatale. Pestiferum.
Læthiferum. Læthificum.
Funestum. Exitiosum.
Tabificum. Immedicabile.
Pernitiale. Pernicioſum.
Adferens mortem vel necem.
Perniciem & exitium adferens.

a Deadly sinne.

Peccatum criminale, læthiferum.
Piaculare. Capitale.
Mortale peccatum, seu læthale.
Morte piandum, apud Iuuenal.
Delictum enorme, quemadmodum criminale.
Inexpiabile, quod difficile expietur.
Capitalis, noxa, noxia.
Dicimus etiam Capitale, quod capitis pœnam meretur.

to sing before a Deafe mans doore.

Surdo canere.
Narrare surdo fabulam.
Κωφῷ ἀδειν.
Verba mortuo fabulari, id est, facere, apud Plaut.
Frustra canere, suadere, loqui.
In vanum cantare.
Ingerere dicta in dolium pertusum. Plaut. Frustra pulsare chordas.

to be or wax Deafe.

Surdere. Surdescere.
Obsurdescere. Auditum auferre, exurdare. Auribus captus
Surdus ad munera vota, mens surda.
Surdior freto.
Saxa surda mouere blanditijs.

a great Deale, vide *Heape.*

Dearth or scarcitie of victuals.

Cara annona est, Plaut.
Caritas est annonæ.
Alimentorum inopia Campaniagra-
uis

ulter affligitur.
Summa annonæ difficultas.
Annonæ caritate premimur.
Annona in dies ingraueſcit, quoniam annona carius multoq; pluris venire incipit.
Precium augetur, intenditur, accenditur triplo plus quam æquum eſt.
Eſt magna iſthic rei frumentarij inopia.
Sterilitas annorum inceſſit hominib. i. annonæ caritate vrgentur.
Cæſariani graui annona ſunt conflictati, paſſiuè apud Cæſa.
Multo malignior eſt nunc anni prouentus ac ſolet.
Prouenit frumentum propter ſiccitatem Anguſtius. Cæſar.
Rerum omnium caritas indies creſcit.
Penuria inſecuta eſt frugum omnium ſoli.
Res frumentaria ipſos deficere cœpit. Cæſar. ¶ Contra.
Annona ſe laxare dicitur, quando annonæ precium ſeſe remittit, *to fall to a lower price*:
Sicut apud Liuium: Leuare annonam, *to bring to a lower price*, quum vberior, largior ſolito prouenit annona.
Precium retro abijt, apud Plin. pro imminutum eſt, ἀγορᾶ ἔλαττον.

to make Dearth or Scarſitie of victualls.

Retinendis frugibus ac vino annonæ caritatem efficere.
Comprimere frumentum. Cicer. poſtui, pro diligentius aſſeruare, & ſtudioſius recondere, ingraueſcente annona, idque ſpe lucri vberioris.
Rerum precia intendere, apud Eraſmum.
Annonam flagellare. Plin.
Precium rei augere. ὀπτιμᾶν.
Grauiora iuſto precia rebus præſertim annonæ imponere.
Ἀπὸ τῆς ὠνίου τιμὴν ὀπτρύνειν, ἐπὶ τιμᾶσθαι.
Hinc timiopolæ dicti qui res præmercantur. vt earum precia accendant, & annonam flagellent.
¶ Propolæ. Dardonarij Annonarij.

Debate, vide *Diſcord and Sedition.*

Debts.

Debita. Æs alienum. Nomina.
Syngraphæ debitarum pecuniarum.

to be in Debt.

Facere æs alienum Nomina facere.
Contrahere debitum.
Conflare æs alienum grandè. Saluſt.
Ære alieno quotidie degrauari, deprimi, premi, immergi.
Ex ære alieno laborare, apud Cæſarem.
In omnibus eſſe, & in alieno eſſe, apud Cic. vtrumque.

to pay his Debts.

Nomine ſoluere. Exoluere.
Nomina explicare, expedire, expungere.
Nomen tollere de tabula.
Æs alienum diſſoluere, exonerare apud Cic.
Ducatum, comittatum creditoribus. oppignoratum, nexu æris alieni ſoluto, in priſtinum ſtatum dignitatemque reſtituere.
¶ Exire ære alieno.
Eximi creditorum tabulis.
Ære alieno liberari. *To come out of debt.*

to pay Debt with Debt.

Verſuram vel vorſuram facere.
χρεαλαμβάνειν ὅτι μείζονι τόκῳ δανείζεσθαι. eſt æs alienum ſoluere

ære

ære alieno, quod etiam nomen trãsferre dicitur Ciceroni, & quasi vertere creditorum. Cice. O hominem ridiculum, qui se exire ære alieno putare posset, cum venderet alienа.
Eximere ex ærarijs.

a Debtor, one that oweth much.

Æratus homo, qui visitatius dicitur.
Obæratus. Debitor. ὀφειλέτης.
Obnoxius creditoribus.
αἰχμάλωτος δεδανείσαν.
Addictus.
Qui immodico ære alieno tenetur.
All mens Debtour.
Plebs Romana ære alieno dimersa, apud Liu. primæ deca. lib 2. Conflator æris alieni, & qui tenetur ære alieno.
Animum debens.
ψυχὴν ὀφείλων.
Obstrictus, constrictus, pressus, oppressus ære alieno, in biblijs.

to decay, to come to naught.

Degenerare in peius.
Vergere in deterius, ruere in peius.
In dies in peius labi, deflectere.
Abire pessum. Plaut.
Ad deterius dilabi.
Mandrabuli more res dicitur, Prou. succedere. Ab equis ad asinos.
ἀπὸ ἵππων ἐπ' ὄνους.
A magnis relabi ad minima, vide *to perish.*

to Decay, to perish for euer.

Obliterari. Intercidere.
Antiquari. Exolescere.
Aboleri. Cado.
Occido, mea correpta, *to grow out of vse.*

to Deceiue, to Beguile.

Fallere. Decipere.
Ludere. Deludere.
Eludere. Illudere.
Ludere dolis aliquem.
Ludificare, vel Ludificari.
Fuco imponere.
διαπτυκίζειν, θρύπτειν.
Circumscribere αἰολίζειν.
Fraudare. Circumuenire.
Implanare. Subdole agere.
Sectizare. κρυπτίζειν.
Dolum intendere.
Fallere dolis, fraude, perfidia omni, dolosa specie petere.
Imponere cum datiuo constructum. Vitiata merce, vel nimis carè inscripta alicui imponere.
Agere in fraudes.
αἰγυπτιάζειν.
Versare dolos.
Fallaciam intendere.
Fallacias struere.
Fraudem innectere.
Facere ludos.
Pellicere. Supplantare.
Dolo adducere, rapere, agere.
Dolum struere.
Ductare aliquem dolis.
Impostura facere. ἀπατᾶν.
παρπερίνευθαι δόλῳ.
Fucum facere.
Interducere aliquem.
Verbis circumuenire.
Exbalistare, Frustra habere, Admouere fabricas.
Conficere fallacijs, apud Plaut.
Falsum habere pro decipere, apud Sallust, Nec ea res me falsum habuit.
παραλογίζειν. Falsis decipere rationibus. Seducere.
Inijcere tragulam.
In fraudem illicere, pellicere.
Frustari & frustrari verbum commune, secundum Priscianum.
Dare verba. παραίγειν.

Dis

Dicta dare dulcia.
Os sublinire.
Phaleratis dictis ducere. Terent.
Capere astu, Emungere dolo.
Capere aduersarium.
Obtrudere palpum.
Dolis circumducere.
In transenam inducere, est dolo tollere, Insidijs excipere.
Et spes blandissime dicitur alicui imponere.

a *Deceiuer, a Beguiler, a Iugler.*

Impostor. Seductor.
Implanator. Planus, πλάνος.
Halophanta apud Plaut. & Fest.
Sychophanta. Circularor.
Ludificator. Circumuentor.
Nugarum & fuci artifex.
Circumscriptor.
Supplentor. Perperus.
Veterator. Deceptor.
Sacularius apud Vlpianum. & Iurisconsultos.

to be Deceiued or Beguiled.

Circumuenire.
Capi blanditijs, astu, astutia, dolis, fuco, promissis, imagine falsa, specie veri.
Decipi. Eludi. Deludi.
Falli. Implanari.
Frustrari passiue.
Fraudari.
Frustratum iri.
Disparem promissis fidem experiri.
Frustra esse apud Aul. Gel.

Deceitfull, vide *Crafty.*

Deceitfully, vide *Falsly.*

Deceit, vide *Craftinesse.*

to Decide a matter, vide *to Examine.*

to Declare or Shew.

Declarare. Interpretari.
Manifestare. Diluere.
Ostendere. Edocere.
Significare. Explicare.
Exponere. Enucleare.
Enodare. Dilucidare.
Expedire. Explanare.
Aperire. Exprimere.
Reuelare. Patefacere.
Pandere. Expromere.
Demonstrare. Vide *to Rehearse and denounce.*

to Declare, to shew, or to Approue by good and sufficient reasons.

Validis tum rationibus, tum argumentis adstruere, probare, ostendere, declarare. ἀποδεικνύειν.
Frangere sententiam alicuius, Cic.
Demonstrare ratione, inconfutabili, argumento Achillis.
Reddere rationem, causas aliqua de re probabiles.
Approbare.
Re ipsa docere.
Refellere.
Conuincere argumentis, verbis, persuasionibus, veritate.
Accuratissimè & subtilissimè excogitare argumenta.
Acerrimum agere disputatorem.
Vrgere propugnatorem.
Obuia quæque confutare valide.
Rationes aduersarij infringere, & suas confirmare.
Conuincere & elinguem reddere.

to Decline, vide *Eschew.*

to Decree, to Ordaine a law or Statute.

Indicere, prescribere legem.
Edicere seu edicto præcipere.
Facere Plebescitum, senatusconsultum

tum. Ferre legem.
Legem iuſtituere, conſtituere, promulgare. ſancire, componere, imponere, ſcribere, iubere.
Rogare legem. Sciſcere.
Leges tradere. Dare.
Rogationes ſcire.
Decretum facere, interponere.
Ponere decretum. Jubere.
Decernere. Seatuere.
Statuere decretum apud Hier.

to Dedicate, to Conſecrate.

Dicare. Dedicare.
Conſecrare. Deo ſe addicere, tradere, dedere.
Sacrum, id eſt, venerabile, reddere, facere. Sacrare ἱερόω.
Initiare τελετουργεῖν.
Religioſe colendum indicere.

a Dedication of a Temple, or Church.

Dedicatio, ſanctificatio Templi.
Templi conſecratio. καθιέρωσις.
Encænia pluraliter ab ἐγκαινίζειν. quod innouare ſignificat.
χαρμοσύνη, lætitia, feſtum erat Athenienſium à χαρμονή, id eſt. gaudium.
Amberualia à nonnullis dicitur hic dies ab aruis ambiendis.
Paganalia, ruſticorum ſunt feſta.

to Declare in few words, vide to Diſpatch.

a ſtout Deed or Fact.

Strenuum facinus.
Audax factum. παράτολμον.
Capitale, ſeu capiral.
Nefarium facinus.
Θέρμον ἔργον ἢ παράβολον.
Facinus calidum, Pro audaci.
Præclarum & ſtrenuum geſtum.
Facinus inſigne, glorioſum, & apud poſteros cuius famam poſteritas celebratura.
Facinus in bonam & malam partem accipitur.
Facinus præclarum & peſſimum, maximum, indignum ſe.
Piaculare flagitium.

in Deed, vide truely.

Deere, Welbeloued, Acceptable.

Acceptus. Gratus.
Amœnus. Gratioſus.
χαρίεις. Suauis.

Deerer, Better, more Beloued.

Amantius. Venerabilius.
Antiquius. Charius.
Gratius. σεμνότερον.
Melius. λῴτον.
Præſtantius. ἄμεινον.
βέλτιον. Vtilius.
Optatius. Præſtabilius.
σεμνοπρεπέστερον.

to Deface anes honour, to Backbite, to Slaunder.

Honori detrahere, vel honorem.
Derogare exiſtimationi, honori.
Siniſtros rumores de quopiam ſpergere.
Lædere, rodere famam.
Genuino mordere.
Genuinum infigere.
Obſtrigillare.
Dente Theonino rodere.
Mordere per metaph.
Lacerare famam. Obloqui.
Maledicere. Obtrectare.
Vellicare metaph.
Traducere. διαβάλλειν.
παραδιασυρίζειν.
Maledictis proſequi.
Maledico dente carpere.

Carpere

Carpere famam hominis.
Carbone notare. Imprimere,vel inurere notum,ſtigmata.
Aſperg re labem.
Detrahere. διασύρειν.
Infamare. Fama ſpoliare.
Inceſſere,obtenebrare famam.
Honorem minuere,proſcindere.
Alicuius famam contaminare.
Siniſtrum quid emouere.
Deferre,Lingua biſulca detractionis venenum ſpirare.
Loliginis ſuccum in aliquem effundere.
Lethalibus ſpiculis impetere.
Mordicus impetere,arripere.
Famam alienam mendatiis contaminare,& ſycophantam agere.
συκοφαντεῖν.
Struere ſycophantias.
Fœdum rumorem de aliquo in vulgus ſpergere.
Impudentiſſimis confictis calumnijs in alienam debacchari famam.
Aſpergere aliquem nota infamiæ.
Boni viri nomen linguæ virulentia contaminare.
Bonorum virorum famam conſpurcare,conſtuprare.
De fama detrahere.
Infamia aſpergere.
Famam depeculari, arterere.
Odioſiſſimis dictis in aliquẽ debacchari.
Telis veneno tinctis impetere.
Aliorum famam in diſcrimen adducere vt ſuam nobilitet.
In abſentem orationem ore impuriſſimo euomere.
Nullis non conuitiorum adſperginibus fædare.
Ratio proborum genere denigrare.
Famam probatum hominem ſpoliare, proſcindere maledicentia, contumelijs flagellare,onerare inuidia, grauare detractionibus venenatis linguis ſauciare.
Fuere linguam vt ſerpentes.
Apertis tibijs in aliquem, inuehi,oſt non clanculum obtrectare,ſed palam inſectari. Diffamare. Defamare. Ad calumnias impia ora laxare. διαφημίζειν.
Calumniari. Vituperare.
Genuinum in aliquo frangere.
Per ora oculoſque hominum circumducere.
Famoſis libellis patronos veritatis pondere preſſos famæ iniquitatis, omnibus ſpoliare ornamentis dignitatis.

Defamed, Deſpiſed.

Mala fama grauiter apud exteros laborans. Flagrans infamia.
Proſtitutæ famæ.
Onenobatis prouerbio.
Infamia publica laborans.
Cerite cera dignus. Horat.
Cytonimi probrum dicitur, prouerbio vehementer infamis.
Quem deſeruit fides & fama,
Niger,apud Horatium.
Pudendus. Infamis.
παλίμφημος. Praue viuens.
Inglorius. ἀκλεής.
ἄδοξος. Abiectus.
Inhonoratus. Vilis.
Deſpectus. Execrandus.
Deſpuendus. Contemnendus.

to Defend, to Keepe, to Maintaine to preſerue.

Tueri alicuius crimina. Defendere.
Tutari omni diligentia atq; officio.
Protegere. Contueri.
Seruare. Conſeruare.
Defenſare. Vindicare.
Propugnare. Patrocinari.
Portum ſtatione tenere.
Patriæ curam gerere.
Adeſſe pro aliquo.
Penes me huius rei tutela manet.

Patroci-

Patrocinium præbere, præſtare.
Tegere ſimplex pro compoſito apud Poëtam.
Patriam armis tegere.
Cauſis præſto eſſe.
Pro aliquo ſtare. Terent.
Cauſæ ſuſcipere patrocinium.
Cauſam alicuius ſuſtinere, agere, tutari, defendere, defenſare armis prudentiæ.
Capeſcere reipub. apud Salûſt. pro defendere.
Hoſtem à reipub. ceruice depellere.
Seruire defenſioni patriæ.
Ancipitem magno diſcrimine cauſam protegere. Iuuenal.
Iniuriam perſequi, vlciſci, inſectari, apud Ciceronem, defendere, propulſare, depellere.
Suſcipere in Sacris literis paſſim ponitur pro defendere ſeu protegere.
Suſcipiens manſuetos Dominus in Pſal.

a Defender, vide *Patron.*

a Defending or keeping.

a Defence.

Tutela. Tuitio.
Tutamen. Clientela.
Deſenſio. Munimen.
Protectio. Præſidium.
Fides, vnde in ſuam fidem recipere.
In clientelam alicuius ſe dedere.

to Deferre, to Prolong or delay.

Cunctari. Differre.
Differre de die in diem.
Protrahere. Extrahere.
διαβολὰς ποιεῖσθαι.
Craſtinare. Procraſtinare.
Recraſtinare. Prolongare.
ἀναβάλλεσθαι, διαβαλλειν.
Conferre. Cicero Omnia conferre in Martium menſem.
Negotium, diem litis, vel litem in longum proferre.
Moras nectere.
Aceſſæi lunam expectare.
Lunas cauſari Laconias prouerb.
Ducere res. Proferre.
Detrudere, apud Cic. ad Att. 4. procraſtinare. Lactare.
Extrahere diem.
Agitare moras, apud Salluſt.
Facere moram. Tardare.
Moram interponere, inijcere, producere, moliri. Morari.
Diem producere vel ducere.
In alium diem differre.
Rejicere in aliud tempus.
Diem diffundere, id eſt, in craſtinum continuare vel remittere.
Longiore tractu quàm quis ſperarit rem protelare.
Perendinare. Protendere.
Comperendinare Prorogare.
Remorari. Retardare.
Diem de die vel ex die ducere.
In poſterum reijcere.
Protelationibus implicare.
Dilationes fruſtratorias quærere.
διαπρόσθαι.
Prolatare dies, conſultationes.
Protelare diem.
Suſpendere.
Dilationes quærere.
εἰς ὕστερον, εἰς τὸ ὕστερον ἀναβάλλεσθαι.
¶ Mora. Procraſtinatio.
Tardi-as. *Delay.*

a Deferring, vide *Prolongation.*

to Defile, vide *to make Foule.*

to be Defiled, or Polluted

¶ Inquinamentum, maculam contrahere.

Ex inobedientia. Adæ omnes inquinamentum contraximus.
Ducere notam. Horat.
Fœdatus crinibus.
Æruginis aliquid contrahere.
Puluere turpis.
Vitium concipere. Cicero.
Non solum vitia concipiunt ipsi, sed ea infundunt in ciuitatem. Vide *Filthy.*

to Deflowre a maiden, vide *to Violate a Virgin & Maid.*

Deformed, vide *Illfauoured of low Degree*, vide *Base minde.*

to Delay.

Moram interponere.
Procrastinari.
Differe, referre in aliud tempus.
Dies ducere.
Rem proferre, producere, protrudere.
In aliud tempus reseruare, *to Linger.*

Delectable, vide *Glad and pleasant.*

to Deliberate, vide *Consult*

Delicate, vide *Womanlike.*

Delicate meats, Ionkets or Dainties, Fine dishes.

Cupediæ. ὀψοφαγία.
Dapes. Secundæ mensæ.
Lautiriæ Saliares. Attica Bellaria.
ἔδιμα πίμπρατα.
Tragemata.
Edulia exquisita, opipara, delicata, lauta prælauta.
Mactea, apud Martialem.
Iouis aut Regis cerebrum prouerb.
Veneris aut Iouis lac.
Nectaris flos.
Cibus deorum. Helenæ cibi.

a Delicious mouth.

Delicati palati homo.
Delicatus. Abron.
Palato qui est morosо, fastidioso.

Deliciously, Sumptuously, Daintily or costly.

Opiparè. θεμπρῶς.
Delicioſè. Delicatè.
Curioſè. Lautulè.
Lautè. Splendidè.
Regaliter. Lautissimè.
Magnificè. Magnificenter.
Pollucibiliter. Dapicè.

to Delight, to take Pleasure.

Capere voluptatem non mediocrem animo.
Duci, capi oblectatione rei.
Lætitiam concipere.
Haurire voluptatem.
Gaudio exilire, perfundi.
Gaudio subsultare.
Lætitia corripi, exultare, gestire.
Oblectari. Delectari.
Amare pro delectari, apud Cice.
Preeipere incredibilem animi voluptatem.
Capi voluptate, specie mulieris.
In delicijs rem aliquam habere.

to Deliuer from feare and trouble, vide *Discharged.*

Abstergere, eximere metum.
Metu liberare, vacare.
Timorem deponere, animũ confirmare, ad fortitudinem reuocare.

Afflictum

Affictum excitare, vide *to Discharge, to Quit.*

to Delude, vide *to Mocke.*

the vniuersall Deluge or Noes floud.

Diluuium vniuersale.
Diluuium aquarum, Aquosa clades soli.
Diluuialis irruptio, quæ vniuersa obduxit humido situ.
Vndosa tempestas Soli.
Cataclysmus κατακλυσμός.
Eluuio vel eluuies terrarum.
¶ Proluuies, *a great Deluge.*
Romæ mira proluuies, Cice.
Magna vis aquæ.

to Demaund, vide *to aske. to inquire, to Deny, to disaffirme.*

Negare. ἄρνεισθαι, ἀποφάσθαι.
Diffiteri. Pernegare.
Jre inficias. Inficiari.
Refragari, Denegare
Abnegare.

to Deny, to Refuse.

Negare. ἀρνεισθαι
Alicuius vota contrahere.
Auersare. Fugitare.
Refellere. Abnuere.
Renuere. Reclamare,
Fugere. Respuere.
Nolle. Contradicere.
Haudquaquam assentiri.
Tergiuersari. Refutare.
Denegare. Repugnare.
Obstinatius renuere, reniti.

to be Denied, or Refused.

¶ Repulsam ferre, pati, accipere.
Repelli. Preteriri in petitionibus. Cice.

a Denne, vide *Caue.*

to Denounce, to Declare.

Nunciare. Denunciare.
Demandare.
Indiceri, tametsi magis sit quam denunciare.

to Denounce, or Declare Warre.

Hosti aqua & igni interdicere.
Bellum facere patriæ. Sallust.
Bellum indicere, denunciare, facere.
¶ Niti insidijs ac perfidia.
Proditione rem gerere.
More latronis occulte rem gerere, fraudibus atque dolis. *Traiterously without anie declaration or warning.*

Deintie.

Delicatus. Delicioſus.
Lautus. Sumptuosus.
Suauis, Opiparus.
Saliaris.

to Depart or go away.

Discedere. Recedere.
Abire. Amoliri
Abscedere. Secedere.

a Departing, or going away.

Discessus. Discessio.
Abitus. Recessus, & io.
Fuga. Abcessio.
Digressus, & io. Abitio.
Profectio. Secessio.

to Deprave, vide *to Sclander, to blame.*

to Deprive one of his authoritie or office.

Mouere & Amouere cum accusati persónæ, & ablatiuo dignitatis gradum significante constructa.

Vt mouere vel amouere Dictatorem, Consulem, Tribunos, Quæstores, Prætores, Ædiles, &c. Item Regem, Ducem, Præsidem, Præfectu, Episcopum, Diaconum, Pastorem, Ministrum, Seruum.

Et, ab Dictatura, Consulatu, Tribunatu, Quæstura, Prætura, Imperio, Regno, Ducatu, Præfectura, Episcopatu, Diaconatu, Ministerio, Seruitio.

Adimere imperium, regnum, dictaturam, consulatum, tribunatum, quæsturam, præturam, ædilium, dignitatem, ducatum, præfecturam, &c.

Abdicare magistratu quempiam.

Abrogare alicui magistratum.

Exauthorare.

Priuare officio.

Priuatum reddere.

Alienare à senatu, dejicere, dimittere cum ignominia.

Eximere honoribus senatorijs, Cic.

Dominos de fastigio suo dejicere, apud Macrob.

De gradu vel statu dejicere.

Omni honore ac dignitate priuare.

Detrahere, delere authoritatem.

Statu mouere atque deprimere.

De cœlo detrahere.

Dignitate spoliare.

E gubernationis fastigio dejicere.

Ordine mouere.

Numero expungere.

De curia ejicere.

Despoliare honore.

Exuere imperio.

De dignitatis gradu dimouere.

Cogere & redigere in ordinem.

Ordine seu Senatu mouere.

ἀφυλλοφορεῖν.

Dejicere aliquem consulatu, loco, principatu, authoritate, ædilitate, de honore, à gubernaculis senatum.

Conuellere de pristino statu aliquẽ.

Minuere maiestatem, de gradu existimationis deturbare, quod Græcis καθαίρειν ἢ μειοῦσθαι, τὸ ἀξίωμα τῆς μεγαλοψυχίας καλοῦσι.

to Deprive one of his goods.

Priuare, spoliare, orbare bonis.

Auferre, eripere, adimere bona omnia, carissima quæque.

to be Depriued of his authoritie, or to be Disgraded or Discharged of his orders, office, or dignitie.

Exauthorari. Reprobari.

Dimoueri gradu vulgò dicitur.

Degradari. Absolui.

ἀποχειροτονεῖσθαι.

De cœlo detrahi.

De summo honoris gradu deturbari.

Deponi imperio.

Præcipitari ex altissimo dignitatis gradu.

Capite minui, diminui, apud Cicero. vbi caput ponitur pro status & conditionis decessione atque iactura.

Abire honore, Suet. pro abdicare.

Ex astris decidere, Cic. ad Att. 2.

Concidere apud eundem pro dejici de statu, ab existimatione pristina.

παραβιάζεσθαι τῆς τιμῆς, ἢ τοῦ ἀξιώματος.

to Describe, to Register, to declare in writing.

Clarorum virorum laudes, virtutes, præclara in monumenta referre.

In acta referre, apud Iuuen.

Ad posteritatem stylo transmittere.

Referre in commentarium, in annuersaria, in fastos.

In annales referre.

Canere pro describere, Virgil. frequens.

Literis mandare, tradere.
Περὶ παραδίδωμι.
In tabulas, literas publicas referre.
Chartis illinere.
Describere.
Chartis seu fidis memoriæ sodalibus commendare, committere, Eras.
In literas referre, recipere.
Posteris tradere. Prodere memoriæ.
Διδόναι λέγω.
Prodere memoriæ virorum foris facta, Cic.
Diffundere in ævum, in posteros.
Mandare æternitati, monumentis, memoriæ.
Audita, visa, gesta, libris credere, vel ceræ, proscribere in cæreis tabellis.
Consignare literis.
Graphicè pingere, depingere.
Describere longis voluminum ambagibus.
In tabulas quæ memoria digna videntur referre, posteritati cõmendare.
Doctorum hominum literis, immortalitati, æternæ memoriæ consecrare.
Stylo prosequi.
Prodere posteris, literis aliquid.
Perpetuæ memoriæ tradere.
ἀναγράφειν.
Literarum monumentis tradere.
Literis prodere.
Perscribere in eodem significatu, dixit Cic.
Manifesto scribere.
Per scripturam publicare.
Monumentis librorum seu literarum inserere.
Literis consignare quę mandare memoriæ volumus, Cic.
Celebrare literis & memoria.
Commentarijs inscribere.

Deserts, or good Turnes.

Beneficia. Officia. Merita.
Beneuolentia. Beneficentia.
Benignitas. Bona voluntas.

I shall neuer Deserue your benefits.

Omnia studia, omnia prorsus officia tibi tuisque beneficijs debeo.
Præstare tua causa cogor, quicquid possum, quantum valeo, quantum viribus consequi possum, quãtum in me situm est
Tua in me beneficia, omne meum studium, officium, omnes à me curas, omnem industriam, omnem denique quæ in me sunt, non solum postulant, verumetiam cogunt.
Quid est quod ego tua causa non debeam?
Obsequi tuæ voluntati morem gerere, parere, inseruire prorsus in omni re debeo.
Officia tua nunquam rependam, non numerabor, remunerabor, cõpensabo, officijs paribus æquabo.

to Desire, to Require, to long or wish for.

Petere. Expetere.
Appetere. Cupere.
Quærere, Concupiscere.
Desiderare. Velle. Gestire.
¶ Contendere, *to desire greatly.*
Gliscere. ἴεσθαι.
Affectare. Ambire.
Optare. Exoptare.
Suspirare metaphoricè.
Adamare, apud Cicer. pro concupiscere.
Cogitare apud eundem, pro cupiditate teneri, curam omnem desiderio gere.
Tangi, teneri desiderio.
Sitire.
In votis habere.
Incitari, ferri, impelli animo, mouer
κινεῖσθαι τῇ ψυχῇ. Vide *to Pray.*

to Desire greatly or feruently, to haue a great longing for a thing.

Sitire. Suspirare.
Exardere desiderio alicuius.
Primis votis, ardentibus desiderijs sitire.
Ardere. Desiderare.
Flagrare desiderio, cupiditate rei.
¶ Percupere.
Miram habere sitim.
Inflammari cupiditate.
Flagrantibus desiderijs optare.
Tangi, teneri, æstuare desiderio.
In votis habere. Glisscere.
Ardere desiderio, cupiditate incredibili.
Fame vel siti opum teneri.
Ad supernã beatitudinem adspirare.
Non mediocriter captare.
Aliquem suspirare ademptum.
Vehementi animi adfectu rapi.
Ingenti affectu, omnibus votis expetere.
Capi cupidine rei alicuius.
Indefessis, flagrantibus, ardentibus, ardentioribus votis exoptare.
Macerare se desiderio.
Angi, discruciari desiderio.
Mira quadam ardere cupiditate.
Quod si tantus amor manet, si tanta cupido est.
Iucunda cupiditate aliquid expectare.
In magna expectatione esse, *to long much for.*
Deplorare desertos penates.
Expectationem sustinere.
Longum alicuius desiderio torqueri.
Expectatione teneri, pendere, torqueri, angi, cruciari, discruciari.
Nullum facere rogandi, flagitandi finem.
Alicuius rei desiderio animus dicitur titillari.
Lynge trahi, prou. pro vehementi & impotenti desiderio trahi, rapi ad aliquid.
Inhiare per translationem pro vehementer cupere, dãtiuo vel accusatiuo construitur.
Adhinnire apud Cice. pro impotenti cupiditate gestire.
Cupidus. Auidus.
Studiosus. Ardens.
Appetens. Cupiens.

with great Desire or Longing.

Primis votis, apud Iuue.
Ardentibus desiderijs.
Mira siti, famẽ.
Longa maximãque expectatione.
Cupiditate præcipua.
Nullum mihi votum ardentius fuit quam, &c.
Nil sanè mihi vnquam prius in votis fuit.
Obuijs aut porrectis vlnis.
Obuijs manibus.
Ambabus manibus.
Auidè. Sitienter.

as I Desire, vide as Heart would wish.

a Desire, a Lust, a Longing.

Desiderium. Votum.
Voluntas. Studium.
Beneuola animi propensio.
Cupiditas. ὁρμὴ. Affectus.
Auiditas. Appetitus.
Cupido fem. gen.
Concupiscentia, *great Lust.*
Libido. Amor. Ardor pectoris.
Æstus per metaph. Sitis. Flamma.
Calor. Fax. Ignis, quæ postrema Auxesin habent.

to satisfie ones Desire, or to grant ones request.

Postulatis precibus annuere.
Petitioni, postulationi, votis subscribere.
Precibus benignum impartire assensum.
Voto paratis auribus annuere.
Audire preces, pro exaudire, apud Cicer.
Ne apud te cassæ sint preces, quæso.

a Desire of honour or glory, vide *Ambition.*

Desirous of glory or praise.

Omnes tuos ad laudem impetus noui.
Quàm sis ad laudem & gloriam propensus, inclinatus, quanti sit apud te laus, quàm labores de laude, quàm vehementer ad laudem intumbas, quàm laudi studeas, quo studio laudem sequaris.
Quæ tua sit laudis, gloriæ, famæ cupiditas, præclarè noui, cognitum habeo. Vide *Ambitious.*

to Despise, to Contemne, to Reiect.

Auersari, & pro eodem.
Auerti. Spernere. Fugere.
Ἐξουτενεῖν. Ἐξοδιᾶν.
Aspernari. Dispicari.
Dedignari. Despicere.
Contemnere. Temnere.
Abhominari. Detestari.
Despuere. Respuere.
Rejicere. Reiectare.
Repudiare. Refutare.
Vultum ducere. Negligere.
Abhorrere pro fastidire, & cum fastu quodam contemnere.
Perhorrescere.
Auerso vultu retrica & corrugata fronte aspernari.
Præ se contemnere.
Mandare laqueum. Fastidire.
Medium ostendere vnguem, apud Luen. Dedignari.
Medium porrigere digitum, apud Mart. Vide *Naught.*
¶ In nullam sortem bonorum admitti.
Iacere. Ex omnium hominum consortio deturbari.

Despised, vide *Defamed.*

Destitute, vide *Void.*

to Destroy, vide *to Ouerthrow, to Waste.*

Destroied by your enemies.

Inimicorum tuorum iniuria te affixit, perdidit, euertit omnibus fortunis.
Oppressit, ad exitium detrusit, impulit.
Non modo è numero viuentium, sed planè infra mortuorum conditionem amandauit.

to Destroy, to vndoe, to sack or to spoile a towne.

Ciuitatem delere, deuastare, destruere.
Subuertere mœnia, euertere funditus.
Vastum labefactare opus.
Vrbem euertere, ruere, diruere, perdere, corrumpere, extinguere, exterminare.
Dare excidio ac ruinis.
Opidi excidionem facere.
Vrbem diripere, dissipare, vastare, dilacerare, delere, depopulari.

a Destruction, a sacking, vndoing, a ruine.

Excidium. Ruina.
Exitium. Disturbatio.
Excisio. Destructio.

Desolatio, Interitus.
Eucrsio. Occasus.
Pernicies. Pestis.
Clades. Calamitas. Naufragium.
Internecio. Perditio. ἄλοσις.
Deletio. Vastitas. Casus, Vide *an Ouerthrow.*

to Determine, to Appoint, to Ordaine, to Purpose, to Minde.

Instituere. Constituere.
In animum inducere.
Animo concipere.
Statuere. Proponere.
εἰς νοῦν ἐμβαλλεσθαι.
In animo decernere, statuere.
Animum inducere, adjicere, applicare, adjungere.

I haue Determined or fully purposed, I am minded.

Decreui. Decretum est mihi.
Statui in animo.
Facere certum est.
Statutum, constitutum, destinatum est mihi.
Ita facere consilium est.
Proposui, destinaui in animo.
Animo decretum est.
Sic stat sententia.
Certo decreui.
Certum est mihi.
Deliberaui, constitui sanè.
Certum atque obstinatum est mihi.
Certus semper huius propositi fui.
Fixo consilio ac confirmato istud auspicabor, progrediárque, Budæ.
Nulla ratione ab instituto mouebor.
Certo meditatoque proposito institui.
Constat sententia.
Murus aheneus esto, apud Hor.
Neque me sententia vertit, apud Virgilium, *I haue not yet changed my minde.*
Animo insedit, insidet.
βέβληκε εἰς νοῦν.
Apud animum meum statui.
Nunc quoque mens eadem mihi perstat. Virgil.
Sic habeo statutum cum animo.
Rata, firma est sententia.
Stat sententia, stabitque.
Mecum statui. Constitui in animo.
Deliberatum est.
Certum est consilium.
In animum induxi meum.
Fixum est animo.
Animo immotum sedet.
Obfirmaui animum.
Sic est sententia.
Mea sic est ratio.

to Detract, to speake ill of.

Vellicare. Mordere.
Lacerare. Obloqui.
Detrahere. Vide *to Slander, ill name.*

a Detractour, vide *Slanderer.*

to Deuide, vide *to Part.*

the Diuell, or Satan.

Cacodæmon, id est, malus dæmon.
Diabolus, à διαβάλλω, criminari.
Satan. & Satanas, med. prod.
Sinuosus Draco.
Immanis, tortuosus Leuiathan.
Leo tartareus.
Draco magnus, in Apocalypsi.
Spiritus malignus, immundus.
Serpens antiquus. Anguis.
Tænarius spiritus.
Fuscæ Deus aulæ.
Behemoth immanis bellua.
Vitiorum omnigenum incentor.
Stygia Echidna.
Teter spiritus, cacoangelus.
Inimicus homo in Euang.
Tentator callidus.
Lucifer. Pluronici regni, primipilus & antesignanus.

Dux erebi phlegetontis, regni tartarei.
Princeps tartareus.
Primogeniæ noxæ ſuaſor.
Hoſtis generis humani, ſitiens exitium animarum.
Dæmonarches, apud Budæum, id eſt, princeps dæmonum.
Veterator ille Stygeus, errorum architectus & adornatus. Budæus.
Zabulus, ζάβολος, apud Cyprianum & Bernardum pro diabolo, quòd inceſſanter mentibus hominis mala ſuggerat conſilia ἀπὸ τῦ ζαβάλλειν, decipere.
Pluto, qui & Cereris gener, vt eſt apud Iuuen.
Beelzebul, vel potius Beelzebub, multa animarum agmina in æternum trahens exitium.
Miſanthropos à Baſilio dicitur, id eſt oſor hominum.
Dæmon, δαίμων, idem quod ſapiens ſciens, dictio nil mali ſignificans, quamuis ſpiritus è cœlo deiecti ob ſcientiam, nunc dæmones nominentur.
Se diis manibus, hoc eſt, inferis, æterniſq; cruciatibus deuouere, *to giue himſelfe to the diuell.*
Seipſum damnare.

to Deuiſe, to Inuent, to Imagine.

Excogitare. ἐξευρεῖν.
Comminiſci. Inuenire per ſe.
Adinuenire. ἐπιλογίζεσθαι.
Moliri apud Plaut.
Fingere. διαπλάττειν.
Effingere ex proprio ingenio.
Machinari, meditari, per cogitationem inuenire.
Effugia inuenire elabendi. Vide *to Muſe.*

that is Deuiſed or Inuented.

Excogitatum. Commentitium.
ἐπινοηματικόν. Adſimulatum.
Fictitium. πλασματικόν.

a Deuourer, vide *Glutton.*

Deuout, vide *Godly.*

Dew or Dewing.

Ros, oris. Rorario.
Sparſa cœleſti rore madeſcit humus.
Ros tenera pecori gratiſſimus herba.
Rem latè diſpargit amarum.

a Diall vide *a Clocke.*

a Dice or Die.

Alea. κύβος. Teſſera.
Calculus. Talus.
Taxillus diminutiuum.

to play at Dice.

Ludere aleam & alea teſſeris.
Luſitari taxillis teſſeris.
Fritillo lucra parare, apud Sene.
Iacere talos.
Aleæ arte lucrari opes.
Talos in pyrgum mittere, apud Horatium.
Noctem inſomnem ludendo ducere.
Totum ludendo concelebrare diem.
Contendunt ludo, & fulua luctantur arena.
Taxillos mittere compoſitos.

to Die, or depart this life.

Mori. Obire, abſolutè.
Diem obire. ἀποθανεῖν.
Obire mortem.
μεταπλάττειν τὸν βίον.
E vita decedere, excedere.
Concidere. Occido, med. cor.
Excedere corpore. Decedere.
Vita vel de hac vita excedere.
Diſcedere ex hac vita lugubri, mortali. Egredi. Expirare.
Excedere de ſæculo.

Cadere

Cadere, pro mori, Ouid.
Excedere è vitis.
Recedere à vita, Cicero.
Efflare animam vitalem ſpiritum.
Supremum reddere, efflare, & exhalare ſpiritum.
Fato rapi, fungi κῆρ μοῖρα καλυπτὸς, apud Platonem.
Recedere ab oculis pro mori, apud Plinium.
Morte rapi. E medio ſuſtolli.
Excedere humanis.
Morte ſuſtolli, conſumi, confici.
Morte, mortalitate, morbo intercipi.
Mortem oppetere.
Dare animam pro mori, apud Virgilium in io.
Exuere hominum. Soli.
Definire hominem viuere, Idem.
Vitæ penſum abſoluere. Budæ.
Vitam auſpicato initam fœliciter actam, fine quoque beata claudere. Budæ.
Fato diſcedere, conſumi.
Deponere corruptibile corporis indumentum, apud Fulgent.
De tabernaculo corporis exire.
Educi vel egredi de carnis ergaſtulo.
Vitalia lumina linquere.
Carnis compede, ergaſtulo ſolui.
Lethi flebilem inire tramitem.
Vitam vniuerſæ carnis ingredi.
Humanæ naturæ debitum exoluere.
Morte ſubitanea mori.
Obire diem ſupremum.
Corruptibilem corporis ſarcinam deponere.
Finire morbo. Diſſipari.
Vinculis carnis abſolui, in ſacris.
Supremum vitæ reddere ſpiritum.
Fato vel fatis concedere.
Fato defungi. Fungi morte.
Defungi. Diſſolui.
Occumbere. Interire.
Extingui. Extingui vita.
Depoſitum Deo reddere.
Deſinere inter viuos agere.
Cernere vitam. Cic. pro finire.
Temporalis vitæ ſpatium peragere, emetiri.
Ex hac lacrymarum, plorationis valle reuelli.
Flebili ſæculo ſupremum dicere vale
Exequi mortem, apud Plaut.
Mundo ærumnarum pleno valedicere.
Obire morte repentina. Sueto.
Tenues vitam profundere in auras.
Fata ſuprema, fata ſua claudere. Poeticum.
Occumbere morti, Virgilius.
Occumbere morte, L.
Occumbere mortem, Cic.
Ex huius miſeræ vitæ incolatu digredi.
Cum morte permutare vitæ munia, vitam, Cic.
Animam ſingultire in auras.
E viuorum contubernio migrare.
Peragere mortem.
Anima priuari. Decumbere, Cic.
Vita deſtitui. Morti ſuccumbere.
Supremum fundere halitum, apud Hieronymum.
Cic. Cuius in complexu libenter extremum vitæ ſpiritum adiderim.
Vitam terminare, finire, perdere.
Vitam ponere, amittere, deſerere.
Facere finem vitæ, Salluſt.
Animam ponere, exuere.
Migrare. Demigrare.
Ex hoc ſeculo migrare.
Migrare ex humanis, ex hac vita.
Cómutare vitam mortalem cum immortali, caducam cum perpetua.
Naturæ debitum abſoluere.
Soluere iura ſuprema neci.
Mortalitatis tunicam exuere.
Ex corporis vinculis tanquam è carcere euolare.
De præſidio ſtationeque huius vitæ iuſſu Dei omnipotentis decedere.
Ab his Babylonis fluminibus ambulare ad portum quietis æternæ.
Ex huius mũdi tempeſtuoſiſſimo pelago enatare ad portum ſalutis.
Mortali vitæ Colophonem impo-

nere, valedicere, & ad aliam lætiorem, meliorem concedere.
Miseræ, caducæ istius momentaneæ vitæ valedicere.
Valedicere mortalium hominum cõuersationi, ac vitæ.
Mortalibus eximi rebus.
Hanc lucis vsuram reddere.
Vitam naturæ reddere.
Ambulare viam vitæ carnis.
Abjicere corporis exuuium.
Morte conficere extremũ vitæ diem.
Euocari ex hac vita mortali.
Agere supremum vitæ diem.
Ex hac misera vita ad æternæ ac immortalis possessionem emigrare.
Emigrare ex huius vitæ carcere, ex hoc lugubri, calamitoso sæculo, ad libertatem vitæ æternæ.
Ex hac mortali ad immortalitatem fœliciter emigrare.
Concedere ad æternam patriam, ad beatarum animarum domicilium.
Ex hac vitæ vmbra, ad supernam lucem euocari.
Decedere ex hac lugubri vita, ad omnis tristitiæ expertem, ex momentanea ad æternam.
Valedicere rerum naturæ.
Fatalem complere diem.
E vita, ex huius corpusculi domicilio emigrare.
Extrema pati.
Exanimari. Deficere.
Res humanas deserere.
Rebus humanis eximi, excedere.
Debitum carnis vel mortis soluere, dissoluere.
Terrenis cœlestia commutare.
Corporis exuuias ponere graues.
Vita excedere.
Vitæ cursum implere.
Vinculis corporeis exui.
Terreno deposito corporis onere, cœlestem scandere ad patriam.
Terreno carcere recludi, resolui.
Cancereis huius corporis exui gurgustijs.
Corporea mole leuari, relcuari,
E medio discedere, excedere, Terent.
Obdormire in domino.
In pace quiescere.
Somno consopiri sempiterno. Cic.
Vocari ad superos.
Nube carnis detegi.
Mortalem sortem egredi.
Humana desinere conditione frui.
De ergastulo huius sæculi vocari.
Vita priuari.
Vitæ cursum conficere.
Mortis tributa pe. soluere. Augu.
Terrenis exui contagijs.
Carnis onus deponere.
A contagio mortis liberari.
Ire, abire ad inferorum portas seu domicilia. Esaiæ 38. de Ezechia rege.
Vitæ seu militiæ humanæ complere cursum.
Animam ebullire.
Parare extrema.
Agere animam.
Supremos ducere spiritus.
In deliquio esse.
In extremis esse.
Laborare vicina morte. κάμνειν.
λεπτοψυχεῖν. *Readie to depart.*
E medio abire, apud Terent.
Diem vitæ claudere nouissimum.
Orbari vita. Abire è vita, Cic.
Morte dira occupari, rapi.
Supero priuari lumine.
Fato è medio tolli, ferri.
Vitam exire, fundere.
Corpus deponere.
Quem dederit cursum fortuna peragere. Virg.
Horrendos fati subire agones.
Conficere summam fatalem. Cic.
Soluere oculos lætho, Virg.
Humanitus accidere. i. mori, & simpliciter Accidere & Contingere, pro vita defungi accipiunt Iurisconsulti, vt refert Alciatus.
Vitæ euanescere auris, & matri terræ reddere. *to Die and bee buried.*

Ju

In communem abire locum.
Hac luce priuari.
Vita defungi & fungi.
Luchi rebus humanis.
Perire, pro mori. à doctis vsurpari passim legimus, & Disperire.
Cedere vita & è vita.
Cedere fato, *to Die willingly.*
Cedere naturæ. Sallust.
Dormire in sacris, pro mori ponitur.
Mori stamine nondum abrupto.
Ante diem scilicet. *to Die before his time.*
Ire sub vmbras, poëticum est sicut sequentia: In cineres ire.
Stamina vitæ, Atropos, rumpere dicitur Senecæ, & vitam abrumpere.
Exacto parcarum stamine, vita destitui.
Pendula ad huc tereti rumpere pensafilo.
Petere, adire Lethæi transtra Charontis.
Fundere animam, extremam vocem.
Vita me deficit.
Decedere ex partu, Asco. *to Die in Childe bed.*
Ab intestato decedere, *to Die intestate.*
Vitam cum morte vel in mortem cómutare.
Vitam suscepta morte reponere.
Naturæ concedere, satisfacere
Fatali necessitati concedere.
Spiritus æthereas postquam soluetur in auras.
Corporeis nexibus, vinculis solui dicitur anima, excedere è copore animus.
¶ Pro Apostolicis, Euangelicis traditionibus, pro Ecclesiæ Christi disciplinis sanguinem effundere.
Capere mortem ob remp. Cic.
Pro repub. vitam reddere, id est, mori.
Pro patria vitam effundere. Cicero. Grata memoria eorum virtutem prosequamur, qui pro patria vitam effuderunt.
Suam vitam communi bono postha bere.
Voluntariam occumbere necem. Salustius.
Expleta mortalitate Manium consorcio sociari.
De istis mundi turbinibus extrahi.
Expuncta hac morte ad immortalitatem venire. Cypria.
Fatali necessitate à marito diuidi, diuelli.
Deficere castæ coniugis in gremio.
¶ Perire aëris contagio. *to Die of the plague.*
Mori, perire peste.
Communi aeris infecti contagio ex hac vita decedere.
Subito, non sine veneni porrecti suspicione mori.
¶ Huic titulo Germanico, *sterben oder sterben*, toties Synonymicos variato & plus ducëties decies Latinè reddito, subiecimus in gratia φιλελλήνων, Græca quoque Synonyma.

Ἀναφυσᾶν.	Σπᾶσθαι.
Ἀποθνήσκειν.	Οὐ ζῆν.
Ἀποθνήσκειν τ ζωῆς.	
ἐκψύχειν.	ἐκπνευσεῖν.
τελευτᾶν.	κτείνειν.
ἀποβιῶναι.	ὑποψύχειν.
ἀπαλλάττειν, ἢ ἀπαλλάττεσθαι.	
διαλύεσθαι.	λύεσθαι.
ἐκλιπεῖν ἢ ἐκλείπειν.	
καπνίζεσθαι.	καπνίσειν.
ὀφειλέτην.	ὀφείσειζειν.
δύσθανεῖν difficili morte mori.	
θνήσκειν.	τεθνάναι.

Et τεθνάμενος dorìcè ac ionicè τεθνάμην abscisim ἀποθανεῖν.

to Die colours.

Tingere vel tinguere.

Βάπτειν.

βάπλειν. Inficere.
Colorem inducere.
Colorare. χρῶζειν.

Diffamed, Slandred.

Notatus Ignominia, Infamia.
Districtus aliqua nota.
Maculosus homo.

to Diffame, vide *to Slander.*

to Differ, or to Dissent.

Differre. Abesse.
Discrepare. Dissentire.
Dissidere. Abhorrere.
Dissimile esse.
Interesse. διαφέρειν.
Non conuenire.
Diuersum sentire.
Distare. Pugnare.
Discordare. Non congruere.

it Differeth but a little.

Parum discriminis est.
Paruum interuallum.
Haud multum differt, abest.
Non multum abhorret, dissidet, discrepat.
Parum differt.
Paruum differentiæ.
In idem recidit, *it agreeth.*
Et prouerbio dicimus, ne punctum quidem, aut vnguem transuersum, differre, discrepare.

it Differeth very much, Great difference. very vnlike.

Maximum, ingens discrimen.
Ingens, longissimum interuallum.
Longè lateque distat.
Magna differentia.
Plurimum interest.
ὡς διὰ παντὸς.
Longissimè disiuncta. Cic.
Ex diametro inter se pugnantia.
Diametro distantia.
Toto dissidentia genere.

Difference, Diuersitie.

Discrimen. Differentia.
διαφορὰ Distantia. Disparitas.
Interuallum. Dissimilitudo.
Diuersitas. Varietas.
Discretio. Separatio.
Discerniculum, apud Aul. Gel.
Discrepantia. Distinctio.

to Digest the meat.

Longa deambulatione cibum digerere, conficere.
Concoquere. Perficere.
Coctionem facere, apud Plin.

Dignitie, vide *honour.*

I will not suffer your Dignitie to be defiled or hurt.

Violari tuam dignitatem, imminui, offendi, lædi, oppugnari, damnari affici, iniurias pati.
Detrahi de tua dignitate, honore minui, adimi, auferri.
Jacturam fieri tuæ dignitatis nunquam patiar.
Nihil vnquam feci, quod contra tam existimationem esse vellem.
Si res exiget, pro tua dignitate, vitam liberalissime profundam.

to Digresse from his matter or to goe from his Purpose, to be in another tale.

Digredi. Dilabi. Delabi.
Institutum deserere.
Diuertere. Deflectere.
Longius euchi.
Aberrare proposito. Cic.

Deer

Deerrare. Longè digredi.
ἐκβῆναι τῶ παρόντος λόγου, apud Demoſt.
Abire, apud Cic. Quid ad iſtas inceptas abis?
Digredi à re propoſita, ab inſtituto.
Digredi à propoſito ad rem alienam.
Aliò deferri. Latius exſpatiari.
Extra præſcriptum tranſilire.
Extra oleas ferri.
Extra chorum ſaltare.
Extra ſepta limites ſalire, prouerb.
ἔξω τοῦ ἐσπαρμένα πηδᾶν.
Re propoſita ad longè diuerſam digredi.
Deerrauimus ab eo quod cœpimus exponere.
De calcaria in carbonariam decurrere.
A narratione deflectere, vagari.
Aliò ſermonem conuertere.
Quo me ſermonis curſus abripuit?
Ad quò me rapit alienior cogitatio?
Ad hæc extra viam.
Μὰ τὰ τοιαῦτα ἐκτὸς ὁδοῦ, vide *nothing to the purpoſe*.

Diligence, Care, Study, Labour, Indeuour.

Sedulitas. Cura.
Induſtria. Vigilantia.
Diligentia. Labor.
Niſiduitas. Niſus.
Conatus. Studium.
Conlimen. Conamen.
Impera. Diligens.
Procuratus. Vigilans.
Sedulus. Studioſus.
Induſtrioſus. Operoſus.
Multæ ſedulitatis homo.

with great Diligence, or Care.

Summa, exquiſita diligentia, ſummopere: Exactiſſima cura.
Procuratè.
Adamuſſim. Examuſſim.
Amuſſatim. Examuſſatim.
Ad vnguem. Sollicito labore.
Summa cura adhibita. ἀκριβέστατα.
Omni animi contentione, diligentia.

Diligently.

Sedulò. Exactiſſima cura.
Summa cum diligentia, cura.
Studioſè. σπουδῇ.
Diligenter. Vigilanter.
Aſſiduè. Impigrè.
Curioſè. Grauiter.
Solerter. Accuratè.
Haud ſomnolenter.
Attentis animis.
Studioſa indagine.
Haud oſcitanter
Animo ad ſubeundos labores prompto.

to Diminiſh, to Bring low, to Extenuate.

Vilem leuemq; verbis demonſtrare.
Deſpectum reddere.
Eleuare. ἐκλυλίζειν.
Authoritatem detrahere, minuere, extenuare, exprimere.
Res geſtas verbis extenuare, deprimere, minuere.
¶ Peruenire ad paucitatem.
Ad paucos redigi.
Contractiore numero.
Contrahuntur, extenuantur prætorea opes cum atteruntur, & acciduntur.
Liuius. Acciſæ Volſcorum re.
ἐκ πτωχεύεσθαι.

to Diſagree, or to Diſſent, to be of contrary mind or opinion.

Diſſentire. Refragari.
Longè ſecus ſentire, abeſſe.
Longè diuerſum ſentire.
Multo aliter ſentire.

Calculum

Calculum suum negare.
Dissimile esse.
Non subscribere alicuius sententiæ.
Reluctare. Discrepare.
Non conuenire, Repugnare.
Dissidere. Diuersum sentire.
Tergiuersari, Reniti. Abhorrere.
Reprobare. Reclamare.
Discordare. Aduersari.
Differre. Distare.
Pugnare. Non congruere.
διεστάναι. Nimium abesse, vide *to Discord.*

that Disagreeth, or is clean Contrarie.

Discrepat. διαφωνεῖ.
Dissidet. Variat.
Non conuenit.
Longè latèque diuersum.
ἐκ διαμέτρου dissidet.
Longè latéq; discrepat.
Controuersia est,
Secus, aliter est.
Ex diametro pugnat.
Plurimum distat, multum interest.
vide *Diuers, Contrarie.*

to Disanull, vide *to abolish*

to Discerne, vide *to Separate and Examine.*

to Discharge, vide *to Quite.*

Discharged, Deliuered.

Expeditus. Exoneratus.
Solutus, Ereptus.
Absolutus. Leuatus. Euolutus.
Liberatus fluctibus, vndis negotiorum, ac curis.
Defunctus periculis.
Expeditus negotijs, molestia.
A litibus absolutus.
Laboriosis explicitus curis.
Leuatus molestia.
Qui pistrino curarum se se explicuit.
Qui onus, pondus humeris excussit, abiecerit.
Clitellas humeris excusserit.

to Discharge himselfe, vide *to Excuse.*

to Disclose, vide *to Bewray.*

to Discomfit, vide *to ouercome.*

to Discord, to Disgrace, to contend, to striue.

Certare. Altercari. Contendere.
Arguiari. Cauillari. Disputare.
Decertare inter se. Digladiari.
De asini vmbra, de lana caprina rixari, digladiari, *to striue for a trifle.*
Nimium altercando veritatem amittere.
Ardentius concertare, quasi pro aris & focis, vt dicitur.

Discord, Debate, Variance, Controuersie, or Brawling.

Dissidium. Dissensio. Segregatio.
Inimicitiæ. Simultus. Factio.
Seditio. Litigium. Pugna.
Discordia. Tumultus. Discrepatio.
Diuisio. Discrimen. Turbatio.
Concertatio. Altercatio. Scissio.
Contentio. Iurgium. Bellum.
Schisma. Certamen. ἀγών.
Rixa. Lis. Ira. Controuersia.
Fatalis orbis Christiani tempestas.
Subita rerum humanarum procella.
Macedonica res dissentione labat Soli.

to make Discord or Debate

Concire lites turbas.
Discordium concitare, inducere.
Dissensionem mouere, commouere facere.

Sed

Serere dissidium, rixas, lites.
Dissidium facere, altercationes, lites, iurgia, Afferre pestem.
Tollere concordiam, Judicia, leges, omnem hilaritatem.
Spargere venena, virus.
Jucundissimam vitæ societatem fictis sermonibus, & falsis criminationibus, dirimere. Cic.
Pacem sanguineis rixis & cædibus funestis mutare, perdere. vide *vpturore.*

to Discouer, vide *to Bewray.*

Discreetly and Wisely.

Examinatè. Perpensè, Ponderatè.
Non ociosè. Cogitatò. Cogitatè.
Non temerè. Haud oscitanter.
Meditatò, consultò, aduerbia.
Cordatè. Considératè.

Without Discretion, vide *without reason.*

a Dish, a Platter.

Catinus & catinum, media, prod.
Catillus. Catbata media cor. apud.
Mart. Scutella. πινάξ.
Lanx. Discus. *a Platter.*
Paropsis, idis per o penult.
Patina. Patella.
Alueus & Concha in libro Iudicum. *a Trey.*

to Disherit, or to take away ones goods.

Exhæredare. Abdicare.
Summouere ab hæreditate,
Iure hæreditatis priuare.
Possessione eijcere.
ἐκβάλλειν τ κτήσεως.
ἐξαίλλειν.
Alicui bonis interdicere.
Possessionem alicui interuertere, interturbare.

to Dishonor, vide *to Blame.*

Dishonesty, Rebuke, Shame or Infamy.

Jnfamis nota.
Hipponacteum præconium. prouer.
Dedecus non eluendum.
Jneluebilis nota. Contumelia.
Nota. Notula. Vitium. Dedicus.
αἰσχύνη ὀνειδισμός. Ignominia.
Infamia. Sordes Cic. Turpitudo.
Opprobrium, Probrum. Labes.
Macula.

Dishonestly, Shamefully.

Contumelioſum. Flagitosè.
Jmpurè. Jgnominiosum.
Maculosum. Sordidum ad famam.
Jgnominia coniunctum.

Disloyall, vide *False.*

Disobedient, Stubborn, wilfull, Vnruly.

Inobediens. Rebellis.
Dicto non audiens, Immorigerus.
Monenti non ascultans. ἀπειθής.
Inobsequens Ambros.
Contumax. ἀπειθής.
Non Parens. Refractorius.

to Dispaire, to bee discouraged or to abate in Courage.

Animum desspondere.
ἀπολείπεσθαι τ ψυχήν.
Animo frangi Deijcere animum.
Pusillanimũ esse. Deijci animo, spe.
Spe deplorata confici.
Animo elangueſcere.
Excidere spe. Decidere spe & de spe.
Ad subitam fortunæ commutationẽ concidere.
Animum abijcere, demittere,
Concidere animo. ἀλύειν quod etiam contrarium significat.
Dimittere aures auriculas.
Deficere absolutè.

Deficere

Deficere animo & animus alicui deficit Cic.
Non animus eis sed vires deficiunt.
Animis cadere.
Abijcere spem.
Pennas demittere.
Spe destitui.
Submittere animum.
Contrahere animum Cic.
Abjicere hastam, clypeum, prouer.
Concidit vel decidit illi animus in genua, in pedes, prouer. qui desperat consternaturue. Home.
πᾶσιν δὲ παρὰ ποσὶ καπτέον θυμός.
Omnibus autem in pedes decidit animus.
Desperare. Diffidere.
ἀπαλπίζειν. Spe destitui.
Demittere mentem.
Cadere animo.
In desperationis foueam cadere.
Peruenire ad summam desperationē Cæsar.
Adduci, duci desperatione.
Extra spem omnem esse.
Spe priuari, orbari, frustrari.
ἐλπίδαίρειν. In salutis suæ proruere desperationem.
Desperatio omnium populorum animos occuparat, id est, inuaserat. Cic.
Desperationis barathrum incidere.
Spem deijcere, abijcere.
Ad laqueum, ad restim confugere.
Ad restim res abijt. Terent. i perijt.
¶ Hæc referendæ prouerbiales illæ Hyperbolæ.
Nullus sum. Perij.
Occidi. Totus occidi.
Tam perimus quam extrema (quod dici solet) faba.
Actum est. πέπρακται.
Virg. Occidimus penitus nec habet fortuna regressum.

to Dispatch in few words.
to Declare or shew briefly.

Breuibus perstringere.
Comprehendere, complecti brevibus.
Paucis recensere.
Vno verbo complecti, absoluere.
Latam materiam contrahere, eam breui sermone perstringere.
Rem breuibus, breuitate, breuiter percurrere.
Carptim dicere.
Carptim breuiterq; perstringere, liquid.
Rem cum circumstantijs omnibus breui compendio dilineare.
Expedi paucis quid sit. *Make short.*
Paucis dabo. i, dicam Terent.
Contractè rescribere.
Rerum summas tantum persequi, nō luxuriari orationis vberrate.
Pauca obiter delibare.
Leuiter, paucis dicere, percurrere.
Referenda angusto contrahere sinu.
Tribus verbis dicere.
Compendio dicere.
Compendium facere dictis. Plin.
Numero dicere, apud Plaut.
Vno vt verbo tibi respondeam.
Vt vno dicam verbo.
Atque vt semel quod sentio, hac de re dicam.
Dicam liberè quod res ipsa loquitur.
Breuiter tibi dixerim.
Ne sim prolixus.
Paucis rem accipe.
Strictim attingere, referre.
Leuiter in transcursu contingere,
Laconicè scribere.
Vti breuitate literarum.
Rem omnem verbo complecti.
Breuiter transcurrere.
συντομώτερον λέγειν.
Paucis dicere.
Vti verborum compendio.
Summatim dicere. κεφαλαιοῦσθαι.
Dicere in genere. Breuiter dicere.
Compendio loqui.
ὡς τύπῳ λέγειν.

Vt ſemel finiam:
Vt oratio fiat breuis paucis dicam.
Vt ſemel dicam.
συνοψῶσω, apud Heſiodum ſummatim ac breuiter perſtringam.
Vt compendio loquar.
ὡς τί πω εἰπεῖν.
ἀλλ' ἵνα μὴ μακρὸς ἔπεσσιν ὑφαίνω.
Ne multis morer.
Ne ſim prolixior, ne prolixa digreſſione lectori tædium incutiam Cic.
Ne in eo quod attingendum fuit lõga ponatur oratiõ.
Ne ſim longior.
Vt rem contractius eloquar.
Ne prolixitate faſtidium audientibus ingeram?
Quo parcam tædio multæ lectionis paucis cuncta abſoluam.
Quàm potero in verba conferã pauciſſima. i. dicam, Plaur.

Diſpleaſed, vide *Angrie.*

to Diſpoſe, to ſet in Order.

Ordinare, Ratis, concinnis certis ordinibus deſcribere.
In ordinem redigere certum.
Suis quæq; locis coaptare, reponere, diſponere. διαθεῖναι.
Texere metaphoricè.
In ordinem colligere, coarctare.
Dirigere in numerum. Virg. vide *to Order.*

to Diſpraiſe, vide *to blame.*

ſubtill Diſputation, vide *Contentions or Strifes in words.*

to Diſquiet from ſleepe, vide *ſleepe.*

a Diſſembling face, one that beareth two faces vnder one hood.

Fucatus. Duplex corde.
Aliud fronte ſimulans, aliud corde promens.
Duplex vir. δίπλοος. prouerb.
Mendaci fronte rem gerens.
Bilinguis, ὁ γλῶσσαν ἔχων. *Double tongued*
Æs ſubæratum.
ἔσω χάλκεον χρυσέον.
Vna manu aquam oſtentans, altera ignem.
Altera manu caput ſcabens, altera malum ferens.
Aliud pectore clauſum, promptum, aliud blando ſemper in ore ferens.
Longe aliud conditum habere in pectore, aliud ſermone fingere.
Coram blandiri clam obtrectare.
Hodie in aſtra laudibus extollere, cras eundem diris deuouere.
Palam amicum agere, clanculum nocere.
Altera manu panem oſtentare, altera lapidem ferre.
Ex eodem ore frigidum pariter & calidum efflare.
ἐκ αὐτῆς στόματος θερμὸν καὶ ψυχρὸν ἐξέρχεται.

without Diſſembling, vide *Freely.*

to Diſſent, vide *to Diſcord, to Differ.*

a Diſtance or ſpace.

Diſtantia. Spatium.
Interuallum. Inter capedo.

in Diſtreſſe.

In ſummas anguſtias compellere.
In omnium rerum difficultates conijcere, redigere.
Rerum multarum penuria laborare.
Inopia premi, confici.
In maximis anguſtijs, difficultatibus verſari.

Plurimis

Plurimis incommodis affici.
Plurima incommoda sustinere.

to Distribute, vide *to Part.*

to Disturbe in speaking, vide *to interrupt.*

to Dissuade, to Counsell to the contrarie, to make one to change his Minde, to withdraw from some purpose.

A cœto, à consilio, à proposito auertere.
Deflectere. Retrahere.
Flectere. Deterrere.
Auocare. Mouere.
Dissuadere. Abducere.
Auellere.
Totum ab instituto auertere.
Populum, plebem, vulgus facere sui, in suam sententiam pellicere, traducere, perducere ad suam sententiam: adducere ad arbitrium suum Cicero.
Dimouere. Retrò agere.
A proposito dehortari, peruertere.
A recto dimouere, de sententia.
Transuersum agere. παρεγχλίν.
Persuasione subdola obrepere.
Dissuadere & in prauum propellere. παραπείθειν.
Cœptum, institutum, animi conceptum labefactare.
A sententia abducere, deducere, apud Terentium.
In diuersam sententiam pertrahere, rapere.
Transuersum distrahere ingenium, apud Salium.
Impetu quodam ab instituto, consilio, initio deflectere.
Longissimè a proposito abducere.
Naribus trahere.
τῆς ῥινὸς ἕλκεσθαι.

Mouere de sententia. Liuius.
Nec ante mouerunt de sententia consulem, quâ Tribuni se in auctoritate patrum futuros esse pollicitisunt.
Circa iudicium alieno arbitratu quouis abduci.

Diuers, Contrary.

Aduersum. Diuersum.
Varium. Aduersarium.
Contrarium. Alienum.
Inter se pugnans.
Repugnans. Discordans.
Confligens. Dissimile.
Abhorrens. Discrepans. &c.

Diuersitie, vide *Difference*

Diuersly, in diuers sorts or maners, after Diuers & sundry fashions.

Multifariè & multifariam.
Plurifariam. Sueto
πολλαχῆ καὶ πολλοὺς τρόπους.
Terque quaterque secundum Donatum.
Diuersis modis. Variè.
Multis varijsque modis.
Multiformiter apud Gell. & Plinium.
Varium. Diuersum.
Multiplex. πολύχουν.
Multifariam. Multiforme.
Aliud atque aliud. Multijugum, & multigenere, apud Plautum.

Diuinatiõs or Soothsayings of good or ill lucke.

Omen. Auis. Ales.
Auguria. Auruspicia.
Auspicia. Extispicia.
Curiosa horarum obseruatio.
Vaticinia. Prodigia.
Diuinationes. Prognostica.
Portenta. Monstra.

Et id genus permulta.

to tell by Diuination what shall happen, vide *to Giesse.*

a Diuorse, a Separation betwixt man and wife.

Diuortium. Separatio.
Digressio. Repudium sponsi, & sponsæ proprie ante nuptias.
Dissidium pro dissentione ac diuortio à Cicerone ponitur.

to make a Diuorse, or to Separate vtterly a man from his wife.

Sponsalia contracta, matrimonium scindere.
Futuri matrimonij sponsalia dirimere.
Thori & mensæ consuetudinem scindere.
Dimittere matrimonium, matrimonium dirimere.
¶ Diuortium facere.
A viro discedere.
Repudiare, abdicare, exigere vxorem.
Dimittere, Missam facere, apud Suetonium pro repudiare.
Abire ex matrimonio. Plaut.
Misso repudio in diuersas partes ire.

a Doe, or a Bucke.

Daxus seu taxus pert in prima, vt scribunt nonnulli.
Dama δορκάς.
Damula. Meles.

Dominion, vide *Lordship.*

to Doe, vide *to Make.*

to doe or Execute his charge.

Exequi negotium. imperata, iussa.
Τὰ παραγγελλόμενα δέχεσθαι.
Explere mandatum. Præstare.
Conficere iussa. Cicero.
Confeci quæ iussisti omnia.
Facessere, facere mandata, iussa, imta.
Τὰ κελευόμενα ποιεῖν.
Commissa peragere, optimè transigere.
Curare mandatum, negotium.
Suscepta legationis munus obire.
Actum reddere.
Reddere dictum ac factum. i. citò.
Negotium ex animi sententia conficere.
Negotium ad finem perducere.
Mandatam à quoquam prouinciam gnauiter obire.
Nuncium obire.
Summa diligentia ac prouidentia gerere negotium.
Exequi mandatum, pro factum curare.
Curare rectè. Terent.
Huic mandes quod quidem curatũ recte velis.

to Doe enough.

Satis facere. Facere satis.
Respondere promissis, factis.
Facere quod satis est.

to Doe for.

Merere & ri. Promereri.
Commereri. Officia.
Beneficia. Conferre.
Efficere. Vide *Doe.*

it must bee done, it is needefull, or it must needs be.

Necesse vel necessum est.
ἐπαναγκές. Fit ex necessitate.
Necessitas est, pro eodem Quintiliano frequens,
ἀνάγκη. Oportet. δεῖ.
Trahit, vrget, cogit necessitas.

Neceſſarium eſt. Opus eſt.
Pato datum eſt ſeu decretum,
εἱμαρται πεπρωται,
Fatatum eſt,
Sic fata tulerunt,
Sic in fatis fuit.
Ineluctabile fatum apud Virg.
Fatum ineuitabile immutabile.
Neceſſitas nos ad ea detruſit.
Ita negotium eſt apud Ciceronem pro ita oportet, ſic res poſtulat,
Fatis adactus, id eſt, Impulſus.

Dores or gates.

Ianuæ, θυραι. Oſtia.
Fores. *Dores that open into the ſtreete.*
Antica idem.
Poſtica vel poſticum. *a backe dore.*
Valuæ, κλισιαδες, *two doores together.*
Biualuium, διθυρον. Veſtibulum.
Limina. Introitus. Ingreſſus.
Portæ, αυλαι.

to burſt or breake open dores.

Conuellere fores toto cardine.
Effringere fores & refringere.
τοιχωρυχεῖν αναπλάειν.
Diruere fores.
Clauſtra reuellere, effringere, refringere.
Demoliri, comminuere fores poſtes ſecuribus,
Oſtium cardinibus eijcere,
Ianuam ſaxis cædere, pro rumpere, Cice.
Facere aſſulas foribus, Plaut, pro fruſtatim fores effringere.
Igne adhibito corrumpere,
Repagula conuellere, excutere,
Tartarea frangere repagula, *to burſt open the Hell,*

to open the Dores.

Recludere oſtium, fores,
Aperire, reſerare, patefacere, pandere, ανοιγειν,

to ſhut, to bolt or barre the dores.

Peſſulo firmare fores,
ἀσφαλιζεσθαι θυρας,
Claudere, obfirmare oſtium,
Obicem, peſſalum, oſtio obdere,
Oppeſſulare fores, Serare,

to dote, to waxe Fooliſh, to Forget to be decciued.

Excidere à memoria,
Mente excidere, Hallucinari,
Aberrare, Falli, Memoria labi,
Claudicare ingenio,
Delirare animo, Lucretius,
Claudicat ingenium, delirat linguaque menſque,

to doubt, or to be in doubt, or vncertaine of any thing.

Ambigere, Addubitare,
Hęſitare, Inertum eſſe,
Hærere animo,
Pendere abſolutè,
Nutare, διαπρειν,
Dubitare, Fluctuare,
Eſſe in conſilij triuio,
Anxijs æſtuare cogitationibus,
Conſilij inops ac perplexus ſum,
ἐν τῳ λογισμῶν τριόδῳ εἰναι ἀπορεῖν
Æſtuare,
Cunctari, Suetonius, Ambiguum habere, Subdubitare,
Titubare, apud Auguſtinum.
Ancipiti eſſe animo, & incerto,
In ambiguo eſſe, ſeu in dubio,
Perplexo eſſe animo,
Suſpendi animo.
Deliberare,
Diſputare ſecum, vel cum animo ſuo
Ancipitis eſſe ſententiæ, conſilij, animi,

Dubito

Dubitationem habere, dicitur passine.
Pendere animus quoque dicitur.
Dubitatione æstuare, apud Cic. pro maxime hærere, dubium vehemẽter habere, distorqueri in deliberando.
Amphibologiæ aliquid in animo relinquere.
Spem cum metu versare animo.
Inter spem & metum fluctuare.

to put in Doubt, or to make one to doubt.

Dubitationem inijcere, adferre.
In dubium, in quæstionem vocare. reuocare, venire.
Facere rem dubiam argumentando.
Facere animum dubium.
Sulpensum aliquem tenere.
In dubio pectore nostra labant.

without Doubt, certainely Assuredly.

Dubio procul omni, hemistichion.
Absque & sine dubio.
ἀναπρήτως, Haud dubium.
Pro certo Pro vero.
Indubie Haud dubiè.
Facile. Nempe.
Indubitato, Non dubio.
Sine vlla dubitatione.
Indubitanter vel potius non dubitanter.
Sine controuersia apud Vallam pro eodem.
Proculdubio.
Extra vel citra controuersiam.
Profecto. ἐναμφιλόγως.
Vere. Næ. ταῖ.
Extra contradictionem.

I doubt not of it, vide *Sure.*

I am in doubt, vide *Vncertaine.*

Doubtfull, vncertaine.

Ambiguum. Anceps.
Creperum. Dubium.
Suspensum. Obscurum.
Incertum. Perplexum.
Quod in deliberationem sæpe cadit in controuersiam, contentionem venit.

Doubt, Doubtfulnesse, Vncertainety.

Dubitatio, Dubitas, Hæsitatio.
Scrupulus & Æstus pro dubitatione non mediocri, apud Plin.
Explica æstum meum. Sulpitio.
Exime scrupulũ *Help me out of doubt.*
Consilij inopia, Perplexitas,
Hæsitantia ἀπορία offendiculum.
Ambiguitas.

one that is Doubtfull.

¶ Hæsitabundus, nutabundus, hæsitans, dubius, incertus, anceps, nutans, perplexus spemque metumque inter dubius, vt est apud Virg.

a Dowrie.

Dos. Donarium. apud Alciat.
ἑδνον Paraphernalia.
Pharapherna. παράφερνα & non paraphrena, vt imperiti pronunciant.
Quæcunque præter dotem fœminis sponsis dantur.

A Draught, vide *Priuie.*

A Dray or Sled, a Chariot, or Coche.

Rheda. Trahea ἁμαξιτὸν.
Epirhedum. Carpentum.
Essedum. Essedulum
Vehiculũm. Carruca. Thensa.

To Drawe.

Trahere, distrahere. pertrahere. detrahere, extrahere, raptare big.

Exuere, exerere, promere, rexpromere, nummos.
Educere, exantlare, haurire aquam.
Effodere è terra.
Euellere telum.
Corpora circum muros raptare.

to Draw nearer, vide *to Aproach.*

to Draw a sword.

Ferrum, gladium, ensem stringere.
Ducere mucronem, virg. Auxilium ducto mucrone petebat.
Nudare, euaginare, exercere, educere gladium.
Vagina liberare ensem.
D. stringere gladium, apud Cæs.
Lætale ferrum stringere, apud Lu.
ἐκσπᾶν τὴν μάχαιραν.
Eximere, euellere gladium
Strictum gladium intendere.
Irruere cruento ense, gladio stricto, manu mortifera.

to Draw Cuts, vide *to Cast Lots.*

to Dread, to make Afraid.

Præbere metum. Acuere timorem.
Metu pauidus, attonitus.
Timore pallent hærentes comæ.
Et gelidum subito frigore pectus erat.
Corda timore micant.
Pectora terror habet.
Hæc res est mihi causa timoris.
Abstulit timor vires.
Confiteri pallore gelidum timorem
Illi membra nouus soluit formidine torpor.
Arctæque comæ, & vox faucibus hæsit.
Implere vrbem terroribus timore.
Turbare omnia magno metu.
Sin frigidus adstiterit circum præcordia sanguis.
Pauor occupat artus.
Comas rigere.
Exultantia haurit corda pauor.
Ancipiti mentem formidine pressit.
Obstipui. Sollicitum timor anxius vrget.
Inficit ora pallore timor.

to Dreame.

Somnijs illudi.
Insomnijs ludificari.
Somniare, ἐνυπνιάζεσθαι.
Videre in quiete, seu per quietem.
Insomnia videre.
Simulachra videre volantia. Virgil. in 7. Videre in somnis.
Diros nocte Manium vultus. diraque per somnia ferre.
Vana deludere imagine mentem.

Dreames or visions in ones sleepe.

Somnia. Insomnia.
ὄνειρα.
Phantasmata.
Nocturna dæmonium ludibria.
Deliramenta & terriculamenta nocturna.
Apparentiæ. Spectra.
Prodigiosa noctis ludibria.
Illusiones imaginariæ.
Visiones. Simulachra.
Visa, pluraliter.
In eandem fere significationem cadunt, tamen si nos non lateat nonnullis distingui
His confinis est illa passio quam Latini Incubum dicunt, ἐφιάλτην.
Græci dicunt, die Mare, ex sanguine prædominante in corpore cerebrumque occupante oriri plerumque creditur, illis ex copia vaporum in caput redundantium excruditate.

Dreaming, vide *Sleepie.*

Dregs, vide *Lyes.*

M

to waxe Drie, to Wither away.

Tam ad arbores, plantas & herbas latas, quam ad corporis membra
Arescere. ἀποψυχειν.
Assiccare, Tabescere.
Arefieri, Exarscere.
Exiccare. Marcere.
Intabescere, Extabescere,
Emarcere. Elanguescere,
Languescere. Contabescere.
Emori, Marcescere.
Siccare. Desiccare.
Corrumpi. Stupere.
ῥύειν ἀεχαινεσθαι.
Exsiccare. Torrere,
Deficere Tepefieri.
Torrefacere. Vaporare.
Arefacere.

to Drie himselfe.

Assicceſſere. Exarere.
Exarefieri. Arescere.
Inarescere. Serescere.
Siccescere, Adarere,
Exarescere. Arere.
Infumare, *to dry by the smoake.*

to be Drie.

Siccus, aridus.
Torrus, Torrefactus.
Arefactus Vaporatus.
Exiccatus,

to Drinke vp all at once, Carouse all out, vide to Quaffe.

to Drinke himselfe drunkē, to Ouerdrinke.

Ebriari. μεθύεσθαι.
Inebriari. ἐμυσιξειν.
Bibere assium capacibus crateribus,
Potu se obruere.
Ingurgitare se.
ad capitis vsque virtigem bibere, potare.
Ingentia exiccare pocula.
Vino sepeliri, soporari, madere.
Exercere Bacchanalia, Plaut.
Ingurgitare se potu, mero.
Meracum bibere.
Meracius potare.
ἀκρατοποτειν. σπιθιζειν.
Ab ambas vsque aures bibere Pontificialiter.
Threicio vel Greco more bibere, vt est apud Pollucem.
Gulæ indulgere.
Ad ambas vsque aures se implere metaphorice.
μίχειν τον ἀμφοτιδαν.
Largius potare, bibere.
κωθωνίζειν κυαθίζειν.
Poculis indulgere. Vinum merum intemperantius bibere.
Ex amphitero bibere.

a great Drinker, vide a Drunkard.

to Driue away, vide to put to Flight.

to drive one out of his goods or Lands, to dispossesse, to disease.

Deiicere, deturbare de possessione fundi, è fundo aliquem.
Exuere possessione.
Exturbare è possessionibus.
Possessione eiicere.
ἐκβαλλειν τὴς οἰκίσεως.
Exedificasset me ex his ædibus, id est eiecisset. Plaut.
Exturbare fortunis, penatibus, sedibus suis.
Sua ditione profligare, in perpetuum eliminare.

to Driue one out of the house,

house, or to thrust one out of the dores

Exturbare aliquem ædibus, vel ex ædibus aut foras.
Sedibus expellere, exigere,
Pellere foras.
Propulsare. Submouere,
Domo extrudere, pellere.
Excutere, deturbare e domo.
Ἐκβιάζειν. Eiicere.
Explodere. ἐξοπτίζειν.
Eliminare. Repellere.
Expellere ædibus vel depellere.
Exhibilare. Exturbare.
Quatere τὴν ἰκρὰς, σείεσθαι,
Quatere pro eiicere, apud Terent,
Quatiemus cum domo lares,
Detrudere, apud Ciceronem, pro eiicere, Protudere,
¶ Dicimus quoque Exigere comœdiam, fabulam explodere, exhibilare cum displicet, ἐκπίπτειν,

the Dropsie.

Aqua intercus, Hydrops,
Morbus intercutis, apud Hier,
Morbus aquæ subter cutem fusæ, dicitur Plinio.
Hydropisis ὑδρωπισις,
Aquosus languor, apud Hor,
Tympanites, Ascites,
Hyposarca diuersa sunt intercutis nomina,

one that hath the Dropsie.

Hydropicus ὑδρωπικὸς,
Hydropem patiens, qui a Catone Veternosus appellatur,
Aqua intercute, morbo intercutis laborans male habens,
Tympanicus,

Drought. Drinesse.

Siccitas, Ariditas,
Aestus, Siccatio,
Deliccatio, Exiccatio,
Vaporatio, Insolatio,
Siccis feruoribus vstus,
Vstus humor ab igne solis,
Percaluit cælumque, vdæq; paludes
Æthereo recens exarsit sydere tellus
Solibus æthereis, altoque recanduit æstu,
Pocula canescunt cum frondibus vritur arbor,
Exhausta palus; terræque ardore dehiscunt,
Iam rapidus torrens sitiente Sirius,
Indos ardebat cælo,
Et medium sol igneus orbem hauserat,
Arebant herbæ; caua flumina siccis faucibus ad limen radii tepefacta coquebant,

to Drowne, vide to Ouerflowe,

Drowsie, vide slowe.

Drowsinesse, vide Slouthfulnesse.

a Drumme to Play on, a Drumme, or Tabour, a Drumstad.

Typanum, Tympanyare,
Tympanista, Tympanotriba,
Tympanistia,
Tympanum adhibere,
Tympana ignauia Pulsare, tundere, quatere cymbala vel tympana,
Vidi splendentia cymbala multiplices edere pulsa sonos,

Drunken or cupshot.

Plenus vini, Temulentus,
Ebrius madidus absolute,
Nimio potu mente alienatus, *Drunken and mad,*
Obrutus, sepultus, madidus vino, mero nimio probe appotus,
Potus absorptus a vino, Ebriatus,

Zitho & vino æstuans.
Vino languidus, confectus.
¶ Nimio se mergere Baccho, ebrietare, ebrium facere.
Inebriare. Commessari.
Congręcari. Pergræcari.
Perpotare.

Drunkennesse, Surfetting.

Crapula. Ebrietas.
μέθη. Ebriositas. Cic.
Temulentia. Bacchatio.
Immoderata cibi potusque sumptio.
Vinolenti a Morbo vinolentiæ exemptus est apud Babylonem Alexander. Soli.
Capitis grauedo.
παροινεία Propinatio.
Intemperantiæ potus. Heluatio.

A drunkard, a great drinker, a Swilbole, or one that is much giuen to wine,

Ebriosus. Bibulus.
Biboſus. Potor.
Bibendi auidus.
Potator. Multibibus.
Crapulam ructuans. Vinosus.
Vinolentus Zythobibulus.
Gulæ mancipium.
Vinarius apud Vlpia.
Thericlei amicus. θηρικλείε φίλος.
Miconius, prouerbialiter.
Silenus Bacchi scilicet pædagogus.
Bibo, onis. Tritongius.
Bibax. Bibulus. πολυπότης.
Potator. ποτης.
Biboſus, & pro eodem in Capnionis comœdia Bibaculus.
Vinibibulus. Meribibulus.
Vinipotator. οἰνοπότης.
Grauis, vino grauis & pressus.
Vinolentus, Temulentus.
Ebrius. Merobibus. ἀκρατοπότης.
Bibax imprudẽs vertitur arte meri,
Illius oculique animique nutant.
Valido titubantia vino membra mouent.
Dubij stantque labantque pedes.
Linguam non tenuisse mero.
Multo perfusus tempora Baccho.
Nondum exhalabat crapulam.
Cura fugit, & multo diluitur mero.

to aske his Due.

¶ Nomina appellare, exigere, est debitorem ad dissolutionẽ cogere, apud Cic. in Verr. Act. 3. & Colu.
Repetere æs. Dubitum exigere.
ἐσπράττειν τὰ χρήματα.

to make Dull, vide *Blunt.*

a dull head, an Asse head, or a blockish dullard.

Hebes, Caudex. Stupidus.
Rudis. Inurbanus.
Crassus. Grossus.
Asinus, *an Asse.* ὄνος.
ὄνος ἀπεγαστὴς λύρας.
Plumbeus, metaphoricè.
Bœoticus. βοιωτικος.
Corpus sine pectore. Tibul.
Ex hara productus.
Stupida mente. Crassę naris.
Indocilis. ἀδαὴς.
Tardus. Nullius iudicij.
Crasso ingenio.
βαλανεέως. παχυνος.
Obesæ naris.
Cui nasi obstat obesitas quominus olfaciat. Larus, prouer.
Semen Arcadicum, Arcadicus.
Gothicum ingenium.
Cui opus est vt edat nasturtium.
Ingenium pistillo retusius, plumbeum.
Stipite stupidior.
Stipes. *a Lobbe.*
Crassis auribus. Fungus.
Bœotica auris.
Expers ingenij. Hebes animi.
Nihil ab elephante differens.

Antronius asinus, *a Clovvne.*
Animus vel sensus communis. apud Terent. pro negligenti, dissoluto ignauo, & stupido.
¶ Ruditas, infirmitas ingenij.
Stupor, stupiditas.

Dul wited, or of a dull wit.

Obtuso, hebete esse ingenio.
Stupidissimum habere ingenium.
Ingenio parũ, aut nihil vigere, valere: Ingenium pistillo retusius.
Cuius ingenio, nihil magis Caricum nihil captu tam Bœoticum.
Germen Arcadicum.
Non pollere ingenio, nihil posse.
Ingenio parum præstare.

to Dung, to Compãsse.

Stercoribus arua saginare, apud Eras.
Rudere are agrum.
Facere stercorationem.
Rudus agro inducere.
Fimum agris fœcunditatis gratia adhibere.
Nilus annuæ inũdationis excessibus Aegyptum dicitur opimare.
Euphrates terris superfusus inuchere fœcunditatem, Soli
Facere agrum honestiorem, pro fimo impinguare, apud Colu.
Stercore saturare terram.
Stercorare, pinguefacere agrũ Col.
Vitia & faba stercorare agrum dicuntur.
Lætamine agrum adspergere.
Lætificare agrum Stercorisare.
Refouere terram stercoratione, Colum.
Facere, reddere lætum.
Fimo agrum impinguare.
Stercoratione fertilem agrum reddere, κοπρίζειν.

dung, dunging.

Lætamen. Fimus, & genere neutro Fimum κοπρος.
¶ Stercoratio. Instercoratio.
Lætaminis insperssio.
Insuper Fimetum seu Sterquilinium locus, *a dunghill,* κοπρεών.
Gallus in suo sterquilinio audacior, fidentior.

Dung, or Ordure of cattel, or men.

Merda. ἀποπατημα.
Stercus. Excrementum,
Recrementum, apud Cel. & Cel.
Oletum, humanum stercus.
Corporis fex.
Egestum, Egestio. Excretum.
Digestum vetus, vt quidam nugãtur
Forium. stercus liquidum, Sucerda, stercus liquidem, *Hogs dung.* ἀλδήνη, Murinum stercus. Fimum apud Plinium, græcè Mycopros, μυσιχαθιον quod etiam Muscerda appellatur Latinis.
Stercus bubarum. βελίτος.
Retrimentum, *Filthinesse.* apud Macrob, pro stercore.

dunne sighted, vide *to see but a little.*

long during, vide *Continuall.*

during but a little, vide *transitorie.*

Durt, clay, Mud, Myre.

Cœnum. Lutum. εἰλύς,
Limus, βόρβορος.

a dwarfe.

Pomilio, vel Pumilio.
Nanus. νάνος.
Pygmæus, πυγμαῖος.
Pumillus, vel Pumilus. Pusillulus.
Pusillus, quantus Molon, prouerb.
Breui corporis statura homuncio.
Improcerus, apud Plin.

Stipo-

Supo Paruus. Brebis.
Mitculus.
Fraterculus gigantum, Ironice.
Pygmæorum stirpe oriundus.

to dwell, to Inhabite.

Habitare, οἰκεῖν. Manere,
Agere. Mansitare. Inhabicare.
Mansionem trahere. Incolere.
Moram trahere, Morari.
Commorari, ἐπιχωριάζειν.
ἐμὶν ἐπιχωριάζειν, Apud vos moratur, versatur vobiscum.
Conquiescere, Nidum habere.
Habere sedem.
Habere apud Salust, & Plaur, pro habitare ponitur.
Considere penul. producta, vel Confidere, seruare syluas, apud Virgilium pro inhabitare.
Vmbrosis vitam degere in hortis.
Habitare laxè, apud Cice, *To dwell in a great roome*, Habitare ædibus modicis, *to dwell streightly*,
Incertis vagari sedibus, *To haue no dwelling place.*
Colere, inhabitare domum aliquam

Dwelling in heauen, as Saints, Angels, Soules.

Cœlites, Cælum pro cœlitibus, cõtinens pro contento.
Cœlicolæ, Astricolæ, Cæligenç,
Superi, sancti, Diui, Cœlestes.

to goe to Dwell in an other place, to flit or remoue his dwelling.

Migrare, Demigrare.
Relictis sedibus alio commigrare,
Solum, sedem mutare,
Stationem mutare.
ἐκποδίζειν μεταβάλλειν,
Alias sedes petere,
Mouere sedes, Alio migrare,
In aliam regionem commeare,
Commigrare, apud Terent.
Commutare locum.
Mutare domicilium, cœlum seu sedes.
Facere commutationem loci vulgus dicit.
Vertere solum, in hoc etiam significato, apud Eras, nec erat intempestiua admonitio, iussus adire magistratum, maluit solum vertere.
Suppellectilis sarcinam colligere, componere, *To breake vp.*

a dwelling place, vide *an House.*

E

to Eare, to Till, to Plough land or ground.

Exercere terram.
Telluri aratrum imprimere,
Premere terras aratro,
Ducere, deprimere, signare & partiri limite campum.
Incuruo tellurem findere aratro.
Subigere aratrum, arua, humum, terram, segetes, Cicero: Segetes agricolæ subigunt aratris.
Solum, terram, humum proscarc,
Arare, ἀροτριᾶν,
Terram vertere, inuertere agrum, solum.
Sulcare, Proscindere aruum,
Perdomare terram.
Colere, Plin,
Humum frangere rastris,
Aratro, vomere, ferro proscindere, scindere.
Conuertere semina falcis,
Agricolationem exercere,
Agricolari, apud Eras.
Sollicitare tellurem, apud Virg. & sollicitare humum ac pinguia findere arua, vtrumque apud Tibullum, pro eodem.
Cice. de senect, Terra gremio molli-

to

to & ſubacto ſemen ſparſum excipit.
Fœcunda verſare ligonibus arua,

Earlie in the Morning, betimes in the dawning.

Diluculo ἀκρυχεφὴς,
Sub auroram, εἰς ἕω,
Sub auroræ ortum,
Rutilante aurora,
Rubente mane,
Quum aurora ſe depromeret,
Prima luce ἀματῆ ἠμέρᾳ,
Mane, πόωι,
Luce adhuc dubia, Matura,
Bene mane, & multo mane pro prima luce, vt refert Hadrianus Cardina, *verie earely*
Tempore matutino,
Rubicente cœlo,
Circa matutinum crepuſculum,
Primo mane,
Circa extremum noctis,
Sub lucis ortum,
Sole diem illuſtrante face aurea,
Auricomo ſol igneus axe.
Exiit Boæ Tethyos e gremio,
Aurora croceo ſinu diem ferente, coma refulgente aurea,
Ante lohis ortum.
Primo ſtatim diluculo.
Sub tempus ante lucanum,
Aurora procul radios in terram diſpergente,
Aurora croceis orbem luſtrante capillis, roſeis ſplendoribus caliginem diſpellente,
Summo diluculo,
Antelucano,
Ad primam auroram,
Illuceſcente die, ſeu ſurgente,
Sub Oceanum pulſis hiperione ſtellis.
A primo ortu,
Summa procul radiis feriente cacumina Phœbo.
Mane cum ab Eois ſol fuit ortus aquis,
Iam roſeos ignes terris ſpargebat Eous,
Quum croceis fulgens aurora quadrigis, Protulerat roſeas ore nitente genas, *At the ſun riſing,*
Ortus diei deſcriptio varia, apud Poëtas,
¶ Luceſcit, Diluceſcit,
Roſeus ſurgit dies,
Lucere incipit, melius & ornatius dixeris quam dieſcit, *The day appeareth,*
Lucem portat Eous,
Lucis ortum anteuertere, *To riſe afore dayl ight or time,*

ta Earne, vide *to Get. an Earneſt pennie.*

Arra, Arrhabo, ἀῤῥάβων
Pignus emptionis, ἐνέχυρον,
Rabo, onis, apud Plaut,

in good Earneſt or ſadneſſe.

Serio, σπουδαίως,
Non iocoſe, Ex animo,
Extra iocum, Sine riſu,
Citra vllum figmentum.

the Earth, the Ground.

Humus, Terra,
Tellus, Solum,
Mater magna quæ & Ops ab operere, γαῖα, γῆ,
Vesta aliquãdo pro terra accipitur,
Arida ξηρὰ frequens in ſacris Bibliis pro terra, eſt que Hebræis familiare,

to Eaſe, or to deliuer frõ trouble vide *to Ouercome trouble.*

Ease or Rest,

Quies, Ocium, Requies,
Quietudo, Otiatio,
Tranquillitas,

to be ill at Ease, vide *to be Sicke.*

an East winde.

Eurus, ἔυρος,
Subsolanus latinis dictus, quod a sole spiret vt græcis ἀπηλιώτης,
Euronotus vel euronaster & Syrocus *South East,*
Vulturnus *Latine,*
Hellespontius, Græcus Græcis καικίας, qui Euroaquilo vocatur in actis Apostolorum, *North East,*
ℭ Oriens ἀνατολὴ,
Exortus solis, *East,*

to Eate.

Manducare, Mandere,
ἐσθίειν, ἔδειν, Edere,
Effari, Vesci deponentale,
Victitare, Comedere, φαγεῖν,
Cibum sumere, capere,
ἀναπείθειν σῖτον
Capere cibum, Ouid,
Explere ventrem,
Famem cibo solari,
Latrantem & iratum placare ventrem, Horat,
Tuburcinari,

a great Eater, vide *a Glutton.*

to Ebbe.

Mare dicitur refluere, resorberi, deferuere seu deferuescere,
ℭ Refluxus,
ἄμπωτις, quasi ἀνάπωσις quod mare aquam rebibere videatur,
Recessus æstus destituentis littora, quando post exundationem, aqua ad mare reuertitur, *the Ebbe,*
Solinus scribit, subita vi spiritus citissimi aut reuomi maria aut resorberi.

Efsoones, vide *Againe.*

to Egge, stirre, or prouoke a man to wrath or contention.

Lacessere, καθάπτεσθαι,
Irritare, ἐξοργεῖν,
Exacerbare,
Agere aliquem stimulis,
Prouocare, Incessere,
Insultare, Impetere,
Infestare, Iratum reddere,
Ingenio irritabili.

the Eyes.

Oculi, ὀφθαλμοι,
Lumina, ὄσσε, ὄμματα,
Orbes pro luminibus seu oculis apud Lactan, & Prudent,
Oculi receptu concauo, introrsum recepti compressi, *deepe eyes,*
Oculi feruentes, ardentes, acres, *eager sharpe, fierce, angrie and burning eyes.*
Acuti, *cleare and sharp eyes,*
Gnaues, *grieued, heauie eyes,*
Lubrici, *vvauering, variable, deceitfull eyes,*
Lippientes, *bleare eyes,*
Cruentati, suffusi cruore, *bloudie blacke: or blevv eyes,*
Torui, crudeles, *cruell, sturdie, grim, fell, frovvning, lovring eyes,*
Glauci, *herby greene eyes, like to Cats, Lions or ovvles eyes,*
Ramdi, Cerulei, *skie colour eyes,*
Ludibundi, *vvandering, loytering, or harlots eyes,*
Rigentes, *stiffe, hard, rough eyes, that cannot be mooued nor here nor there.*
Lyncei, *quick-sighted eyes.*

to lift vp the Eies, to looke vpwards.

Oculos leuare, eleuare, tollere, attollere, erigere, efferre ad sydera, æthæra.
Tollere humo lumina. vide *to Looke*

one that hath but one Eie.

Vnoculus Latine vocatur, & apud Plautum Vnioculus.
Defioculus. Luscus.
Monopthalmus.
μονόφθαλμος. pro quo inepti monoculum dicunt, conflantes ex Græco & Latino dictionem quod vitio datur.
Therfites. Cocles.
De Coclitum familia, prosapia.

to close the Eyes of one that is dying.

Morièti premere oculos, apud Virg.
Condere lumina chara manu.
Comprimere, & opprimere oculos apud Valerium, & Ouidium, pro quo Claudere oculos, seu lumina Lucanus posuit, & Plinius.
Oculos operire. Soluere oculos morientis lethum dicitur.

to put out ones Eies.

Eripere visum, Cæcare.
Occæcare. Lumen adimere.
Lumine priuare oculorum.
Oculos effodere, eripere alicui,
Tollere, Excęcare, τυφλοῦειν.
Telo lumen tenebrare acuto.
¶ Oculorum visum recipere, restituere, *to restore the sight.*

to put out ones Eyes with gifts to Bribe or Corrupt with Bribes.

Muneribus, largitione rem agere.
Mentes imperitorum largitione cæcare Cice. δωροδοκεῖν.
Corrumpere pecunia muneribus, & prouerbialiter, Argenteis hastis pugnare.
ἀργυρέαις λόγχαις μάχεσθαι.
Exoculare iudicem. Erasmus.
Pecunia tentare, sollicitare.
Muneribus illicere, inuitare.
Profundere largitionem.
Obcæcare animum auro.
Muneribus abducere à vero.
Pecunia, largitionibus persuadere.
Sententiam auro impetrare.
Largitionibus, Simoniacis artibus ad ecclesiæ gubernationem peruenire, ascendere.
Largitione pecuniæ captare animũ alicuius.
Flectere muneribus auro Iudicem.
Auro enim nil inexpugnabile.
Malis ferire, μήλοις βάλλειν.
Corruptus pecunia argentranginam pati prouerbio dicitur, & Græce δωροδοκήμενος, corruptus muneribus & Largitionibus corrumpi.
Muneribus allici. Suscipere accipere munera in corruptionem.
δωροδοκεῖσθαι, δεκάζεσθαι.

Elder ship, vide *Olde age.*

to be the Eldest.

Præcedere, præcurrere ætate.
Antecellere ætate Cicero.
Antecedere ætate vel anteire.
Natu maior, Natu grandior.
Esse maiore grandiore, prouectiore ætate.
Annis grandior, Primæuus.

to Elect, vide *to Choose.*

Elegancy, Finenes of speech.

Decus sermonis, Concinnitas.
Mundities Splendor. Nitor.
Lepos, χαριέντισμος. Venustas.
Polities, Scitamentum metapho.

Cultui

Cultus. Gratia. Veneres.
Lenocinia Phaleræ. Elegantiæ.

Elegant, Clean, Neat, Gay, Feat, Pretty, Fine, Minion, Trick and trimme.

Elegans. Ornatus. Politus.
Cultus. Nitidus. Bellulus.
Splendidus. Concinnus.
Comptus. Mundus.

an Elegant stile.

Stylus elegans, ornatus, facundus limitatus, elimatus, comptus, politus, cultus, compositus, venustus, nitidus, suauis, elaboratus.

an Elephant.

Elephas Elephantus.
Barbus Anguimanus. Lucabos,
Bela. Lybissa. Murmarica.

Eloquent.

Disertus. ἐύεπτης.
Facundus. Rhetor.
Beneloquus, nec inamœna sermonis facilitate.
Cœlestis in dicendo vir.
Concinnus. εὔκοσμος.
Eloquens λογιος.
Eloquio præstans Ciceronem, omnes eloquentia vincens.
In dicendo suauis, ornatus, non indisertus.
Plato alter, vtpote qui singulari suauitate orationis.
Suauissimæ pronunciationis.
Orator omnibus pene numeris absolutus, in quem sua munera effusissimè natura contulit.
Dicendi artis & facundia nobilitatus.
Eloquentia Ciceroni vix cedens.
Mercurius alter Ilioneus.
Nestore facundior.
Neltorea eloquentia,
Cicero, Demosthenes alter.
Pithius deliciæ & condimentum.
Suadæ medulla, Budæus.
Raræ facundiæ.
Qui eloquentiæ est absolutæ.
Florens eloquentia.
Cui est facundia vatis Andini, id est, Virgilij.
Cuius ab ore fluit melliti gurgitis vnda.
Melliam in ore habēs dulcedinem.
Facundissimi oris præditus eloquētia.
Melliam habens facundiam.
Insigniter disertus.
Aurea præditus lingua, qualem Dionem Philosophum & Rhetorem testatur, Suidas.
χρυσοστομος.
Fluuius Tullianæ eloquentiæ.
Oratoria, Comicaque præstans facundia.
Fonte poratus Tulliano.
Marcus Tullius Omnium suffragiis vberrimus & inexhaustus facundiæ fons.
Cuius ex ore verba facundissima velut riui viuo fonte lepide fluunt.
αλλ αγορηται Εσθλοι. apud Homer. sed dicere egregiè.

to Embrace, to Loue.

Imbrachiare, Amplecti.
Amplectari. Amplexus dare.
Tenere aliquem complexu.
In complexum alicuius venire.
Circumplecti.

an Emperour.

Augustus. Imperator.
Ausonius Dux.
Cæsar. καισαρ ἀρχηγος.
Imperatori fungens munere,
Cæsarea maiestas.
Induperator in versu,
Orbis Christiani moderator.

Quem

Quem penes imperium terræ, cui ſũma poteſtas,
Summus orbis terrarum princeps,

Emptie.

Caſſus, Vacuus, Inanis,
κενος, διαχενος, Vanus,
Ventoſus metaphorice,
Subuentaneus, ὑπονέμιος,
Exhaultus vide *voide.*

to Enchante, to bewitch.

Faſcinare, effaſcinare, Incantare,
Oculis aſpectuque necare,
βασκαίνειν, Cantare,
Magia vilum auferre,
Aciem animi, oculorum, intuentium oculos præſtringere,
αἰκακοῦσθαι τὰς ὀφθαλμὰς.
Exercere artes veneficas, præſtigias artis magicæ,
Canere, pro incantare, apud Virgil,
Præſtigiare
Lumina, oculos alicuius fallere,
Præſtigijs oculos eludere,
Incantationibus perniciem adferre,
Excantare idem quod incantare,
Carminibus maleficia facere,
Noctu euocare vmbras & animas reſponſa daturas,
Deſixa cœlo deuocare ſydera, Horatius,
Lunam cœlo deducere, deripere incantatione,
Carminum maleficijs varias imaginum facies mentiri Sol,
Miris præſtigiis circumuenire, ludere illudere, vulgus decipere,
Circeo poculo hominem in alium ſubito mutare,
Demertare,
Perſtringere,
q Soluere maleficium,
Excantare, Recantare, *to vnwitch,*

Enchantment, vide *Witcherie.*

to Encloſe, to hedge, or wall about, or to Enuiron with hedges or walles.

Sepire, Circumſepire,
Ducere vallum.
Caſtra vallo cingere,
Circumenire vallo Saluſt,
Munimentum ex palis ſtruere,
Iacere aggerem,
Vrbes multo veſtire aggere,
Firmare locum in magnis munitionibus. Cæſar,
Confirmare caſtellum tum præſidijs tum multis tormentis,
Locum præſidijs vincire,
Vallo munire,
περιβαλλεσθαι, Obſerpire,
Obuallere, Circumuallare,
Segeti prætendere ſepem,
Circumuallare, Cingere,
Ambitu cingere, circundare,
περιφραττειν παρεμβαλλειν,
Ambire, munire,
Latera ſepimento iungere,
Obijcere, obducere ſepis munimen
Pomarium hortum frutice obſepire ſpinoſo,
Veſtire vepribus & dumetis, Cic,

to encourage, to Animate, to Comfort.

Addere animum,
Iuſpirare animum,
Facere alicui animum bonum. Plin,
Animare, Erigere,
Subleuare, frequenter in ſacris,
Inducere in ſpem. Dare ſpem,
Suppeditare vel dare animum,
Multum animi adferre,
Incendere, Soluere corda metu,
Acuere pro animum addere,
Spiritus adterre Hor. Timido quoq; poſſunt addere mentem,
Viros in arma ſuſcitare,

Mouere

Mouere, Accendere, inflammare.
Cicero: Vt amici iacentem animum excitet, inducatque in ſpem, cogitationemque meliorem.
Sufficere animum viréſque ſecundas Danais. Virg.
Cohortari, ne animo deficiant.
Addere, dare audaciam, alacritatem
Adiicere animos vel mentem.
Verbis animos confirmare, addere.
Reddere, redaſcendere animum ac metum adimere.
Animam reddere & vitam.
Aſpergere aquam. Eraſ.
Exigere animum.
Armare animis aliquem.
Excitare alicuius animum.
Inimicorum augere animos. Plaut.

To Encreaſe, vide *to Augment*.

What encreaſeth, may Decreaſe.

Quicquid augetur, creſcit, amplificatur, maius atque amplius, quãcũque fit ad rem acceſſio, aliquid accedit, accreſcit, eandem minui, imminui, diminui, comminui neceſſe eſt. attenuari, extenuari, iacturam pati, de ea detrahi, auferri adimi poteſt.

an End.

Finis, πλ@-. Calx,
Exitus. vnde illud Naſonis, Exitus acta probat,
Cataſtrophe fabulæ, cuiuſlibet rei exitus prouerbialiter, vocatur ſicut Coronis, vnde dicimus ad coronidẽ vſque,
Exitium, *an ill end*.
Terminus, Virg; Terma,
Meta, Extremum, Limes,
Regio præſertim in plurali numero, a Cic, & Budæo ponitur pro finibus & terminis,
Vrbs vltima, *the end of the touvne*, remotior, longinquior vrbis locus, Cic, vltimam habitare vrbem,

to End, to bring to an End. to Atchieue or Finiſh.

Finire, πλευταειν, Peragere,
Conſummare, Complere,
Perficere opus, Explere.
Conficere rem, Abſoluere,
Ad metam vſque perducere,
Vltimam manum, ſummum faſtigiũ imponere, Peroiare,
Concludere, Claudere,
Componere, Virg,
Finem imponere,
Finem facere,
Terminare,
Ad calcem vſque deducere,
Ad vmbilicum ducere, deducere,
Extremum actum, ſeu Colophonem addere κολοφῶνα, ἢ τὸ, τέλ@· τὸ πεφάλαιον ὀπτιθεναι.
Complanare opera iam conſtituta, eſt operi manum extremam imponere,
Ad vltima venire,
Detexere, propeficere, ſeu multum texere, apud Virg, *to vveaue off*,
Supremam, ſeu extremam manum imponere, addere,
Cic, Manus extrema non acceſſit operibus eius,
Vela complicare conſtringere,
Omnibus partibus, numeris abſoluere,
Hic terminus hæret,
Ad calcem, metam, finem ducere,
Perſequi opus cœptum,
Receptui canere,
Ad finem perducere, Profligare,
Bellum iam profligatum eſt, *Brought to an end*,
Dirimere bellum,
Prima mei pars eſt exacta laboris,
Finis adeſt,
Meta vltima rerum,

Perfectum

Perfectum reddere.
Extremum tabulæ actum peragere.
Patrare incepta, est perficere.
Perpetrare, sed malam plerunque in partem.
Opus meum vt volui omne perpetraui.
Ad destinatum exitum perducere.
Ad effectum perducere.
Orationem terminare. ὁπλέγειν.
Ad bonum & congruum finem deducere.
Exædificere, est absoluere ædificanda, opus ædificiorum cæptorum. Cic. Ne graueris exædificare id opus quod instituisti.
Ad calcem peruenire.

to bring to a good End.

Fæliciter, prospere, ex animi sententia rem expedire, conficere, terminare, perducere.
Ad bonum exitum, finem, Euentum, terminum reducere.
Vt finis sit propitius, fœlix, facilis, secundus, perbenignus.

in the End.

In fine. In calce.
Venire ad vltima.
Circa finem, calcem.
Exijt emeritis curribus annis.
In Extrema, in postrema parte.
Operis fastigia summa.
Littera defessio pollice fistit opus.
εἰς τὸ τέλος. Ad finem

to Endure, vide *to Suffer.*

to Beget: for the man, to cõceiue, bring forth or be deliuered, for the woman, to Engender for them both.

Parere. τίκτειν. Ferre.
Ædere. Gemellos ædere. *To bring forth twins.*
Filios, fœtum producere.
Serere metapho. Virg. Sate sanguine diuum.
Fœtum emittere.
Eniti, procreare. Generare de maribus proprie, licet de fœminis etiam ponat. Plin. *to beget*
Gignere tam virum, quam mulierem spectat.
E tenebris vteri in lucem fundere.
Ædere in lucem. Cic. Simul atque editi in lucem & susceptí sumus. *Brought forth.*
Puerum, partum, fœtum efferre lætas sub auras.
Vitæ ad munera, luminis sub auras infantem profundere.
Effundere proles, proparere, apud Virg.
Geminam partu dabit Ilia prolem.

to Enioy, to haue Possession, to obtaine, to take fruition.

Vti. Frui. Perfrui. Potiri.
Vlurpare, vlum habere.
Fruiscor & fruniscor idem sunt.
Vtimur tamen vocalibus, fruimur delectabilibus.
Fructum voluptatemque percipere, vide *to Possesse.*

to Enlarge the Empire, or dominion.

Proferre limites.
Prolatare imperium.
Dilatare regni, pomeria.
Augere imperium, regnum.
Propagare fines imperii, dilatare imperium, latum, amplumq; reddere.
Fines imperij regionibus adiectis adaugere.

Enemie, vide *Foe.*

Enough of this, vide *to Speake no more of this.*

to Enter, to goe in.

Intrare. Ingredi.
Inire domum, casam.
Ferre, inferre pedem intro.
Succedere tectis, vrbe.
Subire. Introire. Subintrare.
Pedem inferre. εἰσέλθειν. εἰσέρχομαι. εἰσόδομαι.
Insistere limen. Virg.
Succedere, apud Virg.
Nostris succede penatibus hospes.

to Entice.

Allicere. Illicere.
Pellicere. Allectare.
Prouocare. Lacessere.
Suggerere. Irritare.
Inuitare. Inducere.
Inescare. Vide *to Allure.*

an Entrance or going in.

Introitus. εἴσοδος. in primo limine ad ora vrbis.
Ianua. Limen.
Ingressus. Aditus.
Fauces metaph. stricti ingressus, *Narrow Entries.*

to Entrappe, to lay an Ambush.

Insidias facere.
Insidiosè vni, damna, ignominiam interre, obferre.
Insidiosè tractare.
Insidijs petere, perdere, opprimere.
Technas struere.

to Enterprise, vide *Begin.*

to enuy or to Hate.

Inuidere. Æmulari.
Inuidiosum esse.
Inuidia tabescere.
Odisse cane peius & angue.
Inuidiam habere, apud Cic.
Inuidia flagrare, stimulari. φθονεῖσθαι.
Inuidia vel odio æstuare, *Full of Enuie.*
Ardere, inardescere odio, inuidia faucibus inuidiæ.
Acrioribus inuidiæ stimulis vri.
Inuidia rumpi.
Prosequi aliquem odio capitali.
Capitaliter odisse.
Liuore consumi, exedi.
Exercere odium, iracundiam.
Odisse fratrem tacito sub pectoris antro. Odisse.
Odio prosequi.
Parum fauere.
Prosperum inuidere successum.
Exercere aliquem odijs, Virg.
Prælatos, seu indignitate constitutos voracissima circumlambit inuidiæ flamma.

Enuious, wicked, malicious.

Æmulus. Æmulator.
Zelotes. ζηλωτὴς. Zoilus.
Osor. Exosor. Inuidus.
Liuidus, metaph. Inuidiosus.
Criticus. Insectator.
Calumniator. Obtrectator.
Vitupero. Vituperator.

Enuie, hatred spight.

Liuor. Odium. Inuidia.
Inuidentia. *Ill will.*
Zelus. Simultas.
Loligo pro inuidia ponitur.
Rancor in eadem reperitur significatione, quamuis à plærisque barbarum censeatur.
Abijt de corpore liuor.
Inuidia nullum maius tormentum

Siculi inuenere tyranni, quod fu-
um torqueat authorem.

to Enuiron or Compasse about with a ditch or trench.

Ciuitatem fere collapsam egregijs
fossis, turribus, ac propugnaculis
munire.
Fossis binis cingere.
Turribus, mœnibus firmioribus ac
profundioribus fossis egregiè mu-
nire.
Cœtu cingere locum.
¶ Ducere fossam, foueam. Circun-
dare fossam latam.
Amictu cinctus.
Obscuro cæcus septus.

to Enuiron or Compasse about with walles.

Muros vel murum ducere, extruere.
Muro cingere vrbem. Liuius.
Mœnibus includere suburbium.
Armare, munire oppidum muro.
Ducere mœnia. Virgilius.
Jacere mœnia muros.
Circumdidit noua mœnia oppido.
Muro concludere.
Murum circumducere.
Murum objicere, opponere.
Murum addere. περιτειχίζειν.

an Epitaph.

Epitaphium.
Lapis inscriptis stat super ossa notis.
Lapis carmen habet.
Signatum carmine saxum.
Nomen in marmore sculptum.
Tumulo super addere carmen.
Inculpere nomen defuncti.
Nomina scripta tenet tumulus.
Inscribere marmora notis.

Equally, vide *Likewise.*

Equitie.

Æquitas.
Æquum & bonum.
Δικαιοσύνη. Iustitia.
Adrastea pro iustitia ponitur.
Æqua gerens rectam quæ libra
pondere lancem.
Iustitia immo a, firma tenaxque ma-
nu.

to Erre, vide *to Faile*, and *to Goe out of the way.*

an Errour in opinion, a fault in writing.

Error. Erratum.
ψευδὴς. Falsa opinio.
Hallucinatio. Dormitantia.
Menda, dæ. & Mendum, di.
Culpa. Noxa.
Delictum.

to Escape, to flie away, to Auoid.

Euadere. Elabi.
Fuga dilabi. Aufugere.
ἐκπροθυμίαν. ἐκφαλύσθαι.
Subterfugere. Subterlabi.
Erumpere. Effugere.
Euolare pœnam vel ex seruitute.
Pedibus salutem quærere.
ἀποφεύγειν. ἐκλιπίαν.
Spem in pedibus ponere.
Euolare periculum, effugere vt pi-
ces.
λινὰ & retia apud Eustha. in 3.
Iliados παρφυμαχῶς ponitur.
Fractis vinculis pœnam euadere.
¶ Subducere se, subtrahere oculis,
abdere, abstrudere, auferre con-
spectui. ἐκτρέχειν.
Sensum se subripere, *To slippe away.*
Terent.

Hinc

Hinc vos amolimini, nam mihi impedimento estis.
Facessite hinc. Vide *to Fly away.*

to Escape or passe without danger.

Extollere caput.
Ex malis emergere.
Cum sarcinis enatare.
Transinittere discrimen.
Effugere, euadere periculum.
Excutere ceruice securim. Virg.

to Eschew, to auoid, to decline, to bend from.

Cauere. ἐυλαβεῖσθαι.
Fugere. Vitare.
Declinare. Effugere.
Præterire apud Terent.
Elabi. Euadere.
Cautius adspergine viperina vitare.
Euitare. Abhorrere.
Fugitare prouinciam.
Deflectere.
Defugere authoritatem, munus.
Præcauere cum magna diligentia.
Deuitare. Vitando declinare.
Subterfugere laborem.
Decedere cum datiuo, apud Cæsarem.
Quibus ira interdictum est ijs omnes decedunt, aditumque sermonem fugiunt.

to Eschew or auoid ill companie.

Improba pestiferi fugere commercia, cœtus Erasmus.
Talis enim quisque sit cum qualibus agit familiaritatem.
Fugere consortia prauorum.
Malis non congredi.
Abstinere ab ijs quibus caudæ sunt nigriores.
Malorum declinare consortium.
Cum prauis & discolis rationem non habere.
Reuocare se ab omni malorum virorum contagio.
Syrenum cantus, Cyrces pocula & Veneris sæuas effugere blanditias.
Blanda Venus pueros nigrum deducit ad Orcum.

Especially, Chiefly, Principally.

Maximè. μάλιστα.
Præsertim. Præcipuè.
Vt qui maximè. Quam maximè.
Potissimum & Potissimè.
Impensius, pro multo magis.
σφοδρότερον.

to Esteeme, or to set by.

Æstimare. Judicare. νομίζειν.
Ducere, apud Cic. ἄγειν.
Pendere, med. cer. cum genitiuis tanti, quanti, &c. quemadmodum & facere pro æstimare.
τιμᾶσθαι. Metiri.
Ponere, apud Terent.
Censere. Putare.
Reputare. Existimare.

to Esteeme greatly.

Magni instar numinis aliquem habere.
Magno in precio habere.
Plurimi facere.
Magni pendere, habere.
Mirari aliquem.
Magni ducere.
Magni seu maximi æstimare.
Suspicere. Reuereri.
Magni facere. Magnificare.
μεγαλύνειν, σφὶ πλείστου ποιεῖσθαι.
Eximium habere. Exosculari. Vide *to Weigh.*

to be Esteemed or much set by, in great Estimation.

Magni fieri. In precio haberi, esse.

Magnæ exiſtimationis eſſe.
Primi fieri. Cenſeri.
Haberi in numero.
Maximo in precio eſſe.
Haberi magni. Clarere.
Magna authoritate pollere, & gratia valere apud omnes.
Reliquos maieſtate ſuperare.
Eſſe in exiſtimatione, in numero.
Florere authoritate, gloria rerum geſtarum, honoribus.
Circumfluere, fluere gloria.
Salluſt. Florere. Vigere.
Digitis denotari.
Eſſe numero & haberi numero.
Habere nomen.
In gratia eſſe, apud Cicer.
Ferire ſydera laude, Horat.
Inter homines cæleſte quoddam numen agere.
Nomen æthereas aduſq; nubes ferre.
Sermone hominum celebrari.
Summa gloria frui ci, apud Gell.
A ſummis, eruditione pariter atque authoritate viris in dignatione, honore haberi.

greatly Eſteemed, much ſet by, Famous, Renowned.

Clariſſimi nominis.
Fama celebratus.
Magnæ dignitatis & authoritatis.
Summæ authoritatis.
Clarus. Nobilis.
Celeber. Celebratus.
Grauis & honoratus apud ſuos.
Celeberrimæ famæ, quanta vix cœlo capi poſſit.
Feriens ſydera laude apud Horat.
Qui eſt in magno nomine & gloria. δοξαζόμενος.
Primæ authoritatis.
Primi nominis.
Multi nominis vir.
Primæ notæ famatus.
Exiſtimatus, Gell.
Eximius vir. Gratioſus.
Honoratus. Inſignis etiam pro quacunque virtutis fama & celebritate claro pon tur.
Qui in ore viget omnium.
Magnæ æſtimationis. ἀξιόλογος.
Qui in maximo habetur precio & authoritate non modica.
Grauitatem, comitate pulcherrima conditam, præ ſe ferens.
Cuius incredibilis eſt, apud Cæſaream Maieſtatem, regiam celſitudinem tum gratia, tum authoritas, penes quem res omnis vertitur, α & ω.
Cuius ſententia apud N. oraculi pondus habet.
Authoritate, gratia, atque potentia plus omnibus valens in cœlo eſſe dicitur Ciceroni. Vide *Renowned*.

to Eſteeme as nothing, vide *to ſet naught by.*

to Eſteeme or thinke, vide *to Suppoſe.*

to be Euen with, vide *to Recompence & to Reuenge.*

the Euening.

Serum diei. Veſper. Veſperum.
ἑσπέρα, Serum ſubſtantiuum.
Tempus veſpertinum.
Occaſus. Tempus occiduum.
Veſpertinum crepuſculum.
Veſpera pro eodem apud diuum Auguſtinum legimus.

In the Euening late.

Veſperi. ἑσπέρας. ὀψέ ας.
Veſper. Serò. Tardè.
Serum. Serotinum tempus.
Sub tenebras.
Die iam veſperato, Soli.
Sub obſcuræ tenebroſa crepuſcula noctis, traherent quum ſera crepuſcula noctem.

Cice

Circa veſpertinum crepuſculum.
περὶ δείλην ἰσοθέρη.
Nocte incipiente. ἀκρήσωτρον.
Cadentibus vmbris.
Iam radios ſole tegente ſuos.
Prima nocte. περὶ πρώτην νύκτα.
Die ſe inclinante. *Twy light.*
Præcipitante ſe iam ſole, ruente.
Prima veſpera cum adhuc lux dubia.
Sub noctem.
Proximus ætherias Titan abiturus in vndas.
Deuexo propior fit veſper olympo.
Fuſca heſpereus ibat equo.
Iamque ſuos vultus ſol condidit.
Ad prima crepuſcula, ſub.
Sera rubens accendit lumina veſper.
Cæruleis Titan cum iam demergeretur vndis.
Sub horrentes quum Titan pergeret vmbras.
Sed in multam noctem, vel ad multã noctem, in profundam noctem, vt eſt apud Cic. *Late in the night.*
Obſcura, media nocte.
Quum medios curſus nox atra tenebat, flexáque tarda pigri plauſtra Bootis erant.

Euery where, All ouer.

Vbique. Vbique gentium.
Vbilocorum. Vbilibet.
Nuſquam non. Paſſim.
κατὰ πάντας. παντα χῆ.
Apud gentes omnes.
Omni in loco. In quolibet loco.

Euerlaſting, for euer.

Immortale. Perpetuum.
Sempiternum. Indiſſolubile.
Æternum. Æuiternum. Perenne.
Et Cedro dignum. *Worthy to remaine for euer.* Vide *Age.*

Euerlaſtingly.

Æternum & Æternè aduerbium.
In perpetuum.
In ſempiternum. Perpetim.
In æuum. Omne per æuum.
Omne ad tempus.
In æternum. εἰς αἰῶνα.
Duæ ſunt vbique dictiones cùm in cum accuſatiuo conſtruitur, ideoq; neceſſario ſeparandæ.

an Euerlaſting, perpetuall, and immortall renoune or fame.

Nomen ab omni temporis iniuria vindicare.
Propagare nomen æternitate.
Conſtituere memoriam perpetuam generi ſuo.
Nomen immortalitati donare; commendare, tradere. Maximam gloriæ famam poſteris relinquere.
Æditis operibus ac eruditione immortalitatem parare.
Nomen date gloriæ ſempiternæ.
Conſecrare memoriam nominis ſui ampliſſimis monumentis.
Sempiternæ hominũ memoriæ conſecrare. Illa vita eſt tua quæ vigebit memoria ſæculorum omnium.
Perpetua tui erit memoria.
Ibit in ſæcula nomen tuum, Plin.
Immortalem ex aliqua re deportare gloriam, quæ non niſi magno paratur ſudore.
Admirationẽ ſui poſteris relinquere.
Monumentum æternum relinquere.
Nunquam intermoriturum famæ decus ſibi parere.
Cicero: Cuius ingenium varioſque ſermonis immortalitati ſcriptis ſuis Plato tradidit.
Eruditiſſimis lucubrationibus nunquam intermoriturum decus parare.
Nomen ad poſteros tranſmittere.
Famæ immortalitatem conſequi.
Haud illaudati nominis æternitatem comparare.

Euident or plaine.

Euidens. Planus.
Manifestus. Apertus.
Expeditus. Lucidus.
Luculentus. Perspicuus.
In promptu. Vide *Plaine.*

Euidently, vide *Cleerely.*

Euill spirits.

Spiritus deceptorij.
Cacodæmones.
Seductores, fallaces spiritus.
Mali genij. πνεύματα πλάνα.
Maligni spiritus. Vide *Fayries.*

an Euill man, vide *an Ill man.*

Exactly, Perfectly, Cunningly, Workmanly, and Artificially.

Affabrè, med.cor. πύκα.
Faberrimè. Exactè.
Elaboratè. Accuratè.
Optimè. Artificiosè.
Graphicè. γραφικῶς.
Perfectè. Planè.
Pulchrè. Insigniter.
Nobiliter. Decorè.
Non infabrè, apud Liuium.
Ad normam factum.
Ad regulam respondens.
Ornatè. Politè. Perpolitè.
Consummatè. Conquisitè.
Absolutè. Exquisitè.
Ingenio præstanti & eruditione perfecta.
Térque quatérque.
Ad libellam.
Ad amussim. ἀκριβῶς.
Ad perpendiculum.
Summa cura. Summo studio.
Antiquo opere & summo artificio factum. Cic.

to Examine, to discerne, & to decide a matter.

Tractare, versare causam.
Causam, negotium aliquod discutere, excutere, expedire.
Discernere, Euentilare.
Considerare, Expendere.
Inspicere. Putare rem.
¶ Decidere, transigere causam.
Definire, statuere, decernere, proferre, ferre sententiam.
Judicare de negotio.
Arbitrari Iurisconsultis dicitur.
Causam agere, agitare, dicere.
Causam alicui adiudicare, apud Ciceronem.
Sententiam dicere litis partibus.
Determinare, iudicare causam.
Litis nodum Tinedia bipenni dissecare.
Nodum expedire.
Anfractus litium antiquare, protrahere.
Litem, causam componere.
Sedare controuersiam.
Dirimere controuersiam, litem.
διαλύεσθαι τὰ ἐγκλήματα.
Dijudicare.

to Examine exactly, to consider diligently, to weigh the matter well.

Consilia euentis ponderare. Cic.
Rem ad calculum vocare, veris rationibus expendere.
In mente, cogitatione versare.
Secum cogitare, ponderare, æstimare, metiri, dijudicare.
Rem recta reputare via.
Discurrere æquitatem quid verum æquiusue sit, expendere.
Inire cum ratione aliquid, Terent.
Secum voluere, Virg.
Cæcosque volutat. Euentus animo secum.

Dispicere

Diſpicere aliquid acie mentis.
Perpendere rem tota veritate.
Cognoſcere cauſam, vel de cauſa, eſt ijs cauſæ diſcutere, vt tandem diiudicetur.
Vngues arrodere.
Diſpicere quid è re propria ſit.
Altius conſiderare.
Propius inſpicere, examinare, perpendere. Caput ſcabere.
In nocte conſilium, aurora vbi craſtina ſurgat, conſultare.
Ruminare, ſeu remandere negotium.
ἀναμάσασθαι τὸ μέγιμα, vt habent prouerbia.
Reuoluere animo, mente.
Etiam atque etiam expendere.
Concidere animo. βουλεύεσθαι.
Mouere animo, apud Virg. pro cogitare.
Attentius accuratiuſque conſiderare.
Studioſè meditari.
Capere deliberationem, Cic. *to conſult or deliberate.*
Exquiſita cura, ſummo ſtudio penſitare.
Reuocare rationé ad veritatem, rem ad rationem.
Cogitationibus profundis ac penitioribus rem expendere.
Non ſtatim decernere, ſed mora interpoſita.
Expendere probè, non oſcitanter, ad Critolai libram.
Cogitationum fluxus ac refluxus ſuſtinere.
Magna cogitationum tempeſtate fluctuare, *full of ſorrow or penſiueneſſe.*
Morari in re aliqua ſollicitè.
Omnia diligenter & exactè diſcernere, grauiſſimoq; iudicio tanquam trutina ponderare.
Scrutari diligenter ſecretiores ſenſuum receſſus.
Intentè conſultare.
Præmeditari.
Amplius diu deliberare.
Subinde retractare.
Rationes trahere, Salluſt.
Cogitare, pro memoria repetere, apud Cic.

to Excell, to Paſſe, to bee more excellent.

Præſtare. Anteſtare. Excellere.
περέχειν. Præcellere.
διαφέρειν. Excedere.
Antecedere.
Præire. Anteire.
Antecellere. Præmirere.
Præpollere. Superare.
Vincere. Præeminere.
Supereminere. Florere.
Anteeſſe, apud Salluſt.
Præcedere. Tranſcendere.
Primas tenere. πρωτεύειν.
Primas obtinere ſeu principatum.
Palmam tenere. Præcurrere.
Præterire, pro antecellere, vincere, apud Var.
Laudem præripere.
Præcipuum eſſe.
Arcem tenere.
Primam obtinere laudem.
Multis paſſangis præcurrere.
Primas referre.
τὰ πρωτεῖα ἀίρειν.
Equis (vt aiunt) albis præcedere, præcurrere.
Longè vincere.
Longo interuallo præcedere, anteire, præire, præcurrere.
Omnes procul à tergo relinquere.
Antegredior.
Nulli aut nemini cedere.
Antecedere honore, ætate, vſum rerum.
Concedere nemini in literarum experientia.
Partes habere priores.
Parem non habere.
Vincere acta partis.
Multis partibus ſuperiorem eſſe.
Primum mereri locum.
Palmam magno eruditorum omnium

consensu præripere.
Neminem suorum non superare.
Principem vbique tenere locum.
Nullu̯ habere secundum.
Primas tenere partes.

Excellent.

Excellens. Præcellens.
Præpollens. Prænitens.
Præstans. Eximius.
Jllustris. Egregius.
Perspicuus. Insignis.
Inclitus.

Excellently, Passingly, Nobly, Princely.

Festiuè. Festiuiter.
Regaliter. Magnificè.
μεγάλως. Maximè.
Celeberrimè. Excellenter.
Egregiè. κομψῶς.
Singulariter. Præcipuè.
Eximiè. Insigniter.
Oppidò. Mirè.
Vnicè. Apprimè.
Mirificè. θαυμασίως.
Honestè. Honestissimè.
Pulcherrimè.

to Except.

Contra aliquos excipere.
Excludere. ἐκκλεῖειν.
Cauere. Præscribere.
Exceptionem dare cum datiuo, pro excipere.
Demere. Tollere.
Exceptionem facere, vulgus dicit.

Except.

Exceptus. Exemptus.
Posthabitus. Omissus.

Exchangers, vide *Bankers*.

to Excommunicate, vide *to Curse*.

to Excuse or Discharge himselfe.

Diluere crimen, obiectum.
Purgare se.
Ἀπολύεσθαι τῆς ὑποψίας.
Dicere causam, apud Terent.
Propulsare, refellere accusationem.
Ἀπολογεῖσθαι.
Abstergere adspersam labem.
Ἀποκρίνεσθαι κατηγορίαν.
Fucis, miris coloribus, factum excusare. Crimen excusare lachrymis.
Infamiam, maculam delere.
Delere turpitudinem.
Apud Iudicem se defendere.
Inhumanitatis labeculam purgare, aspurgare.
Intentatum falso crimen depellere.
Demoliri culpam de se.
Culpam conferre in ætatem, in alios consultores.
Grauem infamiam eluere, falsam suspitionem tollere.
Extricare se. Expedire.
Euoluere. Excutere. Vindicare.
Adserere. Absoluere.
Omni se turba euoluere.
Abducere à molestijs, angoribus sollicitudine sese, apud Cic.
Curam dimittere, postponere, abjicere.
Occupatione aliqua se relaxare.
Auocare animum è negotio omni.
Graue curarum onus abjicere.
Construuntur ferè omnia cum accusatiuo personæ, & ablatiuo rei, vt curis, laqueis, negotijs.
¶ E retibus elabi. Periculum effugere, declinare.
Euitare, emergere ex malis, ex negotio, flamma.
ἐκλυτοῦσθαι ἐκπορδινᾶσθαι.
Astutè elabi. Elabi ex hostibus.
Ex periculo. διαπροῖν.
Eluctari. Euadere. Vide *to Escape out of danger, and to purge.*

to Excuse or Purgation.

Excusatio. ἀπόφασις.
Purgatio. Prætextus & Prætextum in neutro genere, apud Sueton.
Color.
Rima idonea per quam elabi quis posset, id est accusatio.
Fucus. Velamen.
Causario. αἰτία.
Obtentum, apud Tacit.
Occasio. παροχλύμενος.

to Execute his charge, vide *to Doe.*

to Execute, or to doe an Execution.

Exequi. Perficere. ἐπιτελεῖν.
Executioni mandare.
Facere, obseruare.
Sine dissimulatione tradere effectui.

to giue a good Example.

Rectis moribus hortari ad studij emulationem.
Exemplum præbere bonorũ operum apud Paul.
Populo omnis sanctimoniæ & pietatis exemplum preferre.
In exemplum alijs prælucere.
Formam bonæ vitæ prebere.
Omnibus absolutum quoddam exemplar exhibere, vnde omnes omnium virtutum formam sibi petere possint.
Forma esse debemus cæteris, non solum in opere, sed etiam in sermone. Ambro.
Formare & erudire aliquem exemplis, *to giue an example.*
Immortale posteris imitandi exemplar relinquere.
Exemplum tradere.
Vitæ bonæ exemplis, sternere viam ad virtutes.

to giue an ill Example.

Pernicioſis nocere exemplis, Ber.
Prauis moribus, aliorum nocere exemplo i. moribus peruertere ac exemplis perniciosa sæcularibus præbere exempla.
Trahere perniciem exemplo.
¶ A re optima pessimum iuxta ac pernicioſum ſufferre exemplum, insanire est.
Res est futura grauissimi perniciosissimique exempli, se contra magistratum prælatumuè inferiorem sinamus obedientiam subtrahere, arma sumere, in rebellionem ruere.

to take an Example.

Exemplum, seu exemplar, vel rectè viuendi formam sumere, petere, capere, demere, dere, apud Terẽt.
Documentum capere.
A vicinis exemplum habent, apud Comicum.
Proponere, statuere exemplum alicuius sibi.
Commouent aliorum exempla.
Res gestas in exemplum trahere.
Ædere exemplum in aliquem, est alijs documẽto esse. *to puniſh one, for to be an example to others.*
In exemplum aliorum punire.
Ædere cruciatum Cæsar.
In eos omnia exempla, cruciatusque ædere. Et apud Terent.
Vterque in te exempla ædent. i. alij de te exemplum capient.
Natura comparatũ videmus, vt subditorum multitudo, magna ex parte principis sui mores tãquam exemplarem quandam imaginem spectet, seque ad illos formare studeat. Chrysost.

Exempt from ſubſidie, vide *free from cuſtome.*

to Exercise, to practise himselfe.

Exercere se, ingeniumq; suum.
Versare in aliqua arte.
Volutare.
Consuetudinem atque exercitationem capere, facitare, colere, agitare.
Assiduum penèque totum in re aliqua esse.
Ingenium corpore exercere. Sallust. hoc re ipsa exhibere quod quis dixerit.

an Exercise.

Exercitium. Opus.
Munus. Functio.
Exercitatio. Ars.
Ludus. Studium.
Industria. Agitatio.

to Exhort, to Admonish, to Counsell.

Monere aliquem resipiscentiæ.
Admonere. Commonere.
Commonefacere.
Commonere aliquem officij sui.
Formare monitis, consilio.
Memorem facere.
Suadere. παραγγέλλειν.
Hortari. Adhortari.
Cohortari. Exhortari.

Exiled, vide *Banished.*

contrary to my Expectation, vide *otherwise, &c.*

Expedient, vide *profitable.*

Expences, Costs, or Charges.

Sumptus. Impendia.
Expensæ. ἀναλώματα.
Impensæ. τὰ διάφορα.

¶ Emere victum annuũ, pro quo vulgus ineptiens.
Emere expensas.

Experience the Schoolemaster of many things.

Expert, vide *wise.*

an Exposition, or interpretation.

Explanatio. Enucleatio.
Expositio. Enodatio.
Explicatio. Elucidatio.
Interpretamentum.
Glossæ. Glossemata.
Declaratio. Enarratio.
Exegesis.

to Expound, or to make to understand.

Explanare. Enodare.
Edisserere. Enucleare.
Explicare. Exponere,
Discutere tenebras, caliginem, metapho.
Rem omnem pandere ordine.
Subijcere rem oculis, pro aperte explicare. Expedire.
Obscuris lucem inferre.
Griphum dissoluere.
Oculis effusas tenebras aperire, apud Alciat. Vtrunque.
Declarare. Interpretari.
Elucidare. Aperire.
ἐμφράζειν. Emedullare per metaph.
Soluere. Enudare.
Enarrare, apud Cic.
Commentari, *to declare by reason.*

not able to Expresse.

to Extend, to Enlarge, vide *to Spread abroad.*

to Extenuate, vide *diminish*

to Extoll, vide *to praise.*

F

a Fable.

Fabula. Apologus.
Commentum. Fabella.

a Face, a Visage.

Vultus. Facies, ei.
Facies improba, cadaueroſa, peregrina.
Vultus ſeueros induere.
Frons tranquila, ſerena.

to hide, to couer the Face or Visage.

Vultum tegere.
Velare. Condere.
Abſcondere. Abdere.
Celare. Premere.
Protegere ora dextra.
Manus oculis opponere.

a diſſembling Face.

Vultus ſimulatione ſuſtinetur.
Aliud vultu ſignificatur, Aliud in animo latet: non congruit animus cum vultu.
Diſſentit animus à vultu.
Animi ſenſum vultus occultat.
Veram Imaginem animi, vultus non præfert.
Senſus animi cum ſpecie vultus, minime congruit.

before the Face, vide *in the preſence.*

an hainous Fact, vide *Offenſe.*

to Faile, to Erre, to misse, to goe aſtray.

Errare. Labi. Aberrare.
Falli. Hallucinari.
Succumbere culpæ.
Deuiare. Diuerrere.
Nebula erroris circunduci.
Exorbitare ἐκχωρεῖν.
Rabie erroris agi.
Cæcutire, falli iudicio.
Agi erroribus.
Teneri, Decipi errore.
Cadere. Decedere via.
Deflectere à via regia.
Delyrare. Extra callem eſſe.
Grauiter cadere. Digredi.
Longe digredi. Impingere.
Aberrare toto cœlo, tota via.
πλανᾶσθαι ὁδῷ ἁμαρτάνειν.
ἐκκλίνειν. Deflectere iter.
Opinione ſenſu, atque animi iudicio falli.
Longè diuertere. ἐκκαμπτάνειν.
Animo Aberrare. Duci errore.
γραμμὴ. ἐξιτάναι.
Aberrare ă veritatis limitibus, Cicero.
A curſu rectæ rationis abſtrahi.
Dormitare.
Decidere archetypo. Plin. proaberrare ab exemplari.

to Faile or misse in the beginning, vide *beginning.*

a Fainting, vide *Sowning.*

a Faint heart, vide *a baſe minde.*

a Faire, a Mart, a Market.

Forum. ἀγορά.
Emporium, locus mercatus, & nundinarium.
Forum venalium.
πωλητήριον. Nundinæ.
Conuentus publicus.
Mercatus pro loco, apud Liuium, & Ciceronem.

Faire, welfauoured, beautifull.

Formoſus. εὔμορφος.

Pulcher.

Pulcher. Venuſtus.
Elegans. Singulari pulchritudine præditus.
Decorus facie. Specioſus.
Scitus puer, apud Terent.
Formâ præcellens.
Specie valens.
Eleganti forma præditus.
κομψότατος.
Solinus de Alexando magno: Lætis erat oculis, & illuſtribus, reliquis gratiam rubeſcentibus, reliquis corporis lineamentis non ſine maieſtate quadam decorus.
Eximia quadam forma vel ſpecie.
Nireus. Paris. Homericus, pulcherrimus.
Cum ipſa Venere certans.
Forma ſupra hominem auguſtiore.
Talis prouerb. ex quo prodijſſe dicitur, ſicut Herculis clypeus, prouerb. de re pulcherrima & varijs ornamentis inſigni Alcianus.
Liberalis pro pulchro & eleganti, apud Terent. & Plaut.
Lepida & liberali forma. Vide *Welfauoured.*

Faireneſſe, Comelines, vide *Handſommeſſe.*

Fairies, Nymphes or ſpirits.

Lemures. Laruæ.
Mormo, facie monſtroſa mulier.
μορμώ.
Stryx, tametſi alij auem eſſe contendant exugentem ſanguinem.
Maniæ. μανίαι.
Maniolæ. Mommæ. μορμώ.
Genij. Tutelares. Lares, Diales. Plaut.
Lemures nocturni, Phlegethontiaci.
Stryges. Lemuria.
Lamiæ. Vmbræ Plutonides.
Monſtra profundi.
Orci ſatellitium, numina.
Tartarei manes.
Dij inferi, monſtroſi.
Bacucci dicebantur veteribus.
Terribiles viſu formæ.
Poëtarum tum figmenta, tum etiam hominum reuera ſunt terriculamenta.
Sunt etiam ſpecies mortuorum.
Noctium occurſacula.
Sepulchrorum terriculamenta, ſpira
Buſtorum formidamina.
Eſt & genus dæmonum bonorum atque vſu hominum gaudens, nulque mali inferens.
Huius ſortis tradunter eſſe
Eudæmones. Syluani.
Syluarum numina, Syluicolæ, comigeri, ſemicapri.
Satyri bicornes.
Fauni hircipedes. Fanorum prodigioſa cohors, de quibus apud diuerſos diuerſa leguntur.
Et Dryades, ac Hamadryades.
Nymphæ ſyluarum.
Naiades, nymphæ fontium vel fluuium.
Paniſci dij ſylueſtres. Panes.
Orcades montium, noctiuagi, montcolæ. Catulæ natæ.
Nereides. Nymphæ marinæ.
Inſuper puerorum terriculamenta ſunt.

Faithfull, Truſty, True-hearted, Sure.

Fidus. Fidelis. Pilades.
Theſeus. Achates.
Homo antiqua cana fide.
Certus amicus, valde fidus.
Id tibi ero quod olim Theſeus Herculi, aut Achates Æneæ.

to Fall or ſlide downe vp the ground.

Cadere. Ruere. Labi.
Delabi. Prælabi.
Perlabi. Collabi.

Succumb

uccumbere. Procidere.
uccidere, defluere ad terram.
aba'cere.
rauiter ad terram pondere vasto concidit.
adere in Hostes. Pronusque magister voluitur in caput.
ssiduo pigram pulsat humum.
ollapsa ruunt membra.
oncidere. πίπτειν. Decidere.
tere terram. Omnium genibus vestigijsque prouolui.
bijcere se ad pedes alicuius.
olabi in terram.

o Fall downe, vide to Perish, or Decay.

the Falling sickneſſe.

orbus comitialis, Diuinus.
acer morbus, quem ἱερὸν. Græci (Apuleio teste) dicunt.
orbus Herculanus, quod eo Hercules laborasse dicatur.
ράκλειος νόσος. Morbus Herculeus
Maior morbus.
orbus S. Valentinj. Cornelij.
orbus caducus, à cadendo.
pilepsia ἐπιλημψία apud Græcos
pientia barbara vox.

Falſe, Vniuſt, Vntrue.

sus. Fallax. Infidelis.
fidus. Iniustus. Dolosus.
utus. Pernicax Furtiuus.
audulentus. Vafer.
rsutus. Subdolus.
rsipellis. Callidus.
endax. Bilinguis.

alſe, Forſworne, Diſloyall.

rfidus. Fœdifragus.
ontemptor æqui.
rax, à moribus genitus perfide que fœdera nescit.
iquus. Sceleratus.
probus. Iniustus,
Cui nec ara nec fides.
Pœnus. Punicus.
Perfidiosus. Periurus.
Græca fide omnia agens. Falsæ periuria linguæ. Vide *Inconstant.*

Falſly, Deceitfully.

Fraudulenter. Fallaciter.
Deceptoriè. Dolosè.
Per impostura̅.
κατηλιτικῶς.
Per fraudem. Captiosè.

Falſhood, Guile, or deceit.

Perfidia. Punica.
Subdola Francigenarum leuitas.
Inconstantia. Fallacia.
Fides Græca. Puniça.

to Falſifie, to Counterfeit.

Adulterare. Vitiare. δολοῦν.
Furare colorem.
Corrumpere, quod barbari dicunt falsare.
Argentum auro confundere, apud Plinium.
Ære miscere, ornare, adulterare, & verbum Ærare.
Monetam eleuare, immutare.
Et præter valorem æstimare.
¶ Adulterare rationes Metaphoricè, pro conturbare, vel falso describere, *to make a false reckoning.*

Falſified, Counterfeit.

Fucatum. Adulteratum.
Fallax. Fucosum.
Fuco tectum. Non sincerum.
Mendax & fictum.

Falſified or counterfeit gold.

Aurum adulterium, adulteratum falsum. ἀδόκιμον.
Subæratum.
παράσημον.
Imitaticium.
Reprobum.

Fame

Fame, Bruit, Rumor, or Report.

Fama & famen.
Volat, Volitat. refert. ir. ruit,
Peruolat Vulgatur. Vagatur.
Serpit per Agmina Murmur.
φημή. Dictam populare.
Sermo hominum.
Rumor. Rumuſculos, facere, ſpargere.
Diſſeminatus diſperſuſque ſermo ſine certo autore.
ἀδέσποτος λόγος.
Fabula vulgi.
Incerta opinio.
Fama dubia.

Familiar.

Familiaris. Domeſticus.
Coniunctus. Conuerſatus.

Famine, vide *Hunger.*

Famous, Renowned.

Spectatus. Celebris.
Celeberrimi nominis, vel celebrati.
Excellens. Egregius. Eximius.
Amplus perſpicuus.
Diuulgatus. Clarus.
Optimæ famæ, opinionis.
Boni nominis. Inſignis.
Magnæ authoritatis.
Famoſus tam in bonum quàm in malum.
Præclarus. Inſignitus.
Magnæ famæ Clarior Alcide.
Cymbalum mundi. Cœli filius.
Fama ſuper æthera notus. Virg.
Cuius gloria quam lateſſimè patet.
Rebus geſtis gloriam maiorum ſuorum obſcurans.
In Germania. Italia celebratus.
Sublimi feriens vertice ſydera. Hora.
Laus cuius ſydereos ſurgit aduſque polos.
Primæ notæ. *a great Lord.*
Haudquaquam poſtremi nominis.
Virtutibus, vitæ integritate, mor
ſuauitate probitate inſignis.
Præclaræ famæ.
Nominis celebritate, munificen
liberalitate vbiq; terrarum no
Famigeratus, Nominatus.
Nominatiſſimus in ſacris Biblijs p
ſim obuia.
ἀοιδόποτος. πολυθρύλητος.

to become Famous, vide *get a good name.*

a Fan for a Woman.

Vannus λίκμος. à quo diminut
Vallus.
Cribrum cereale.
Ventilabrum, etiam eſt inſtrume
quo grana repurgantur à paleis.
Capiſterium vel Scaphiſteri
σκαφίς. vt Georgius Merula ſcr
bit genus vaſis ruſtici ad exp
gandum frumentum.
In vita B. Benedicti per Gregori
deſcripta huius inſtrumenti
mentio.

to Fan or winnow Corne.

Vannare. Fruges purgare.
Ventilare. λικμᾶν.
Vannis expurgare.
Euentilare λικμίζειν.
Paleas à frumento ſeparare.
¶ Cribare. Cernere.

a Fardell, vide *a Burden.*

Fare you well, God keepe you.

Vale. Valeas. Valebis. Valet
ἔρρωσο. εὖ τοῦχει.
Bene valeas.
Fac valeas.
Proſperè valeas.
Cura vt valeas.
Cura valetudinem.

oſpitet te Deus.
eruet te Deus.
Conſeruet te incolumem. σωτήρ.
ίων. id eſt bonorum dator.
Vale fœlix. Bene vale.
Optimè vale & me ama.
Vale pancraticè, aut ſi mauis athleticè.
Vale tauſtè ac fœliciter ſæculi noſtri ſingulare decus.
Opro interea te belliſſimè valere.
e Deus opt. max. quàm diutiſſimè ſeruet incolumé, ſemperq; fœlicibus incrementis in maius proueha: Hoſpes, varioſque viæ circumſpice caſus Petrarcha.

Farre off.

mi us. μακρόθεν.
longè, Delonge. ἐκτόθεν.
rocul ἀπόθεν.
os o iga referre mora eſt.
on longo diſtant curſu.

to Fart, to let a Scape.

edere. πέρδειν. βδέειν.
entris crepitum emittere.
num flatum ventris emittere.
ere, edere crepitum ventris.
re poſteriore le qui.
ico crepitare,
rmitantibus oppedere.
n mam per gutrur poſterius emittere apud Plaut
imâ poſteriore ſuffire, vaporare,
l cuius nares, os.
tro odore auras ſuffumigare.
uare odoribus auras.
bat animum, id morte Claudij a Seneca poſitum eſt, Nam anima ro vento quoque ponitur.
nflati, compreſſis natibus ſibilare.

Fashion, keepe your old Faſhions.

o more facis.
a inſolens iſtud facis.
Antiquum obtines.
Nil facis noui,

to Faſt.

Ieiunare. νηστεύειν.
Inedia vti. ἀσιτεῖν.
Abſtinere cibo vel à cibo.
Ventri bellum indicere.

after the old Faſhion, vide *Cuſtome.*

Fat or Fatneſſe.

Pingue. Pinguedo. Pinguedudo.
Adeps. σίαρ. Aruina.
Sagina.
Pinguedo ſuperuacanea.
Popa metaphoricè
Abdomen, propriè pinguedo ſpinæ adhærens.
Sumen, οὖθαρ. ex capillis ſuillis.

Father.

Pater. πατήρ.
Genitor. γεννήτης.
Parens. Author ſobolis. γενήτωρ.
Sator pro patre poëticum eſt, Virg.
Sator hominum atque deorum.
¶ Aui. Ataui.
Patres. Progenitores
Maiores. *Our Elders.*
Priſci, veteres, veterani, vetuſti, annoſi.

a Fault, vide *Offenſe.*

to put or lay the Fault vpon another.

Culpam conferre in alium.
ἀναφέρειν τὴν αἰτίαν ἐπ' ἄλλον.
Alteri impingere.
In alium culpam reijcere, deriuare crimen ſuum.
Referre crimen in alium.
Transferre & verterein alium.
Reijcere aliquid in quempiam.
μεταιτιᾶσθαι.

Alium

Alium in ſuſpitionem criminis trahere, vocare.
Culpam in alium transferre.
Alieno imponere tergo, quæ nos cumque premunt.
Alios incuſare.
Crimen in alium reijcere.
Conquiſitis coloribus culpam pro virili amoliri, in alienos humeros reijcere, retrudere.
¶ Suſpitionis notam expiare.
Crimen diſſoluere, crimen effugere, ſiue elabi ex crimine.

to returne to his former Faults, vide *to Sin againe.*

to Faulter in going, vide *to Stumble.*

to Fauour, to beare good will.

Erga aliquem bene affectum eſſe.
Alicui fauere, ſtudere, flare.
Bona precari, & ex animo alicui bene velle, bene cupere.
φιλεῖν τινος εὖ).
Adeſſe. Fauere propoſito.
Erga aliquem propenſum habere animum. διοικεῖν.
Præbere ſe placidum.
Reſpicere placato vultu.
Cœptis ingentibus adſis.
Conſulite, & rebus ſuccurrite duris.
Premere pollicem, prouer.
Impenſiſſimè ſtudere alicui.
Impendio fauere. Suffragari.
Adſpirare conatibus alicuius vel cœptis.
Propendere in aliquem ornandum, cuehendumque.
Aſſlare auram alicui.
Stare pro partibus alicuius.
Benevolentiam erga aliquem habere.
Linguis animiſque fauere. Vide *loue one.*

Fauour or goodwill.

Studium. Fauor.
Summus fauor pro quo Horatius d... it vtroque pollice.
Expoſitus ad bene morendum de... quo animus.
Animus propenſus, ab omni in... dentia alieniſſimus.
Miram quoddam erga aliquem ſ... dium, gratia.
Amicus & benevolus affectus.
Aura quoque pro afflatu & fau... ponitur Apud Virg.
Vnde popularis aura.

my Fauour and good W... towards you, I will ſhew.

Meam in te nõ mediocrem, non v... garem, eximiam, ſummam, ſi... larem, incredibilem amici... benevolentiam re declarabo, o... dam, patefaciam, teſtificabor, t... tam apud te relinquam, tibi p... babo, illuſtrabo.

to be in Fauour.

Gratia apud aliquem multum po... re, vigere, valere.
Omnibus probari & diligi.
Emereri fauores.
Conciliare, inire gratiam.
Acceptum reddere, *to bring in fa...*

nothing Fauourable v... me.

Parum æquus mihi.
Iniquitior eſt mihi.
Non ita bono erga me eſt anim...
Parum amans mei, minimeque uens.
Aliorum potius quàm meis pa... ſtudens.

Non admodum ſtudioſus mei.

Fauourably, vide *Gently*.

to Feare, to Dread, to be in great feare.

Meruere. Formidare.
Metu trepidare, percelli.
φοβεῖσθαι. Trepidare.
Pauere. Tremere.
Contremere. Pauitare.
Expaueſcere. Pauore perfundi.
Accipere metum, Terent.
Extimeſcere. Vereri.
Paueſcere. Metu concuti.
Timere. Extimere.
δείδειν. δειλιάζειν.
Terreri. Horrere.
Abhorrere. Horreſcere.
Pauido animo eſſe. Vereri.
Contremiſcere omnibus artubus, tota mente.
Timore percelli.
Pauore contremere.
Cadere mente, animo.
Formidine angi, pauoribus concuti.
Auribus lupum tenere, proverb. *to ſtand in great feare.*
In metu vultu exalbeſcere, mutare colorem.
Animo conſternari.
Pauor occupat artus, apud Poet.
Pauor ingruit ingens.
Metu mens concidit.
Timor, metus aliquem inuadit.

to Feare, to make afraid, to Dread.

Terrere. Deterrere.
Percellere animum, ciuitatem pauore. Mouere.
Inopinato rerum infeſtantium metu quatere.
Pauore ingenti concutere.
Exterrere. Perterrere.
Terrefacere. ἐκπλήσσειν.
Iacere terrores non mediocres.
Exanimare metu.
Pauore enecare. Terrorem iactare.
Terrorem, metum incutere.
ἐμπιπτεῖν φόβον.
Injicere pauorem, metum, formidinem. Trepidare metu.
Territare. Paueſacere.
φόβους ἐπαίρειν. Perterrefacere.
Terroribus pulſare, percellere, frangere audaciam alterius.
Attonitum reddere, ſeu perculſum.
Sæuis dictis deterrere minisque, apud Virg.
Verborum ſtrepitu mouere.
Metus alicuius animum ſollicitare, perterrere dicitur varia & incerta ſollicitudine.

Feare, Dread.

Timor. Pauor.
Metus. Formido.

Fearefull, Timorous.

Formidoloſus. Meticuloſus.
Trepidus. Pauidus.
Timidus. Ceruinus vir.
ἐλαφηρὸς ἀνήρ.
Exanimis. Exanimatus.
Inſtar leporis ad omnem ſtrepitum expaueſcens.
Imbellis. Stupidus. Tremefactus.
Attonitus. Tremebundus.
Vmbram ſuam metuens.
Timidior Piſandro, Rheginis, vel Epeo. Paûido fugatior agno.
Abiecto ſcuto fugiens.
Rhipſaſpis. ῥιψάσπις.
Cui mens, mota vacillat, & extra pectus ſalit, ac trepidant quoque corporis artus.
Timidus quaſi ſub omni lapide dormiat ſcorpius.
Arundinis more, ad lunæ vmbram trepidans, vt eſt apud Iuuen.
Ad ſtrepitum aridæ veſicæ, tribus piſis immiſſis fugiens.

to leaue off or lay downe Feare.

Ore tremente ponere metum.
Tollere formidinem, exuere, deponere.
Terrorem percellere, expellere.
Pauorem occupare, excutere.
Mæstum timorem mittere, lenire.
Soluere metum corde, auferre.
Abeunt, redeuntque mihi, variantque timores.
Formidinem deponere.
Pauor ossa reliquit.
Sistere metum. Terrorem percellere.

without Feare, vide *Stout.*

a cold Feast.

Conuiuium frugale, sobrium.
Sordidus apparatus.
Cœna Hecates, perparca scilicet & impendio frugalis.
Pyra Bacchum.
Nephalium sacrum.
Sacrum sine fumo, tenue conuiuium.
ἄκαπνος δυσία.
Caninum prandium, id est, abstemium, vbi vinum non bibitur.
Lari, Cereri sacrificare.

to celebrate a Feast, to keepe holy-day.

Festum celebrare. Diem festum agere.
Parare festum solemnem.
Conuocare ad sellum.
Agere festum tempus. Agere, peragere natalem.

Feeble, vide *Weake.*

to Feed, to Nourish, to bring vp.

Alere. τρέφειν.
Fouere. Nutrire.
Sustentare & sustinere.
Enutrire. Educere.
Educere liberos sumptu suo, liberum maximo.
Educere à paruulo, Terent.
Alimenta præbere. Educare.
Tollere, apud Terent. pro eodem.
Delicatè, curiosè ab infantia nutrire, ἀπαλύνειν.

to Feed, to keepe beasts in the field, to graze or to pasture.

Pascere. Pasci.
Depascere & depasci.
Carpere herbam,
Gramina, Pabula.
Herbis armenta alere.
Pascere gramine, cibo.
Quadrupes graminis herbam arripuit.
Longum per valles pascitur agmen ceruorum.
Virides armenta per herbas pascuntur.
Repetunt celere pascua nota grege.
Equos in gramine vidi tondentes campum.
Passum soluti pascuntur campum equi.
E pastu referre oues.

Feeding, Meat, Nourishment.

Alimentum. Alimonia.
Nutrimentum. τροφὴ.
Cibus. Esca.
Commeatus. Victus.
Pabulum propriè est cibus herbaceus pecudum & aliorum brutorum.

Fellowship, Companie.

Contubernium, conuictus, sodalitium, sodalitium, societas, commercium.
Consortium, & consortio, apud Liuium, Cic. Familiaritas.
Consuetudo. Vide *Fraternitie.*

Fellow

Fellowes, vide *Companions.*

a Ferret.

Viuerra quæ in cuniculos immittitur vt prædam illiceat. γαλὴ.
Mustela syluestris, rustica.
Ictis, idis, ἰκτὶς. pilo faciéque albaest si sub ventre refescat Martem, Mariuellum, seu Fouinum vocant, *A Polcat.*

Fertility, fruitfulnesse.

Feracitas. Fertilitas.
Præmia telluris.
Fœcunditas. Vbertas.
Bonitas, apud Cic. Offic. 1.
Abundantia, Tusc. 2.
Terra fertilis, potens vere glebæ.

Fetters or Shackels.

Compedes. Pedicæ, med. cor.
Neruus & Neruum genere neutro.
Numellæ apud Plaut.
Asin. vinculi genus lignei, quo collum & pedes impediuntur, *a paire of stockes.*
Boiæ. Catenæ.
Manicæ, *Manicles.* & alia manuum vincula quæcunque.
Lora. Loramenta.
Vinculæ. ἱλίδαναι, δεσμοὶ.
Funes. Funiculi.

to Fetter, vide *to Tie.*

Few or little.

Pauci. Rari.
Infrequentes. Vide *Little.*

Field, Land, Ground.

Ager. Agellus.
Fundus. Aruum.
Campus. Rus.
ἄρουρα. ἀγρὸς.
Æquor poëticè.

to Fire, or to set on fire.

Tectis facem subdere.
Ignem in ædes eiaculare.
Incendium nobis fabricæ manu propria struere. Solin.
Dant clara incendia lucem. Incendia miscere.
Flammas ore vouere.
Vrbs igne recidit.
Incendere. Incendium facere.
Ignem vel faces inferre, subjicere.

Fire.

Ignis. Rogus.
Oculis iuuat acribus ignis.
Vulcanus, inuentor pro re inuenta, & Vesta pro igne, Virg.
Dumque suas peragit Vulcanus Vestáque partes.
Incendium.
Flamma. φλὸξ. τὸ πῦρ.

Saint Anthonies Fire.

Ignis sacer. Ignis Persicus.
Ignis sancti Antonij.
Ignis Antoninus.
Carbo. Carbunculus.
Anthrax. Pruna.
Eræsipelas, species inflaturarum seu scabiei malæ sunt.

to make a Fire.

Componere ignem.
Struere Focum.
Sonat accensis spica focis.
Curare vt focus ardeat.
Ligna injicere.
Focum reddere luculentum.

to blow the Fire.

Excitare ignem, accendere, inflammare.
Ignem sufflare & conflare, vtrumque apud Plin.

to strike Fire with a flint.

Ignem lapidum conflictu atque tritu elicere.

Fomite ignem elicere.
Eruere, excutere ignem ex silice.
Quærere semina flammæ abstrusa in venis silicis.
¶ Et Dracones dicuntur ore flammas reddere, spirare, naribus auras sulphureas spargere.
Efflare faucibus ignem.

Firie darts.

Igneæ faces. Ignes proiectiles.
Tela & missilia ignea, ignita, ardentia.
Bolides. βολίδες.
Pilæ sulphureæ, fulmineæ, Mant.
Malleoli, fasciculi ex pice & sulphure, Cic.
Pyroboli. πυροβόλοι.
Hinc pyrobolarij dicti iaculatores pyrobolorum.
¶ Bolides mittere, iacere, *to cast firy darts.*
Igniarios globos ad excitanda incendia injicere: miro artificio inextinguibili quadam materia infartos.
Flammas ad culmina domus iactare.
Attollit globos flammarum, & sydera lambit.
Ignem ad fastigia iactant, ardentes tædas.

to quench the Fire.

Ignem restringere.
Ignem fontibus opprimere.
Ardorem, ignem extinguere, restringere.
Incendia compescere.

to goe in a Fire.

Testificandæ, comprobandæq; quam tueare sententiæ causa in ardentem rogum insilire.
In flammas ire.
In caminum ignis æstuantem se conjicere.

to be Fierce, cruell.

Crudeliter agere. Sæuire.
Ferocire. ἀγριαίνειν.
Crudelitatem, immanitatem, sæuitiam in aliquem exercere.
Desæuire. Grassari. Ab humano ritu prorsus exulare. Soli.
Humanitatem omnem, hominem prorsus exuere, Cic.
Tyrannidem exercere. Vide *Tyrannie.*

a Fierce face, or a cruell countenance.

Titanicus aspectus. Atrei oculi.
Torue micantia flammis lumina.
Tetricus, formidabilis aspectus.
Gorgonei oculi.
[illegible]edius homo, prouerb.
τυφλὸς ἀνθρωπος.

Fiercely, Cruelly, Hastily.

Atrociter. Ferociter.
Crudeliter. Centauricè.
Truci visu, terrifico sono vocis.
αἰκῶς Gladiatorio animo.
Hostiliter. Inciuiliter.
Inhumaniter. Immaniter.
Imperiosè.

to Fight, to ioine battle, to Skirmish, to make warre.

Certare. Decertare.
Bellare, vel ri, apud Virgilium.
Ferro rem agere, gerere.
Martem experiri.
Cruentum in hostem stringere ferrum.
Concertare. Confligere.
Imminensa Christiani sanguinis iactura, bellorum tumultibus collidi.
Marte totum concutiente orbem.
Certamine, ferro congredi.
Certamen gerere.
Committere bellum.
Infestis coire signis.
Ad pila venire.
Venire in aciem, dimicationem, certamen, *to come into the field.*

Congre

Congredi cum hoſtibus.
Deſcendere in prælium.
Collatis ſignis & verſis gladijs depugnare, apud Plaut.
Conferre ferrum cum aliquo.
Manum conferre, Virg.
Pedem conferre.
Manum ferre, pro conferre. Virg.
In arenam, in certamen deſcendere.
Acriter pugnare.
Tanquam pro aris & focis dimicare.
Ferro rem decernere. Bello contendere.
Confligere. Conflictari.
Belligerari. Bellare.
πολεμίζειν.
Prœliari. Velitari.
Pugnare. πολεμεῖν.
Manum conſerere. Luctari.
Ad manus venire, quod Græcis eſt, εἰς χεῖρας ἐλθεῖν.
Armis confligere, decernere.
Bellum gerere, verſare, ducere.
Bellum mouere, inferre, ciere.
Facere, committere pugnam, prælium.
Certamen, prælium, pugnam ſtatuere, *to begin the battle.*
Concurrere inter ſe equites dicuntur quando manus conferunt infeſtis ſignis.
Medios moriturus in hoſtes irruit.
Bellum, pugnam, cædem, prælium, ſtrages ædere.
Medijs ſe miſcuit armis.
Dimicare. Oppugnare.
Arma capere, parare, exercere, capeſcere.
Mouere arma. Conferre ſigna.
Concurrere.
In medias dat ſeſe acies.
Acie ſe accingere.
Manuarijs opus exercere.
Inferre arma, apud Cic.
Cernere cum hoſtibus, pro decernere, apud Plautum.
Suis auſpicijs exercitum ductitare.

a Fight, a Skirmiſh, a Battle, or Warre.

Bellum. πόλεμος.
Certamen. Conflictus.
Pugna. μάχη.
Congreſſus. Arma.
Bellorum procella. Prælium.
Duellum non duorum tantùm, ſed multorum ipſorumque exercitum pugna, apud Horat. & Plaut.
Mars pro pugna poëticè.
Alias Dea Belli, quæ & Pallas.
Minerua, Gradiua Bellona, Enyo.
¶ Pugnæ leues velitares.
ἀκροβολισμοί. Velitationes.
Tumultuariæ incurſiones.
Excurſiones importunæ, *Skirmiſhes*
In velitationem irritare, *to prouoke.*
Et leuiter pugnare, laceſſere, prouocare prælij cauſa.
Præludere in pugna.
Iaculare. ἀκροβολίζειν.

a Filbert, or a Haſil nut.

Auellana, ab Auella ciuitate Campaniæ.
Alarea nux.
Corilus. κόρυλος, arbor & fructus, Abellina.
λεπτοκάρυα. Nux pontica.
Nux prænestina. περικλεστική.

to Fill, to Satisfie.

Saturare. Implere.
ἄσαι. Exatiare.
Exaturare. Complere.
Extrantem, rugientem ſtomachum exatiare.
Replere. Supplere.
Ad ſaturitatem uſque omnium ciborum genere explere ventrem.
Ventriculum diſtendere.
χορτάζειν. πλήσειν.
Satiare. Explere.
Farcire. Inſarcire.
Ventrem ſedare, lenire latrantem.

Horatius : Cum ſale panis latrantem ſtomachum bene leniet.
Famem cibo ſolari.
Nimia ſacietate diſtenditur venter.
¶ Satiatus. Satietate defeſſus.
Filled.

to Fill drinke or wine, vide *to Powre.*

Filthy, Foule, Vncleane.

Fœdus. Immundus.
Fœdatis crinibus.
Illotus. Impurus.
Fœdato vultu.
Spurcus. Cœnolentus.
Lutulentus. Cœnoſus.
Fœditus. Inceſtus, a, um.
Opicus. Pollutus.
Turpis. Macu'atus.
Contamiratus. Sordidulus.
Sordidus. Collutulatus.
Deſœdatus. Inquinatus.
Obſcœnus. Corruptus.

Filthineſſe, Vncleanneſſe, Refuſe.

Sordes. ῥύπος. & es, ei.
Immunditia.
Sordities. Fœditas.
Inquinamentum.
Spurcitia & Spurcities.
Squalor. Pedor.
Illuuies. Retrimentum.
¶ Reiectamentum. Reiectanea.
Quiſquiliæ. Peripſemata.
¶ Ramenta. ῥινήματα.
Scobes. Raſamenta.
Limaturæ, *Shauings.*
Perritamenta. Strigmenta.
Decermina, omnium rerum purgationes.

Finally, at length, at the laſt, laſt of all.

Vltimò. Nouiſſimò.
Ad vltimum. Nouiſſimè.
ὅπ τέλει.
Denique. Demum.
Poſtremum. Poſtremò.
Ad poſtremum.
Ad extremum.

to Finde, to get.

Inuenire adhibito conſilio propriè.
Reperire caſu, fortuitò.
Offendere itidem præter opinionem, ſicuti reperire.
Offendere imparatum aliquem. Cic.
Nanciſci, apud Lactantium, pro inuenire.
Comperire.
ἀφεῦρ. ἀνεύρεσιν.

Fine diſhes, vide *Delicate meat.*

a Fine, a fit fellow for all things.

Ad omnia paratus, aptus, appoſitus, accommodatus, promptus ad omnes res.
Nemo eo aptior atque commodior in omni re.
In omni iudicio egregius & perpolitus eſt.
Summa eſt in illo ingenij ſuauitas & elegantia.
Eo eſt ingenio, eo vtitur ingenio, vt quiduis exequi & præſtare commode poſſit.
Nihil agit non aptè, non commodè, non eleganter, non lautè, non venuſtè, non lepidè, non egregiè.
Habet lepores, elegantiam, gratiam, venuſtatem in omni re.
Habet hoc à natura, vt ad quamcunque rem ſe conferret, quamcunque rem compeſceret, non peſſime perfungeretur, & ex ea cum laude diſcederet. Vide *Apt.*

Finely, vide *Trimly.*

the Fingers with their names.

Digitus. δάκτυλος.
Digitulus, & Digitellus.
Articulus pro digito, apud Ouidium in Ponto.

¶ Pollex, grossus est digitus, ita dictus quod vi ac potestate multum polleat, Græcis vocatur ἀντίχειρ & μέγας δάκτυλος, *the Thumbe.*

Hallux etiam dictus ex eo quod super proximum saliat, vt manu constricta videre licet, à Græco ἅλλο seu ἅλλομαι.

¶ Index, digitus pollici primus, à veteribus salutaris dictus, Græcis λιχανὸς seu δεικτικὸς, quod eo indicium fiat si deprimatur, silentij: Si verò leuatur faciem versus flectatur, accessus signum sit, si in aëre leuatur auertatur, recessus indicium habeatur, *the forefinger.*

¶ Sequitur Indicem Medius, ὁ μέσος δάκτυλος, qui Græcis σφάλλος dicitur, diuersáque habet apud Latinos nomina. Vocatur enim infamis seu famosus: Is enim porrectus irrisionis & contumeliæ signum erat, vnde apud Iuuenalem, Mediumque ostenderet vnguem, quod in prouerbium abijt pro irrisionis nota. Dicitur præterea Impudicus, vocatur & Verpus a vertendo podice, Atticis καταπύγων seu καταπυγὶς, *the middle finger, or great finger.*

¶ Inter medium & minimum est digitus, qui medicus seu Medicinalis vocatur ἰατρὸς, παραμέσος, & ab anuli gestatione annularis dictus est Græcis δακτυλιαίτης seu δακτύλιος, & secundum Politianum Miscella: deriuatur enim ad eum digitum in manu sinistra neruus quidam è corde natus, vt tradunt Physici, *the leach finger, or ring finger.*

¶ Sequitur Medicum seu Annularem μικρὸς, id est, minimus cæterorum comparatione, alio nomine dictus Auricularis, quod eo in mundandis auribus vti solemus, Græcis dictus ὠτίτης, *the little finger.*

Fineneſſe of ſpeech, vide *Elegancie.*

to Finiſh, vide *End.*

Firme or ſure, vide *Stedfaſt.*

the Firmament, vide *Heauen.*

a Fiſhpond or ſtew.

Piscina. Viuarium.
Ichthyotrophium.

a Fiſher boat.

Lembus. Horia.
Nauigium piscatorium.
Lembunculus.
Nassa. ἀρτεδόνη Græcè.

Fit, vide *Apt.*

a Flapper, or a Flappe for winde.

Ventilabrum.
Flabellum. ῥιπίδιον.

Flaſhing, vide *Lightning.*

a Flat hand.

Manus vel palma porrecta.
Manus lata atque extensa, explicata.

¶ Contractam verò vel compressam manum, pugnum vocamus, *a Fiſt*, δρακὼν.

to Flatter, to ſpeake faire, to allure with faire words.

Blandiri. Obsequi. Adblandiri.
Assentari. Obsecundare.

Arridere. Adulari.
Palpare. Palpitare, cum acto.
Parasitari. παρασιτεῖν.
Allectare, blanditijs attrahere, inducere, inuitare.
Delectare, Subinnitere, Lenocinari per translationem.
Pellicere. Præmijs aliquem inuitare.
Lactare per translat. vt, Nisi me lactasses amantem, Terent.
Duci phaleratis dictis.
Palpum obtrudere.
Gnathonem agere Terentianum.
ὑπαιχμεῖν. γναθίζειν.
Sublinire os. Placentia loqui.
Supparasitari.
Parasitastrum agere.
Fumum vel fumos vendere.
Oleum vendere in Euangelio.
κολακεύειν. κιρρωπίζειν.
ἀδιλφίζειν.
Vitijs mollire. Oratione blandire.
Palpo percutere.
Aqualiculi farciendi gratia nihil non facere & dicere.
Mulcere, permulcere, demulcere aures, caput.
Spargere aquam, metaphora ab equis ducta.
Thus pedere.
βδέιν λιβανωτόν.

a Flatterer, a Flearer, a Smelfeast.

Assentator. κόλαξ.
Palpo, onis. Palpator.
Palpirator. Adulator.
Fumum oleumue venale habens.
Gnatho. Gnathonem agens.
Gnathonicus. Blandiloquus.
Parasitus. παράσιτος.
Ventris causa Gnathonicam exercens artem. Ciniflo.
Adulatoris notam ferens.
Oleum in auriculam ferens.
Ventris causa aqualiculi gratia farciendi, nihil non agens, dicens, iuxta illud Gnathonis Terentiani Ai aio, negat nego.
Ficum petens, prouerb.
σῦκον αἰτῶν, vt vulgus in hodiernum vsq; loquitur, *He would faine haue a figge.*
γλωσσογάστωρ, linguam habens venalem. Canipeta.
Assentatores vocat Phocylides.
παρασιτοκόλακες, ἐτμίρες mensipetas socios, illorum odas psallentes quorum panem comedunt, qui inquam, assentatores in malis fouent plerunque magnates, & quasi puluinar scabiosis illorum brachijs subjiciunt, loquentes placenta. Vide *Allurer.*

Fleame, vide *Spittle.*
Flitch of bakon, vide a Gammon, &c.
a horse Fly.

Oestrum. οἶστρος.
Asylus. Tabanus.

to Flie, to runne away, to escape.

Fugere. Aufugere. Auolare.
Capescere. Dare fugam. Euitare.
Dare terga fugæ, Ouid.
νῶτα δοῦναι. Dorsum dare.
In fugam conuerti, diffundi.
Tergiuersari. Arripere fugam.
τοὶ νῶτα μεταβάλλειν.
Dare, mandare se fugæ.
Terga dare.
Fugam capere. ἀποφεύγειν.
Pedem retro ferre. Dare se retro.
Referre pedem ac retrahere.
In fugã se conjicere, conferre, dare.
Profugere.
Pedibus salutem quærere.
Cæterum apparare, moliri, adornare fugam, *To prepare to flie.*

Meditari

Meditari, Græcè, βουλεύειν τὴν δρασμὸν.
Talaria inducere.
Videre pedibus.
Dare se in pedes. Terent.
Fugam facere.
Fuga vincere.
Fuga rebus suis consulere.
Fugam arripere, corripere, festinare, agitare, Celerare, tenere, texere, tentare, petere, conuertere, quærere.
Vela dare metapho. pro aufugere, Virg.
Proijcere vel conijcere se in pedes.
Cauum siue volam pedis ostendere.
Calcaneum ostendere.
τὸ καῖλον τῶ ποδὸς δεῖξαι.
Terga vertere, frequens, apud Historiographos, & in Biblijs.
Postico discedere, sibiq; consulere.
Suffugere, *to slip away*.
Conferre se, apud Cic. pro confugere. Proripere sese conspectu alterius.
Quo nunc se proripit ille? apud Virg. *Whither runneth he, whither sneaketh he, or creepeth out of the way.*
Maturare fugam, apud eundem, vide *Escape.*

to Flie as a Bird.

Volitare. πτᾶσθαι.
Peruolare sublime. Altum ire iter, remigio alarum.
Volare. Sulcare aera.
Æthereas carpere vias.
Euolare, in altissima se tollere.
Pennis tolli, niti.
Secare pennis æthera.
Petere æthera pennis.
Stridulis alis tecta super volare.
Mouentaue per aera pennas.
Magnis clangoribus quatere alas.
Pernicibus esse alis.
Labi pennis.
Cæli medio volare.
Paribus niti alis.
Fertur in arua volans.
Celeres commouere alas.
Tenues se sustulit Ales in auras.
Pennis se tradere cælo.
Æthera verberabat alis.
Jactare, mouere, vouere, agitare alas.
Remis alarum insistere.
Alleuari pennis.
Alis distringere.

to put to Flight, to driue away.

Fugare. Conuertere, vertere, agere in fugam.
Abigere, arcere aliquem limine.
Dare, agere in fugam.
Pelli regno. Detrudere finibus.
Fuga distracti, dissipati, disiecti, dispersi sunt.
Distraxit eos fuga, dissipauit, disiecit.
Expellere. Vide *to Ouercome.*

to Fling, vide *to Shoot, or to Cast.*

to Flit, vide *to brawle.*

grieued with the Flixe or Laske.

Furiosus. Dissentericus.
Ventris profluuio laborans.
Ventrem habens solutum, luxum, fluidum, liquidum.
Subiacens passioni studiæ egestionis.
Cœliacus.
Aluum habens solutam, citam, laxam plus satis egerentem.
¶ Ciere, soluere, ducere, laxare, aluum. *To drive into a Laske, to make the belly loose, or to make one goe to the stoole.*
Citare aluum, sæpe laxáre.
Solutus in fluxum venter, vires corporis euiscerat. Cypri.

to Flourish, vide to Grow.

to Flout, vide to mocke.

a Flood.

Restagnatio. Æstus.
Augmentatio, incrementum flumi-
num. Inundatio.
Æstuatio. Exæstuatio.

a Fluter, vide Piper.

a Foe, an Enemie, or Ad-uersary.

Inimicus. ἐχθρός.
Hostis. ἐπεξελθοντικός.
Ferus est nobis, nimium crudelis est hostis, nimis acerbus, acer, vehemens, sæuus, propensus ad exitum nostrum, in nostram perniciem.
Aduersarius propriè in iudicio.
Perduellis, apud Plaut. Æmulus.
Grauis aduersarius. i. est potens.
Infensissimus hostis & aduersarius.
Capitalis inimicus.
Intensus, i. vehementer iratus.
Infensus i. permolestus, qui alicui malum infert.
Inimicitias, simultatem gerere, exercere, *to beare ill will.*

to Foine, to Pricke, to Sting, to Thrust, to Sticke.

Cuspide, gladij mucrone petere, pungere.
Transfigere ceruum.
Punctim ferire, apud Veget.
Irruere, inuadere. ἐπὶ παλτῷ ψεως, id est punctum.
Terebrare cauas vteri, & tentare latebras.
Transfigere, transijcere, traijcere, rumpere, figere, fodere, inducere, perforare pectora, latus, præcordia viscere, ferro, ense, gladio, telo, hasta.
Obligare, adigere, condere, recondere, conijcere in pectus latus, guttur, ensem telum, ferrum.
Exigere, demittere per pectus, præcordia ferrum, telum.
Resoluere, reclúdere Iugulum ferro mucrone.
Jugulum abscindere.
Auferre, rumpere guttura cultro.
Incumbere ferro, telo.
Gladio finire dolores.
¶ Cæsim petere hostem, apud Liu. *to strike, to cut.*
Cæsim ferire, apud Virg.
Cæsim lancinare, ἐπὶ πολλαπλῶν. i. cæsim.
¶ Ictum gladio recipere, est repellere, auertere. *to keepe off a Blow.*
Infestis inter se hastis concurrere. *Foine nimblie.*
Perforare hasta.
Valida coucurrere longius hasta.
Exercitus. Liuio decurrere dicitur quando lancea certat.
Validis vibrare hastilia neruis.
Aperto currere campo. *To runne.*

Folke or People.

Plebs. Plebecula.
Plebes, antiquitus. Populus.
δῆμος. Vulgus. ἐκκλησίον.

a Fold, vide a Sheepe-coat.

to Follow, to goe after.

Comitari. Sequi. Subsequi.
Insequi, pro subsequi ponitur.
Comitem se præbere, vel adiungere παρακολουθεῖν.
Adesse. Sectari. Assectari.
Assectari officij gratia, *for honors sake to waite vpon.*
¶ Et succedere, subire.
Subeunt morbi tristisque senectus. Virg.

o Follow his luſt, or his own minde & fancy, to doe what he will, or liſt himſelfe.

acere vt lubet, vt libet, quod quis velit.
Vtcunque lubitum eſt animo facere
x animi libidine facere.
Vtcunque fert animus, vt cunque viſum eſt agere. αὐτογνωμεῖν.
equi animi impetum, ſuam voluntatem.
rbitrio ſuo viuere.
nimo morem gerere.
bſequi animi deſiderio.
ro arbitratu & arbitrio ſuo facere, agere.
xplere animum ſuum.
acere ingenium ſuum. Plaut.
nimo obſequi ſuo.
udire ſe, pro auſcultare ſibi.
x animi ſententia rem agere.
x ſua facere ſententia.
uo viuere modo, apud Terent.
rope adeſt, quum alieno more viuendum eſt mihi, ſine nunc meo me viuere interea modo.
ndulgere animo affectibus ſuis.
mnia ſua libidine, ſuiſque vtilitatibus metiri. Eraſ.
ibere viuere.
erre vota ſua ſecum. Ouid.
ummam habere votorum, *to haue his will.*
eruire, inſeruire cupiditatibus, affectibus, libidini ſuæ.
uis legibus, ſibi probatis & complacitis viuere legibus.
ummiſſus.

o Follow, to Trace, to ſeeke by the Footſteps or traces, to Imitate.

equi, ad mores corpuſque refertur.
mitari ad mores, dicta, factaque.
Sectari ad diſciplinas pertinet, vnde ſectæ nomen.
Æmulari ſignificat etiam ſectari, & iiſdem rebus ſtudere.
Indagare. Veſtigare.
Veſtigia tenere.
Seruare Veſtigia, obſeruata ſequi.
Veſtigia, nanciſci, quærere, flectere, ſtringere, ferre, ponere, mouere, re, linquere.
Veſtigia inſunt, ſuperſunt.
Sequi pedum ſigna.
Nulla videt taciti quærens veſtigia furti.
Apparent ſigna notæque pedum.
Inerant veſtigia ripis.
Inſtare alicuius veſtigijs, Plin.
Zelari. Conſectari.
Legere veſtigia. Poeticum.
Inhærere veſtigijs, inſiltere.
Sequi, inſequi veſtigia.
E veſtigijs ſequi.
Veſtigijs adhærere.
ἀκολουθεῖν. cum datiuo.
ἐπεσθαι. Inſectari.
Inſequi & perſequi in bonam etiam partem accipiuntur, pro continuè perfectéque ſequi.
Vita exprimere.
Sapere patruos prouerb. pro parentum aut veterum mores imitari.
Præbere ſe imitatorem æmulumque virtutis paternæ.
Moribus referre.
Exemplum capere, apud Terent.
Alicuius exẽplum æmulari, apud Eraſmum.
Alicuius veſtigijs ingredi.

a Foole, or fooliſh, Vnwiſe, Daft.

Stultus. μῶρος.
Amens. Demens.
Fatuus. Stolidus.
Bliteus. Stupidus.
Inſulſus. Inſipidus.
Imprudens. Indoctus.

Ineptus

Inceptus. Delirus,
Hebes. Tardus.
Obtusus. Temerarius.
Rationis expers, inops.
βλιτόμας. βλίτομόμας ἔργον.
Bœticum ingenium. Crassus.
Infrunitus, vel per o infronitus.
Bucco, onis, apud Plaut.
Vecors. Bardus.
Excors. Morio. Idiota.
Insulsus. Blax. βλάξ.
μυλίλακε, qui My sortitus est, in stultum ænigmaticè dicebatur quod Moros græcè, i. est stultus, primam literam græcam My habeat.
Nabal. Stultior Militide, Moricho. Coræbo.
Stultior Terebintho.
Impos mentis, animi.
Haud sanæ mentis.
Mente captus.
Ratione carens.
Egens mente.
Sensuum inops. Infatuatus.
Infipens. Infatuatus.
Animum dementia cepit.

Foolishnesse, Trifles, Toyes.

Deliramentum.
Dementia. Stultitia.
Delyrium insulsum.
Nugamentum. Figmentum.
Vaframentum. Hiberæ neniæ.
Nugæ. Affuiæ. Liræ.
Nugalia. σομφολυγίαι.
Nugatoria. Gerræ. Siculæ.
Stulta blateramenta.
Nugæ neniæ fœminæ, aniles, futiles.
Geriæ muliebres, Res risu digna.
Apologus Alcinoi.
Commentitium.
Inanes leuitates.
Bullatæ nugæ. Tricæ apinæ.
Fabulamenta somnijs similia.
Somnia. Cæca insomnia.
Fabulæ aniles, vtiles, inanes, nihil, Ineptæ.
Vana anicularum delyramenta.
Ridigula. αἰσωπικά.
¶ Cósarcinatis fabulamentis seu gloriosis mendacijs aliquem explere.

to wax Foolish, or to become a Foole.

Stulteſcere. Obruteſcere.
Dementire. Delyra fari. Lucre.
De mente exire.
De sapientia excidere.
Desipere. Desipiscere.
De rationis potestate exire.
ἐξερείνειν, παιεχναν.
Delyrare. παιεχνᾶν.
Sensibus alienari, vide *to Dote.*

to Play the Foole or the Gester.

Agere stultum, morionem, festinum, fatuum.
γελωτοποιεῖν. Præbere iocos.
Mouere risum. Agere nugas.
Stultis dicterijs silentium, ac computationibus tristitiam discutere, liraſ. Facetias facere.
Ridiculis dictis exhilarare compotationem. Futire nugas.
Facere se bardum, Plaut.
Stultum se simulare.

to make Foolish.

¶ Infatuare. ἐμμεραίνειν.
Fatuum, dementé facere, apud Plautum.
Dementare. ἀπμωρᾶν.
Ex stulto insanum facere, Terent. *to make one a verie foole.*
Alicui sarcire centones.

Foolish, unwise, unsauerie.

Rationis expers. Parum cordatus.
Corpus sine pectore. Horat.
Nihil vltra vulgum sapiens.
Caput cerebro vacuum.
Ratione carens.

Excors

Excors. Vecors.
Vesanus. Delyrus.
Imprudens. Nullius iudicij.
Parum compos sui.
Cerebro carens.
Animo parum valido, apud Sal.
Insano cerebro.
Infrunitus, ἄφρων.
Mente captus.
Impos mentis.
Non sanæ mentis.
Stupidus. Margites.
Stipes sine sensu, sine sapore, elinguis.
Embarus. ἰμβαρὴς.
Communi sensu carens, apud Hor.
Vappa metaph.
Cæcus auribus, in prouer.
Communis sensus quia apparet oblitus.

Fooles, or Gesters.

Stulti. μωροὶ. Mori.
Moriones. Bardi.
Mimi. Circulatores.
Miaces. Morionem agentes.
Gesticulatores.
Risus concitores.
Γελωτοποιοὶ.
Ridiculi nugatores.
Scurræ. βωμολίχοι.

to Forbid.

Interdicere. παραγγέλλειν.
Inhibere ne rem cœptam prosequamur.
Prohibere ne facere incipiamus.
Vetare. Cauere.
Cauere graui senatusconsulto.

With all Force and power.

Vide with might and main.

to hold or keepe by Force.

Manuum vi, iustum meteri velle.
Ἢ δυνάμει τὸ δίκαιον τῇ διὰ τῆς χειρὸς ἑλκύσῃ. Hesi.
Rem vi, non iudicio gerere.
Frameis & gladijs fidem de foro, iuris tribunalibus, authoritatem de repub. auferre.
Lege manuum non ex præscripto legum rem gerere.
Jus in manu reponere.
Ferro quippiam diuidere, decernere.
Capillis, auribus, obtorto collo trahere. Vi perpellere.
Centauricè, Ciclopum more facere.
Rem legibus neglectis pro sua libidine gerere.

For euer, vide *Euerlasting.*

to Forget.

Obliuisci. Effluere.
Defluere ex animo.
Ire, abire in obliuionem.
Capere obliuionem.
Labi è memoria, è pectore.
Dare ventis.
Excidere alicui.
Ducere obliuia vel obliuionem.
Poët. Obliuioni dare, tradere.
Vino inscribere.
In vento & rapida scribere oportet aqua apud Catul.
Ventis tradere. Horat.
Delere ex animo.
Ex animo reuellere, ejicere.
Imis ceris eradere.
Sapientiæ est atque magnitudinis animi obliuioni tradere irrecuperabilis dispendium.
Nam rerum irrecuperabilium summa fœlicitas, est obliuio. Vide *to Dote.*

to make Forfeit, vide *to Confiscate.*

Forgetfull.

Obliuiosus. Obliuium.
Jnmemor.
Collecta obliuia damno.

Non ſubeunt animo meritorum obliuia noſtro.
Memoria infirma.

to be Forgotten, to make forgotten.

Æternum Lethes tegi ſub amne.
Interire à memoria hominum.
Iacere in obliuione.
Obliuionem veterum amicorum inuehere.
Longa obliuia potare.
Alicuius rei memoriam omnem tollere funditus ac delere.
Rebus geſtis offundere obliuionem.
Memoriam habere fluxam, parum tenacem.

I haue Forgotten it, or it is out of my remembrance or minde.

Excidit animo. Excidit.
Effugit. Oblitus ſum.
Aufugit. Fugit me.
Effluxit. Defluxit.
Cœpit me obliuio.
Obliuio ſuſtulit, aſſulit illa, id eſt penitus oblitus ſum.
Laticem omnem Letheum aridulis ebibi faucibus.
Venit in obliuionem.
Obliuio intercepit.
Exceſſit è memoria.
Elapſum eſt memoriæ, menti, ex vel è memoria
Effluxit memoria, à liquorum flexu ducta metaphora.
Memoria excidit.
Ventis & auræ mandatum.
In teneas euanuit auras.
Cribro excepi, non in dolio.
Memoria non retinui.
Inſcripſi vino.
Non rite audita recordor. Virg.
Omnia non memini, mens eſt mihi debilis, Iſta vix teneo. B.
Mantu. Effluxit & animo meo.
Euulſum ex omni memoria vitaque noſtra.
Nomen, loci, authoris, viri ſubterfugit mihis
Fugit exulatum pectore meo. Cic.
Hæc me fugiunt. i. non recordor.

to Forgiue or Pardon an offenſe.

Condonare culpam, crimen, & donare ſimplex.
Reatam facere gratiam.
Dare erratorum veniam.
Ignoſcere admiſſum.
Condonare præteritum erratu, peccatum, malefacta.
Tribuere veniam errori.
Mittere noxam. Terent.
Remittere culpam, dilictam, noxam, vulgus demittere dicit.
Indulgere.
Veniam dare culpæ.
Offenſam demittere, ſeu potius remittere.
συγγνώσεσθαι. συγγνώμην ἔχω, ut tradit Budæus.
Et ab aliquo veniam petere, orare, παραιτεῖσθαι συγγνώμην παρά τινος, eſt deprecari culpam, pœnam, noxam.
Facere gratiam delicti, apud Sall.
Condonare ſupplicium, Cice.
Offenſiunculam remittere.
Concedere apud Cic.
Relaxare. Laxare. Reſoluere.
Abſoluere nexum criminis.
Rumpere nexum vinculi, id eſt, peccati. Dare indulgentiam. Plinius.
Dare remiſſionem criminum.
Ferre veniam offenſis, frequenter ſacris literis.
Animaduerſionem remittere, condonare, apud Cic.
Peccatorum nubila tollere.
Sarcina ponderum prementium, leuare.

Eximere

Eximere noxæ, pœnæ.
Eximere nomẽ de tabulis, quod vulgo absoluere dicimus reum.
Liberare scelere, de crimine tollere.
Impunitatem dare peccatorum.

For your sake.

Tua causa. Tui causa.
Τὴν χαρὶν. τὴν χαριν σου.
In tuam gratiam, pro quo nonnulli vsurpant has voces, Respectu, & contemplatione tui minus ornatè.

For my sake.

Mea vel mei causa.
Meo vel nostro nomine.
Mea ex parte.
Meis verbis.
In meam gratiam.
In rem nostram.

A Forme, a shape, a Shoomakers Last, or Least.

Forma Formula.
Exemplar. Typus.
Figura. Archetypus.

a Fornace, vide Ouen.

a Forrest, a Parke, a Wood.

Nemus. Lucus. Nemus.
Ὕλη. Sylua, ὕλη.
Distingunt (fateor) nonnulli, sed differentia confundirur.

To Forsake, to Faile, to Lack, to Yeeld, to turne to the contrary part.

Desciscere Desciscere ἀφιστάναι.
Deficere. Rebellare.
A imperio deficere, vel à nomine à republica.
Vindicare libertatem.
A oppressionem tyrannidis arma sumere,
Nouis rebis studere.
Reuocare, redintegrare, instaurare amissam libertatem.
Colla iugo subtrahere.
Retrocedere.
Rebellionem moliri, facere.
Sese recipere, vindicare in libertatem.
Imperium detractare.
Seruitutis iugum excutere.
Transfugere.
Deficere ad Francos, ad Turcam.
Conferre se ad hostes. Cic.
Deficere ad regem, Salust.
Transire ad hostes.
Hinc transfuga, defector.

to Forsake or resigne his office, to giue ouer or go from his office.

¶ Abire prætoratu, tribunatu, magistratu, consulatu.
Defungi.
Ablegare vel abdicare se magistratu, consulatu, functionibus, dignitate sua nondum ad plenum functa defungi.
Deponere magistratum.
ἀπάγεσθαι ἀρχῆς ἢ παραλύειν.
Longum valere, iubere.
Decidere de dignitate, de officio.
Ab officio recedere. Cic.

to Forsake, vide to Leaue.

to Foresee, vide to perceiue, circumspect.

Forsworne, vide False.

Fortresses, strong holdes, or Bulwarks.

Munimenta. Munitiones.
Propugnacula ἔρυσμα. ἔρυμα.
ὀχυρώματα.
Fortalicia. Valla.
Præsidia

Præsidia. Castella.
ἐρύματα. Castra.
Turres. Arces.
Aggeres. Septa.
Refugia. Loca munita.
Defensacula.
Minæ murorum ingentes, Virg.

Fortune.

Sors. Fors.
Τύχη. λάχος. Alta.
Euentus Exitus.
Casus incertus.
Varietas ambiguitasque fortunæ.
Fortuna, quàm Budæus vocat stolidam ac proteruam rerum humanarum arbitram.

Fortunately, vide *Luckely.*

to try the Fortune, or to aduenture vpon fortune.

Stare fortuna.
Fortunæ se suaq; permittere.
Rei exitum experiri.
Tentare fortunam.
Fortunam periclitari, apud Cæsar.
ἐκκυβεύειν.
Venari, experiri fortunam.
Iacere, iactare aleam, *to Hazard, to Venture, or to put in aduenture.*
κύβον βάλλειν, διακυβεύειν.
Sene. Quod fors feret, æquo feramus animo.
Superanda omnis fortuna ferendo est, Poëta.
Fortunæ res humanas pro arbitrio flectenti & versanti se totum committere.
Auræ blandienti vela pandere.
Subijcere rem fortunæ.
Negotij euentum fortunæ committere arbitrio.
Belli virtutem, euentum experiri.
Vela ventis permittere, apud Quinti.
Fluctibus dare ratem apud Sene.
Ferri procella apud Virg. Æneid. propati ius fortunæ prout alea casus temerarius tulerit, *to Wauer in the Ballance of Fortune.*

ill Fortune, grieuous Aduersitie.

Res, fortuna, aduersa, contraria, incommoda, infesta, infensa, iniqua, inimica.
Grauis fortuna, reflans, aduersa.
Res afflictæ.
Malum substant.
Infortunium. ἀτυχία.
Aduersitas.
Malum Lemnium.
Ogygium. Tragicum.
Lerna. Ilias malorum.
Calamitas. Casus. Acerbitas.
Mala malis succedentia, agminatim ingruentia, &c.
Vno ex malo plura consequuntur.
Cui aduenit vnum, non aduenit solum.
Hinc etiam poëtis Cathenati labores dicti. Vide prouerb.

to haue ill Fortune, or ill lucke.

Infortunia pati. Fatis exerceri.
In salo huius vitæ circumstantibus agitari procellis.
Fortuna vehementer, acriter, acerbe, grauiter me opugnat, vexat, exagitat, vrget, premit, grauat.
Aduersis premi,
Ferri in precepts, præcipitium.
Conflictari incommodis multis & magnis. Cice.
Malo infortunio perire.
Facultatibus labi, *to Decaie.*

against ill Fortune, good Hope.

Ego ad omnes casus quibus humana vita subiecta, proposita, exposita est, patet. Fortis sum.

Co

Contrà fortunam paratus, armatus, firmus validus.
Firmissimis præsidijs conscientiç munitus.
Res humanas præclarè contemno, negligo, despicio, aspernor.
Valet animus, firmus est, seipso nititur, sua in seipso præsidia ponit, à seipso præsidium omne petit.
Aduersus fortunæ vim, impetum, conatus, iniurias, tela omnia seipsum corroborat.
Minimum res humanæ me mouent, afficiunt, perturbant.
Minimum laboro de rebus humanis.
Susque deque res humanas facio, fero.
Humanis casibus animi præstantia virtute, fortitudine resisto.
Fortunæ conatibus obuiam eo, occurro, obijcio me fortiter atque acriter.
Fretus conscientia fortunam sperno, contemno.
Firmat contra fortunam conscientia fortem facit, confirmat, auget viribus, validiorem reddit, mihi animos addit, virtutem, vires, robur fortitudinem, firmitatem.

Forthwith, vide *Out of hand.*

Foule, vide *Filthy*,

to make Foule, to Array filthily and sluttishly, to Defile.

Contaminare. Deformare.
Vitiare. μιαίνειν.
Commerare. Maculare.
Inquinare. Scelerare.
Polluere. μορύσσω.
Sordicere. Impiare.
Coinquinare.
Oblimare metaphoricè.
Violare. Sordidare.
Vitiare. Colluuulare.
Incestare. Cloacare.
Prophanare. Conspurcare.
Turpare. Tetrare.
Deturpare. Deuenustare.
Fœdare. Defœdare.
Spurcum, fœdum reddere, vel turpe.
Gregem sanctum contagione polluere.
Sufficere purpuram Cic.
Lesbiari. λεσβιάζειν.

Foules, vide *Birds.*

to Fray, vide *to Abash*, *to Feare.*

the Fraight, payed for carriage.

Naulum. Merces nautica.
Portorium, & Portorion.
Porthmion græcis.
Porthmeus dissyllabum & portitor, *a Barg-man, or water man, or a Carrier.*

a Franke benefit, vide *Benefit.*

Frantike, vide *Mad.*

a Fraternitie, a Brotherhood.

Contubernium. Sodalitas.
Conuentus. Conuenticulum.
φρατρία. Græcè.
A Diuis passim apud nos cognomenta habent.
Ineptiunt prorsus qui confratrias vocant.
Phratria enim vocabulum Græcum est, non deductum à fratribus, vt autumant.
Contubernales, epulones coëpulones, sylitros sodales saginandi plerumque

runque ventris gratia ita conuenientes Græci φρήτορας vocant.

Phratriarchus, φρατριάρχος est præfectus, præpositus & princeps fratriæ, *the Deane or warden.*

Curia similiter significat, *a Brotherhood.*

Vnde Curiales & tribules.

Without Fraud or Deceit, vide *Without, &c.*

Free, or at Liberty, his owne man.

Liber. αὐτεξούσιος.
Sui iuris. Suæ potestatis.
Suæ tutelæ. αὐτοκράτωρ.
Sui arbitrij. ἐλεύθερος.
Patria potestate solutus.
Dominationi nullius parens.
Suo iure libertateque vtens.
Ingenuus. Persius: Meus à prætore recessi.

Free from subsidie.

Virtute sua consequutus est, vt nihil, nullum fructum publicè penderet vt vectigalis non esset, vt esset immunis, vt ex eorum numero, qui publice aliquid penderent eximeretur, nihil publice solueret, vt esset expers onerum quæ publicè imponuntur, vt nullam pecuniam in commune conferret, vt publicis oneribus vacaret, vt tributarius non esset, vt nullum tributum persolueret.

Free from trouble.

Nunc quidem Dei gratia vacuus molestijs, sine molestia, cura, sollicitudine sum, procul absum.

Nulla me re animum paulò molestior, grauior, acerbior, exagitat, vexat, perturbat, commouet, afficit cogitatio.

Fruitur animus meus tranquillitate.
Bene est, tranquille est, commode est, quies est, pax est.
Tranquillitas est animo meo.
Animo sum ab omni molestia solutus, vacuo, libero, longe seiuncto.
Deibenignitas me omni molestia exemit, liberauit.
Ab omni molestia vindicauit, dirauit, eripuit, disiunxit.

Freely, without Dissembling, euen as I thinke.

Ingenuè. Liberè.
ἀπλῶς. ἐλευθέρως,
Ex animo. Citra fucum.
Renudatis animi penetralibus.
Recto pectore. Aperto pectore.
Vera fronte. Simpliciter.
Citra dissimulationem.
Rotundo ore. Tutò.

a Freedome, vide *Refuge and Village.*

Fresh, Caller, vide *New.*

to Fry, vide *Roast.*

a Frying-pan.

Sartago. Frixorium.
Patella. τήγανον.
Frictorium. φρύγανον.

Friendship, Amitie. Goodwill.

Amicitia. φιλότης.
Familiaritas. φιλία.
Beneuolentia. εὐνοια.
Necessitudo. Vsus.
Conuersatio.
Notitia pro familiaritate nonnunquam ponitur.
Sicut & Charitas à Cice. pro amicitia, & beneuolentia, ac Consuetudo pro intima quadam familiaritate ponitur.

Lim

Limen pro amicitia, vt exponit Seruius in Vir. Hinc limine pelli, limine ſubmoueri.
Eliminari, excludi, *To bee thruſted out*.
¶ Vetus amicitia, quæ ab ipſis propè cunabilis vna cum ætate accreuit, *Old acquaintance*.

a Friend, an Acquaintance.

Amicus. φίλος.
Familiaris. Coniunctus.
Beneuolus.
Charus. συγγενὴς.
Quicum bene conuenit.
Neceſſarius ſeu potius pluraliter.
Neceſſarij, amici, & quibus vti familiariter ſolemus.
Coniunctiſſimus.
Juratiſſimus, Plin.

a great Friend.

Quicum haud vulgaris intercedit amicitia.
Arctiſſimo, ſanctiſſimoque neceſſitudinis fœdere copulatus.
Affixus lateri alicuius.
Neceſſitudinis nexu tenacius aſtrictus.
Quicum neceſſitudo intima atque arctiſſima.
Et ſingulari in me beneuolentia.
Conſuetudine iunctiſſimus, quicum maxima familiaritas intercedit.
Alicui toto pectore deditus, *a hearty Friend*.
Certus, fidus amicus, prouerb.

to be Friends, or to vſe ones friendſhip, familiarity.

Vti quopiam familiariter.
Habere arctiſſimam vel amplam cum aliquo neceſſitudinem.
Summa alicui familiaritate coniungi.
Amicitiam bene vinctam habere.
Vti conſuetudine.
Conſuetudine, amicitia deuinciri.
Complecti aliquem familiaritate arcta.
Continuam cum quopiam fouere familiaritatem.
Intercedit mihi cum aliquo familiaritas maxima, cum quo mihi vſus multus eſt: mutuaque inter nos beneuolentia.

to get, to make Friends.

Contrahere familiaritatem, amicitiam, beneuolentiam,
Coniungere. ἑταιρίζειν.
Deuincire ſibi aliquem amicitia.
Inire amicitiam.
Adſciſcere amicitiam.
Jungere ſe alicui fœdere amicitiæ.
Inſinuare ſe in amicitiam, familiaritem alicuius.
Emereri amicos.
Amicitiæ fores aperire.
Jungere amicitias, familiaritatem.
Officijs prouocare, beneuolentia allicere.
Familiaritate deuincire, implicare.
Dare, immergere, inſinuare ſe in conſuetudinem.
Captare beneuolentiam, gratiam.
Magni viri conflare amicitiam, familiaritatem.
Amicitiam conciliare.
Conciliare, iungere ſibi aliquem fluuo muuere, id eſt, auro.
In fœderis ſocietatem trahere.
Amicitiam parere, gignere
Gratiam alicuius ſequi, eſt amicitiam ambitioſius captare, ambire, apud Cæſa.
Sic gratiam quærere, ſucupari, inquirere apud Cic.
Et ſimiliter gratiam acquirere, con-

sequi apud eundem.

¶ Amicitiam confirmare, firmiorem reddere, conglutiare, connexa sibi pectora, strictiore adhuc commissura conglobare, vide *to pacifie.*

to breake or to vndoe Friendship.

Amicitiam dissuere, scindere, violare funditus euertere, deponere. extinguere, labefactare, discindere.

Soluere amicitiæ vincula.

Amicitiæ tesseram frangere, perfringere, labefactare.

Scindere necessitudines sanctissimas.

¶ Inimicitias indicere, denunciare, suscipere, gerere, exercere, habere.

the Fringes or Borders of a garment.

Fimbriæ. κρασπεδα.

Laciniæ, cæsuræ vestium extremæ particulatim decoris gratia concisæ, *Fingers.* Limbelli.

Penicalamenta. Limbi.

Limbuli φυλακτήρια.

Extremitates oræ vestium. ὠὰ ἡγὸὰ.

Instita, *the hems or welts.*

From hence forth.

Deinde. ἔπειτα.

Deinceps. Sub hæc.

Dein. ἐνδεν. Exin.

Post. Postea. Posteaquam, *after, afterwards, after that.*

Vbi. Dum. At vbi. Simulac.

Vt, Simulatque. *as soone as.*

ὡς ὅ παχιστα. Simul vt.

Tum proinde apud Virg.

Interposito, interiecto deinde temporis spatio.

Mox pro eodem frequens, apud Plin

De hinc pro deinde., apud Sal.

Secundum cum accusatiuo, pro post frequens est.

Secundum eam pugnam.

Postea, multis labentibus annis, *a great while after.*

to be Frosen.

Gelari, apud Iuuen. Congelari.

Gelascere. πηγνύναι.

Congelascere. κρυσταλλοῦσθαι.

Durari glacie, λαγηρεῦσθαι.

Gelu constringi, astringi, durari.

Densari frigore.

In glaciem conuerti. Glaciari.

Asperitate hyemis densari. vide *to wax hard.*

to Frowne, vide *to looke Soxerly.*

Froward, Crabbed, Wayward

Difficilis. δυσάρεστος.

λευγαλέος μεμψίμοιρος.

Morosus. Quærulus. Seuerus.

Querulosus. Grauis.

Molestus. Peruersus.

Tristis. Onerosus.

Cilicum moribus vtens.

ἰγκλιζόμενος συγχὸς.

Insuauis moribus.

αὐθάδης καὶ χαλεπός.

Homo suorum morum.

Expers sensus communis.

Suis moribus, suo quodam instituo viuens.

Difficillimis moribus.

Intractabilis.

Qué ne bestiæ quidem fere possent

Qué non tolerent centum Ægypti

Iniucundis, asperis moribus.

Et prouerbialiter.

Leberide scabrosior vel asperior.

Thymbra victitans.

Echino asperior.

Totus Echinus asper.

Et præposterus, peruersus homo.

a Fruitfull, a Fertile or Battle ground.

Tem

Terra ferax. Fœcunda.
Opima. Luxuriosa.
καρποφόρα.
Omnium ferax. Fructifica.
Fertilis terra, pinguis, diues, frugifera, læta, alma.
Omnipara tellus, Solin. de Creta insula. Larga vitis, mira soli indulgentia, arborarij prouentus abundantes. Idem de India. In anno bis æstatem habet, bis legit frugem.
Ager Rheticus bonus frugibus, opimus & ferax. idem.
Solum diuitem fœtum prouentum effundens, præfœcundum.
Præpinguis, vber gleba, Fructuosa.
Fructifera. καρποφόρος.
Lætissimum latifundium.
Tellus, ager vberitatis inexhaustæ.
πάμφορος.
Terra, ager restibilis, παλιμφυὴς.
Restibilem fœcunditatem adferens.
Terra benigna, pro feraci, & fructus abundè reddente, apud Plin. ita de Ægypto loquente, Nulla est benignior tellus, nullus ager feracior.
Arbor vel tellus bifera, quæ bis fert fructum, sementem.
Fructum ædere. καρποφορεῖν.
Fruges fundere, fructificare, fructum ferre. *To bring forth fruit.*
Dare fœcunditatem terris.
Vberare fœcundum, vber facere.
πιᾶναι. *To make fruitfull.*

Fruitfulnesse, vide *Fertilitie.*

to make Fruition, vide *to Enioy.*

Full, Repleniſhed.

Plenus. Distentus.
Refertus. Refertus.
Satur. Tumidus.
Tumidis naugare velis, *to saile with full saile.*

Funeralls, Solemnities at ones buriall.

Funeralia. Sacra funebria.
Iusta exequiarum, apud Cic.
Supremi diei celebritas.
Exequiæ. Officium funebre.
Parentalia olim dicebantur & Iusta funebria. Feralia.
νεμιζόμενα, ὅσια
Parentationes.
Et inferiæ, apud Virg. pro sacrificijs quæ Manibus, vrbis vel inferis à veteribus soluebantur.
ἐνναλίσια
Feralis pompa i. exequialis quæ cadaueri offerendo exhibetur.
Et cultus feralis pro funebri & lugubri.
¶ Epicedium, Threnodia, Carmen funebre, exequiale, Ouid.

to keepe a great Funerall, or Buriall.

Iusta celebrare, soluere, persoluere perhonorificè.
Iusta funebria, honores funebres agere, peragere, regio sumptu.
Funebre officium exequi.
Mortualia soluere officia.
Exequias facere, seu celebrare, peragere.
Celeberrima parentatione peragere funus, funeris exequias.
Exequiari etiam dicitur.
καθαγίζεσθαι.
Supremis exequias ducere, dare, Solin.
Parentare parentibus.
Exequi vxorem defuncti, Plaut.
Inferias facere, soluere.
Funus satis amplum facere. Cic.
Iusta facere, conficere magnificè. Salust. Ferre dona sepulchro.
τὰ νομιζόμενα ποιεῖν.
Vita defunctis iusta solemni more facere, exoluere.
Ferre suprema alicui.

Et cineri ingrato ſuprema ferebant, apud Virg.
Dare iura vmbris.
Defuncti manibus parentare.
Funus magnificum, amplum, hononorificum deducere.
Ducere pompam funebrem.
Inſtruere pompam.
Jre, prodire in pompam funebrem.
Funebre officium, funus, ceremonias funerales agere, celebrare, *to keepe a Buriall.*
Proſequendo exequias honeſtare, apud Ambroſ.

a Funnell.

Infundibulum. χώνη.
Epichyſis.
Colum pro eodem.

Fury, vide *Anger.*

Furious, vide *Madde.*

Furthermore, beſids allthis, Alſo, Moreouer.

Quin Quinetiam. Nunc. Iam.
Tum ad hoc. ταῦτ' ἄγε.
Adhæc. εἰς ταῦτα. etiam.
Super hæc omnia. Item. Itemque.
Præter hæc, & hæc præter, Itidem.
ἐπὶ δὲ τούτοις. Inſuper.
Denique. Vltra.
Præterea. Vel.
Ὁμοίως δὲ. Similiter. Tum.
Porro autem Dein. Iam vero.
Eodem pertinet.
Sed pene exciderat.
Neque vero te N. Prætereo, Cic.
Quod ad reliqua pertinet.
Age vero.
πρὸς τούτοις, ἐπέτι.
Accedit his. Accedit ad hæc.
Huc accedit. Huc pertinet.
Supereſt.
Reliquum eſt. Huc tendit.
Huic confine eſt. Non diſſimile.
His finitimum eſt. Vide *Moreouer.*

G

to Gadde and iette vp and downe.

Volitare & vagari in foro, Cic.
Hac illac itare & circumcurſare, curſitare.

a Gaile, vide *Priſon.*

to Gaine, to Winne, to Profit.

Facere lucrum & reportare.
Frugem accipere.
Capere, facere emolumentum & decepere.
Facere rem, frugem.
Parare compendium.
Referre.
Fructum haud contemnendum.
Demetere commoditatem.
Colligere vtilitatem ex re multum frugifera, quæ commodo, vſui, emolumento ſit.
Maximè operæ pretium facere in re aliqua.
Fructus ſat vberes copioſoſque metere.
Colligere fructus non paucos.
Non mediocrem vtilitatem comparare.
Capere fructum, Cic.
Magnorum meorum laborum, multarumque vigiliarum fructum capi maximum. i. vtilitatem maximam.
Amplo fœnore compendium facere.
Adiumentum importare.
Vectigal magnum alicui adferre.
Vectigal facere.
Luculentam colligere meſſem.
Facere, capere meſſem, Proficere.
Facere profectum.

Fructum percipere, capere.
Adipiſci, comparare commodum.
Vtilitatem adferre.
¶ Commodis ſeruire, conſulere,
Circa emolumenti meſſem vigilare, *to Gape after profit, and gaine.*
Proſpicere ſibi.
Sui rationem ducere.
λόγον ἔχειν.
Suis ſeruire commodis.
In futurum, in poſterum conſulere ſibi.
Rei familiari inſudare, ſeruire, *to ſeeke his owne profit.*
Habere rationem rei familiaris, quã delabi ſinere flagitioſum eſt, vt ſcribit Cicero.

Gaine, Winning, Profit, or Vantage.

Lucrum. κέρδος.
Lucellum diminutium.
κερδῶφιον. Compendium.
Emolumentum. Fructus.
Fœnus. Quæſtus. Vſus.
Vſura. Aucupium.
Impendium, pro eodem, apud Varronem.

a Gammon or a Flitch of bakon.

Perna fumo indurata.
Coxa ſuilla fumoſa. Petaſo.
Petaſunculus diminutiuum, apud Iuuenalem. πέτρα.
Succidia. *a flitch of Bakon.*

to Gape, to Chinke or Chappe.

Findi. Diffindi.
Aperiri. Hiare.
Dehiſcere. Fatiſcere
Hiare æſtu, ariditate humus ſeu flores dicuntur.
Agere rimas.
Deduci rimis.
Ducere rimas, apud Ouidium.
Tenui rima fiſſus apud eundem.
Hiulcare. Catullus.
Cum grauis exuſtos æſtus hiulcat agros.
¶ Hiulcum, nimio calore deductum.

the Gard of a Prince. as, the Queenes Gard.

Stipatores. Apparitores.
Faſcium baiuli ῥαβδοῦχος.
Somatophylaces. Liburni.
Satellites pedeſtres.
Doryferi, à ferendis haſtis.
Latrones & laterani olim, quod principum ſtiparent latera vocabantur, qui nunc latrones à latendo dicuntur. Lictores.
Equeſtres corporis principis cuſtode Archeros vulgo vocant ab arcubus quos olim in equis ferebant, vnde rectius Arcigeri appellarentur: & latinius, ſicuti Græcis ἱπποτοξόται defendendi cauſa principem ſtipantes, circundantes, ex equo Sagittarij, apud Cæſ. li. V. de Bello Afric. Cum ſagittarijs ac funditoribus, hippotoxotiſque compluribus.
Quadruplatores.
Delatores. Emiſſarij.
Emiſſitij, Exploratores, Coricæi, idemfere *Eſpiers or Spies.*
σπαρασσῶς.
¶ Latus ſuum armatis hominibus ſtipare.
Se militari manu ſepire, *To haue a Gard.*
Satellitum poſt ſe trahere centurias.
Satellitium militare ad corporis tutelam, ſui cuſtodiam adhibere.
Δορυφορεῖν.
Obſequentibus fulciri cuneis.
Factionibus armatorum ſuccingi.
Aſcel.

Stipatus agmine amatorum, telis multis.
Armatus ſicarijs.

a Gardener.

Hortulanus. Cuſtos hortorum.
Horti curam habens.
Κηπουρὸς & κηπωρὸς. Olitor.

a Garland, vide *a Crowne*,

a Garment.

Veſtis. Veſtimentum.
Indumentum. Amictus.
ἱμάτιον. Crotoca genus veſtis.
Chiridota, *with long ſleeues.*
Ralla, *a bare, ora torne coat.*
Victus appellatione etiã veſtis continetur, vt ait Vlpianus.
Arca veſtiaria, ἱματοφυλάκιον.
Veſtiarium vulgus vocat.

to Gaſp, Gape, or Yawne.

Oſſitare. χασκάειν.
Os totum aperiri, commouere.
Diducere os.
Oſcitare, apud Ciceronem legitur.
Facere rictum.
Hiare. χαίνειν.

a Gaſping, Gaping or Yawning.

Oſcitatio actus ipſe, nempe intenſa oris apertio. χάσμη.
Pandiculatio toto corpore fit, quando brachijs extenſis, pedibuſque porrectis, os diducimus, quod vicij plerunque poſt ſomnum diurnum, præque laboris tædio, ſubrepere ſolet.
Et verbum Pandiculari.
σκορδινᾶσθαι, extendere ſeu protenere membra cum oſcitatione & capitis grauedine.

Gates, vide *Doores*,

to Gather thinges together, to Aſſemble.

Colligere. Corradere.
Coadunare. Coniungere.
Conglomerare. Compellere.
Congerere. Cumulare.
Accumulare. Aceruare.
Conflare. Contrahere.
Coaceruare. Cogere.
ὑποσωρεῖν.
Congregare. Corrogare.
Aceruatim cuncta congerere.
Vndecunque comparere.
Acetum parere.
Centuriare, apud Plaut.
Per faſq; nefaſq; congerere.
In vnum conferre.

to Gather, to Aſſemble, to come together in a place.

Conuenire. Coire.
In vnum locum conuenire.
Congredi. Congregari.
συνέρχεσθαι.
Venire in vnum, Virg.
Confluere in aliquem locum.
Conuolat populus, Terent.
Facere concurſum, in vnum locum currere.
Glomere, contrahere, congregare, compellere.
Animi gratia circumuolitare.
¶ Comitia habere.
Conuentum celebrare.
Agere cum populo, *to call the people together.*
Concire, conuocare multitudinem obſcuram.
Vocare cætum, conſilium.
Corrogare cœtum proximorũ. Soli.
Vocare, conuocare ſenatum.

Gelded.

Spado. Eunucus
ἐυνοῦχος. Semiuir.

Caſtratus

Castratus. Euiratus.
Exectus. ἐκτομίας.
Capus vulgo dicitur, cui testes sunt execti, testiculi amputati.
Thlasias θλασίας, qui attritis est testiculis.
Distingunt Grammatici Spadonem & Eunuchum, sed differentia sine robore est.

to Geld.

¶ Exsecare testes. ἐκτέμνειν.
Virilia resecare. Excidere.
ἀνδρίζειν. Euirare.
Emasculare. Castrare.
Spadonem eunuchum facere,

a Generall of an army, vide *a Captaine.*

Gentle, Ciuill, Courteous.

Humanus totus. Ciuilis.
Vrbanus. ἀστεῖος.
Facetus. σαρκάζος.
Comis. Lepidus.
Facetijs fluens, abundans.
Facundus. Antropelinus.
Habens leporem in verbis.
Modestus.
Moribus integris.
Moribus festiuis, ac citra grauitatis detrimentum amœnis.
Modestiam præ se ferens inauditam.
Nihil factitium præ se ferens.
Candidus, integer, sine fuco.
Gratiarum alumnus.
Apertus homo. Hilare ingenium.
Festiui & amœni ingenij.
Rara præditus humanitate.
Ad omnem humanitatem propensissimum habens animum.
Mira grauitate conditam præ se ferens comitatem, morumque ciuilitatem.
Comitate, conuictus facilitate, facetissimis colloquijs, atque omnium honestissima morum probitate quo suis præcellens.
Homo vrbanitatis ac facetiarum artifex.
Leporum ac facetiarũ disertus puer. Catul.
Homo iocis ac leporibus concretus.
Insatiabilis lerna nugarum.
Lepore, iocis salibus, vndique refertus.
Vafer tamen vitia tangit, & admissus circum præcordia ludit. Horatius. & Pers.

Gentrie, vide *Nobility.*

Gentleneſſe, vide *Courteſie.*

Gẽtly, Benignly, Fauorably.

¶ Benignè. Amicè.
Comiter. Populariter.
Candidè. Sincerè.

to Geſſe by diuinations what will happen, to Prophecie, to ſhew things to come.

Augurari. Diuinare.
Vaticinari. Præsagire futura.
Augurare. Prophetare.
Prædicere. Præsignificare.
Augurare. Futura prædicere.
μαντεύειν. πλανᾶσθαι.
Ominari. Augurem agere.
Ariolari.
Aruspicium agere, facere, de cœlo seruare.
Prodere ingruentia.
Canere, apud Virgilium.
Babylonicos numeros tentare, & genethliacorum more diuinare.
Futura significare, aperire.
Ex coniecturis prudenter collocatis colligere.
Conijcere.
Euentura fata dicere.
Ventura præcinere.
Oraculum ædere.
Tanquam de spiculo futura præuidere,

dere,coniectura prospicere.
Perendinum ventum præscire, præsentire.
Destinare oculis furem, apud Curt. pro certis quibusdam indicijs oculorum,furem denotare.

to Gesse,or to iudge by suspicion.

Conijcere. Coniectare.
Diuinare. μαντεύεσθαι.
Coniectura assequi,conlequi,prospicere,perspicere,cognoscere.
Colligere. Cogitare.
Interpretari.

Gesters,vide *Fooles.*

to Get,to obtaine.

Consequi, Adsequi.
ἐφικνεῖσθαι Impetrare.
Ferre,apud Terent.
Nanciſci. Adipiſci.
Quærere. Parere. Potiri.
Indipiſci pro eodem, apud Plaut. à quo frequentatiuũ Inde pro. apud Varronem.
Conquirere. Acquirere.
Obtinere. Lucrari.
Colligere. Eblandiri.
Exorare. Blanditijs impetrare.
Surripere cum datiuo personæ per falsam seu mendacẽ narrationem aliquid impetrare, exrorquere. principe vel senatu.
Impetrare,exprimere, extorquere.
Parare. Comparare.
Conciliare, tam in bonum quàm in malum.
Contrahere.
Conflare cum datiuo personæ,& accusatiuo rei constructa.

to Gat,or to Earne his liuing.

Conquirere victum, Quærere.
Quæritare,Viuere ex re aliqua.
Exercere sumptum suum opere rustico faciundo,apud Terentium in Heaut.
Lucrari victum.
Ob exiguum idq; incertum lucellum peromnia maria volitare transcurrere, vndis ac ventis vitam committere.
Maximis sudoribus, innumeris vitæ periculis sectari, quærere lucellum.
Vndique lucella venari.
Cibum per ignem quæritare & per saxa.
E flamma cibum petere.

to Get a good name, to become Famous.

Nominis splẽdorem,bonam famam, nomen adsequi.
Clarescere εὐδοκιμεῖν.
Magna cum gloria & gratia ad summam amplitudinem peruenire,apud Ciceronem.
Crebescere,percrebescere,increbescere.
Bene passim audire.
Enitere,& enitescere metaphoricè
Gloriam adsequi.
Altius emergere.
Celebrem fieri.
Diuulgari.Probus habeor.
Crescо,id est,honoratior fio.
Bonæ sum famæ.
¶ Summã rebus bellicis referre gloriam.acquirere famam.
Bellica industria,morum integritate, honestis studijs gloriam consequi immortalem.
Prorogare nominis famam.
Spargere famam.
Nomen adipiſci,augere,consequi.
Lucubrationibus ingentem parare famam.
Moribus egregijs mortalem extendere famam.
Egregiam laudem ferre,apud Virg. Gloria

Gloria ſuperare inuidiam.
Parare, captare famam, gloriam.
In exiſtimationem venire.
Exiſtimationem accipere.
Rebus geſtis inclareſcere.
Fama pulſare polos, & ſydera laude.
Nomine per vniuerſum orbem inclareſcere.
Colligere admirationem ſui, exiſtimationem, famam.
Famæ ianuum, ſeu aures hominum patefacere.
Quærere nomen per Gallica regna Hiſpanumque Tagum, &c.
Quærere famam egregijs factis, rebus bellicis, eruditione, virtute, literam ſtudijs.

to Giue, to Beſtowe.

Dare, δίδωμι. δῶναι.
Largiri. Tribuere.
Præſtare. Præbere.
Conferre. Concedere.
Offerre. Donare.
Impendere.
Impartiri vel impartire.
Dono dare.
Accumulate donis.
Largiſſimo ſinu, plena manu effundere.
Munera libare.
Condonare pro dare, datiuo vel accuſatiuo iungitur.
Mittere pro donare apud Virg.
Scribere pro dare, apud Horat.
Scribe decem Nerio.

to Giue niggardly.

Dare manu contracta, ſeu parca apud Hora. pro parcè, vel frigidè aliquid dare.

to Giue in waſte.

Dare in ſumptum, apud Terent.
Omnia conferre in commune.
Dare vt inſumatur in conuiuium, vel compotatiunculam, pro quo barbari dicunt, dare in antipodio.

to Giue ouer, vide *to Yeeld himſelfe.*

the holy Ghoſt.

Spiritus ſanctus.
Flammifer ſpiritus.
Sacrum pneuma. ἅγιον πνεῦμα.
Flamen ſacrum, almum.
Spirabile numen.
Flatus viuus.
Halitus, afflatuſq; Dei ſacer. Eraſ.
Paracletus, i. conſolator.
Myſticum ſpiramen in hymno natalis Domini.
¶ Afflatus ſpiritu ſancto almo flamine.
Illuſtratus ſacro lumine.
Diuinitus afflatus.
Θεόπνευστος.

a Giant, vide *Stature.*

a Gibbet, or Gallowes.

Patibulum. ἰκρίον.
Crux. σταυρός.
Græcum Π.
Furca. αἰώρα.
Gabalus apud Varronem, pro patibulo. Stipes.
Lignum in ſacris literis, pro eodem.
Trabs excelſa in libro Eſther.

Gifts or Benefits, Preſents.

Munera. Munuſcula.
Dona. δῶρα. Præmia.
Data pro donis in ſacra ſcriptura.
Xenia. Xeniola. Beneficia.
Lantia latinè.
Liberalitates.
Eulogiæ. εὐλογίαι.
¶ Munere, beneficio afficere. *to Beſtow a benefit.*
Conferre beneficium.

Donare

Donare muere aliquem.
Dare Donum. *and to beſtowe a benefit.*

Guilefull, vide *Craftie.*

Gilty, Wicked.

Reus. Noxius.
Facinerosus. Criminosus.
Peccator. Labe reus.
Obsessus culpis.
Vitijs contaminatus.
Sustinens culpam.
Delictorum mole obrutus ac sepultus.
Mole seu pondere peccatorum pressus, oppressus.
Nefandissimus, sceleratissimus.
Maximus peccator.
In vitiorum luto & sentina immersus.
Conscientiam occulto peccatorum reatu obstrictam tenens.

Giltleſſe, vide *Innocent.*

a Ginne, a Trap, a Snare.

Laqueus. Perdica. Trica.
Compes. Inuolucrum. Decipula.
Vendicula. Venabulum. Vide *Trappes.*

a Girdle, a Belt.

Baltheus, vel Baltheum.
σφεντόνη. Zona. ζώνη.
Cingulum. ζωστὴρ.
Cinctorium.
Cinctus substantiuum.
Strophum in hymno palmarum.
Cotriga. Lorum.

Glad, Mery, Ioyous, Delectable, Cheerfull.

Hilaris. ἱλαρὸς.
Alacer. Iucundus.
Lætus. εὐθυμος.
Serena seu explicata frons. *A Glad countenance.*
Frons defecata.
Frons generosa, hospite digna.

to be Glad, Merie, Ioyfull.

Lætari Exhilarescere.
Exporrigere frontem.
χὴ προσώπων ἀνίημι.
Plaudere. Iucundari.
Iucundus sum. εὐθυμέομαι.
Variè afficior.
Iucunditate perfundi.
Cum amiculis se recreare suauibus.
Operam dare rebus ludicris.
Virg. Soluite corda metu, secludite curas.
Tempus iucundum agere.
Curam animo expeliere, eruere, eximere.
Multi fabula plena ioci.
Leuare pectora diris sollicitudinibus.
Munera iucunda.
Excutere animo sollicitudinem curam.
Ferri lætitia vel differri.
Dare se iucunditati.
Gestire. Ouare.
Canere ad veteres verba iocosa modos.
Ouationem agere.
Relaxare animos, & dare se iucunditati. Cic.
Gaudere. Exultare. Triumphare.
Diffundere animos, frontem, vultumque, apud Ouid.
Alacri animo esse. Jubilare.
εὐθυνεῖν. Sustolere manus.
Hilarem hunc sumamus diem.
Lucentem hunc habeamus diem.
Hodie modò hilarem facere, Terent.
Hilariter viuere.

Gladneſſe, Reioycing, Delight and Pleaſure.

Voluptas. Gaudium.
Lætitia. εὐθυμία τέρψις.
εὐθυμοσύνη. Oblectamen.

Oblecta

Oblectamentum. Oblectatio.
Iucunditas. Delectatio.
Delectamentum. Delectamen.
Delinimentum. Delinimentum.
Deliciun & deliciæ in plurali, quæ nobis voluptati sunt, sicuti Amores Latini appellant rem qua maxime oblectamur, quæque nobis velut in delicijs sunt.
Vocis iucunditas ac alacritas.
Res est arbitrio non dirimenda meo.

Gladly. Willingly.

Vltro. Sponte. Libens.
Libenter. Cupidè. Auidè.
Maximè. Spontaneè.
Vehementer, vide *Willingly.*

To make Glad and Ioyous, to Recreate, to Refresh, to Delight.

Voluptatem adferre.
Adoptare gaudium.
Oblectare τέρπειν.
Volupe esse. Delectarie.
Grata gaudij dulcedine pertentare Animos præcordijs.
Recreare. Hilarare Exhilarare.
Lætificare, & ri, deponens.
εὐφραίνειν. ἱλαύνειν.
Iucat impersonale in tertia persona cum accusatiuo.
Delinire voluptate.
Lætum facere.
Delectamentum conciliare.
Afficere lætitia. Reficere.
Gaudio perfundere.
Parere lætitiam, & adimere mœrorem. Explere animum gaudio.
Cumulare, accumulare gaudium.
Iucunditate afficere.
Parare animos apud Ouid.
Eximere sollicitudinem.
Sollicitudinem ex animo amouere.
Vberiore letitia animum opplere.
Anxijs curis animum liberare.
Diuino quodam nectare perfundere.
Animos releuare dolere.
Delibutum gaudio reddere, Teren.
Multijuga voluptate animum delibutum reddere.
Incredibili quadam lætitia perfundere. Oblectamentum præstare.
Capere quoque pro magis afficere & oblectare. Ouid. Factum mirabile ceperat aures.
Pictura capit oculos.
Afficere animum res aliqua dicitur quæ oblectat.
Oblectare lumine.
Læta corda vel animum aliqua re pascere & oculos.
Jucundo pruritu titillare aures.

Glorious from a child.

Inflammatus ad gloriam à puero fuisti.
Jam inde à pueritia gloriæ studio atque amore flagrasti, spectasti gloriam ante omnes res à primis annis.
Tibi erat gloria omnium rerum antiquissima, in animo erat, in oculis erat, in amoribus erat, in delitijs erat. vide *Prowd.*

Glorie, vide *Honour, Praise*

Glue, Soulder.

Gluten. Glutinum.
κόλλα ἰχθύος. Viscus, Cic.
Birumen. media producta.
Ferrumen, apud Plinium.
Viscum in neutro genere, Col.
Lithocolla. *Stone glue.*
Ichthycolla. *Mouth glue.*
Glutinosa mollities.

A Glutton, a Gulligut, a Ranenour or deuourer, a great Eater.

Cibi pernicies. λαφύστιος.
Helluo. Gluto. Epulo.
Edo, onis. Gurges. Mando.

Gra-

Ganeo apud Iuuen.
Immensam habere gulam.
Gulæ parens.
Gulosus. Venter.
Ingurgitator. Genauius.
Parasitus. Lurco.
Edax & bibax. Vorax.
Profundæ, intempestiuæ, sordidæ Gulæ homo.
Catillo, onis. Insatiabilis.
Inexplebilis. Ligurio.
Comestor. Gulo.
Phago. Nepos.
Comedo, onis, Ligurior.
Apitius à Romano quodam nobili, admodumque gulolo.
Cotem alens Prouer.
Barathro βάφαγος.
Asini mandibula.
Gastrimargus.
Manduco & Manducus.
Qui etiam Bætilum deuoraret.
Heterognathus. ἑτερόγναθος ob voracitatem alternatim vtraq; mandibula cibum commandens.
¶ Infercire corpus.
Distendere ventrem aqualicusum,
Explere se. vide *to Fill.*

Gluttony, Rauening.

Ingluuies. λιχνεία.
Gula. Gulositas.
Intemperantia, λαιμαργία.
Crapula. Voracitas.
Gastrimargia. per g. in prima syllaba.
Abdomen pro vitio ventris ac gutturis, quam gulositatem vulgo vocant, frequenter ponit, Cic.
Ille gurges natus abdomini suo.

Gluttonous, Rauenous.

Gulosus. Intemperans.
Gastrimargus. Lurco.

to Gnash, to grinde the teeth.

Fremere. Frendere.
βρύχειν. Labra mordere.
Os distorquere.
Dentibus stridere.
Nares crispare.

to Goe or to walke.

Ire. Vadere. ἕρπειν.
πορεύεσθαι. Pedare.
Tendere iter, viam.
Tendimus in Latium.
Concedere, Terent.
Concede hinc domum.
Iter capere, facere, mereri, aperiri.
Gradiri. βαίνειν.
Gressus ferre vel inferre.
Carpere viam.
Incedere pro simpliciter ire, apud Liuium.
Concedere ad dextram, Terent.
Moliri iter, apud Poetas.
Ambulare, pro iter facere, apud Cic. ad At.
Premere humum.

to Goe away out of his country.

Recedere. Commeare in aliam regionem.
Totum percensuit orbem.
Se dare in viam, viæ committere.
Abire. ἀπαίνειν.
Iter ingredi. Inire viam.
Cedere patria, vrbe, pro discedere, Virg.
Inuitus regina tuo de littore cessi.
Patrios linquere fines.
Abscedere. Discedere.
Decedere. Sarcinas colligere.
Digredi. Secedere. Soluere.
Accingere se itineri, se ad iter.
Alium locum petere.
Abire vrbe.
Talaria inuere. Proficisci.
Auolare in aliquam regionem.
Migrare. Auferre se.
Moliri iter, apud poetas.

Iter instituere, ingredi.
Alio ire, se recipere.
Peregrè longinquas inuisere terras.
Conijcere se in prouinciam vltimam
Commouere se, pro abire seu discedere, apud Cic.
Concedere, apud Terent. & Liuium.
ἀναχωρεῖν
Corripere se inde, *To get him from thence.*
Credere se nocti. Guid.
Noctu iter ingredi.
Concedere aliquo, apud Cic.
Facessere, apud Nonium.
Rus iam iam proficisci.
Abripere se, apud Eras.
Itineri se committere.
¶ Postico decedere, sese subducere inscijs alijs, furtim abire *To slippe away.*
Postico fallere, Horat.
Abire fœtore relicto.
Abire, discedere hospite insalutato
ἀνεπιμολεῖν, *vvithout taking his leaue.*
Pro quo Cæsar in Commentarijs dixit.
Non conclamatis vasis abire.

to Goe backe, to Retire.

Retrogradi. Retroire.
Regredi. Recedere.
Excedere terris.
Remeare, Plin. Iter remetiri.
Si patrios vnquam remeassem victor ad agros.
Conuersus recurrere equis.
Reuocare gradum, superasq; euadere ad auras.
Refugere. Tergiuersari.
Repedare. Imitari nepam.
Retrocedere. Reuocare.
Referre pedem ac retrahere.
Gradum, pedem retroferre. Virg.
Pedemque refert quasi tactus ab angue. Sene. Audax virago non tulit retrogradum, vide *to recoile.*

to Goe about, to Attempt.

Conari. Moliri.
Affectare aliquid.
Niti. Eniti.
Parare. Sudere.
Satagere. Operam dare.

to Goe forward.

¶ Procedere, progredi.
Addere gradum, Plin.
Gradum promouere.
Inire.
Cæptum peragere cursum.

to Goe to bed, or to Sleepe.

Petere quietem.
Seram dare membris quietem, Virg.
Concedere cubitum.
Dare se somno, quieti ex labore.
Quieti se tradere.
Ascendere, conscendere lectum.
Ad quietem componere sese
Soporifero componere membra grabato.
Lassos artus componere cubili.
Moliri, condere membra thoro.
Conferre se dormitum.
Componere se lecto.
Capescere nocturnam requiem.
Cóponere se somno, deponere caput
Defessa thoro membra reponere.

to Goe in, vide *to Enter.*

to Goe out or forth a doores.

Efferre pedem. Excedere.
Migrare loco.
Pedem efferre. Exilire.
Prodire. Procurrere.
Educere se foras.
Proripere se ex ædibus foras.
Egredi, Exire domo, tecto, foribus Limine, laribus, templo.

to Goe forth or abroad, vide *to Come forth.*

to

to Goe on pilgrimage.

Peregrinari. ἐκδημεῖν.
Foris agere.
Peregrinare Romam, Hierosolymam.
Religionis ergo terra mariq́ue peregrinari.
Omnia terræ sanctæ loca inuisere, perlustrare, perreptare.
Pietatis studio ad terram sanctam peregrinari.
Peregrinationem ire inire votiuam, Erat.
Facta vota soluere, persoluere.

to Goe round about, to Compasse about.

Circumire. Lustrare.
Obire. Obambulare.
Ambire. Oberrare.
Circinare. Gyrare.

to Goe out of the way, to Erre, to Wander, to Stray abroad.

Errare. Palare Aberrare a uia.
Decipi errore locorum.
Vagari. Oberrare. ἀλᾶσθαι.
Diuagari. Circum ambulare.
Incerta sede vagari.
Deerrare. Declinare à via.
Deflectere è recta via.
χὴν κατὰ γῆς ἰλὺν ὀδόν.
Sursum ac deorsum per orbem vagari.
Ire per deuia.
Sursum deorsumq́ue cursitare.
Sparsim ac dissolutè ciuitatem obire palando.
Pecudum more pererrare a uia. Claudi.

to Goe a tippe to

Tollere, suspendere gradum.
Summis pedibus ingredi.
Summis pedum digitis.
suspenso gradu ire, incedere. i. placido.
ἀκροποδιτί.
ἐπὶ ἄκρων ὀνύχων.
ἐπὶ ἄκρων δακτύλων.
Summis pedum articulis vnguibus ingredi.

to Goe limping.

Ire pede incerto.
Ægrè pedibus ingredi. Columel.
Ferri pede incerto, apud Horat. pro ire cessabundè, id est, crebro cadendo. vide to Stumble.

to Go ouer or beyond.

Transire. Transcendere.
Transilire. Transgredi.

to Goe to law, vide to Pleade.

Goe to, vide well then.

Goe and be hanged.

Vel simile quid exitium vel perniciem imprecando.
Jre, Abire in malam rem, in malam crucem.
ἐς κυνὸς ἀρλες.
Jn maximum malum, in rem maximè malam.
Ire pastum ceruos ἐρρειν ἐς κορακας apud Aristophanem.
Ire ad furcas, ad Græcum Π.
Ἐς κόρακας πορεύεσθαι.
Ἀποφθίρεσθαι.
Et imperatiuus, φθείρου.
Jn malam rem.
Abi quò dignus es.
Quin tu abis in malam pestem, malum q; cruciatum, apud Cic.
Auferte in Macariam, prouerb.
Jn orci culum incidas. prouerb.
ἐς κωνὸς ὀρρὸν.

in Gobbets or morsels, vide Peecmeale.

a Goblet, vide a Cup.

God Almighty.

Deus. Omnipotens Pater.
Conditor, fabricator mundi.
Cœli sceptra tenens.
Vasti conditor orbis.
Concta suo qui numine torquet.
Numinum Rex. Cœlicola.
Superum rector.
Cæleste numen.
Supremi regnator Olympi.
Opifex rerum.
Qui temperat orbem.
Celsa Deus sedet arce, sceptra tenens.
Deus maris & terræ tempestatumque potens.
Rex magnus Olympi, hominumque deumque.
Cœli genitor.
Qui totum nutu tremefacit Olympum.
Qui regit ætherei radiantia sydera cæli.
Pater altitonans.
Omnium rerum autor, creator, conditor, opifex, artifex, effector.

the God of the sea.

Neptunus. Æquoreus Deus.
Jouis frater qui regnat in æquore.
Iouis frater qui tumidis regnat in vndis.
Rector pelagi tricuspide telo.
Cui sunt æquore sorte tradita.
Cui prima furentem fudit equũ magno tellus percussa tridenti.
Neptunus vasti cui parent æquora ponti.
Et quicquid magni continet vnda maris.
Neptunus motor aquarum.
Ambitamque suo circundat æquora terram.
Deus qui concitat æquora terras.
Neptunus tenens abditæ littora terræ.
Æquoreus pater.
Rex pelagi, Ponti.
Rector arenosi æquoris, qui terras gurgite quassat, humum.
Qui quatit immanes fluctu telluris arenas.
Profundi æquoris domitor.
Cui imperium est pelagi, sæuumque tridens.
Deus maris & tempestatum potens.
Domitor maris alti.
Concita qui ventis æquora mulcet.
Qui imo ciet æquora fundo.

to give God thankes.

Gratari Deo. Gratias agere.
Gratiam persoluere, Cic.
Qui sancti, qui religionem colentes nisi qui meritam dijs immortalibus gratiam iustis honoribus & memori mente persoluunt?
Grates agere non solùm poëticum, sed etiam oratorium. Cic.
Et grates tibi ago summe sol, vobisq; reliqui cœlites.
Gratulari pro gratias agere, apud Terent. in Heaut.
Gratulari Deo.

to praise God.

¶ Confiteri Deo.
Magnificare Deum.
μεγαλύνειν.
δοξάζειν τὸν Θεόν.
Glorificare. δοξολογεῖν

to take God to witnesse.

Deum contestari, obtestari, quod Græci vna dictione θεομαρτύρεσθαι dicunt.
Quem nihil latet Deum testem adhibere.
Deum testari, testem facere, vel inuocare, in testem citare, vocare.

Seu vt ait doctor Tharsensis.
μάρτυς γὰρ ἐμοὶ ὁ θεός.

God saue you.

Salue. χαῖρε. Salue plurimum.
Salutem tibi precor.
Optamus tibi salutem & omnia prospera.
Saluus sis.
Salue multum, plurimum, etiam atq; etiam, iterum atq; iterum.
Salus tibi.
Salue plus millies.
Saluere te Jubeo.
Saluum te esse gaudeo.
Opto tibi salutem plurimam, fœlicitatem perpetuam.
Aue. Bene sit tibi.
Salua sit tua dignitas.
Salua sit tua maiestas.
Salua sit tua præsentia.

God be your speed, or God saue all.

Fœliciter cedat,
Fœlix sit exitus.
Bene sit. κηλὸς ἔστω.
Mercurio dextro. ἀγαθὴ τύχη.
Fœlices adsint superi.
σύν δὲ, θεοὶ μάκαρες.
Furor diuinus adspiret, adsit.
Diuinum auxilietur numen.
Sine ope diuina nihil haud dubium valeamus.
Superi faueant.
Fœliciter cedat, exeat.
Fors fuat, apud Terent.
Prospere succedat, Prospera contingant.
Sit fœlix aut faustum.
Auspicatum sit.
Omnia prospere cedant.
Superi fortunent.

God send you Good luck.

Dij fecundent pro voto omnia.
Numina adspirent.
Bene vertat Deus.
Lætis auspicijs, optimis successibus, bonis auribus, læto omine exeat.
Lætis & faustis multorum omnibus.
Ex voto, ex animo, ex animi sententia succedat.
Prosperos rerum omnium successus largiatur Deus,
¶ Benè lepidè, prosperè, pulchrè, fæliciter procedere, cedere, subsidere.
Euenire ex sententia.
Succedere rectè.
Res successit opinione melius.
Lepidè hoc succedit sub manus negotium. Plaut. vide *God prosper your doings.*

God willing, with the helpe of God.

Si Deus cœptis annuerit.
Si Deus volet.
Si fas mihi detur ab alto.
Si ita Superis visum fuerit, placuerit.
Dijs adiuuantibus.
Fauente Christi numine.
Diuini numinis prouidentia.
Deo fauente, annuente, adspirante, volente, iuuante.
Deo bene fortunante.
Diuino accedente auxilio.
θεῷ θέλοντος.

Godly, vide *Deuout.*

Religiosus. Pius, Deuotus.
Religioni deditus.
Religionem colens.
Pietate insignis, Conspicuus, præclarus, grauis.
Quo iustior alter non fuit.
Morum & vitæ labe carens.
Castus. Sanctus. ἱερὸς.

Gone, vide *Past.*

Good, Honest.

Bonus. Probus. Præstabilis.

Frugi

Frugi. Bonæ frugis.
Integer, Iuſtus.

Goodmorrow.

Sit tibi fœlix huius diei exortus.
precor vt ſol hic tibi fœlix ſurrexerit.
Proſperitatis plurimum adferant tibi emergentes ſoles radij.
Faxit Deus vt hæc Dies tibi candidus illuxerit. vt eſt apud Eraſ.
Candidum tibi precor hunc diem.
Bonus dies.
καλὴ ἡμέρα.
Sit hæc dies tibi fœlix fauſtaque.
Opto tibi diem iuſtum lætum & bonum.

Good euen.

Bonus veſper. καλ' ἑσπέρα.
Bonum ſerum, non ſerò vt vulgus ignarum ſolet.

a Good name.

Nominis ſplendor, gloria, claritas, celebritas
εὐδοξία. εὐκλεια.
Nomen bonum.
Fama bona, inſignis, celebris.
Eſtimatio bona.
Laus, gloria.
Nomen multum, amplum, clarum, celebratum.
Famæ celebritas.
Viuere gloria & laude ob virtutem,
To haue a good name.

much good doe it you, vulg. breuius, *much good it you.*

Proſit. Sit ſaluti.
Sit ſalutare, ſalutiferum. Reſp.
Suſcipio lubens.
Gratum habeo.
Excipio animo lubentiſſimo, *I thanke you.*

the Good man of the houſe, vide *a Houſholder.*

Good for paine, ſickneſſe, as a Remedy for diſeaſe.

Præſens vel prælentaneum adferre remedium.
Conducere
Non vulgariter conferre.
Medetur. ἰᾶται.
Eſſe pro concedere, apud Terent.
Euphorbiæ ſuccus proficit ad ocularem claritatem. Soli.
Leuare dolorem, ſydenteriã, febrim, morbum, podagram.
Soli de lapide quodam, Pulſis calculis, renum dolores ac veſicæ leuat.
Subuenit, Remedio eſt cum datiuo conſtructa.
Sedare dolorem.
Profligare morbum.
Medicari cum accom.
Multum valere, pollere.
Efficaciam habere.
Caſtigare. Valere,
Emendare. Corrigere.

owne or proper Goods.

Peculium. ἰδιοσία.
Res priuata, propria, ſua cuiuſque.
Res domeſtica, peculiaris, familiaris.
Meum abſolutè.

a Good turne or benefit.

Beneficium. Meritum.
Officium. Donum.
Munus. Beneficentia.
Humanitas.

Gold-ſmithes.

Aurifices. Aurarij.
Argyrocopi. Fabri aurarij.
Sicuti ab argento Argentarij, argentariam exercentes. i. nummulariam.
Aurare, deaurare, inaurare χρυσοῦν. *to Gild.*

Sculptor argenti, Monetarius *A coyner.*

to Gouerne, to Rule.

Gubernare.
Regere imperio populos.
Imperij fræna tenere ſui.
Cohibere. Frenare.
Temperare. Præſidere.
Præeſſe. Moderari.
Regna. Sceptra tenere.
Premere ditione.
Late regere per orbem virtutibus.
Sceptris potiri.
Dominari, vide *to be a Lord.*

the Gout.

Arthetica, ſeu potius arthretica, ab ἄρθρον, id eſt, articulus, & Arthritis, idis.
Arthretici cruciatus.
Morbus articularis Artheſis.
Articulorum tortura, dolor, cruciatus
Iſtius morbi ſpecies ſunt.
Chiragra & Podagra. Inde podagricus, & podagroſus, pedibus podagroſis, laborans podagra.
Podagræ ardens doloribus, apud Cicero.
Arthricus ἀρθρικὸς & articularius ſubſtantiue, qui eo morbo laborat.

a Growne.

Tunica Talaris, de miſſitia.
Veſtis fluxa, laxa, longa
Ad talos vſque demiſſa, ſeu promiſſa veſtis. tunica.
Veſtis lacinioſa, laciniata.
Poderis med prod. cuius fit mentio in Apocal. ποδήρης.

Gratious, vide *Curteous.*

a Graffe.

Stilus. Graphium. γραφεῖον.
γραφεῖον. quibus in cera, in tabulis ſcribitur. penna, calamus, quo in papiro, in membrana ſcribitur.

Graine, vide *Corne.*

Gray colour.

Cinericeus, cinereus color, præſertim ſi ad albedinem vergat: vulgo dicitur, *Milliers Gray.*
Grizeus tametſi à pleriſq; vſurpetur, apud probatos tamen authores vix inuenias.
Giluus, a, um. ξανθός.

Gray Friers.

Seraphici. Gaudentes.
Coletæ. Capuciati.
Minores. Obſeruantes.
Fratres de obſeruantia, ſeu potius de obſeruatione, vt ait Valla.
Franciſcam. Chordigeri.
Nudi pedes. Fanigeri.
Minoritæ, & minimorum genus nouum nuperrimè repertum.
Calopodiati, funibus cincti.

a Grape or cluſter of Grapes.

Vua. σταφυλὴ. Botrus.
βότρυς. Botryo Botrion.
Vua appiana quæ à Columella.
Muſcarella dicitur, *Muſcadell Grape.*
Vinum appianum vel paſſum. *Muſcadell.*

to Gratifie.

to Graue, to Craue, to Intaile, to Cut.

Imprimere. Incidere.
Inſcribere. Inſculpere.
Incidere in æs vel in ære.
ὑπογλύφειν Cœlo, as, are.
Proſcribere pro eodem, apud Cic. ad At 2.

a Graue or a Tombe.

Sepulchrum. σῆμα. τάφος.
Monumentum. Buſtum. Vrna.
Cippus pro ſepulchro ponitur.

Templum

Templum pro ſepulchro, apud, Virg.
Taphus.
Tumulus. Sarcopagus.
Spelunca. Tumba.
τύμβος. Loculi.
Mauſolæũ penultima producta, quia per dipthongum ſcribitur, *a tombe of an honorable perſon.*
A Mauſolo rege Cariæ primo ſic dictam.
Fumoſo conditus cinis cado.
Sedes pro ſepulchro, Virg.
Sedibus vt ſaltem placidis in morte quieſcam.
Capulum pro ſepulchro ponitur.
Lacus in ſacris.
Æſtimatus ſum cum deſcendentibus in lacum.
Funus apud Virg. pro ſepulchro.
¶ Tumulum facere, componere.

a Graue-maker, or hee that carrieth dead bodies to their graues, and dreſſeth them with ſpices.

Veſpillo. Pollinctor
νεκροθάπτης ταφεύς. ἐνταφιαστής.
Libitinarius.
Sandapilarius.
Defunctifer.

to Grant ones requeſt.

Poſtulatis precibus annuere.
Petitioni, poſtulationi, votis ſubſcribere.
Pro te mea verba valent ac tetigere Deum.
Precibus benignum impartiri aſſenſum.
Precs tangunt, valent, pondus habent.
Voto paratis auribus annuere.
Audire precs, pro exaudire, apud Cic.
Ne apud te caſæ ſint preces quæſo, vide *to heare gently, and deſire.*

Great or mightie.

Ingens. Magnus.
μέγας. Inmanis.
Immenſus.
Immodicus.
Summus. Vaſtus.
Maximus. Trabalis.
Grandis. Arduus.
Vehemens Validus.
Inexhauſtus. Innumerabilis.
Innumerus. Infinitus.
Interminatus.
Inſanus apud Cic. & Plin.
Turpe caput bonis.
Pergrandis, & prægrandis.
Decimanus vel Decumanus.
Colloſſeus & Coloſſicus.
Abnormis, enormis, *Great and vnhandſome.*
Vegrandis, *Not verie great.*

to be Great with Child.

Geſtare vterum. Geſtare in vtero.
Ferre vterum. κυοφορεῖν.
Ferre ventrem, apud Liuium.
Vtero ingraneſcere.
Prægnare. ἐγκυμονεῖν.
Prægnantem eſſe.
Grauidam eſſe.
ἐγαστρίζειν. in Euang.
Gerere vterũ, apud Gel.
Ventrem gerere.
Ex clandeſtino concubitu vterum ferre.
Grauis vtero.
¶ Impregnare, pregnantem, grauidam facere concubitu, compreſſu, *To make with child.*

Greatly, vide *much.*

Greekes or Grecians.

Græci. Graij Argiui.
Argolici Achiui. Achæi.
Graiginæ. ἀργῖνοι.
Argæi Iaſides. Artici.
Pelagi. Danai. Dorici.

Quanquam à diuersis & locis & prouincijs deducantur, pro Græcis tamen indifferenter ponuntur ab authoribus.

Palliati præterea Græci vocantur à pallijs quibus vtebantur.

Greene colour.

Viridis. βλωθρὸς.

Prasinus media correpta.

πράσινος. Porraceus.

Topazinus.

Smaragdinus. Soli de smaragdis Scythicis, virent vltra irrigua gramina, vltra amnicas herbas.

Ærugo, *Verdegrease.*

Color hyali, i. vitri, hoc est, viridis, in 4. lib. Georg. Virg.

Herbidus color & herbeus pro eodem, apud Plin.

to Greete, or Salute.

Salutare. ὑγιαίνειν.

Dicere salutem, siue imprecari vel nunciare.

εὐτυχεῖν εὐπράττειν.

Dare salutem, Plautus. Venienti des salutem.

Salutem plurimam alicui impertire.

Plurima salute aliquem impertiri vel impertire.

Iubeo saluere te.

Multam salutem meis illi verbis annunciato.

to Griene, to Vex.

Vrere apud Terent.

Vro hominem, i. facio illi ægrè.

Ægrè cuiquam facere.

Vulnerare animum, mentes, sensusque. Mordere.

Offerre acerba, Terent.

Vexare, Facere dolorem. Cic.

Cruciare. Et grauari, *to suffer griefe.*

Torquere. Pertorquere.

Pungere, repungere.

Angere. Afflictare.

Conflictari per metaph.

Griefe, Paine, Wofulnesse.

Dolor, angor.	Cruciamentum.
Cruciatio.	Cruciatum.
Cruciatio.	Cruciatum.
Pœna.	Passio.
Jctus.	Acerbitas.

to Grieue, to Let, to Hinder.

Facessere negotium ὀχλεῖν.

Molestiam inferre, vel anxietatem.

Molestum esse. Grauare.

Obtundere quæstionibus.

Molestare. Perturbare.

παρενοχλεῖν. Quatere.

Intuibare. Turbare.

Exhibere negotium vel molestiam.

Molestias addere, Terent

Circumuenire difficultatibus.

Scrupulum inijcere.

Molestia afficere.

Renouare dolores.

Enecare metaph.

Nullum facere molestandi finem.

Obtundere aures alicuius grauiter.

Conflictare cum malo, Terent.

Mala aliquem frangere dicuntur.

Infestare. Inquietare.

Interpellare. Conficere.

Parum intempore interpellare.

Negotium interrumpere.

Serijs negotijs occupatum interpellare.

Quo pede cœpisti, sic bene semper eas.

Facere infestum vel habere.

Cruciare. Excruciare.

Torquere. Obturbare.

Irrequietum alicuius animum exagitare, impedire.

Impedimento esse.

Impedimenta obijcere.

Ob rem nihili in turbas pertrahere.

Excitare incendium, periculum creare. Obolere, metaph.

Demere tollere, auferre, leuare molestiam. *To put away sorrow and Griefe.*

to Grieue one, to make one penſiue.

Inijcere ſcrupulum, ſollicitudinem, curam.
Conficere alicui ſollicitudines.
Diuidere animum cura dicitur, hinc animum in diuerſa rapere, vt nunc hoc, nunc illud cogitet & mente voluat Poetæ, Diuerſæque vocant animum in contraria curæ.
Anxium reddere, addere, facere.
Anxium in diuerſa pertrahere animum.
Sollicitare, male habere, affligere, torquere animum domini, mentem heri, cura, res, negotium alicuius rei dicitur.
Angere, discrutiare, ſollicitum habere vel reddere.
Triſtitiam ſecum trahere.
Sollicitudinem ingerere, adferre.
Cura afficere, vel conficere.
In curarum ergaſtulum, altiſſimum pelagus detrudere, aliquem præcipitem dare. *to put in trouble.*
¶ Contra. Scrupulum alicui ex animo eximere, euellere.

to haue Griefe, or Heauineſſe.

Tædere. Tædium habere.
Tædio ſeſe enecare.
Mœrentur triſtiale lytis.
Male verere. Paſſim habere.
Cordi diros ictus inferre.

Grieuous, Troubleſome.

Moleſtus. Grauis.
Tædioſus. Intolerabilis.
Impenſus, Plaut.
Ingratus. Minimè acceptus.
ἐπίπονος. ἐπιπονώδης.
Acerbus. Infeſtus.
Infenſus. Amarus.
Oneroſus. Contrarius.
Odioſus. Importunus.
Obſiſtens. Aduerſus.
Reſiſtens. Perueax.
Erumnoſus.
Maxima in ipſius vultu ſunt ſigna dolentis.
Clauſum pectore vulnus haber.
Duros animi tolerare labores, ferre.
Multum moleſtiæ, negotij faceſſens. vide *heaue.*

Grimme, vide *Rough, and Cruell.*

a Grocer, vide *Apothecary.*

the Ground, vide *Field, & Earth.*

a Ground full of Buſhes and Brambles.

Dumetum. Rubetum.
Senticetum. Lumetum
Locus ſpinis obſitus, vepribus veſtitu. frutetum.
Fruticetum. Vepretum.
Spinetum, apud Plin.
Sciendum autem quod eiuſmodi nomina inetum finita, ſunt deriuatiua ſignificantq; primitiuorum copiam, & quaſi ſyluam quandam.

to Grow, to Flouriſh.

Vigere. Vegitare.
Florere. Floreſcere.
Valere. Pingueſcere.

to Grudge or repine at, to Murmer againſt.

Obſtrepere. ἀναγλαπάειν.
Recalcitrare ſermonibus.
Obloqui. Obgannire.
Contradicere. Admurmurare.
Obmurmurare. γογγύζειν.
Submurmurare. ὑπονφωνεῖν.
Reſponſare. Oppedere.
Occinere. Strepere.

Subiuiſſa voce loqui.
ὑπικαλεῖν. ὑπολίγειν.
Submiſſitare. Reniti.
Obſtrigilare. Obacerare.
Reclamare. Retragari.
Contrarium dicere.
Replicare vulgo dicitur.
Submiſſim expoſtulare, vt eſt ſeruorum, erga Dominos, vide to *Murmur*.

a table Gueſt.

Aliena ſectari prandia.
Myconiorum more ſeſe conuiuijs ingerere.
Mẽſarum aſſeclæ.
Aliena viuere quadra.
Tibicinis vitam agere.
Αὐλητὸς βίον ζῆν.
Lautè quidem, ſed alieno viuere ſumptu.
Inſtar muſcæ vel muris aliena delectari menſa.
Hinc vulgo vmbras vel cœnipetas vocamus, *ſmel feaſts*.
Qui Græce ἀυτικλητοι, μυῖαι, ἀλλοτροφάγοι, ἀλτρήκυδοι, dicuntur, qui non vocati, ſed ventris cauſa aliorum ſe ingerunt conuiuijs vt paraſiti.
Conuiuam vmbram ducere, σύσκιον ἄγεσθαι.
Vmbram adducere, apud Eraſ.

Guilfulneſſe, vide Subtility Craftineſſe, and Falſhood.

a Gulfe, a Swallow, or a bottomleſſe pit.

Voragines.
Βάραθρα. Barathra.
Profunditates immenſæ.
Altitudines aquarum.
Abaſſi. ἄβυσσοι.
¶ Altus, profundus. *Deepe*.

a Gullygut, vide Glutton.

Gunnes, vide Artillerie.

Gunpowder.

Sulphur nitratum.
Puluis tormentarius.
Puluis nitratus, nitrarius.
Salpetri Sal nitrum, *Saltpeter*.

a Gun-ſtone or pellet.

Globus bombardæ, globus tormentarius, ferreus, ſaxeus.
Sclopæ glandes, plumbæ, ſpherulæ plumbeæ, plumbatæ, minores ſiue *ſmall pellets*.

Gutters, Canels, Cundits, or Cocks.

Imbrices. Imbrices Canales.
ὑδρορόαι. Canaliculi. Stylobatæ. Aquagium & Aquæductus, *Water-pipes*.
Tubi & Tibuli, Græcè dicti Siphones, ſiſiphunculi, Salientes, apud Vitruuium, cæci ductus, exiguæ fiſtulæ ſiue aquæ ductus κρουνοί, vel potius fiſtularum capita.
Malti, vbera fiſtularum, apud Caſſiodorum.

H

a Hakney horſe.

Sturco, onis. m. g. Plin.
Equus meritorius, mercenarius, conductitius.
Equi vectigales.

a Halbard.

Bipennis, Rumegiſtus.
Halabarda apud Eraſ. omnium ferè aparitiorum & ſtipatorum Principum eſt in vſu.
Securis amazona vel romana.

a Halter, vide a Rope.

at Hand, before the dore or gate in preſence.

Pro

Pro vel in foribus esse.
ἐπὶ θύραις.
ἐπὶ πύλαις εἶναι.
Instare. Adesse.
In proximo esse. vide *to Approach.*

it is in your Hand, vide *Power.*

a Hankerchiefe.

Strophium, secundum Vallam.
Sudarium Sudariolum.
Reticulum à Cic. vocatur.
pannicolus à nonnullis pro eodem ponitur, vt pannicellus.
Pamiculus emunctorius.
Pannus, apud D. Hieron.
Linteolum. ῥάκος λινοῦν.
Strophiolum, apud Erasm.
ἱματιδιον. apud Pollu. pro sudario vtrinque fimbriato.
Pannuletum, apud Varonem.

Handsomenesse, Fairenesse, Comelinesse.

Forma. Pulchritudo.
Formæ præcellentia, dignitas.
Venustas. Speciositas.
Species. ἰδέα.
κάλλος. ἐυμορφία.
Decor, oris productè.

to Hang, to Tye vp.

Agere in crucem vel in cruciatum, apud Sallustium.
Cruce afficere, ornatius quàm Crucifigere.
Ligno suspendere.
Tollere in Crucem.
Omnes eadem tractare pertica, To *Hang them altogether.*
Efferre in crucem.
Sustollere in altum stipitem.
Affigere, suffigere cruci, σταυροῦν.
Crucifragio plexum furciis suspendere.
Frangere alicui gulam.
Dedere, dare cruci.

to Hang himselfe.

Laqueo vel media sibi consciscere mortem. ἀπάγχεσθαι.
Dare se in laqueum.
Facere se pensilem.
Et longam ex se facere literam Plaut.

to bee Hanged.

Laqueo vitam finire.
Animum laqueo claudere.
Patibulo suffigi, ad figi
Collum, Guttura laqueo ligare.
Aptare vincula collo.
Suspendi. In reste mori.
Implicare colla vinculis.
Suspendio interimi, perire.
Laqueo fauces innectere.
Sublimes putrescere. Comicus.
Elidere fauces laqueo.
Nihil interest an humi, an sublime putrescam.
Per gutturi per laqueum.
Strangulare ora.
Claudere vocis iter.
Prosocare animæ viam.
Appendi. suspendi in patibulo, in cruce. Agi in crucem.
Patibulum vestire.
Configi in ligno.
In arbore vitam ponere.
In crucem sibigiu sublati.
Abstulisse nobis Johannem crux dicitur.

a Hangman, he that executeth men condemned, or putteth them to death.

Lictor seu lorarius à ligando sic dictus, solebant enim lictores consulis ministri, primum Virgis vinctam reum cædere, deinde securi ferire.

Carnifex,

Carnifex, quod carnes ex homine faciat.
ἀνδροφόνος. ἀνδρολέτης.
Minister publicus, quem δήμιον Græci vocant. Tortor.
Spiculator. ξυστοβόλος.
Quæstionum, id est, torturarum præses.
Pœnarum exactor.
Agere carnificem, facere carnificinam, Plaut.

Happie, vide *Luckie.*

to Happen by chance to Come to passe.

Vsu venire. Contingere.
Accedere. καθήκειν.
In rerum natura cadere, pro interdum accidere. Quintil.
Obtingere, Euenire.
Cadere. Cedere.
Non omnia cedunt secunda, Cæsar.

Hard.

Durus. σκληρός. Asper.
Saxeus. Lapideus. Ferreus.
Chalybem & adamanta citius emollieris quàm illius animum.
Adamantinus.
Ferri & chalybis vincens duritiem.
ἀδαμάντινος. prouerb.

Hardly, vide *not Lightly.*

Hardnesse.

Durities.
Duritia robustissima, inuicta, Sol. de Crocodilo.
Tantæ firmitatis duritiei cutis vt ictus quouis tormento adactos repercutiat.
Idem de tauris Indicis, Tergi duritia omne telum respuunt.

Hard, one that can well abide or indure any paine.

Patiens inediæ & algoris.
Patientissimus laborum.
Indefatigabilis.
Cuius corpus ad omnẽ laborem occalluit.
Socratis callus, prouerb.

to waxe or become Hard.

Indurescere. Indurere.
Durescere.
Transire in testaceam duritiem.
Durum fieri. σκληρὸν εἶναι.
Concrescere. Condensari.
Lac vel aër concrescit.

Hardie, vide *Bold.*

to Harken diligently, vide *Heare.*

a Harlot, vide *Hoore.*

to keepe Harmlesse, vide *Recompence.*

a Harpe, a Lute.

Cithara. κιθάρα. Fides.
Lyra. Chelys. χέλυς.
Testudo, ex qua Mercurius citharam fecit.
Barbitus velum, multichordis.

a Harper, a Luteplayer.

Citharœdus, lyristes, lyricrepta, lyricen, fidicen qui citharà, fidibus canit.

to play on the Harpe.

Cantare citharà.
Pellere lyram.
Percutere, pectere citharam.
Pectine, id est, plectro pulsare, apud Virg.
Sonora citharæ fila tangere.
Citharizare κιθαρίζειν.
Ludere citharà. Docere aliquem fidibus. *To teach to play.*

to Harrow, to breake clods in the field eared, and couer the corne.

Occare Lirare.
Glebam comminuere. βωλοκοπεῖν.
Ligione raſtris glandes glebas frangere.
Semina crate dentata operire.
Raſtris terram domare, perfodere occidere.
Raſtris terram, mari.
Sartire & Sergulare.

a pure Heart, vide *a Cleane Heart.*

Harueſt, Harueſt time.

Meſſis. Veſtitus meſſibus ager.
Nudata acceperat area meſſes.
Larga prouenit meſſis.
Congeſtas area cepit opes.
Floren: ſegetes & area diues.
Mauris albeſcit meſſis ariſtis.

a Haſlenut, vide *a Filbird.*

to make Haſte, to hie, to come, or to goe quickly or ſpeedely.

Feſtinare. σφεύδειν.
Celerius. Ocyus exequi.
Accelerare. Percurrere.
Properare. Aduolare.
Præcipitare viam.
Maturare, recelerare aduentum.
Celeriter aduentare, accedere.
Currere. Celerare gradum.
Triptolemi currus aſcendere.
Cito properare gradu.
Volare metaph. Celerare.
Citato, non teſtudineo greſſu venire. Apul.
Euolare per viam.
Percitis curſibus præterueni.
Breui conficere viam longam, Cic.
Celeritate vti.
Vrgere iter.
Celeres mouere pedes.
Moras omnes abrumpere.
Pellere. Tollere.
Mora abeſt, nulla eſt.
Poſt minimum moræ.
Ponere vel rumpere moras.
Curſim contendere.
Ocius properare, mouere ſe.
Venire, Ire curriculo, celeriter.
δρομαίως ἐλθεῖν.
Propere abire.
Moram omnem reſcindere.
Accurrere ad aliquem, Cic.
Tu ſi minus ad nos, nos occurremus ad te.
Approperare.
Conficere ſpatium, Cæſar.
Magno ſpatio incredibili celeritate confecto. *With great ſpeede.*
Celeritatem adhibere, apud eundem.
Facere ſe celerem, apud Plaut. pro feſtinare.
Vorare viam, apud eundem.
Ruere ad forum, ad portus.

with all Haſte or ſpeede.

Summa feſtinatione.
Quam ocyſſimè.
Curis quadrigis.
Nauibus atque quadrigis,
Velis equiſque.

Haſtely, Speedely, in Haſte.

Raptim. Properiter.
Statim. Curſim.
Curriculo. Ex tempore.
ταχύ. ταχέως.
Subitò. Confeſtim.
Tumultuanter, è veſtigio, nulla mora facta.
Citato, Cito. Properatim.

Per

Per transitum, vt dici solet.
In transcursu. Perfunctoriè,
Tumultuariè. Festinato.
Properè. Properanter.
σπουδαίως. Fstinanter.
Celeriter. Velociter.
Acceleratè. Ocyus.
Omni festinatione.
Sine mora.

a Hat, a Cap, or Bonet.

Pileum. πίλεον. Pileolum.
Pileus, pileolus, sub genere masculino pro eodem ponuntur.
Tegmen capitis, operimentum seu capitis velamen.
Capitium. βαλαχρινον.
Biretum. κωνῖ.
Galerus seu galerum à quibusdam pro pileo vlurpatur.
Cassia κασία, qua dictione apud Latinos Valer. Max. vsus est, *a Hat with a broad brim*, vtimur enim ea ad arcendum æstum.
Insigne doctoratus galerum, rubicundum.
Pireum violaceum.
Pileum instar pyramidis in fastigium acuminatum *A spanish felt.*
Petasus. Vmbella.
πετάσιον.
Galerus stramineus, eiusdem significationis cum Cassia, nam & apud Flandros è culmis tritici nectuntur galeri.
Culio apud Iul. Capito. genus pilei viatorij.

to Hate, vide to Enuie.

great Hatred, old grudge or displeasure deeply rooted.

Dissidium amarulentum, acre.
Odium capitale. Agreste.
Atrox, Pernicioſum.
Implacabile. Acerbum. Cæcum.
Odium Vatinianum, Nouercale, Fatale, irreconciliabile, perpetuum.
Simultus pertinax, Aspera.
Vetus atque antiqua simultas.
Bellum internecinum, apud Liu. & Plin. *Deadly warre.*
Funestum. Atrox.
Bellum irreconciliabile.
ἄσπονδος πόλεμος.
Exitiale, perpetuum, archidamicum bellum, biennale, decennale, vide *Enuie.*

to bring in Hatred.

Parare, generare inuidiam.
Fauorem adimere.
Furialiter odisse.
Creare, incitare odium, Cæsar.
Concitare offensionem, odium.
Parare odium & dissidium.
Conflare inuidiam, odium.
Odijs nefandis exedere aliquem,
Certare odijs.
Concitare inuidiam.
Tale dictum illi peperit inuidiam.
Verbo sibi conflauit odium amaro.
Magnas odij sui fecerat accessiones. Cæs.

Hatefull bribe rie.

Hated of all men.

a Hauen.

Statio. ὅρμος. Portus. λιμήν.
Nauale. Nauium statio. ναυσταθμον.
Naualia. Ostia pro portu marino ponitur. Porrò Hyberna seu hybernacula non sunt nauium stationes, sed loca in quibus milites faciunt stationes mensibus hybernis.

to come, to enter in the Hauen or Porte.

Tangere littora Ponti, Ostia maris.
Littora tenent fauces.
Accipere tellurem.
Arua tenere, carpere.
Rates armis inferre.
Aduertere proras.

Ripam

Ripam fœlici tangere portu.
Littora præripere.
Ad litus peruenire.
Vertere ad littora puppes.
Prouehi portu Portas intrare.
Portu subire, considere.
Anchora de prora iacitur.
Stant littora puppes.
Deferri in portus.
Littora subire.
Oram soluere funes.
Naue. Retinacula.
Classem. Vela,
Portu se condidit alto, & plenis subit ostia velis.
Iungi tuo celerem littore siste gradum
Se ad littora præceps cum fletu precibusque tulit.

to depart from the Hauen,

Ab litore funem rumpere.
Digredi Oris.
Littore deducere naues.
Littora deserere.
Allabi Oris.
Obuertunt pelago proras, dente tenaci anchora fundabant, & littora curuæ præterexunt puppes.
Aduertere puppim ripæ.

the Hanches, vide Buttockes.

to goe Hawking, or Birding.

Auibus insidiari. Aucupari.
Pedicas ponere.
Insidias moliri aniculis.
Aues viscata fallere virga.

Hazard nothing to fortune.

Hortor suadeo ne fortunæ fidem habeas, confidas, credas.
Ne eam stabilem, firmam, certam, constantem ducas.
Ab ea caueas cauteq; cum illa agas.
Vt illius instabilitatem, leuitatem, inconstantiam, varietatem, mutationem, varios casus, vicissitudinem extimescas.

the Head.

Caput. Capitellum. Sinciput, *the fore part of the Head.*
Occiput & Occipitium, *the hinder part of the Head.*
Pala annuli, *a rings head.*
Cephale, vel Cephalis.
Caput efferre, quatere.
Tollere. Abdere.
Perferre. Subdere.
Occulere. Vertex, *the head, or the crowne of the head.*
Capito, Caput turpe grauatum, tardum, *a logger head.*

to Behead, or cut off the Head.

Truncare, detruncare.
Amputare, Præcidere caput.
Capite plecti, orbari.
Auulsumque humeris caput, & sine nomine corpus.

Headlong, vide Vnaduisedly

of his owne Head, vide Without helpe.

to Heale, to Cure.

Ægroto salutem reddere.
Lethales morbos, tabem de corpore pellere.
Membris ab egris omne morborum genus deducere.
Reddere, restituere sanitati pristinæ,
Dare. reddere salutem. Sanare.
Medicari. Mederi.
Sanum aliquem facere.
¶ Sospitare. Seruare.
Incolumen seruare, vide *to Cure.*

to Heale, to Cure wounds.

Mederi vulneribus, Cic.
Medicari cuspidis ictũ, Virg. Vulnus obligare, fouere oleo, vide *to Cure.*

to

to be in good Health, to liue in Prosperitie.

Athletica, pancratita, firma, bona esse valetudine, prospera, fœlici, fausta. non in fœlici, &c.
Vti firma, nimis commoda valetudine.
Valere. ἰσχαίνειν.
bene habere.
Basilicè agere.
Valere ex animi sententia.
Valere pancraticè.
Basilicè, athleticè, pugilicè, commodè, bellè.
Bona valetudine esse.
ἐυπαιρεῖν.
Fœliciter, hilariter viuere, habere.
Secundis rebus vti.
Glisscere in eadem significatione, apud Columel.
Ex animi sententia viuere.
Bene habere.
Præclarè & benè dicitur nobiscum agi, vide *Whole.*

to recouer Health, vide *Waxe strong.*

a Heape, a great deale, or a great sort.

Cumulus. Strages.
Agger. Aceruus.
Stryes. Conglomeratio.
Congeries. σωρός.
Congestio.

in Heapes, without order.

Turmatim Aceruatim.
Armentatim.
Gregatim. ἀγελαδὸν.
Conglobatim. Sturmatim.
Cateruatim. Agininatim.
κατ' ἴλας, ἰλαδὸν. Partim. Apul.
Constellatim, apud Liu.
Cumulatim. Cumulare.

Heare.

Crines. Pili.
Cirrus, *curled Heare.*
Spiræ. Capillamentum.
Lanuguines primæ.
Capillitium. Cæsaries.
Coma. propriè mulierum.
Capilli capitis propriè sunt pili, quos ad modũ cinni, vnde cincinni quos Martialis anulos vocat

curled, crisped or broyded Heare.

Cirrus, Capilli intorti, crispi.
Calamistrati crines.
Calamistro torquere capillos. *to crull the haire.*
Calamistrum focale. *the iron wherewith the heare is curled.*
Calamistratus puer, cirrhatus, crispus crispulus, anulatos habens capillos, *that hath curled haire.*

to let the Haire grow.

Barbam capillumque submittere, apud Suet.
Barbam promissam gestare.
Cæsariem promittere.
τὴν κομὴν πωγωνίαν, apud Philost.
Componere cæsariem, cinnos, crines. *to trimme or dreste the haire.*
ἀβεγκεμᾶν.
Comæ curandæ operam dare.
Comam implicatam extricare.

to cut the Haire, vide *to Pole the head.*

to platte the Haire.

Dependulos cincinnos ornare.
Intorquere capillos.
Nectere cincinnos.
κορυμβὸς πλέκειν. Alienis capillis verticem struere. Hier.

to Heare, to Perceiue, to Vnderſtand.

Audire. Tenere. ἀκούειν.
Auſcultare cum accuſat.
Inaudire pro perfectè audire, apud Cic.
Ad vocem alicuius aures ſubrigere, animum aduertere.
Erectis auribus ſtare.
Capere. Intelligere.
Percipere. Sentire.
Exaudire, nonnunquam pro ſimplici ponitur.
Perſentire. Accipere.
Auribus hærere, cadere, accipere.
Demittere in aures.
Aures præbere, facere, pro audire, ſeu credere apud Cic.
Dare aures verbo Dei, fabulis.
Aures arrigere, accommodare, admouere, adhibere, applicare.
Animum aduertere mentem.
Figere animo dicta alicuius.
Animos adhibere.
Voces percipere mente.
Pendere ab ore narrantis.
Apponere ſenſibus.
Captare voces.
Auribus recipere, condere.
Aures afferre præbere, intendere dicto, verbis vocibus.
Bibere auribus.
Auide auſcultare.
Quæ dicam animis aduertite veſtris, Accipite animis atque hæc mea figite dicta.
Accipite hæc animis lætaſque abhibite mentes. *to hearken diligently.*
Olfeci. Accepi. Didici. *to heare ſay.*
Increbuit apud me.
Auditione accipere aliquid, apud Cic.
Ex rumore cognoſcere.
Populi niti rumoribus, Cic.
Coram cum veniſſem tenuem quietē audi ionem ea de re accepi.
Accipere fama aliquid, Plau.
Vidi, non ex audito arguo.

to Heare gently, to grant.

Exaudire & inaudire, pro bene & perfectè audire.
Precibus alicuius dare.
Fauere. Annuere. Succumbere.
Efficere preces ratas.
Audire percantem.
Audire, pro audita concedere, apud Virg.
Votis ſuccedere alicuius.
Parare interceſſori, apud Cic.
Precibus cedere.
Excipere preces.
Precibus moueri.
Flecti. Vinci. vide *to Grant.*

Heate, Warmth.

Calor. Æſtus, Cauma.
καῦμα. Feruor.
Calor vehemens.
Solacer, feruens, flagrans.
Solis flagrantia ardor.
Soles pro æſtu.
Incitatiſſimus calor.

the Heauen, or Firmament, or Skie.

Cœlum. οὐρανός. Aër.
Æther. αἰθήρ.
Olympus. Aſtriferæ ſedes.
Sedes Olympica beatorum.
Diuorum manſio, requies, domus.
Superiorum lumina. Aſtra.
Arx ætherea, Aura cœleſtis.
Sedera, cœleſtia quę regna.
Sinus Abrahæ. Solum cœleſte.
Regnum cœlorum. Paradiſus.
Polus. πόλος. Axis.
Altum pro cœlo ponitur à Virg.
Maia genitum dimittit ab alto.
Aula aſtrifera. Campi Eliſij.
Magni tecta tonantis, regaliſq́ue domus.
Celſa Deus ſedet arce.

to goe to Heauen.

Migrare in cœlum.
Astra subire. Seruare.
Superos petere.
Recta ad cœlum contendere.
Superas euadere ad auras, Virg.
Beatorum conjungi consortio.
Cœlestis patriæ munera læta subire.
Perpetuæ gloriæ portum fœliciter introire.
Æternæ vitæ exordia sortiri.
Astriferas post funera scandere sedes
Sedis & securitatis æternæ portum petere.
Æthereas post fata subire domos.
Inferri Abrahæ sinui.
Astrigerum ire in axem.
Conscendere ad æthera.
Ascendere in cœlum.
Cœlum ingredi.
Volare, euolare in cœlum.
Ad cœli palatium ascendere.
Migrare ad cœlum.
Stola immortalitatis indui, vestiri.
Ad fœliciora regna transire.
Æternæ gloriæ coronam accipere.
Perpetuam transire ad vitam.
Cœlesti gloria coronari.
Æternæ beatitudinis mansionem recipere.
Æthera petere.
Abiecto corporis exuuio in angelorum demigrare consortium.
Elysios inuisere campos, & fortunatæ regna beata plagæ.
E corporis diuersorio in cœlestem domum migrare.
Recta in campos Elysios demigrare abire, vt poetæ arbitrantur, putantes animas è corporis huius domo migrare ad campos Elysios.
Penetrare summi limina celsa poli.
Cœlicolum tecta subire.
Cœligenum ascendere sublimia tecta
Ad sedes beatorum, ad æterna gaudia transferre
In beatorum recipere coloniam.
Mundi pressuris eximere.
Venenati diaboli faucibus liberare.
Laqueis secularibus exutum paradiso restituere.
Cœlo accipere, apud Virg.
Astriferæ aulæ limina pandere.

Heauenly dwellers. vide *Dwelling, &c.*

Heauinesse, griefe, Trouble, Sadnesse.

Difficultas. Labor.
Dolor. Luctus.
Ægritudo. Tristitia.
Ærumna. Sollicitudo.
Afflictio Amaritudo.
Acerbitas, apud Cic.
Cura animum discruciat.
Scrupulus. Molestia Negotium.
Nodus & Moles per metaph.
Crux quoque Latinis ponitur pro omni, quæ molestiam adfert.

Heauie, Waightie, grieuous.

Graue. Arduum.
Laboribus ac miserijs adflictum.
Ponderosum. Onerosum.
Colosseum vel colossicum.
Operosum. Difficile.
Haud facile factu.
Negotiosum, in quo multum negotij est ac laboris.
Maximæ difficultatis. Acerbum.
Molestum. Magni laboris.
Laboriosum. Intolerabile.
Aditu periculosum.
Factu perquam difficile, vide *Grieuous.*

to take into Heauen.

Gloriæ Olympi facere participem.

a Hedge, a Mound.

Septum. Sepes vel seps.

Sepimen.

epimentum. Vallum.
ε παμμίγον Maceria.
ερίφραγμα.

to Hedge, vide to Encloſe.

the Heele.

Calx ſub genere maſculino.
Calcaneus.
Calcaneum. πέρνη.
Pernio, græcis Chimetlon, *the Kibe in the Heele.*

a Heg, a Fairie.

Incubus. Dæmon. Inſultor.
Ephialtes qua dictione Valerius Max. apud Latinos vſus eſt.
Pnigamon. πνιγάμων, ἢ πνιγαλίων. vide *Fairies.*

the Hell.

Jnfernus. Inferus.
Erebus. Tartarus.
Auernus. Infera.
Gehenna Græci ſcribunt ſine aſpiratione media, Hebræi Gehennam.
Stygia palus, Orcus.
Foſſa infernalis. Phlegeton.
Sine ſole domus, Virg. Acheron.
Damnatorum locus.
Styx. Cocytus.
Chaos Tartareum. Barathrum.
Sulphuris amnis, in verſibus ſybillinis.
Jnfernæ & inferæ ſedes.
Stagnum igneum ac ſulphureum.
Lacus ſulphureus,
Vmbræ tartareæ.
Tartarus Phlegeton. Fœda palus.
Lacus Phlegetoneus.
Jn amabile regnum.
Pureus infernalis ἄιδης.
Plutonis ſeu Ditis regnum.
Tartareæ ſedes atq; oſtia Ditis.
Vallis tenebrarum, caliginis.
Lacus inferior, in ſacris.
Phlageton, Cocytus fluuij ſunt infernales, vt Styx & Acheron.
Loci pœnarum, & Hebraium.
Extremæ tenebræ ſeu exteriores.
Sceleratorum ſedes atque regio.
Janua nigra. Propertius.
Panditur ad nullas ianua nigra preces.
Carcer tenebroſus, cæcus.
Orcæa charybdis.
Fœculentus, terreſtris alicui carcer.
Igneus fluues.
Hypogræa clauſtra Barathri.
¶ Jnfernalis. Tartareus, Auernalis fluuius ſeu amnis, &c.
Reliqua require inter poetica.

Hell fire.

Ignis gehennæ.
Tartarea flamma.
Ignis infernalis.
Æternum, extremum ſupplicium.
Horrenda, extremaque internecio.
Bulæ.

to goe to Hell.

Jnferos adire lacus.
Nigros viſere Manes ante diem.
Ad Cocytum demigrare.
Obſcura regna ſubire.
Ad tartara pergere, petere.
Plutonis ſub terra inuiſere ſedes.
Αἰδόσδ' ὑμᾶς ὑπὸ κεύθεσι γαίης οἰχέσθαι. vt eſt apud Home.
Paludem igniuomam gehennæ hæreditare.
Stygias peruenire ad oras.
Jn ignis æterni abyſſum corruere.
Ditis defunctum accedere regna.
Ἀπορθιμένην δόμον ἄιδος εἴσω. vt eſt apud eundem.

to bring to Hell.

Animam in tartara fato præmaturo mittere.
ψυχὴν ἄιδι προΐαψεν. Hom.
Æternis obijcere malis.
Deturbare in auernum.
In vel ſub triſtia tartara mittere.

Demittere orco aliquem.
In tartara deijcere.
In auerni barathrum in acherontis tenebras deijcere, mittere.
ταρταρῶν.
Detrudere ad Stygias pœnas, & auerni tartara ditis. Virg. in 7.
Hinc via tartarei quæ fert,
Acherontis ad vndas.
Ducere, præcipitare in infernum.
εἰς αἴδην καταγειν, *to lead to Hell.*
Mittere ad orcum.
Animam trahere ad præsepia Ditis.
Seculi sordibus prægrauarum in flammas tartareas demergere.
In Phlegetontis præcipitare fluenta.
dehiscere, terra sub tartara rapere.
Chasmate, tellure dehiscente viuos in infernum demittere.
Profunda demergere abysso, quod vulgo condemnare dicitur, mittere in gehennam, tenebras exteriores.
In profundum Tartatorum relegare.

the Diuell of Hell.

Dis, ditis.
Tenebrarum Præses, Plauto.
πλούτων. Orcus.
Summanus, diuitiarum & inferorum deus: summus inter manes dictus Ouid.
Summano templa ferunt.
Apud Plutonem agere, *to be in Hell.*
Apud inferos habitare.
Colere regiones Acherontis.

Hell Spirits.

Dæmones. Dæmonia.
Manes. Lemures.

to Helpe, to Ayde, or Assist.

Subuenire. Succurrere.
Auxilium dare, ferre, præbere, præstare.
Auxiliari. βοηθεῖν.
Iuuare. Adiuuare. Adiutare.
Offerre se alicuius necessitati, inopiæ
Supportare.
Adiumento, adminiculo, præsidio, subsidio, auxilio esse,
Adminiculari. Optitulari.
Opem ferre celebrem.
Adspirare. Subleuare.
Alleuare. Releuare.
Patrocinari. Adesse.
Tueri. παραγίνεσθαι.
Afflictos, miseros consilio & re iuuare.
Tutari. Adire.
Conferre opem miseris.
Suffragari,
Commodare, dare operam alicui, Plautus.
Subsidium præstare.
συμβοηθεῖν.
Supperias ferre.
Præsto fuit multis.
Defendere. Assistere.
Adferre adiutamentum, præsidium, auxilium, opem, manus alicui.
Manus adferre, dare socias, vel auxiliares.
Rebus succurrere læsis, relictis.
Facere adiutorium, Suet.
Opem præbere, præstare.
¶ Ire, venire subsidio, apud, Virg.
Ire suppetias, apud Cæs. *to goe succour or help one.*
Ferre pedem, apud Virgil.
Ferre simul faunique pedem. *vide to be Profitable.*

to Helpe one another.

Mutua opera iuuare.
Succurrere mutuò.
Mutuas tradere, commodare operas.
¶ Se inuicem mutuis iuuare officijs.
Condicere operam, *to promise Help* & offerre auxilium, i. polliceri.
¶ Non tuo Marte.
Non sine Theseo. *Not without mine Help.*

Helpe, Ayde, or Assistance.

Auxilium. Subsidium.
Suppetiæ. Conδεια.
Præsidium. Opitulatió.
Adminiculum. Suffragium.
Subuentio. Juuamen.
Auxiliamen. Adiuuamentum.
Anchora. Opitulamen.
Opem in obliquos.
Adiutorium. Tutela.
Copia. Terentius.
Patrocinium. Defensio.
Opera subsidiaria, apud Eras.
Beneficio alicuius, id est, opera apud Cic.

to require, or to demand Help.

Auxilium, subsidium petere, implorare, efflagitare,
Quærere.
Inuocare suppetias, auxiliares manus, opem.
Auxilia cogere.
Opitulamen rogare.
A superis poscere opem.
Quiritare apud Apul. & alios.
Sollicitare deos.
Vocare auxilio Deum.
Vocare auxilium.
Opetam deposcere.
Auxilium vocat & duros conclamat agrestes.

without Help, vide *Without.*

With the Help of God, vide *God willing.*

Heraulds of armes, vide *Posts.*

to Harbour, vide *to Lodge.*

an Herbinger, one that appointeth, odging for a Princes traine.

Metator seu designator hospitiorum quem vulgus Foraneum vocat.
Epidemeticus, vel Epistathmus.

Heretofore, in Time past.

Antiquitus. ἐκ παλαιοῦ.
Bonis temporibus, apud Cic. in offic.
Apud maiores nostros.
Memoria patrum.
Olim preteritum tempus significans.
sicut quondam, πάλαι. Cic.
Fuit ista quondam in hac republica virtus.
Iam olim, & Olim iam. *Long afore.*
Quampridem.

Hereafter, a Time to come.

Inde. Deinceps. ἐκ τοῦδε.
Ex hoc tempore.
Post. Posterius.
Postea. μετὰ ταῦτα.
Olim futurum tempus significans.
Posthæc. Postmodum.
Postmodo. Amodo.
In futurum. In posterum.
Demum. Denique.
Dehinc. ἐξείης.
Poetice per. ἐξῆς.
Vltra, post hoc tempus.

Hereafter a better successe, or a better luck and Fortune.

Tempestatem excipiet serenitas.
Post tenebrias lux atque serenus dies.
Spes meliora dabit.
Succedet tranquillitas.

Flebile principium melior fortuna ſequetur. Ouidius.
Turbulentus motus conuertet Deus in tranquillitatem.
Malis dabit Deus his quoque finem. Virg.
Illuceſcet optata tranquillitas.
Poſt hæc meliora ſperamus
Tempora poſt mœſtos læta fuit dies.
Poſt nubila Phœbus.
Grata ſuperueniet quæ non ſperabitur hora. Horat.
Læta triſtibus ſuccedent.
Aurea remeabit Saturni ætas.
Melior poſthac fortuna aduenier.
Poſt tempeſtatum noctem diei ſereni tas illuceſcet.
Oculis mœſtitia caligantibus grata aura illuceſcet.
Fortan melioribus annis ſæcula læta aderunt.

an Heritage.

Hæreditas, Hæredium, Hæredíolum, Prædium, Patrimonium, Succeſſio. vide *Vnmoueable goods.*

greedie after an Heritage, or an other mans liuing.

Hæredipeta. Vultur.
Captaror teſtamentorum.
Vulturis Vmbra. γυπὸς σκιά.
Inhians teſtamento.
Morituru blanditijs, muneribus aut alijs quibuſuis artibus ſubornans, vt hæres inſtituatur.
¶ obire hæreditates, fundos, arua vicini, pro aucupari, captare Cic.
Perſequi hæreditatem, apud Terent.
Hæreditates captare alienas. Hiero.

a Herring.

Allec, aut vt nonnulli volunt.
Halec per aſpirationem & vnico, l.
Arenga. Alleca.
Mænis μαινὶς vel Mænas, halecula, ἁλίσκη.

a red Herring.

Allec infumatum.
Arenga paſſa.
Ruburnus & Ruſcupa à pleriſque pro eodem ponuntur.

Hitherto, vide *Vntill now.*

Hither and Thither, High and low, Too and fro.

Surſum, deorſum. Huc & illuc.
Vltro citroque, Cic.
Rurſum, prorſum ἄνω, κὴ κάτω.
Rerum ordine conturbato.
Hac, illac, circumcurſa. Terent.

to Hide, to Couer, to Keepe cloſe.

Celare. Abdere.
Obducere. Abſtrudere.
Operire. Condere.
Abſcendere κρυπτειν.
Recondere. Occulere.
Occultare. Occludere.
Occultum habere.
Inuoluere. Retrudere.
Ab oculis remouere.
Tegere. Contegere.
Obtegere, Supprimere.
Velare. λαυθανειν.
Abdere ſe.
Abſtrudere ſe in angulum.
Abdere ſe in tenebras.
Fugere vulgus.
Carere publico, foro.
Fugere congreſſus hominum, Cic.
Non venire in forum.
Abdere ſe domum, rus in ſyluas.
Abdere domo, ſpeluncis.
Fugitare. Subtrahere ſe.
Conijcere ſe in tenebras.
Confugere in cauernam.
Quærere latebras, diuerticula.
Publico abſtinere. Fallere.
Liuius, qui per biennium fefellerat, id eſt, latuerat.

to be Hid, or lie hid.

Latere. Latere tecto.
Latitare,& Delitescere.

Hid, kept close.

Occultus. Abditus.
Latens. Cæcus.
Conditus. Abiconditus.
Cryticus. Tectus.
κρυπτικος.

to Hye, vide *to make Hast.*

High, Aloft.

Excelsum. Celsum.
Eminens. Æthereum.
Arduum, Exaggeratum.
Præcelsum. Summum.
Altum. ὕψηλον. Aërium.
Procerum. Elatum.
Editum in altum.
Præruptum. Sublime.
Excitatum humo.

to appeare, to seeme High.

Elucere. Emergere.
Excedere. Prominere.
Eminere. ὑπερέχειν.
Minari pro eminere, apud Virg.
Geminique minantur in cœlum scopuli.
Assurgere. Extolli.
Attolli. Educi.
In altum surgere.
Efferri. Efferri in altum.
Ferri in aëra.
Dum petit infirmis nimium sublimia pennis.
Superare humeros, fastigia tecti, culmina.
In luminis auras alte subuehi.
Aliquem toto capite superare.

a little Hill, a Hillocke.

Cliuus. Monticulus.
Colis Colliculus.
Tumulus, quasi terra tumens.
χοῦλος. λόφος.

to Hinder, to Let, to offer Wrong.

Obsistere. Offendere.
Lædere. Impedimento esse.
Non conducere, si referantur ad naturalem temperaturam, ac corporis accidentia, vt illud non conducat stomachi coctura, digestioni, hoc lædit, offendit valetudinem.
Obesse. Officere.
Nocere. Incommodare.
Incommodo afficere vel damnis.
Facere detrimentum, damnum inferre, adferre. λωβᾶν.
Vulnus imponere, inurere, infligere, apud Cic.
Malefacere,& maleficium facere.
Incommodum ferre, inuehere, importare.
Dare damnum, seu iacturam dare, pro quo ineptientes facere damnum dicunt.
Malum dare, apud Terent.
Commodis officere, apud Cice.
Incumbere in alicuius perniciem.
Malitiosis insidijs, clancularijs dolis perniciem machinari, *to goe about for to doe wrong.*
In mutuam perniciem ruere, Eras.
In alterius perniciem iracundius incurrere, malum statuere, scelus. concipere.
Machinari perniciem, necem alicui
Petere alicuius caput.
Moliri mortem, lethum alicui.
Ire in aliquem.

Hippocras.

Melicraton μελικρατον.
Vinum hypocraticon, distillatum tertio. Aromatites.
Myrina vel Myriua.
Vinum aromaticum.

Hyre, vide *Reward.*

Hiſtories, or Chronicles.

Hiſtoriæ. Commentarij.
Faſti. Libri veteres.
Res geſtæ.
Scriptura. Regeſtra.
Diaria. Annales.
Ephemerides.
ἐπαίνοι. ὑπομνήματα.
Chronica. orum.
Monumenta rerum veterum, temporum, locorum, hominum, rerum geſtarum.
Libri exemplorum, rerum memorabilium.
Aduerſaria.
¶ Breuiarium. Summarium.
Compendium,
Epitome ὑπτομὴ. vide *writings.*

to write Hyſtories, or Chronicles.

Hiſtoriam ſcribere, texere, contexere, in ordinem diſponere.
Rerum geſtarum ſeriem deſcribere, narrare, oculis ſubijcere, memoriæ prodere.
Actus componere. Hierony.

to Hit the marke.

Scopum vel ſcopulum ferire, tangere, adſequi, ictu directo ferire, ſagitta contingere.
τὸ σκοπὸ ἐφικνεῖσθαι.
Metam attingere.
Iugulum ferire.

to Hit or Daſh againſt ſome thing.

Illidere. Offendere. Allidere.
Offenſiones incidere. Incurrere.
Intorquere. Impingere.
προσπίπτειν. προσβάλλειν.
Quis tam Lynceus qui nuſquam incurrat? Cic.
Lædere crus, pedem ad lapidem, Cic
Saxo, ceſpitibus duris occurrere.

to be or to wax Hoat or warme.

Ardere. Exardere.
Ardeſcere. Exardeſcere.
Calere. Concalere.
Feruere. Incaleſcere.
Æſtuare. Exæſtuare.
κυμαίνειν.
Calorem ſuſtinere. Flagrare.
Æſtu & caniculæ rabie excrutiari.
Calorem pati, tolerare.
Canis ortu, flagrantiſſimis ſolibus flagrantioribus radijs exuri.
Feruere. καυματίζεσθαι.
Calore efferueſcere, torreri.
Sole aduri, excandeſcente die.
Dum calet, & medio ſol ſtat altiſſimus orbe.
Puluerulenta coquat maturis ſolibus æſtas.
Infenſos auertere æſtus.
Caloribus ſolis exuri, ſolis æſtu ingraueſcente.
Solis æſtus eſt ſubmoleſtus.

Sus. ὗς. Sucula.
Porcus. χοῖρος Percellus.
Porca. Porcetra. *a Sow.*
Scropha quæ ſæpius.
Verres. *a Boore.*
Maiales.
Porcus caſtratus, *a barrow Hogge.*
Nefrens, quod nondum frendere, hoc eſt ſabam frangere poſſit, vt Varo ait.
Sed porcellus lactens ſubrumus qui & erthragoriſcus dicitur.
¶ Porcarius. Subulcus, porcorum cuſtos.
¶ Porcile. Hara. porcorum ſtabulum, *a Hogg-ſtie.*

to Hold, to Keepe.

Tenere. Continere.
Mordicus tenere animum, ſententiam.
Tenere ſe domo.

Tenax morbus.
In amissis aliquid tenere.

to Hold vnder, vide *to Keepe in & Refraine.*

Holy-day.

Dies solennis. Dies festus.
Dies feriatus. Festa lux.
Religiosa dies.
Festum substantiuè, ἑορτὴ.
Feriæ feriarum pluraliter.
Dies cessationum ab opere.

at Home or in my house.

Domi. οἴκοι.
Intra paternos parietes.
Intra domesticos parietes.
In domo. ἐν τῷ οἴκῳ.

to tarrie, or lurk at Home.

Perpetuò domi desidere.
Raro prodire.
Domi conchæ in morem suo viuere succo.
Crepitu ventris calces domi calefacere.
Domi se continere.

Honger, vide *Hunger.*

to Honour, to Worship, to Reuerence.

Venerari. Assurgere.
Venerationi dignari.
σέβεσθαι. Reuereri. Colere.
Obseruantia prosequi.
Obseruare. Applaudere,
Honore prosequi, excipere.
In honore habere, ἐν τιμῇ ἄγειν.
Honorare. Honestare.
Honorem impendere, habere.
Suscipere. ὑποδέχεσθαι.
Admirari, apud Virg.
Magnificare. Honore amplissimo ornare, prosequi.
Honoribus augere, cumulare, ornare, quod promouere vulgus dicitur, *to promote, to aduance.*
παρέχειν εἰς ἀξιωμα ὑποχοπῆς.
εἰς ἐξουσίαν ποιεῖν.
Gloriam dare, Cic. vt mihi illa omnia immortalem gloriam dederint.
Ornare aliquem insignibus gloriæ.
Exornare aliquem prætura, consulatu.
Nouo augere honore.
Affiare honorem, Virg.
Ad dignitatem, potentiam, authoritatem promouere.
Exaltare, sublimare.
καθίστασθαι εἰς ἐξουσίαν.
Constituere in authoritatem & potentiam.
Honorificare.
Honorem exhibere, præstare.
Onerare officijs, honoribus.
Genua flectere.
Inclinare caput omnibus theatris.
Honorem ferre, deferre, impendere, cumulare, certatim.
Honorarium neutiquam despicabile offerre.
Pro numine colere, *to worship one as a Saint.*
¶ Aliquem sartum tectum conseruare, est, alicuius honorem (vt vulgus loquitur) tueri, Cic.
M. Curium sartum tectum, vt aiunt ab omni incommodo, detrimento, molestia, sincerum, integrumque conserues.

to get Honor, Glory, Praise, or dignitie.

Dignitatem colligere, conciliare, adferre, consequi, reperire, sibi adiungere, acquirere.
Ferre, obtinere laudem Cæsar.
Ad dignitatem peruenire, prouehi.
Ire ad astra. Virg.
Peruenire in claritudinem magnam. Sal. Propter scientiam rei militaris

ris singularem ad honorem amplissimum euocari.
Omne ferre punctũ, pro laudem omnium assequi, Horat.
Nanciſci poreſtatẽ ſeu authoritatem ſummam.
Colligere dignitatem, famam.
Laudem ſibi parare.
Attollere faſtigium.
Prouehi in altum.
Lauream mereri, adipiſci.
Dignitatem agere, amplificare.
Gloriam comparare, adipiſci, conſequi.
Nomen augere, vel exſtimationem.
Extendere famam factis.
In gloriam venire.
Honores aſſequi, conſequi.

deſirous of Honour, vide *Ambitious.*

Honour, Renowne, Glorie, Praiſe or Dignitie.

Honor & Honos. κλέος.
Excellentia. Celſitude.
Dignitas. Dignatio.
Maieſtas. Claritas.
Sublimitas. Faſtigium.
Amplitudo. Splendor.
Celebritas. Magnificentia.
Exiſtimatio, opinio honeſta.
μεγαλοφρίτεια.
μεγαλοφεγλμοσύνη.
Honeſtas. Decus.
Laus. Fama. δόξα.
Gloria. Titulus. metaph.
Nomen. Ornamentum. vide *Euerlaſting renowne.*

Honourable noble, worſhipfull, venerable, famous, excellent, paſſing good.

Honorabilis. χρῆσος.
Honorificus. χρηστός.
Venerabilis. σεβάσμιος.
Venerandus. Excellens.
Egregius. Præclarus.
Præſtans. Eximius.
Præſtabilis. ἐλλόγιμος.
ἐξαιρετός. Clarus.
Intaminatus. Amplus.
Colendus, Phocion.
Reuerendus. Probus.
Probatus, Cic.
Ad probus, Gel.
Honorandus. Honeſtus.
Spectatus. Spectabilis.
Spectatæ probitatis vir.
Vir de quo dubium clarior neſit generis, origine, an virtutibus.
Diuerſis relucens virtutum ornamentis.
Purus omnis criminis.
Summum eccleſiaſticæ dignitatis ornamentum.
Vir omnium epiſcopalium virtutum genere cumulatiſſimus.
Conſpicuus. περιφανὴς.
Circumſpectus.
Inſignis. Inclytus.
Illuſtris. Celebris.
Laudatus.
Laude dignus.
ἄξιος, αἴνου. Laudabilis.
αἰδέσιμος. αἰδοῖος.
Vir integer, integræ famæ.
Integerrimæ vitæ vir.
Grauis & honoratus apud ſuos.
Senio venerabilis.
ὀπτιμος ἀνήρ. πολύαινος.
Omni honore & fauore digniſſimus.
Patriæ decus immortale.
Bonus pro probo & iuſto, apud Cic.
Vir numeris omnibus abſolutus.
Columen familiæ, *the honour, the glorie of the houſe, ſtocke or kindred.* Terent.
Homo quantumuis precij, quauis re dignus, proueib.
ἄξιος τῦ πατρός.

Multa

Multa laude dignus.
Summæ integritatis.
Singulari vitæ integri ate,
Insigni virtute præditus.
Moribus integris.
Jouis germen. ἐκ Διὸς ἔρνος.
Ad dignitatem & gloriam natus.
Insigni dignitate præstans.
Vitæ ac famæ inculpatæ vir.
Vitam degens nulla siniſtri rumoris macula aut laude aspersam.
Moribus ac vitę probitate admodum excellens.
Famam seruans illibatam.
Famæ hactenus incontaminatæ.
Integer vitæ scelerisque purus, apud Horat.
Sublimi qui fertur vertice.
Summæ dignitatis codicillis ornatus.
Ornamentis pulcherrimis cumulatus.
Dignus Argino clypeo, prouerb.
Magnificis ornatus præconijs.
Clarissimus, amplissimus vir.
Sunt inter hæc aliqua nonnihil diuersum significantia, sed huc translata, quòd probi honestique viri epitheta sunt.

Honorably, vide *Princely*.

a Hood, a Kerchiefe for a Woman.

Rica & Ricula diminutium.
Peplum.
Calyptra.
Tegmen muliebre.
Calantica. ταινία.
Calanticam capiti accommodare, apud Cic. *to pin.*
Calanticam detrahere, apud Virg.

a Hoore, a Harlot.

Scortum. Meretrix.
Prostibulum. Scortillum.
Communis mulier. Lyca.
Profudiosa scortatrix.
Vulgata omnibus seu peruulgata, apud Suet. Lycæna.
Pudicitiam in propatulo habens.
Lupa. πορνὴ γυνή.
Quæstum corpore faciens.
Prostituta mulier. Adultera.
Prostituti pudoris. Mœcha.
Vulgato corpore. Pellex.
πορνὴ ἢ ἐργαζομένη.
Publicè merens.
Diobolaris, apud Ful. in mythol.
Quadrantia mulier.
Recellicluniæ, apud Plaut. Alicar.
Cloacæ, metaphoricè.
Subacta pluribus.
Pellex, palace Hræcè, Concubina vulgo.
Sui copiam omnibus faciens.
Ignis apud Virg. Succuba.
Cuilibet se sternens. *a common Harlot.*
Quosuis admittens.
Scraptiæ, Prosedæ, *ill-fauored drabs.*
¶ Et meretrix sacrificulariar seu prostibulum vel cloaca sacrificorum, *a priests Hoore.*

a Hooremonger.

Scortator, Fornicator.
Fornicarius. Meretricarius.
Ganeo. Nequam. πορνος.
Leno, *a Ruffin.*

to play the Hoore or harlot.

Pulchritudinem & corpus ad lucrum prostituere.
Alere corpus corpore, Plaut.
Prostituto corpore stipendia facere.
Dare se cuilibet, apud Terent. & Mar. pro prostituere.
Corpore quæstum facere.
χαιρεπωλεῖν. facere.
Ex turpi viuere quæstu,
Vulgare, publicare corpus suum.
Collacare se in vita meretricea palã. & domum suam patefacere omnium cupiditati, Cic.

Palam

Palam facere quæstum.
ἐπὶ τῷ φανερῷ χρηματίζειν.
Corpus palam ad omnes libidines diuulgare.

to hunt after Hoores, vide *Bauderie*.

to Hope, to Truſt.

Sperare. Spem habere, fouere, nutrire, paſcere.
Teneri. Lactari ſpe.
Spe duci. Spectare.
Spe cuchi, artolli.
ἐχεσθαι ἐπ' ἐλπίδος.
Expectare, pro ſperare, apud Cic.
Pendere ſpe animi.
Figere ſpei pedem, Eraſ.
Spei figere ancoram, *to truſt whollie.*
Omnem figere cogitationem, omnia ſtudia, omnem curam operam, induſtriam, omnem deniq́ue mentem in N. patrocinio, fauore, authoritate.

to Hope in vaine.

Paſcere, vanam ſpem, ſpes inanes apud Virg.
Excidit ſpes id poſſe fieri.
Inanem ſpem foüere.
Bona ſpe aliquem ludere.
Lactari ſpe falſa.
Stultam dubia ſpem trahit mora.

a ſmall Hope.

Spes tenuis, incerta, infirma.
Spes frigida, languida.
Spem tollere, demere, admere, expellere.
Deſtitui ſpe.
Spes macra, apud Perſium.
Caſſa atque euanida.
Spes mihi caſſa cadit.
ψυχρὰ μοὶ ἐλπὶς.

I Hope, I truſt.

Maxima ſpe teneor.
Adducor in ſpem.
Spes mihi magna ſubit.
Spes eſt futurum fore.
Arrecta ſpes eſt.
Adhuc aliquis Deus nos reſpicit.
Adhuc cœlum voluitur, prouer.
Lux affulſit, pro.
Spero hinc afflare auram aliquam, id eſt ſpem oſtendi. Cic.
Affulgens lætior ſpei aura, recreat animum meum. Eraſ.
Spem habeo ἐλπίζω.
Spem capio.
Spe erigor, trahor.
ἐπαίρομαι.
Venio in ſpem.
Spero fore.
Ducor, Potior ſpe.
Affulget, arridet, abblanditur non nihil ſpei.
Spes eſt, adeſt, ſupereſt, reſtat, relicta eſt.
Affl abit mihi ſpes melior.
In ſpem vocor, erigor fore.
Summam, certam, non exiguam concipio ſpem futuram.
Animus mihi præſagit, fidem facit.

a Horſe man.

Eques. Qui equo vehitur.
Qui curſus equeſtres traducit.
Qui inſtruit curſus equorum.
Equo inſidens.
Equiſeſſor, oris.
Equio, onis. *a horſbreaker or keper.*

Hoſpitalitie.

Frui alicuius domo, hoſpitio.
Hoſpitem admittere.
Conſidere domo.
Hoſpitium ſeruare.
Præbere, accipere.
Recipere tecto.
Dare hoſpitium.
Non habere fores oppoſitas.
Indulgere hoſpitio.

an Hoſpitall, or Spittle.

Valetudinarium.
Noſocomion. νοσοκομεῖον.
Infirmarium diciturvulgo.
Hoſpitalia numero plurali, genere neutro ponit Vitruuius pro ædibus quæ hoſpitibus excipendis deſtinatæ ſunt, Græcis Xenodochia vocantur, in quibus peregrini hoſpitantur, vulgo Hoſpitalem, & egentium receptacula prochodochea, ſeu hoſpitia.

an Hoſt, vide *Inhoulder and Armie.*

a Houſe, a dwelling place.

Domus. δόμος.
Ædes pluraliter. Nidus,
Tectum, pars pro toto, Caſa.
Lar, apud poetas.
Penates. ὄικος.
Ædificium. Manſio.
Tabernaculum.
Domicilium.
Limen, pars pro toto.
Catul. Labore feſſi venimus limen ad noſtrum.
In noſtrum penetrale receptus.
Focus pro domo priuata ponitur.
Habitatio. Sedes.
Habitaculum.
Culmen, pro domo ponitur.
Doma δῶμα. ſimiliter ſynechdochicè
Domus monetaria, the *Mint*. Vbi ſignatur arge tum in nummos.
Argentifficina. ἀργυροπεῖον.

at my Houſe, vide *Home.*

to keepe Houſe.

Gerere rem domeſticam.
Familiæ curam habere.
Curare domum, rem familiarem.
Solerter, prouidè, vtiliter rem domeſticam adminiſtrare.
Rem familiarem & parare & conſeruare.
Parta tueri aptéque impendere.
Domeſtici officij curis diſtringi.
Tueri rem familiarem, apud Cic.
Gubernare domum vulgus dicit.
Rem domeſticam, vel ad rem domeſticam attinentia curare.
Frugi viuere, *to liue ſoberly.*
¶ Primam rei familiaris curam inire.

Houſhold ſtuffe.

Supplelex. ὑπόπλαον.
Res domeſtica, familiaris
Vtenſilia. Res nobiles.
Scruta, numero plurali, *old ſtuffe.*

an Houſholder, or the good man of the houſe.

Paterfamilias. οἰκοδεσπότης.
Familiæ præpoſitus rector.
Maritus. Herus.

an Houſewife, vide *Wife.*

How.

Quomodo. Qui. Qualiter.
Qua ratione. πῶς, ὅπως.
Quo pacto. Qua via.
Quem ad modum.

Humble, vide *Low.*

Humilitie, Lowlineſſe.

Deſpicantia ſui.
Voluntaria mentis demiſſio.
Animi demiſſio. Humilitas.
ταπείνωσις.
Quæ virginem Mariam in cœlum exculit.

Hunger, Famine.

Eſuries. Eſurigo.
Edendi auiditas, orexis, libido.
Fames.
λιμός. πεῖρα.
Mala ſuada fames.

¶ Fame

¶ Fame contabescere. inedia inopia, fame deficere, confici, vinci. *to die for hunger.*
Pallida ora fame.
Longam excoluisse famen.
Demere, soluere iciunia.
λιὸ θεραπεύειν.
¶ Affligere inedia.
Fame aliquem excruciarē.
Tenuem edendi concedere portionem, vt mori necessum sit, *to famish one.*

to lessen, to asswage Hunger.

Eximere. Pellere.
Depellere. Repellere.
Leuare. Deponere, exsoluere famem. Satiare, Jeiunia pascere, finire, placare bonum cæde.
Comprimere amorem edendi.

Hungrie appetite.

Appetitus, vt vulgus loquitur.
Appetentia comedendi. Esuritio.
Vehemens edendi auiditas.
Orexis ὄρεξις, qua voce vsus est Iuuenalis in Satyris, appetitionem vertit Cic.
Gulæ irritamentum.
Ieiuna auiditas.

to Hunt, to Chase deere.

Venari canibus leporem.
Feras insectari.
Feras indagare. ἐκνεύειν.
Feras agere, agitare, inquirere.
Venationi insistere.
Sectari ceruos, apros, feram.
Feras cursu insectari, insequi, agitare. ἀγρεύειν.
Cum beluis audacter congredi.
Ceruos iaculo cursuque fatigare.
Insequi vagas per iuga summa feras
Clamore premes ad retia ceruum.
Cadit aduersa cuspide fessus aper.
Compellere ceruos in plagis.
Saltusq; indagine cingunt, Virg.

to Hurle, vide *to Shoote.*

to Hurt.

Nocere. Officere.
Lædere. Offendere.
Incommodare. Obesse.
Cædere, damno esse.
De ijs quæ nocent, & non prosunt

a Hurt, vide *Losse.*

Hurtfull, Noysome.

Damnosum.
Infestum. Perniciosum.
Dispendiosum. Noxium.
Detrimentum, incommodum adferens.
Exitium, iacturam, calamitatem, periculum, damnum secum trahens, & ingens malorum incommodorumq; agmen.

a Husband.

Coniux. Sponsus. Maritus, Virg.

a Husbandman, he that tilleth and manureth the ground.

Agricola. ἀγροικος.
Agricolator. Georgus.
Villanus. Villicus.
Agrarius. Agrestis.
Ruricola. Rusticus. vide *Plowman.*

I

a Iacket or Ierkin without sleeues.

Exomis idis. Colobium.
Tunicula manicis defecta, truncata mutilata.

a Iakes, vide *Prinie.*

a Iangler, vide *Brabler.*

the Iaundis.

Morbus regius, à Var. dicitur. ἰκτερος Græc. nuncupatur, medicorumq; opinione ex felle naſcitur.
Aurigo nominatur à Celſo, propter auri colorem.
Arquatus ab arcu, à colore ſcilicet arcus cœleſtis.
Quidam hunc morbum Jctericiam vocabulo non ſatis probato (vt omnia morborum nomina ferè deprauata ſunt) dixere.
Alij dæmoniacum & Aquatum vocarunt.
Auriginoſus & Jcterius ἰκτερικός. qui morbo regio laborant.
ἰκτερᾶν. Jctero morbo laborare.

Idle.

Omni actione vacuus.
Supinus. Ociosus.
Feriatus. ἀργός.
Vacuus ab opere.
ἀργὸς ἀποφράδων.
Nil rerum agitans.
Lentus. Ceſſans.
Ceſſator. Languidus.
Deſidens. Deſidioſus.
In otio vitam degens.
Bos in ſtabulo, prouerb.
Spartam rodens.
Ceſſes, dis, omnis g Liu.
Iners, Male feriatus.
Compreſſis ſedens manibus.
Marcidus, apud Plaut.
Facere. Terere.
Agere. Peragere.
Sequi. Habere.
Feriari otia.
Ducere ſegnia otia.
Ducere vitam per otium.
Iners in otio.
Solui in otia. vide *Slow.*

to be Idle.

Deciari. ἀργεῖν.
Pigrari.
Vacare ocio. à labore.
Vacare. σχολάζειν.
Ocio indulgere.
Ceſſare. ῥᾳθυμεῖν.
Eſſe remiſſum à labore.
Ocio torpeſcere, marceſcere.
Otium captare.
Feriari & feriare neutrum.
Jnerti ocio contabeſcere.
Inertiæ indulgere.
Ocio ſe dedere.
Ocium colere.
Jn ocio eſſe.
ἀργὴν σχολήν.
Diuturno in otio verſari.
Turpi otio & Abdomini ſeruire.
Nihil agere.
Vltra Epimenidem dormire.
Ocijs ac ſomno tranſmittere vitam, apud Terent.
Feriatam agere vitam.
Nullis ſe negotijs exercere.
Manum habere ſub pallio.
Compreſſis ſedere manibus.
Et prouerb. Conchas legere dicitur, qui in ſummo eſt otio.

a Ierkin, vide *Iacket.*

to Ieſt, to Sport.

Nugari. Connugari.
Ludere. Iocari.
Nugas agere. Tractare ioco,
Afferre iocum, ſales.
Ludicra rebus ſerijs miſcere.
Iocari feſtiuiſſimè.
Jndulgere feſtiuis iocis,
Ioco dicere. vide *to Scoffe.*

Ieſtingly, Merily, Pleaſantly.

Ioco. Jocose. Per iocum.
Ridiculè. παιζομένως.
Ioci cauſa. Per ludum.
Animi gratia dicere, *for ſport.*
Per ridiculum.

a Iew.

Iudæus. Ἰουδαῖος.
Verpus, Apella, apud Horat.
Currus, apud Geor. Wice. & à resectu cutis dicitur recutitus.
Circumcisſus.
Hebræus. Ἑβραῖος.
Jſraelita.
Leuigena, à tribu Leui. Mant.

Ignorant.

Rudis es. Imperitus, nullius experientiæ, vſu minimè doctus, vſu expers, rudis in rebus, nouus tanquam hoſpes, plane peregrinus, ab uſu rerum imperitus, parum verſatus, rerum inſciens, ignarus, expers, experientia vacans, vſum non habens.

Ignorant, Vnlettered.

Literas plane non nouerat.
Ex abditis literarum fontibus parum aut nihil hauſerat.
Literis erat mediocriter, leuiter vulgariter, non admodum, haud ſatis, non multũ eruditus, inſtitutus. inſtructus.
Planè, perfectè, abſolutè, exquiſita quadam ratione, excellenter, egregiè, præclarè literatus non erat.
Longe aberat à perfecta literarum ſcientia: reconditæ, exquiſitæ, ſingulares, egregiæ in illo literæ non erant.
Vulgares erant.

I haue done it Ignorantly, Vnwares, not knowing, otherwiſe then I thought.

Feci inconſultè. Ignoranter.
Ignorans feci, apud Plaut.
Errore. Per errorem.
Imprudens. Ignarus.
Nec opinans.
Per imprudentiam, inſcitiam.
Neſciens, Inſcius. Inſciens.
Cic. Quæ inſciente me imprudente L. Sylla facta ſunt. vide *Vnthought.*

Ill, Amiſſe, Ouerthwartly, frowardly.

Præpoſterè. Peruersè.
Preperam. Praue.
Diſtortè. Inuersè.
Inuerſum.

an Ill, or Euill man.

Prauus. κακὸς.
Peruerſus. Sceleſtus.
Impius. ἄθεος.
Malus. πονηρός.
Pernicioſus. Flagitioſus.
Malitioſus. Sceleratus.
Sons. Noxius.
Diſcolus. Facinoroſus.
Peſtis. Lues.
Internecio.
Morum parte inquinatus ab omni, Capitalis homo, id eſt, ſupplicio capitis dignus.

Ill-fauored, Deformed.

Deformis. Turpis. δυσειδὴς.
Fœda facie. Therſites.
Therſitem deformitate vincens.
Hipponax alter turpitudine.
Therſitæ conferendus Homerico.
Iacens in ſordibus, *Filthie.*
Ad prodigium vſque deformis.
Deformatus corpore.
δυσπρόσωπος
Quam formæ premit dedecus.
Decolor.

an Image.

Statua. ἄγαλμα. Signum.
Simulachrum. Simulamen.
Idolum, media producta. Effigies.
Icon. εἰκών.

Imago. Imaguncula.
Imago radiato capite conſpicuus.
Agalma. Hermæ.
Sculptile, fuſile, conflatile.
Sculptum, fuſum, fictum ſignum.
¶ Statuarius, ſculptor, ſignifer, fictor, ſigna fabricans.
ἀγαλματοποιός.
Hermoglyphus, *an Image maker or cutter.*

to Imagine, to Search, to Inquire out ſecrets or high things.

Altum ſapere.
Scrutari profundum.
Subtilitates perquirere.
Circa ſublimia & ſuper cœleſtia verſari.
In cæleſtibus verſari.
Imaginari, & vt de Socrate ſcribit Ariſtophanes, ἀεροβατεῖν καὶ περιφρονεῖν τὸν ἥλιον.
Per aera incedere & circa ſolem ſatagere.

to Imagine, to Conceiue, or to Caſt in minde.

Imaginari. Fingere.
Cogitatione depingere vel fingere.
Animo comprehendere.
Imprimere aliquam notionem in animis.
Animo fingere.
Cogitatione & mente complecti.
Speciem alicuius rei cogitare.
Cic. De imaginibus ad animum peruenientibus.
Item. Volitat ante oculis iſtorum regis filius. vide *to Muſe, & to Deuiſe*

to Imbroder.

Acu pingere, plumare ῥαφαίνειν.
Ex coloratis filis effigies hominum exprimere.
Artifici veſtes pingere acu.
Veſtes auro intexere.
Hinc veſtes Phrygianæ, acu pictæ, factæ, contextæ, aureis filis decoræ.
Imbrodered garments.

an Imbroderer.

Acupictor. πολυμίτης.
Segmentarius. Plumarius.
Barbaricarius.
Phrygio, quod huius artis inuentores aiunt Phryges fuiſſe.

to Imitate, vide *to Follow.*

Immoderate ſorrow.

Immortall.

to be Impoyſoned.

Bibere cicutam.
κώνειον πίνειν.
Haurire, ſumere venenum.
Venenum in ſua viſcera ingerere.
Veneni mali poculo animam expellere. Solin.
Toxico ſe morti dare.
Veneno potionari, ſuſtolli.
Toxico perire, vitam finire, perimi, confici, intercipi.
Corpus medicaminibus multis aduerſus venena munire, Plin.

of great Importance, vide *Weight.*

an Impoſtum, a Bile, or Botch.

Hulcus. ἕλκος.
Caue picas. Vlcus.
Exulceratio. ἕλκωσις.
Poſtula. Tumor.
Vomica à tumoris ſimilitudine.
Tuber. Tuberculum.
Apoſtema. ἀπόστημα.
Abſceſſus.
Suppuratio latinè.

Glandes.

Glandes, glandulæ. Tonsillæ.
¶ Rescindere summum hulceris os.

Imprisoned, vide *Prisoner.*

Impudent, without shame, Shameless.

Impudens media correpta.
Insignis qui est impudentiæ.
Inuerecundus, fronte carens.
Effrons qui pudoram omnem abstersit, dedicit.
Perfrictæ frontis, faciei.
Cui pudor ex pectore cessit. Luc.
Os impudens.
Aspectus atticus.
βλεπειν ἀττικὸν.
Nihil oris habens.
Cui frons cum mente perijt.
Frontosus.
Δουμέτιος.
Phormio Terentianus.

to be Impudent, Shameless, or without shame.

Perfricare frontem, faciem.
Ponere pudorem.
Perfricare os, apud Cic.
Pudorem omnem abstergere, detergere, deponere.
Verecundiæ repagula omnia discutere. Erasm.
Verecundiæ limites cunctos prætergredi.
Esse sine fronte.
Transire fines verecundiæ pudicitiæ.
Sallust. Pudore carere.
Non habere pudorem.
Impudenter loqui, ἀναιδευτεῖν.
Impudenter agere. ἀναιδεύεσθαι.
Nihil apud alios pudere.
Qui nullo pudore tangitur, monetur, auertitur, ducitur.
Quem nihil pudet.
Inuerecundus. Perfrictæ frontis.

Impudently.

Perfricta fronte, facie.
Posito pudore omni.
Ore perfricto.
Crasso rubore.
Absque fronte & ore.
Refractis pudoris & reuerentiæ claustris. Plinnius. Citra ruborem.
Deuorato pudore.
Temeraria fronte.
Nudo capite, prouerb.
γυμῇ κεφαλῇ.
Inuerecundè. Impudenter.
Citra omnem pudorem.

to Impute, to Attribute.

Acceptum ferre.
Impensum seu expensum ferre, vt transtulit. Vall. in epistola Pauli ad Philc. ἐπογράφειν.
Imputare, vt habet vetus editio.
Acceptum facere, Plin.
Meruisti, vt acceptum tibi fieret, id est accepisse abs te non fatemur.
Sibi adscribere. Attribuere.
ἐξιστοιεῖσθαι. Arrogare.
Tribuere. Vsurpare.
ἐξιδιάζεσθαι.
Vendicare, aut vt plerique scribunt vindicare sibi.
Adsignare. Occupare.
Præripere. Applicare.
Omnia cum datiuo personæ & accusatiuo rei construuntur.
Derluare in se metaph.

Inclined, ready and prone, or Bent.

Propendens. Præceps.
Applicatus, Cic. Decliuis.
Pronus, metaph. Intentus,
Proclinis & Procliuis. Deditus.
ἀπόφορος. κεχλιμένος.
Propensus.
Facilis. Natans.
Natura inclinatus, vt vulgo dicitur.

Incongruitie.

¶ Solœciſmus.
Solœcon.
Barbaries, ſtructura inconcinna refractoriola, ſtribiligo, ſeu ſtribligo, linguæque latinæ inconcinnitas, balbuties, hæſitantia linguæ imparilitas, id vitij vocatur.
Dictio propinaria, plane barbara.
Gothica, ruſtica, detrita, ſqualens, lacinioſa, à doctis minimè vſurpata.

Inconſtant, Variable.

Inconſtans.
Lubricus. Varius.
Lubrica, ancipiti fide.
Infidus med. prod. vt.
Malefides. ἄπιστος.
Non conſtans ſibi.
Vagus Volubilis.
Inſtabilis Perfidus, med. cor.
Duabus ſedens ſellis.
Cothurno verſatilior.
Chamelionte, Proteo, Tarandro.
Polypo mutabilior. verſatilior.
Vertumno inconſtantior.
Euripus homo Polymeſtor.
Fluxam fidem gerens. Plaut.
Theramenes. Cothurnus.
Diſcedere à conſtantia, à mente, atque à ſe, Cic.
Omni vento doctrinæ quaſi nebulæ turbine exagitantè circumferi.

Incontinent, vide *out of hand.*

to Incourage, to Moue.

Impellere. Ingerere.
Inducere. Inſtinguere.
Inſtanter perſuadere.
Vrgere. Perurgere.
Incitare. Stimulare.
Admouere Protrudere.
Animis extimulare.

to Increaſe, vide *to Augment, to Encreaſe.*

to Indeuour, or Labour diligently.

Inuigilare. Aduigilare.
Incumbere. Contendere.
Adniti vel annixi.
Eniti. Vacare.
Laborare. Elaborare.
Niti. Inſtare. Vrgere.
Sedulam nauare operam.
Summo ſtudio intendere.
Debitum eſſe.
Excubare animo.
Toto pectore incumbere.
Manibus pedibuſque conniti.
Operam nauara, dare.
Omnes promere vires.
σπουδὴν ἔχειν. Quærere.
Operam impendere.
σπουδάζειν. διαφέρειν.
Curare. Euigilare.
Diligentiam adhibere in munere fungendo.
σπουδὴν ποιεῖσθαι.
Curas & cogitationes omnes in rem aliquam conferre.
Dare operam egregiam, laudabilem, optimam.
In ſuo ſtudio atque opere nunquam ceſſare, Cic.
Abjicere ſegnitiem, ſocordiam.
Curam adhibere, impendere.
Laborem, ſtudiumque impendere.
Studere. Conari.
Studioſè curare.
Adniti pro virili, totis viribus.
Eluctari. Moliri.
Primam operam nauare.
Magno ſtudio moliri.
Omnem operam, ſtudium, diligentiamque ponere cuſtodiendis dominicis mandatis.
Totus quis incumbere in rem aliquã dicitur.

Jngenium intendere.
Omnes ingenij neruos intendere.
Jngenij vim omnem atque impetum torquere.
Totis neruis incumbere.
Operam impendere quam (id est quantum) possis diligenter. vide *Endeuour*.

Infamie, vide *Dishonesty*.

from his Infancie, vide *Child-hood*.

to Infect.

Agere contagia.
Serpere proserpere latius.
Ex vicino vel contactu nocere.
Venenosō inficere afflatu.
Afflare virus mortiferum.
Spargere venenum.
Afflatu nocere. Ouid.
¶ Lucem, contagionem trahere, contrahere.
Ducere contagionis labem.

Infection.

Infectio.	Contagio.
Pestis.	Corruptio.
Lues.	Frugo.
Venenum.	Virus.

An Infectious sickness, vide *Contagious sickness*.

Inferiour.

Est me inferior, infimior, imbecillior, neque mecum comparandus, æquandus, conferendus, coæquandus.
Nec honore dignus est, qui virtute inferior est.

Inhabit, vide *Dwell*.

Inke.

Atramentum.
μέλαν. ἄλκα.
Loligo pro atramento ponitur, vt
Sepia propter vtriusque piscis colorem atrum.
μελανοδοχεῖον. est Atramentarium, *an Inkherne or inkepot*.

an Inne.

Diuersorium à diuertendo.
Hospitium. ξενών.
Taberna meritoria.
Stabulum propriè locus in quo lassi fagatique ex itinere consistunt, à stando nomen habens.
πανδοχεῖον. Casa hospitalitia.
ταβερνεῖον. καπηλεῖον.
Caupana. Cauponula.
Hospitium meritorium.
Taberna vinaria, οἰνοπωλεῖον.
Oinopolion. *a Tauerne*.

to keepe Jnne.

Cauponari.
Exercere cauponam.
Pandocheum agere, esse barbarè loquentes dicunt.
Tenere hospitium.

an Inholder, an Host.

Tabernarius. Caupo.
κάπηλος.
Hospes qui recipit & recipitur.
Pandocheus.
πανδοχέυς. ξενοδόχος.
Stabularius, de quo in Euangelio.
Hospes meritorius.

Innocent, Guiltlesse.

Jnnocuus. ἀνοχος.
Inculpatus.
ἀνέγκλητος. Innocens.
Innoxius. ἀλαὶτος.
Crimine, culpa vacans, carens.
Insons. Expers culpæ.
Noxiæ omnis exors.
Qui extra culpam est.
Nescius quid discriminis inter dextram & sinistram.

Ab omni culpa alienus.
Nullius sibi conscius.
Cluo purior, prouer.
Hoc me crimine nunquam contaminaui, inquinaui, infeci, pollui.
Huius criminis, flagitij, sceleris, vitij, labe, macula nunquam infectus sum.

In our time.

Nostro æuo.
Nostra ætate.
Nostris temporibus.
Nostra memoria.
Nobis superstitibus.
κατ' ἡμᾶς γέγονεν, nostris temporibus fuit.

to Inquire, to Aske, to Demand, to Search out.

Quærere. Inquirere.
Exquirere. Disquirere.
ἐξετασμὸν ποιεῖσθαι.
Oportet veritatem ante omnia scrutari & inuestigare.
Vestigare. Inuestigare.
Examinare. Perquestigare.
Scrutari. Perscrutari.
Rimari. Indagare.
Percontari. Interrogare.
Scicitari. Discutere.
Quæstionem habere.
ἀνακρίνειν, διακωδωνίζειν.
ἐπιζητεῖν πρᾶγμα.
Quæstioni subjicere, vel inquisitioni.
Crebris sollicitisq; iudicium interrogationibus vrgere.
Seuero examine instare.
Contari. Explorare.
Arquirere pro vbique quærere.
ἐφευρίσκειν.
Omnibus vestigijs indagare.
Ad viuum resecare, preu.
Diligens facere scrutinium.
Exactissimum facere examen.
Alius rimari & expendere.
Sueuiter examinare.

ἀκριβάζειν. diligenter indagare, explorare.
Censuræ subjicere.
Altiori indagine discutere, perscrutari.
Venari, artificio & solertia quadam quærere.
Odorari sagacius, & degustare conuiuam. apud Cic. vtrumque pro callidè & clam explorare quid habeat animi.
Alicuius actus insidiosa explorationis arte venari.
¶ Expiscari, elicere animi sententiam.
Omnia secreta ex imo eruere, studioque quærere.

to Instruct, vide *to Teach.*

to Intaile, vide *to Graue.*

to Interlace, to set betweene, as a day or a yeare.

Interserere. Intercalare,
Interponere. ἐμβάλλειν.
Vnde Annum embaliſmatis siue bissextilis aut bissextus nomen habet in quo dies intercalatur, quę λῖμν ἡμέρα dicitur Græcis, i. Dies intercalaris.

to Interrupt, to Disturbe one that is speaking.

Loquentem interpellare.
Interstrepere.
Sermonem abrumpere.
Impedire. Obstrepere.
Interfari in sacris litteris.
ἐμποδίζειν τινί. Græcè ὑποβάλλειν
Interloqui.
Interpellare sermonem institutum.
Obturbare loquentem, pro interpellare.
Turbare vel interturbare aliorum sermonem.

Interpolare pro eodem.
Interrumpere aliorum verba.
Non audire quo rem deducere velit.
Et apud Terent. Sine me peruenire quo volo, hoc est, vt absoluã quod cœpi dicere.
Et Eras. in Moria : Audite quo rem deducamus.
Loqui priusquam alter sua perfecerit verba.
Musica interfecta in prouerbium abijt, pro sermone interrupto ab interueniente.

Intent, vide *Purpose*.

an Interpretation, vide *Exposition*.

to Intice, vide *to Allure*.

to Intreat, vide *to Pray*.

that cannot be Intreated, vide *Stifnecked*.

to Intreat humbly, to Beseech, to Request.

Supplicare submisse alicui.
Abjicere se alteri ad pedes.
Abijcere se supplicem.
Procumbere genibus flexis in terram, posito genu ante pedes alicuius.
Amplecti, tangere pedes.
Tendere genibus brachia, in crura manus.
Submittere. Succumbere genu.
Rogare veniam supplicem.
Supplicem genibus proripere tellurem.
Ante pedes volui.
Demittere ceruicem.
Venire supplicem.

to Intreat, to Obtaine by intreating.

Exorare. Flectere superos.
Flectere lachrymis, precibus.
Mouere precibus.
Precando, precibus consequi.
Placare. Δυσωπεῖν.
Persuadere. Demulcere.

to Inuade.

Impugnare, infestare armis.
Bello petere. impetere.
Infesto exercitu irrumpere.
Bello lacessere, infestare.
Hostiliter ingredi, iuuadere alterius ditionem.
Arma mouere.
Bellum inferre vel arma.
Excursionibus infestare.
Populabundè percurrere, ἐμβάλλειν. vide *to Assaile*.

to Inuent, vide *to Deuise*.

Inuisible, that cannot be seene.

Inuisibile. Quod aciem fugit.
Quod oculorum fugit obtutum.
Cic. Animus sensum omnem effugit oculorum.
Sub aspectu non cadens.
Ἀόρατον.

Inward parts of man.

Vitalia. Præcordia.
Viscera. Exta.
Penetralia. Intestina.

Ioyfull, vide *Glad*.

to Ioyne, to set together.

Connectere.	Committere.
Iungere.	Coniungere.
Coassare.	Coaptare. ἁρμόττειν.
Accommodare.	Concinnare.
Componere.	Colligare.
Contexere.	Compingere.
Copulare.	Combinare.
Coagmentare.	Conglutinare.
Confarcinare.	Condere.
¶ Adjicere.	Adiungere.

Annecte

Annectere. Addere.
Adhibere. Admouere.
Aggregare. *to put vnto.*
Conglobare. Glomerare.
Conglomerar.

a Ioyning or ſetting together.

¶ Compages. Compago, inis.
Compactio. Compoſitio.
Conſtructio. Syntaxis.
Coordinatio. Connectio.
Combinatio Coagmentatio.

Ionkets, vide *Delicate meates.*

to take a Iourney.

Iter facere. Moliri iter.
ἰχνεῦσαι τὴν ὁδόν.
Facere perfectionem, Cæſ.
Itinerari. ὁδοιπορεῖν.
Proficiſci. Iter capere.
Tendere. Iter inſtituere.
Pergere, in ſacris literis frequens eſt eadem ſignificatione.
Iter, viam ingredi.
διοδεύειν.
Agere iter, viam.
Habere iter.
Conficere iter. via puluerulenta.
Multa diebus ſingulis conficere miliaria.
Dare ſe in viam.
Surſum, deorſum currere ac recurrere, vltra citraque peruolare.
Tenere iter, apud Virg.
Et, Quo nunc ſe proripit ille?
Item, Quo te Mœri pedes.
Quo nunc iter tibi?
Tranſmittere maria, caput obiectare periculis.
Vilis lucelli gratia terra marique volitare.
Per omnes terras ac maria volitare.
Vltro citroque commeare, *To goe and come.*
Conferre & recipere cum accuſatiuo intercedente præpoſitione in, vt contulit ſe in patriam: aut ſine præpoſitione ſi accuſatiuus fuerit proprium vrbis ſeu ciuitatis, recipit ſe Romam, contulit ſe Venetias, vide *to goe away.*

to come to his Iournies end.

Peruenire.
Carpere locum deſtinatum.
Tangere quæſitos penates.
Quæ diu petijt, tangit arua.
Aduenit hoſpes ad vrbem.

a Iourney-man, a Day labourer.

Operarius. Ergaſtulus.
Mercenarius. Ergaſter.
Mercede conductus. μισθωτός.
Conductitius. ἐνεργός.
Operam ſuam mercede elocans diurno.

an Ipocrite, hee that doth counterfeit holineſſe.

Hypocrita penultima corr.
ὑποκριτής.
Eruditus artificio ſimulationis.
Simulator.
Fucatus.
Fuco ſanctimoniæ perſonatus.
Venditans ſanctimoniam.
Fucatæ ſanctitatis homo.
Duplex animo, corde.
Fucatam perſonatamque ſanctimoniam præ ſe ferens.
Paries dealbatus in actis Apoſtolorum.
τοῖχος, κεκονιαμένος.
Sepulchrum dealbatum Chriſtus in Euangelio vocat ſanctimoniæ ſimulatorem.

Hypocrisis, Simulatio virtutis.
Venditatio quædam atque ostentatio, *Hipocrisie.*

Issue of ones body, a Child.

Propago. Progenies.
Soboles. Proles. Liberi.

Italie.

Italia ab Italio rege.
Italia terra.
Latium. Ausonia.
Hesperia magna vel maior.
Oenotria à rege Oenotrio.
Ausonis ora.

It is so.

Ita est, ita se res habet, sic est rei status, in hoc statu res est, eiusmodi res est, hoc loco res est.

to Iudge, to giue a Sentence or iudgement.

Censere. Iudicare.
Iudicium facere.
Sententiam ferre, dicere, pronunciare.
Damnare. Condemnare.
Judicem agere.
Dijudicare.
Censuram agere.
Jus dicere, *To pronounce the Sentence.*
De re vltro citroq; diligenter cognita pronunciare, definire.
Acre, exactum, præsens, constans iudicium, sententia, censura.

to sit in Iudgement.

Sedere pro tribunali.
Rixas fori iudiciarij dirimere.
Rostris præsidere.
Præesse causidicorum subscilijs foro iudicario.
Cerdonum iurgia dirimere.
Forum agere.
Iudicia exercere, apud Cic.
Ferre pro tribunali sententiam.

to appeare personally in Iudgement.

Judicium subire.
Sistere se tribunalibus.
Comparere.
Causam dicere.
Se apud iudices tueri, purgare.

a Iudge.

Judex. Prætor.
Iura reddens. δικαιδότης.
Sedens pro tribunali,
καθεζόμενος ὅπι βήματος. sententiæ lator.
Rerum capitalium iudex, qui & Quæstor appellatur, Quæsitor,
Judex maleficiorum vulgo dicitur, de latrocinijs iudicans, siue latrunculator, *Recorder.*
Prætor capitalis.

the Iudgement seat.

Judicij locus.
δικαστήριον. Forum.
Forum iudiciarium.
Forum iudicale.
Tribunal. δικαστήριον.
Iudicum consessus.

after my Iudgement, vide *Meaning.*

a Iugler, he that vseth craftie conueyance.

Gesticulator. Præstigiator.
Impostor. Pantomimus pen. cor. παντόμιμος.
Circumforaneus.
Pilarius apud Quintilianum.
Gelasimus. γελασιμος.
Circulator, que Græci ἀγύρτην appellant, seu præstigiatorem cum deceptione circumforaneum.

Apu-

Apuleius lib. 1. huiuſmodi præſtigiatorem populi frequentia ſtipatum, mortalibus ſuas fallacias admirantibus, circulatorem vocat, dicens, Circulatorem aſpexi equeſtrem, ſpatham præacutam mucrone infeſto deuoraſſe.
Cylicus ab Horatio vocatur.
Impoſtor nugis ac ſtrophis captans quæſtum, vide *Deceaver.*

Iuſt, Righteous.

Juſtus. Δίκαιος.
Æquus. Rectus.
Muneribus nequaquam corrumpendus.
Incorruptæ æquitatis, iuſtitiæ.
Iuſtitiæ oculus.
Bochyris alter.
Iuſtitiæ trutina, ſtatera iuſtior.
Rectam ingrediens viam.
Rectum tenens clauum.
¶ Æquum & bonum colere.
Æquitatem ſeruare.

Iuſtice litle ſet by.

Pauci ſunt hac ætate, his temporibus quibus Iuſtitia ſit, cordi ſit.
Qui Juſtitiam colant, exerceant, curent, tueantur.
Qui de Juſtitia laborent.
Apud quos Iuſtitia locum habeat, Juſtitiæ locus ſit, qui ſe iuſtos præbeant.

Iuſtice is to be followed.

In omnibus actionibus noſtris, id ſolum ſpectare debemus, quid Iuſtitia poſtulet, ratio præcipiat, cõſcientia præponat.
Quid ſit iuſtitiæ, quid rationi conſentaneum, quid cum iuſtitia, ratione congruat, conueniat, conſentiat.
Habenda iuſtitiæ ſumma ratio eſt.
Vna ſpectanda iuſtitia, nihil præterea.
De vna iuſtitia laborandum.
Sequi ducem iuſtitiam debemus, agere cum iuſtitia, iuſtè, rectè, honeſtè.
Honeſtum tuendum eſt ſolum.
Noſtra conſilia, noſtras actiones ad vnam iuſtitiam referri decet.
Juſtitiæ inſeruire, iuſtitiam exercere, ad iuſtitiam incumbere debemus
A iuſtitia minime diſcedendum, recedendum eſt.

K

to Keepe, vide *to Defend.*

to Keepe cloſe, vide *to Couer.*

Keepe it cloſe, vide *Beware to tellit no bodie.*

to Keepe in, or hold vnder.

Cohibere. Coërcere.
Domare. Frenare.
Supprimere. Continere.
Subiugare, vide *Subdue, and Tame.*

to Keepe holy, or feaſting day.

Agere diem feſtum. ἑορτάζειν.
Facere diem ſolemnem. feſtum.
Celebrare feſtum, diem feriatum, diem feſtum.
ἑορτὴν ἄγειν. ἑορτάζειν.
Celebrare ſolemnitatem.
Facere ſolemnitatem, apud Hiero.
Operam dare rebus diuinis.
Feriari, vel Quieſcere.
ἄγειν ἡσυχίαν.
Celebrare memoriam, mortem ſanctorum.
Labore & opere ſuperſedere.

to Keepe from.

Arcere. Defendere.

Prohibere. Cohibere.
Coercere. Protegere.

it is better Kept in remembrance, or longer Remembred.

Altius insidet vel insidit mente.
Tenacius inhæret animo.
Alte sedet animoquod primis dicitur annis.
In omnem vsque vitam hæret.
Penitius cogitationi hæret.
Quosemel est imbuta recens seruabit odorem Testa diu. Horat.
Quod rudibus animis & per hoc tenacioribus primum imprimitur, nulla potestate postea deleri.
Quæ teneris traduntur annis & citius discuntur & tenacius retinentur.
Cordi altius, intimius imprimitur.
Penitius ac profundius in pectore reconditur, reponitur.
Altius insidet hominum animis.
Facilius, penetrat in animos mortalium.
Acrius insidet animis.
Id perpetuo animo inhærebit meo.
Hærere in medullis, & includi in medullis, vtrumque Cice.

to Kembe or trimme the haire.

Pectere. Pectinare.
πέκτειν. κτενίζειν.
Pexare frequentatiuum.
Explicare capillum.
Deducere crines pectine. Ouid.
Capillum comere.
Pectine eburnea pangere.
Fingere comam, pro ornare.
¶ Pectinem ducere à Brechmate ad verticem. Caput mulcere.

a Kerchiefe for women, vide Hood.

a Kettle or Cawdron.

Cacabus. κάκκαβος.
Caldare. Caldarium.
Lebes. λέβης.
Ahenum. χαλκεῖον.
Ahennulum. Cucuma.

to Kill, to Slay.

Trucidare. Interimere.
Multare morte, & neci dedere, apud Virg. vtrunque.
Exterminare. Necare.
Afficere morte.
Punire. Vlcisci.
Vindicare. φονεύειν.
Dare neci, lætho, Virg.
Perimere. Occidere.
Mactare.
Mortem inferre, adferre, obferre.
Vita spoliare, Luce priuare.
Exuere aliquem anima.
Vuorum eradere cœtu.
Orbare aliquem luce, vita.
Vitam, animam eripere.
Morti dedere. Dare morti.
Vitam eximere. Vitam adimere.
Interficere. Jugulare.
Iugulum ferire, *to cut ones throat.*
Configere, *to thrust through.*
Transuerberare gladio.
Facili ictu perforare.
Mucrone latus exhaurire.
Confodere διορύσσειν.
Defodere. Perfodere.
Morte aliquem excipere.
Sternere, apud Virg.
Dare loperi aliquem, Plaut. in Aul. *to lay one a sleepe.*
Ense aliquem fundere.
Premere sicut & Cædere pro interficere, vtrumque apud Virg.
Auferre è viuis, è medio.
Obuium quemq; demetere, obtruncare. Conficere.
Gladium in viscera mergere, apud Eusebium.
Ferrum in fratris adigere viscera'

Ferrum

Ferrum in viscera condere, Ouid.
Læthale ferrum in hominis stringere viscera.
Perdere. Vnde vulgo precamur. Dij te perdant.
Agere orco aliquem, poëticum est, quemadmodum mittere sub tartara.
Porrigere apud Martialem, pro interficere.
Cædem facere.
Vltima supplicij animaduersione mulctare, percellere.
Vltimo adficere supplicio, Eras.
Obsidis vnius iugulum mucrone resoluit, Ouid.
Soluere vitam.
Hostili sanguine, hostium cædibus manus funestare, cruentare.
Sanguine commaculare manus.
Ab ipsa (vt aiunt) stirpe perdere, *to Kill the whole race.*
Terram ore mordere, apud Virg.
γαῖαν ὀδαξαίλόειν, terram mordicus capere.
Ex apud Homerum παντη ὀδὰξ ἑλων ἑαυτον ὀδας.
Omnes mordicus ceperunt immensum solum.
Ad internecionem cædere, extinguere.
Viduare ciuibus vrbem.
Tollere matrem, pro enecare.
Læthiferum vulnus infligere.
Supremum excutere spiritum.
Extinguere. Facere cadauer, Cic.
E medio tollere, apud Cic.
Homicidium designare, seu patrare, *to commit manslaughter.*
Cæde & sanguine complere Christi causas.
Cædem exercere, adficere, facere.
Mortes agere.
Cæde nefanda perfurere.
Ferro desæuire, grassari, metere infesto
Cædem manu tingere.
Dextras conscelerare insonti sanguine. αἱματι χειρας μιαινειν. Phocil.
Ensem tenefacere sanguine.
Maximam cladem facere. *to Murder cruelly.*
Sub armis cadere.
Intollerabilem cladem inferre.
Per hastæ cuspidem cogere.

to Kill himselfe.

Conscisere lethum, mortem sibi.
ἀποχειρισασθαι ἑαυτῳ.
Mittere se letho.
Enecare se. Orbare se luce.
Cadit telis ipse suis.
Afferre manum sibi, Cic.
μαχαιρᾶν τὸν αὐτὸν.
Ipsa sua concidit vsa manu.
Inuenire mortem sibi.
Scopulo se mittere ab alto.
Abrumpere vitam.
Veneni poculo animam exponere. Soli. de Hannibale.
Sese mucrone iugulare.
Vitam rapidis ponere fluminibus.

a Killing of men, vide *Manslaughter.*

a Kill, vide *Ouen.*

a Kindred, or Parentage.

Cognatio. Affinitas.
Consanguinitas. Parentela.
συγγενεια. Propinquitas. Vide *Stock.*

of a noble Kindred.

Genus inclytum.
Pulchra origine natus.
Parentela haud ignobilis.
Genus ducere Olympo.
Propago regia. Imagines.
Stemmata illustria.
Domini de gente suprema.
Splendor natalium.
Præclara stirpe creatus.

Clarieas

Claritas generis.
Antiquitas generis.
Insignia Claræ insignia gentis.
Locus nobilis & fama multis memoratus in oris, fama super æthera notus.
Famam extendere factis.
Semper honos nomenque tuum laudesque manebunt.
Iam canitur toto nomen in orbe tuum.
Nomen tuum immortale manebit.
Qui magnum adeptus est nomen.
Magnum & memorabile nomen.
Veteres ceræ. Imagines auitæ,
Imaginum commendatio.
Tituli. Statuæ.
Claro sanguine cretus.
Famosæ imagines, *of an old stock.*
Stemata cognationum, apud Iurisc. vide *Noble Kindred.*

to come of good Kindred or Stock.

Referre genus.
Originem trahere, ducere.
Trahere, ducere genus, à sanguine dictum.
τὸ γένος ἕλκειν.
Stemma deducere.
Illustri prodire origine.
Descendere de stirpe.
Ortum trahere.
Successionem habere, ducere.
Genus deducere.
Diffundere genus, ad Virg.

to goe out of Kind, or to work dishonour to his Kindred.

A paterno degenerare instituto.
Longius à maiorum suorum exemplo digredi.
Deflectere à patris auique præstabili insignique virtute Cic.
Ab integritate morum paternorum labi.
Degenerare, ἐκτρέπεσθαι.
Maiorum deserere vestigia.
Non respondere probitati paternæ.
Virtutem patris non æquare.
Recedere à vestigijs progenitorum virtuosis.
Soboles virtutibus orba paternis.
Paternas haud cauere cautiones.
Inurere nomini paterno ignominiam.

a Kinsman, or Cosen.

Cognatus.
συγγενὴς. συμφυὴς.
Coniunctus sanguine.
Sanguinis vinculo & patriæ necessitudine coniunctus.
Sanguine contingens, apud Suet.
Summa sanguinis propinquitate deuinctus.
Ipso sanguinis vinculo copulatus.
ἐγγενὴς. σύναιμος.
Sobrinus, apud Terent.
Agnatus. Propinquus consanguinitate.
Proximus. Affinis.
Consanguineus.
Iunctus genere, sanguine, sanguinis copula.
Quicum arcta mihi necessitudo sanguinis intercedit.
Agnato sanguine propior, vide *Consens.*

to Kisse.

Osculari. Osculum ferre, ingerere alicui, Suet.
Libare oscula. Virg.
Pangere osculum, suauium.
Exosculari κυεῖν. i. prægnantem esse.
Imprimere osculum.
Labella labris conserere.
Deosculari. φιλεῖν.
Tollere osculum.
Dare basium, suauium.

Oſculum. Baſiare, impudicitiæ ſunt.
Suauiari.
Baſia iungere.
Figere, infigere oſcula dulcia, Virg.
Oſcu'a carpere, rapere, ſumere.
Oſculo accipere.
Excipere medijs amplexibus.
Dulces dare amplexus, Virg.
Ruere in amplexus.
Diſſuauiari. apud Cic.
Amplexa dextra inhærere.
Cupidè arctéque complecti.
Vulnis ſtringere, *to Embracc.*
Amplecti. Complecti.
Amplexari. περιέχειν.
Stringere colla blandis lacertis.

a Kitchen.

Caluina. Coquina vulgo.
μαγειρεῖον Popina.

frõ the Kitchen to the Hall, or from a lower eſtate to a greater.

De nihilo, ex humili, magna ad faſtigia rerum extolli, apud Iuuenalem.
Ju ſummam euehi gloriam.
Obrepere ad honores.
Opera principum ad ſummos honores emergere.
E miſeria ad ſummas opes tranſire.
Ad ſummam dignitatem emergere, Eraſmus.
Ex humili fortuna repente ad res amplas prouehi, ſubuehi.
Ex infima fortuna prouehi.
Auſonius fortunam reuerenter habe, quicunque repente, Diues ab exili progrediere loco.
Ex humili, è ſumma emergere inopia Cræſus ex Iro.
A remo ad tribunal.
ἀπὸ κωπῆς εἰς τὸ βῆμα. prouerbio dicitur qui repente ex infima conditione prouehitur ad honeſti muneris functionem.
Euadere ad gradus altos, ad ſummi veſtigia culminis.
Ex phello venire. prou.
Ab aſinis ad boues.
Homo à ſe ortus.
Nouus homo. Huic confine Vlyſſes pannos exuit, in quibus ſcilicet medicum apud porcos egerat.
Videas etiamnum multos humili natos loco, adhæc nullis omnino fortunæ dotibus aditos ad eruditionis non ſolum faſtigium, verum etiam ſummas dignitates aſcendere. Claudianus. Aſperius nihil eſt humili, cum ſurgit in altum.
¶ Contra, *from the Court to the Cart.*

a Knaue, a Slaue, a Raſcall.

Scurra. Triſcurra.
Furcifer. Trifurcifer.
Nebulo. Verbero.
Maſtygia. Flagrio.
Tenebrio, onis.
Tenebrico. Niger.
Scurio apud diuum Hieron.
βωμολόχος Circulator.
Triuerbero. Piſtrino dignus.
Necis pabulum, *Rauens meat.*
Omnibus modis improbus.
Ingenio malo prauoque, apud Sal.
Cacula. Calo.
Imi deriſor lecti, apud Mart. pro ſcurra ponitur.
Vlyſſis remigium, *a ſort of Knaues or Raſcals.*

to Knead dow.

Depſere, apud Cato. ἀναπλάσσειν.
Farinam ſubigere.
Verſando mollire.
Imbuere farinam fermento.
Conſpergere farinam, per aquam cõglutinare, in maſſam cogere, formare, compingere, *to make dowe* ἐμπλάττειν.

Maſſa.

Massa, farina subacta. Conspersio tritica. *downe.* ἐκμαγμα.

to Kneele downe, to make Curtesie.

Genua curuare, incuruare, in terram figere, flectere, ponere.
γονατίζειν.
Genua humi defigere.
Poplites deflectere.
Geniculare & Geniculari.
Ingeniculari, apud D. Hieronym. in Ezech.
Submittere genua, pro flectere. Plin.
Genibus succidere in sermone. Max.
In genua dilabi.
Genibus niti, inniti.
In genua decumbere.
Poplitem incuruare.
Flexo terram petere poplite, Cic.
Illa mihi ad pedes misera iacuit.
Inclinare, incuruare se.
Corpus inflectere.

to fall downe at ones Knees, vide *to Prostrate.*

a Knife or Sword.

Culter. Cultellus.
Ensis. Machæra.
Cladius. Gladiolus.
Cultrum. παραξιφὶς.
Mucro in ear mine.
Cultellum. μαχαίριον.
Item, Ferrum pro cultro, ense.
¶ Nouacula. ξυρόν.
Culter tonsorius.
Culter rasorius.

to Knock one about the pate, vide *Boxe one, &c.*

the Knot or Band of loue, which cannot be vndone or vnknit.

Amoris, adamantinum vinculum.
Vinculum arctissimum atque indissolubile.
Vulcanium vinculum, quo Martem & Venerem irretiuit Vulcanus, vt scribit Homerus.
ἄλυτος δέσμος.
Vinculum insolubile.
Nodus Herculanus.
Nodus inextricabilis.

to Know, to make knowne.

Certiorem facere, reddere, significare, aperire, exponere, explicare, demonstrare, erudiri, instrui. vide *to vnderstand.*

to Knowe full well, or right well.

Tenere tanquam nomen, tanquam digitos, tanquam vngues, non latet ingenium meum.
Certam alicuius rei habere memoriam.
Habere in próptu ad digitos vnguesque suos, condita mente tenere.

Know your selfe, Consider what ye are.

Nil te descendas.
Ad defectus proprios mentem reflectte.
Descende in animum, pectus.
Tecum habita, vt noris quàm sit tibi curta suppellex, vt est apud Persium.
Tuo te pede modulóque metire. Horatius.
Nosce teipsum. γνῶθι σαυτόν.
Intra pelliculam tuam te contine.
In tuum ipsius sinum expue.
Propria cæde vincta.
Tua vitia, teipsum inspice.
Nec te quæsiueris extra, apud Pers.
Pectoris tui penetralia discute, sinum perspice.

you Know well enough, vide *Vnknowne.*

to know no way out of his tale.

Quèm exitum, quem finem inſtitutæ orationi expedire, imponere poſſim non reperio, non video, aut quo ſine eam claudere, abſoluere, perficere queam.

you Know my minde.

Mea conſilia plane tibi nota ſunt.
Teneas conſilia mea, animum meum, meos ſenſus.
Non te latent mea conſilia.
Cognitum ac perfectum habes animum meum.
Qui ſit meus ſenſus probè noſti, præclare intelligis.

I Know your ſtate well.

Noui, cognitum habeo, probe teneo ſtatum rerum tuarum.
Qui ſit rerum tuarum ſtatus optimè ſcio, præclarè noui.
Egregie intelligo de tuis rebus.
Planè mihi conſtat, exploratum eſt, compertum habeo, mihi dubium neq; obſcurum eſt.
Non me fugit, latet, præterit rerum tuarum ſtatus.

not Knowing, vide *ignorantly.*

I Know not.

Nondum plane conſtitui, ſat ſcio, noui, cognoui.
Satis habea conſtitutum, deliberatum, exploratum, explicatum, certum: cognitum.

without Knowledge, vide *Vnlearned.*

Kolde, Iſe, Froſt.

Frigus. Gelu. Glacies.
Frigidior glacie.
Glacialem arctum experiri.
Frigore lapſa cadunt folia.
Concreſcunt currenti in flumine cruſtæ.
Vndaque iam tergo ferratos ſuſtinet orbes.
Marius aſtricto coit vnda gelu.
Glacie riget horrida barba.
Rura pandit hyems gelu.
Aggeribus niueis informis & alto terra gelu latet.
Pluuia contriſtit frigore cœlum.

Kunningly, vide *Exactly.*

a Kunning band, vide *Occupation.*

L

to Labour, to Trauell, to Worke.

Laborare. πονεῖν. Sudare.
Defungi laboribus.
Exercere. ἀσκεῖν.
Laborare. ſe exercere.
Rei operam dare, labore quærere.
Exercere labores. Fatigari.
ἐκπονεῖν. Laborem colere.
Excere membra laboribus.
Fallere, diſcutere ocium.
Labores tolerare, ſuſtinere, exigere, perfinire, ponere, perferre, experiri, intermittere, pati, impedere.
Cum tepido noſtrum vere redibit opus.

to Labour in vaine, or to loſe his labour.

Ludere operam.

Perdere

Perdere operam & impensam.
Actum agere.
Actam rem agere.
Nihil agere.
ἐδὲν ἐνεῖναι αὐόσειν'
Frustra laborem insumere.
Inanem operam sumere, insumere.
Laboribus neutiquam frugiferis fatigari.
Opes suas perdere in aliquo.
Frustra, inaniter conari.
Frustra operam sumere.
Lauare seu cauare laterem.
Arenam numerare.
Arenæ semina mandare.
Piscari in aere. Arare littus.
Fodere Isthmum.
Litora arare.
Aerem verberare.
Ventem colere.
Æthiopem dealbare, &c.
Fallunt impensæ in aliquem collatæ

to Labour, to Trauell with might and maine.

Defatigari Sudare acriter
Plurimum laboris exhaurire, haurire ἐμποχθεῖ.
Exantlare, antlare.
ἀντλάω. Græcum est, proprièque significat nauem exhaurire, deinde propter difficultatem rei & molestiam ad laborem intolerabilem, & impensum, est translatum pro quo vvlgus parum apte anclare & exanclare perscribit.
Laborum Iuliadem exhacrire.
Neruos, conatus intendere omnes.
Desudare.
Versare saxum.
Sudores in re aliqua exantlare.
Sisyphy saxum voluere.
In puluere aliquo viriliter desudare.
Multos sudore, labore, vigilij aliquid colligere.
Maximo conatu incumbere & adniti.
Nihil non laborum obire.
Multum laboris exudare.
Non æstimandis laboribus quippiam absoluere.
Ambabus manibus haurire.
ἀντλῶν ἀμφοτέρης.
Summo conatu quippiam agere.
Herculeo quopiam & indefesso labore contendere.
Summis vti velis.
ἄκρης χρᾶσθαι τοῖς ἰσχύσι.
Insano iuuat indulgere labori, apud Virg
Ænid. 6. i. immodico labori, sicut insania pro magnitudine & amplitudine immodica latinis ponitur.
Vnde insaniæ extructiones, pro magnis & amplis.
Multo plus haurire laboris, quã Hercules ipse dum αὐλείον κόπρον spbulis repurgaret.
Tanto in aliquod negotium incumbere studio, vt parũ adfuerit, quin sese labore confecerit, enecaret, quin ipse immoreretur, Eras.
Ad morbum vsque laborare.
Pro tantis, tot annos exantlatis aerumnis, apud Bud.
Apponere manum.
Laborando curam extremam impendere omni quoque industria adniti, pro virili conari, haud segniter agere.
Industriam labore adiutare.
Manum admoliri. admouere, addere negotiorum actioni.
Τὴν χεῖρα ἐπιβαλεῖν.
Cum minerua, id est, auxiliante Minerua, manum quoque mouere, admoliri.
σὺν ἀθηνᾷ καὶ χεῖρα κινεῖν.
Etenim dij omnia laboribus vendentes adiuuant facientes, vide *to Indeauour.*

you Labour to much in your study.

Nimium

Nimium elaboras, inuigilas, ſudas, exerces te in ſtudijs.
Nimis immoderatè, ſupra modum, intemperanter ſtudes.
Nimium laborioſè ſtudia tractas, colis, exerces.
Suſtines laboris plus quàm ſatis eſt in ſtudijs exercendis.
Sic laboras in ſtudijs, vt vires tuas imminuas, conſumas, exhaurias, debilites, infirmes, affligas.

Labour, worke, Indeauour, Diligence.

Labor. Sudor.
Vigiliæ. Labos.
πόνος. Negocium
Conatus. Conatus.
Opera, æ. Niſus.
Hoc operæ. Illud laboris.
Aliud opus aggredior.
Ad ſolitum ruſticus ibit opus.

great Labour.

Labor magnus, maximus, ingens, Herculeus, Cleoneus, Improbus.
Virgo
Strenuus. Indefeſſus.
Inſanus. Immenſus.
Immodicus. Ingens.
Columnæ pro laboribus oneroſis.

without Labour, vide *Lightly.*

a day Labourer, vide *Iourney man.*

Labour loſt.

Inuſtra laborare, inanem laborem ſuſcipere.
In ſolo infructuoſo campo ſemina committere, mandare.
Æthiopem lauare, Æthiopem dealbare.
Operam Male ponere, locare.
Oleum & operam perdere, Studium inutiliter conſumere.

Labour ended, vide *End.*

Lack of money.

Pecuniæ anguſtia, miranda nummorum penuria, ſumma difficultas.
Pecuniæ minimum tractatur.
Vſus pecuniæ prope nullus eſt.

Lacking, vide *Voide.*

to Lay hands on one, vide *to Arreſt.*

to Lay a wager, vide *to Wage.*

to Lament, to Mourne, to be Sorrowfull or Sad.

Mœrere. Dolere.
Lugere. Animo ringi.
Mœrore angi. In luctu eſſe.
Miſere contabeſcere.
Languet animus.
Mœrore, ſordibus.
In lachrymis iacere.
Vexari curis.
Dolore premi, conſumi, confici, obrui.
Tangi animi dolore. videte *Mourne, to waile, to be ſad.*

a Lamentation, a Weeping or Waeyling.

Luctus. Comploratus.
Mœror. Mœſtitia.
Sonitum. Gemitus.
Plangor. Planctus.
Res lugubris.
Lugubria induere, *to put on mourning attyre or apparell.* vide *Weeping.*

Lamentable.

Lamentabile. Luctuoſum.
Triſte.

Triſte. Lugubre.
Flebile. Θρηνητικόν.

a Lampe, a Torch.

Lychnus penſilis, pendens, ardens, lucens.
Lampas proprie ſplendorem ſignificat. λαμπας.
Lucerna ſimiliter.
Lampada, æ. ſub prima declinatione apud D. Hieron.
Eadem formula, qua dicimus Cratera. æ. &c.
Cicindela, apud Auguſtinum, pro Lampade, ſed proprie à *Glawberde*.
Lampyris, idis.

Lamp-ſtudents, that ſtudy by the lampe or candle.

Lucernarij. λυχνόβιοι.
Lucubratores. Elucubratores.

Land, vide *Field*.

Language, vide *Talke*.

Largely, vide *Liberally*.

a Larke.

Alauda. κορυδαλλος.
Caſſita. Galerita.
Corydalus.

ſicke of the Laske, vide *Flixe*.

a ſhoomakers Laſt or Leaſt, vide *Forme*.

the Laſt, or Hindermoſt.

Poſtremus. Nouiſſimus.
ὕστατος. Extremus.
Supremus. Vltimis.
ἔσχατος. Vide *Vttermoſt*.

at the Laſt, Laſt of all, vide *Finally*.

of Late, not long agoe.

Nuper. νέον.
Muperrimè. Nuper admodum.
Non ita pridem. Non pridem.
Diebus ſuperioribus. ἀρτι.
Jam dudum. Haud dudum.
Paucis abhinc diebus.
Nouiter. νεωστί.
Recens. Recenter.
Paucos ante dies.
Menſe nondum exacto. Vide in *Times paſt*.

the Latine tongue.

Sermo latinus. Latialis.
Romanus. Lingua latina.
Loquela Latia, Italica.
Phraſis Auſonica. Itala Pallas.
¶ Eloquentia circulatoria, Κύκλιος *Latine*

exceeding good, verie fine, and eloquent Latine.

Eloquium vere Romanum.
Romanus ſermo non ſolum purißimus caſtiſſimuſque, verum etiam vber ac locuples.
Mel Atticum. Hymettica mella.
Attica muſa, Ατθὶς μοῦσα.
Eloquentia Attica, atq; ab hymetto profecta. vt habent prouerb.
Romani ſermonis eloquentia, vbertas, fœcunditas, venuſtas.
Dicendi illecebriæ ac gratiæ.
Venuſtatis pigmenta, & lenocinia apud Budæum.
Tenue filum, pro ſubtili ſtylo, apud Ciceronem.
Phraſis quæ cum eloquentiſſimi cuiuſque phraſi conferri poſſit.
Pulchrum orationis filum.
Character epiſtolaris politus, tersus, breuis, dilucidus, elegans, ornatus,

datus, Latinus. Latius, vere Ciceronianus Pulcher orationis vultus Venustus stylus. Elegans dicendi genus A musis profectum.

λεπτηγορία.

Lepos orationis flosculi, phaleræ venustus, lenocinium.

Attici lepores. Sermonis lepor.

Sermonis deliciæ.

Dicendi lautitiæ Meræ Veneres.

Verborum ornatus, splendor, nitor, nitidies.

Cupediæ linguæ latinæ.

Literatura politior.

Eloquentia elegantia.

Cum quadam Venere dictum.

to Laugh.

Ridere γελᾶν. Ædere risus.

Effuse ridere ἐκγελᾶν.

Solui in cachinnum.

Chachinnare κεχαχάζειν.

Cachinnum effundere.

Tollere cachinnum Ridere Sardonium Syracusium.

Lienem exercere.

Enori risu, est effusius ridere, defluere vel diffluere risu.

¶ Prouerbialia sunt hæc posteriora, Risu solutus, magnus.

Cachinnus, effusus risus.

Risus sardonius

to Laugh at, vide to Mock.

to abstaine from Laughing.

Risum tenere, apud Horatium.

Continere Nihil vnquam de rigore animum remittere. Soli.

Risu temperare.

¶ Excitare, concitare risum, *to make to Laugh.*

the ciuill Law.

Ius ciuile, Imperiale. Cæsarium.

Ius Papyrianum Ius Scriptum.

Ius municipale, prætorium.

the canon Law.

Ius pontificum. Ius canonicum.

Ius spirituale, diuinum.

to sue one in the Law, vide Action, and to Plead.

it is Lawfull, or meete and Reasonable.

Rationi consonum est.

ἔυλογον. Consentaneum.

Ratio dictat. Rationis est.

ἐστὶ δίκαιον

Æquum & rationi consentaneum videtur. Par. decens.

Æquum iustum, rectum fuerit.

ἔνδικος.

Vt par est. ὡς τὸ εἰκὸς.

¶ Moueri ratione, εἰκὸς παθεῖν.

Causa duci *to haue good reason.*

Legibus vrbem fundare.

Legem ducere, dare, imponere, indicere.

Sub leges vocare.

a Lawier, a Councellor.

Legisperitus. Consultus iuris.

νομικὸς, νομικὴ ἕξις.

Iuris peritus. Iuris prudens.

Iurisconsultus vel iure consultus.

δόκτωρ. L. L. Doctor.

Diuinæ humanæq; legis scientissimus

Pontificiarum legum doctor.

Professor iuris.

Juris interpres, Antistes iuris.

Legum cautus, id est, peritus, apud Aufidium.

Legalis mysta apud Asconium.

Iuris consultus & æqui.

Jureperitus non minus prudentia quam facundia laudatus.

Asylum legum, vel iuris.

Νομίμων ἕξηγητής.

Aiter Papinianus, Scæuola, Vlpianus.

Iuris scientia præstans.

Qui summa diligentia laboribus ac laudibus, ad legalem peruenit sapientiam.

Clarissimus vtriusque iuris scientia.

Mysta iuris.

Diuini humanique iuris ſcientia excellens.
Eximius Iurium Doctor.
Vtriuſque iuris laurea decoratus.
Gemini laus ſplendida iuris.
Legum iuſtitiæque ſciens.
Diuini humanique iuris conſultus.
Cæſarei Iuris profeſſor.
Legum imperialium eximius doctor
Cautores formularum. Cicero in 3. de Ora. vocat Juriſperitos.
Leguleius & Rubricarius per contemptum.

a Lazer or Leper.

Lepra infectus.
Mentagra infectus.
Lepram patiens Fœdus lepra.
Elephantiachus Elephante grauis.
Elephantiaſi laborans,
Fœdiſſima plenus impetigine.
λεπρόμυξος. λεπρός.
Leproſus. Mentagricus.
Incurabili ſcabie infectus.
¶ Amentagræ & impetiginis purulentia purgare.
A lepra ab Elephantiaſi mundare, *to cure the Leproſie.*
¶ Lepra λέπρα. ἰέομαι.
Elephantiaſis. Elephantia, quæ & Elephas dicitur. Vnde Serenus,
Et Elephas morbus triſti quoque nomine dirus, eadem mala ſcabies Horatio vocatur alijs.
Immundities lichenis.
¶ Grando etiam vocatur vulgo lepra, qua porci infeſtantur.

a League, a Couenant, an Agreement.

Pactum. Compoſitio.
Conuentio. Conuentum & us.
Fœdus. Pactio.
Contractus. συμβόλαιον.

to make a League or a truce to Confederate.

Fœdero, as are.
Conuentionem facere.
Pactum inire vel Fœdus.
Conuentum conſtituere.
ἀιδρμολογεῖν.
Paciſci. Contrahere.
Fœderari. Fœdus inire.
Fœdus ſancire.
ἀπονδεῖν.
Pactum facere. componere fœdus.
Conficere pactionem. Cic.
Fœdus facere. ἀπονδοποιεῖσθαι.
Pangere vt nonnulli volunt, tametſi Seruius reluctetur.
Tractatus, contractatus, conuentaque iuire.
Placitum componere fœdus.
Mutuo fœdere conſenſu, & ſacramento ſe principes dicuntur deuincire.
Fœdere coniungi.
Societatem inire, paſciſci.
Conuenire in tertia perſona.
συναλλάττειν.
Fœdus cõtrahere, pangere, percutere.
Ferire fœdus.
Coire in fœdera. Virg.
Ferire pactum, vulgo compactum facere dicitur.
In æquas pactiones diſcendere.
Fœdera accipere Salluſt.
¶ Conſpirare in bonam & malam partem ſumitur. ſed Conjurare in malam frequentius conceptis verbis vel data fide, factaq; coitione conſentire, ſimul iurare.
Coiurationem, cõſpirationẽ facere.
Hauſtu mutui ſanguinis ſancire fœdus. Soli.
Conſentiones factæ ſunt poſuit Cicero in Ver. Act. pro eodem.
Conflare conſpirationem, apud eundem.
Ad incredibile ſceleris fœdus aliquẽ adſciſcere.
Ad illicitas iureq; damnatas conſœderationis pellicere & inſtigare.
Ad quaſuis res nefarias concordare.

to keepe the League or promise, vide to Breake the League.

to Leake, to runne forth as broken vessels.

Perfluere. Perstillare.
Non continere liquorem.
Transmittere liquorem.

Leane, Thin, Slender.

Macer, Macilentus. Macie pellucens
Gracilis. Exilis.
Exuccus. Strigosus
ἰκλιμος. Extenuatus.
Macie confectus.
Pumice aridior. Aridus.
Emaciatus, κατατεταμικὼς.
Macie, inedia extenuatus, attenuatus
Macies ipsa.
σφὰρ, Metaphoricè apud Eras. frequens, Ieiunus metaphoricè.
Monogrammus à similitudine μονόγραμμος, sicut & κρόκοδος.
Ironia proverbialis.
Per medium annulũ qui trahi posset
Pinguior lucerna, lecytho, qui cum multum edat non sit habitior.
Leotrephide macilentior.

to be Leane.

Macie perlucere Macere.
Ariditate crepitare, Macerare.
ἰσχνᾶναι, ἰσχνᾶναι *to make Leane.*
Macies obduxerat artus,
Tu tenuis tardique gradus macieque peresus.

to become, or wax Leane.

Macrescere. Arescere.
Extenuari. ἐξαμίζειν.
Macrum, exuccum fieri.
Macerari. Macescere. Annis vel ægritudine in maciem ire, Soli.

to make Leane.

Macerare, Emacerare, & attenuare.
ἐκτήκειν. Macrum facere.

to Leap, to Iump, to Skippe.

Saltare, Saltare.
Dedit saltum, properans insistere ripæ.
Corpora saltu ad terram mittere.
Salti super ardua venit Saltu, ferri.
Secredere saltum.

to Learne.

Discere, disciplinam accipere, apud Cæsarem, comprehendere, animo complecti.
Addiscere. Condiscere.
Bibere pro eodem, Erasmus. Non facile dediscitur, quod puerilibus imbibitur annis.
Veterum volutandis monumẽtis discere, percipere. Studere.

to Learne, to study diligently.

Plurimum operæ consũmere, insumere in literis.
Studijs se excedere, agere vitam.
Eruditioni parandæ operam dare.
Occupare animum in studijs bonarum artium.
Artes bonas assequi improbitate laboris.
Adhibe ad omnes rerum bonarum disciplinas, studium.
Transmittere tempus in pugillares & libellos.
Ingenuis artibus vacare.
Nauare operam literis & dare.
Incumbere literis & in literas.
Incumbere in literarum studia.
Acriter intendere animum ad literas.
Ingenuas caput efferre per artes.
Inuigilare studio literarum.

Elaborare pertinaciter in addiſcendis literis.
Studijs teneri
Multam ponere operam.
Plurimam collocare operam in excolendo literarum ſtudio.
Dedere ſe penitus ſacris Muſarum ſtudijs.
Immori ſtudijs.
Omne ſtudium conferre.
Intentam diligentiam adhibere.
Literas ampleƈti.
Muſas colere.
τοῖς λόγοις ἐμφιλοσοφεῖσθαι.
Aſſerere ſe ſtudijs Plin.
Se totum literarum ſtudio impendere.
Se muſis addicere in ſeruitutem, deuouere, dicare, conſecrare.
In optimis literarum ſtudijs ſuauiſſimè oriari.
Studijs bonis omne otium applicare
Artes habere in complexu, oculis, auribus. Plin.
Inſano flagrare ſtudio in literas.
Scientia progredi.
Habere proceſſum in literis.
Non parum in literis proficere.
Colligere eruditionem ex ſtudijs.
Ducta in Dies linea profectum, progreſſum magnum facere in literis in ſcientia aliqua.
Lineam ducere.
Nullum facere ſtudendi modum neque finem.
Pierijs adhibere otia blanda libris.
In amœniſſimis Muſarum viretis quotidie verſari.
In vernantiſſimis diuinæ ſcripturæ pratis expatiari,
Inſudare literis
Totum ſe libris dedere.
Libros aſſiduè manibus retinere.
Impalleſcere ſtudio literis.
Literarum ſacra colere.
Immodico ſtudio te macerare.
Addere ſe literis. Cic.
Aſſidere ſemper chartis immori.
Studium, & omnem laborem, curam, operam impendere.
Impendere tempus omne diſcendis literis. Studioſè verſari, ac ſeculò in libris.
Animos aptare ſtudiis.
Tota mentis cogitatione ferri.
Intendere vim omnem ingenij in literas. Impendere pertinacem ſtudijs laborem.
Adhibere propenſum literis ſtudium
Studendi cura impendio defigi.
Ardente mente intendere animum ſtudio literarum
Inhærere libris.
τῶν βιβλίων ἀντέχεσθαι.
Affixum eſſe literis

to Learne without booke.

Ediſcere. Memoriæ complecti. Cic.
Exercenda eſt memoria in ediſcendis ad verbum quam plurimis ex noſtris ſcriptis & alienis.
¶ Tradere in diſciplinam.
Docendum curare.
Tradere præceptori aliquem à quo mores primum, mox eloquentiam dicat, quæ male ſine moribus diſcitur, *to put forth to Schoole.*

to Learne by experience

Multa diſcuntur, percipiuntur ab experientia.
Multarum rerum ſcientia, cognitio, intelligentia, doctrina, capitur, ſumitur, hauritur ab experientia & vſu.
Multa cognoſcuntur experientia duce.
Multarum rerum magiſter eſt vſus
Multa docet, oſtendit, parat. Fecit, Viam aperit vſus ad multarum rerum ſcientiam.
Erudimur valdè, inſtituimur, expolimur.
Ex ignorantiæ tenebris educimur.
Ad ſcientiam peruenimus. ſcientiam conſequimur. experientiam ſequuti, experientia docti.

Experientia

Experientia rerum magistra.

Learned.

Doctus. Perquam doctus.
Doctrina excultus.
Literis expolitus.
Eruditus. Peritus. Expertus.
Gnarus. Literas sciens.
Non ineleganter bonis literis initiatus. Non indoctus.
Non alienus à literis.

well Learned.

Vir singularis doctrinæ.
Apprimè doctus,
Insignitèr doctus.
Facile doctissimus.
Ad admirationem doctus, ac eloquēs
Maxima doctrina præditus.
Bene doctus, pro valde doctus.
Egregiè doctus.
Inprimis literatus.
Perquam literatus.
πολυγράμματος.
Magnopere doctus.
Musarum sacra colens, frequentans.
Vnicum Musarum delitium.
Literarum decus, fons, ornamentum
Linguarum antistes, columen.
Vir multijugæ eruditionis.
Fons totius eloquentiæ.
Qui in veteribus scriptis studiosè & multum voluratus est.
Spectatæ eruditionis vir.
In eruditiorum numero habitus.
Vir exquisitissimæ doctrinæ.
Qui ad fastigium tum doctrinæ tum eloquentiæ peruenit.
Heraclitus subtilioris doctrinæ arcani initiatus. Soli.
Omnium disciplinarum, scientia præditus.
Parens eloquentiæ.
Vir literatissimus, acerrimi, fœlicissimique ingenij.
Ad summam literarum fastigium prouectus suopte ingenio.
Peritissimus.
Literarum amantissimus, & peritissimus.
Linguarum præsidio adfatim instructus, armatus, fultusque.
Vir solidæ eruditionis.
Exquisitè doctus.
Miræ eruditionis.
Impense Literatus.
Delitium latinæ linguæ, vniuersi literati orbis.
Insigniter literatus
Nihil in loquendo minus spirant, quam natiuum illum & incorruptum Romani termonis odorem.
Vnicus Phœnix sui æui.
Summam doctrinæ laudem consecutus.
Nostræ ætatis Varro.
Varijs expolitus disciplinis.
Haud quaquam indoctus.
Literis multis præditus.
Literarum antistes.
Qui multiplici variaque scientia.
φιλολογος πολυϊστωρ.
Eruditione vbertim excellens.
Non vulgariter eruditus.
Plurimæ, multæ, ac propè infinitæ lectionis
Summa eruditione præstans.
Multiformi eruditionis suppellectile instructus.
Ingenuarum artium callentissimus.
Eruditionem habens non sane vulgarem.
Omnibus disciplinarum ornamentis cumulatus.
In nullo doctrinæ genere non exercitatus.
Vir & admirabili, & diuino ingenio ac doctrina singulari.
Rara doctrina.
Princeps in re literaria vir.
Eximia præditus eruditione.
Multijuga literarum cognitione præcellens.
Quo post Ciceronem & Fabium doctiorem nulla ætas habuit.
Vir omni eruditione maior, qui iucli

natam eloquentiam primus in integrum restituere sit adortus.
Græcè & Latinè modis omnibus eruditissimus.
Romani sermonis natiuam & genuinam quandam proprietatem spirans. Omnigena eruditione clarus, conspicuus.
Literarum omnium princeps. Eras.
Politiores literaturæ Phœnix incomparabilis & vnicum Germaniæ inferioris Decus. Eras.
Erasmus nostræ ætatis omnium doctissimus, celeberrimus, ac præclarissimus literatioris orbis præses.
Trium linguarum, Græcè, Latinè & Hebraicè penè ex æquo peritus, ad hæc in nullo doctrinæ genere non ita versatus, vt cum primis certare possit. Eras.
Trium linguarum non vulgariter peritus.
Triplici natura instructus.
Complurium linguarum egregiè peritus.
Humanis literis ac mansuetioribus musis initiatus.
Humanarum literarum peritissimus
Ingenio ac eruditione præstans.
Extra inuidiæ aleam doctus.
In literatorum consessu primum tenens locum.
Habens eruditionis penu multifariam cumulatum.
Doctoris titulo insignitus.
Summa cum laude doctoratus titulum consequutus.
Primi nominis doctor.
Cuius gressus Charites sorores Pegasideſque omnes comitantur cuntis, vt est apud Poetam.
Bonarum literarum cultor, studiosus
Vir doctorum omnium calculis incomparabilis.
Encyclopediam qui absoluit.
Absoluto disciplinarum orbe, omnibus mirandis osculandus.
In cyclicis disciplinis exercitatus.
Qui in omni parte orbiculatis disciplinæ certauerit.
Cyclopediam callens.
Cyclicé doctus.
Noctes & dies in omnium doctrinarum meditatione versans.
¶ Eximij in omni doctrinæ genere proceres.
Literariæ rei proceres.
¶ Encyclopedia, ἐγκυκλοπαιδεία, est omnium bonarum artium societates cognatioq́, vt ait Cicero, in omnium artium & disciplinarum perfecta scientia.

a Learned Physition.

Medicus bene doctus, eruditus, Instructus medica scientia, medendi arte medicis literis.
Sciens imprimis est, peritus, intelligens gnarus medicinæ.
Nouit penitus medicinam, tenet, possidet callet.
Medicinæ scientia valet, floret, præstat, excellit.
Medicinæ doctrina, scientia peritia, cognitione, intelligentia, eruditione cum paucis conferendus est, inferior nemini.
Medicinæ scientiam planè complexus est, mente atque animo comprehendit, ingenio sibi aperuit, comparauit, peperit.

to aduance to set forth, Learning

De lingua Latina bene mereri.
Consulere studijs communibus, & bonæ spei ingenia benignè prouehere.
E medijs ignorantiæ tenebris ingenuas artes atque adeò sacras literas vindicare.
De publicis studijs optime meruit.
Editione vtilium scriptorum communia seu publica studia iuuare, adiuuare.
Alijs sedulò impertire doctrinam.

Egre

Egregiam nauare operam.
Adiutare, adiuuare honestissima lite-
rarum studia.
Libros à dura blattarum tinearumq; seruitute qua diutissimè oppressi Propemodum interierant liberare, vindicare ab interitu
Diuitem ingenij prouentum in vniuersum orbem effundere.
Annis compluribus elaborata in cõmunem omnium depromere vtilitatem.
Libris edendis, famam immortalem mereri, transmittere ad posteros.
Eruditissimis lucubrationibus nunquam intermoriturum decus parare.
Bonas literas longo velut postlimi nio redeuntes, in suum quodammodo regnum dignitatemque in priscum nitorem restituere, suo splendori reddere.
Redimere studia literarum.

giuen to Learning, vide Studious.

Learning is alwaies both pleasant & profitable.

Semper vsui, delectationi tibi literæ erunt, fructum ac voluptatem tibi afferent in omni vita, nunquam non vtiles nunquam inquam iucundæ non erunt.
Te semper commodis, semper voluptate afficient, iuuabunt pariter, & oblectabunt in vniuerso vitæ tuæ cursu, Vitæ tuæ par atque adeo longior literarum vtilitas erit.

Learning is not esteemed as it ought to be, vide Artes.

I haue no Leasure.

Molestus interueniens mihi.
Nunc non est commodum.
In præsentia non vacat, non est otium.
Est quod agam aliud.
Est domi negotium melius.
Non licet per negotia domestica.

Leasurely, by little and little.

Paulatim. Paulxatim, apud Plaut. minutiua sunt à paulum.
κατα μικρὸν Sensim.
Dextim. Tractim. Pedeprètim.
Pedetentim. *Foot by foot.*
Placidè, Lentè. Leuiter.
Maturè, lentè. Composito gradu, vide *Slowly.*

to Leaue off, to Cease.

Desinere Desistere.
Omittere. Sistere ab incepto.
Dimittere. Parcere. Subsedere. vide *to cease.*

to Leaue nothing, vide to Take away.

to Leaue, to Forsake.

Deserere. Linquere. Relinquere.
Derelinquere. Destituere. vide *to Leaue in Danger.*

Leaue or licence.

Copia in singulari cum verbo facio constructum, quemadmodum commeatus.
Data copia fandi.
Venia. Potestas.
Dare veniam ludendi.
Facultas, quam licentiam indocti dicunt.

to giue Leaue or licens.

Potestatem facere, præstare.
Facultatem dare.
Copiam facere, vt Gymnasiarcha se-

cit scholasticis ludendi copiam à prandio.
Additur in constructione gerundium in di.
Emanendi copiam à præceptoribus poscere, *to aske leaue.*
Tridui missionem dare.
Dare remissionem studij vel à studijs ad duos, tres dies.
Veniam dare pro eodem apud doctos legi, licet alij refragentur.
Venia enim est pœnæ meritæ remissio, vt inquit Seneca.
Ἐξοδίαν δοῦναι. Missionem impetrare. *to get leaue.*
Veniam exorare, impetrare.
¶ Cæterum missum facere, est dimittere *to let goe, to giue leaue.*
Tacet, Me missum face, Suetonius in Cæsare, Legionem totam cum ignominia missam fecit.
Missionem dare militibus.
Missionem petere, efflagitare.
Rudem flagitare.
Præbere missionem.

I pray you giue me Leaue to speake with your patience and fauour.

Sit dicto venia τῷ λόγῳ συγγνώμη.
Pace omnium vestrum dictum esse velim. dixisse liceat.
Dicere coram alicuius, id est, pace.
Honos audientium auribus habeatur.
Sit habitus honos vestris auribus.
Bona cum venia audite Cice.
Sine cuiuius iniuria dictum sit.
Absit inuidia verbis, verbo
ἀτεινοθόνος Dicere cum venia.
Cum gloria tua mi Philippe.
Libet veniam præfari vel honorem.
Data copia fandi, apud Virg.
Pace tua, tua venia.
Te non irascente, permittente.
Simile quid præfamur. obscœni aliquid dicturi, aut cuiusquam authoritatem oppugnaturi.
Per præmollitionem, vt monet Erasmus in copia verborum.

the Leaues of the trees.

Frondes. Folia.
φύλλα Petala.
Crines Poeticè dicuntur. vnde apud Mantuanum. Nudatur crinibus arbos

to Leuell, vide *Wink.*

to Leaue a subsidie, vide *to Cesse.*

Leckerous vnchast, or Lustfull.

Libidinosus Venereus.
Propensus in libidinem, Salax.
Flagrans libidinibus in mulieres, &c.
In veneris castris militans.
πυγαῖος. λάγνος.
Præter modum libid ne pruriens.
ἀφροδισιαστικὸς μώτης.
Nouas quotidie nuptias celebrans.
Mulierosus. Veneris miles.
Solutior in Venerem.
Mollis. Mulierosissimus.
Mus albus. μῦς λευκός.
Homo libidinis immodicæ insatiatæ intempestiuæ, immoderatæ.
Galbinos habens mores Martis
Crebris, vagis amplexibus sponsus.
Pronus in venerem.
Procliuis in libidinem.
Lidus in meridie.
Caprarius in æstu.
Maximo ardore in Venerem solui vel ruere ferunt Hispanos Turcasque.
Et Graditana puella apud Marti. pro libidinosa, procace, lasciua.

to Lend.

Mutuari deponens, & Mutuare actiuum χρήζειν. Mutuum dare.
Præstare. Mutuo dare, quum eiusdem

dem precij res pensatur.
Commodatum vel commodato dare in tempus quo eadem res reddi tur
Alicuius rei vsum præstare, concedere in aliquot dies.
Commodare. Vide ne cum pueris dica. Accommodare: id enim est aptare.
Vetus dare χρηστεύεσθαι.
Mutuo amicis commodare.

by Length of time, in Continuance or processe of time.

Processu temporis. Decurrentibus annis. Progrediente ætate.
Tempore. Paulatim.
Lustris labentibus, apud Virg.

Length of time taketh away smart, vide Time.

Length of time taketh away Paine.

Dolorem minuit ac mollit dies, temporis Longinquitas, vetustas.
Sanantur vetustate vulnera. Vis doloris cum tempore langueſcit.
Detrahit de dolore dies, atque adeo extinguit omnem, planeq tollit.
Quouis dolore affectis, quouis malo laborantibus medetur tempus, medicinam dies affert.
Vetustas opem fert, opitulatur, subuenit, auxilio est, subsidio est, finem doloris aufert.
Habeo hoc tempus, vt quemuis dolorem, quamuis acriter in animo insitum euellat atque abijciat.
Est hoc temporis, vt omnem malorum memoriam, omnem aduersæ fortunæ recordationem ex animo deleat, auferat, eripiat, expellat, amoueat.

at Length. vide Finally.

to Leſſen, to Aſſwage or Mitigate paine, or diminiſh griefe or ſmart.

Dolore minuere, Leuare, Mitigare, Mollire, Lenire. Delenire, Leuare, Demulcere, Pellere Tollere.
Fugare, Sopire Diſcurrere Minuere. Mollire, Lenire, Delenire, Leuare. Demulcere Pellere, Vellere.
Vim doloris mellea fallere confabulatione.
Detrahere dolorem, cruciatum.
Reddere moderatiorem.
Dulcare. Edulcare.
Lenire & adimere ægritudinem tempus dicitur
Dolor sese remittit.

the Leproſie. vide in Lazer.

a Leſſening of ſorrow.

Luctus leuario. Leuare ſe.
Luctu ægritudine, ſollicitudine, mærore, cura.
Sanare vulnus doloris.

to Let bloud, to open a veine.

Detrahere ſanguinem.
Venæ ſectionem adhibere.
Secare, Incidere venam. Cicer.
Vacuare ſanguinem per venam.
Corpus ſanguinis detractione vacuare.
Tundere venam nocuo turgentem ſanguine.
Demittere. emittere, vel mittere ſanguinem. Corn. Gal. Ex brachio mitti ſanguis debet.
Exonerare venas ſanguine.
ἀφιέναι τὸ αἷμα.
Venam cultello, ſcalpello ſoluere, aperire.
Curare venam incidendam.
Corpus ſanguinis exuberantia leuare ſectione, inciſione venæ.

Non

Non est latinis vox vnica, quæ Græcæ πλεοτομεῖν, respondeat, quapropter Periphrasi vtendum.

to Let goe or passe, vide *to Omit.*

to Let, to Hinder, to Stay, to Withstand or be against.

Obsistere. Resistere. Cic.
Senatus vna voce ac mente reiectat.
Inhibere. Obstare.
Contrahere. Detinere.
Officere causæ apud Cic.
Vrgere. Occupare.
Offerre moram occupato. Plaut.
Obstrigilare. Porcere apud Lucil.
Remoram facere rei priuatæ & publicæ. Plaut.
Obstaculum moliri.
Interdicere pro obesse, cum datiuo, Cicero.
Cui nemo interdicere possit.
Eripere bene gerendæ rei facultatem
Rei potiundæ spem præcidere. Budæ.
Impedire, Obstaculo esse.
In diuersa trahere, rapere.
Retrahere. ἀνθέλκειν
Tergiuersari. Reclamare.
Transuersum agere.
Aduersari. Reniti.
Repugnare. Refragari.
Contradicere. Contra niti.
Contra venire. ἀντίᾶα.
Occurrere. Morari.
Remorari Demorari.
Intercipere. Tenere.
Opponere. Reluctari.
Intercedere, apud Titum Liuium pro impedire, prohibere, gressus alicuius obstare, obesse eunti.
Contra pugnare, machinari.
Impedimento esse destinere.
Conatus alicuius euertere.
Claudere commodum. Terent.
¶ Remora, impedimentum, obstaculum, remiligines apud Plau. re. tardatio.
Offendiculum pro impedimento, vide *to Hinder.*

to Let one from hauing his lust.

to Let ones study.

Let me goe.

Sine abire. Sine vt abeam.
Mitte me. Omitte me.

Let it be so, vide *So be it.*

Letters missiue.

Epistles.

Literæ. Literulæ.
Litera in singulari numero, apud Ouid Libelli.
Tabulæ. Codicilli. Scripta.
Epistola. Epistolium.
ἐπιστολή. γράμμα πλέον.

to seale and open Letters, vide *to Seale and to open.*

Letters welcome.

Literæ tuæ mihi gratæ, periucundæ fuerunt.
Summam mihi iucunditatem attulerunt, pepererunt.
Magna me letitia affecerunt, perfuderunt.
Omnis amor tuus ex omnibus separtibus ostendit in tuis literis.
Quas ad me literas mittis, multo sunt officio refertæ, multis insignes amoris notis.

printing Letters.

Typi ænei, stannei. τὸ τύπος.
Formulæ. Characteres.
Notæ fusæ. sculptæ.
Typorum collector, ordinator, compositor. *A. Compositeur.*

Liberall, bountifull.

Liberalis. Munificus.
Dapsilis. Benignus.
Beneficus. δαψιλὴς.
Prolixus apud Ciceronem.
Ipso horreo vel canistro dans.
Promus magis quam condus.
Profusus. Largus.
Cirodans & dolio hauriens.
Ambabus manibus largiens.
Hospitalis. Cicer. Offi. 2.

Liberality.

Largitas. Liberalitas.
Munificentia. δαψιλεια.
Beneficentia. εὐλογία.
Bonitas & Benignitas pro eodem apud Cic. Offi. 2.
Hospitalitas pro liberalitate & animi quadam propensione in hospitibus recipiendis apud Ciceronem Offi. 3.

Liberally, Largely, Bountifully.

Munificè. Liberaliter.
Munificentissimè.
Dapsilè. δαψιλῶς.
Large. Largiter.
Profusè. Affatim.
Abundè. Vbertim.
Abundanter. Copiosè.
Incopia. Plena manu.
Ambabus manibus. Ampliter.
Benignè. Prolixè, vtrunque apud Ciceronem.
ἀπηῶς. φειδωλῶς.
Sine parsimonia.
Prodigè. Perbenignè
Ipso horreo. prouerb.

to set at Liberty.

Asserere, vindicare in libertatem.
φιλίως εἰς ἐλευθερίαν.
Manu mittere & mittere manu
Libertate donare.
Emittere manu.
Pileo donare. Liberare.
Eruere, reducere.
Eripere. *To redeeme.*
ἐλευθεροῦν. Exercere vincula.
Liberum facere.
Soluere ergastula.
Eximere à seruitute, vinculis.
Leuare vincula alicui, vel aliquem vinculis eximere.
Conciliare in libertatem,
Releuare ceruices à seruitute dura.
Recipere, apud Virgilium.
Soluere, exoluere vinculis.
Emittere è carcere, ex vinculis, de carcere
Laqueis mortis caput, manus vinculis expedire,
Dare vindicas.
Subtrahere neci. *Vide Free.*

I haue a care of the Liberty of the commonwealth.

Nihil aliud à communi libertate, nihil præter communem libertatem quæsiui, curaui, spectaui, secutus sum.
Ad vnam ciuium libertatem meas curas intendi, cogitationes retuli, studia contuli.
Nihil antiquius communi salute iudicaui.
Salutem publicam ac libertatem omnibus rebus antepositi, prætuli.

to giue much Liberty, vide *to Permit too much.*

a Library, a Study full of bookes.

Bibliotheca. βιβλιοθήκη.
Arcium, vel archium, vt aliqui scribunt.
Vtitur hac dictione D. Hier. in præfatione lib. Ester.
Tabernaria, Librasia.

Amal-

Amaltheum, apud Cice. ad Attic. ἀμαλθειον.
Armarium quoque locus in quo libri reconduntur.
Foruli, apud Suet. & Plutei apud Iuuenalem sunt armariola, capsulæ in quibus libri reponuntur, vulgo nominant, quæ rectius cum Vitruuio locu'amenta vocauerimus.
Libraria in hac significatione raro apud Classicos inuenitur. Librarius enim βοβλιογραφον denotat, qui libros & alia scribit, hunc latini scribam vocitant. Cicero vsurpauit Tabellarium in neutro genere.

Licence, vide *Leaue*.

to Licke.

Lingere. Delingere.
Elingere. Lambere.

to Lie, or to make a Lie.

Dicere falsum. Mentiri.
Subdola promere, fundere mendacia
Turpe mendacium dicere, proferre. ψευσταδαι.
Adumbrata pietatis fico mendacia deferre. *To bring foorth lies.*
Effutire, pro dicere cum mendacio, apud Cicero, in, Tusc.
Aspergere mendaciunculis aliquid.
Cretizare, κρητιζειν Græci pro mentiri dicunt, à gentis moribus.
Confingere mendacium, fingere ex se velut anaticus.
Splendide mentiri.
Ampliter mentiri. Plaut.
Struere sycophantias.
Comminisci mendacium.

to forge a Lie.

Mendacium conflare, aspergere, excogitare.
Addere culpæ mendacia.
Mendacio fucum addere.
Mendacia fingere.
Rem effictis mendacijs omnibus, lenocinijs perpolire, concinnare.
Vanas pro veris fundere voces.

an open Lie.

Mendacium speciosum.
Prodigiosum audax, impudens, callidum mendacium. *A bold Lie.*
Manifestæ vanitatis.

a Liar.

Mendax. Vanus. Falsiloquus.
Falsidicus. Vaniloquus. Nugax.
Mendaciloquus. Nugator.
Nugigerulus. ματαιολόγος.
Nugiuendulus, Cretensis. ψευδηγορος.
Vir insigni vanitate.
Halophantia. Vanissimus.

Lees, Dregges.

Fex. τύρξ. Excrementum.
Sedimentum. ὑποστάθμη.
Seda apud Plin. Proluuies. ὑποχωρημα.
Crassamentum. Floces vini.
Amurca. oleæ tantum est.
Magna vnguentorum est fex.

to Lie downe, or in the bed.

Iaceo, es, ere. Recumbere sponda
Accumbere toris.
Offenso procumbere pede.
Fusus per herbam.
Reuolutus arena.
Passim vino somnoque per herbam corpora iacent.
Strato discumbere super ostro.
In gramine ponere corpus.

to Lift vp.

Leuare. Sublevare.
Tollere. Eleuare.
Membra de duro tollere humo.
Gelida membra leuare humo.
Stratis corripere corpus.
Solio se collit ab alto.

as much as Lieth in me, vide *Power*.

Lightly, Remissely, without Care.

Leuiter. In transcursu.
Leui brachio Sparsim.
In superficie. Perfunctoriè.
ἐπιπολὴς, quod vulgus ineptiens dicit superficialiter.
Tenuiter. Sursim.
Molli brachio. Suspensa manu.
Parum attentè, considerate, accuratè transeuntes. In transitu.
Quasi in transcursu leuiter attingendo.
Leui brachiorem peragere, percurrere

Lightly, without labour.

Facilitèr. Ex facili.
Citra laborem, negotium, molest ã.
Parvo negotio.
ἀκοπιαστότατος.
Sine opera. Sine labore.
Nullo negotio.
Citra pulueris tactũ, vel iactum, prouere.
Absque difficultate. Fermè.
Nulla adhibita diligentia
Citra sudorem, operam.
Nullo sudore, Ne genu quidẽ flexo.
Citra cuiuerem. prouerb.
Nullis laboribus. Perfacile.
Facilè. Facillimè.
Vno digitulo, apud D. Hieronv.

not Lightly or easily, hardly, painfully.

Difficilè Difficulter.
Haud facilè. Haud fermè. Terent.
Fidelem haud fermè mulieri inuenias virum. Non facile. Grauiter.
χαλεπῶς.

a Lightning, or a Flashing out of the clowdes.

Fulgur & Fulmen licet alij distinguant. Aeris ardor.
Arma Iouis.
Fulguratio. Fulgor.
Fulgetrum. Fulgetra.
ἀστραπὴ Coruscatio.
¶ Fulminare, fulgurare, fulgere.
Ignes in æthere fulgent.
¶ Fulmen iacere, fulgetra concitare tonitru mouere.
Crebris micat ignibus æther.
Ignes Capitolinis injecere sedibus.
De cœlo tangere vel percutere.
Hinc tonat, hinc missis abrumpitur ignibus æther.
Flagranti telo dejicere.
Fulmina molirì dextra.
Mittere fulmina læuo polo.
Fulmine adigere ad vmbras.
Fulmina torquet astripotens.
Fulmine deiecti fundo voluuntur in imo.
¶ Fulminatum, fulgurarum, tactum ictum de cœlo. διόβλητον.

Light, Vaine.

Vanus, inanis, leuis, iners, socors, demens: Vento Leuior, aëre inanior.

Like as, vide *As.*

Like, as it were, as great, as equivalent.

Instar significat ad similitudinem ad æquiparationem & ad mensuram.
Ad instar, apud Hieron, & Soli.
δίκην.
In modum, Ad modum.
In similitudinem.
Ad similitudinem.

to Liken, to Compare.

Comparare. Conferre.
ἐξισοῦν Adsimulare.
Adæquare grandia paruis.
Coæquare. Æquiparare.
Æquare. ἰσοῦν.

to be Like, to Reſemble in forme or faſhion.

Referre mores patris,& patrem moribus.
Referre vitæ patrem, & vitam patris. Plin.
Moribus exprimere.
Repræſentare. Præ ſe ferre.
Reddere. Terent.Similare.
Similem eſſe,Effingere.
Imitari moribus, corporis lineamentis patrem.
Et prouerbio dicitur Patris eſſe filiũ qui mores imitatur patris.
Accedere ad paternos mores.
Ferre alicuius imaginem pro repræſentare.
μεσραίνειν
Similitudinem morum referre.
παρμφαίνειν.
Conſtruuntur cum accuſatiuo perſonæ, præter.
Similem eſſe.
Jngenium patris referre.
Paterni, auitique ingenij ſpeciem præ ſe ferre.
Similis quando ad morum vel doctrinæ imitationem refertur, cum genitiuo conſtruitur: quando verò corporis lineamenta, cum datiuo, vt tradunt Grammatici, confundi-tur cum differentia.

In Likeneſſe of a man, vide *Pretence.*

it liketh me well, vide *it Pleaſeth me well.*

if I were Like to you.

Si eſſem æque ac tu,pariter ac tu,non ſecus, non aliter ac tu, ita vt tu. vti vt tu. quemadmodum tu, ſicuti tu.

Likely, Reaſonable.

Rationi conſentaneum eſt, cum ratione conſentit; ſimile veri, credibile, non alienum à ratione, cum ratione congruens.
Ratione poſtulat vt credatur.
Eſt cur credatur, verum putetur.
Viſum ſimilitudinem, ſpeciẽ, formã, imaginem præ ſè fert,oſtendit,non diſcrepat, non diſſentit, non procul abeſt à ratione.

a Likeneſſe, a Compariſon.

Comparatio, Collatio.
Aſſimulatio. Similitudo.
Parabo'a. Paræmia.
ὁμοίωσις.

Likewiſe, Equally, euen all alike.

Æquè. ἴσως.
Æqualiter.Vno tenore.
Æqua parte, conditione.
Æquabiliter. Similiter.

to do,to render Like for like.

vide *to Recempence.*

a Linage, vide *Stocke.*

a Line, a Rule, a Row. a Strike.

Regula. Norma.
Linea. γεαμμή.
Amuſſis & perpendiculum, czmentariorum ſunt.

to Linger,to Stay,to Delay, to Deferre, to Put or Driue off.

Morari. Remorari. ἐπέχειν.
Demorari. Cunctari.
Quærere moras.
Moram trahere, ducere, Moliri.
μεγοναποδίδειν.
Jter retardare.
Moram facere. reſtitare.

Mora

Moras nectere.
Gradum continere.
Sistere, Comprimere.
Pausam facere. Plaut.
Rumpere, continere, Iter.
Pendere apud Virg. med. prod.

a Lingering, vide Prolongation.

it must bee done with Lingering.

Non cunctandum, non differendum est.
Producenda, proferenda, prorogan-
da, protrahenda, extrahenda, lon-
gius ducenda res non est.
Sine mora, sine cunctatione, sine vl-
lo temporis interuallo, aggredi-
enda rest est, tentanda, incipienda,
facienda mora non est, interponen-
da nulla est, omnis est abjicienda
mora. immorari, cunctari, lentè a-
gere, indormire non oportet.

Lingering, vide Slothfully.

Little, Few.

Modicum ὀλίγον.
Parum. Paulum.
Paululum. Nonnihil.
Ὀλίγα. μικρον.
Paxillum. Paxillulum.
Dicitur etiam aliquantum & aliquā-
tulum pro paululum.

by little and little, vide Leasurely.

a Liter, a Wagon, or Coach.

Vectabulum. κλινίδ'ρ.
Gestatorium. Sella curulis.
Currus clausus. θρόνος. γυναικεῖος.
Arcera, vel vt alij scribunt, Acirma, a-
pud Gel, Basterna.
Pilentum apud Varr.
Lectica pro eodem. σίρφαξ.
Hexaphoron, Græcis quod à sex ser-
uis portaretur. λαμπτήν.
Octophaon, quod ab octo.
Currus regius seu lectica.
Pampellum. Ferculum.
Vehiculum cameratum. pensile.
Cameroton Græci vocant.
Lecticarij, qui portant, ferunt lectică
sellas curules. σιφεγφόρει.
¶ Et sella curulli vehi, subuehi.
Lectica gestari. σιφεγφορείδθαι.
To be caried in a litter or wagon.

to Liue, to haue life, to be aliue.

Vitam ducere. ζῆειν. ζῆν.
Producere. ζῆν. Viuere.
Diem, lumen videre.
Fungi munere vitæ.
Animam ducere, seu spiritum, Cic.
Annos, æuum, sæcula exigere, agitare
Esse. Vesci aura. βιῶναι.
Carpere vitales auras.
In viuis agere.
Dant viuere fata.
Temporaria frui vita.
Lucem adspicere, pro vita frui.
Esse in rerum natura, in vita.
Spirare. βιοτεύειν.
Superesse, superare.
Nec adhuc crudelibus vmbris occu-
pare. Vitam exigere.
Cœli connexa tueri, Virg.
Vitam traducere, transigere, trahere
Fungi vita. Vitam agere.
Vitam degere. πεπῶδθαι τὸν βίον.
Aeuum agitare, transigere.
Vitam, æuum traducere.
τὸν βίον διατελεῖν.
Exercere vitam, colere.
Aetatem degere, exigere.
Spiritum ducere.
Esse inter mortales.
Inter superstites adnumerari.
Esse inter viuos, & in viuis.

Esse

Esse in humanis.
In humanis agere.
Vita potiri.
Vincere sua fata viuendo.
Auras protrahere prendere vitales.
Poeticum.
Lucis vsura perfrui.
Lucis dare vsuram piratis diuturnam

To Liue daintily and nicely: to spend his time in great voluptuousnesse, riot, or pleasure.

Deliciari. ἁβρύνεσθαι.
Resupinari. Viuere Epicurum.
Luxuria, delitijs, ac mollitie diffluere
Melle seipsum perungere.
Melitam planè vitam exigere, Erasmus.
Molli victu superare senectum.
Genio carpere dulcia. Pers.
Extremam decerpere voluptatem.
Terrenis teneri cupiditatibus.
Deliciis affluere.
Libidinari. Suet.
Inter opes vitam socius agebat.
Delicatè ac molliter viuere, Cic.
Agere periucundè.
Indulgere cupiditati.
Gulæ, ventri obsequi.
Ardenti libidini laxare frena.
Omni genere voluptatum deliciarum affatim se explere.
Dare se voluptatibus.
Totum se dedere libidinibus. Cic.
Mundanis se contaminare sordibus.
In medias se delicias conijcere.
Voluptuariam agere vitam.
Carnis obsequi cupiditatibus.
Prauis animi obtemperare cupiditatibus. Luxui seruire.
τῆτο ἡδοναῖς χολάζειν.
Sectari mortiferas sæculi illecebras.
Architectari voluptates, Cic.
Carnis desideria amplecti.
Humi volutari. Serpere humi.
In terrena animo rapi.
Ea quæ mundi sunt animo tantum agitare, volutare.
Omnem fœlicitatem in rebus præsentibus constituere, sua uræq; beatitudinis nullo tangi ardore.
Duci venetre. Horat.
Cogitatione circa mundana versari.
Rebus frui ducibus.
Voluptatibus indulgere, frui.
Animum in transitorias labentis mundi voluptates demergere.
Intellectum circa terrena exercere.

to Liue long.

Cerui viuere per annos
In annos centum æuum trahere.
Nestoris agricolæ cui ducunt fila sorores. vide *Old.*

of a long life.

Viuax. Longæ vitæ.
Tithonus. Nestor.
Nestoreus. Longæuus.
Macrobius. μακρόβιος. vide *Old.*

to Liue not long.

Breuem vitam colere.
De vita decedere breui æuo. Sol.
Vltra quinquennium æuum non trahere.
Vltra octauum annum viuendi spatium non protrahere.

so long as I Liue, vide *While I liue.*

to Liue quietly.

In securitate agere.
Securum esse.
ἀβλαβῶς.
Tranquillè agere, degere.
Securam agere vitam.
In summo ocio vitam transigere.
Tranquillam vitam viuere, agere.
Domi sedere, inque aurem vtramliber cubare.
A tumultu sæculi & blãdientis mundi

distrepitu seorsum degere.
Vitam agere certam & tranquillitate fœlicem.
Sibi ipsi viuere.
Curriculum viuendi à natura datum conficere rectè & honestè. *to passe the time honestly.*
Suauem viram agere.
Trahere vitam tranquillam, Cic.
Acquiescere cum quadam animi voluptate quieteque consistere, à Cic. ponitur.
Molliter suauiterque vitam agere.
Quod datum est vitæ trãquillæ placidæque ducere. Cic.
Halcionis agere dies.
ἀλκυονίδας ἡμέρας ἄγειν.
Perocium & quietam vitam traducere.
Destinato reliquo vitæ tempore respirandi: ferijs, Musas tranquillo in visere animo.
In literario delitescere ocio,
Turum otium domum exigere.
Ocioſè nugari in literis.
Gratissimo inter literis ocio ac negotiorum bene à se gestorum recordatione perfrui. Erat.
Ocium oblectare suum.
Suauiter viuere.
Ocio vitæque molliori indulgere.
Placatam, mollem, feriatamque agere vitam.
Tacitos sinere ire dies, & paupere cultu, Exigere innocuæ tranquilla silentia vitæ, apud Polit.
κατὰ τὸν βίον vitam viuere.
Vitam sanctè & inculpatè degere, *to liue Godly and honestly.*
¶ Thybra victitare.
Vitam sine cura rerum temporalium degere.
Non macerare se crastina cura cibotum.
Nil recondere in crastinum.
In diem vel ex tempore viuere.
Omnem crastini sollicitudinem abijcere. *to Liue without care.*

to Liue vngodly, wickedly.

Peccatorum mole obrui.
In eodem hærere luto peccatorum.
Seruire peccatis iniquitati, frequens in sacris literis.
Contaminatissimam agere vitam.
Sordere.
Insordescere.
Vitiosè, sordidè vitam viuere, apud Chrysostomum.
Fœdam, dissolutam, perditam vitam viuere.
Vitiorum sordibus se inquinare apud eundem.
Perdite, flagitiosissimè viuere *an euill Life.*

to Liue vnchastly, in sensuall lusts.

Corpus libidinibus prostituere.
Jacere in voluptatum carnalium turpitudine ac put edine
Turpiter & effeminatè viuere.
Luxuriæ & libidini vacare.
Volutari, instar porcorum in cœno libidinum, ac versari.
Pecudum vitam viuere.
Καταλίζεσθαι.
Libidinari.
Seruire ventri. Veneri, corporis voluptati ac libidini.
Carnis omnigenis desiderijs inseruire.
Diffluere luxuria, lasciuia. Terent.
Inter scorta ad multam plerunq; noctem desidere.
Capi illecebris rerum carnalium.
Subigi, iubsterni mortiferis libidinum voluptatibus.
ἀσώτως βίον ἔχειν.
Epicurum luxu vincere.
Carnis fœda sectari oblectamenta.
Pecudum ritu promiscuè in concubitus ruere. Liuius. *an inordinate Life.*

to Liue ſumptuouſly.

Splendidè ampliterque viuere in vberrima rerum affluentia.
Splendidè epulari, in Euang. Lucæ. λαμπρῶς εὐφραίνεσθαι
Eximere. cœnare, prandere, in omni genere ciborum.
Magnificè menſam inſtruere.
Egregiè, ſplendidè cœnare, apud Iuuenalem.
Colere vitam vino & victu probo, Plaut.
Generaliter viuere.
Delicatè, opipariè, ſplendideque viuere, cœnare. τρυφᾶν.
Sybarizare. συβαρίζειν.
Conuiuium agitare ſplendidum.
Opiparis menſis frui.
Mollitè viuere, μυσπικῶς ζῆν, vbi nihil deeſt ſed affluunt omnia.
Exhilerari generalis ferculis menſæ.
Magnificum ac egregium eſſe in edendo, in apparatu menſæ.
In leporinis carnibus viuere dicitur prouerb. qui lautè & in delicijs vitam agunt
¶ Conuiuium apparare, præparare opiparum, ſaluare.
Magnificè lautum parare cõuiuium.

at the Liues beginning, in the ſwadling cloutes: aſſoone as it is borne, or brought into this world.

In vitæ exortu. In exordio vitæ.
In ipſis vitæ primordijs.
In vitæ foribus In vitæ Ianua.
In ipſo quaſi vitæ veſtibulo.
In ipſo vitæ limine.

the Liuer.

Iecur. Iecinus. Iecuſculum.
Hepar. ἧπαρ.

ſicke in the Liuer.

Iecoroſus. Iecinoroſus.
Hepaticus. ἡπατικός.

a Locke, vide *a Barre.*

a Lode, vide *a Burden.*

a Lodge, à Cotage, a Cabin, or little houſe in the country.

Mapale ſeu Magale ſtramineum, ſtramine tectum.
Agreſtis casa. Caſula.
Syn. Stega apud Plautum.
Magar Punica lingua, vnde Magara pluraliter & non Magalia dicendum, vt tradit Seruius.
Penates. Lar.
Tugurium. Tuguriolum
Ligellum apud Plaut. pro domicilio breui ponitur & humili.
Attegiæ pluraliter. ἀττεγίαι.
Gurguſtium & gurguſtiolum diminutiuum. οὐιδιον. apud Apuleum.
Breuitatem gurguſtioli noſtri veſperas peto.
Tectum tenui ceſpite ſtratum.

to Lodge, to Harbour, to Entertaine.

Excipere hoſpites, conuiuas prandio, cœna, conuiuio ampliter.
Accipere liberaliter, benignè, amicè benè, lautè, magnificè, nitidè, honeſtè, prolixè, honorificè, hilarianimo, ſplendidè.
Tractare hoſpitem comiter, benè, commodè.
Indulgere hoſpitio.
Pro egregia fortuna magnificè, pro animi bonitate comiter recipere.
Hoſpitari. Hoſpitio aliquẽ accipere excipere.
Tecto ac ſedibus ſuis recipere. Cic.
Domo vel domum meam recipere
Hoſpitium dare ξενοδοχεῖν.
Splendidè acceptus.

Benigne

Benignè comiterq; habitus, Eraſ.
Et prouerbiali ſchemate.
Penulam ſcindere, eſt prolixius jnuitare.

to Long for, vide *Deſire*.

Long afore.

Longè antè. Multo antè.
Multis ante ſæculis.
Apud maiores noſtros.

it was Long before he came, vide *Came at length.*

how Long?

Quàm diu? Quanto tempore.
Quamdiu ſperſ
Quatenus? temporis aduerb.
Quatenus hos exercebis moresſ
Quamdudum? Plautus.
Quamdudum à foro veniſti domumſ
Quoad? interrogatiuè ieut.
Quouſque temporis aduerbium.

not very Long ſince, or agoe.

Interuallo, haud ita longo.
Non ita diu.
Haud ita pridem.
Nunc nuper. vide *of Late.*

to Looke vpon, to Conſider.

Aſpicere. Inſpicere.
Perlegere oculis.
Paſcere, oblectare oculos
Chara oculos ſatiare figura. vide *to See.*

to Looke about earneſtly.

Intueri. Inſpicere.
Cernere, Speculari.
Spectare. Deſpectare.
Oculis admouere.
Paſſim oculos per cuncta ferre.
Ferre oculos huc & illuc.
Demittere oculos in omnes partes.
Partes oculos verſabat in omnes.
Circumſpicere. Jnfigere oculos.
Intendere. εἰλεῖν.
Conijcere oculos in aliquem.
Perlegere oculis. eſt viſu perluſtrare.
Huc illuc voluere oculos.
Ob oculos ponere.
Luſtrare. Torquere.
Oculis luſtrare.
Intendere obtutus.
Intentis cernere obtutibus.
Circumſpectare. περιβλέπειν.
Circumagere oculos.
Voluere lumina.
Regiones circum circa proſpicere, apud Cic.
Obire, Circuire prouincias, regiones, terras.
Oculum adijcere, inijcere aput Cic. pro eo quod vulgo dicitur.
Oculum dirigere, & ſignificat cupiditate rei vitæ teneri.

to Looke ſtraight on the marke, vide *to Winke.*

to Looke ſtedfaſtly, or ſharply.

Acutum intueri-Cernere acutum.
Defixis hærere oculis. Peruidere.
διορᾶν. Diſertum obtueri.
ἐρημον βλέπειν. proverb.
Fixis & attonitis intueri oculis.
Figere obtutum aliquò.
Fixos oculos tenere.
Luminadefigere.
Oculis & pectore toto hærere.
Cuncta oculis luſtrare.

to Look downward, to hold downe his head.

Submittere, demittere caput.
Deflectere in humum.
Deijcere lumina & vultum.
Demittere vultum, oculos.

Deprimere, deijcere, ſubmittere vultum.
Obturus humi deprimere.
κωδραπάζειν τὸ πρόσωπον.
Oculos ſolo defigere.
Illa ſolo fixos oculos auerſa tenebat.
Alicuius aſpectu ſe ſubtrahere.
Defigere in terram,

to Looke vpward, on high.

Suſcipere. Reſpicere.
Oculos, & caput erigere.
Surſum aſpicere. ἀναβλέπειν.
In cælum acies oculorum defixas habere.
Oculos attollere.
Oculos in cœlum tendere, ſurſum tollere ad Sydera vultus.
Recto aſpicere ſydera lumine.
Tollere in ſublime oculos.
Erigere ſurſum lumina, ad cœlum.
Oculos ſub aſtra tenebat.

to Looke ſowerly, wayward-ly, obſtinatly, to frowne, ſcowle.

Corrugare, cõtrahere. caperare frontem. obducere frontem.
Obliqua aſpicere facie.
Diſtortum vultum ſequitur diſtortio morum.
Tragicum tueri.
Lumina immota tenere.
Ταγῳδικὸν βλέπειν.
Titanicum, ſeu vultu Titanico obtueri.
ταυρῶδες βλέπειν.
Tauricum tueri vel taurinè, id eſt, toruè.
Mæſto vultu defigere lumina.
Origanum, ſinapi, naſturtium tueri.
Acribus intueri oculis.
Toruos gerere vultus.
Sicaliſſare. σικαλίζειν.
γοργὸν βλέπειν.
Martem tueri, apud Ariſtoph.
ἀμβλύπτειν.
Vultum ſumete Catonianum.

to Looke to the Common weale.

Boni ciuis eſt, ad bonum ciuem pertinet, bonum ciuem decet ſuam voluntatem ad publicam caulam aggregare, accommodare, adiungere, confidere, cum publica cauſa coniungere in omni ſua voluntate, quid rationes publicæ ferant. quid reſpub. poſtulet ſpectare, intueri, attendere.
Nihil vnquam vellet à publica re ſeiunctum, alienum, diſiunctum ſeparatum, remotum.
Quod reipub. rationibus non conducat, expediat, vtile ſit.

I Looke to your buſineſſe.

Toto animo de tuis commodis ornamentiſque cogito.
Tuam vtilitatem aſſiduè ſpecto.
Hæret in animo meo de tuis commodis aſſidua cõgitatio.
Tuæ mihi res, tuæ fortunæ curæ vehementer ſunt.
Tuæ rationes quid poſtulent, nunquam non attendo.
Omnis mihi de te, tuiſque cogitatio eſt.
Tuam vtilitatem meæ ſpectant cogitationes.
Meas curas ad tuum commodum cõtuli, animus meus in tua vtilitate fixus & locatus eſt.

to Looke vp to heauen in aduerſities.

Hic eſt mos hominum, ita more comparatum eſt, vt in repentinis aduerſiſq; caſibus, ſi quid & præter opinionem, & contra voluntatem accidit, cœlũ intuentur, ſuſpiciant aſpectent.

Ad cœlum aſpiciant, ſuſpiciant, ſpectant, oculos tollant, intendant.

to Looſe, vide *to Vnbind.*

a Lordſhip, Soueraintie or Dominion.

Dominatus. Dominium.
Omnipotentatus. Ditio.
Res pro imperio ponitur.
Principatus. Imperium.
ἀρχὴ. ὑπαρχία.

to be a Lord, to rule, to Cõmande, to bee cheife Soueraine or Gouernour: to bee Supreame head, or principall ruler.

Principatum, primas tenere.
ὑπαρχεῖν Sub imperio habere.
Imperare, Gubernare.
Regere. κρατεῖν.
In pace placida regere populos.
Sub ditione habere.
Moderari & Moderare.
Regnare. Dominari.
κυβερνᾶν. διοικεῖν.
Imperium habere, tenere, administrare.
Sceptra tenere.
κατὰ πόλεις ἄρχειν, apud Home.
Imperio præeſſe.
Imperij clauum, rerum gubernacula habenas tenere.
Rerum potiri.
Dominatum exercere.
Imperium exercere, obtinere,
ἄρχειν apud Plutarchum.
Dominium. poteſtatem exercere.
Iura dare. Virg. Remo cum fratre Quirinus iura dabat.
Habere dominationem, principatum.
Sceptra gerere, ferre.
πηδάλιον δῆμου ἔχειν.
Late regnare.
Summam imperij tenere.
Omni ex parte amplum habere imperium.
Imperatorem agere.
Premere ditione.
Imperio potiri, premere.
Principem agere.
Rege Marcio res Romanas tenente Soli.
Summam rerum moderari, pro arbitratu ſuo verſare.
Regni ſummas moderari habenas.
Regni gubernacula gerere.
Regnum adimere, capeſcere ſceptra tradita.

to become a Lord, or a Ruler.

Imperij habenas, imperium adminiſtrandi prouinciam ſuſcipere.
In imperio ſuccedere.
Capere moderamen regni. Ouid.
Regnum amplecti.
In regnum admittere, permittere, recipere, locare, deducere.

to Loſe, or Leeſe.

Maximam accipere cladem.
Incredibiles haurire calamitates. Cicero.
Vulnus accipere.
Vulnere percuti.
Calamitate affligi. Cic.
¶ In commodum, damnum, detrimentum capere vel accipere.
Detrimentum, iacturam pati, incurrere.
Facere vel accipere calamitatem, damnum.
Ferre infortunium.
Naufragium facere.

Loſſe or Domage.

Detrimentum. Diſpendium.
Infortunium. πῆμα. Iniuria.
Malum. Incommoditas,

Incommodum.
Nocumentum.
Summum rei pecuniariæ dispendium.
Naufragium, Pestis. Vulnus & Plaga metaphoricè.
Incendium metaphoricè, quam enim pestem calamitatem. exitiumque Non adfert.
Interimentum. Derogatio.
Exitium, Perniti es.
Erit damno, fraudi, malo, detrimento tibi. *It will be to your hindrance.*
Damnum λαῖς.
Læsio. Iactura Casus.
Calamitas propriè in restrementaria, id est damni, quando à grandine calami comminuuntur & segetes.
Noxa pro damno, seu nocumento, apud Ouid. & alios probatos inuenies authores. *a great losse, & losse of goods.*

I Lost all I had.

Naufragium feci rei familiaris, perijt mea res domestica, Actum est de fortunis meis.
Prorsus euersæ sunt opes meæ.
Perdidi omnia, euertit me bonis omnibus fortuna.
Mearum opum nihil mihi reliquum fortuna fecit.
Afflictæ sunt, profligatæ, ac proditæ. extinctæ, euersæ meæ res ac fortunæ omnes.

Lost Children, &c.

Perditis in adolescentia moribus multi sunt, qui deinde meliorem adepti mentẽ, meliorem ad mentẽ & sententiam reuocati, resipiscentes, honestius vitam instituunt.
Honestioris vitæ initium ordiuntur, laudabiliorem vitam exordiuntur.
Multi impuris moribus, improbis, inhonestis, turpissimis.
Inquinata adolescentia, contaminata, infecta: viuunt multi turpiter in adolescentia, studeant vitij, turpem vitam colunt, inhoneste viti traducunt, pecudum more vitam transigunt, procliues ad vitia sunt, turpi voluptate capiuntur, culpam facile committunt.

you Lost nothing.

Integre sunt adhuc res tuæ.
Salua sunt hactenus apud te omnia
Nihil dum perdidisti. status idem est quo antea fortunæ tuæ.
Nihil detractum est de fortunis tuis, nullam res aut fortunæ tuæ iacturam facere, nullum damnum tulere, nullum detrimentum passæ sunt nihil aduersi, subierunt: nullam partem desideras fortunarum tuarum.
Nihil eripuit fortuna, abstulit, ademit, detraxit.

to cast Lottes, to draw cuttes.

Sortiri. Iacere sortem. Ducere.
Sortes in vnam mittere. Sorti dari
Sortito aliquid facere, auferre, capere. κληροχεῖσθαι.
Gratam habere sortem.
Sorte legere. Sorte eligere.
Ducere sortem. Sorti committere.
Sors irrequieta, improuisa.

to Loath, to Abhorre at a thing.

Nauseare. ναυτιᾶν.
Et nauseari deponentaliter.
Nauseam habere, sapere Fastidire. βδελύττεσθαι. Vomitu infestari.
Nauseam inducere, mouere, *to make to Loath at.*
Excutere vomitum.
Fastigium parere. Generare nauseam
Præ nausea & fastidio vomiturio &

Fastigio affici.
Tedium habere. Cum nausea audire
Nauseam stomache excitare.
Peluim petere porrectam.

¶ Contrarium.

Nausea amoliri.
Fastidium alicuius rei eximere. alleuare. Discutitur nausea.

Loue.

Amor. Charitas.
Beneuolentia. Necessitudo.
Ignis. metah.
Obseruantia. Fauor.
Studium in aliquem pium.

a true Loue, or Friendship.

Necessitudinis vinculum.
Amicitia haud vulgaris.
Nullo tempore derimenda.
Non intermoritura.
Nequaquam solubilis,
Necessitudo intima, arctissima.
Indissolubilis, incredibilis familiaritas. Amor glutine compactus amicitiæ.
Necessitudo, sed necessitas ad amicitiam non refertur.
Amicitia adamantis vinculis adstricta.

to Loue tenderly or most hartely.

In bonum & in malum.
Ardere absolute, Virg.
Ardere, flagrare amore, cupidine.
Intimis ardere medullis aliquem.
Sæuo teneri furore, peruri igne.
Sentire feruentes intima ad ossa faces.
Flamma vri intimo pectore.
Toto concipere pectore flammam.
Imis exardere medullis.
Flore sub primo impotenti amoris æstu perdi.
Ardere aliqua re vel in aliqua re.
Deamare, Adamare.
Vnicè diligere. φιλεῖν.
Effusissime amare.
Amare ἐρᾶν.
Amorem Fouere.
Mirificè amare ac suos ocellos.
Maxime admodum, nimio plus, plurimum amare.
Diligere vt parentem, loco fratris, vice fratris.
Oculis ferre vel in oculis ferre.
Vehementer, singulariter, cupidè, arctè, ex animo amare.
In medullis, medullitus amare.
Amare vt cum maxime apud Teren.
In sinu gerere.
Deuinctum aliquem habere.
Præcipio ac singulari quodam fauore prosequi.
Animo secum conferre amicos.
Misere, valdè multum, temère, ardentissimè, perditè, impatienter amare. Insano perdi igne.
Miro amplecti amore.
Admiranda charitate prosequi.
In delitijs habere.
Perire mulierem.
Coniunctè, coniunctius, coniunctissimè amare.
Vri alicuius concupiscentia.
Deperire. apud Terent.
ἱμαίτυμαγεῖν.
Amare corde atque animo. Plau.
Amore flagrare incredibili.
ἱμμανίςατα ἰνᾶν.
Amore deperire, vel perire.
Ardere perditè in puellam.
Effictim amare, perire, deperire.
Tacitos nutrire ignes, Poeticum, vt
Cæcos alere ignes.
Insanire Mantua. in Bucol. Hoc commune malũ, semel insaniuimus omnes. acri amoris vulnerari iaculo.
Quisquis amat, vritur igne graui.

to Loue, to Embrace, to Fauour, to beare good will towards one.

Amplecti. Amplexari brachijs.
Exosculari. φιλεῖν.
Colere, apud Cic.
Amplexus dare.
Duci amore rei.
Ire in complexus.
Amore complecti.
Optatos dedit amplexus, placidosq; petiuit.
Dare brachia collo.
Amplexu perfrui alicuius.
Respicere, figere, ferre amplexus.
Jnnectere, Captare Tenere, tangere.
Adducere colla lacertis.
Complexus cingere.
Obseruare, Deligere.
Hærere apud aliquem.
Amore, beneuolentia singulari prosequi.
Charum seu charissimum habere.
Amore deuinctum esse.
Singulari beneuolétia alicui cóiungi
¶ Excitare mirabiles amores, *to prouoke to Loue.*
Cic. Quam illa ardentes amores excitaret sui, si videretur.

a selfe Louer.

Nimium sibi ipsi tribuens, arrogans, assumens, placens, assentiens; ipse tibi assentaris; te ipsum amas cum de te iudicas, non rationem, non veritatem consulis.
Largiris ipse tibi plus quam veritas concedat, plus quam veritati.

your most Louing.

Deditissimus.
Amantissimus.
Studiosissimus. } tui, apud Eras.
Obseruantissimus.
Cupientissimus.

Low, Base, or Humble.

Humile. Parum.
Decline. Depressum
Bassum vulgus dicit inepte
Submissum. Depressum.

to bring Lowe, vide *to Diminish.*

Lowlinesse, vide *Humilitie.*

a Lowse.

Vermiculus, seu vermis corporis, capitis. Pes apud Plaut. Pedesque, pulicesque. A quo diminutiuum.
Pediculus à multitudine pedum, quos octenos habet, vt scribit Plin. Græcis. φθείρ.

Lowsie, or full of Lise.

Pediculosus, & vt est apud Plaut.
Pedicosus pro eodem.
Vermibus scarens & plenus.
Phthiriasi, i. morbo pediculari laborans.
φθειρομιδὴς. Scatens pediculis.
φθειρώδης. Verminosus.

Luckie, Happy, or Soncie.

Fœlix. Faustus.
Cui ad voluntatem omnia fluunt.
εὐτυχὴς. Fortunatus, secundus.
Prosper. Beatus. Dexter.
Albæ gallinæ filius. Auspicatus.
Fortunæ filius. Letus.
Timotheus: Polycrates.
Cui omnia secundo æstu procedunt.
Propitio genio natus.
Gygis annulus, prouer.

to be Luckie, or happy.

Fortunam habere fauentem, arridentem.
Qui felici vtitur auspicio.
Vti prospera fortunæ aura.
In cœlo esse.
Habent ventos mea vela secundos.

Indul

Indulgentem ſibi atque obſecundantem habere fortunam.
Geneſim habere fortunam.
Placato poſſum non miſer eſſe Deo.

Good Lucke.

Omen proſperum.
Bonis auibus facere, felicibus auſpicijs.
Fato proſperiore Rumore, ſecundo.
Voſmet rebus ſeruate ſecundis.
Rite ſecundarẽt viſus omeq; Leuarẽt

to haue ill Lucke, vide *ill Fortune.*

Luckely, Proſperouſly, Fortunately.

Fœliciter. εὐτυχέως.
Fortunatim & fortunatè.
Proſpere. Fauſtè. Læto omine.
Proſpero fortunæ flatu.
Aura obſecundante.
Velis fortunæ expanſis.
Blandiente, adſpirante Fauonio.
Forte fortuna.
Fauonio fortunæ dulciter afflante.
Proſpero curſu. Ominatè.
Bonis auibus. Secundo flatu.
Secundis ventis. ἐξοδίως.
Secundis. proſperis, lætis, fœlicibus optimis, commodis ſucceſſibus vel euentibus.
Deo ſecundo, Dijs auſpicibus.
Proſpero omine. Bono pede.
Dextro alite. Bono auſpicio.
Secundo auſpicio.
Ex animi ſententia.
Auſpicatè ant auſpicatò.
Fortunante Deo, fauentibus dijs.
Fauſto fœdere.
Adſit modo dexter Apollo. Vir.
Bonis augurijs auſpicijs.
Dextro Hercule.
Genio ridenti. beatiore, propitio.
Fœlici Mercurio.
Cuius votis indulgentiſſimam ſe prębet fortuna.

thou Lurkeſt at home.

Nunquam exis, nunquam egrederis cubiculo; pedem e limine nunquam effers.
Extra cubiculum nemo vnquam te videt.
Perpetua tibi ſedes cubiculum eſt. nunquam euolas è tuo illo nido.

Luſt, Deſire.

giuen to Luſt.

Voluptatibus deditus, addictus.
Voluptatis mancipium.
Diſſolutus. Intemperans.
Animo ſuo intemperanter obſequẽs. Libidinarius.
Summam fœlicitatem ex crapula metiens. Genialis.
Mollis. Ventri ſeruiens.
φιλήδονος. μεμιγλαμένος. βίος.
Voluptuoſus homo, ſeu voluptuarius ἐπιλελυμένος.
Voluptuariam agens vitam.
Luxurioſus. Effœminatus.
Apitius Aeſopus.
Epicuri de grege porcus.
Carnis amans, & viuens vt porcus.
Vacans voluptatibus.
Delitijs affluens. Genio indulgens.
Gulæ ſeu ventri deditus.
Epicureus, Epicuream vitam, Abronis vitam viuens.
Balatro, apud Hor.
Turpibus addictus voluptatibus.
Samiorum laura. prouerb. & porcus Troianus. Carnis petulantia efferuens, vide *Lecherous.*
Immoderata Venere & alia vitæ intemperantia effœtus.
Turpe conuiuium, amor, commeſſatio, libido, ſumptus, Cic.

to repreſſe his Luſtes, vide *Repreſſe.*

a Lute.

Barbytus vel um.
Testudo. χέλυς.
Chelius. *a Luter*, vide *Harpe*.

Luxurious.

Luxuriosus. Libidinosus.
Popino, Veneri plus çquo indulgens
Propensus in libidinem.
Mulieroſus, vide *Lecherous*.

M

Mad, Furious, Wood, Franticke, out of his wit.

Insanus. Furiosus.
παραφρονιμαῖος. Lymphatus.
νοτιόλαλος. Efferus.
Furibundus. Lymphaticus.
Furore correptus, raptus, percitus, accensus.
Ad agnatos & gentiles deducendus. Varro.
In furorem versus.
Delinitus apud Plaut.
Letargicus apud August.
Alter Orestes vel Aiax.
Qui Strichnum bibit.
Et prouerbiales sententiæ.
Nauiger Anticyras, purgantes pectora succos.
Oestro percitus. Phanaticus.
ἐξεμβρος. Mente captus.
Phreneticus. φρενέμβρος.
Abderiticam mentem habens.
Minus habens mentis quàm Dithyramborum Poëtæ.
Embarus prouer.
μανικός. μανιώδης.
Insanæ mentis. Insensatus.
Vesanus. Vecors.
Rabiosus. Excors.
Expers mentis. Certius.
Rabidius. Amens. Demens.
Rabie agitatus. ἐμμανής,
Humanis sensibus orbus.
Ad Insaniam, furorem, dementiam, amentiam redactus.
Cæco amore raptus, furiata mente ferebat.
Emotæ mentis.
Actus furore graui, furijs mens efferа.
Cui roratur cerebrum.
Haud sanæ mentis. Delirus.
Furijs exagitatus, sapere desijt.
¶ Et in bonum.
Mente permotus. Furens.
Animi ardore aliquo inflammatus atque eruciatus.
Qui humanos sensus amisit, diuinos autem assecutus est.
Furore diuino incitatus.
Afflatus.
Mente incitatus.

to be Mad, Furious, Wood, or out of his wit.

Furere. ἐνθουσιάζειν.
Furore agitari, desæuire.
Diris agitari. Rabere.
Ciere furias. Ouidius.
Mente alienatum esse.
εἶναι ἔξω αὐτοῦ.
Mentis alienatione laborare.
ἐξοιστρεῖν. Insanire.
ἐμβοείαν. Ira exagitari.
Grassari. Bacchari.
βακχεῖν. Debacchari.
Fœnum habere in cornu.
Atra bile exagitari,
In rabiem efferari.
Imm odestè agere.
ἐμβακχεύειν. Furijs agi.
κορυδάλλειν.
Furentium more caput quassere.
μαίνεσθαι. ἐμμαίνεσθαι.
Irati numinis intemperijs agi.
Effluente mente huc illuc q; cursitare.
Furijs, intemperijs ferri. Virg.
Heu furijs accensa feror.
Delirare, per metaph.

Madnesse,

Madneſſe, Woodneſſe, Furie, or Trouble of minde.

Error fanaticus. Furor.
Ira Dianæ. Delyrium.
Mania. Phreneſis.
Effera vis animi.
Paraphroſyna. Mentem Inſania mutat.
Veſania. Dementia.
Vecordia. Amentia.
Alienatio mentis.
Rabies quæ propriè canum eſt.

to make Mad or Furious.

In furorem & mentis alienationem agere.
Adigere ad inſaniam. Teren.
Mente emouere, alienare.
Impelli, accendi furijs.
Furere facio. ἐξίστημι.
Dira. ſubit rabies.
Ex ſtulto inſanum facere.
De menti loco mouere.
Sæuis agitatus furijs.
Mentis furoribus quatere.
Exagitare. Furiare.
Stumulatus furenti rabie animus.
Corda tument rabie fera.
Comes eſt inſania morbi.
Rabies, furor iraque mentem præcipitant.
Concipere furiata mente furorem.
Pectus anhelum, & rabie fera corda tumeſcunt.
Stimulos ſub pectore vertit.
Ceſſit furor & rabida ora mouerunt.
Acuere furorem furijs.
Mens quoque ſic furijs agitatur.
Ardere animis.
Morſu canis rabidi lymphaticum facere.

the Magiſtrates or Rulers of the common-wealth.

Magiſtratus ἀρχαὶ.
Dynaſtæ Cic. Præfecti. Primores.
Primates. πρῶτοι.
Primi. Primarij.
Maximates. Summates.
Optimates Magnates.
Magnati in biblijs. ἄρχοντες.
Princeps, principales ciuitatis in ſacris nominantur.
Proceres. Potentes.
Potentiores. δυνατοὶ.
Megiſtanes, μεγιστᾶνες, qua voce apud Latinos Sueto. vſus eſt.
Conſules Conſulares. Apices.
Senatores. Conſulatus capita.
Senatorij ordinis.
Patriciæ dignitatis.
Columina, Epiſtylia. Coriphæi.
Trabeatorum torqua torumq; turba.
Summates viri, Patricijque ordinis Proceres.
In omnia potens quorum ſumma eſt authoritas, in quibus ſita ſumma bonique malique, quorum nutu ac renutu cuncta geruntur, *Rulers of the citie.*
Penulatorum alpha.

to Magnifie, vide *to Praiſe.*

to Magnifie, to Extol things of no praiſe.

Humilia extollere, efferre ea quæ iacere videntur, excitare atque erigere.
Obſcuris dare lucem. ſplendorem afferre, obſcura illuſtrare.

to May, vide *to be Able.*

it May be, vide *Poſsible.*

a Maide, a Virgin.

Virgo Illocabilis virgo, *a Maid that cannot be married for want of goods. or being to olde.*

Virgo

Virgo casta, pudica, expers viri, virum non passa, virgo nubilis, matura viro, Teda non nupta iugali.

to deflowre a Maiden.

Deuirginare, depudicàre.
Stuprare. Vitiare.
Addere, afferre vitium pudicitiæ.
Deflorare. Præstolare.
Virginem rapere vel sustollere, *to rauish a Maiden.*

to Maintaine, vide *to Defend.*

the Maior or chiefe ruler of a towne or citie.

Præfectus. ἔπαρχος.
Præfectus vrbicus.
Prætor vrbis vigilantissimus.
ἀρχιστρατηγος.
Præfectus scelerum, qui à plærisque minus aptè Scutetus dicitur.
Satrapa & Satrapas, lingua Persica.
Prouinciæ præses seu præfectus, qui iudex etiam dicitur prouincialis.
ἔπαρχος, ἐπαρχεώτης, *a President.*

Marioram herb.

Amareus. ἀμαρακος.
Sampsuchus. Mariorana.

to Make, to Doe.

Agere. Operari.
ποιέιν. ἐργάζεσθαι.
Facere, Patrare.
Peragere. Exequi.
Actum agere.
Effiecre. Conficere.
Perficere. Hoc age.

a Maker, a Creator.

Conditor. Creator.
Psalmator. Plastes, Opifex.
Sator. ποιητὴρ. κοσμήτωρ.

Made free of the citie.

Patebat ciuitas virtuti potius quam diuitiis, Ius ciuitatis consequebatur, dignus ciuitate putabatur, recipiebatur in ciuitatem, ad ciuium numerum adscribebatur, ciuis locum obtinebat, referebatur inter ciues, adscribebatur in ciuitatem, particeps ciuitatis, ciuiliumque munerum fiebat, impartiebatur ciuitatem, perueniebat in ciuitatem, ei ciuitas communicabatur non qui opibus abundaret, affluoret, valeret sed qui virtute polleret, excelleret.

Made friends againe.

Cum inimicis in gratiam redij, reconciliatus sum, reiecto odio in vnum coniunximus, pacem colimus, inimicitias, simultates, odia deposuimus, abiecimus omnem veterum iniuriarum memoriam, omnem vlciscendi voluntatem ex animo deleuimus.
Pulso odio successit amor, odium amore commutauimus, depositis odijs, mutuam beneuolentiam suscepimus,
Orta est inter nos, vetere prorsus extincto odio, mutua beneuolentia, animorum nostrorum in amore mutua consensio, ad amandum mutua propensio, animorum ac voluntatum similitudo.

a Male, a Bouget.

Pera. θύλακος.
Cassidile med. prod in li. Tobiæ.
Pera pastoralis. Ascopera.
Pera viatoria.
Bulga, Hippopera, idem.

Malefactious, Wicked and Vengeable Men.

Homines improbi, scelesti, sceleratiflagitiosi.

flagitiosi, noxij, nocentes, sontes, perditi, impuri, delictorum omnium participes, culpæ, criminum labe prorsus infecti atque inquinati. vide *Naughtie ſt fellow.*

Malmeſie wine.

Vinum Creticum.
Vinum Aruiſium, vel Aruiſium, vulgo Malmaſinum dicitur.

to become Man, to take mans fleſh vpon him.

Strophio carnis cingi.
E virginei corporis ſubſtantia, corpus adſumere humanum.
Trabeam carnis induere, apud Fulgen.
Ingredi mundum.
Humanos inducere artus.
Naſci in terris.
Seruile carnis cinctorium adſumere.
Abiecti homuncionis formam induere.
Induere fragilitatis limum.
Carne velari tegi, obtegi.
Tegumen noſtræ mortalitatis inducere.

a Man of no account, or little ſet by.

Homo nullius pretij, Valoris, loci, ordinis, deſpectus, abiectus, contemptus, terræ filius. vide *naught.*

a good Man is conſtant.

Hominem grauem, certum, minime mendacem, minime falſum, ſtudioſum veritatis cognoui, expertus ſum, nihil in eo leuitatis, aut incoſtantiæ, nihil inane, vanium, mutabile, inconſtans.
Nullam animi infirmitatem, nullam ſententiæ varietatem nullam conſilij mutationem deprehendi.
Magna præditum grauitate ſemper cognoui.
Is mihi ſemper viſus eſt, qui ſibi optimè conſtet, nihil leue committat, nihil inane cogitet, non facile diſcedat à ſe ipſo, ægre diſcedat à ſententia, mutet conſilium, ſuſceptam opinionem abjiciat, ſenſum deponat, de ſuo ſtatu demigret, quem nulla res facilè abducat, auellat a ſententia.
Cuius mentem huc & illuc, in hanc aut illam partem, in quam velis partem, vtram in partem velis, non facile flectas, ægre traducas, cum labore torqueas.
Alieno tempore nihil loquitur, nihil agit ineptè, nihil non loco, idem ei vultus in omni re, eadem in omni fortuna moris eſt.

Mankind, vide *Men.*

a Manner of life, vide *a Trade of life.*

two Manners of waies.

Bifariam, Bipartito.
Duobus modis. δίχως.

an other Manner of gouernance.

Manifeſted or made known en, vide *Opened.*

Patefacere, Manifeſtare.
Tectum aliquid reſignare
Mentem aperire, aliquid reſignare.
Reſoluere, non celare.

a Manſlaughter, or killing of men.

Nex. Internecio. Cædes. *Death.*
Clades. Strages.
¶ Saluſtius: in luctu & miſerijs mortæ tumnarum requies, non cruciatus eſt.

Many, vide *Much.*

to Marre, to Corrupt, to Spil, to bring to Naught, to Lead aside.

Agere in precipitum, in præceps.
φθειρειν. Corrumpere.
Peruertere. Perdere.
Per prauos mores in errores ducere.
Adducere in ganeum. Terent.
In discrimina pertrahere.
Arte in casses præcipitare, rabido mergere freto.
Precipites nos agit ambitio & raptare videtur in exitium.
Peccandi vel ruinæ præbere occasionem. Facere aliquem ruere.
Seducere. Scandalizare.
Offendiculum ponere, præbere.
In errorem trahere, impellere.
In vitium agere, ducere.
Exitialiter alios seducere.
Animas abstrahere à Deo in æternum exitium.
Contra sanam doctrinam prauas serere opiniones, quæ quidem facilimè obrepere solent.
Melicis Cyrenarum hæresean illecebris præsentem inferre mortem.
Sollicitare ad ruinam Sathan dicitur homines.
Ex hæreticorum scriptis lues in teneram manat ætatem.
Hypocrisi pietatis latrocinio circumlira Christi oues inescare.
Conijcere in uitiorum voragines.
Perdocere aliquem incidere tramitem vitæ corruptæ.
Damnatas opiniones aliorum animis instillare.
Detorquere alicuius animum à virtute.
Virus in aures instillare.
Erroris aliquem complere Plaut.
Ab honesto deflectere.
A recto deducere, ab ducere aliquē. ἀποκρπειν.
Ducere in errorem Ouid.
Virus pectori aspergere.
Errorem pedicis illaqueare.
Prauis inficere opinionibus.
In erroris foueam præcipitare.
In errores pestilentissimos deducere, trahere, illicere.
Abducere à veri cognatione, in nassam peruersitatis.
Simplicem plebeculam transuersam agere.
Opinionibus exoticis mentes mortalium per cæca & cœnosa vada in abyssum æternam euehere.
A matris ecclesiæ gremio in errorum varios anfractus mira argutia illectare.
Multa animorum millia varijs conscientiarum tricis implicare, fœdis erroribus inuoluere.
Impedire, illaqueare, innectere tricis quibusdam.
¶ Opinionum prauitate infici.
A catholico sensu exorbitare.
Hæreticorum persuasianibus seduci.

the trade of Marchandise.

Negotiatio. Nundinatio.
Commercium. ἐμπμξια ἐμπορία.
Mercatusa & Mercatus pro mercandi actu, apud Liuium.

to exercise Marchandise, vide *to Trafique.*

a Marchant.

Mercator. Institior.
Negotiator. ἐμπολμίος.
Emporos. Rariarius.
Nundinator.
Regiæ negotiationis principem agés vulgo dicitur, qui regi Lusitaniæ est a negotijs Indicis.
Procurator regiæ aut principalis negotiationis.

rich Marchants.

Rem possident bene magnam, amplissimam,

pliſſimam, vberrimam, copioſam in primis mercatores Londi nenſes.
Diuitias tenent ſummas, abundant, effluunt re, copijs, diuitijs, opibus.
Diuites oppido ſunt, Locupletes, opulenti, copioſi, à re parati inſtructi, firmi, bene nummati, peculati.
Ampla res eſt, prolixa, copioſa, minime anguſta, bona multa mercatoribus Londinenſibus.
Ampla re vtuntur, prolixa, copioſa bene multa.

the Marches, &c. vide *Borders.*

a Marriage.

Connubium. συγλαμια.
Matrimonium. συζυγια.
Coniugium. Conuentus apud Iuue.
Copula matrimonij.
Vinculum iugale. Virg.
Vincula iugalia Thalami tædæque iugales.
Hymenaei pacti. Lectus iugalis.
Socialis amor.
Nodus iugalis.
Curarum laboriſq; plenum piſtrinumcuidam dicitur.

Mariageable.

Matura connubio, viro, iuuencula.
Matura coniugio, plenis iam nubilis annis. Apta viro.
Exoleta virgo quę eſt maturæ ætatis.
Viri potens, apud Cat. iuriſconſul.
Matura nuptijs. ὡριμὴς.
Tempeſtiua viro. Adulta.
Nobilis. apud Virg.
Pubertatis annos egreſſa.
Virgo iam grandis. Terent.

a Maried damſell, a Bride.

Nupta iuncta puella viro.
Quæ fruitur marito.
Coniux, Vxor,

to beſtow in Mariage.

Locare mulierem viro, vel virum mulieri.
Filiam nuptum dare, in nuptias, in matrimonium dare.
Locare vel elocare filiam alicui.
Nuptui vel nuptum dare puellam viro, apud Plaut. ἐγλαμιζειν.
Jungere virginem viro, connubio.
Dare, locare in matrimonium virginem.
Admittere gnatam ſuam alicui vxorem.
Locare nuptum alicui virginem.
Collocare nuptum propinquas ſuas in alias ciuitates.

to Marrie, to Wedde, to take a Wife.

Contrahere matrimonium.
Connubij fœdus inire.
Gaudere ſorte tori.
Inire matimonium, nuptias.
Nubere, mulierum eſt tantum.
Vinculis iugalibus ſeſe innectere.
Ducere vxorem γαμεῖν.
Ducere filiam alicuius.
Ductare aliquam. Terent.
Ducere filiam in matrimonium.
Jungi matrimonio. Dare cõnubio.
Coniugio vincíri. Dare nuptam.
Matrimonij capiſtro os præbere.
Iungere, cõpulari, aſtringi matrimonij fœdere.
Bene compoſitum ſollicitare torum.
Concipere Thalamos, Parare, Petere.
Incumbere thalamis.
Promittere coniugium.
Deducere ſponſam Iuueni.
Coire toro ſacro. Coniugio frui.
Patros hymeneos exercere.
Connubia & hymenæos celebrare.
Multæ vxores in eiuſdem viri coeunt matrimonium Soli. de Indis.
Filiam alicuius in matrimonium recipere. ἀγεσθαι τὴν γυναικα.

Rem

Rem non nouam aggredi ioco dicitur, qui vetulam accipit vxorem seu viduam. C. de iudi.

to breake, violate, or defile Mariage.

Nuptam fallere, Rumpere sociale fœdus.
Soluere fœdus iugale.
Lædere fœdera socialia.
Violare iura mariti, Thalamos, Toros.
Temerare venerem maritam, Cubile.
Destituere toros iugales. Legitimos.
Sacra mariti pollucre. Matrimonium odisse.
Qui mihi coniugij sponsor & obses erat.
Socialia fœdera rumpit.

a Marriner, a Shipman.

Nauta. Nauita. ναυτης.
Nauis moderator.
Sulcator ponti.
Gubernator, Proreta.
Naucletus. Nauiculator, Nauicularius.
Tiphys, quod primis gubernandæ nauis adminicula instituerit generaliter pro nauis gubernatore ponitur.
Nauarchus, princeps, præfectus nauis, quem patronum vocant, *a Captaine, the maister or the Admirall of the Ship.*
Nauarchis idis. *The Admiralles Ship.*
Classi, ductor.
¶ Agere nauem, celocem, classem, triremes onerarias, est gubernare.

a Market, vide *a Faire.*

Markes, vide *Tokens.*

let this be your Marke, intent or purpose.

Hic tibi sit scopus, Hoc tibi ante oculos propone, pone, statue, constitue ad animum refer, huc mentem intende.
Huc spectet animus tuus, dirige consilia tua, tuas cogitationes ad hunc finem, hoc tibi propositum sit.
Mentis aciem in hoc intende.

a Masking visour.

Larua vmbratilis Persona.
προσωπον. προσωπις.
Facies composita, fictitia, vnde homines laruati, personati, qui adscititiam faciem, ne aut tenebris scelera perpetrantes, aut lucibus terrorem alijs incutientes, dignoscantur induunt, quemadmodum diebus genialibus agitur.

Masons.

Cæmentarij. Fabri morarij.
Murorum extructores.
Parietum eductores.

a Mat.

Plecta, nonnullis flecta dicitur.
στρωμα. Storea. Matta. Teges.
καρδοπος. φορμος.

Mates, vide *Companion*

Matter or Corruption.

Sanies. ἰχωρ
Tabo. Tabes velum.
Pus. πυον. Purulentia.

a Matter of great importance or weight.

Res seria, magni consilij non exigui ponderis.
Res grauis, difficilis.
Res ardua, multi laboris.

Magi

Magni momenti negotium.
Plena difficultatis res.
Magni, maximi ponderis negociũ cui cuncta posthabenda sunt.
Res haud parui momenti.
Non iocola res non est parua.
Virg. Pregnans causa.
Dignum propter quod vademonsũ diseratur. prouer.
In quo sane totius causę cardo vertitur, pondus consistit, res pendit.

cleane from the matter vide *nothing to the purpose.*

a mattresse.

Culcitra lanea.
Accubitum,
Accubita. ἀναπαστηρια
Anaclinteti. Subadia.
Mataracia Thuscanica.
Vsus iltiusmodi lectulorum Italis & Hispanis.

amaund, vide *a basket, meade.*

Medo & aliquorum opinione Medus.
Aqua mulsa.
Hydromeli. ὑδρομελι,

as I meane, after my meaning or iudgement: in my opinion.

Mea sententia. Meo animo.
Secundum animi mei sententiam.
Meo iudicio. Meo sensu Cic.
Ego de meo sensu iudico,
Vt mihi videre videor.
Mea opinione. Vt opinio nostra est
Vt mea fert opinio, animus, hęc mihi mens est, Mens eadem perstat mihi, Nec dubia mihi mens est,
Hoc anima fixum immotũq, sedet.
Quãtum ego nunc corde conspicio meo, *vide as I thinke.*

a meane or cause, vide *occasion and cause.*

meate, vide *Feeding, to meddle with another mans matters.*

Curare negotium quod ad se nihil attineat.
Aliena curare. Curare rẽ alterius.
Alienarum rerum satagere.
πολυπραγμοσυνη.
Domesticorum negotiorum obliuisci & foris aliena curare.
Depugnare in alieno negetio.
Rebus nihil ad se pertinentibus implicare se,
Laborare de re quæ nihil ad nos pertinet, quæ nos non spectat.
Ingerere se negotiis aliorum.
In alieno choro pedem ponere.
ἐν αλλοτριω χορω ποδα τιθεσθαι.
prouerb. dicitur qui se alienis miscet negotiis, & aliorum sibi vendicat partes. Interponere.
Immiscere se rei alienæ.
Falcem mittere in messem alienam.

meeke, Gentle *tame, mild,*

Mitis, σπειικὶς. Clemens.
Benignus, Facilis, Mansuetus.
Commodus, Beneficus.
Placidus, Placabilis, Lenis,
Candidus, ἀμφιβαλὴς.
Blandus. ἤπιος,
Suauis, Beneuolus,
Exorabilis Indulgens.
Benegnitatis prodigus.
Leni ingenio, animo.
Singulari morum & mansuetudine
Singulari lenitate & mansuetudine
Oleo tranquillior.
Minime iracundus.
Ad remittnedas offensas perfacilis.

Tractabilis homo. Longanimus.
Quicum consuetudinem haud molestum agere,
Facillimis quis amoribus dicitur, qui moribus commodis, venustis minimeque molestis, sed suauissimis omnibus.
Qui plurimum præ se fert humanitis.
Supercillio carens.
Quo nemo est vsquam in conuictu iucundior, *vide Gentle.*

to Meete with, or to come against.

Obuiam ire. Prodire.
Obcurrere, Obuiari.
Dare obuiam vel obuium,
Venire obuiam & procedere honoris gratia, ἀπαντᾶν
συναντᾶν. ὑπαντᾶσθαι.
Ire aduersè vel aduersum, apud Tere. in Adelph.
Adire contra. Plaut. Id est adibo cõtra Obuenire alicui. Cic.
Aduersum venire,
Incidere in aliquem,
Offerre aduentum.
Ferre, offerre se obuiam vel obuium alicui I obuius.

Meet vide *Apt.*

it is meet, Conuenient, *it* Becommeth.

as meet was, vide *as Neede, &c.*

a meet mate for me.

Mei ingenii homo valde mihi aptus est, mire factus est ad naturam meam.
Vehementer est ad meæ vitæ rationẽ & cõsuetudinem accommodatus.
Conuenit optimè cum meo ingenio

melodie, tunable musicke, and simphonie.

Consonantia. Modulatio,
Symphonia. συμφωνια.
Harmonia. Concentus,
Cantus. Cantio. ἆσμα
Melici, lyricique modi, moduli, apud Auſ. i. dulces.

to melt, or to be melted,

Resolui. Defluere. Liquescere,
Loqui deponentale. χέομαι.
Liquifieri Deliqueo. Tabescere.
¶ Liquefacere, liquare, liquidum facere.

the priuie members of a man or woman.

Virilia virorum tantum sed vtriqué sexui tribuũtur. Verenda naturalia, pudentia.
αἰδοῖα, Genitales partes Genitalia,
μήδεα. Natura, φύσις.
¶ Menta, Mentula,
Veterum, ὄρχις,
Penis, Colis, vel Coles,
Cauda Priapus,
μύννη, πέος.
Verpa. Muto apud Horat,
φαλλὸς. Balanus. Membrum.
Membrum genitale, virile.
Virga Venerea. πάσσος,
Fascinum, apud Horat,
Caulis secundum Seruium καυλός.
Hasta venerea, Virga virilis,
Neruus apud Iuuẽ. Mensura incognita nerui, Terentium,
Ruber palus, apud Horat, 1, Sat. Obscænoque ruber porrectus ab inguine palus,
¶ Membrosus, Matanearus,
Mentulatus, *vvell furnished,*
Penitus, med prod,
¶ Serotum, λαχόπεδον,
Pirga, Culeus, κολεός
testiculorum capsula, bursa, viduIus, sacculus, sinus,

Colei,

Colei cole, testes testitutii; notæ significationis sunt: & rei venereæ opus transigentes dicuntur.
¶ Subigere Subigitare,
Operari rebus Venereis.
In veneris fano facrificare, Catul,
Venereis voluptatibus frui,
Quicquid est puellarum confutuere,
Frangere thoros, apud Mart,
Sumere furtiuo gaudia læta thoro,
Consuetudinem cum aliqua habere,
Futuere. Miscere,
κατακεῖσθαι, Concumbere,
Noscere cognoscere, Irrumare,
Inire, coire, Rem Veneream exercere, In Paphiæ deæ mysteriis operari. Subare, quod tamen propriè porcorum est quamuis ad alia animalia & homines transferatur.
Admissuram facere brutis proprium,
¶ Porro mulierum pudenda passim apud authores hisce nomen clatudisignantur,
Interfœmineum, Cunnus,
κλειτρὶς, κλειτώριον,
Rima a similitudine,
Barathrum fœmineum, apud Mart,
Vulua, tametsi vulgus, existimet, vox inlionesta non est, verum significans, seu folliculum muliebrem, sic dicta quod partum inuoluat quasi voluat, Ponitur tamen nonnunquam pro ore vuluæ alio nomine loci.
¶ Menstrua, Menses,
τὰ καταμήνια,
Mulierũ profluuiũ, fluctus, purgatio

men mankind.

Homines, Aeuigenæ, Mortales.
Terreni, Terrigenæ, Ἔγγοι ἀνθρωποι, μέγητες,
Genus humanum,
τὸ ἀνθρώπινον γένος,
Caput caro, & anima pro homine quoque pronuntur præsertim in sacris,
Filii hominum vel Adæ, pro hominibus frequens in sacris, Hebraismus est, Humigene quod de humo nati sint,

mercie, vide *compassion*, *merie*, vide *Glad.*

to make merie ir good cheare: to be frolike, to Delight, to take pleasure.

Exhilarescere, Expolrigere frontem;
Plaudere, lucundari,
Ἀθυμέομαι. Cum amiculis se recreare suauibus,
Operam dare rebus ludicris, Virg.
Soluite corda metu, secludite curas,
Curam animo expellere, eruere, eximere,
Leuare pectora diris sollicitudinibus
Excutere animo sollicitudinem omnem,
Ouare, Ouationem anere;
Relaxare animos, & dare se incundi. tati,
Cice. Diffundere animos, frontem vtrumque, apud Ouid,
Alacri animo esse, Iubilare,
Ἀνατείνειν, Sustollere manus,
Hilarem hunc sumamus diem,
Hodie modo hilarem fac te, Terent.
Hilariter viuere,
Fallere curas,
Vino curas abigere,
Explicare frontem, exhilarare,
Ponere supercilium,
Demere supercilio nubem, apud Ho.
Vehementer gaudere,
Animi curas eluere, diluere,
Curas abigere, soluere remittere, pellere eiicere,
Molestas animi curas discutere,
Lætis soluere cordis iocis.
Cor illi salire dicitur, qui vehementer exilaratur,

Secum gaudere, & in sinu gaudere.
In sinu tacito gaudia premere.
vide to Liue sumptuously.

merrily, vide *Iestingly: to meruaile, to Wonder at to be Astonied.*

Stupere. Ξιφάνα.
Stupescere. πλοιᾶδαι.
Perculsum esse. Inhorescere,
Pacti insolentis stupiditate exhorrescere. Humanam rationē captum adducere. Stupore percelli.
Summam hominum admirationis excitare, Cic.
Aestu quodā in altū admirationē stuporisque rapi. Bud.
Obstupere. Obstupescere.
Animo percelli exalbescere.
In stuporem abire.
De mentis loco præ admiratione moueri.
Cum stupore admirari.
In stuporem verti.
Consternari animo,
In admirationem rapi vel rapere.
Obstupefieri.
Stupefieri. Suspicere.
Mirari. Demirari.
Miraculo detineri,
Pendere ab alicuius vultu.
Monstri raritate obstupescere,
Facere, stupere, rapere.
Ad recordationem alicuius animo inhorrescere.
Δαιμος δ' ἔχεν εἰσορόωντα, apud Homerum. Stupor occupat inspicientem.

a messenger, vide *carrier.*

mettall, vide *copper*,

midday, vide *noone*,

might, *Strength*, *power*,

Potestas. δξυσια,
Potent δυσαστια.
Potentatus, Imperium,
Virtus, qnæ Græce δύναμις,
Vires, manus, Robur.
Fortitudo. Vis similiter,
¶ Authoritas, Pondus.

mightie, vide *Strong, with might and maine, or with all Force and power,*

Manibus pedibusque,
Omni conatu, Omnibus neruis,
Toto pectore, animo, conamine,
Extremo conatu.
Magno nixu.
Pugnis & calcibus,
Læua dextraque.
πυξὶ καὶ λαξὶ, σπῖ δ' ἐξιακὴ αἴσιρᾳ.
Totis viribus, αἰωνεχτως,
Summa ope. Summa vi.
Summo studio, nisu, conamine,
Omnibus viribus, Totis neruis,
Velis equisque, Remis equisque,
Pro portione virili.
Pro viribus, pro virili,
Omni diligentia. *Vide to trauell,*

milde, vide *meeke and Gentle.*

a mill, *a Querne*,

Mola μυλη. Molendinum,
Moletrina pro eodem.
Pestrilla molendum a manibus, Ter. χειρμυλον.
Mola alata, vel Pneumatica, *a wynd-mill.*
¶ Trapes. Trapetum
Mola olearea.

to minde, vide *determine*; *my minde or opinon is this: this is my mind or opinion.*

Animus mihi est.
Hæc mihi mens est, ἔχω γραμῆς.

Deli-

Deliberatum eſt mihi,
Sic viſum eſt mihi.
Ita affectus ſum, Ita animo eſt.
In animo habeo.
Ita fert animus,
Quæ nunc animo ſententia conſtat

his minde is changed.

Animus mutatus eſt, a priſtina mẽte & ſententia defecit, diſciuit, abductus eſt.
Non ſibi conſtat, labat in ſentẽtia, eadem non eſt, fixa non eſt, infirma eſt eius ſententia.
In aliam partem ſe traduxit, priorẽ opinionem abuiet ſenſum depoſiuit aliter ſentit & a ſe ipſo diſſentit, *vide to change.*

to make one to change his mind, vide *to Diſſwade*, *to keepe in minde*, vide *to Remember.*

to put into ones minde, Head or braine.

Suggerere. Indere.
Subiicere, apud Terent.
Inſercire verba, *to ſtampe in.*
Immittere in pectus humanum.
Inſtillare metaphoricè pro ſuadere, vtrumque apud Eraſm.
Ingerere, Inſuſurrare.
Inſpirare, Inſerere.

I am troubled in minde.

out of minde, vide *Forgotten,*

Sum in mentis perturbatione,
Non ſum compoſitæ mentis, aut compoſitus,
Sum turbidus, vel turbatæ mentis.
Non ſum mecũ, quod vulgo vixq.
Latine dicimus.
Sum male diſpoſitus.

a miniſter, vide *preacher and Prieſt,*

a miniſtrell, vide *piper,*

am isbegotten, vide *a Baſtard.*

Miſerie.

Miſetia, calamitas, acerbitas, duritia durities, Vaſtitas, Vaſtities, Vaſtitudo, vexatio, oppreſſio, perditio corruptio, conſternatio, cõtio, infortunium, exitum, damnum, detrimentum, infœlicitas, difficultas, egeſtas, paupertas, inopia, penuria, pernicies.

miſerable.

Miſer, miſerabilis, infœlix. Pauper, inops, abiectus, cõſternatus, ipretus ab omnibus, cecidit, perditus & lere extinctus eſt, derectus eſt in miſerrimam vitam, ſummas miſerias, calamitates perpeſſus eſt, duriſſima quæque, acerbiſſima quæque, miſerrima quæque, poſtrema quæque tulit, ſenſit.

miſchieuous, vide *naughtie.*

misfortunes, contrarie things, aduerſitie,

Res aduerſæ. Contrariæ,
Turbidæ, Adflictæ.
Triſtes, Perturbatæ.
Labefactatæ, Quaſſatæ,
Res deſperatæ, Deſperatiſſimæ,
Res aſperæ, Dubiæ,
Languidæ, Moleſtæ,
Fractæ, Feſſæ,
Fatigatæ, Trepidæ,

Attritæ, Diminutæ
Communitæ, Inualidæ;
Sic fata ferebant,

a matter misliked of.

Res reprehensa, palam exagitatur, vituperatur, accusatur, reprehenditur damnatur, acerbe notatur, infamia notatur improbatur,
Sermones ea de re minus commodi sunt, parum honesti, dissipantur.

to misse, vide *to faile.*

great mysteris, vide *Secrets.*

a miter, vide *Bishops miter.*

mitigated, vide *Asswaged.*

to mocke, to Iest or Scoffe, to Flout, to Laugh at, to Scorne, to Delude.

Nugari, Connugari, Ludere, Iocari
Nugas agere, Tractare ioco,
Afferre iocum, sales,
Ludicra rebus seriis miscere,
Iocari festiuissimè,
Indulgere festiuis iocis,
Ioco dicere, χλευαζειν,
Facete cauillari, Vrbanum esse,
Affluere lepori omni,
Salibus vti, χαριεντιζεσθαι,
Allúdere, ὑπολοιδορεῖν
Lepida vrbanitate vti,
Ioco quempiam aspergere,
Sale salsissimo ludere,
Festiuo sale, comico lepore dicta temperare,
Connugari, Agitare sales,
Dicteria falsa dicere,
Indulgere festiuis iocis,
Tractare ioca,
Iocari festiuissimè in quemquam,
Salibus ludere,
Miscere sales,
Tangere conuicio, scommate,
Iactare scommata,
Agere scommatibus,
Tangere absolutè,
Ridiculis dictis excitare cachinnos,
Ludicris risum mouere Sardonium,
Ridere, Irridere,
Deridere, Derisui habere pro delectamento habere,
Risui habere ἐς γελωτα ποιεῖσθαι,
Ludibrio habere, to Delude,
Subsannare, obaudire,
Despectui habere,
Ludibrio afficere,
Ludificare vel ludificari, Illudere,
Linguæ iaculis sagittare,
Vocis nimium indulgere naribus, apud Persium,
ἐμυκτηρίζειν, Insultare,
Naso suspendere,
καταγελᾶν, cum genitiuo,
Facere Ludos, Agere lædoris,
Democritico, Sardonio risu suffarci
Aceto perfundere, apud Horat,
Conuinciis proscindere, infectari, figere flagellare,
Sannis Risu Sardonico aliquem excipere,
Scommate percellere vario,
Dicaci ferire lingua,
Morsibus impetere,
Ore & dente petere,
Lacerare conuicio,
Conuicia iactare,
Risibus quicquam prostituere,
Dicacitate mordaci proscindere,
Ronchisonis scommatibus obstrepere,
Ladere scommate, ludibrico, verbis,
Acriter inclamare, apud Plaut. pro conuiciis & clamoribus infectari,
Mordaci flamine quempiam petere,
Plaustra scommaton iaculari in alquem,
Stringere quasi gladium bisacutum mase-

maledicentiæ linguam,
Plaustra conuitiis plena vel onusta exonerare, in aliquem effundere,
Mordaces eructare cachinnos,
Conuitiis vel dicteriis lacessere,
Consputare metaphoricè,
Conuitiari, ἰαμβίζειν,
Nalo sulpenso subsannare,
σκομμαλίδειν, Ostentui habere,
Medium ostendere vnguem, digitum
Per lasciuiam eludere,
Per lasciuiam eludere, εἰ ῥυφᾶν,
A tergo instar Ciconiæ pinsere,
Auriculas tendere, adsuere,
Cornua tollere,
Manus addere, apud Plaut,

a mocker, a Iester, a Scoffer, a Scorner.

Irrisor, Illusor, Subsannator,
Os in frene, petulans maledicum,
ἀχάλινον στόμα,
Maledicus, Cachinno,
Democritus, Cacophanta, Ozimisator prouerb, Sannio onis,
Dicax, Dicaculus, Irrisor,
Salsissime ludens,
Scommate percellens vario,

a mocke, a scoffe or a Iest a scorne.

Dicterium, Dictum,
Sales, Risus,
Scomma, γελωτοποιΐα,
χλευασία, Dicax sermo,
Lidoria, πλέγμα,
Iocus, Ludus,
Cauillum, Cauilla,
Facetæ falsæque irrisio,
Ludibrium, Hystricis fera,
ὑβρίζειν,
Acerum pro dicaci mordacitate, apud Horat, Grecus Italo perfusus aceto,
Verborum ludicra,
Dicacitas, Facetiæ,
Vrbanitates, Silli, Sanna,
Sales quales Cicecero cum suo Buto Pomponioque solet agitare,
Mæsonica dicteria,
σκώμματα μαισωνικά,
Derisio,
Illusio, Derisus,
Cachinnus, Ridiculum,
Subsannatio,

modestie, vide sobrietie.

moist, Danke, Wette.

Madidum, Irrigium, Humidum,
Aquatitium, ὑγρόν,
Humectatum, Vuidum,
Vdum seu nudum per aspirationem,
Vliginosum, *To make moyst, videte VVater the ground or garden,*

to molest, vide to Vexe

within a moment, in the Twinckling of an eye.

In puncto temporis ἐν ἀτόμῳ,
στιγμὴ χρόνου, In momento,
Et apud Persium, Momento temporis, εἰς ἀκαρεῖ τοῦ χρόνου,
Puncto mobilis horæ apud Horat,
In oculi nictu vel ictu,

to goe a momming.

Mommios agere,
Laruis obambulare conuiuia,

monie, substãce, or Wealth.

Pecuniæ, χρήματα,
Res, Nummi,
Æs, quod ex ære plerumque fiunt pecuniæ,
Æs oblignatum, & apud Horat,
Nomisma, numisma,
Res pecunaria, nummaria,
Fortunæ, Bona,

without money, poore, beggerlike.

Pauper. Inops,
ἀχρημάων ἀχρήματος &, Id est sine pecunia,

cunia, cui deest neruus rerum agendarũ, & is dicitur zonã perdidisse, prouerb, vide *bigger*.

rich in money,

Bene nummatus est, bene paratus a pecunia, instructus a pecunia, abũdat nũmis copiosus est a pecunia, minime pecuniam desiderat.
Multum habet in arca, refertus est pecuniis, pecuniæ illi multũ est, diues est, multum pecuniæ possidet, magnam auri vim argentiq, possidet, in numero habet.

to become a monke a frier,

Implicare se instituto monastico,
Induere monachum cuchullum,
Simulatæ religionis habitum suscipere.
A vano huius mundi consortio separare se,
Monachatum capessere,
Inscribi albo monachorum.
Caput obuincere cucullo,
Se dedere, deuouere monastice viæ
Nomen dare Francisco, Dominico, Guilielmo. &c,
Abrenunciationem sæculi profiteri
Monasticis ineptiis initiari.
Renunciare abrenunciare sæculo,
Mancipare, dedere se religioni hypocrisq.
Solitariæ vitæ se obstringere,

the moone,

Luna, σελήνη.
Titanis Idos, id est, filia Titani,
Latoda, pro luna ponitur, apud Statium.
Lucina, Phœbe,
φοίβη, Phœbi soror, consors,
Delia. Diana,
Noctiluca, Cinthia quod quasi diẽ noctu efficiat vt scribit Cicero.
Moderatrix noctis apud Sta.
Mænæa, 2. Machabeorum cap, 1. id est, Diana, lingua Persica,
Tithonia, Tithoni coniux,
¶ Nouilunium. Neomenia.
Noua lune, *the newe Moone*,

moreouer, *Neuertheless*, *Furthermore*.

Accedit his, Accedit huc,
Eodem accedit,
Addere. insuper. Adde quod,
πρὸς τούτοις πρόσεστι,
Accedit ad hæc, *Vide Furthermore*.

more then enough,

Plus satis. Plus nimio,
Plus quam pareſt,
Amplius æquo.

the morning or Dawning of the Day, vide *Early*.

to Morrowe.

Cras, Crastinus dies, ortus,
Crastina lux,

a morsel, vide *a Bit a peece*,

in morsels or gobbets, vide *peece-meale*,

to mortifie his minde, vide *to Represse his lust*.

at the most.

Vt multum, Vt plurimum.
ὡς τὰ πολλά, Ad summum,
Cum plurimum,

to take away, *to rubbe off the Mosse*.

Muscum ferro distringere,
Eraderemuscum apud Columellam vtrumque, Emuscare,
Depectere frondium canitiem.

Depellere

Depellere situm.
¶ Emuscari pro musco seu lanugine liberari, Colu.
Oleæ putantur, & emuscantur.
Cui contrarium Muscari, i. obduci Musco.

a Mother.

Mater. Genitrix. Parens.

a mother of many children.

Multos ex ea filios genuit, suscepit, tulit.
Complures ex ea filij nati sunt, filios ei peperit multos.
Ita fœcunda vxore vsus est, vt filiis aucta sit multis.
Vt filiorum multitudine abundauerit.

to Moue, to stirre.

Mouere. Commouere aliquem.
Assiliunt imi fluctus à guigite põti.
Ventis agitantibus æquora.
Non est æqualis rabies continuusq; furor.
Iuno freta torquet.
Pelagus torrentibus ingruit vndis.
Vada penitus permota stridunt.
Mox remeat gurges, tractoque relabitur æstu.
Ferique refertque fretum.
Feruet spirantibus æquor ventis.
Caluo concussus amici.

a mound, vide *a Hedge.*

to mourne, to lament, to waile, to be sorrowfull or Sad.

Gemere. Singultire.
Promere gemitus, singultus ex imo pectore.
Facere, ducere gemitus. Virg.
Ingemere.
Ex alto corde lõga trahere suspiria.
Premere gemitum sub imo pectore.
Laniare animum doloribus.
Locum miseris querelis implere.
Luctibus tabescere.
Rumpere, Lacerare, Scindere.
Abscindere sinum, Vestem, Tunicam.
Vide Lament.

continuall mourning.

Conficior lachrimis, luctu consumor contabesco, modum lugendi nullum facio, finem lachrimis non impono.
Lachrimis me dedo, nunquam absti-neo, vberrimus est meus fletus, assiduæ lachrimæ, perennes.
Nunquam non lugeo, luctum nunquam intermitto, non dimitto, non omitto, totus in luctu versor, comes mihi vbique luctus est.
Perdunt me lachrimæ, nunquam nõ lachrimis hument oculi.

mourning, Complaining, lamenting.

Luctuosus	Mœstus.
Luctisonus.	Luctifer.
Dolorifer.	Lamentabilis.
Lachrymabilis.	Lugubris.
Querulus.	Gemibundus.
Lachrymosus.	

to mowe, to cut downe corne or grasse.

Messem maturam facilibus incidere.
Metere, secare segetem, θερίζειν.
Secare frumenta, falce succidere.
Sicilire prata, apud Plinium & Var. quæ fenisecæ præterierunt, secare falcibus, consectari.
Decerpere messes.
¶ Herbas cædere.
Farra resecare falce.
Falcibus subsecare herbã, apud Columellam, χορτοτομεῖν.

much or many.

Multa.	τὰ πλεῖστα.
Plæraque.	Plura.

Pluria.

Pluria, Complura.
Complurìa. Plurima.
Quamplurima, & non complurima.
Diuersa, Multiplicia, Varia.
Mille hominum species & rerum discolor vius, apud Persium.
Sexcenta sunt quæ memorem, apud Plautum.
Certus numerus est pro incerto.
¶ Plerique, Multi, Quamplurimi.
Bene multi, pro plurimis, apud Asi. Pol. Bona pars hominum, pro magna pars seu plerique.
Complures, singulari carens sicut & complura in neutro genere pluraliter.
Quos non vna vehat nauis, vt habet prouerbium.
Iuuenesque senesque.
Maximi minimique.
Parui & ampli apud Hor. *Great and small, young and olde.*

Much, Ouermuch, Greatly, Very much.

Vehementer. Multum.
Plurimum. Valde.
μέγα, μεγάλα, λίαν,
Mire, Mirifice, Opido,
Mirum in modum. Obmixe,
Θαυμασον ήλιχον. Apprime,
Cum maxime, Admodum,
Supra modum.
Iterum atque iterum,
πόρρω τῦ δυνεγόντος,
Præter modum, apud Cic.
Mirandum in modum,
Modis omnibus,
Immodice, Etiam atque etiam,
Impense, Impensissime,
Impendio, Eximie,
Effuse, Effusissime,
Magnopere. Summopere,
Quam maxime. Maximopere.
Maxime, μάλιστα,
Nimopere. Plusquam satis,
Effictim, apud Plaut,
Plusquam val de, λίαν,
Nimium, Nimis quàm,
Bene, apud Terent,
Cic, Bene magna caterua, i, valde magna, Vnice,
Grauiter pro multum, apud Cic.
Perinde, i. multum secũdum Vallam,
Multis modis,
Ter, Terque quaterque.
Perquam multum Vltra.
Misere aduerbium,
Magnifice, Singulariter,
Sane, Sane quam,
Ita pro valde, apud Terent,
Apprime, Per quam, In primis,
Oppido quam, Non parum,
Non vulgariter, Egregie,
Adeo. Longe.
Haud mediocriter,
Insignite, penult, producta,
Insigniter,
Vt & quam per interrogationem idẽ pollent, sicut Tantopere & quantopere,

twise so much.

Duplus, Bis tantus,
Alter tantus, pro quo Cic, dixit,
Duabus partibus maior,

to multi ply, vide *to Augment.*

a multitude, a great number or company, an Assembly of people.

Caterua, Manus, apud Virg,
πλήθος, Coetus,
Corona, apud Horat, pro conuentu hominum circumstante,
Cœtus, Turba,
Turba miscellanea, confusa, colluuies hominùm, Apuleio dicitur in metamorphosi.
Conuentus, Conuenticulum,
Plbs, Populus,

Multi-

Multitudo. Frequentia.
Concio. Conciliabulum.
Numerus. Congregatio.
Colluuio vel es.
Cõcilium. Si præterea ad exercitum vimque armatam, sermonem detorqueas, sequentia Vocabula instituto deseruient,
Cohors, Turma.
Phalanx. Exercitus.
Acies, Cuneus, Globus.
Ordo, Glomeratio.
Agmen Legio.
Copia tam in singulari quàm plurali numero.

to murther, to Rob.

Latrocinari. λῃστεύειν.
Viatores trucidare.
Vias obsidere.
Prædari. Deprædari.
Grassari, Obuios spoliare,
Excæde viuere, To *liue by robbing & murthering*,

a murtherer, a Robber.

Latro, Latrunculus,
Latrocinator Grassator,
Sicarius, Patricida,
Hominum iugulator,
Isauricus, à vitio gentis,
Obsessor viarum,
Excæde, ex rapto viuens,
Grassator, Prædo, onis,
Prædator, Raptor, Direptor,

to murmure, to Grudge at a thing.

Murmurare,
Muginari, apud Lucil,
Admurmurare, apud Cic, pro tacito quodam murmure, non plana voce improbare id de quo agitur,
Murmillare, apud Plaut,
Musſare, μυζειν,
Musitare, Murire,
γογγυζειν, Facere susurrum,
Obstrepere, ἀναγγαυδειν,
Recalcitrare sermonibus,
Obloqui, Obgannire,
Contradicere, Obmurmurare,
γογγυζειν, Submurmurare,
ὑποφωνειν, Responsare,
Oppedere, Occinere,
Strepere, Fremere,
Submissa voce loqui,
ὑπηχαλειν. ὑπολέγειν
Submisitare, Obacerare,
Reclamare, Refragari,
Contrarium dicere,
Replicare vulgo dicitur.
Summisim expostulare, vt est seruorum erga dominos, Bud,

to Muse, to Deuise, to imagine, to consider vpon, to study, to thinke vpon.

Animo corde volutare,
Animo voluere, versare,
Mente pertractare, euoluere,
ἀναλυλειν, Cogitare,
Animo reuoluere, repetere,
ἀνατυλισσειν,
Animum nunc huc nunc illuc voluere,
In memoriam versare,
ἀνθυμῶ λαμβάνω,
Animo cogitare,
Hoc equidem ducebam animo, rebarque futurum,
Pensitare factum,
Pensiculare rem,
Perpendere, Expendere causam,
In mente rei circumstantias, negocii difficultatem ponderare,
Recolere, Æstimare,
Recogitare, Reputare,
Repetere secum,
Reuoluere, Retractare,
Cogitare cum animo vel in animo,
In mente, cogitatione versare, agitare,

Ad rationem vocare, *Vide to Examine.*

muſhrums, vide *Toad-ſtooles.*

a muskle, a ſhelfiſh.

Concha, Conchilium.
Conchile genus piſcis firmiori teſta clauſi.
Oſtreum. ὄστρεον.

to muſter men in the field,

Agere vel habere militum delectum.
Recognoſcere turmas equitum.
Exercitum recenſere, luſtrare.
ἐξετάζειν, Monſtrare.
Militis recolere numerum. *Soli.*
Inualidos atque imbelles dimittere, *to put out of wages.*
Ære diruere χαλκεῖον χρυσεῖν.

the mutability of this world.

Quæ ſit fortunę viciſſitudo, quæ, mutatio, qui fluctus rerum humanarum, quam varia tempeſtate iactetur hominum vita, cogitate, animaduertite, attendite, examinate, perpendite.

to dare not mutter or whiſper.

Ne hiſcere quidem audere.
Nemy quidem facere.
Non audere mutire, labia deducere.

N

Naked, vncouered.

Nudus. Nuda corpora depoſita veſte.
Senecta nuda.
Ferro nudo concurrere.
Poſito velamine, Sine veſte.
Nudus membra.
Nuda pedem, nudos humeros infuſa capillos.
Nuda ſuperfuſis tingamus corpora lymphis.

to name, to giue a name.

Nominare, Apellare.
Vocare. Dicere.
Nomen aui referre.
Nomen ab vrbe ducere, trahere.
Inſcribere. Nuncupare.
Citare nomen claturam.
Indigitare, apud Macrob.
¶ Indere, imponere nomen.
Denominare. Donare nomine.
Indere nomina patrum.
Maiorem nomina poſteris tribuere.
Nomen dare, Ponere, ſumere, facere, imponere; referre, figere, parare, tribuere, addere, ducere, ferre, trahere, gerere, habere, tenere.
Dici nomine ſuo. Genitoris nomine ſignare, nuncupare.

to haue an ill name.

Peſſime tibi omnes dicũt, turpiſſime de te loquuntur, turpia quædam atque inhoneſta in te conferunt.
Valde te exagitant iactant, accuſant, carpunt, vellicant.
Omnes tibi grauiſſimè obtrectant, de tua exiſtimatione multum detrahere conantur, liberrime inuehuntur in te, nefaria de te diſſipãt, diſſeminant, maledictis te onerant grauiſſimis.
Maledicta in te conferunt, congerũt, conijciunt.
Ita de te loquuntur, vt honori tuo labem inferant, aſpergant maculas, tenebras offundant: vt honorem tuum turpi labe inficiant.

a good name, vide *Good.*

a napkin, or handkerchiefe.

Mantele

Mantele seu mantile.
Mantelium. σχεπαστήριον. *Vide Handkerchiefe.*

by nature, or by Arte.

one of my nature or disposition, vide *a meete mate for me.*

whether nature or Art giueth Iudgement, I know not.

Nondum planè constitui, nondum satis habeo constitutum, deliberatum, exploratum, explicatum, certum, naturæ ne munere an disciplinæ beneficio iudicium contingat.
Iudicii præstantia, excellentia, vis, subtilitas vtrum à natura, an ab arte ac disciplina proficiscatur, contingat, manet, naturæ ne priuilegio concedatur, an sit ab arte ac disciplina petendum.
Vtrum is qui rectè iudicat, qui optimè iudicio vtitur, qui iudicio valet, præstat, excellit, facultatem habet optime iudicandi, iudicio abundat, naturæ debeat, an arti.
Bonum illud acceperit à natura, an hauserit à studio, ab arte, à disciplina.
Naturale, ne bonum sit iudicium, an potius in studio, arte, disciplina, doctrina, ratione situm, eiusmodi, quod doctrina tradatur, à præceptis ducatur, à magistris discatur.

naturall, that is naturally giuen, or ingendred in a thing.

Natiuum. συγγενικόν.
Naturale. Innatum.
Ingenium. ἐγγενόμενον.
Cum nutricis lacte errorem suxisse videtur. Cic.
Naturæ hic instinctus est.
Hominum mentibus diuinitus insedit Deus. Ita visum naturæ.
Insitum naturæ. Genuinum.
Natura, ex natura.
Omnium animis affixum.
Naturę quodam impetu.
Ita fert natura.
Naturæ impulsu.
Natura indidit atque inseuit.
Inolitum atq; impressum affectibus humanis. apud Amb.
Ingeneratum Natura ingenerauit.
A natura insitum, inditum.
Natura vel à natura comparatum.
σύμφυτον, attributum, adiunctum, cõgenitum, hæreditarium.

against nature.

Inuita Minerua, apud Cic.
Repugnante natura, & aduersante.
Refragante ingenio.
Belligerari, pugnare cum genio suo.
Obluctari Mineruæ.
Vim naturæ atque ingenio afferre.
Operas ab eo exigere qui eis magnopere grauatur.

naughtie, wicked, Vngratious, mischieuous.

Dyscolus. Improbus.
παρακεκομμένος.
Ex omnium hominum cõsortio deturbandus.
Prauus, αἰσχρός.
Peruersus. Pernicios⁹.
Impius. Sceleſtus.
Nocuus. Scelus. Scelerosus.
Exitiosus. Facinerosus.
Pestifer. ὀλέθριος.
Pestilens. Nefarius.
Pestis, metaph sicut scelus.
Flagitiosus. Malum,
Nequam homo,
Nefandus,

Quo

Quo nihil in toto orbe peſtilentius.
Sceleratus, Lues.
Internecio. Ab ingenio improbus.
Execrabilis, αοσιος.
Homo flagitiorum ac ſcelerum omni genere inſignis, Amb.
Reprobi numiſmatis.
Mali commatis.
πονηρὸν κομμάτιον.
Comma enim genus numiſmatis eſt vtiliſſimi, vt nunc quoque vulgus loquitur.
Vir ſceleris, in Bibliis ſacris.
Bipedum nequiſſimus. Niger.
Sacer homo, apud Hor.
Inteſtabilis & ſacer eſto.
Male ſibi conſcius, quẽ culpa redarguit ipſa.
Inquinatus vitâ omni.
Scelere ante alios immanior omnes. Virg. Flagitioſiſſimus.
Sceleratiſſimæ, ac deploratiſſimæ vitæ.
Χαυεσυπολὶς.
Vitam ducens inquinatam flagitijs omnibus.
Cooperitus flagitiis, facinoribus, ſceleribus nefariis.
Profligatus homo, ſceleribus perditus rapinæ, ſacrilegii nullius conſcientiam ſibi faciens.
Fatalis conſcientiæ Malignitate cõfuſus.
Contaminatiſſimus.
Scelerum conſcientia territus.
Omnium facinorum genere contaminatus.
βωμολόχος.
Admiſſi piaculi conſcius.
Deſperatæ ſalutis.
Conſcientia conuictus.
Vitam ducens flagitioſam.
Nocentem & conſcium habens animum.
Scelere ante alios immanior omnes.
Deploratus.
Deploratæ mentis, *vide* VVicked.

to come to naught, vide to Decay.

the naughtieſt fellow that liueth.

Homo nihili.
Omnium nequiſſimus.
πυλαίσατος.
Popularis. Ignobilis.
Futilis. Leuis.
Vulgaris. Plebus.
πονηρὸς ἀνὴρ.
Vullius pretii homo.
ἀτίδαρος. Homo nauci.
Nullius fragis.
ἀχόλασος ανθρωπος.
Nullius penſi. Deſpicatus.
Deſpectus. Vilis.
Viliſſimus, ὀπάδημος.
Abiectus κυλοφορεῖς.
Nullius æſtimationis, neque rei.
Homuncio. Homulus.
Iners. Inutilis.
Ficulnus. Encyclius vir.
Inutilior, blace. Inglorius.
Obſcurus. Reiectus.
Expunctus, ſuffragio excluſus.
In animo redactus.
Non laudandus.
Ne ligula quidem dignus.
Pannus obſitus.
Parmoſus. Saceus.
A conſortio humano prorſus vel merito ſegregandus. *Not vvorthy to come into honeſt mens company.*
Dignus in quem conſpuatur, canes mingant.
Dedecus publicum. Infimæ ſortis.
Abiectæ ſortis homo.
Contemptitius.
Sceleſtus. Sceleroſus.
Contemptus Contemptiſſimus.
Reiiculus. Deſpicabilis.
Extremæ claſſis.
Infimæ notæ. Imi ſubſellii.
Homo treſſis, ſemiſſis.

Sale

Sale emptum mancipium.
De lapide emptus.
Naca. Vappa.
Concha dignus, prou.
Numeros o *A Cipher.*
Qui nullo eſt numero, habetur, nullo loco, non eſt in albo.
ἀνάριθμος.
Cuius exiſtimatio obſoleſcit.
Cuius, ὡσαυτως τῆς μεγαρίων ἀ δεις λογος.
Pannus lacer, prouerb, *A rotten clout or ragge.*
μάχαι πολυσχιδεις.
Ciceris & nucis emptor, apud Horatium in arte poë.
Qui apud omnes venit in contemptum.
Ab omnibus, deriſus atque conſputus.
Diobolaris. Faſtiditus.
Numerum augens.
Male paſſim audiens.
Studioſus ſiniſtri.
κακῶν ακηκοως.
Mala fama grauiter apud exteros laborans.
Scopa diſſoluta.
Grauis, inuiſus, exoſus omnibus.
Infamis. Mali nominis.
Malæ famæ. *Execrandus.*
ἀνωνυμος. Terræ inteſtina.
Telluris onus, inutile pondus.
Abdomini natus ſuo.
Fruges conſumere natus.
Onus nauis. ἀχθος νεως.
Trioboli homo.
τριβολοι ἀνθρωπισκος.
Bos vel hircus Caricus.
Homunculus ex Caria.
ἀνθρωπισκος ἐκ καριας.

to ſet naught by, to eſteeme nothing, to make no accompt of.

Parui æſtimare.
Parui pendere, ducere.
Parui habere.
Poſtremo loco ponere.
Contemptui habere.
ὑπερ ὀλιγου ποιεῖσθαι.
Pro nihilo habere.
Hectæ aliquem facere.
Pro nihilo ducere.
ἐγχιλεῖσθαι. Nihili facere.
ξυθέειν ἢ ἐξυδεειν.
Nihili pendere, Nihili ducere.
Vili pendere. βλαχεύειν.
Flocci non facere, vel Flocci facere; ἐν μηδενι λογῳ τιθεσθαι.
Nauci ſeu pili non facere.
Contemnere præ ſe.
Minimi, immo ne huius quidem facere demonſtrando rem vilem.
Inſtar fumi fungiq; putidi auerſari.
Non magni pendere.
In contemptiſſimis ducere Eraſ.
In paruis, in mininis ponere.
Tanquam ſtercora reputare, æſtimare, in ſacris literis.
Seu putamina, caſſam glandem, vitioſam nuremi prorſus aſpernari.
Aſſis, dupondij, ſeu teruncii non facere.
Quatuor obolis non æſtimare.
Negligere. Nihil penſi habere.
Nullam alicuius habere rationem.
Nauci facere. Abhominari.
Non laborare.
De quorundam morſu noli laborare, Eraſmus.
Nihil morari. *Not to Care, not to paſſe for,* ὑπερεχειν.
Leuiter patum. q; curare, nihil curare.
Nec ſuperos morari nec inferos, vt vulgo dicitur, neque Deum neque homines reſpicere. *To care neither for God nor the Diuell, vide to Deſpiſe.*

neare, vide *by.*

Neate, Cleane.

Patum. Terſum. Syncerum.

Im ma-

Immaculatam.
Sine, labe, macula, *vide Cleane.*

as neede did require, or as meete was, as it was conuenient.

Vt æquum fuit Vt tulit ratio.
Vt decebat. Vt par erat.
Vt decuit. ὡς τὸ εἰκός.
Vt conueniebat, expediebat.
Vt res popoſcit, tulit, exegit,
Vt res poſtulauit, deſiderauit, expetiuit.
Vt oportuit, neceſſarium erat,
Vt neceſſitas tum temporis exegit.
Vt iuſtum, dignum, conſentaneum, rectum erat.

Needie, vide *poore.*

it is needefull, or it muſt needes be, vide *it muſt be done.*

I haue no neede of yaur counſell.

Non ego, non indigeo tuis præceptis, admonitionibus, conſiliis.
Superuacanea ſunt, parũ vtilia, nullius momenti, emolumenti, minime neceſſaria ſunt tua conſilia,
Locum apud me non habent, à me non requiruntur, non deſiderantur, non expectantur tua præcepta, tuis mihi monitis nequaquam opus eſt,
Tuis carere monitis facile poſſum,

a needleſſe excuſe.

Superuacanea fuit apud me tua excuſatio,
Officium excuſandi ſine cauſa ſuſcepiſti,
Nõ erat cur te excuſares, cauſam excuſandi nullam habuiſti,
minimè neceſſaria fuit excuſatio tua,
Tuam excuſationem non deſiderabam, non requirebam, non expectabam,

a neighbour.

Proximus, Propinquus,
Vicinus,

negligent, careleſſe, Slouthfull.

Indiligens, Supinus,
Oſcitans nomen,
Dormitans, Oſcitabundus,
Remiſſus, Negligens,
Obliuioſus, *Forgetfull*, Curio,
Elæthro qui biberit flumine,
Obliuionis campus, prouerb,
λήθης πεδίον,
Lætheo rore ſoporatus,
Qui proprii etiam nominis obliuiſcitur,
Qui multam mandragoram biberit,
Dolium filiarum Danai, *vide Idle.*

negligence, ſlouthfulneſſe, careleſneſſe, ſlowneſſe, or Slackneſſe.

Neglectus, Obliuio,
Negligentia, Incuria,
Indiligentia, Inconſiderantia,
Inconſideratio Inconſulta ratio,
Incogitantia, Præcipitantia,
Oſcitantia, Somnolentia,
Torpor, Supinitas,
Segnitas, Segnities, & Segnitia,

negligently, Slackly, Slouthfully.

¶ Languidè, Remiſſe,
Ignauiter, Neglectè,
Frigidè, Obſcitanter,
Defunctoriè. Supinè.
Segniter, aduerbia, ἀῤῥᾳθυμίας,
Vide Slouthfulneſſe.

verius

vertue neglected, of many despised.

Probitas integritas, probati mores vita illa quæ cum virtute traducitur, a paucis hodie probatur colitur, amatur.
Pauci sunt qui probitatem colant, amant, sequantur, probitate delectantur.
Parui fit hodie probitas morũ & integritas, qui suũ studiũ in probitate ponunt, pauci sunt, reperiuntur, numerantur.
Paucos quos inuenias,

Nesh, vide *Womanlike,*

to make or build a Nest,

Nidos componere, comportare.
τιτιαθι καλιας, ἀ'κη εἰθέες ἐσσεῖται
Nidulari.
Componite nidos. æstus non semper fuerit, vt Hesiodus scribit.
Nidificare, νεοτλευειν, νεοαζεῖν,
Nidum ponere.
Construere, congregare nidum,
Nidificare, vnde auiculæ nidificant,
Hirundo lutum sub trabe celsa fingit opus.
Auis in Ramo tecta laremque parat.

a Net to catch fish or Beasts,

Rete, Pelaga, ἀμφις.
Funda, virticulum, *a casting Net*, a vertendo secundum Valiam.
Tragula, Sageda. Reticulum,
Segenula, Cassis, Laqueus,
Lina pluraliter pro retibus, apud Poetas,

to knit, to set Nets,

Retia nectere, Tendere,
Ponere Plagas.

Neuer.

Nunquam. Ad Kalendas græcas,
Cum mula pepererit,
Cum nibas occyssauerit, vt habent prouerbia,
Quum duræ quercus sudabunt roscida mella, aura mala ferent, Virg,
Cum locusta Lucam bouem pepererit vt refert in suis Chiliadibus Erasmus ex Ennio
Nullo tempore.
μήποτε, ἀδὲ ποτε,
Vbi imus æturum deuolauerit.
Postquam sursum fluxerant omnes & multa id genus alia.
toto non amplius æui,
Anno magno Platonis,
Post longum annum platonis,

Neuer the lesse, vide *But & Moreouer.*

New, Fresh, caller.

Recens natum, Musteum,
Recens, Nouum.
νέον, nuperum, μωρόν,
A follibus, quod aiunt, calens,
ἀπ' ἀνεμοφυσίων.
Ab ipsa dum calẽs officina æraria q, fornace prodactum, metaphora fabris ferrariis sumpta.
Ab officina madens, recens, Erasm.
Nouicius, Nouellus,
Neotericus,

a New yeares gift.

Strenæ. Strenulæ,
Natalitia dona,
Saturnaliorum munera, quæ in Decembri mitti solebant,
Apophoreta quæ in anni initio circa calendas Ianuarias referebantur ac remittebantur.

to giue or send a new yeares gift.

Nouo ineunte anno donum, munusculum mittere,

& initio

Initio noui aduentantis anni ſtrena, ſtrenula exhilarare amicum.
Fœlix anni præcari initium, fœliciorem ſucceſſum, fœliciſſimumque exitium.

euill newes,

Rumores de illo duriores erant. aduerſa quædam de illo erant allata, nuntii venerant triſtes, aduerſi, infauſti, parum commodi, minimè læti, parum ſecundi.
Grauiori de illo fama peruenerat, diſſipata erat peruulgata,
Duriora quædam, grauiora erãt ſignificata, iactabantur, ſermonibus diſsipabantur.

next to beggers dore.

In eum locum deductus eſt, eo deuenit, eo redactus eſt miſeriarum, in eas coniectus eſt anguſtias, eo redactæ ſunt fortunæ ſuæ, id eſt a fortuna deiectus, detruſus, deturbatus, eo cecidit,
Vt vnde viuere nõ habet, vt ei ad victum neceſſaria minime ſuppeterent, vt inopia permeretur earum rerum ſine quibus vix, aut ne vix quidem hominum vita ſuſtentatur, vt ea deſideraret, ea requireret, quæ viuendi neceſsitas poſtulat, atque exigit, vt iis rebus deſtitueretur, careret.
Ab iis rebus eſſet imperatus, earum rerum eſſet inops, egens, ea illi deeſſent, ea illum deficerent, earum rerum inopia laboraret, ſine quibus ægre viuitur, vel potius nullo modo viuitur.

a niggard, vide *couetous,*

nigh, or by,

Vicinus, Propinquus,
Finitimus, Conterminus,
Contiguus, Confinis,
Coniunctus,

nigh at hand.

Prope, Proxime,
ἐγγυς, Cominus, Sub,
Deprope ἐγγυθεν, Pone,
Pone ſubire, *to follow behinde.*

the night.

Nox, νὺξ, Tenebræ, Erebi,
Tenebrarum tempus,
Ponto nox incubat atra,
Tempus quo cuncta ſilent,
Vmbram terræ definiunt philoſophi ſolis priuationem.
Mater Eumenidum fingitur, Virg,
Titanis vocatur Statio,
Somni genetrix, Sol,
Nox ruit, & fuſcis tellurem amplectitur alis, Virgilius,
Nox cœlum ſparſerat aſtris, Ouid.
Preſſerat occiduus Tarteſsia littora Phœbus,
Cãdidus Oceano nitidum caput abdiderat ſol, Et caput extulerat déſiſsima ſydereum nox, Ouid,
Nox ruit & fuſcis tellurem amplectitur alis,

a nightingale.

Luſcinia, vel vt alii ſcribunt, Lucinia
Ficedula, Plin,
Luciniola diminutiuum, apud Plat.
Philomela. vel Philomena,
Acredula, Aedon, ἀηδὼν,
Attis, apud Martialem, ab Attica,

by night, in the night tyde or ſeaſon,

Noctu, νυ'χα, Nocte,
De nocte, νύκτωρ,
Die cœca, Plaut, Vmbris in obſcuris,
Preſſerat vt terram,
Nocte ſubluſtri, apud Horat.

mid night,

Media nox,
Noctis erat medium,
Mediæ tempora noctis erant, Pi-

Prima quies medio iam noctis ab. actæ curriculo
Expulerat somnum,
Nocte soporata, silenti,
Iam mediam nigra carpebat nocte quietem,

vntill night.

In profundam noctem, In noctem,
In crepusculum vespertinum,
In solis occasum,
In tenebras noctis densissimas,
Ad vel in multam noctem,
In profundam noctem,
ἄπορρα τῆς νυκτῶν,

nobilitie or Gentrie.

Generositas, Indoles,
Nobilitas, εὐγένεια,
Claritudo. Claritas,
Imagines. Stemmata,
Antiqua generis nobilitas,

a noble man, a gentleman,

Illustris, σπίλαμπος,
Nobilis, Inclytus, Ingenuus,
Beatus, Generosus, Liber,
Clarus, Antiquus,
Præclarus, Insignis,
σπίφανὶς, Epiphanes, *Honourable*,

a noble kindred, a noble man borne,

Summo loco ęditus, natus,
Præclara familia, progenie oriundus, Ingenuus,
Præclarus genere,
Præclara stirpe creatus,
Ducali origine, stemmate natus,
Atauis æditus regibus,
Illustris stemmatibus, imaginibus parentum, parentulæ ornamentis, natalium splendore,
Diuum sanguine natus,
Maximis progoatus ducibus,
Romana nobilitate fulgens,
Nobili ortus sanguine, belloque superbus,
Claro sanguine ortus,
Ex familia veteri & illustri, Cic,
Ex ampla & honesta familia,
Clarus natalibus, nec vllius sanguine minor,
Antiqua nobilitate illustris,
Claro natus genere,
Nobilitatis stemmate clarus,
Haud obscuro loco natus, apud Salustium,
Alto tumens sanguine,
Vir antiquæ sane nobilitatis,
Generis nobilitate illustris,
Natus genere, nobili summo loco, equestri,
Ab alto sanguine genus ducens inclytum,
Ex vtroque parente nobilitatis antiquæ stemmata ducens,
Septrigero æditus stemmate *of a Royall stocke*,

to make noble or famous,

Natalibus restituere, & Ius annulorum donare, est nobilitate, vt vulgus loquitur,
Nobilem facere,
Dignitatem addere,

a noble death, after a painfull life,

Vt miserrime vixit, ita periit honeste, miseram vitam mors præclara terminanti,
Vitam infœlicem, egregio mortis genere conclusit,
Acerbitates vitæ multas, vna peregriæ mortis hora compensauit,
Vitam vixit infœlicem, præclaram vero mortem obiit,
Miseram in vita sustinuit, decus in morte tulit,

a noble Acte, or Doing.

Nihil feciſti, niſi pleniſsimum ampliſſimæ dignitatis, omnia tua facta cum dignitate vehementer conſentiunt.

In omnibus rebus maxime dignitatẽ ſpectaſti.

In omnibus tuis factis propoſita tibi dignitatem artuliſti.

Quæcunq, egiſti, ad dignitatem omnia ſpectarunt.

Gloria tibi ſemper prima fuit, antiquiſsima fuit, maximi fuit.

Ante omnia, ſummo loco, primum apud te locum obtinuit.

Scopus tibi ac finis in omni redignitas fuit.

Tua ſunt eiuſmodi facta vt eximiis ornanda præconiis, diuinis decoranda laudibus, tollenda ad aſtra, ad cœlum efferenda videantur.

Tuarum actionum norma quædam & regula dignitas fuit.

Tuis omnibus factis æterna gloria, immortalitatiſque præmia debentur.

a Noble & vertuous minde

Tua virtute & magnitudine animi, nihil eſt nobilius.

Singularis in te laus ob virtutem tuam, atq, animi præſtantiam conferetur.

Maiorem aut virtutis, aut præſtantis animi opinionem apud homines, plus famæ conſequutus eſt nemo.

not Noble, vide *Vnnoble.*

No, in No wiſe.

Nequaquam — Nullo pacto.
οὐδαμῶς — Nullo modo.
μηδαμῶς. — Neutiquam.
Minime omnium.
Nullatenus. — Nulla ex parte.
Multum abeſt. πολλοῦ δεῖ,
Non, οὐ, οὐκ
Minime. Ne. μή.
Vix pro non apud Lucanum.
Nil pro non apud Comicos.
Similiter nullus pro nõ ponitur, apud Comicum nullus ſum, nullus faciam, pro non ſum, non faciam.
Minus coniunctum cum ſin & cum quo vt ſignificante, ſin minus, ſi non, quo minus vt non.

Noes ſtond, vide *Deluge*

a noiſe, a ſound.

Sonitus, Sonus. ἠχώ.
Fremitus. Clangor.
Fragor. κλόπος.
Crepitus. Stridor.
Strepitus, κελαχήν.
Strepitu colles reſultant.
Clamor. Rumor.
Sibilus. Murmur.
Dare ſonitum. Murmur rancum mouere, miſcere.
Mare ſtridet reſluentibus vndis.
Sonitum dedit clara tuba.
Toto ſonuerunt æthere nimbi.
¶ Ædere ſonos, clamores, ſtrepitus, *To make a noiſe.*
Inſonare. Perſonare.
Peragere ſonos.
Efferre clamorem. *vide to crie aloud*

noyſome, vide *Hurtfull.*

no man or no body without a fault.

Nemo ſine vitiis naſcitur.
Vnicuique dedit vitium natura creato. Propert.
Nullus vitiis caret.
Nemo ſine crimine viuit.
Nihil ex omni parte beatum.
Suus cuique attributus eſt error.
Catul. Egregio inſperſos reprehẽdas corpore nævos,

noone, midday.

Meridies

Meridies quasi medidies.
Est medio Titan ardentissimus axe.

Australis regio, plaga.
Mare pro eodem frequens in sacris literis.
Sol medium cœli concenderat igneus orbem. Virg. in 8.
Sol medium clarus peragrabat olympum, secabat axem.
Iamque dies medius tenues contraxerat vmbras. Horat.
¶ Polus australinus, antarcticus, antaxeon.

a Northren winde.

Aquilo, vt Aul. Gel. scribit, significat propriè, *Northeast.*
Plin. Niuales *Aquilo*, & Septentrio Borcas, ἀπαρκτίας, & à septẽ stellis quibus constat *Septentrio*, Græcè pro *Septentrione*.
Thracitus, Thracicius hyperboreus.
Tramontanus, *Septentrionalis* seu septentrionarius ventus.
Circius, Olympias.
Traseas, apud Varronem.
vel Iapyx. *Northvveſt.*
Lebeccius, *VVest-north-vvest.*

from the North.

Ab aquilone. Ab arctis.
Aquilonia parte. *Soli.*
Ab axe, apud Manilium.
Ab arctico cardine.
Ex septentrione.

Northward.

Arcticus. Boreus.
Borealis. *Septentrionalis.*

Sub axe positus ad *Septem* stellas.
Aquilonaris. Ripheus, id est, Scythicus.
Poli cardines, vertices, axes.

to blowe or wipe the Nose.

Murcos eiicere. Emungere nares.
Mucum emungere.
Emungere se cubito.
Feces, crassiorem pituitam narium extergere.
Narium excrementa educere.
Strophiolis excipere narium excrementa.

a Nose wise or Smatterer in Learning.

Sciolus. Nasutulus.
Dicaculus. Literatulus.

a Nosegay.

Olfactorium, florum vel odorum fasculus. *Fastillus.*
Magna massa vel massula facta exvnguentorum facibus odoris gratia,
Trochiscus. τροχίσκος, *a sweete smelling ball.*

Notwithstanding.

Tamen. Attamen. Veruntamen.
Nihilominus, Nihilo secius. *Vide Although.*

to Nourish, vide to Feede.

No where in no place.

Nusquam μηδαμοῦ, Nullibi.
Nusquam gentium, locorum.
Nulle in loco.

Now, euen now.

Nunc. νῦν. εἰς τὸ νῦν.
Iam Iamiam.
Hoc tempore. Impræsentiarum.
πρὸ αὐτου τοῦ νῦν.
In præsenti. In præsentia,
In præsens.
πρὸς τὸ παρὸν, εἰς τὸ παρὸν.
Hac tempestate. Etiamnum.
Modo raro vsurpatur à doctis pro nunc sed pro paulo ante, vt scribit Eras. Hodie pro hac ætate & tempore Cic posuit.

Hoc temporis articulo,
Hoc temporis momento,

to number, to Recken,

Recenſere, Numerare,
Numero natare,
Numero comprehendere,
Referre numerum,
Dinumerare, Ponere,
Ad calculum redigere vel ad numerum,
Numeros computare,

a great number, vide *Multitude.*

a nunne.

Monialis, Sanctimonialis,
Virgo conſecrata, ſacra,
Puella Deo dicata,
Religioſa, Nonna,
Veſtalis Monacha,
Sacra ſeruituti mancipata,
σεμνάλια, ἀσκήτρια,
Aſcetria,
Beghina vox eſt Germanica, ab initio religionis nomen habens,

a nutmeg.

Nux muſcata, vel vt eruditiores tradunt,
Nux myriſtica, vt è Græco trahat originem, μυρέον, vnguentum,
Flores myriſticæ, qui in officinis pharmacopolarum Macis appellantur mulcatem.

O

an oare,

Remus, Tonſa,
πλάτη ἐρετικὸν, Tonſilla,
Remigis, Remigium.

obedient.

Audiens, Obaudiens,
Obediens, Auſcultans,
Obſecundans, Iuſſis parens,
Audiens dicto, imperato,
Paterni morigerus præcepti,

to become obedient or Subiect to one,

Colla dare, ſubdere, Accipere iugũ,
Ceruicem præbere alicuius iugo,
Subiicere ſeu ſubmittere ſe legibus alterius, Subditum eſſe,
Colla ſubmittere capiſtro,
Parere, Subeſſe, ἄρχεσθαι,
Recipere, ſuſcipere frenum,
Alicuius imperium ferre,

to obey.

Obedire, Obſequi,
Audire per metaph,
Audientem ſe exhibere dicto,
Factis præcepta præſtare,
Faceſſere mandata,
Dare aures alicui.
ὑπακούειν ἀκοῦειν, Græcis ſicut apud nos audire,
Auſcultare cum datiuo
Subauſcultare, Obſecundare,
Obaudire, Permittere,
Inuiolatiſsimè ſeruare quidquid mandatur, ne tranſuerſum, ne latũ quidem vnguem diſcedere à præceptis, Iuſſa capeſcere.
Agere ad præſcriptum, i, ſecundum leges & mandatum,
συμπιτεύειν.
Morem gerere. Morigerari,
Parere med, prod, ὑποπαχοῦειν
Obtemperare, Subdere ſe iubenti,
Subdere colla iugo parentum,
Monitis, dictis, præceptis alicuius parere,
Exequi, facere iuſſa alicuius,
Perficere mandata cura & fideli,
Iuſſa capeſſere, peragere, facere,
Iuſſus annuere, Dicto parens,
Dominis parere ſuperbis,
Fungi, Perfungi mãdatis obtemperare Iuſſis,

to oblige, vide *to binde by obligation.*

an obligation, vide *Quittance, or a Writing of my hand,*

obscure, vide *Darke.*

an obscure or darke, language,

Oratio obscura, Dubia, Inuolucris plena, Inuoluta, Perplexa, Haud dilucida, Minime luculenta, Plena ambagibus, anfractibus, *vide darke questions,*

obstinate, Wilfull and peeuish, Stubborne, stiffenecked.

Cervicosus, Obstinatus,
Pertinax, Rigidus,
Difficilis, Obduratus,
Præfractus, ἀυδαδες,
Infractus, Captiosus,
Cerebrosus, Duræ ceruicis,
τραχηλος,
Propositi tenax, tenacissimus,
ἰσχνογνωμων, Intractabilis,
Quo nihil, semel concepta opinione obstinatius.
Obtusa gestare pectora,
Obstinato animo qui prorsus obdurerit, Durus, Peruicax,
Inflatus opinionibus,
Qui nimium sui iuris sententiæque est,
Ceruicatus in sacris,
In proposito persistens,
Nulli cedens, Refractarius,
Obstinatu, præfacio, peruerso ingenio, quem suis moribus relinquere necessum, qui a proposito adduci non potest,
Proposito suo pertinacissime adhærens, Suo cerbello fidens,
Tenaciter suam tutans fidem,
Filum cõtentionis, adagium, μιτος,
Mordicus tenens summa pertinacia descendens,
¶ Præposterè. Pertinaciter,
Obstinate, Cum pertinacia, *Obstinately, Frowardly,*

to obtaine, vide *to Get,*

occasion opportunitie.

Opportunitas per dupplex pp,
Καιρὸς δ' ὀπι πᾶσιν ἄριστος, apud Hesiod, Commoditas,
Tempus appositum, idoneum, opportunum, aptum,
Tempestatiuitas, Maturitas,
Locus pro opportunitate, Nũc non est narrandi, dicendi locus,
Non est huius temporis neq, loci,
Cardo apud Virg.
Res, pro opportunitate,
Cum res ipsa ferret, Horat,
Occasio, εὐκαιρία.
¶ Si occasio se dederit,
Summa eludendi occasio est mihi nunc senes,
Dare causam peccandi,
Rapiamus occasionem de die,
Si non est molestum,
Nisi negotium est,
Si quidẽ ociũ est, *if you haue leasure,*
¶ Mea causa ociũ agas velim, facias quæso *to take leasure for my sake,*

if occasion will serue, that you stande, in neede of my Helpe, I wil do what I may,

Si accidet vt operã tibi nauare possim, vt opera mea tibi vtilis essẽ iurem tuam esse, e commodo tuo

ex vsu tuo esse possit, officio meo non detero, satisfaciam officio meo.

Officium meum præstabo, non committam vt officium meum desiderari possit vt meæ partes requirantur.

Si continget, eueniet, vsu veniet, si erit, si res si tempus, si occasio feret postulabit, poscet, exiget, requirer, se dabit, se ostendet, offeretur, dabitur, ostendetur, si fortuna occasionem tulerit, attulerit, detulerit, præbuerit, ostenderit, si tempus accidet, si mihi omnia grata ac libera essent, si essent mihi omnia solutissima, nunquam ope mea carebis.

an Occasion, a meane or Cause.

Causa. αἰτία. Ansa. Occasio.
Primus motus, Iuuitamentum.
Incitamentum,
Crimen pro causa, apud Virg,

to giue an Occasion.

Ministrare materiam, adiumentum,
Præbere ansam, vel dare,
Occasionem ministrare, præstare,
Aperire viam.
Aditum dare.
Aperire vel patefacere aditum.
Ansam ministrare.
Opportunitatem, occasionem offerre, dare.
Iacere fundamenta.
Præstruere viam.
Fenestram patefacere, apud Terent.
Fenestram dare, Ouid.
Dare petendi locum, Terent.
Aperire fenestram & repagula proueribaliter in eadem significatione,
Sua rebellione quidlibet audiendi fenestram aperire,

to take the occasion away.

Auferre è medio lapsus occasionem,
Tollere, submouere, subtrahere omnem offendiculi ansam.
Præcidere mali occasionem,
Eximere manu manubrium.
Aditum intercludere, claudere, præcludere, obstruere.

to seeke occasion,

Captare occasionem, opportunitatem.
Seruire occasioni.
Venari, quærere ansam, occasionem, opportunitatem,
¶ Tenere oblatam, ostentatam occasionem.
Nanciscì, arripere occasionem, ansam, causam, opportunitatem, *To take an occasion.*

an occupation, a Trade, a handy craft.

As mechanica.
As manuaria, sedentaria, quæstuaria.
Opificium,
Artificium.
Exercitium manuale.
Manuarium artificium.

a good occupation is a stay to pouertie, a Cunning hand is wroth an Earles land.

Sua cuique ars pro viatico.
Artem quæuis alit terra.

Artificium aliquod aut eruditio, certissimum viaticum senectuti.
Ars ipsa inopię portus est mortalibus.
Vnicum quippe confugium in egestate est ars, vt ait Menander.

to

to be greatly Occupied or busied.

Curis, vndis, fluctibusue negotiorum distineri.

Fatigari.	Distringi.
Occupari.	Inuolui.
Immergi.	Implicari.
Vrgeri.	Operiri.
Obrui.	Distendi.
Onerari.	Intricari.
Impediri.	Premi.
Opprimi.	Illigari.

πραγματοῦεσθαι.

Negotiorum mole obrui.

Curis degrauari.

Magnis curarũ fluctuare vndis, Catullus.

Negotiorum fluctuationibus, turbinibus confici, impediri.

Molestis negotijs odiosè distineri.

Dilacerari millibus curarum, quibus hæc vita obnoxia est, Eraf.

Sollicitudinibus noctes diesque discruciari.

Grauissimis negotijs distringi.

Operæ alicuius tricis vehementer impediri.

Negotia diuidere aliquem dicunt, quem põderosa grauitate distringunt, apud Zasium. *Vide to be carefull.*

an Offence, a Tresspasse, a fault, a Misdeede or a thing done amisse.

Dilectum.	Peccatum.
Vitium.	Crimen.
Maleficium.	Malefactum.

παράπλαμα. πλάσμα.

Reatus. Noxa, Noxia, æ.

Ferratum. Legitur etiam erratum.

Tenebræ pro peccatis in sacris literis frequens.

Mendla, vel Mendum.

Casus, Scelus, Lapsus.

Flagitium. Culpa. Nephas.

Commissum, Admissum, Offensa.

Offensio. Facinus, Iniquitas.

Offensus, vs pro eodem pronuntur.

Offensa tamen actiue, & offensio passiuè frequentius ponitur.

Et sanguines plurali numero pro peccato concupiscentiæ in sacris ponitur.

Error, quod fere per imprudentiam committitur, ἁμαρτημα, Græcis Vitium leuius est.

an haynous offence, or a most wicked fact, or Deede.

Scelus. μιαρια.

Ingenio scelus non deest tuo.

Capitalis noxa, capite plectenda, atque mulctanda est.

Causa capitis.

Crimen. Probrum.

Flagitium, ἀνόσημα, quasi flagris dignum crimen.

Hoc non est lue crimen.

Piaculum. Nephas.

Impiamentum, apud Cypria.

Facinus anceps vox est, siquidem Salustius, præclari facinoris negotium appellat, à culpa mea, facinus abest.

to Offend, to Sinne, to doe Amisse.

Offendere.	Peccare.
Labi.	Esse in culpa.
Cadere.	Errare.

Delinquere.

Violare numina.

Lædere mens sibi conscia recti recusat, *vide to Sinne.*

to offer, to Sacrifice.

Offerre.	Litare.

Offerre sacrificia.

Ducere pecudes. Virg. in 6.

Immolare

Immolare victimas, Sacrificare.
σφάζειν, σφαγιάζειν.
Libare. Mactare.
Hostias cædere. Eluſtrare diuis.
Rem diuinam facere. Terentius.
Operari rei diuinæ. Soli.
Libamen offerre.
Thura accendere.
Incendere adipes.
Libaminibus vota & preces coram Deo fundere Pollucere.
Prece cælites placare.
Singularis ſacrificij oblatione Dei iram placare. Occurſare numinibus ſacrificiis placere.
Aras odoribus colluſtrare Sabæis.
Adorare altaria tædis.
Adolere thymiama, penates flāmis.
Θυμιᾶν. Suffire.
Cædere pro immolare, ſacrificare, apud Virg. Porrigere.
Adolere & adoleſcere.
Adoleſcunt ignibus aræ.
Facere pro ſacrificare.
ἱερατεύειν. Virg. Quum faciam vitula, pro fugibus ipſe venito.
Deum oblatione placare.
Sacra facere, exhibere, & dare. Virgilius: & id genus alia quæ priſcis in vſu fuerunt.

an offering, or Sacrificing.

Sacrificium. Libamen.
Libamentum. Libatio.
Oblatio. Victima.
Hoſtia. Incenſum. Θυμίαμα.
Odores, Suffimenta.
Holocauſtum, & holocauſtoma, quaſi totum incenſum in lege veteri vſitatiſſimum ſacrificium.

to offer wrong to his father is moſt wicked.

Nullum crimē, praculum, ſcelus grauius eſt aut deteſtabilius quam patri manus afferre, vim inferre.
Maximo ſe aſtringit ſcelere, grauo paculum admittit, impiè facit, qui parentem violat, lædit.
Qui violat eam pietatem, quæ parenti debetur.
Nullum ſcelus abeſt ab eo ſcelere, in vno illo ſcelere omnia ſunt ſcelera, cum parenti vis infertur, iniuria fit.

an office, a Duetie.

Officium. Munus.
Suſceptum perficere munus.
Fungi munere ſuo.
Partes. Munia plurialiter.

to be in office, to beare rule.

Obire munimina, prouinciam munus Liuius.
Obire officia. Plinius.
Ille quo ad honeſtus fuit obijt officia geſſit magiſtratus.
Obire, adminiſtrare Conſulis, virgiliarum munus.

an office done with great praiſe.

Pater tuus eximiam ex hoc magiſtratu laudem collegit, tulit, cæpit, adeptus eſt, conſequutus eſt.
Præclare pater tuus hunc honorem geſſit, egregiè ſe pater tuus in hoc munere tractauit.
Pater tuus hunc magiſtratum pro ſua, reique publicæ dignitate adminiſtrauit.

Often-times.

Subinde, identidem, vt tradit Laurentius Valla.
Sæpius, Multoties.
Sæpe numero. πολλαχοῦ.
Sæpe. Perſæpe.
Sæpicule. Sæpiuſcule.
Quam ſæpiſſimè.
Frequenter. Crebro.
Plerunque. πολλακις.

Haud ſemel. Plus ſemel.
Non ſemel.

not often, vide *Seldome*.

Oyle.

Oleum. Oliuum.
Paladiæ latices.

an oyle pot.

Campſacas méd. cos λαγυναι.
Lecythus media correpta.
Ampulla olearia.
Guttus pro eodem, apud Aulum Gellium & Iuuenalem.
Vas olearium. χύτλα.
Ἐλαιοφόρον, vas olearium.
Rhinoceros.
Lenticula in libris Regum, vas olearium ex quo reges & ſacerdotes, linebantur in teſtamento veteri.

an Oke.

Quercus. Æſculus.
Glandifera arbos.
Chaonis arbos, à chaonia.
Ilex, quæ & prinus à nonnullis dicitur δρῦς Græcis.
Robur propriè.

Old, Auncient, Aged.

Antiquus. παλαιος. Senex.
Vetuſtus. Vetulus, Caſcus.
Vetus. Auitus, media producta.
Priſcus & Priſtinus, quæ à grammaticis diſtinguuntur, & apud Virg.
Cana fides & veſta, i. antiqua.
Veteranus Prior. Annoſus.
Grandeuus longæuus.
Prouectus ætate, Confectus ſenio.
Decrepitus.

old age, or Elderſhip.

Senium. Senectus, & ta.
Effera ſenecta. Decrepita ætas.
Ætas ſenilis. παραγμα.
Ætas prouecta, prouiacta.
Ætas vergens iam & inclinata.
παραπαγιτική ἡλικία. Vetuſtas.
Neſtoria, Tithoni ſenecta Cani-
Longæuitas. Ætas ingraueſcens.
Sericani & tempora ſera.
Ruga ſenilis apud poët, pro ſenectute rugoſa.
Decolor & exterior ætas.
Affecta vel defecta ætas.
Annoſa ætas, & pene vltra humanam extenta fragilitatem Soli.
Progreſſior, prouectior ætas.

very old, or aged.

Grandeuus. Vetuſtus.
Antiquus. Annoſus.
πολυετης. Vetus.
Multi æui, Grauis annis.
Vetuſtus. Senex. Ipſa ſenectus.
Prouectus ætate, feſſus.
Grandior æuo.
Conteſtus annis. Saluſt. Perſenex.
Valde ſenex. πολυγηρώς.
Senio conſectus, Canus.
Decrepitus. Plenus dierum, ætatis.
Canis reſperſa habens tempora.
Homo veneranda ſenectutis.
Senectute, & canicie reuerendus.
Decrepitæ ſenectutis, βαθυγήρας, τρίπους βροτὸς, tertio iam pede, baculo innitens.
Tremulum caput.
Grauis ſenio, Grandis natu, ætate.
Annos numerans multos.
Extremæ ſenectutis.
Per grandis natu.
γεγηραωμένος.
Frons contracta rugis.
Annis ætate fractus, obſitus.
Capularis. Rugoſus, Silicernium.
Curuo vertice nutans.
Albus capillis.
Alterum pedem in Charontis cymba habens.
Situ confectus.
γέρων πεμπελός, πολιτὸς.
Defectus ætate.
Æui maturus.

Qui

Qui multorum festorum Iouis glãdes comedit, *One that hath eaten many Christmas pies.*
Senecio. Seniculus.
Effœtu corpus.
Gerrontio, diuinutiua sunt.
Vetulus in sacris Bibiliis.
Stupa. *Marcidus. Exuccus.*
Homo vergentis ætatis.
Senipera, vergens ad senium, est in beati Benedicti regula.
Longæuus, apud Hieronymum in libro Iosue, vt perienilis. Nestorius macrobius, polychronnius.
Acherontis senex, apud Plaut.
Copulo proximus.
Obsitus annis & pannis. *Very old and ill apparelled.*
Pedem in foueahabens. Pump.
Alterum pedem in tumulo habens.
Τὸν ἕτερον πόδα ἐν τῇ σοροῖ ἔχων, vt est apud Lucianum qui senem decrepitum etiam viuum quoddam sepulchrum appellat.
Charontis pictatio statim inscribendus.

to waxe or become Old, to liue long.

Senescere. Senio confici.
Consenescere. γηρασκειν.
Ingraueſcere ætate.
Viuere annos Nestoreos, Nestoris.
Vltra aquilæ senectam viuere.
Tithoni senectam æquare.
Veteraſcere.
Vetustatem capere, inducere.
Senectutem adipisci vel attingere.
Inueteraſcere, & inueterare.
Vetusteſcere, Contabiſcere.
Senium contrahere rugas, caniciem.
Longam ducere ætam. apud Maxi.
Tithoniam ætatem Viuere.
In lõgum æuum ætatem producere.
Annoso degere æuo. Plin.
In annos procedere.
Ad senectæ limen attingere.
Viam in longissimum producere.
Videre plenam ætatem, canos annos
Plenos dies.
Longos peragere fœliciter annos.
Viuere sæculis innumerabilibus.
Senectutis incommoda sentire.
Vltra fusum. vltra pensum. vltra linũ viuere prouerb. dicuntur, qui vltra fatalem diem viuunt.
Diæta & vitæ moderatione ad summam ætatem peruenire.
Tremulo gradu venit ægra senectus.
Membra leuant baculis, tardique semilibus annis.
Iam mea cygneas imitantur tempora plumas.
Inficit & nigras alba senecta comas
Opprimi, Premi tristi senecta.
Parte premor vitæ deteriore mea.
Et perit nitidus qui fuit ante color.
Spargũtur canæ per caput õne comæ
Tacito passu. labentibus annis.
Iuuenilẽ decus, mens sensusque perit.
Corpore in hoc fesso tarda senecta sedet.
Non sum qui fueram, perijt pars maxima nostri.
Hoc quoque quod supereſt languor & horror habet.
Baculo incumbens ruitura senectus.
Illum totis mẽbrorum deserit vsus
Tarda trementi genua labant.
Vastos quatit anhelitus artus.
Obscenam frontem rugis arat ægra senectus.
Annis grauis atque animo maturus.
At mea iam niueis circundat tempora canis.
Et iam ceruleus inficit ora color.
Tarda senectus debilitat vires animi mutatque vigorem.
Trunco titubantes sustinet artus.
Venit ad nos inopinta senectus.
In senectutem corruere.
Vide to vse.

old or auncient things.

Prisca. Vetusta.

Veterum

Veterum res gestæ. A Nannaco.
Insignia vetustatis monumenta.
Antiquiora quam Chaos & Saturni tempora.
Ab orgipum sæculo reperta.
Antiquiora diphthera.,
ἀρχαιότερα διφθέρας, prouerb. de rebus ad modum priscis, & extremæ antiquitatis.

an old Woman.

Anus, vs, vi, quartæ declinationis.
Anicula. γραῦς.
Vetula., Decrepita.

in old time past.

Olim Iam olim. Iam pridem.
Antiquitus. Apud priscos.
Veteres antiquus. Maiores.
Apud seculum prius.

how old a man is, vide aged.

old men wiser, of good counsell.

Senum consilia non sæpe inutilia sũt inania, stulta obsurda, raro labitur senilis ætas in consiliis,
Sapienter fere consulit senilis ætas.
Optimis ac firmissimis rationibus fere semper nititur senilis opinio, sententia.
Sapienter consulunt senes, optimam partem eligunt, non peccant in cõcilio, non errant, non labuntur, non offendunt.
Quorum grandior est ætas, qui Lõgius ætate processerunt, is eorum, solet esse sensus quia rationi non discedat, recedat, procul absit, qui cum ratione congruat, quẽ ratio cõfirmet a qua ratio nõ dissentiat.

to omit, to leaue, to Passe ouer, to let go.

Prætermittere. ἀφεῖναι,
Missum facere, Relinquere,
Post habere, Postponere,
Transire aliud, Mittere,
Habere missum apud Cice, promissum facere,
Deserere, παραλειπειν,
In præteritis habere,
Præterire, παρέρχεσθαι

one after another, or one to another, vide Turne.

such one, vide such maner.

onely.

Tantum, Modo, Tantummodo,
Solummodo, Solum, μόνον.
Duntaxat, Vnice, Demum,
Omnino, Singulariter,

not onely.

Non solum, οὐ μόνον,
Non modo, Non tantum,
Nedum, Tantum abest,

to open, to vnlocke.

Reducere, Referare, Pandere,
Aperire, ἀνοίγειν, Patefacere,
Hiatu patulo ianua verso cardine aperta sonat.
Cardine tacito vertere fores,
Tellus ima dehiscit,
Panditur foribus domus,
Aperitur vertice sydus,

opened, Reuealed, Manifested, or made knowne.

Apertum, Manifestum,
Notum, Diuulgatum,
Promptum apud Cice, Testatum,
Compertum, Confessum,
Euidens, Perspicuum,
Quod iam & vates sciunt,
Cognitum, In apertuo est,
προσφανὲς ὄν.
Detectum est, Denudatum,

Promul-

Promulgatum,
Vulgo innotuit, Palam eſt,
In ora vulgi abiit,
Notiſſimum, Teſtatiſſimum,
Omnium ſermone celebratum,
Liquido conſtat,
Res apertior eſt quam quæ dici debeat, In propatulo eſt,
Res ipſa loquitur,
Pro confeſſo habetur,
In profeſſo eſt, In promptu eſt,
Exploratum, compertum, certum, confeſſum, vulgatum, diuulgatum, clarum dilucidum eſt,
Extra controuerſiam eſt,
Innotuit omnibus, Frequens effectum eſt, Increbuit apud me,
Pater, Liquet, Conſtat,
Non eſt dubium, ambiguumque,
Venit ea res in confeſſum,

openly, in the ſight of all men.

Palam, Publicè,
Δημοσιᾳ μᾶλλον,
Coram, aduerb. Plane,
Propalam, prima acuta,
Manifeſte & manifeſto,
Apertè, In propatulo,
Non clanculum, Publicitus,
ἐκ τῆς ἰθείας, Ingenuè, ex profeſſo,
Apertis tibiis, prouerb.

to open Letters.

Litteras inſignare,
γράμματα ἀποσφραγίζειν,
Aperire recludere literas,

opinion or minde.

Opinio Sententia,
Senſus,
Iudicium, Coniectura, *Vide minde*,

of one opinion, vide *conſent.*

opportunitie or Leiſure.

Opportunitas, Tempus,
Ocium, Locus, Facultas,
Copia, Poteſtas,
Maturitas, *Vide Occaſion*,

the opportunitie is paſt.

Amiſſum eſt tempus, elapſa de manibus eſt, abiit præteriit, fugit euanuit, amiſſa eſt, nulla iam eſt prorſus periit occaſio, tempus, opportunitas,

a trimme, excellent, or fine oration.

Oratio culta exculta, polita, dilucida, grauis, lactea, fluida, lepida perpolita, expolita, clara, præclara conciliatrix, flexanima, perblãda, ſiderta, elaborata, exquiſita, compta elegans, lucida, luculenta, pulchra, Tulliana lucens puritate, in qua apparet natiuus quidã lepor, non aſcitus, Terſa venuſta limata, deſpicua, elimata, haud illepida, emuncta, apta inſignita, pulchra, fluens, appoſita, inſtructa omni elegantiarum genere, inſignis illuſtris, ornata, exornata, adornata, copioſa, larga, vberrima καλλιρημοσυνη, erudita, nõ inelegans terſiſſima, gemmea, gemmis diſtincta, fuco & pigmentis illita, mitifica ſenſuum acrimonia condita, ſummo ſtudio & induſtria confecta, omnibus numeris abſoluta, erudita facilitate fluens, phalerata, calamiſtrata, elaborata, lucernam olens, grandiloqua, pura, facilis, lenitate quadã profluẽs, aperta, ex perfectiſſimis Muſarum adytis deprompta, diues & exuberans orationis flumen,

a rude or ſimple oration, without grace, or vnpleaſant.

Ora-

Oratio ieiuna, inuenusta,
Tenui conferta poemata filo,
Oratio illepida, tacens, inculta, macra, ociosa, arida, insipida, putida, humi serpens, infœlici vena profluens, inepta inelaborata, insuauis, rancida, Randicula, inconcinna, indigna rhetorices alumnis haud elegans, indocta oratio.
Crassor, crassiore filo contexta,
Structa, refractariola, Bud.
Sermo imperfectus, mutilus.
Fabula sine capite,
Oratio parum oratoria,
Dictio non admodum Rhetorica,
Stylus impolitus, illeuigatus,

to Ordeine, vide *to decree & determine.*

to order, or to set in order.

Ordinare, Digerere,
Instruere, Disponere,
Dirigere, Constituere,
Instituere, Constituere,
Componere ordines & agmen,
κατατάττειν,
Aciem, ordinem militarem instruere,
In ordinem coarctare, redigere,
Vide to Dispose,

an order.

Order, Series, Ordinatio,
Consultum, decretum, institutum,
Digestio, Dispositio,
¶ Ordinatim, Ordine, *Orderly, or in order.*
In ordine, Exordine,
Ordinate, Compositè, *Orderly,*

to breake the order and aray.

Ordinem deturbare,
Milites suo ordine disturbare,
Copias deijcere,
Intercidere aciem,
Hostium phalangem perfringere, Cæsar,
Ordinem deferre, *To go out of order,*

out of Order, vide *without order.*

to giue the holy orders, vide *Priest.*

not able to order or to Rule himselfe.

Puerorum hoc est, auidius appetere vt ad appetendum procliuiores sunt, vt eos ab appetendo ratio non satis arceat, contineat,
Aut apperendo nimis efferantur minime sibi temperent, sibi moderetur, sibi parcant,

in ordering my house.

ordure of cattle or men, vide *dung.*

an host, vide *Armie.*

to take an oth, vide *to sweare.*

the other, the rest.

Alii Alieni, ἄλλοι,
Cæteri, Reliqui,

otherwise, or else, after an other sort.

Aliter, Alias Sin,
Multo aliter,
Longe aliter, Contra, Secus,
Alioquin & alioqui,
Contrario modo,
Aliorsum, Secius,
Alio modo, Alia ratione, lege,

Alio

Alieno more, Aliis artibus,

otherwise then I thought, or trusted vpon, contrary to my opinion or expectation.

Preter spem omnem obuenit,
Præter opinionem expectationem,
Prꝛter existimationem accidit,
Aliter quam sperabam,
Secus quam putabam,
Aliter quam opinabat, quam rebat, accidit, contigit, euenit, vsu venit, cecidit, obtigit,
χρηστον ἡ ἀλλως διαψευσει ἡ ἐλπίδος, παρα γνωμην συμβαινει.
Fefellit me mea opinio, spes meus conatus, labor,
Alio prorsus alio atque sperabam ex itu, res tota concluſa est,
Fefellerunt calus varii spē cogitationum & consiliorum meorum, Cicero,
Venit contra existimationem, Idem ad Atic,
Tentatum antea secus cesserat,
Saluſt, Res multo secus euenit, quã fuit instituta,
Euenit præter sententiam, præter spem,
In diuersum exiit. Eraſ,
Contra quam putabam, quã spe votisque conceperam,
Longe secus atque sperabam,
Fors fortuna intercepit,
Anteuertit ancorꝛ tactum Deus prouerbiali schemate,
αντεπεσσε την ἐπ' ἀγκυρᾳ θεος,
Res in contrarium recidit, dominus Deus in diuersum vertit,
Omnia contra ac putaram euenerunt,
Fallere desiderium, expectationem, spem parentum,
Sæpe hæc mihi spes frustrata est,
Terent,

anouch, vide *Coulor*.

an ouen, a fornace, a Kill.

Furnus, Fornax,
Fornacula, Testus, vs, &,
Testum neutro genere,
Fornax calcaria,
Caminus proprie καμινος,
Clibanus, κλιβανος,

ouer Against.

Eregione, ἐκ τῦ ἀπαντικρὺ,
Ex aduerso, Ex opposito,
Ex aduersum dictio vnica,
E conspectu ædium, Ex diuerso, apud Terent, pro eodem, Aduersum,
In conspectu, apud Cꝛs,

to ouercome, to discomfite, to vanquish, to haue the victorie of his enemies.

Vincere, Deuincere,
Euincere, Debellare,
Superare, Expugnare,
Deiicere, Propulsare,
Propellere, Indipisci pugnam,
Victoria potiri,
Victoriam, palmam obtinere, ferre, adipisci, possidere,
Ferre, referre ex hoste victoriam,
Erigere trophæum,
Ad perniciem deducere,
Ferre trophæum, manubias,
ἀναιρεσθαι νικην,
Fugare, *to put to flight*,
In fugam vertere, conuertere, agere,
Hostes in fugam dare, Cæsar, id est, fugate,
Hostem retro agere,
Propellere retrorsum,
Gradu mouere apud Liuium, *to drive backe or away*,
Panoplia hostes exuere,
Opima detrahere spolia,

Im? el-

Impellere. i. loco pellere.
Delere copias, regiones, equitatus.
Funditus ad internecionem delere.
Cuneos ferratos transuerberare.
Exuere castris.
Singularem ferre triumphum.
Rerum potiri, vel, hostibus viuis agere triumphos.
Incruentum statuere triumphum.
Reportare victoriam.
Conuincere. Labefactare.
Proterere, fundere hostem, copias hostium, exercitum, agmen.
Profligere. Profligare.
Bello funditus deturbare.
vide to Subdue.

to Ouercome, to Conuince or Confute, to Vanquish with good & strong reasons or arguments in disputing.

Irrefragabilibus quempiam rationibus conuincere, elinguem reddere, facere,
Validis & neruosis argumentis irrefutabilibus telis refellere, retundere. Arguendo falsum ostendere prius dictum.
Refellere. Confutare.
Retundere, ἐλέγχειν.
Argumentis, ratione, conuincere, iugulare,
Audientium animos probabilitate percutere. Cic.
Subtilitate quadam disputandi institutum refellere,
Quæstiones argute mouere, & obiectas argumentationes diluere,
Argumentis rationibusque certis orationem confirmare. Cic,
Validissima conclusione manifestam colligere veritatem,
Argumentis ostendere, probare, *To shew by reason,*
Efficacibus argumentis reuincere, vt omnem litem illi cedas,
Constringere,
Argumentationes alicuius destruere.
Argutè refellere.
Conterere aliquem ratione, verbis, obtundere,

to Ouercome trouble or heauinesse.

Tædium, fastidium, molestiam paucarum dierum deuorare, metaphorice,

Vincere,	Deuincere,
Ferre,	Perferre,
Concoquere,	Absorbere,
Absumere,	Decoquere.

Iucunda vicissitudine lectoris tædia leuare,
Allenare fastidium, apud Ambro.
Tædium excludere, eleuare,
Ludo mouere tædium,
Tædia discutere,
Poculis eleuare tædia,
Lenire partimque excutere tædium, contractam ex aliqua re tristitiâ, aut discutere, aut certè solari,
Tædium regionis, sollicitudinis, lectione sacra fallere, fugare, pellere,
Molestiam alicuius rei auocamento leuare,
Colloquijs molestiam itineris leuare, Fastidium oppidi leuare obambulatiuncula.
Vitæ molestias solatijs temperare,
Perniciosum saturo ventri somũ fabulosis impedire colloquijs. *Vide free from Troubles,*

to Ouerdrinke, vide *to Drinke drunken.*

to Ouerflow, to Drowne, to Surround.

Inundare, κλυζίσκειν,
Vndabunde reciprocare,
Crescere, Increscere, Augere,

Augescere, Adfluere, Tumere.
Æstuare Exæstuare. *to run ouer.*
Feruere. πλημμυρεῖν.
Momentis dimensis adsurgere, statis auctibus crescere, apud Plin.
Tumescere, Intumescere.
Ventis intumescit æquor.
¶ Mare dicitur reciprocare, fluere ac refluere. *to flouve and ebbe.*
Statis vicibus intumescere, rursusque in se residere, feruere, & deferuere seu deferuescere.
Nunc in quietis æstibus inundare, nunc in certis motibus in breuia dorsuosa recindi.
Exundare.
Vltra margines intumescere.
Efferre se alueo Plin.
Restagnare. Superfluere.
ἀνακυμαίνειν.
Transgredi, superare littora, ripas.
Aequare alueum.
Redundare. Diffluere.
¶ Reciprocatio maris,
Fluxus & refluxus, *the floud and ebb.*

to Drowne or sincke in the water.

Submergere. Obrui aquis.
Medio sub aquore mergi, submergi.
Mergere Puppes, corpora aquis.
Ire sub vndas corpora.
Vultus obruit vnda meos.
Imo suo æquore mergit.
Disiicere corpora ponto. Vndis abolere.
Gurgite medio volui.
In fluctum laceras raptare carinas.
Immergere Ponto.
Corpora summo resupino profũdo examinata iacent.
Premit, opprimit caput, animã Fluctus.
Spumosa in mergere vnda.
Se iactu dedit æquor in altum.
Præcipitare Pelago.

Ouerly, vide *Lightly.*

Ouermuch, vide *Much.*

to ouersee, to peruse.

Recognoscere. Recensere.
Pernoscere, *vide to Correct.*

Ouerthwart, vide *Arsiuersie.*

to Ouerthrow, to Destroy.

Fundere. Profligare.
Sternere, Prosternere.
Euincere, Deuincere.
Deiicere, Delere. Superare.
¶ Deiicere & Prouoluere, prosternere in terram.
Fundere humi ingenita corpora.
Affligere ad terram, Plautus. *to cast downe vpon the ground.*
Contemptim in terram præcipitare aliquem, *Vide Ouercome.*

an Ouerthrow, a discomfiture, a destruction.

Clades. ὄλεθρος.
Strages. Iectura.
Exitum. φόνος.
Calamitas, Penicies, Cædes.

to haue an ouerthrow, to be discomfited.

Cladem accipere.
Fundi sterni.
Profligari Expugnari.
Cædere in bello dicuntur, qui mortui desiderantur.
Cædere absolute pro occidi, Plautus
Terram ore mordere, mordicus capere.
Castris exui.

Ouerthwartly, vide *ill, it ought or must be.*

Necesse vel necessum est.
ἀναγκαῖος.
Fit ex necessitate.

Necessita

Neceſſitas eſt pro eodem. Quintiliano frequens.
ἀναγκη oportet, δεῖ.
Trahit, vrget, coget neceſſitas.
Neceſſarium eſt. Opus eſt.
Fato datum ſeu decretum eſt.
εἱμαρται πεπρωται.
Fatorum eſt. Sic fata tulerunt.
Sic in fatis fuit. Ineluctabile fatum apud Virg. Ineuitabile.
Immutabile fatum.
Neceſſitas nos ad ea detruſit.
Ita negotium eſt apud Cice. pro ita oportet, ſic res poſtulat.
Fatis adactus, id eſt, Impulſus.

Out of hand, by & by. Forthwith, incontinent. Quickly, Anone.

E veſtigio εὐθὺς. Statim.
Ἄφνω. Modo, amodum.
Confeſtim. Continuo. Subito.
Actutum media producta.
Subinde. Sub manu, apud Senecam, & Sueto. πάλαι χρήμασι.
Iam iam. ὅσον οὔτικα.
Mox, Iam. Protinus.
Citra moram. Curriculo.
Parua mora.
Nec mora Longa.
Haud mora, continuo.
Oppidò. Maturè. Semel.
Antigerio. Propediem.
Breuiter. Breui admodum.
Breui. Primo quoque tempore dixit Cicero.
Properè Properanter.
Celere. Celeriter.
Extempore. Extemporaliter.
Curſim Velociter. Concito.
Feſtinanter. Dicto citius.
Velis equiſque.
Ocyus. Extemplo.
Citus, Cito, Incunctanter.
Quamprimum, vna dictio.
Quum primum duæ dictiones.
Illico. Hec velut puncto.
Illicet apud Poætas præcipuè.
Omni amota procraſtinatione.
vvithout delay. Sine dilatione.
Nulla interpoſita mora.
Promptiſſimè, apud Liuium.

he owed me money. an owle.

Bubo noctua.
Hululus, Strix.
Nectimene. Lucifuga.
Auis ferialis, funeſta, detula.
Alcalaphus.

an oxe.

Bos. Iuuencus.
Taurus. Bubulcus.

P

to pacifie, to make peace, to qualifie: to recõcile or make friends againe.

Componere pacem, rem.
Pacem facere, Confirmare.
Admittere Petere, Exorare.
Sopire diſſidium, amorem.
Pacare. Vnire.
Iratum peccatum reddere.
In vel ad concordiam reducere.
εἰς ὁμονοιαν ἀγειν.
Reconciliare, reponere gratiam inter aliquos, Terent.
Controuerſiam componere.
Seditionem ſedare.
Inimicitias, diſſentionem, odium extinguere, ponere, deponere.
Inire pacem.
Conficere pacem.
Conciliare, in gratiam ponere, teſtituere, Cicero.
Offenſum in gratiam redigere.
Sarcire protinus offenſas, ne in ſimultatem exoleſcant.

Instaurare concordiam,
Reducere in gratiam,
Rumpere contentionis & dissensionis funem,
Contentioni imponere finem,
Coniungere, Colligare,
Copulare, Cic.
Tollere prælium,
Componere litem, controuersiam,
Sarcire pacem,
Litigantes comprimere,
Dissidentes in gratiam redigere,
Dissidium finire,
Restringere incendium,
Consopire querelas,
Pacis glutino dissidentes conciliare,
Procul eiicere quicquid rancorem, quicquid simultatem sapit,
Pernicioſum tollere schisma,
Quam celerrime turbata componere
Reconciliari æmulas ciuitates veri principis est, Plin.
Mutuas simultates reconciliatis animis in bonam gratiam & amicitiam vertere.
Paterno eniti studio, vt pernicioſa periculoſissimaque in Christiana religione dissentio, ad piam vnionem redigatur.
Tempestatum sedare vel tumultum.
Seditiones coërcere.
Componere rerum motus, res turbatas, bellorum tempestatem.
Litis nodum dissecare.
Componere bellorum tumultus,
Coaugmentare pacem, Cicero.
Reparare, conglutinare concordiam.
Deponere arma.
Defensionem extinguere.
Discordiam sedare, placare, dissipare, tollere.
Tragœdiam omnem sedare.
Principum cohibere arma.
Pacem orbi reddere.
Pernicioſissimum mundi tollere dissidium.
Frementem ciuili odio ac bello pacare ciuitatem.

Ad pacis concordiæque studium totis viribus incumbere.
Nihil non facere pacis conglutinandæ studio.
Componere bellorum vndas.
Principum motus componere.
Resectis bellorum seminarijs pacem adamantinis vinculis astringere.
Principes perpetua pace inter se cõglutinare.
Acerbis odijs dissidentes principum animos in Christianam adigere concordiam.
Dirimere, tollere controuersiam.
λιαν κοπλειν τὸν ἀγῶνα.
Dextras iungere prouerb.
Cogere in fœdera, in cõcordiam dissidentes.
Charitatem resarcire.
Cum libuit pacem placidis immittere rectis.
Libera per tutas ambulat illa vias.
Pax ades & toto mitis in orbe mane
Pax ceretem nutrit.
Pacis alumna ceres.
¶ Rem inter se transigere, concordare, componere.
In concordiam redire, reuenire.
Bonorum virorum arbitratui, dissensionis causam permittere, *To put in compromise and arbitrement.*
Amicorum arbitrio rem permittere, ὀμπρεπειν οἰκειοις.
Compromittere, & Compromissum facere, apud Cicero.
Compromissum paciſci, ὀμπρεπειν.
Stare iudicio alicrum.
Relinquere arbitrio, sententiæ, iudicio alterius.
Litem ad boni viri arbitrium mittere.
Rem alterius arbitrij facere.
Acquiescere, contentum esse arbitrorum sententia.
ἀγαπαν τοις δεδιητημενοις.
Alterius iudicium petere, subire, vulgus submittere se dicit.

To

to Pacifie, to mitigate, to Asswage.

Pacari, Placari, Pacificari.
Mulcere. Mitigare. Mollire.
Lenire. Sedare.
Restringere.

a *Packe*, vide *a Burden.*

to Pay, to cõtent, to satisfie.

Persoluere. Exoluere.
Soluere apud Terent. Pendere.
Dissoluere. Debitum reddere.
Pendere æs alienum, debitum.
Vectigalia, tributum pensitare alicui, pro soluere.
απαγειν τον δασμον.
Resoluere æs alienum, mutuaticium.
Numerare. Dependere. πειν.
Facere satis. Satisfacere.
Rescribere, pro restituere, reddere renumerare. αντεπιστελλειν elegans est apud Horat. & Terent.

to Pay for another.

Pro alio vel altero Soluere satisfacere persoluere, dependere, præstare.
Illius promissio, solutio tua erit,

he is not able to Pay.

Non est soluendo, non potest soluere, satisfacere.
Non habet vnde soluat.
Non suppetit vt creditoribus persoluat.

a *Payle*, vide *a Bucket.*

Paine, vide *Griefe.*

a Painefull life.

Vita acerba, molesta, grauis, Amara, tædiosa, misera, infœlix. *Vide Noble death.*

he Painted very well.

Apelles veneres caput, & summa pectoris politissima arte perfecit, merè pinxit, egregiè, sic vt nemo melius.
Singulari expressit atque exornauit artificio, egregijs picturæ coloribus illustrauit, perfecit, ac perpoliuit egregiè.

a *Paire of spectacles*, vide *Spectacles.*

a *Pale*, vide *a Post.*

Pale, or swart colour.

Luricus, quasi lotidus.
πελιδνος. Subniger.
Liuidus. Plumbeus.

a Pallace.

Regia substant. Regia domus.
Ædes imperatoriæ. Diæta.
Curia. Palatium, βασιλειον.
Aula principis. αυλη.
¶ Aulici. Curiales.
Palatini. Proceres aulici. *Courtiers.*
Palatinos fumos frequentare, sequi, *To follow the Court.*
Magister curiæ.
Præfectus aulæ, palatii. *The Steward.*

a *Pallet*, vide *a Bed.*

a *Pan*, vide *a frying pan.*

a *pannier*, vide *a Basket.*

a pantable, or a Slipper.

Crepida. κρηπις.
Sandalium. Solea.
Baxea, apud Apuleium.

a pantable maker.

Sandalarius. Crepidarius.
Diabathrarius. Solearius.

paper.

Charta, Chartula. χαρτης.
Papyrus & papyrum neutro genere, apud Plinium.

Membranula,
Macroculum vocat Hermo, Bar,
Chartam longiorem, maiorem,
πάπυρος ἡ, Iunci vel ſcirpi ſpecies, in Ægypto naſcens, pro eadem vſurpatur, quod in ea Ægyptii ſcribere ſolebant,
Primũ ab Alexandro rege inuenta,
Scapus, *a realme, or a quire of paper,*

blotting paper, that wil not beare inke.

Papyrus bibula, perflauus,
Charta emporetica,
Papyrus atramentum tranſmittens, abſorbens,

paper Royall.

Claudia charta,
Imperialis, Regia Maracolum, Plin,
á ſtaturæ cubitalis longitudine,

a paramour, a ſweete-heart.

Amaſia, Amica,
Amatrix, Gallina,
Concubina, παλλακὶς,
Corculum, Glycerion,

to pardon.

Parcere, Ignoſcere,
Veniam precari,
Dimittere, Veniam dare, concedere,
Remittere, Indulgere,
Fulmen ſuum feraque corda recondere,
Nec veniam læſo numine caſus habet,
Deos poſcere veniam, *Videtò Forgine,*

parentage, vide *kindred.*

parents.

to parget, plaiſter walles.

Tectorium inducere,
Cruſtare,
Incruſtare parietes,
Lutare, Delutare,
Trullisare,
Gypſum inducere,

a parke, vide *foreſt.*

to keep or hold a parliament.

Conuentum facere,
Conuẽtum agere, peragere, agitare, celebrare,
Comitia facere, apud Cic,
Comitia agitare, habere, & gerere pro habere,
Comitia, Synodum celebrare,
Aiunt breui ſummorum principum conuentum Ratisbonæ fore,
Ire, conferre ſe ad comita, ἀρχαιρεσιάζειν,
Cogere conſilium, ſynodum,
Inſtituere comitia,
Indicere conuentum, comitia celebranda Bruxellæ.
¶ Indicere, edicere comitia ſacra,
Generalem indicere ſynodum,
Comitia differre, vel detrudere,
Reiicere in alium menſem, in annũ alterum,
Inſtituere, inire conuenticula, conciliabula, de ſceleratorum & hæreticorum conciliis dicitur,
¶ Sacri imperii, vel imperialia comitia,
Imperii conuentus.
Conuentus imperialis, ſolemnis, *vide to Gather,*

a parler, or a priuie chamber.

Cœnaculum, Varro,
Cœnatio, Columel,
Conclaue, Thalamus,
Penates, Penetrale,
Domus interior,

to parte, to deuide, to Separate.

Partiri, Diuidere, *Distinguere,*
Dirimere, Distrahere, Dissoluere,
Deducere, *Secare*, Discindere,
Deriuare, παραίρειν,
Disiungere, διαιρεῖσθαι,
Disparare, Cesi, Dissecare,
In diuersas partes locare,
Sequestrare, Discriminare,
διορίζειν. χωρίζειν.
διατέμνειν, μερίζειν,
Partes facere,
Separare, Segregare,
Seiungere, Auellere,
Scindere, Semouere,
Diuellere, Disgregare,
Dimouere, Secernere,
Discludere, proseparare, Virg,
Discludere Nerea ponto,
Interiicere se pugnæ, *To stand or sit betweene,*
Disterminare, agros propriè concernit,

to part, to Distribute.

Communicare, Partiri,
Impertire & Impertiri,
Partem dare, Impendere,
Participem facere,
Elargiri, Distribuere,
μερίζειν, μεταδιδόναι,

it is your part, or it toucheth you very neare.

Tua refert, Tua interest,
Tua res agitur, Tibi incumbit,
Tibi luditur, apud Pers,
Tuarum est partium,
Tuæ sunt partes, Officii tui est,

it is not your part but mine it is no matter to you, but it toucheth me.

Non tua, sed mea interest,
Hoc tua nullam in partem interest, mea multum, tua minimum refert, mea plurimum,
Ad te nihil, ad me valde pertinet,
Tua res in hoc nulla, mea vero agitur maxima,
Hoc ad res tuas momenti nihil habet, vim nullam habet, minimum valet,
Ad meas valet in omnes partes multum interest, refert, multum habet ponderis,

to passe ouer, vide *to omit.*

to passe ouer the water.

Cymba, nauigio traiicere, trãsuehere,
Lintre vehere,
πορθμεύειν, διαπλεκαίνειν,
Transire, Transfretare,
Superare, Exuperare,
Emetiri Mosam, D. mellam, Albim, Diliam,
Tamesim, διαπορθμεῖν,
Pandis reiicere per freta linteis, id est, velis,
Transmittere, absolutè,
Metiri mare pro transmeare,
Ire naui, nauigio,
Traiicere classe Italiam,
Transmittere, traiicere, flumen,
Tumidas lati superare fluminis vadas,
Traiicere celeri pede,
Exercitum nauibus deportari frequenter Liuius dixit,
Vi facere viam,
¶ Traduci, Transuehi,
Vehi, Peruehi,
Rumpere aditus,
Transmitti,
Innocuum dare alicui iter.
Deferri rate in vlteriorem Mosæ ripam, *to be conueyed or carried ouer.*

passed, that is past, and gone.

Præteritum. Exactum,

Transcursum. Euolutum,
παραχειμῶν.
φθᾶσαι. Elapsum.

to passe, vide *to Excell.*

passing well.

I passe not, vide *I care not.*

a passport, or a safe conduct. a Certificat.

Fides publica, apud L. & Salluſt.
Senatus placitum, conſenſus.
Salvus conductus, vulgo dicitur.
Sunt qui poſtremum reprobent tanquam barbarum cum tamen Neotericorum ſcriptis & apud Sueto-nium reperiatur in vita Cæſaris.
Commeatus, Cauſaria miſſio.
Symbolum itineris.
Teſſera tranſitus.
Libellus profectionis.

to giue or grant a passport.

Publicam fidem interponere.
Tuti itineris literas concedere.
Dextram dare ſecuritatis, 2. Machab. cap. 11. *To giue a ſafe Conduct.*
Dare vel concedere commeatum, tametſi nonnulli barbarũ cenſeant, & etiam commeatum dare ſignificet viarum impẽdia benignè præſtare, ſumptus ad iter miniſtrare magnificos
Dare fidem vt tuto ire ac redire liceat.
Liberum ac ſaluum conductum, cõmeatum concedere.
Securitatem præſtare.
Vnde iure gentium receptum eſt oratorem ſeu legatum, vel publicũ agentem negotium, nec cædere, nec violare.
πρεσβευτὴν τυπτειν, ἐδὲ ὑβριζειν.
Saluum conductum dare.
Plebeſcito poteſtatem facere impunitate promiſſa, quod Græcis eſt ἄδειαν δίδοναι, ἢ ἀσφάλειαν.
Securitatem à quoquam poſtulare. *To require a Paſport.*
Accipere fidem publicam, i, impetrare ſaluum conductum.
Publica fide venire, ac redire. *To come vpon ſafe conduct.*
Fidem publicam habere, & ita ad comitia aduentare.

for paſtime or ſport.

Animi cauſa.
Animi gratia ſubticetur elegans dictio reficiendi vel recreandi.
Oblectamenti cauſa.
Delectationis cauſa.
Animi laxandi cauſa, gratia.
Voluptatis cauſa, apud Vale.
Ad oblectationem.
Oblectandi noſtri gratia, nam laxamento opus eſt.

a paſture, a place where beaſts feede.

Ager compaſcuus ſeu paſcuus ager.
Paſcuum, neutri generis.
Paſcua ſub fœminino genere frequẽt in ſacris Pratum.

a patent, vide *bull.*

patient, quiet.

Patiens ταλαφρων. Æquanimus Lõgauimus Tollerans Suſtinens, Socrates.
Communi animo.
Aequo animo ferens.
Aduerſa quæque ac contraria boni conſulens.

to be patient, to take patiently.

Pati, ferre malum fortiter.
Æquo, leui animo pati, ferre patienter pro quo vulgus patientiam habere dicit.

Eodem

Eodem vultus tenore, etiam aduersis interpellantibus, perstare.
Solinus de Socrate.
Malum efferre Cice, patiẽdo scilicet
Vincere, subducere, Sepulire.

patient in aduersitie, vide *ill fortune.*

patiently.

Æquanamiter, Patienter.
Perriter. Constanter.
Tolleranter. Tranquilla mente.
Patienti, constanti, fati, æquo, bono animo ferre.

a path, vide *a way.*

a patron or protectour: a Defender.

Patrocinator. Patronus.
Protector. Defensor.
Tutor defensator.
Mecœnas.

a pauillion, vide *tent.*

to pause, vide *to tarie.*

to make peace, vide *to pacifie.*

to hold his peace, to keepe silence.

Tacere. Reticere.
Obticere. Obticescere.
Conticere. Conticescere.
Labia, comprimere vel linguã, vocẽ.
Pythagorico vti silentio.
πυθαγορίζειν.
Linguam frenare, refrenare.
Digito labellum compescere.
Tenere silentium, apud Ouid.
Fauere absolute pro silere, apud Terent.
Facere finem sermoni.
Fauere, adest e æquo animo.
Fauere linguis apud Senec, & Ouid.
Linguisque animisque fauere.
Silere σιγᾶν. Supprimere.
Harpocratem agere, vel Angeronã.
Continere audita, arcanum cælare.
Redituras per iugulũ voces retinere.
Tenere se in silentio vel intra silẽtiũ
Premere vocem, est subito obmutescere.
Obliterare. Immutescere.
¶ Silentio præterire, inuoluere.
Transire, Pertransire.
Supprimere. Prætermittere.
Taciturnitate, silentio cælare.
Nescire quod scias.
Dissimulare quasi nescias.
Premere quicquam ore. *to keepe close*
Manum ad os imponere.
Obdere, imponere frenum ori, labiis.
Non temere ad quemuis effutire.
Continere vocem stultitiæ indicem, apud Cic. Consilere vocem.
Præstare silentium, apud Ouid.
Præterire. Omittere.
Nullam dere facere mentionem.
Prætercurrere. Transilire.
Saltum facere. *To passe.*
Quod muti citius loquantur quam ille.
Cuius, dicta pennis carentia haud longe auolant.
Libere dixeris verba sine pennis erunt.
Quod scio nescio.
Silentium dare, facere, agere.
Harpocrati dictum esse puta.
Vel lapides citius loquantur.
¶ Silentium vendere magna pecunia apud Asco, pro accipere pecuniam pro silentio.
In silentium descendere.
Argentanginam pati, vt de Demosthene ferunt.

a pearle.

Margarites, vel itum. Gemma.
Margarita μαργαρίτης.
Anio, & persimilitudinem Bacca.

a peece, or morsell.

Pars. Particula.

Fructum.

Fruſtum, Fruſtillum.
Petia, iuriſconſultsfrequens, vtpetia terræ, ſed gallicá potius dictio quã Latina.
μίεγς, μίεγον,
¶ Reciſamentum papyraceum, chartaceum, membraneum, *A peece of paper or parchment.*

peecemeale, in peeces, morſels, or gobbets,

Minutatim, vel Minutim,
Inciſim, Fruſtatim,
κλασμαδὸν, Fruſtulatim,
Aſſulosè. Aſſulatim,
κατα σμικρα μερη,
Membratim, Gradatim.
Particulatim, Per membra.
Articulatim. Oſsiculatim,
Partem per partes, παρα μέρος,
Per numeros, Per ſpecies.

a peece of Trouble, a Troublesome buſines.

Difficilis res eſt, laboriosa, non facillima, minime facilis, difficultatis habet, negotii laboris plurimum.
Non eares eſt, quæ facile, paruo negotio, leui labore, non magno ſtudio effici poſsit,
Magnæ difficultatis, multi laboris, non parui negotii, non operis exigui,
Laborioſa, operoſa, grauiſsima res eſt in qua ſudandum ſit, ſuſtinendi labores.
Multum opere ponendum vigilandũ, excubandum animo ſit, non leuiter laborandum, ſtudii multum, induſtriæ plurimum ſit adhibendum,

a pellet, vide *a Gunne ſtone*,

to pilgrimage, vide *to Go in pilgrime*,

a penn-horne,

Calamarium, θήκη,
Graphiarium, Theca calamaria,
γραφείων θήκη.
Theca graphiaria,

to make one penſiue, vide *to Grieue one*,

Penſiuenesse, Sadneſse,

Anxietas, Augor, Sollicitudo,
Ægritudo, Triſtitia, Mœſtitia,
Dolor, Grauitas, Luctus,

penury, vide *Scautneſse*,

people, vide *flocke*,

peraduenture, perchaunce,

Forſitan, Forſan, τάχα,
Fortaſsis, Fortaſſe, ἄρα,
Fors, Forte, συμβαν,
Fortuna, Caſu,
Forte fortuna, Temere,
ἐκ τυχης, Fortuitu, vel fortuito,
κατα τυχην,

to perceaue, to foreſee:

Præſentire, Subolere,
προγιγνώσκειν,
Suſpicari ſuſpectum eſſe,
Suſpitionem habere,
Arbitrari, Exiſtimare,
Putare, Autumare,
Reſcire, Reſciſcere,
Odorari metaph, sicuti,
Subodorari, & olfacere,
ὀσφραίνεσθαι, Olfactare,
Tanquam per ſomnium intelligere,
Per nebulam reſcire,
Per caliginem intelligere, videre,
Perlentiſcere, Præſentiſcere,
Quodam ſuſpitionis odore ſentire aliquid,
Summis naribus olfacere,
Per ſomnium quidem meminiſſe,

Ela

Esse in suspitione,
Leui experimento coniecturaq; qualecunque deprehendere,
Suspitionem in pectus demittere,
Animum alicuius tangere dicitur suspitio,

to perceaue, to Vnderstand.

Percipere, Intelligere,
Mente, Assequi,
Comperire, Inuenire,
Perspicere, Cognoscere,
Accipere, Audire, Videre,
Compertum vel exploratum habere,
Spectatum, expertum, exploratum, perspicuum est mihi,
In promptu est mihi,

ye may perceiue or see,

Videre est, Cernere est,
Videre licet, Cernere licet,
Videas, Cernas vel cernneres, procernere potuisses,

not to perceaue, vide *to Vnderstand*,

apercer, vide *Auger*,

perfectly, vide *Exactly*,

perfect, vide *Absolute*,

to performe in deed,

Præstare factis & exprimere, apud Ennium, frequens,
In opus transferre,
Ad rem ferre, producere,
Opere comprobare, perficere,
Conferre verba ad rem,
Rebus respondere, explere,
Effectui mancipari, tradere,
Effectum dare, *To fulfill*, Terent,

perill, vide daunger,

to periſh, to Decay,

Collabi, Dilabi,
Perire, Confidere,
Oppidum intercidere dicitur,
Intermori, Interire,
Deperire, Consenescere,
Cadere, Aruina sæua,
Corruere, Ruere,
Ruit alto à culminé Troia,
Senescere, Inueterascere,
Labi, dilabi apud Ciceronem,
Occidunt, desinũtq; fragilia & caduca, Mutari Labascere,
Conflaccere esse, Occidere à cado,
Cum fundamento perire,
ἀρδην ἢ ἐκ θεμελίων ἀπολλύσθαι,
Ruinam minitari vel casum,
Sic vetustate dissoluta dicuntur labi, id est sensim ruere,
Definire, finire *to take an end*,
Deflorescere, Metaphora ducta ab arboribus Cicero,
Deflorescit formæ dignitas morbo, aut vetustate,
Defluere, Metaphora ducta ab amnium fluxu similiter & Effluere, Euanescere, Ire in auras, Disperire, Disparere, ad nihilum recidere,
Abire pessum, id est perditum,
Exarescere, Metaphorice,
Cedere æuo, Soli,
Senio collabi,
Monumenta fatiscere dicuntur,
Scripta tempore tabescere, vetustate deleri, Quæ non penitus sublata est, sed extat,
Cuncta in æquoreos abiecerit irrita ventos,
Cuncta vt letheis mersa feruntur aquis,
Extinctum longis excidit õne malis,
to vvaste avvay by lenght of time
¶ Vindicare ab obliuione hominum atque silentio laudem prope senescentem,
Nobilissimam familiam iam ad paucos redactam pene, ab interitu vindicare, Vtrumque, apud Cice
To renevv or restore againe,

to permit, to ſuffer too much: to giue ouer much liberty.

Nimium indulgere, permittere.
Indulgentius aliquem habere, apud Eraſmum.
Lenius tractare, habere.
Aſſentari. Obſequi.
Dare licentiam. Cice.
Conſentire.
Laxare habenas, fræna licentiæ.
Remittere frena.
Effrenem non ſatis coercere adoleſcentiam.
Adoleſcentes ſibi permiſſi ſeſe perdunt.
Lora, habenas dare laxas.
Laxiore ducere habena.
Concedere facile. ἐνδιδύναι.
Delicate tribuere, atq; ita adoleſcentem prolem, gnatum perdere corrumpere, deprauare, malis moribus inficere. *To marre, to ſpill.*
Nimia indulgentia filios intellani barathro immergere.
Parum ſiquidem indulgentia filiorũ flagitia in immenſum creſcunt,

a perpetuall renowme, vide *Euerlaſting.*

to perſecute, vide *to Vex.*

a parſon, vide *a Curate.*

to perſwade fully, earneſtly.

Inſtanter perſuadere.
Incitare. Adducere.
Suadendo inducere.
Impellere. ἀγκάζειν.
Inculcare Metaphoricè.
Fidem facere alicui.
In ſententiam aliquem impellere.
Aliqua ratione inducere.
Perſuadere.
Huic magnis præmiis pollicitationibuſque perſuadet, vt ad hoſtes tranſeat.
Mouere, afficere, *to moue.*
In ſententiam ſuam trahere quempiam, ſeu adducere.
συναγορεύειν.

by your perſwaſion, vide *counſaile.*

to peruſe, vide *to correct*

the peſtilence, or the plague.

Peſtis. Peſtilentia. λοιμός.
Peſtifer morbus.
Aeris venenum, Corruptio.
Aer corruptus.
Peſtilitas pro eodem, apud Lucr.
Febrilis, atra peſtilens, dira Lues.
Epidimia, vulgo.
Contagio aeris infacti.

a patten or a wooden ſhooe.

Calceus ligneus, ex ligno.
Calo. Solea lignea Soccum.
Calopodium. ξυλοπόδιον.

peeuiſh, vide *obſtinate.*

a phiſition.

Medicus. ἰατρὸς ἀνήρ.
Medicamentarius á Plin, dicitur cognoſcens morbos artemque medendi.
Medicus quem naturalium rerũ profunda cognitio, curandique fides commendat.
Clinicus à lectis ægrotantium quos frequentat.
Medices, profeſſor.
Artis Medicæ peritus.
Empiricus ab experientia.
Arte medica inſignis.
Morborum propulſator.
Archiater, ἀρχίατρος, Medicorum princeps,

Saluator noster à D. Hieronymo Archiater dictus, quod sit medicus Christianorum, & animarum lāguentium præsentissimus opitulator.

Et vt refert Galenus Græcis. αἰσχλη-πιάδαι παιδες Medici dicuntur.

Phœbus, Aesculapius.

Chiron. Et Creniatrus.

ἀνιατρός, apud Firmicum, & iumētorum & pecorum medicus, quem mulomedicum interpretantur, & Veterinarium Columela cū Varrone vocant, *a horse leach.*

Morbi armentarii, apud Soli. quibus armenta laborie.

a phisicke, or a Remedie.

Medicamentum. Medicamen.

Salubre, Salutiferum.

Medicina, Remedium.

Andidotus, vel antidotum.

Venenum, pro eodem.

Succus amarus, apud Poet.

Pharmacon. Mithridatum.

Theriace, Medela,

φάρμακον, ἄκεσις,

Alexicacon, ἀλεξικακὸν, quo etiam Amuletum dicitur, est remedium Contra quæcunq; mala ac venena,

Alexipharmacon, auxiliare medicamentum.

Salus pro remedio, Virg,

Vna salus victis,

to picke out, vide *to choose.*

a pike, a speare.

Hasta framea Germanorum,

Lance Hispanorum à latitudine ferri dicta, λογχη,

Pilum Romanorum & telum,

Materis gestum vel gesum Gallorū,

Quiris Sabinorum,

Insum Bauarorum,

Sabina Illyricorum,

Sarissa Macedonum, Tragula,

Hastile, Contus, Cuspis pro hastu,

Halabarda, *An Halbard*, apud Eras. omnium ferè est apparatorum, stipatorum. germanis tam superioribus quam inferioribus in vsu, Hæc à nonnullis dicitur Cumigellus ab aliis Bipennis,

Venabulum ὀστος,

¶ Hastis pugnare, dimicare δορατιζεσθαι,

μάχεσθαι δια δοράτων,

a pillar, a prop, a Shore, a stay.

Pila, Columna,

Columella, Plinius columnas stallas appellat,

Fulcimentum, Fulcrum,

Cippus pro Columna ponitus,

Stylus, Anchora domus metaph,

Gubernaculum, Teren,

Columen familiæ, cui reliqua domus initur,

Epistilium, latine Capitellum, *The capter of a piller, the foote of a piller.*

pilles, of phisicke.

Pilulæ, quod ad similitudinem pilæ sunt sphæricæ figuræ,

Trochisci, qui Græcis dicuntur.

Catoporia, à καθαίρειν,

Cathartica, *A purgation,*

Vicioso purgare corpora succo,

a pillorie.

Collistrigium, Columbar;

Numellæ,

Cauea pro maleficis & aduletris castigandis, superposita posti erecto,

a pillow, vide *Cushen.*

a paire of pincers, vide *Tongs.*

a pipe, a flute.

Phistola vel fistula, Calamus,

Tibia,

Tibia, αὐλὸς,
Syrinx vel Syringa, σύριγξ,
Auena per metonymiam ficut & Cãna,

a Piper, a Fluter, a Minstrell.

Tibicen, med, prod, quasi Tibicen, hoc est, αὐλητὴς aulites, apud Græcos, cuius fœmineũ αὐλητρὶς quæ in tibina canit,
Tibicinia tibicinistria, & Tibicinaria,
¶ Lyristes, lyricrepa lyrice λυρῳδὸς, Qui lypa canit,
¶ Cornicẽ, qui cornu canit κερῳδὸς Cornicinus, apud Cic,
¶ Tubicen, med, cor, qui in tuba, id est Buccinator vel Æneator, *A Trumpeter*, ab ænea tuba,
Cauens tuba Classicus,
¶ Liticen, qui in lituo canit,
¶ Choraules vel Choraula *A Piper for a daunce*,
¶ Aulœdus aut fistulator latinè, Ciceroni, & apud Mantuanum fistulicen, *A Fluter*,
¶ Fidicen med, cor,
¶ Citharœdus κιθαρῳδὸς, vel citharam tendens & Apollinei peragẽs officium vatis, citharam plectro crepitante et atigans, *A Harper*,
Fauoris emerẽdi gratia chordas percurrere,

to pipe to Flute,

Ludere fistula, tibia, calamo agresti,
Canere tibia,
αὐλεῖν,
Dat tibia sonos, Stridebat tibia cantu,
Agere tibicinem,
Tibiæ modis conuinas oblectare,
Ad numeros rasilem inflare tibiam,
Syringa melos fundere,
Resonis cannis, dulcisona modulari carmen auena,
Fistularum imitari modulus tubarumque concentum, Soli,
Peritus ore fistulaque cantare,

to pisse to make water,

Meiere, Mingere, οὐρεῖν,
Facere vrinam, Lotium facere,
Vesicam leuare, exonerare,
Emittere lotium, vrinam vel excernere,
Micturire, Vrinam reddere,
Agere Humen, *to make a riuer*, Ciere prouocare, mouere vrinam,

a pispot, or a chamber-pot, a close stoole.

Matula, Vrinale,
ἐρετρὶς, ψυτλαεῦν,
Metella, apud Martialem & Metellio diminut, ἐρεδόχη,
Schaphium, σκαφίον,
Vasculum vrinarium, excrẽmenticum,

to pitch his tents:

Castra metari deponentale, aut distinctim,
Metari castra, καταζευσαι,
Castra ponere, locare,
Stationem habere, Tendere,
Facere, figere castra, apud Cæs,
Tendere papiliones, tabernacula,
Figere tentoria,
στρατοπεδεύειν,
Conferre castra castris, est ex oppositio metari, Cæsar,

a pitchforke:

Marga, æ, Columel,
Furca, Furcula, δίκελλα,
Furcilla, Bidens, δίοδους
Tridens, τρίαινα,

pittie, vide compassion.

to giue place, vide to Recule

to put in the place of another, vide *to Suborne.*

the plague, vide *peſtilence.*

to haue the plague, or to be ſicke of the plague.

Peſtifero igni æſtuare, exæſtuare, peſte laborare, morbo exitiali, Lu.

λοιματτειν, *the Plague increaſeth, or vvaxeth very hote.*

Vegetius. Aêre corrupto perniciosiſſimus naſcitur morbus peſtilens, contagium paſſim locorum ſerpit.

Peſtis incrudeſcit, quum peſtiferi morbi repullulant & ingraueſcũt paſſim vagantes,

Dicitur præterea Graſſari, Sæuire, Deſæuire, quum nihil à peſtilentia vtũ, ſed ingenti hominum clade inualeſcit, & omnia nouo peſtilẽ, ut genere conflagrant, ardent.

ſtage players.

Comœdi. Tragœdi.

Hiſtriones. Mimi.

Pantomimi penult. prod.

Fabularum actores.

Planipedes.

Ludiones, Ludii,

Thymelici, θυμελικοι, vnde in canonibus ſacris.

Scenici, Theatrici Actores,

Imperator hiſtricus vel comicus & Choragus, qui præſunt exhibendæ comœdię.

to play a play vpon a ſtage.

Agere recitare ædere fabulam, comœdiam Ædere ſpectacula,

Inſtituere ludos,

Celebrare, Concelebrare ludos,

Ludis celebrare diem natalem.

Dare exhibere ſpectaculum, *Vide Scaffold.*

to play the wanton vide *wanton.*

a ioyners plaine.

Dolabra, Dolabella, ἀξινη,

Dolatoria, apud D, Auguſt,

Planula, idem, Aſcia, Aſciola,

plaine, vide *Euident.*

plainely, vide *Simply.*

a plaine dealing man.

to plaiſter walles, vide *to parget.*

to plaiſter.

Emplaſtrum, quamuis rectius cataplaſme.

Malagma, à molificando,

Epithema, quod etiã, *at ent* ſignificat

Baſilicum, apud Celſum pro eodem,

Ceratum, *a Cerceloth.*

to plane or to make plaine or Smooth.

Dolare, σχιδιαξειν,

Edolare, Dedolare,

Polire, Radere,

Æquare, Planare,

Complanare, Leuigare,

λειαινειν. Leuare,

Dolabrare, Dicitur etiam dolio is

Aſciare, Exaſciare.

Scabrum, impolitum, vel diſtortum planum reddere, leuigare.

Pilare pro complanare, πλεῖν,

Abradere aliquid acuta dolabra,

Aliquod opus politius limare,

Delimare, Elimare,

In quadrum redigere, *to Square* in ordinem apramque ſtructuram concinnare, exæquare,

Exaſcitatum opus, apud Plautum, id eſt vtrumque dolatum, leuigatum nondum tamen vndequaque expolitum,

Porma

Formã rudi delineare.

to Plant:

Plantare. Experare ſulcis.
Concretam radicem effigere terræ.
Radice in tartara tendit.
Penitus terræ defigere arborem.
Vitem tenui committere ſulco.
Humo tegere ac foueis abſcondere.
Plantas, ſtirpes obruere terra.
Summum cacumen mandare terræ.
Plantas teraces figere humo.

a Plate of any Mettall.

Lamina. ἔλασμός. Bractea.
Bracteola ex quibuſcunq; metallis.
¶ Bracteator & bractearius. *A Plate bearer.*

a Platter, vide *Diſh.*

to pleade, to go to Law.

Iudicio decertare, contendere.
Litem agere. Litem habere.
Lites agitare. Certare.
Lege agere. Iudicio experiri.
δικάζεσθε.
In iure diſcept are, quod græcis eſt,
δικαιολογεῖσθι,
Cauſas agitare, apud Mart.
Sulcipere litem,
Litigare,
Cauſam, lites agitare, apud Eraſmũ.
Contendere,
Diſceptare, Iudicum ſententiis controuerſiam finire,
Iure cõtrouerſiam diſſoluere,
Agere ex ſingrapha cum aliquo,
¶ Litium tricis ſeſe impendere,
Habitare in foro, apud Cic. in forẽſi commentatione aſsiduum eſſe. *Stil Plaiding,*
¶ Forum agere, Ius dicere,
Iudicia exercere, Iudicare,
Diiudicare, *To iudge, to ſit in iudgement:*

a pleadge, vide *ſurety;*

pleaſant, Delectable.

Gratus. Suauis. Placidus.
Acceptus Dulcis.
Delicatus. Lautus.
Amœnus. Iucundus.
ἡδανὸς Delectabilis.
ἥδιαλης. Volupe eſt.
Voluptuoſus, ἡδυσμένον.

pleaſant and profitable, vide *learning,*

a pleaſant ſaying, merry in Talkes,

Dicta dicit eiuſmodi, iis vtitur dictis, ita facetiis valet, ita belle ſcitè, venuſtè, argutè, ingenioſè, feſtiuè, lepidè iocatur, vt ſingulis verbis riſum excitet, commoueat, faciat, vt audientes mira voluptate perfundat.
Eius dictis, facetiis, vocationibus re capiuntur omnes.

pleaſant, vide *Ieſtingly,*

it pleaſeth or liketh me well,

Animo ſedet, apud Virg.
Cordi eſt, Placet. In animo eſt.
Perplacet. ἀρέσκει.
Gratum eſt, acceptum,
Deo viſum,
Placitum eſt, Sedet arbitrio.
Arridet. Blanditur, Adblanditur, frequentia apud doctos.
Pergratum mihi eſt,
Accipio legem, conditionem,
Placuit animo, ἤνδανε θυμῷ, apud Hom, Lubitum eſt animo,
Palato ſatisfacit,

it pleaſeth me not,

Diſplicet, Sordet, Pudet,
Non eſt viſum mihi,
Non probo, Nolo,

a pleaſure or commidity.

Commoditas. Commodum.
Amœnitas. Oblectamentum.
Oblectamen. Delectamentum.
Delectatio. Oblectatio.
Vide Gladneſſe.

to doe one a pleaſure or good Turne.

Gratificari. χαριζεσθαι.
Beneficium conferre, dare præſtare.
Rem gratam facere.
Pergratum illi facies, apud Terent,
Gratum facere. Cic. Sed quando ita natura comparatum eſt, vt qui rē nobis gratiam faciant, in eos volū tate simus propenſiore, non rarū eſt, vt gratificando apud nos gratioſi ſint, i, authoritate multum potentes.

to take pleaſure, vide *Delight.*

a Plenteous table, vide *Banket.*

Plentifull, vide *Abundant.*
Plentie, vide *Abundance.*
Plētifully, vide *Abuntātly*
the Pleuriſie, vide *Stitch in the ſide.*

to Plow, vide *to Eare.*

a Ploughman, or Huſbandman.

Arator, Colonus. Agricolo.
Ruſticola. Ruſticus, Cultor.

to Pluke in ſunder.

Diuellere Dirimere.
Diſſoluere. Diſtrahere.
Detrahare. Decerpere arborum poma, Vuas, Fructus, Carpere aliquid.

to Pluke out, or pull vp by the rootes.

Euellere. Extirpare.
Eradicare, Eruere.

the Spaniſh or French. Pockes.

Scabies Hiſpanica, Gallica.
Scabies Neapolitana. Lues.
Poſcæ Gallicæ, apud Eraſ.
Gallica lues. Pudendagra.
Morbus Gallicus.
Sacra ſcabies, i. execranda.
Turpi laborare ſcabie. *to be ſicke of the Pockes.*
¶ Mariſca, alio nomine Condyloma & Ficus maſculini generi morbus eſt ſeu genus vlceris ſœdi. Ex creſcentia carnis circa anum σύκος vel συκωσις & hæmorrhois Græcis dicitur. *the Pyles or Hemoroids.*

Poyſon, Venim.

Virus. Venenum.
Toxicum. Aconitum.
Pharmacum. φάρμακον, vtrumque ſignificat remedium & venenum.
Socratica paſſio.
Medicamentum aliquando pro veneno ſumitur.
Gorgoniis infectus, Venenis.
¶ Venenoſus. Virulentus.

to Poyſon.

Veneno necare, extinguere, interficere.
Mortiferos porrigere ſuccos.
Venenare. φαρμακευειν.
Toxica dare, miſcere.
Pharmaco è medio ſuſtollere.
Venenum alicui infundere.
Toxico inficere, ſeu veneno.

Corrumpere venenis.
Inficere pocula.
Miſcere aconitum, Ouid.

to pole the Head.

Capillos demere vel reſecare.
Attondere aliquem per pectinem.
Caput tondere,
Caluitium capiti inducere.
Caput nouaculæ ſubmittere.
Capillos ponere.
Crines ſoluere.
Abſcindere comas,

to make poore, vide *Conſume.*

the pope, the Biſhop of Rome.

Summus Pont. fex.
Summus pater.
Pontificum caput.
Primarius Sacerdos.
Papa, Latius pater,
Pontifex maximus ſeu Romanus,
Maximus Romana in ſede ſacerdos.
Summus ſacerdos.
Petrinæ gubernator nauis.
Cathedram Petri vicaria ſucceſſione obtinens.
Cuius caput fulget, condecoratum eſt corona triplici, Seu triplici fulget honore caput.
Qui fronte tegmina celſa gerit.

to be pope,

Romæ pontificem agere.
Papatui præeſſe.
Pontificatus ſummi honore ſublimari
Apoſtolicæ ſedes ſacerdotio fungi apud Max.

to become pope.

Ad ſummi Pontificii faſtigium, ad ſummum Pontificatum euehi.
Summum inire ſacerdotium.
Summo pontificatui, & eccleſiæ Romanæ præfici.

a portall, a porch,

Atriolum Antepagmentum, Cato.
Veſtibulum. Prothyra.
Porticus, περίστυλον.
Propyleum προπύλαιον,
Proaulion. προαύλιον,

a porter, or a keeper of a gate.

Portarius. θυρωρός.
Ianitor, Cuſtos oſtii.
Oſtiarius. Atrienſis.
πυλωρός, vel vt iuriſconſulti ſcribunt Atticus, qui excubat ad atrium.
Clauſtrinus.
Seruus ad limina.

to poſſeſſe, to Enioy.

Poſſidere. κατέχειν,
Habere, Tenere,
Occupare. Vſurpare.
Vſum, fructum habere.
Fructum capere καρπώσασθαι.
Frui. Vti. ἐπιτυγχάνειν.
Vide to Enioy.

poſſeſſed with the diuell.

Arreptitius. ἐνεργούμενος.
Dæmonicus. Obſeſſus.
A demonio, ſpiritu maligno exagitatus.
Dæmoniosus.

it is poſſible, or it may be.

Fieri poteſt. Poſſibile eſt:
Licet. Vſu venit,
Defendi poteſt, ἐνδέχεται,

poſteritie, vide *Succeſſors.*

a poſt, a pole, a pale, a prop or ſtay.

Palus, Pertica,
Pedamen. Staumen,
Pedamentum, Fulcimentum,
Adminiculum, Sullentamen,
Suſtentamentum, Suſtentaculum.
Cauea pro maleficis & adulteris caſtigandis ſuperpoſita poſti erecto, *a pillory.*
¶ Vallus maſculino genere, palus firmior & Ridica, χαραξ,
Sublica,

to leaue vnto the poſteritie.

Tradere per manus, Sal, & Liu.
Tradere per ſucceſſionem,
Ad poſteros ſiue literis tranſmittere,
Dare per manus, aliquid vereri vſu obſeruatum aut maiorum relatu acceptum poſteris relinquere,
A maioribus tradita narratione tranſtundere in alios.
Diuinitus accepta viris rurſus ſanctis ac Deo plenis enunciare, prodere,

poſtes or meſſengers riding poſte.

Veredarii, Equeſtres, pegaſarii curſores,
Nuncii regii, quos Poſtas appellamus quaſi poſitos certis in locis Græcis dicuntur, ἀγγαροι & ἀγγαροι,
Legati, oratores,
Ambaſiati vulgo, *an Ambaſſadour.*
Embaſſadanes, apocripharii, rerum magni momenti nuncii.
Feciales, olim dicebantur penes quos belli pacisque ferendæ ius erat, aliis caduceatores, iam nonnullis paludamenterii vocantur, à paludamento veſtis genere quo vtuntur,
Vulgus omnium pene nationum Heraldos ſeu Herholdos vocat, quod ſumma fidelitate ipſi exercitui vel principi in denunciatione vel pacis vel belli, aliiſq; iniunctis mandatis exequendis ſunt aſtricti. *an Herauld of Armes,*
¶ Magiſter ſeu præfectus poſtorum Veredariorum, *The poſtmaiſter.*
¶ Obire legationes,
Legatum agere, *to be Embaſſadour.*

an earthen pot, or a ſtone pot.

Vas fictile, Vas ſamium.
Tuſcum Vaſculum, Capronculum,
Vas luteum, i, ex luto factum,
Vas terreum. πιθάκνη.
Seſia ſubſtantiuum vas fictile oblongum, apud Liuium, *a vvine pot,*
Inde Seriola diminutiuum,
Diota, *a pot vvith tvvo eares,*
Vrceus, Pencor,
Vas ſaguntinum, Vas teſteum,
Vas aretinum, apud Mar,
Cululus, Fidelia,
Teſta, apud Hor, *vide a cup.*

a pound.

Libra, Pondo, Talentum,
Aſſipondium, As, aſſis,
ἀσσάριον,
Mina vel mna Græcum pondus,
Diſpondium, *tvvo pounds.*

Pouertie, Need.

Paupertas, Pauperies,
Inopia, πενία, Miſeria,
Aporia, Calamitas,
Infœlicitas, Egeſtas,
Indigentia, Inedia,
Penuria, Nuditas, Ærumna,
Præcontractiſſima penuria,
Mendicitas, Tenuitas,

Acerbitas pro miseria ex calamitate contracta, apud Cic.
Angustia pro tenuitate & exiguitate fortunarum ac rei familiaris à Cicerone ponitur.

to liue in Pouerty, or to suffer greate Pouerty.

Vitam in egestate degere.
Pauper, Angusti agricultor agelli.
Vitam viuere duram.
Paupertate & ægritudine exhebefieri.
Inedia, defectu laborare.
Domus sensu parua vel orta.
In egestate vitam ducere.
Miserè viuere. Sustinuere ærumnam,
Pauperam vitam degere.
Aerumnis fatigari, sollicitari perpetuis Aerumnam exigere Plaut. pro pati.
Aporiari, apud diuum Paulum.
Summa rerum inopia premi.
Plurimis angi calamitatibus.
Miseram nimis vitam terere.
In summa rerum inopia degere.
Ad rastros redire, *driuen to Pouertie.*

a Pouch, vide *Bagge.*
power, vide *Might.*

it lieth in your power, it is in your hand.

Tibi integrum est, πρὸς σε ἐστι.
Tibi in manu est.
Tibi liberum est, solutum est.
In tuo loco & tano est situm, apud Plautum.
In manu est tua, in potestate.
In tuis genibus situm est.
Est in arbitrio tuo.
In promptu est tibi.
In te situm est. ἐπ' ἐσί σοὶ.
Est penes te ἐπισοι πρόεστι.
In tua voluntate est.
In tuo nutu, iudicio.

it is in my power.

Mihi liberum est. Possum. In arbitrio meo constitutum, Mihi licet.

with all my power, as much as lyeth in me.

Pro virium mearum portiuncula.
Pro virili portione.
Secundum mensum virium mearum.
Pro viribus meis.
Pro copia, hoc est, pro facultatibus, pro virili.
Quantum vires patiuntur.
Pro virili mea parte.
Pro virili mea. τὸ κατ' ἐμέ.
Quod potero, enitar.
¶ Pro meo posse, barbarum prorsus est, siquidem infinitiuus, non ponitur pro nomine, nisi in nominatiuo & accusatiuo, vt est apud Vallam.

to powre in, to fill drinke or wine.

Vinum, potum fundere, infundere.
Potum ministrare.
Rorantia largius ministrare pocula.
A cyathis esse. Ad cyathum stare.
ὀινοχόειν, pro quo vulgus inepte propinare dicit. Est enim propino προπίνω dictio Græca, significans præbibere.

to pray, to Intreat, to desire, to Demand.

Rogare. Rogitare. Precari.
Orare, Deprecari, Postulare.
Obsecrare, Fundere preces.
Oratum & rogatum habere.
Intercedere, interpellare.
Implorare. Desidere, Petere.
¶ Obtestari. Quæso.
Precibus sollicitare, pulsare, Instare.
Impensè rogare, ἐκλιπαρεῖν,

Pet

Per ſacra amiciæ rogare.
Precibus frequentare, depoſcere.
Poſcere, flagitare, & efflagitare pluſ quàm rogare. *to Craue*,
Indefeſſis precibus poſcere.
Supplicare, *ἱκετεύειν*, *to beſeech humbly*.
Preces dare, concipere.
¶ Vocare in vota.
Innocare, votis laſcecere. *to call vpon*.
¶ Interprecari, Intercedere, Interuenire, Rogando quaſi impetrare, *to Pray for ſouse bodie*.
Mediationem agere.
Alpia propenſum vota vocare deũ
Solemnes voce preces.
Adorare per ſua vota Deum.
Solita fundere voce preces
In prece totus eram,
Tollere ad ſydera palmas.
Tendere manus. Numina, Diuos.
Vocare, precari.
Supplex manus tendit.
Ante Dominum ſupplex erat manibus ſupinis
Admouere, adiicere, adhibere, adde re preces.
Vti precibus, Tentare, Petere, Precari ore.

praiers.

Preces. Precationes.
Orationes, Supplicationes.
προσευχαί. Rogationes.
Litaniæ. Supplicia. Vota.

to praiſe, to Commend, to Extoll.

Laudare, Magnificare. Dare decus.
Honorem reddere,
Numen adorare Dei.
Meritos inducere honores.
Miro honore colere.
Celebrare honorem.
Pergeminis honoribus tollere.
Extollere. *ὑπαίρειν*.
Honoribus accumulare.
Meris efferre præconiis.
Canere apud poetas.
Canere plenis buccis.
Tonare laudes alicuius.
Decantare. Cantare.
Præconem agere.
Cæta notare. *Exaltare*.
Palman prebere.
Immodicè laudare.
In cœlum ferre, ſubuehere laudibus *to Magnifie*
Alicuius egregias virtutes rara quadam facundia deprædicare, laudibus amplificare.
Per ſe ſatis laudato & ventibili hederam ſuſpendere.
Famæ præconio celebrare.
Celebrem facere, reddere.
Illuſtrare aliquem,
Illuſtrem reddere,
Prepare cum accuſatiuo,
Vineta crepat mera, Hora.
Dilaudare librum, pro valde laudare
Propagare laudem alicuius ad ſempiternam memoriam,
Proſequi ſtylo, ſcriptis commendare.
Laudibus ornare, extimulare,
Comprobare, Approbare,
Deum facere, Ebuccinari,
Agere laudes, tiam eſt laudare,
Commendatum reddere.
Celebrare, *στεφανίζειν*,
Laudibus proſequi, tollere,
Sermonibus, laudibus euehere, efferre, afficere, celebrare, glorificare, vehere,
Commendare, Probare,
Cumulare laudibus aliquem, Plin.
Ferre nomen in aſtra, ferre ad æthera, aſtra, cœlum, omnia apud Virg, pro ſupra modum laudare, ſumma laude proſequi,
Vtroque pollice laudare,
Prædicare, *ἀναγορέυειν*,
Depredicare laudes alicuius,
Buccinari, *αἰνὰ σάλπιγγα ἔχειν*,
Agere encomiaſtem *ἐγκωμιάζειν*,
Et aliquando quemadmodum, Bene

audire Latinis pro laudari, prædicari, probari ponitur. ita Græci ἀκούειν dicunt.

to praise, to Magnifie, to Extoll himselfe.

Se ferre laudibus,
ἑαυτὸν ἀίρειν.
Semet canere, se iactare,
Laudare seipsum.
ἑαυτὸν ἐπαινεῖν,
Se alicui venditare.
Sui tubicinem ille agere.
Seipsum commendare.

praise, Honour, glory.

Gloria. δόξα. Fama,
Decus. φήμη. Laus.
Pæan pro quacunque laude.
Præconium, Honor.
Titulus. Existimatio.
Splendor, Nomen.
Opinio celebris. *Vide Honour.*

to get praise or renowne, vide *Honour.*

a pratler, a Babler, a Trifling Iester.

Dicax. Dicaculus. Nugo,
Nugator. Congerro,
Confabulo. Rabula. *Vide Babler,*

to preach.

Concionari.
Sacri verbi semina diffundere.
Concionem habere,
Disseminare, seminare, edere verbum Dei.
Sacro de pulpito docere populum.
Agere ad populum,
Agere ecclesiasten.
Facere verba ad populum,
E suggesto denunciare.

a preacher, a Minister.

Spirituale semen verbi Dei disseminans. Concionator,
Præco verbi diuini.
Ecclesiastes. ἐκκλησιαστὴς.
A later sconciombus.
Declamatoris, concionatoris munus obiens apud populum.
Ecclesiasticæ fungens munere,
Publicum concionatorem agens,
Syncerus Euangelii præco.
Idoneus verbi diuini dispensator,

a preface, vide *prologue.*

to preferre, vide *to promote.*

a prelate, vide *a Bishop.*

in the presence, or before the face.

A fronte. ἐμπροσθεν.
Coram cum ablatiuo.
Ante oculos. Ante conspectum.
In conspectu, ἐναντιον cum genitiuo.
ἐνωπιον.
Ante pedes. In oculis.
Ob oculos id est ante.
Præter oculos Lelii apud Ciceronem id est, ante.
Sub oculis. In præsentia.
Aliquo præsente, vidente, cernente,
Vide before the doore.

presents, vide *gifts.*

to preserue, vide *to Defend.*

presumption, vide *pride.*

vnder pretence, shew, or colour.

Specie, apud Cice. Sub specie.
Sub vmbra, Per speciem.
σχηματι, Sub figura.
Sub imagine. Cub pallio.
Sub facie. Sub prætextu.

Sub titulo, Sub obtextu,
Quæsito prætextu, colore,
προφάσεως ἕνεκα,
Specie viri, falsi Nomine,
Prætextu honestatis.
Sub similitudine, typo, schemate in-uolucro, nomine,

vnder pretence of mankind, like a man, or in likenesse of a man.

Humano in schemate,
Nube sub humana,
Mortales inter agens,
Forma hominis adsumpta,
Sub velamento personæ humanæ,

to preuent, to Come before.

Anticipare, Antecapere,
Salust, Noctem quæ instabat antecapere, ne quid spacio nouarent,
Prævertere, Anteuertere,
Anteuortere, apud Comicos,
Prævenire, φθάνειν,
Anteuenire, προφθάνειν.
Occurrere, Præocupare,
Præocupare vias, Cæsar,
Consilio dissolutere periculum,
Cice, Hoc quod conceptum Respub. periculum parturit, consilio discutiam,
Anteuenire consilium, Salust,
Consilium, & insidias eorum anteuenire,
¶ Opprimere, καταλαμβάνειν, *To come vpon one ere he beware*, Terent, Pater imprudentem opprimit, Deprehendere,
Incautum excipere, apud Virg. & Titum Liuium,

to pricke, vide to foyne.

to pricke forth, vide Stirre vp.

to pricke out or take out.

Eximere, Eruere,
Effodere, Extrahere, *Vide to pluck out.*

pride, Arrogancie, presumption.

Fastus, φρόνημα,
Superbia, Ambitio,
Ostentatio plusquam theatrica,
Supercilium, Elatio, Spiritus,
Cœterorum contemptus, dispectus,
Inflatio, Tumor,
¶ Spiritu regio *vvith a stomacke*,
Magno & elato animo,
Obstinata quadam ac temeraria arrogantia, *proudly*,
Ambitiosè,
Magno verborum strepitu, magnis verborum ampullis, et turgenti apparatu,

a priest, a Minister.

Sacerdos, ἱερεύς,
Sacerdotii charactere insignis,
Officium sacerdotis agens,
Presbyter Græcis dicitur, πρεσβύτερος, id est senior, ἀπὸ τοῦ πρέσβυς id est, senex
Ad rem diuinam faciendam consecratus,
Sacro chrismata litus,
Mystes, μύστης, vel mysta Christi, & Syr. misses,
Flaxen masculini generis,
Sacris initiatus, Hierodulus,
Sacrificus & per diminutionem & contemptum Sacrificulus Græcis ἱερεῖδιον,
Dominus pro sacerdote non reperitur apud doctos, est enim vox tyrannica,
Phæsiatus, apud Senecam,

to make a priest, or Minister, to giue holy orders.

Sacris imbuere, Consecrare,
Initiari deponent,

¶ Ad ſacerdotalis muneris functionem admittere.
Initiari Deo, miniſteriis diuinis,
In ſacerdotum numerum aſſumere,
¶ Sanctis fungi miniſteriis,
Liturgica ſacra per dignitatem facere, *to be a Prieſt*,
Sacris initiari elegantius quàm ordinari dicitur,
Vngi, inungi Chriſti miſtes,

the principall of a Colledge, vide *a Schoolemaſter*, *principally*, vide *Eſpecially princely*, *Honorably*,

Magnificum, Amplum, Splendidum,
Regium, Regale,
Auguſtum, Maieſtatis plenum,
Baſilicum, βασιλικον.
Vnde Baſilica nux,
Pompoſum, Attalicum ab attalo rege, hinc tota Attalica,
Altus Apollo, Virgilius, magnus,
Excelſum, Glorioſum,
Ingenti conſta, corona dignum,
Vide Excellently,

to print.

Cudere, τυπτειν, ἐκτυπτειν,
Excudere formis æneis,
τυπογραφειν χαλκογραφειν,
Typis tradere, Imprimere,
Typis excuſum orbi tradere,
Typis euulgare, Prelo ſubducere,
Typis ſtanneis propagare excudere,
Typis in multa exemplaria tranſcribere,
Prelo literario excudi facere,

a Printer.

Excuſor, Typographus,
Impreſſor, ex τυπος τις,
Chalcographus, χαλκογραφος,
Bibliographus,

a Priſoner, or Impriſoned.

Captus, Captiuus, αἰχμαλωτος,
Cuſtodiæ mancipatus,
In vincula coniectus, vel in carcerem,
Claulus, apud Vlpia.
Cuſtodia apud Sue, & Iuriſconſultos φυλακη, Reclulus,
Catenatus, Vinctus, δεδεμενος,
Cuſtodiæ mancipatus,
Detentus in vinculis,
Retruſus in ſqualentem carcerem,
Compedibus oneratus, obſtrictus,
Patens pedicas, carceres,
Vincula barbara,

a Priſon a Gaile.

Cuſtodia, φυλακη, Cacere,
Ergaſtulum, Vincula, Compedes,
Neruus, Lacus in ſacris,
Lautomia vel Latomia,
Nerui, Caraſia, Vincula,
Deſmeterium,

to put in priſon.

In vincula, in carcerem quempiam conicere,
Vinculis ac carcere frænare, cohibere
Compingere in carcerem, locum anguſtum, Ferro onerare,
Dare, porrigere manus ad vincula,
Tradere committere cuſtodiæ,
Gerere ceruice vincula,
Tradere in cuſtodiam,
Addire captiuis vincula,
Cogere in vincula vel in compedes,
Tradere in cuſtodiis, Sal,
Claudere in ſolidis tectis,
Innectere ſeu impingere compedes, εἰς φυλακην βαλλειν,
Clauſus tenebris & carere cæco,
Condere in carcerem, Cic,
Carcere ergaſtulo recludere,
Innectere, Impedire, Domare,
Retinere vinculo,
Vincula parare,
Onerare colla catenis,

Com-

Conijcere in neruum.
Terent. In neruum potius ibit.
Carcerali ſqualore affligere.
Condere in puteum, neruum, lapicidinas compeditum. Plaut.
Tradere, dedere, in piſtrinum, familiares Plauto locutiones.
Catenis vincire, religare cõpeſcere.
Abripere, corripere in neruum, cruciatum.
Vincula dura pati, perpeti, Subire, ferre.
Mancipare carceri.
Subijcere colla catenis.
Contrudere, trudere, detrudere claudere in carcerem. εἰργειν.
Circũdare catenis & Teneri catenis.
Pædore atque ſqualore carcerali duriter afflictare, macerare.
Vincire compede.
Atro claudere, recludere, carcere.
Dare in caueam. Plaut. in capt.
Dare in cuſtodiam, Cic.
Ferreis ſtringere catenarum vinculis.
Clauſtris penalibus continere.
Conijcere in lautumias, in equuleum.
Arcere vinculis. Cuſtodia, Cic.
Carceris ſqualoribus premere.
Vinculis arctè ſtringere captum.
Ligno pedes ſtringere, conſtringere apud Hieron.
πόδας εἰς τὸ ξύλον ἀσφαλίζειν. Actuum. 16.
Ligno plantas inſerere diuinctis cruribus. Pruden.
Incippum mittere. *To put in ſtockes.*
Ligno firmare pedes Chryſoſt.
Dura compede crura ligare.
Habere in liberis cuſtodiis.
Data fide, certo aliquo loco qui præſcribitur, non exire apud Saluſt. in Catil.

Priuily, Secretly, Apart.

Seorſum. κατ' ἰδίαν, Secreto.
Priuatim, Semotis turbis.

a Priuy, a Draught, a Iakes.

Forica med. cor. in publico.
Cloaca med. prod. ὀχεῖον.
Colluuiarium Caſale.
Seceſſus, ἀποδυτηριον.
Latrina quaſi lauatrina, Græcè λουτρὸν ὀρυκτόν.
Schaphium, Iaſarium, *a cloſe ſtoole, a priuie ſeate.*
Trulla prædicodem, apud Mart.
¶ Stercoris claocas expurgare.
Stercus exhaurire.
Purgator, repurgator. Lau[illegible]is.

a Priuiledge, vide *Bull.*

a Proclamation, vide *commandement.*

Proceede in Gods name, vide *wel then.*

a Protectour or Attorney.

Procurator. Aduocatus.
Patronus. Defenſor.
Orator. Tutor. *vide Attorney.*

prodigality.

Prodigalitas. Effuſio.
Profuſio. Luxus.
Sumptuum profluuium.

Prodigall, vide *ſpend all.*

Profit, vtilitie, Cõmoditie.

Emolumentum. Compendium.
Commodum. Vſus. Vtilitas.
Fructus. Commoditas.
Prouentus emolumentorum, vectigalium.
Horna Meſſis, apud Plaut. pro maximo emolumento.
Frugis, frugem in obliquis, ſicut res rem, &c.
Lucrum, Lacellum.
Adiumentum, apud Cicer.

Profitable

Profitable, commodious, Expedient.

Commodum. Fructuosum.
Quæstuosum. Operæpretium.
Conducens. Ad rem pertinens.
In commune cunctis expediens.
Vtile. Ex vsu futurum.
Frugiferum.
Expediens. Conducibile.
Precium operæ, Bud.
Precium operæ haud defuturum putaui.

to be Profitable, to helpe, to profit, to be good for.

Conferre. Valere.
Facere. Multum facit ad victoriam animus.
Plurimum adiumenti, commoditatis adferre. Adiuuare.
Frugem adferre, vel fructum.
Adiutare. Proficere.
Expedire, impersonale, & personale apud Cic.
Conducere. Prodesse.
Commodare. Conferre.
Facere commodo alicuius.
Proficuum, fructuosum, frugiferum esse. Ex vsu esse.
Commodo, vtilitati, adiumento, emolumento, vsui, remedio, frugi, adminiculo esse.
In rem alicuius aut etiam è re esse, vt illud in rem tuam erit: vel è re tua fuerit.
In quæstum, in rem, salutem, vtilitatem, vsum, commodumque tuum cedet.
Ex vsu tuo futurum est, quod pro te faciet vulgo dicitur.
Bono esse, pro commodo vel vtile esse, apud Cic Philip 2.
Interest omnium, i. vtile est omnibus Et Cicero ad Att.
Ita quidem spero nobis profici, id est, prodesse.
Vtilitatem adferre, referre.
Refert, Expertia persona pro vtile seu commodum est.
Expedit. Interest.

it shall be for your profit.

Ex vsu tuo futurum est.
E re tua erit. Erit in rem tuam, in vtilitatem. In commodum:
In vsum tuum, quod vulgo dicunt pro te faciet.

to seeke his owne Profit.

Agere rem suam.
Suum colere quæstum. Plaut.
Vtilitati propriæ studere.
Proprium sectari commodum.
Sibi canere. ἑαυτῳ ψαλειν.
Consulere commodo priuato, quæstui suo.
Suo commodo lucroue studere.
Intus canere.
Priuato studere cõmodo.
Seruire suis commodis, rei familiari, suæ vtilitati.
Simonidis canere cantilenam.
Sibi consulere, prospicere.
Hinc paræmiæ prouerbiales.
Astutior coccyce.
Ad suum quisque quæstum callidus.
Tunica pallio propior est.
Genu sura propius.

a progeny or Kinred.

Generatio. Genimen.
Radix. Genealogia. *vide Stocke.*

a prologue, a preface, or preamble.

Præfatio. Prologus.
Procœmium. προοιμιον.
Præludium. Anteloquium.
Prolegomena. Præfaciuncula.
Epistola præambula.
Prologium. προλογιον, quasi proloquium.

to make a prologue or pref.ce.

Præfari Prooqui.
Praefation e n dicere.
προοιμάζεσθαι Proœmiari.
παρασκευάζεσθαι πρόλογιεν.
Præludium facere.
Proœmium facere.
Proludere, Prologo vti.

to prolong, vide *Deferre.*

prolongation, deferring or Lingering.

Prolongatio, Prolixitas. Mora.
Prolusitas. Prorogatio. Cunctatio.

to promise, to giue his word.

Promittere. Polliceris.
Recipere, cum dativo.
Dare fidem.
Spondere, ὑπισχνεῖσθαι.
Confirmare.

to keepe promise, or to stād to his promise or word.

Liberare fidem obligatam, astrictam.
Promissum præstare, seruare, soluere ἀποδοῦναι.
Sancte præstare quod promiseris.
Datam fidem seruare.
Promissis stare.
Conficere, i, efficere promissum.
Fidem effectus astruet, exitus probet.
Implere dictorum fidem.
Facere promissum vel implere.
Promissis manere, apud Virg.
Præstare quæ pollicitus es.
Fidem seruare, apud Virg.
Promissorum fidem non irritam facere, sed re præstare.
Satisfacere promisso.
Sacramentum custodire. & votum implere quod responderis. Amb.
Seruare alicui fidem.
Promissis patere.
Promissum tenere.
Reluere fidem.
Promissa patrare, reddere, persoluere.
Liberare fidem.
Stare promissis.
Voto se liberare.
Firmare promissa factis.
Exhibere rem promissam.
Amici fidem liberare.
Dicta ac facta præstare.
Præstare. Persistere.
διαμένειν. Manere dictis. Virg.
Stare conuentis, cõditionibus, pacto, verbis promissis.
Manere conuentis, promissis, in conditione atque pacto vsque in finem.
Manere, permanere in proposito susceptoq; consilio, in sententia sua.
Seruare pacta. διαμένειν.
Permanere. Perdurare.
Consistere. Perseuerare.
Constare. Non credere.
Sibi constare Stare in sententia.
Manere verbis suis.
ἐμμένειν τοῖς λελεγμένοις.
Sui manet similis. apud Suet.
Nihil de sententia priore mutare.

to breake promise, to goe from his word.

Fidem fallere, mutare, frangere, soluere, exigere, corrumpere, non seruare, præstare quod promiseris.
Tua verba, pollicita, pondere carere.
Fidem rumpere, soluere.
καταλύειν πίστιν.
Fallere dextram, Virg.
Promissis minimè stare.
Fidem non seruare.
Fidem Gallico more prostituere.

Fidem

Fidem Gallorum more ad omnem fortunam pro arbitrio interuertere, plærumque enim fit vt eorum facta cum dictis videamus discrepare.
Promissionis rationes perturbare.
Fidem consumere, *vide to Breake.*

to Promise by his faith and trueth.

Fidem obligare, astringere, obstringere. ἐχγυᾶν.
Sanctè promittere.
Iurisiurandi sacramento polliceri.
Fidem firmare dextra, iuramento.
Condicere, apud Sue. & Cic.
Recipere in se, ad se, apud Terent. *To stand to it, to take vpon him.*
Se præstiturum promittere.
ἀναδέχεσθαι τοῖς ἑαυτοῦ δέχεσθαι.

Promises, Couenants, Agreements.

Sponsiones. Promissa.
Fides integerrata. Receptum.
Pollicita. Pollicitationes.
ἐπαγγελίας. Promissiones.
ὑποσχέσεις.
Stipulationes, vocabulum iurisconsultis vsitatissimum.
Pacta. Conuentiones.
Pactiones. Vota.
Fœdera. Iusiuranda. Iuramenta.

to Promote, to Aduance, to Preferre.

Locare aliquẽ in gradu amplissimo dignitatis.
Ad amplissimos honores perducere.
Promouere ad amplissimas procurationes.
Obscuram familiam è tenebris in lucem euocare.
Largis honoribus ornare.
Ad amplissimum, altissimum dignitatis gradum prouehere.
Ad summum rerum apicem euehere, efferre, exaltare, extollere, erigere.
Illustrare alicuius nomẽ, vel aliquẽ scriptis aut literis posteritati cõmendare.
Promouere gradu honore.
Illustrem reddere.
Eximere numero.

to be Promoted, Preferred, or Aduaunced.

Ad summum imperium per omnes honorum gradus efferri.
Altius in authoritatem conscendere.
Ad pinguiorem fortunam prouehi.

Prone, vide *Inclined.*

to Pronounce, to Vtter, to Speake out.

Eloqui. Effari. Promere.
Exprimere ἐκφέρειν.
ἐκφωνεῖν. Pronunciare.
Enunciare. Oratione promere.
Proferre. Rumpere vocem.
Proferre rem palam. Teren. in Heau.
Conceptam animi indignationem promere. Expedire, vt paucis expedi.
Verbis, oratione consequi.
Euomere & expuere metaphorice, quod dolor mentis non sinit reticere, dicere.
Effundere, Cic., Omnemque suum violentum furorem in me effundere.

to Proue or assay by all meanes.

In omnia se vertere.
Nihil relinquere intentatum, intactum.
Rem vniuersam periclitari.
Omnem mouere lapidem.
πάντα κινεῖν λίθον.
Omnem rudentem mouere.
Omnem iacere aleam. *vide Attempt. Proper.*

Proper, vide Apt.

to proppe, to Stay, to vnderset, to make Sure.

Statuminare, Palare. Fulcire.
Statuminibus, sepibus firmare.
Ruinæ manum supponere.
Humeris suppositis fulcire inherere.
Labentem, pene collaptam domum reparare, erigere, fulcire,
Succollare, apud Suetonium, *to see the necke vnder.*

a proppe or Stay.

Fulcrum. Sustentaculum. Fulcimen.
Tibicen. Columna. *Vide Piller.*

to propheſie.

Canere. Diuinare.
Prælagire. Vaticinari.
Augurari vt augurare. Ariolari.
Prophetare. Profari. Prædicere.
Sæpe sinistra cauâ. prædixit ab Ilice cornix. *Vide to Gieſſe.*

a propheſie.

Vaticinium.	Oraculum.
Prælagium.	Augurium.
Fatum.	Arcanum.
Sortes fatidicæ.	Tripodes.
Cortina.	Prophetia.

a prophet, a poet, a Southſayer or Deuiner.

Propheta, Vates, Vaticinator.
Aruspex præsciacorda,
Fata canens, augur.
Fatidicus, Hariolus, Haruspex,

a proſe, oration or writing.

Prosa, quasi profusa,
Verba soluta, Cicero,
Horrates verbis solutis numeros prius adiunxit,
Prosaica oratio, πεζος λόγος,
ratio soluta, modis solutis,
Pedestre dicendi genus.
Oratio libera, metro non ligata, ignorans carminis leges,
Oratio pedestris, sic enim vocant πεζον λογον, id est, peditem, pedestrem non à pedibus metricis, sed quasi humi gradientem, aliquid habens humile, submissumq; cõparatione carminis: sicuti Poeticè disciplinam Græci πεζον vocant, quasi equo vectam & sublimiorem, ex poesi enim velut ex perenni fonte omnes oratoriæ vires manarunt, authore Macrobio,
Pede soluto scribere,
πεζογραφειν, i, Prosam scribere.

to be in prosperitie, to liue prosperously.

Prosperitate frui,
Prosperam ducere agere vitam,
Tibi tempora Veris erunt,
Mea nauis fertur amico vento,
Dum iuuat & vultu ridet fortuna sereno,
Donec diues, vel fœlix eris, multos numerabis amicos,
Tempora si fuerint nubila solus eris,
Dum mea puppis erat valida fundata carina,
Dum flauit velis aura secunda meis,
Dum mea perplacidas cymba cucurrat aquas,
Dum me leuis aura tulit,
Dum placidos portus nauis habet,
Sinus impleuit secundos,
Secunda fortuna cadit,
Est velis aura secunda meis,
Venit incœptis mollior aura meis,
Seruare modum rebus secundis.

prosperitie hath friends. Aduersitie none.

Fortuna, prospera, secunda, commoda, optima, benigna, bona, placida, facilis, multos habet amicos

amicos, res ad voluntatem fluunt commodis abundat, Amicorum copia, multitudine floret.

¶ At fortuna aduersa, infensa, infesta, iniqua, difficilis, dura, acerba, parum prospera, secunda, benigna, inimicos habet, parit plurimos, amicum nullum, laborat amicorum inopia, amici omnes eam destituunt, deserunt, relinquunt.

Ab ea discedunt, recedunt.

prosperously, vide *Luckely*.

to prostrate, to fall downe at ones knee or foote.

Procidere, accidere ad genua, Terentius.

προσπιπτειν.

Pedibus aduolui, prouolui.

Procidere. In faciem procidere.

Mittere abijcere se ad pedes alicuius.

Supplicem fieri, ad pedes se prouoluere, vestigia manibus stringere.

σαυτον καταβαλλειν.

I will proue my Doing.

Omnino cõsilium, decretum deliberatum, meum factum probare, purgare, rationibus tueri, id mihi propositum, planeque certum est, vt rationem reddam consilij mei, agere defendere, sustinere meam causam prorsus volo, argumentis minimè dubijs ostendere, rationibus persuadere, non temere casu, non temerè, non inani quadam voluntate, repentino mentis impetu, nulla satisfirma, certane causa commotum, adductum, impulsum.

Quod fecerim ostendam iure factum, cõsilio factum, optimis de causis, ratione suadente, ratione duce, certo iudicio, recte et considerate ita factum, vt reprehendi non possim, vt mihi temeritatem, imprudentiam, inopiam consilij nemo possit obijcere.

Nemo possit in controuersiam, in dubium vocare, meritò damnare, vituperare, accusare, exagitare.

a prouerbe, vide *Common and Rumor.*

a prouince, a Region, a circuit.

Prouincia. παρχια.

Regio. χωρα.

Tractus pro religione, apud Cicero.

Ora. ακτη, sed ferè semper regio littoralis ita dicitur.

Plaga, tractus, clima ad cœlum referuntur.

to prouoke to wrath, vide *to Egge, to make angry.*

a prouocation, a stirring or mouing.

Prouocatio	Incitatio.
Irritatio.	Irritamen.
Irritamentum.	Incitabulum.
Incentiuum.	Instigatio. Illecebræ.

proud, Arrogant, Glorious.

Elatus.	Fastidiosus.
Superciliosus.	Superbus.
Inflatus.	Fastu turgens.
Ambitiosus.	Gloriosus.
Gloriæ cupidus.	Arrogans.
Auidus laudis.	Magniloquus.
Sibi nimium placens.	
Proteruus	Fastuosus. ὑπερηφανος
Omnes præ se contẽnens, despiciens.	
Flagrans ambitione, homo ventosissimus.	
Omnibus se anteponens, proferens.	
Turgidus,	Timidus,
Arrogantiusculus,	Gloriosulus,
Xerxes,	Exostratus,
Tarquinius,	Maximus,
Narcissus,	Ardelio,

Ie

In armis accitans, prouerb.
Immodestus,
Arrogantiæ non ferendæ,
Arroganter nihil non sibi vẽdicans.
Elatus contumacis animi spiritu,
Impotenti opinionis suę persuasione sublatus, Insolens,
Sui tibicen. Præco, Buccinator,
Ineffrendis propriis laudibus quẽ uis Thrasonem, quemuis Pyrgopolinicem superans, Erasm.
Populari aura erectus, cœlum se scalpere putans,
Paui in morem, ad adulantium voces sese dilatans,
Phaniæ ianua prouerb,
φανὸς θυρέξ,

to be proud or Arrogant.

Efferre caput, animos,
Efferri animo, Mirari se,
Habere animos sublimes, Ouid,
Immani turgere philautia,
Vanis extolli spebus, egregiis malorum factis,
Omnes præ se contemnere,
Circumspicere se magnifice,
Corrugare, obducere, contrahere frontem,
Pennas, cornua, cristas tollere,
Inflare buccas, Tituli tangi amore,
Ingredi Iunoniam,
Magnifice incedere,
Fastuosius ingredi, Cum fastu ire,
Fatius inest illi, sequiturque superbia formam,
Inferre se basilicè, Plaut,
Caudam iactare, pepello,
ἐξαίρειν διὰ πλαστείας.
Caudam trahere.
Vertice supra cœlos sese ferre,
Nimium sibi placere, *To set too much by himselfe*,
Digito cœlum attingere, pro animo effervescere,
Animos tollere, Tumere,
Magnos remittere flatus,
Efferri superbia, fastigio, & contumacia,
Ardor est illi nominis quærendi,
Efferre sese, Ir tumescere,
Inflari, Insolescere,
Fastu turgere, Ampullari,
Insolentius efferri,
Attollere, contrahere supercilium,
Erigere cristas, supercilia,
γαυριᾶσθαι, ὀφρυοῦσθαι,
Insolenter tumere, Superbire,
Extolli, ὀφρυοῦσθαι,
Tollere supercilium, *to become proud.*

to publish, to set abroad.

Publicare, Diuulgare,
Euulgare, Ædere,
Ædere in lucem,
ἐκδιδόναι, Pandere secreta,
Emittere, Expromere,
Foras dare, Propalam offerre,
Exhibere, Efferre,
Ex vmbra in solem educere,
In publicum extrudere, diffundere,
Serere in plebem,
In lucem, in publicum dare.
In publicum proferre, emittere,
Hominum iudiciis exponere,
In medium proferre,
εἰς μέσον ἄγειν.
Dare in conspectum, in manus hominum, in vulgus,
Sub diuum rapere, Horat,
Efferre, ferre foras, palam in publicum, in lucem, *vide to bevvray*,
Arcanum enunciare, detegere,
Proferre in lucem, & apertum, in apricum, Horat.
Quicquid sub sole est, in apricum proferet ætas,
Mittere in conspectum, ora.
Coram adducere, *to bring forth*,
Occultum, arcanum prodere, manifestare, ἐμφανεῖν,
Promulgare, Differre,
Vulgare, Prædicare,
Vulgo ostendere,
Spargere, Euulgare,

Palam

Palam ferre vel facere,
In lucem proferre,

a pudding, a Sawsege.

Farcimen, ἁλλᾶς,
Botulus, Botellus, Lucanica,
Hila, ἐγχοίλιον, vnde diminutiuum hilla apud Horatium,
Apexabo, fartum ex sanguine, *A blacke pudding*,
Tomaculum vel tomachum, & Tomacina, exiecore fit porcino minutatim conciso, κοιμα,
Farcimina pensilia, Faliscus,
Isitium aliis dicitur Isitium,

a pulpit.

Suggestum & Suggestus pro eodem, ἀναβαθρον,
Analogium, vel vt nonnulli scribunt λογειον,
Cathedra concionatoria,
Gradus ligneus, in Esdra, βῆμα,
Concio quoque Latinis locum significat, vnde habetur concio, hoc est scenam vel suggestum, vnde dicimus in concionem ascendere, Cicero ad Atti. 4,
Pulpitum, Auditorii vulgo dicitur, ἀκροατηριον.
Ambononis barbarum in hac significatione à plerisque ceuletur, ἀμβων tamen Gracis locum æditum significat, Rostra, orum Plin.

to punish, to Torment, to Vexe, to Chastice, to Correct.

Torquere. Punire, Adfligere,
Adflictare, κολαζειν, βασανιζειν,
Cruciare, Ædere cruciatum,
Pœnam vel penas de aliquo sumere,
Exemplum in aliquem ædere,
Per questionem extorquere, explorare veritatem, *to Racke*,
Habere quæstionem de aliquo adhibitis tormentis,
Seuerè facinus alicuius accipere, est acre sumere supplicium,
Animaduertere cum accusatiuo constructum intercedente præpositione in,
Quærere in aliquem,
Irrogare pœnam,
Sumere, exigere supplicium ab aliquo,
Exercere pœnis,
Exercerè pœnas in aliquem, Virg,
Pœna adficere,
Accipere cruciatu aliquem pro maleactis, fascibus cedere,
Excarnificare, Plectere,
Mulctare, Ferire, Angere,
Macerare Emacerare,
Coercere Corrigere,
Castigare Emendare,
Discruciare, Distorquere,
Cruciamenta exercere,
Cruciatum admouere, vel tormenta,
Pœnam infligere,
Cruciatu afficere, vel confitere,
Quæstionem exercere in sicarios,
Cicero, Exquirere,
Quæstione exprimere,
Inquirere vitam alicuius,
Vindicare, Vlcisci,

a punishmẽt or Correction.

Supplicium, Tortura,
Tormentum, Adflictio,
Cruciamen, Cruciatus,
Pœna, Punitio,
Quęstio, Animaduersio,
Mulcta pro pœna pecuniaria,
Castigatio, Vltio, Vindicta.

to be punished, or to suffer punishment, to abide chastisement, or correction.

Pœnas dare, δίκην δοῦναι,
Pendere pœnam, Dedere pœnas,
Veterum malorum supplicia expendere, i, soluere.
Pœnas cum sanguine poscunt,

Explere

Explere pœnas. Dependere.
Luere Carnificari, Soluere.
Reddere. Persoluere, Exolere.
Cruciari. Pœnas luere.
Illum suis abstulit error.
Esse in pœna. Offensas vlcisci.
κολαζισθαι. Adflictari.
Adfligi. Plecti. Puniri.
Subijcere quæstioni.
Suscipere pœnam scelere dignam.
Persoluere pœnas graues iustasque.
Cruciatus perferre.
Pœnas sumere.
Supplicium dare, haurire, subire,
Affici exerceri cruciatib⁹, pœnis plagis, supplicijs, tormentis.
Facta luere, pœna venit.
Sequitur, Reuertitur, Redundat.
Superat, Rabie culpa minor.
¶ Dare in tormenta, ad supplicium dedere.
Te triste manet supplicium.
Dare in cruciatum, in quæstionem *condemned to the Racke.*
Dire inpistrinum.
Vrgeri pœnis.
Damnare in metallum, in opus perdifficile.

Purblind. vide *to see but a little.*

Pure, vide *Chaste, Cleane and vpright*

Puritie of life, vide *Chastitie.*

to Purge, to Excuse, or to Cleare himselfe.

Purgare, expurgare se, lauare, *To wash.*
Excusare lapsum.
Expedire se crimine à culpa.
Vti prætextu patrocinoque imprudentiæ.
Ignorantiam causari.
Inscitiam obtendere.
Excusationem imprudentiæ prætexere, adducere.
Excusationis velum obtendere.
Scelus verbis obducere, obuoluere decoris.
Verborum ambagibus obuoluere.
Aliquid in causam ducere.
Excusationis vmbram obtẽdere, obiicere, opponere, obducere.
Culpam deprecari & excusare.
Agere ambages, apud Plaut.
Veram quandam causæ speciem adumbrare, apud Cic.
Impedimenta excusandi gratia adferre.
Depellere criminationes oblatas à se.
Adscribere ætati, imprudentiæ.
Coniicere culpam rei in multitudinem.
Fucatius criminis causam amoliri.
Soluere verbis, apud Ter.
Multis fucis rem phalerare.
Subleuare aliquem.
Culpa liberare.
Culpam dimouere.
Ex culpa eximere.
Excusare. απολογιζειν.
Prætexere quẽpiam per fucum coloremque excusationis.
Allegare. Causari.
Prætendere. απολευεσθαι.
Obuelare, pretextum facere.
Prætendere, obtendere colorem.
Prætextum, colorem, velamentum quærere.
Adferre in purgationem, excusationem απολογιαν.
¶ Accipere, admittere excusationẽ, expurgationem.
Causam accipere.
Excusatum habere.

Purgation, vide *Excuse, Purple.*

Purpura. Ostrum.
Murex. πορφύρα.
Conchylium, vel conchyle.
Coccus vel Coccum.
Blatta. Pelagia.

Purple or Violet colour.

Color purpureus, ὀσπρον.
Molochinus. Blatteus.
Cocceus. Coccineus.
Tinctura Sardonica. Sarrana.
βαμμα σαρδονικον.
Color Tyrius. Muricinus.
Ostrinus color.
Pelagium.

a Purple Garment.

Vestis purpurea. Purpura.
Ostrina vestis. Tyria.
Murice tincta. Sarrana.
Coccina, Conchyliata vestis.
Porphyracea, purpurata.
Porphyris. *A Scarlet garment.*
Murice ebria, saturata.
Vestis coccinea in Euangelio.
Et coccinea, intelligitur enim vestis.
Ianthina vel Tyriantina, i. violacea, purpurea.
¶ Molachinarius.
Purpurarius. *a Scarlet Purple dier.*

a Purpose or intent.

Institutum. Inceptum.
Propositum. Conatus.
Voluntas. Expectatio.
Animus.

nothing to the Purpose, vnlike, cleane from the matter

Alienum à re proposita, ab instituto sermone, à proposito.
Nihil ad rem.
Nihil ad versum.
ὀδὲν πρὸς ἔπος.
Extra calleam.
Nihil ad Bacchum.
De curru delapsus.
ἡμαξωμένος, hodierna quoque die vulgo vsurpatum.
Oblitus propositi.
Alio se transferens.

offset purpose, vide *Wilfully.*

to go from his purpose, vide *to Digresse.*

to returne to his Purpose againe.

Redire, reuerti, recurrere ad institutum.
Flectere verba, orationem ad propositum.
Institutum repetere.
Primarium thema prosequi, repetere.
Ad rem redire.
Reuerti ad ea vnde quis digressus sit.
¶ Vt ad id quod institueram, prius cœpimus dicere, nostra se recipiat oratio.
Vt ad id quod instituueram reuertar.
Satis digressi, reuertamur ad propositum.
Redeat vnde aberrauit oratio Cic.
Vt institutæ orationis exitum aliquando expediam.
Sed eo iam se oratio nostra referat vnde digressa est.
Vides quo me digressio impulerit vela retraham, & ad Apostoli verba reuertar.
Vt ad institutum reuertar sermonẽ.
Ad eum de quo nobis instituta est oratio redeamus.
Ad te N. nostra redeat oratio.
Ad eos accingar.
Nunc ad institutum recurro.
Paululum digressus ad institutum reuertar.
Remigrare nunc ad argumentũ volo

to Purpose, vide *determine.*

a purse. a bagge.

Pera. Perula. Ascopera.
Marsupium, *vide Bagge.*

a purse maker.

Locularius. Crumenarius.
Marsupiarius. βαλαντοποιός.

to put away, or to Send away.

Amandare. Ablegare.
Et per metaphoram
Extrudere. Amoliri.
Submouere. Amouere.
Exturbare. Expellere.
Exigere procul.
Admittere, *To send away.*
Dimittere, *To let go.*
In longæ difficilisque peregrinationis discrimen mittere.
Transferre in perigrina, *To carry away.*
ἐκτοπίζειν, *Vide to Remoue.*

to put backe, to set lesse by.

Posthabere. Postponere.
Longe & retro ponere, posteriorem ducere Cic.
Suam salutem posteriorem saluti cõmuni ducere.
Postputare, pro posthabere, apud Terent. *Vide to set naught by.*

to put one in another mans place or roome.

Substituere. Subordinare.
Subdere in locum alterius.
Plinius: In locum erasorum subditi fuerant.
Subrogaare.
Cõstituere aliquem in locum suum.
Suffi:ere actiuum, sed frequentius.
Sufficiri sub voce passiua.
Succedere in alterius functionem, locum aut prouinciam, *To come in another mans place.*
Subrogari. Demortui loco legi.

to put in remembrance.

Aurẽ auriculam vellicare, premere.
Vellere, tangere.
Memoriam excitare.
Afferre memoriam alicui. Cic.
Reducere in vel ad memoriam, accogitationem. *To put in minde.*
Redigere, reuocare, in memoriam, to *call to Remembrance.*
Memoriam refricare, suffricare, sed in malam ferè partem. Admonere.
Memoriam leuiter renouare.
Commonefacere cum duobus accusatiuis, vel accusatiuo & genitiuo.
Dare recordationes iucũdas conscientiæ. Cic pro in memoriam reuocare.
Fodere latus. Pungere.
Stimulis fodere. ἐκκεντεῖν.
Tangere aliquem cubito.
Ignauum dare.

Put vnto, vide *Added.*

to put out.

Expellere. Excludere. Abigere.
Elicere. Eijcere.
Extrudere. Excutere.
Exigere, *Vide to thrust out.*

the thing, cause or matter is put off or delayed.

In Ianuarium relecta, producta, prolata prorogata, protecta protusa res est.
Caue ne mihi spatium producatur, dies proferatur, tempus prorogetur, mora injiciatur.

you haue put me out of feare or doubt.

Absterssisti, eximisti mihi omnẽ metum, omni me liberalti metu, effecisti vt omnem timorem deponerem, vt auderem, forti animo vt esse.

Vt animo vigerem, ne quid timerẽ, vt metu vacarem.
Animum meum confirmasti, ad fortitudinem reuocasti, afflictum excitasti.
Factum est à te vt animus meus, qui iacebat, exurgeret, excitaretur, erigeretur.
Effecisti vt animus meus sese colligeret atque confirmaret, roborisque multum reciperet.
Languebat antea animus meus, tu, vt valeret ac vigeret effecisti.

Q

to quaffe, to drinke vp all, to play garous, or all out.

Ebibere. ἐκπιεῖν.
Exhaurire. Euacuare pocula.
Ad fundum vsque bibere.
Vsque ad feces potare.
Exinanire calicem.
ἐκπιεῖν.
Rigare pectora sicca mero.
Haurire pateram, pro haurire, dixit Virg.
Restinguere sitim.
Ingentia exiccare pocula.
Certando plenos euacuare cados.
Ingurgitare. Absorbere.
Plautus: Plenam vini amphoram ingurgitat, i. auidè tanquam gurges absorbet,
Æquali hausta respondere.
Siccare calices apud Hor. in 2, sa.

to quake or tremble.

Quati, Tremere,
Contremere, Tremiscere,
Concuti, Intremere,
Trepidare, Tremiscere,
Tremefacere,

quaking or Trembling.

Tremens, Tremebundus,
Tremulus, Trepidus,
Horridus, Tremiscens.
Horridulus.

a quaile bird.

Coturnix quam nonnulli Hebræorum scribunt esse Porphyrionem, nonnulli Latinorum qualeam vocitant ὄρτυξ,
Ortyx, Ortygometra autem rex coturnicũ quæ alias dicitat, quum maria tranant, quæ globatæ vehementius properantes, vbi terram præsentiscunt noctu aliquando vela incidunt, & præpondertis finibus alueos inuertunt, vt scribit Soli,

to qualifie, vide *to pacifie.*

to quarter, or to Cutte in quarters, parts, & peeces.

In quartas diuidere,
In quatuor frusta dissecare, eaque palis suffigere locis æditioribus,
Diuidere membratim, apud D, Hieronymum,
Frustulatim dissecare,
In frusta minuta dare, secare, concidere, Virg.

to quench, or to Coole the heate.

Extinguere, Restinguere,
Refrigerare,

to quench or asswage thirst.

Leuare sitim, pellere, propellere,
Sitim restringere, apud Virg,
Sedare sitim,
Sitim reprimere, releuare,

a querne, vide *Mill.*

Quicke

quicke, vide *Swift.*

quickely, vide *out of hand.*

quickeneſſe of wit, vide *Sharpnes of wit.*

quiet, ſtill, patient, Milde.

Quietus,
Otioſus,
Lentus,
Securus,
Mollis,
Placidus,
ἀφυσ@-,
Tranquillus,
Iuſti & æqui ſtudioſiſſimus,
Paeatus,
Placatus,
Facilis, *Vide Meeke.*

a quiet life or minde.

Vita quieta, tranquilla, facilis, ab omni cura aliena, vacua perturbationum expers, ab omni moleſtia remota, ſeiuncta, ſeparata, ſegregata, diſiuncta, nullis rerum humanarum fluctibus agitata,
Otio fruens iucundiſſimo, commodiſſimo, vberrimo,

the quinſey, a diſeaſe.

Angina ab angendo nomen habet, i, ocuciando, ſuffocando.
Synanche, συναγχη, Tonſilla,
Squinancia barbarè dicitur,

to quite, to diſcharge, to Forgiue.

Debitum remittere,
Condonare argentum. Terent,
Condonare creditum, Sal,

a quittance.

Chirographus,
Receptio,
Receptilatio latinè, idque propriè,
Sed tamen iuriſconſultis vſitatior vox
Apocha, ἀποχη,

a quiuer for Arrowes.

Corytus γωρυτος, med, product, apud Stat. & Virg, Theca ſagittarum pharetra, Virg,
Depromunt tela pharetris,

R

a racke or Torment.

Cruciatus, vs, Tormentum,
Tortura, apud Iuriſconſultos,
Equuleus, Fidiculæ, arum,

to raile or ſpeake ſpitefully againſt one.

Conuitiari,
Figere aliquem maledictis,
Lingua petulantiſſima conſectari aliquem, Cic,
Iactare probra in aliquem, Liu,
Ignominiis aliquem concidere,
Voce aliquem violare,
Inſectari aliquem maledictis,
Conuitia fundere & probra ingerere
Omnibus contumeliis afficere & onerare, Cic,
Alicui inſultare,
Verba canina latrare, Ouid,
Verborum contumeliis aliquem latrare, rodere, vellicare, Cic,
Alatrare dignitatem alicuius, Liu,
Maledicta in aliquem conferre vel coniicere,
Cõuitiis & ſibilis aliquem conſectari, Cic,
Bacchari in aliquem Terent,
Lacerare vel laniare probris,
Emouere orationem virulentam ere impuro in aliquem,
Dente maledico vel liuido carpere aliquem, Hor, *Vide Checke.*

a raile for a woman.

Amictorium, Ralla,

Anabalagium vel dium.
Flammeum & Flammeolum.

railing tongue, vide *Tongue.*

raine, a Shoure of raine.

Imber. ὄμβος.
Pluuia. ὑετος.
Vndæ Pluuiales.
Pluuia grauari.
Iuppiter pro pluuia poetis.
Nimbus.
Pendula cæleſtes libra mouebat aqua.
Hyades ſæuis clauſerat anſer aquis.
Feruet Aër, imbribus, Æther nimbis.
Hyades taurinæ cornua frontis.
Euocat, & multa terra madeſcit aqua.
Ingeminat denſiſſimus Imber.
Denſi fundunrur ab æthere nimbi.

to raiſe the ſiege.

Liberare obſeſſos, ciuitatem obſidione, apud Cic.
Eximere obſidione, apud Liu.
¶ Obſidionem ſoluere, & ſoluere obſidium, Taci.
Ab obſidione deſiſtere, abſiſtere maximo dedecore, *Vide to Breake the ſampe.*

to raiſe vp from death to life, vide *to Awake.*

a rake.

Raſtrum & raſter.
αγρειφνα Raſtellum.
¶ Raſtellis ſtipulam de pratis eradere.
Fœnilecciæ addere cumulum, Varro *To rake together.*
Herbis cædere, *To mowe the Hay.*
Subſecatum fœnum verſare furculis, & coiligere.
Corradere fœnum, idem. *To gather hay together.*
Pectinare ſegetem.
Raſtris pectere vel carminare. *To harrow corne.*

a raſcall, vide *Knaue.*

raſh, vide *Vnaduiſed.*

a rattle, vide *Clapper.*

a rauenour of meate, vide *Glutton.*

to rauiſh a virgine by violence.

Virginem ſtuprare.
Violare per vim.
Depudiare. Corrumpere.
Conſtuprare. Vitiare.
Imminuere virginem, apud Lact.
Stuprum inferre, offerre.
Την κορην διαφθειν.
Expugnare pudititiam.
Vitium, vim inferre & adferre virgini.
Facere ſtuprum nefarium cum ſorore germana, Cice.
Virginalem pudorem ſoluere.
Virginem opprimere, comprimere, obruere.
Offerre ſtuprum per vim, Cic.
Offerre vitium virgini per vim indigne ferenda.
Inferre inceſtum puellæ.
Exercere ſtupra, Aſco.
Deſignare ſtuprum.
Cogere fœminam indignè pati.
Humiliare in eadem ſignificatione ponitur Gene 34. & Hie. 3.
Vi abducere filiam, Cice.
Rapere, auferre puellam, virginem.
Virginem ludificari, pro decipere.
Vide to deflowre a virgine.

to ranſome or redeeme.

Redemptionibus & exorationibus ſir
gen-

gentis pecuniæ captiuos premere.
Incendia indicta & direptionem suorum ab hoste redimere.
Cogere ad conflagrationis redemptionem.
Redimere vitam se suaque.
ἀνεχυρίαζειν.
Pignora capere, pro vita redimenda rebus seruandis.

to reade, or reade ouer.

Legere. Relegere.
ἀναγινωσκειν.
Reuoluere. Perlegere.
Lectitare. Recensere.
Vellicatim legere, id est, oscitanter.
Occupata mente circa plurima.

to haue readie or in readinesse.

In manu habere.
Ad manum habere.
προχειρίζειν.
In promptu habere.
In numerato habere.
Ex parato.
Tanquam de Narthecio, prouerb.

to make readie.

Parare. Adparare.
Aptare. Adaptare.
Coaptare. Præparare.
κατασκευάζειν.
Concinnare. Instruere.

readily.

Facile procliue. Facile,
πρόχειρον Promptum.
Paratum. Extemporaneum,
Expeditum tam de rebus quam personis dicitur.
Præmanibus, μετὰ χεῖρας,
In promptu, In manu,
Ad manum, Obuium,
In procinctu, Passim obuium,
Paratè, Præsto,
Procliuiter, Alacriter,
Promptissimè,

a railing tongue, vide *Ill tongue.*

without reason.

Præter æquum & bonum,
Violatis omnibus gratiarum legibus,
Excussis rationi frenis,

by reason, vide *to declare, to shewe.*

a reason, vide *Cause.*

reasonable, vide *Likely.* & supra *Lawfull.*

to rebate in a reckening, vide *Abate.*

to rebell.

Descire, Descisscere, ἀφίστασθαι,
Deficere, Rebellare,
Ab imperio deficere,
Republica, Retrocedere,
Colla iugo subtrahere,
Rebellionem moliri, facere,
¶ Transfugere,
Deficere ad Francos, ad Turcam,
Conferre se ad hostes, Cic.
Deficere ad regem, Salust,
Transire ad hostes,
Imperium detractare,
Nouis rebus studere,
Insurgere in principem,
Obsistere, vel Resistere principi armis, Rebellare,
Oppugnare regem capite & diademate, Armis se regi opponere,

a rebell.

Debellator, Desertor,
Rebellis, Defector,

Oppugnator. Apoſtata.
Refractarius. Perfuga.
Transfuga.

to make a Rebellion, vide *Vprore.*

a Rebuke.

Probrum, Opprobrium.
Dedecus. Turpitudo.
Improperium. Ignominia.
Vituperium. Infamia. Nota.
Crimen. Labes. Macula. *Vide checke, dishoneſtie.*

to Rebuke, vide *to brawle and Correct.*

to Recite, vide *rehearſe.*

Recreation, vide *Comfort.*

to Recken, vide to Accompt, and to Number.

to ſet on the Reckening, or Accompt.

Referre in rationes.
Ἀναφαίνειν. Referre in acta.
In rationem inducere.
In rationarium adſcribere.
In rationem reducere.
Inferre rationibus.
Rationibus inferri vetabar, apud Suetonium.
Rationario precium mandare.
In volumen, in calendarium referre.
Ἀναγραφεσθαι.

to Recompence or requite, to Render like for like, to be euen with.

Sarcire. Reſarcire.
Penſare. Repenſare.
Reſtituere. Refundere.

Remetiri menſura eadem.
τὴν ἴσην μέτρειν.
Reddere, Reponere.
Compenſare. Retribuere.
Redimere pro compenſare ponitur.
Referre gratiam, in malam partem, apud Cicc. in Salluſt.
Rependere vices, apud Budæum.
Eodem propinare poculo.
Parem referre gratiam.
Hoſtire & rehoſtire.
Ex eodem cogere vt quis bibat pó culo.
Par pari reſpondere, Teren.
Paria facere Rependere.
Malo nodo malum quærere cuneũ.
Æquum dare.
Vicißim reponere. ἀνταβάλλειν.
Par pari referre, reddere.
Ἴσον ἴσῳ ἀποφέρειν.
Grates perſoluere dignas, & præmia reddere debita.
Bene apud memores, veteris ſtat gratia facti.
Reddere gratiam, vicem meritis.
Honorem officii referre.
Vitulum meritis reddere.
¶ Recipere talionem. ἀντιπαθεῖν.
Eodem bibere poculo.
Similes habent labra lactucas.
Qualis vere ex talis oſſa.
Par ſuis meritis ferre præmium.
Ferre præmia digna.

to recompence a loſſe, to make Amends, or to ſaue Harmeleſſe.

Penſare damnum. ἀναλλάσσειν.
Damnum refundere.
Diſſoluere & compenſare damna.
Ad aſſem impendium reddere.
In ſolidum impenſam reſtituere.
Damnum ſarcire ἀναλαμβάνειν.
Rependere iacturam.
Præmia digna ferre.
Damnum præſtare, Cice.

Et præstare simplex.
Sanare vulnus iniuriæ.
Damnum reddere, Gene. 31.
Incommodum resarcire.
Incommodis mederi, leuare.
Culpam alicuius rei damno luculento luere.
Capere pretium ingens laborum.
Lacunam explere, prouer-
Indemnem aliquem præstare,
Detrimentum concinnare, Cæs.
Culpam ipsam redimere.
Sarcire quicquid damni à culpa venerit. Cicero.

a recompence.

Remuneratio. Compensatio.
Retaliatio. Talio. ἀμοιβή,

to Reconcile, to become friends againe.

Reconciliare.
Ex inimicitiis in gratiam reducere, reuenire.
In gratiam redire.
Offensi numinis placere iram.
Superos puro precum libamine placare. *Vide to pacifie, to make Peace.*

to recouer health, vide *to Waxe strong.*

to recreate the wearie spirites, to refresh the minde.

Laxare. Relaxare animum.
Exhilarare.
Reuocare animos, mœstumque, timorem mittere.
Abducere animum parumper à molestiis.
Relaxare se ab occupatione, animum curis, molestiis.
Senectutem leuare rebus ludicris, temperata voluptate.
Animum remittere, leuare molestiâ à curis.
Curis leuare. Se reficere.
Recreare. Refocillare.
Alterna requie animum reuocare.
Auocamento ludicro animum leuare
Post graues rerum vibicarum curas facetiis ludicris animum oblectare.
Leuare pectus ludicris salibus, opus manuum vario sermone.
Cum amiculis suauibus se recreare.
Fallere, remittere laborem, Horat.
Salsis, lepidisque fabellis, studiorum tristitiam exhilarare.
Ab opere, ab editis voluminibus aliquid sumere laxamenti.
Publicis muneribus perfunctus, potest quis feriari ludicris. *Vide to make Glad.*

Recreation, vide *Comfort.*

to Recule, to giue Place, to Go backe.

Cedere. εἴκειν.
Retrocedere. Locum dare.
Concedere alicui. Teren.
Rus habitatũ abii, vobis concedens.
Sedere. χάζισθαι.
Populis tumultuantis cedendum furori.
Abire. Assurgere.
Decedere cum datiuo, procedere apud Cice. χωρέειν.
Cessum ire ἀναχάζειν. apud Iust. & legis consultos. *Vide to Go backe.*

red, bloud red.

Rubens. Rufus. Ruber.
Rubellus. Rubicundus.
μιλτῶδες. Sanguineus.
Coccineus. Phœniceus.
Roseus. Coccinus. Fuluus.
Lureus. Purpureus. Hiacynchius.
Rutilus, *Fire red*,
Puniceus, *Darke red*,

Xeram.

Xerampelinus, medius inter coccinum & muriceum.
Spadiceus, ſpadicus, caſtaneus.
Sandaricinus, ſandacinus.
Burrhus a, um, Ferrugineus, nigrioris rubedinis color.

red colour, Chaulke, Synople, Vermillion.

Rubrica, μίλτος, Minium.
Sinopis, cuius epitheton verum rubra eſt, μεμιλτωμένη.
μίλτος σινωπικὴ minium apud Dioſcoridem eſt vt interpretatur Plinius vel lingua noſtra vulgari Sinople, Rubrica ſinopica, apud Vitruuium, & Strabonem.
Lemnia terra cui caprinus ſanguis miſcetur,
Cinnabar vel Cinnabaris κυνάβαρις, Sanguis draconis aliquibus putatur, Latini minium vocant.

to redeeme, to Deliuer.

Liberare. Reducere.
Soluere captiuitatem.
A maligni & immundi ſpiritus inteſtatione aſſerere.
Recipere ab hoſte.

areede, a Cane.

Arundo. Calamus.
Canna, Donax. δόναξ.
Cicuta metaph.

areele.

Girgillus. Rhombus.
ῥόμβος.

to refraine, to Holde in, to repreſſe or ſtay, to Keep backe or in.

Reprimere ſe. Cohibere.
Coërcere animum. Sibi temperare.
Malæ mentis impetum inhibere aut infringere.
Premere. Reprimere.
Comprimere. Arcere.
Arctare. Coarctare.
Contrahere vela, prou.
Anguſtare, Frenare.
Compeſcere. Conſtringere.
Reuocare freno.
Refrenare, ἀναχαιτίζειν.
Refrenare licentiam alicuius, *to ſtay.*
Imperare liberis, eos arctè habere, *to Keepe vnder.*
Imponere, inicere frenum.
Arcere à peſtilenti contubernio. *To Keepe from ill company.*
Lenibus frenis moderari.
Linguam continere, coercere, frenare, refrenare, *to keepe his tongue.*

to refreſh, to recreate.

Recreare. Reficere.
Refouere. Refocillare.
Refrigerare. Confirmare.
Releuare. Reſtaurare.
Reſarcire. Viuificare. *Vide to Comfort, and make Glad.*

to refreſh with new Souldiers.

Subiicere integros vulneratis, defeſſisque. Submittere.
Subminiſtrare, integros ſauciis ac defatigatis, equites recentioribus viribus.
Recentes atque integri defeſſis ſuccedere dicuntur, Cæſ.

refreſhing, vide *reſting.*

arefuge, a freedome or libertie, a place to fly to for ſuccour, a Sanctuarie.

Aſylum. Refugium. Ara.
Arx pro tutiſſimo ac validiſſimo præſidio. Perfugium.
Cic. Hoc perfugium ita ſanctum eſt omnibus, vt inde abripi neminem fas ſit. Confugium.

Receptus,

Receptus, portus, apud Cic.
Anchora. ἄγκυρα,
Sacra ancora prouerb, pro extremo refugio, subsidio.
Hermionis vice loco asyli, instar aræ
¶ Confugere, conferre se in præsidium loco commodo recipere, *to take the freedome or liberty.*

to refuse, to repulse, to Denie.

Recusare, Repellere, Reiicere,
Repudiare, Renanciare,
Renuere, Abnuere,
Repugnare, Denegare,
Refutare, Respuere, *Vide to Denie,*

to register, vide *to describe.*

to rehearse, to recite.

Narrare, περιοδεύεσθαι,
Enarrare, Denarrare,
Ferre, εἰπεῖν, Prosequi,
Referre, Deferre, Adferre,
Preferre, Recitare, Nuntiare,
Dicere, Declarare,
Memorare, Commemorare,
Recensere, διηγεῖσθαι,
Singula ordine repetere,
Ab initio vt res est gesta enodare,
Rem ordine exponere, narrare, enarrare, aperire,
Retexere aliorum opiniones,
Certissima fide comperta, & argumentis indubitatis persuasa narrare, oratione prosequi.
διελθεῖν τῷ λόγῳ,

regarde, vide *to haue* Care.

a region, vide Prouince.

to reiect, vide *to* Despise.

to reioyce together.

Congaudere, συγχαίρειν,
Simul gaudere,
Congratulari, Connubilare,
Conlætari seu collætari,
συνήδεσθαι,

to reioyce.

Reficere, Conspergere hilaritate,
Lætitiam afferre, facere,
Delectare, oblectare, Voluntatem alicui dare,
Hilarare, afficere lætitia,
Gaudium alicui tradere, Exporigere frontem,
Hilarem facere, lætari, lætificari,
Pergaudere, Exhilerare,

a reioycing of minde, vide *gladnesse.*

to remaine, to be or tarie behinde.

Manere, Superesse,
Restare, Relinqui,
Residuum vel reliquum esse,

a remedie for sickenesse, vide *phisicke, and good for paine.*

to remember, to keepe in minde, to call to minde.

Tenere memoria, Meminisse,
In memoria habere,
Memoriæ commendare,
Nondum meminisse,
Complecti memoria,
παρακαλέχειν τῇ μνήμῃ,
¶ Reducas tibi in memoriam,
Fac teipsum memorem,
ἀνάμνησον σεαυτὸν, *Remember your selfe well.*
Mente reponere,
Meminisse, μνημονεύειν,
Recordari, Recolere,
Nulla dies vnquam memori vox eximet æuo,
Reminisci, Venire in mentem,

Ad mentem, ad memoriam reuocare, a Quint, dicitur.
Memoriam accipere, Cic.
De quibus memoriam accepimus, id est recordamur,
Tenere viuam alicuius rei memoriam.
Quæ in viua etiãnum multorum hominum adhuc memoria residere dignoscimus, impugnare velle extremæ dementiæ est.
In oculis esse, Obuersari oculis,
In memoria cogitationêque esse, *to be in minde.*
Cogitationum fluxus & refluxus, suspitionum vultus sustinere.

I remember it very well.

Subit cogitatio, recordatio.
Subit animum cogitatus, vel cogitatio, Menti illibatur.
In mentem venit, ἐν νῷ ἔχω.
Memini, Recolo. Sum memor.
Reminiscor. Recordor,
Recogito. Occurrit.
Redit in memoriam.

to keepe deepe in remembrance.

Custodire memoria. Cic.
Figere animo aliquid. Virg. Si mihi non animo fixum, immotumque sederet.
Imis pectoribus commendare,
Imis animis committere.
Memori seruare pectore dicta.
Demittere in pectus.
παρακατατίθεσθαι τῇ μνήμῃ.
Dare memoriæ.
Notare mente dicta.
Sinu memoriæ recondere.
Altius, altissimum in animo dimittere
Alta mente recondere,
Figere dicta animo.
Memoriæ affigere, commendare,
Recondere animo Sedere,
Imprimere animo, cordibus alcius.
Inserere animo vel insculpere.
Infigere animo, memoriæ. Quint.
Optima quæque in memoriæ thesaurum deponere, memori insculpere animo,
Reponere in animo, in mente.
Accipite ergo animis, atque hæc mea figite dicta. Virg.
Reponere in calatho memoriæ.
Custodire memoria. Cic.
Scribere in animo.
Animum intencere.
Inscribere animo.
Animaduertere.
Imis sensibus condere, rependere.
Insidere in animis.
Tenere pectore, mente,
Hærere medullis.
Inhærere pectoribus.
Pectoribus semper fac residere tuis.
Tenacius audita reseruare, *Vide keepe and put in remembrance.*

out of my remembrance.

vide *Forgotten.*

to fall or come in remembrance.

In mentem venire.
Occurrere,
Illabi animo memoriæ,
Subire animum & animo dicitur modo cum dariuo, modo cum accusatiuo. construitur, apud authores.
Incidere menti, εἰς νοῦν ἔρχεσθαι.
In memoriam venire. εἰς μνήμην.
Succurrere, apud Ouid & Virg.
Quæ legi sponte succurrunt. Plin.
Recursare animo,
Redire in memoriam.
Redire animo, pro meminisse.
Subit in mentem dum hæc recolo,
Profunda subit animum cogitatio,
Et apud Plaut, Versabatur mihi in labii

biis pro moribus i, ad plenum nō succurrebat,
Natare in ſalium, *to haue in the mouth or at the tongues end,*

to put in remembrance, vide *Put in, &c, and to Warne.*

remiſſely, vide *Lightly.*

to remoue, to Put or ſend away.

Mouere ordine, Repudiare,
Abdicare generum, Terent,
Submouere, Reprobare,
Vngue, creta, carbone notare,
Damnare, condemnare,
Reiicere, Expungere,
De medio tollere, Abiicere,
Repellere, Deturbare,
παραθεῖναι cum accuſatiuo,
Fidem teſtis infirmare apud iudicem, Cic, pro infitmum reddere & oſtēdere teſtem eſſe periurum, *Vide to Depriue one of his authority,*

to render vp, vide *to yeeld.*

to renew, to make newe againe; to repaire.

In integrum reſtituere,
Sarcire ædes, Reſarcire,
In priſtinum ſtatum collocare,
κατάστασις,
Reficere muros, ædes,
Incredibili & in defatigabili labore ac induſtria quicquid interdiu per hoſtem demolitum, noctu per milites & ciues duplo remunire,
Renouare.
Reſtituere. Inſtaurare.
Reſtaurare. Redintegrare.
Innouare. Reſtituere luxata.
Reformare collapſa.
Ædificium reconcinnare pro reficere, apud Cic.
Reconcinnare veſtem, apud Plaut.
Recreare ciuitatem, pro inſtaurare, Cic.
Interpolare. Rebus veteſtis nouitatē dare.
Veteres ruinas inſtaurare.
Antiquare pro ad ſtatum priſtinum reuocare, apud Liu.
Reſtituere priſtino decori.
Labantem pene collapſam domum reparare, erigere.
Domum ſartam teſtamque ſeruare, *to keepe in reparations.*
Reparare. Inſtaurare mœnia.
Muros ab omni parte ruinoſos denuo inſtaurare, reædificare, recingere. ἀναλειχίζειν.
Ex imis fundamentis inſtaurare.

to renew ſorrow and griefe.

Libere tangere omnium hulcera.
Refricare cicatricem, vulnus.
Refricare, mouere dolorem, memoriam facti.
Mouere ſeu tangere hulcus.
κινεῖν ἢ διεγεῖν τὸ ἕλκος,
Strumam alicuius dedolare libere.
Rei quæ nos maximè vrat mentionē facere. Pacere dolorem.
Narrando dolorem ſcindere.
Vnguis in hulcere, apud Cic. quæ enim dolēt ea moleſtū eſt cōtingere.
Afferre manus vulneribus. Cic,
Malorum memoriam refricare.
Renouare dolore animi vulnus cui iam cinatrix obduci cœpit.
¶ Aangyrin commouere.
Camarinam mouere.
κινεῖν ἀναγυρσίνην κάμαρινην.
Vulnera cruda retractare. Ouid.
Sopitos ſuſcitare ignes.
Doloris flammam ſenſim extinctam denuo accendere.
Malum bene conditum mouere, ſopitum renouare, ſuſcitare.
Cic, Hoc tam graui vulnere, etiam quæ

que consenuisse videbantur recru-descunt,

renowme, vide *Honour and famous.*

renowned, of great renowme or estimation.

Clara opinione & æstimatione cansferi, Præditum esse, Æstimatum esse, νομίζεσθαι,
Magni haberi, æstimari,
In honore esse,
A summis eruditione pariter atque authoritate viris in dignatione, honore haberi,
In prætio haberi,
Magna authoritate pollere apud omnes,
Inter homines cœleste quoddam numen agere,
Vide famous, and Esteemed,

to rente or teare in peeces.

Lacerare, Dilacerare,
Convellere, Discerpere
Vellicare, Concerpere,
Divellere, Conscindere,
Rumpere, Perrumpere,
Dirumpere, Perfringere,
Dilaniare, σπαράττειν,
Scindere, Lancinare,
λαικάζειν, λισπᾶσθαι, *Vide to Plucke in sunder,*

rentes or reuenues,

Reditus, Prouentus,
Emolumentum, Vectigal,

to repeale, vide *to Abolish.*

to repeate. to Double wordes.

Repetere verba, Reddere nomen,
Reportare, remittere, intera re,
Voces sonos, Dicta ducere,
Replicare, [illegible]tare aliquid alicui,

to repent, to be sorie for a thing done or spoken,

Dolere, Ingemiscere,
Dolere factum & facto,
Facti pœnitere, Resipiscere,
μετανοεῖν, μεταμελεῖσθαι,
Pœnitudine duci,
Lugere, In luctu esse,
Pœnitentiam agere,
Ad cor, ad mentem redire,
Vitæ transactæ, seu veteris pœnitere,
Admissa lugubriter deflere,
Ad pœnitẽtiam moueri amaris peccatorum commemorationibus,
In amaritudine animæ recogitare annos, vt est apud prophetam,
Plangere errorem,
Per pœnitẽtiam excoquere scoriam peccatorum,
Lachrymis ex vera cordis cõtritione fluentibus restringere æterni ignis incendia,
Lachrymis vbertim fluentibus noxam diluere,
Noxam iusta tegere pœna,
Transactæ vitæ crimina abluere effuso lachymarum fonte,
Pœnitentia torqueri,
Luctu sordidari,
Diluere crimina fletu,
Peccatorum rubiginem calentibus eluere lachrymis,
Grauia scelera lachimis obliterare delere,
Oculos densissimis ignorantiæ tenebris offulos, lucis radiis admonere,
Tacita sudare præcordia culpa, dicuntur à Proper,
Subit me pœnitentia, id est, pœnitet me.

Re

repleniſhed, vide *full.*

to report ill, vide *to Slaunder.*

as is reported, vide *as men Say.*

your talke was reported vnto me.

Tuus ad me ſermo per honeſtiſſimos perlatus eſt, tuum ad me ſermonẽ detulerunt homines honeſtiſſimis, mihi ſignificarunt, aperuerunt, narrarunt, ipſa mihi verba tua expoſuerunt,

Delatus, allatus eſt ad me, tuus de me ſermo,

report, vide *fame*,

to repoſe vide *to ſleepe.*

to reprehend vide *to Correct.*

to repreſent, vide *to Shewe.*

to repreſſe his luſt, to Mortifie his minde, to Subdue tame or keepe downe his carnall deſires, and fleſhly affections.

Cupiditates, libidines frangere.
Cupiditates ex animo reuellere,
Corporis curam negligere.
Delicare humanas cupiditates.
Affectibus aliquid adimere,
Imperare affectibus,
Ferrum ſoluere nexus cupiditatum, Ambro.
Animo flagranti moderari,
Domare, domitare, extinguere, ſepelire malos corporis affectus,
Imperare cupiditatibus,
Affectus effrenatos moderationis frenis coêrcere Budæ,
Rationi rectrice affectibus moderari
Appetitum frangere,
Voluptatibus carnis reluctari, Gregor,
Mentem a terrenis auocare, & ad cœleſtia ſubleuare.
Falſas mundi voluptates amore Chriſti reſpuere,
Animis ad patriam cœleſtem antelare,
Animum corpori præficere,
Cupere diſſolui, vt eſt apud Paulum,
Domicilio terreni corporis, grauari,
Ingemiſcere quod diſtrahatur à conſortio cœleſti,
Omni ſtudio ad cœlitum vitam ſuſpirare,
Cupere ſupremum vitæ exitum abſoluere,
Neglectis temporalibus, ad æterna inviſibilia, ad ſpiritualia rapi,
A terrenorum deſideriis cor reſtringere, Greg,
Magis videri inter cœlites quam homines morari,
Ad cœleſtium bonorum guſtum fruitionemque eniti, Animi motum, cupiditatem, acconſam appetentiã refrenare, Reſtringere, Comprimere, Reprimere,
Frenare & refrenare voluntatem,
Inhibere, cohibere impetum affectuum, nam impetus omnino male adminiſtrat, vt ait ſapiens. *Plura to Repreſſe.*

a reproche, vide *Checke and rebuke.*

to repulſe the enemie, vide *Aſſault, and Ouercome.*

to require, vide *to Desire*

a request, vide *Supplication.*

I *shall neuer requite your Desertes.*

Nullam vnquam tuorum meritorũ partem assequar.
Nunquam ne minima quidem ex partitus in me meri.is satisfaciam.
Nunquam omnino tibi soluam quantum debeo, ac nec vlla quidem ex parte.
Officia tua nunquam rependam, remunerabor, remetiar, compensabo, officiis paribus æquabo.

to resemble, vide *to be Like.*

to resigne or giue ouer his office.

Resignare officium magistratum, consulatum, prouinciam,
transcribere, cum primis elegãs pro transferre, κατα γράφειν. Virg. in 7.
Et tu Dardaneis transcribis sceptra colonis.
Cedere prouinciam alteri.
Amico prouinciam tradere.
Alii facem tradere.
Curtii lampada tradere, prouerbio, id est, partes suas quasi successio. in alterum transferre.

a resting a refreshing, recreation or reposing.

Respiratio, Respiramen.
Refocillatio interpolatio.

rest, Ease or peace.

Otyum. Ocyatio. Quies.
Requies. Quietudo. Tranquillitas
Pacatio. Pax. Portus.

to retire, vide *to go backe; to returne, to come againe.*

Redire. Recurrere.
ἐπανέρχεσθαι. Reuenire.
Remigrare. Repedare.
Recurrere. Remeare.
Reuerti deponentaliter, & apud Cicer. Reuertere.
Regredi. ἀφικνεῖσθαι,

reuealed vide *Opened.*

to reuenge, or to take reuengement, to requite like for like, to be euen with him.

Illatam iniuriam vlcisci.
δίκην δοῦναι, ἐκδικεῖν.
Vindicare, Vindictam reddere facere, sumere, capere.
Retribuere. Compensare.
Retaliare iniuriam, vel propulsare.
Vltionem facere. Talionem reddere τὴν σὺν μετρεῖν, Agere cum aliquo mala compensatione.
Genuinum talionis alicui infigere.
Malum malo reddere.
Fallacia fallaciam trudere.
Amentatas hastas ab aliquo accipere, & eas oratoriis lacertis viribusque retorquere, Cice.
Impudens alicuius os retundere, grauissimis modis premere.
Talionem reponere dignam.
Impudentissimum, ferreum, alterius os graui reuerberare conuitio.
Talionis iure vti.
Retaliare conuitium.
Conuitia conuitiis retundere.
Cædere, inque vicem præbere crura sagittis, apud Persium, id est, vicissim

fim carpere & carpi, mordere & morderi.
Recriminando obiicere.
Sese viciſſim dicteriis inceſſere.
Speram inter ſe reddere.
Retorquere contumeliam.
Retorquere in os regerere.
Hinc prouerbia. Nepotolemi vindicta; νεοπτολέμειος τρόπος.
Et canis vindictam, ſubaudiendum paſſus eſt, quando præter expectationem pœnas dat iis, quos aliquando læſit.
Vitio, videlicet malefacti.

to Reuerence, vide to Honour:

to Reuoke his fault, vide to call backe.

Reward, Hire or Wages.

Merces, μισθὸς.
Præmium. Salarium.
Anteramentum,
Brauium vel Brabion, βραβεῖον.
Stipendium. μισθοφορεά.
Didactrum, δίδακτρον,
Didaſcalium, Latine Mineruale docendi premium, præmium, quod præceptori datur.
Munus mineruale.

honour the reward of vertue.

Si vt inſtituiſti perges, ſi curſum inſtitutum tenebis, ſi tuam conſuetudinem ſeruabis, omnia quæ ſunt in republica amplißima cõſequeris, præmium feres tuæ virtutis eximios honores.
Ad ſummos honores, ad ea, quæ ſumma ſunt in Republica, tua te virtus extollet.
Merces meritorum tuorum, erit ampliſſima dignitas.
Aditum tibi ad maximos honores aperies patefacies, viam ſtrues, inuenies.
Honorem in republica nullum fruſtra petes multi etiam non petenti vltra deferuntur.

to reward to giue Wages.

Præmiis afficere. Pretio inductus.
Præmium dare tribuere. Amplis vel maximis præmiis afficere.
Inuitat pretiis alios, & præmia ponit.
Pretio redimere.

a Rewme, a catarre.

Catharus, latine diſtillatio.
Pituita. Rheuma.
Epiphora, lachryma latine.

Riches or VVealth, the goods of this world.

Opes. Copiæ. Bona.
Opulentia. εὐπορία.
Diuitiæ. Amplę fortunæ. Cenſus.
Facultates, Res Subſtantia.
Pelopis talenta. Attalicæ gazæ.
Ciniræ. Pactoli opes.
Aurei montes, Midæ diuitię.
Mammona. πλοῦτος. Græcis.
Gaza vox Perlica, quæ tamen Cicero vſus eſt officiorum 2.
Rerum affluentia.
Et prou. Bonorum aceruus.
ἀγαθῶν σωρός.
Opes ingentes copioſæ, cumulatæ, immenſæ omnigenæ, Attalicæ, regales ſuperbæ, Crœſi.
Famoſæ diuitiæ. *great riches*, cuius cõtrarium, modicæ facultates.
Thaſſius. Dathus. Gargara. Myrmecia Glomi bonorum.
Bona terræ, in ſacris frequens.

Rich, wealthie.

Locuples, Diues.
Opulentus. Prædiues.
Pecunioſus. Peculioſus.

Opulens, apud Ambros.
Diuitiis abundans, præpotens, auctus.
Abundans rerum. Dis, ditis.
Crœsum diuitiis vincens.
Opibus affluens. παμπλούσιος.
Potens superbus.
Nummosus & apud Plaut, pro eodē nummatus. *Rich in money.*
Pollitus, cui abunde suppetunt facultates apud Plaut.
Fortunam habens amplam & splendidam.
Rerum copia diuitiisque adfluens, circumfluens, Fœlix.
Nummis affluens, Opimus.
Diues opum variarum, Virg.
Rem familiarem valde lauta & splēdidam habens.
Omni copiarum genere abundans.
Copiosus, apud Cic, in Ver.
Beatus apud Iuuen, vetulæ vesica beatæ.
Diuitiarum rerumque potens.
Condere horreis quicquid de Lybiis vertitur oris.
Dant census honores & Amicitias.
Crœsus, Crassus.
Mides Lucullus.
Crœso beatior.
Crœso Crassoque ditior.

to waxe or become rich.

Ditari, πλουτίζεσθαι.
Ditescere, Locupletari.
Procedere ad opes, Plin.
Diuitias accumulare.
Rem opus augere, Diues fio.
Reditus augere paternos.
Negotiatione rem auctorem vberioremque reddere.
Maiores suos opibus vincere.
Rem familiarem, patrimonium amplificare.
Eximio lucro rem fortunasq; augere.
Rem diuitias parare, quærere.
Pennas nido maiores extendere.
Rem facere, *to profit.*
Viuere Crœsum.
Patrimonium non iniquum sibi parare.
Peruenire paucis annis ad pecunias maximas.

to gather riches.

Accumulare, parare, conquirere opes diuitias, thesauros magnos.
Æs congregare.
Cogere talenta, Cice Innumerabiles Pecunias.
Pecuniam corradere recondere, cumulare, reponere.
Congerere opes, vim maximam auri, argenti.
Opus per scelus agere, rapere, eripere, diripere, adimere, detrahere, carpere, Auferre.
Rem domesticam augere.
Inhiare, studere opibus congerendis.
Loculos farcire.
Immensas pecunias aggere.
Thesaurizare.
Διαφορίζειν.
Intendere animum cumulandis diuitiis nummis corradendis.
Consulere opibus.
Corrogare nummos.
Peculium conficere grande Plaut.
Colligere, coaceruare pecuniam.
Dare se facultatibus.
Conficere, conflare pecuniam vsura, vel tributo, Cic.
Patrimonia quātumuis ampla arrotari, apud Bub.
Pecuniam facere, apud Cic.
Conficere nummos, Terent, pro parare.
Bonis parandis, accumulandis obiicere pectu variis malis.
Rem facere, apud Ter, & Horat.
Rem struere, apud Persi.
Augere, addere, accumulare aurum, argentum ex præda, apud Cic.

Riches

riches much set by or made of.

His temporibus magni facendæ, pẽdendæ, æstimandæ diuitiæ sunt,
Commendat nobis rem familiarem, temporum ratio,
Ea ratio temporum est, vt plurimũ diuitiis tribuendum videatur, vt diuitias non in postremis habere debeamus, non vltimo loco ponere, non in minimis ducere, constituere locare,

to ridde-, release or deliuer out or from.

Liberare, Soluere,
Eripere, Eruere,
Dissoluere, Exoluere,
Extrahere, Eximere,
Expedire, Educere,
Absoluere, redimere, *Vide to cut off,*

you haue rid me from all feare, vide *put me out of feare.*

righteous, vide *iust.*

rigorous, vide *cruell and rough.*

to rise from death to life. to reuiue or be aliue againe.

Reuiuiscere mũdi supremo tempore Corpus resumere,
Ia vitam redire,
Vitam rursus induere,
Reuiuere, Resurgere,
Emergere tumulo,
Vitima etenim dies reducit nos omnes vitæ compotes, & mortui resurgent, animæque in corporis sui tegredientur domilium,
A nigro remeare Orco,

it riseth from thence, vide *it commeth, &c.*

to, riue, riuage or banke of the sea or riuer.

Alueus, Ripa, ὄχθη,
Crepido media producta, frequens in sacris,
Acta, Aegialus,
Littus maris propriè, tametsi pro ripa subinde ponatur,
Ora matitima, Græci, ἀκτὴ, dicitur qua dictione Latini quoque vsi sunt,

riuers, conduits.

Riui, Amnes,
Amnis in mare prorupit,
Flumen medio caput extulit alueo,
Fluuii, Flumina,
Fluenta, Fontes,
Torrentes Stagna,
Lacus, Scatebræ,
Scaturigenes, Aluei,
Aquæductus, Putei,
Ortus & venæ aquarum,
Aquę stagnantes,
Fontaneæ scaturigines, & Fontanea defluuia, Soli,

to robbe, to spoile.

Predari,
Prædam facere,
Peculatum facere,
Rapere,
Facere rapinas apud Cæsarem,
Spoliare, Deprædare, & Deprædari,
Latrocinare,
In alicuius bona venire,
Prædam agere, facere carpere, ferre,
Bonis spoliare vel destituere,
Exuere, apud historigraphos,
Spoliæ detrahere, Expoliare,

Facere manubias. Cic.
Despoliare Priuare.
Nudare Denudare.
¶ Piraticam facere, exercere.
Mare infestare. *To Roue on the Sea*.

a robber, or a rouer.

Prædo, Prædator, Raptor,
Rapinator. Auri argentiqúe rapones apud *Pomp.*
Auidæ instructus rapinæ.
Deprædator. *Spoliator.*
Pirata proprie, *A sea Rouer.*
Archipirata, princeps piratarum, *vide Murtherer.*

a robbing, or robbery.

Grassatio. Grassatura.
Rapina. Latrocinatio.
Latrocinium, Prædatio.
Deprædatio.
¶ Spolia, Manubiæ,
Præda. λάφυρον, *the bookies or prices that are robbed or taken away.*

a robbing place.

Latronum receptacula, latebræ.
Raptorum, latronum asylum, infamia latibula, Arces sicariorum.
Spoliarium.

rocke, in the sea, vide *Dangers.*

to take roote.

Radicare. Radificare.
Radices agere, ponere, perducere, ῥιζοῦσθαι.
Figere, capere radices.
Coalescere. Late germinare,
¶ Crescere. Subire dicuntur herbæ.
Prouenire largius iusto, *to Grouve rankly, vide to Burgen.*

an arch-roofe, vide *Vaut.*

a rope, corde, or Halter.

Restis. σχοῖνος, σχοινίον
Funis, Funiculus. Restícula.
Chorda per aspirationem, cuius frequens mentio in *Psalmorũ* libro. Græca dictio est, fidem significãs χορδὴ hinc ψαλτήριον δεκαχόρδων
Psalterium decem cordarum, decem fidium,
Fidulæ plurali, *Packe cords,*
Fidis, *a string of an instrument,*

a roper, or a rope maker.

¶ Restio, & restiarius,
Funarius,
Schænoplocos, σχοινοπλόκος,

to roste, to frie.

Assare, ἑψεῖν, Torrere,
Frigere seu frizere tertiæ coniugationis, φρύγειν,

rotten, vide *weake.*

to be rotten, worme-eaten.

Trahere cariem, Carie inducere,
In cariem transire verti.
Pati cariem, apud Aus,
Carie corrumpi, vitiari, infestari.
Sentire cariem,

rough, rigorous, grimme or Austere.

Austerus, Rigidus.
Seuerus, Asper,
Sæuus, Intolerabilis, Acerbus,
Morosus, Iracundus,

rough, or rugged with haires.

Hirtus, Hirsutus,
Pilosus, *Sentus,*
Hilpidus, Villosus,
Olseratus, *Setosus,*
Hirto, aspero corpore,
¶ Prolixam barbam vel multam syluam gestans habens, densa pilorum obsitus sylua, i, prolixa, prælõga barba, longa, dependẽte.
Multibarbus, apud Apule, *Spinis obsitus*

situs & pilis, *To haue a great long beard,*
Et Pilare, pilos emittere,
Tunc primum pilabant genæ,

rounde.

Rotundum, Sphæricum,
Orbiculare, Circulare,
Cyclicum, Teres, *Round in lenght,*
Hastam dic teretem, pomum dic esse rotundum,
Orbitum, apud Var,
Cauda in virtiginem torta, tortuosa, sinuosa,
Multiplici flexu in se recurrens,
Solinus,

round about.

Circum circa, Vndique,
In circuitu, ἐν κύκλῳ,
In vniuersum,

to stand round about

Circumstare, Circumsistere,
Cingere corona,

to turne round.

In orbem torquere,
Vertere, στρέφειν, Torquere.
Voluere. Circumuoluere,
Circumagitare, Rotare celere gyro,
Circumrotare, ἐλίασσειν,
In Gyrum ducere, Circumflectere,
Motum agere in ambitum,
Celeri vertigine rapi,

to route, vide *to snort.*

a rowe, vide *Line.*

to rowe with oares.

Remigrare, promulcare,
Findere aquas, Scindere vndas remigio,
Remo propellere cymbam,
Remos ducere agere,
Impellere, mouere.
Remis sollicitare, currere, ire vti, torquere, incumbere.
Dare aliquot ad remos.
Consistunt transtris, intentaq; brachia remis,
Totum dehiscit remis conuulsum stridentibus æquor.
Intendere brachia remis.
Certatim ferire mare.
Hinc opus est remo, remige capit iter
Verrere, Pulsare, Carpere, Deuidere,
Eruere, Pellere, Propellere freta remis.
Æquora remo spumescunt, canescunt.
Agmine remorum, prora petit maria & pelago decurrit aperto.

rubbish of olde houses.

sheards of stones.

Rudera, cuius singulare ruder, aut vt vult Despaut, rudus,
σκύβαλα,
Segmina & fragmina lapidum.
Testulæ, Testæ.
κλάσματα, φύτλαλίθων.
Farrago frustra testularum.
χίρεῖα, Laterculi.
Fragmenta testacea.
Tessellæ lapideæ, Testæ confractæ.
Congeries ruderum, fragminum.
Lapidum Materies ruinarum.
Fragmenta vetustatorum saxorum.
Putria laxa *Rubbish,*

a rucke or a heape.

Congeries, Cumulus,
Aceruus, Agger,
Moles, Globus,
Strues, Strages,

rude, Ignorant, rustical Clowniſh.

Agrestis, Rudis,
Petro, Crasso sub aëre natus,
Incultus, Inurbanus,
Hebes, ὄνος,
Obtusus, Stupidus,
Bliteus, Grossus,
Barbarus, Scythicus,
Σαῦλός, Bœeticus,

Inexercitus, Inexercitatus,
Inſcitus, Ineptus,
Craſſus, Rudis ad dicendum,
Ruſticus, Ruſticanus,
Immoratus, Iners.
Indoctus, *Vide a Dulhead*,

Ruine, vide Deſtruction.

to Rule, to command, vide to be Lord, and to Gouerne.

to beare rule.

Cum imperio eſſe, maxima imperia gerere, ſuſtinere adminiſtrare, ſũmis rebus præeſſe,
Summa mihi commiſſa ſunt imperia credita, mandata, tradita,
Curam geſſi rerum maximarum,
Ampliſſima imperia non ſemel ſum vſus, magno ſæpe cum imperio fui, *vide Office*,

Rulers of the cõmon wealth vide *Magiſtrate*.

a Rule, vide a Line.

Rumor, vide Fame.

to ſpread Rumors abroad.

Rumores in vulgus diſſeminare.
Sermones ſerere, διδόναι λόγους,
Famam ſeminare, diſſeminare,
Spargere, differre rumpere famam,
Diſſipare, apud Cicer, pro diſpergere diffundere rumorem vel famam, διαφημίζειν,
Famam terre; pro ſpargere, Plaut,
Famigerare, *to publish abroad*,
Dictitare frequenti & crebro ſermone, diſſipare & diuulgare,
¶ Et diſſeminari, diſſipari latius diſpergi, emanare, ſerpere, percrebeſcere,
Famam ſubire,
¶ Famam vel honorem depeculari, honore priuare, *To take away one's honeſty*,
Famam atterere, *to hurt*,

it is a common Rumour or Talke, it is Commonly ſaid, it is a common prouerbe, or a common ſaying, it is in euery mans mouth.

Rumore percrebuit, ſparſum eſt, vulgatum eſt,
Fama increbuit, diuulgata eſt, nata eſt, emanauit, percrebuit,
Ad nos delatum eſt,
Fama eſt, λογος ἐχει, Fabula vulgi eſt Serpit hic rumor,
Rumore diſſeminatur, ſpargitur,
Fama perfertur, percrebeſcit,
ἡ φημη διαφοιτησεν,
In ore verſatur omnibus,
Hominum per ora adagium obambulat Cic, Non modo Romæ ſed & apud exteras nationes omnium ſermone percrebuit,
Volitat, Verſatur in ore omnium & ſermone,
In ore vulgi verſatur,
In ore fere omnium eſt hominum,
Triſtiſſimus rumor huc allatus,
Exiit in fabulam, Eſt tritum vulgi ſermone prouerbium,
Abiit in prouerbium,
Fama manauit, ſurrexit, venit, peruenit, percrebuit, perlata ad nos,
Rumor vagatur ac Fabula,
Lippis ac tonſoribus notum,
Per ora volitat populorum compluribus,
Et terram rumor tranſilit & maria.
In omnibus paſſim tonſtrinis & piſtrinis hodie celebratum,
Vulgo dictitant, lactatur,
Dimanauit fama,
ἀπηλθεν ἡ ἀκοὴ, apud Matth.

Omni-

Omnibus, omni populo in ore est,
Afferebantur rumores ad eum crebri Cæsar,
Et multiplex inde fama est, quod varie narratur, vnde varii iactantur rumores,

to runne or passe away swiftly.

Currere Curiculo ire,
Gellius Concitato Cursu ferri, Rapi, tolli,
Rapido contendere cursu,
Largos circumflectere cursus,
Pedum cursu valere,
Cursus conficere, Inire cursus.

to Runne away, vide *to Fly away.*

a bull Rush.

Iuncus,	ὀξύς σχῖνος,
Scirpus:	βλος,
Matiscus,	Cyperos,

a Runnegate, vide *vacabond.*

to Rust, to waxe Rustie.

Rubiginem, ferruginem trahere, contrahere, ἰόμαι,
Aeruginem contrahere.
Situm ac rubiginem obducere.
Squalere, Virg,
Rubigine inficio,
Rubigo ferrum dicitur interficere & corripere, apud Soli, Aul. Gel.
Ferrum si non exerceas rubigo interficit,
Obduci situ puluereo, apud Eras,

Rusticall, vide *Rude.*

S

a Sachell.

Mantica, Coleolus,
Sacciperium,

to sacrifice, or to offer a sacrifice.

Sacrificare, Immolare,
Libare, Litare,
Offerre, Piare,
Mactare, & Dicare hostiam,
Sacra facere, peragere, parare, colere, celebrare, frequentare,
Dare thura, Deos fumantibus aris placare.
Cædere hostium,
Deuouere aris, Dona imponere. *Vide Offer.*

a sacrifice, or a thing to be sacrificed.

Sacrificium.	Immolatio.
Libamen.	Litamen.
Oblatio.	Holocaustum.
Hostia,	Victima.
Piacula sacra.	Res diuina.

Cultura diuina.
Cultus diuinus,
Honor diuinus,

sad or sorrowfull.

Mœrens, Dolens,
Tristis. Admodum tristis.
Anxius, φειαλγής,
Dolorum abysso absorptus,

to be sad or sorrowfull.

Mœreri cum diphthongo œ,
ἀχθεσθαι, Discruciari,
Mœrore affici, τὴν λύπης ἔχεσθαι,
Anxium esse, Tristari,
Iacere in lachrymis.
Luctus acerbitate frangi,
λυπεῖσθαι, Dolere,
Indolere, καταφεῖν,
Ab animo ægrum esse,
Vehementer, impatienter dolere,
Suspirare, Angi,
Dolere ex animo.

Ringi animo, ἀδημονεῖν.
Mœrore consumi, ablumi, absorberi.
Angi animo.
Fluctuare metaphoricè.
Esse dolore, & esse in dolore, vtrumque apud Ciceronem.
Lugere, In luctu esse.
In lamentis mœrore, luctuq; iacere.
Petere suspirium altè.
Suspiria ducere ab imo pectore. Ouid.
Tangi animi dolore.
Obstinatè lugere. Ouid.
Cruce aliqua premi, affligi.
Dolorem habere, capere, percipere, accipere, suscipere, haurire, sustinere.
Dolore angi, impediri, figi, premi, intercludi, ardere, dirumpi, tabescere
Tegere, premere animi dolorem. Cic.
Cupiebam animi dolorem vultu tegere, & taciturnitate celare.
Et virgilius. Altum pressit corde dolorem.
Spe deplorata, mœrore, mœstitudine, animi angore confici.
Præ dolore pene exanimari, [illegible] deficere.
Dolet animus, dolet cor. P[illegible]t.
Ego illud scio quam dol[illegible]t cordi meo, *Vide to Mourne.*

to make sad or heauie.

¶ Contristare, perturbare, tristem reddere, dolorem afferre, inferre, Exulcerare, dare, incutere.
Dolorem refricare, augere, amplificare, affligere.
¶ Ægritudo, mœror, molestia, dicũtur exedere animum.
Ægritudo lacerat, exest animã plane neque conficit.

Sadnesse, Heauinesse, Pensiuenesse.

Mœror,	Mœstitia.
ἄλος.	Dolor.
Luctus,	Tristitia.
Afflictio,	Lachrymæ.
Mœstituo.	Angustia.
Tribulatio.	Animi molestia.
Crux. Fluctus &	tempestas, metaph.
Cruces.	Aculeus.
Pressura.	Stimulus.
Pœna.	Indolescentia.
Dolor cordis.	Ægritudo.

Cura animum discrucians.

Anger.	Anxietas.

Et gladius pro suprema afflictione.
Per enses atque ignes.

in good sadnes, vid. *earnest.*

safe or sound.

Sospes. Incolumis. Sanus.
Saluus. Integer. Tutus,
Valens. Securus, *Vide out of danger.*

in safety, vide *out of Danger.*

as men say, as they say, or as it is reported, as the common talke or report goeth.

Vt fertur,	Vt ferunt,
Vt fama est,	Vt dicitur,
Vt perhibent,	Vt aiunt,

Vt antiquum ait dictum,
Vt vulgo dici consueuit,
Vt vulgo dicitur,
Vt rumore vulgi spargitur,
Iuxta vulgo tritum sermonem.
Vt dici solet, ὡς λόγος,
Vt veteri dicitur prouerbio,
Vt publicus isque constans ferebatur rumor,
Vt est in prouerbio,
Vt in vetere verbo est, apud Aul, *An old saying,*
ἄσσερ ἡ παροιμία,
λόγος ὅτι παλαιος, vt dicimus prouer,
ὡς λέγεται, ὥσσερ λέγουσιν,
ὡς φασιν ὁ λόγος,

he

he ſaith one, and thinketh an other.

Aliud vultus præ ſe fert, aliud ſentit,
Vultus ſimulatione ſuſtinetur, aliud vultu ſignificatur, aliud animo latet,
Non congruit animus cum vultu,
Animi ſenſum vultus occultat, celat, tegit,

to Sayle in a ſhip or boate.

Nauigare, ναυπλεειν,
Nauigio ſulcare æquora profunda,
Vela ventis dare, Virgilius 7,
Leui pandere vela noto, Claud,
Luſtrare æquora,
Currere æquora, ſalum,
Committere ſe mari, aquis, pelago ratem, dubiis flatibus alnum.
Credere ſe æquori, vndis, Neptuno,
Soluere abſolute & Soluere oram,
Quintilianus,
Tentare ramum in vnda,
Ducere in altum,
Solicitare aquas remis, apud Claudianum.
Incumbere pelago, ire rato, Vento, flatu per aquas,
Sulcare fluctus, Velificare,
Committere ſe ventis, cœlo irato, pelago,
Claſſem velis aptare,
Facere velaturam, aut nauicularium, vecturis viuere, *To liue by Sayling*,
Volare linteo, tranſnolitare nullo remige,
Ferire mare & æquora verrere,
Cerula vertentes abigenis æquora palmis,
Velorum pandere alas,
Liquidas Neptunare per vndas,
Ventoſum proſcindere æquor,
Vada falſa cita decurrere puppi, celeri currere rate, Omnia apud Catullum,
Remige carpere aquas,
Conſcendere naues & conſcendere abſolute. *To take Ship.*
Plenis & intentis velis ferri, *To ſayle vvith a full ſayle and vvinde.*
Ferri aduerſo flumine, Virg,
Aduerſo amne, aduerſa aqua vehi, aduehi, *againſt the ſtreame*,
Vela dabant & ſpumas ſalis aëre ruebant,
Aduixi torquent ſpuma & cærulea verrunt,

to ſayle proſperouſly, with winde and weather.

Nauigare proſpera nauigandi facultate,
Diſcedere, Soluere, Proficiſci facere vela tempeſtate opportuna idonea, apta, minime aduerſa, ſecunda,

to take the ſay, vide *to* Taſte.

to ſayle with winde and weather.

a common ſaying, vide *common* Rumor.

to make a ſaint.

Referre in numerum diuorum,
Diuorum inferre albo,
Apotheoſi donare,
Θεοποιειν,
Canonizare,
Diuificare,
Sanctorum catalogo adſcribere,
Inter diuos referre,
Superis annumerare,
In beatorum numerum referre.
Inſcribere in catalogum ſanctorum,

Reponere

Reponere homines, martyres, morte deletos inter diuos, in deorũ numero.
Syderibus, diuisque adscribere. Cicero.
Homines iam morte deletos reponere in deos.
Inter cælicolas connumerare. Cice.
Tyrannoctonis, i. vindicibus & oppressoribus dominationis tyrannicæ, quos tyrãnicidas vulgus nominat, deorum honores tribuntur.

a Saint or holy man.

Diuus, Sanctus, Diuina stirps.
Clara Dei soboles Satus sanguine Diuum.

to put to port sale.

Auctionem bonorum facere.
ἐπαρτιον ποιῆ ἐχειν.
Auctionari.
Auctioni inferre.
Hastæ subijcere, submittere.
Sub hasta vendere.
λαφυεπωλεῖν.

to salute, vide *to Greete.*

a sanctuary, vide *Refuge.*

sand.

Arena. Saburra. Sabulum.

sandblinde, vide *to see but a little.*

to satisfie, vide *to fill, Content and pay.*

sathan, vide *Diuel.*

Sauce for meate.

Condimentum.
καρυκεια ὀψαριον.
Conditura. καρυκευμα.
Omphacion. *Verdyuice.*
Iuscum. Iusculum.
Ius nigrum, apud Cicero.
Ius piperatum. Liquamen.
Embamma. Intinctus.
Garus. γαρον.

saucie, vide *Wanton.*

to sauour, vide *to smell*

an ill sauour, vide *stincke.*

a safe conduct, vide *Pasport.*

to sane my life, I lost my horse.

Amisso equo quasi, vt vitæ cõsulerẽ, vt ei aderem presenti periculo, vt periculum vitarem minime dubium, ad hostes equum missi, immissi, admissi, incitaui, laxatis habenis hostem versus impuli.

a sausege, vide *Pudding.*

a scabbe or scabbednesse.

Scabies. Psora.
ψωρα. Serpigo.
Asperitas. Scabredo.
Scabritia. Scabities.
Impetigo. Lychen.
λειχην. Porrigo.
Fœdatio cutis.
Exulceratio pruriens.
Mentagra mentũ occupans scabies.
Herpeta.
Sicca scabies, quæ volatica, & à nonnullis ignis sacer creditur, *vvilde fire,* solet faciem, & loca vicina occupare.
Morphea, Vlcerosus.

a scaffold, a stage.

Theatrum.
Spectaculum.
Scena.

Scena. σκηνή.
Amphitheatrum. & proſcenium, ſeu Orcheſtra, locus, ante & circa theatrum, vel in medio theatro vbi actores & hiſtriones ſua proferunt, vbi & Mimi ac cæteri ludii varios ludos ac geſticulationes ædere ſolent.
¶ Agere, recitare, ædere fabulam comœdiam.
διδασκειν την κομωδιαν.
Ædere ſpectacula, *to play a play*, δεϗμαλεργεῖν.
Exhibere Eunuchum, Trioumunum
Ioculares ludos in ſcenis depromere
Ludos facere Plaut. *Vide ſtage Players.*

ſcantneſſe or penury.

Penuria. Ægeſtas.
Inopia. Raritas.
Caritas. Indigentia.
Defectus. Carentia.
Sterilitas.

to let a ſcape, vide *Fart.*

ſcarcitie of victuals, vide *Dearth.*

to ſcarifie, vide *to Boxe.*

to ſcatter, to caſt abroade or aſunder.

Iactare. Diffundere.
Diſijcere. Spargere.
Diſſipare. διασκεδαζειν.
Diſpergere. Turbare.
Dſturbare. Differre.
Diducere. Diſtrahere.

a ſchoole or a place of exerciſe and learning.

Schola. σχολή.
Studium triuiale.
Studium priuatum.
σχολειον.
Ludus literatus, ſcholaſticus.
Palladius ludus.
Dia triba.
παιδοτριβον.
Et metaphoricè huiuſmodi ſchola vocatur phrontiſterium,
φροντιστηριον, Piſtrinum, Curarum ergaſtulum,
¶ Carnificina minis verberibuſque horriſona.
Vide de ſimilibus plura in dictione, *Vniuerſitie.*

to put forth to ſchoole, vide *to learne without booke.*

a ſchoolemaſter.

Præceptor. Inſtitutor puerorum.
παιδοτριβ. Literator.
Magiſter. Ludimagiſter.
Rudis puritiæ formator doctus integer.
Didaſcalus.
Ludimagiſter literarii.
Inſtitutor, præceptor literarius.
Orbilius, plagoſus, nodoſo verbere toruus. *A hard maſter.*
Hypodidaſcalus, ſubdoctor, *An vnder Schoolemaſter or Vsher.*
¶ Triuialis magiſter à triuiis.
Indoctus magiſter.
Grammatiſta vel tes, literator, *A Grammarian Schoolemaſter, a three halfepennie teacher, a ſmatterer in Grammar.*
Diobolares habens auditores.
Magiſtellus.
Magiſterculus quæ poſtrema in indoctos ironice torqueri poſſunt.
Pædotriba.
Pædotribe. παιδοτριβης.

the chiefe Schoolemaſter, the Principall head of a Colledge.

Gymnaſi-

Gymnaſiarches ſeu Gymnaſiarcha.
Gymnaſtica dignitate præfulgens.
Moderator cœtus ſcholaſtici, gymnaſij, ludi.
Archididaſcalus.
ἀρχιδιδάσκαλος.
Præfectus ordinis ſcolaſtici, quem σχολάρχην, vulgus nominat, vel Scholarcum.
Præfecturam agens gymnaſticam
Moderator Academiæ, *The Chauncellor of the Vniuerſity, or in his abſence the Vicechauncellor.*
Rector Academiæ, quem clauarij (quos vulgus bedellios vocat) præcedunt cum clauis argenteis.

to go to Schoole.

Frequentare, viſitare ludum literarium.
ἀπέρχεσθαι εἰς τὴν σχολὴν.
Sub præceptore literarum ſtipendia facere. Subire ferulam.
Ferulæ manum ſubdere, ſubduere.
Sub ferula militare.
In ludo literario verſari.
Nomen in literarium militiam dare.

Scholers, vide *Young ſcholers.*

to ſlaunder, to Defame one, to backbite, to report ill.

Vitio dare. Criminari.
Vellicare metaph.
In vitio ponere.
Rodere alicuius famam.
Verborum contumelijs optimum virum inceſto ore lacerare, Cic.
Furta & libidines objicere.
Infligere turpitudinem ſempiternam alicui, apud eundem.
Laudem alicuius proterere criminibus. Carpere.
Obla rare. Obtrudere.
Obgannire. Obtrectare.
Debacchari. Deſtomachari vſque ad rauim.
Inferre crimen, infamiam.
Incurrere in alterius famam vel dãnum, apud Cic.
Conflare alicui infamiam.
Offundere dedecus, ſcelus aliquod.
Carbone notare.
Abominandis probris afficere.
Inurere notam turpitudinis. *To put to Shame.*
Contumeliam facere in aliquem.
Infamare. Vituperare.
Contumeliam intorquere, imponere dicere, facere.
Tanta turpitudine Auſonicam labefactare virtutem.
Blaſphemo calamo aliquem notare, incuſare,
Perfundere ignominia, ſcommatibus
Contumelijs operire, lacerare, concidere.
Ignominia afficere, deformare,
In contumeliam agere.
Probra ad ſocietatem ingerere.
Contumelia inſequi.
Dehoneſtare. Inhonorare.
Improbare. Reprehendere.
Sugillare. Traducere.
Inſimulare. Notare.
Damnare, Culpare. Detractare:
Diffamare. Obloqui Maledicere.
Derogare. Detrahere. Mordicare.
Irrogare & infligere ignominiam.
Ignominia notare, quod Græcis eſt.
ἀτιμίαν προσάπτειν.
¶ Infamiam flagrare, eſt ſumma infamia laborare.
Vituperari.
Diffamari. Laborare fama.
Improbari, male audire, *to haue an euill name or report.*

ſlandered wrongfully.

Doleo te immerentem conuicio iactatum, exagitatum, vexatum, male acceptum.

Angor

Angor animo, quod ignominia tuleris nulla tua culpa.
Quod ignominia tibi sit illata immerenti, quod ignominiose sis tractatus, ignominia sis affectus nullo tuo merito,

a sclanderer, a Backebiter, a Detractor, an ill Reporter.

Detractor, Delator, Detractator,
Sibilator, Susurro, Susurrator,
Hominum famam imminuens,
Derogator, λοιδορητὴρ,
Famicida, Sycophanta,
Insectator, Vituperator,
Maledicus, Mordax,
Dentatus, Nasutus,
Nasutulus, Obtrectator,
Vitigilator, vel Vitilitigator,
Cauillator, Sugillator,
Criminator, Obstrigillator,
Archilochium terens,
Archilogus, Vitupero, onis,
Morbo maledicētiæ bis cæcus, apud Eras, Fœnum habens in cornu.
Venenum aspidum sub labiis habens
Zoilus quicunque doctis viris detrahit.

Sclandering or backbiting.

Detractio, Derogatio,
Obtrectatio, Maledicentia,
Oblocutio, κατάλαλια,
Detractatio, Diffamatio,
Traductio, Obloquium, Maledictum,
Succus loliginis prouerbiali schemate, apud Horat, Morsus clandestinus, clancularius, virulentus.
Sermo Bionæus, Mordacitas,
Canina facundia,
Archilochia dicta,
Clancularia susurratio,
Morsus Sycephantia
Susurrum & ium, & us,
Ater rictus, apud poetas, pro obtrectatione, Sinister rumor,
Vituperationis lingua cote liuoris acuminata, Morsus aspidis,
Δῆγμα σκώπτου.

to scoffe, vide to mocke.

to scourge, to Whip, or beat with whips.

Flagellare, μαστιγοῦν,
Verberare, ἐλαύνειν,
Duris cædere cestibus,
Flagris cædere, Lancinare,
Flagris, neruis bubalis, taureis, taurinis flagris, crudis loris discerpere.
Loris & restibus incidere,
Excoriare. Excarnificare,
Laniare, Dilaniare,
Terga percutienda dare,
Virgis, loris conscindere miseros.
Mulctare verberibus, apud Cor,
Verbere subduro tristia fatigare terga, Crudeli verbere lacerare terga,
Conficere aliquem affatim, pro misere flagellare,
Acribus flagris cædere,
Flagris noxias expiare,
Lacerare flagris,
Conficere verberibus,
Scuticis & vimine discerpere,
Dare aliquem totum in ruborem, id est, ita verberare vt vnde aqua quæ subeat, Plaut, in Capt,
Per omnem vicum verbere agere,
Diuerberare cutem, Inscribere tergum, corpus virgis, ἐγγράφειν.
¶ Variari virgis, *vide to beate*,

scourged, vide whipped.

to scowle, vide to looke sowrely.

to scrape.

Radere, Corradere, Eradere,
Obliterare, *to scrape out*.

to scratch, to Claw.

Scabere, Fricare.

Vngui-

Vnguibus pruriginem ſedare.
Scalpere. κνᾶν.
Arare, exarare cutem vnguibus.
Vnguibus fodere, perforare, lacerare lancinare, radere.
Explicitis vnguibus cutem fodere.
Inuolare in oculos, in faciem,
Perfricare, Crc.
Tu in hoc vlcere tanquam vnguis ex iſteres.

a ſcriuener, vide *Writer.*

the ſea.

Salum. Amphitrite, Thetis.
Nereus. Doris.
Gurges immenſus.
Circumfluus humor.
Neptuni vnda. Mare.
Pelagus. πέλαγος.
Fretum. Æquor.
Neptunus. Pontus.
Oceanus à celeritate.
ὠκέανος.
Rex vndarum belluoſus, reciprocus, refluus, vndoſus.
Sal pro mari, Virg.
Altum, ſubſtantiuum pro mari ponitur à Virg.
In altum vela dabant læti.
Profundum, apud Ouid. pro mari.
Guttur indomitum, Vallum Cærulæ aquæ,
Reliqua inquirantur, Inter Synonima Poetica, Neptunus.

the ſea is appeaſed, mitigated, aſſwaged.

Mare placatur, Æquora tuta ſilent.
Mulcere fluctus.
Tollere ventos,
Placidum ventis ſtat mare.
Omne ſilet æquor ſtratum,
Motos componere fluctus,
Cunctus pelagi cecidit fragor,
Alta quieſcunt æquora Nerei,
Placida premit æquora Pontus,
Ventos temperare, ſedare, placare,
Siſtere mare,
Sternere æquor,
Mare componere, æquor, vndas frangere,
Fluctus compeſcere,
Venti ſubſiſtunt, ſileſcunt,
Cadit Eurus,
Remittit vnda ſæuitiam,
Freta miteſcunt,
Mare ſternitur.
Maris ira frangitur, vnda ponit minas,

the ſea is moued, troubled, boiſtrous.

Mare concitatur,
Maria alta tumeſcunt vbicibus ruptis,
Vento turbentur arenæ, & veniunt ad littora, fluctus,
Ponto ſonat vnda refuſo,
Oceanus terram qua pater, ambit aqua,
Æquoreaſque ſuo ſydere turbat aquas,
Ferrea marmora Ponti,
Indignatur magnis ſtridoribus æquor,
Clauſo ſit gurgite murmur,
Semifero ſub pectore murmurat vnda,
Spumant vada marmore verſo,
Freta agitata tumeſcunt,
Surgit mare,
Mare turbidum,
Maris Ira, ſæuitia, tempeſtas,
Freta indignantia, mota,
Tumeſcentes aquæ,
Æquora ventis concitata, fluctibus agitata,
Freta mouere, concutere miſcere, exaſperare aquas,
Mare albet ſpumis, Tumeſcit ventis,
Venti vexant,
Iactantur æquora ventis,

the

the sea coast liketh me best.

In maritimis facillimè sum.
Iucundè versor in maritimis.
Maritima loca cum voluptate frequento.
Maritima regione libenter vtor, in ora maritima versari iucundum est, maritima sedes me capit, oblectat, tenet.
Pascor maritimæ regionis aspectu.
Meis oculis regione maritima nihil est iucundius.
Miram haurio iucunditatem maritimæ regionis aspectu.

to seale Letters.

Literas claudere. Signare.
Consignare, obsignare epistolam.
Sigillo munire, insignire.
σφραγιζειν.
Signi impressione occludere.
Signum, sigillum imprimere annulo.
Sigillare, ὑποσφραγιζειν.

to Search out, vide *inquire and Imagine.*

a seare cloth, or a Plaister made of oyles, gums, waxe or rosen.

Ceratum, siue vt aliis placet.
Cerotum φάρμακον quod vulneribus & membris consolidandis adhibetur.

in season or good Time.

In tempore.	Ipso tempore.
Tempestiuè.	Maturè.
Opportunè.	Per tempus.
Auspicatò.	Fausto sydere.
Secundis auibus.	

a seate, vide *stoole.*

secretly, priuily.

Clam. λάθρα cum genetiuo.
Secreto. Caute.
Abdite. Ex occulto.
Ex insidiis. Occultate, apud Cic.
Clanculum. Occulte, latenter.
Clandestine. Abscondite, furtim.
¶ In occulto. Absque arbitris.
In angulo. ἐν γωνιᾳ.
In priuato.
In penetralibus.
¶ Suspenso gradu. Pedetentim.
Pedepressim. ἀνεμποδιτι.
Suspensis pedibus.
Tacito pede.
κουχῳ ποδι.

great secrets or Mysteries.

Mysteria. Mystica.
Quam maxime abstrusa.
Abdita. Retrusa.
Cælata. Abscondita.
Altissime latentia.
Occultissimæ res.
A nostris remota conspectibus.
Operta. Obumbrata.
Velata. Obuelata.
Arcana secluſa.
Inuoluta. Obscura.
Tecta. Obnubilata.
A natura inuoluta. Recondita.
Sacra quæ prophanum vulgus scire non conuenit.
A prophanis oculis longissime semota.
A sensibus humanis remota.
In terra refossa, latentia.

to reueale, to open Secrets.

Conscium, Participem aliquem consilii sui facere.
Arcanos alicui credere sensus.
Effutire secreta.
Dogma prodere, Enunciare commissa Renuntiare.

Futilis

Futilis Homo, hac atque illuc profluens.

a Secretary.

Scribarum præfectus. Primus ac præcipuus à litteris, ab epistolis.
Archigrammateus.
Secretarius vulgo dicitur, quẽ Silentiarium Accursius vocat verum ornatius latiniusque à secretis dixerimus seu tabellionem, quod tabulas, hoc est testamenta & scripturas publicas conficiat, quod conuenta conuẽtiones ciuitatis, & cõtractuum pacta, quæ Græcis, τὰ συμβόλαια dicuntur, scribat, vnde & Græcè συμβολαιόγραφος, seu poti, συμβολαιόγραφος vocatur, & tabellion ταβελλιων ciuitatis scriba, vel à libellis, qui barbare Notarius dicitur, vocabantur enim olim notarii qui in senatu notarẽt.

a Sedition, Debate, Commotion or vprore in a Citie.

Bellum intestinum Seditio.
Bellum ciuile. Factio.
Motus ciuilis.
διχοστασία.
Diuisa seditione ciuitas. Ascon.
Ciuium dissentio, tumultus, factio.
Arma ciuilia.
Occultum, intestinum, domesticum malum.
Rabies, furor vulgi.
Dissidium, vel bellum domesticum, quando scinditur incertum studia in contraria, sententias in contrarias vulgus, aut ad arma concurritur, dissocietatis ciuium animis inter se digladiantur, bellum agunt intestinum ciues.
Coorta est seditio, sæuitque animis ignobile vulgus.
διαπολεμῆσαι. *vide commotion.*

to make a sedition, vide *Vprore.*

Sedition is the plague of the common wealth.

Multas respublicas ciuiles discordi perdiderunt, domesticæ seditiones intestina bella, controuersiæ interciues, partium contentiones, è ciuilibus discordiis, contentionibus controuersijs, seditionibus multarum rerum publicarum pernities fluxit, manauit, orta est.
Ciuium dissentiones multas vrbes opibus admodum florentes, euerterunt solo æquarunt, diruerunt, excideruut, affixerunt, perdiderunt, sustulerunt.
Multis vrbibus perniciem, exitum, pestem, excidium, ruinam, interitũ attulerunt, exitio fuerunt.

to see, to Looke, to Behold.

Cernere. Videre, ὁρᾶειν.
Oculis haurire, capere, accipere percipere, βλέπειν.
Obire oculis Plin. Spectare.
Aspicere Conspicere.
Inspicere, Intueri.
Speculari. Contemplari.
Aduertere. Animaduertere, *Videto looke about.*

to see but a little, to be dimsighted, to be Purblinde or sandblinde.

Cæcutire. Hallucinari.
Caligare. Lippire.
Cæcultare, apud Plautum.
Falli iudicio, *vide Squint.*

to see and not see, to let it passe or slippe as though wee knewe nothing: to winke at the matter.

Con.

Connivere. σκαρδαμυζειν.
Dissimulare ignem.
Ad multa scienter connivere.
Charadryonis imitari.
Data opera dissimulare.
Studio occludere oculos ne videant.
Alitur cæcutire.
Multa prudenter præterire.
Egregia conniventia transire.
Dissimulanter agere, connivere.
Omni velat se a visis præterire.
Connivere in hominum sceleribus. Cæsar.
Hallucinari in amicorum vitiis, apud Erasmum.
Per ineptiam indulgere Budæ.
Et apud Vlpianum Conniventibus oculis, id est, per dissimulationem, & apud Accur.
Ratione stricta, i. ratione nō inspecta

yee may See, vide *perceiue*.

to come to See, vide *to visit*.

to Siege, to pitch his camp, to a place.

Apud paratia castra possint.
Locauit. Constituit.
Fecit, metatus est.
Obsidione cinxit, obsedit corpus, suo lepsit exercitu.

to raise the Seige, vide *Campe, & raise*.

to Seeke, to inquire.

Quærere. Inquirere. Conquirere.
Exquirere. Perquirere.
Explorare, Inuestigare.
Indagare. Rimari. Vestigare.
Scrutari. Peruenari.

to Seeke after glory or praise, vide *Ambitious*.

to Seeke fame or renowme by ill doings.

Gloriæ famulam velut Ephesidi tẽpli incensor conquerere, detractionis studio, incursu hostili, bello non prius indicto.
Illustres accusando viros suo nomini famam quærere. Hier.
Flagitiis, facinoribus post cineres dilatare famam.
Nomen memoria sceleris extendere voto adipiscẽdæ famæ latioris. Soli.
Pestilenti exemplo nomen posteritati commendare.
Alios traducendo choragium aliquod gloriæ affectare, venari.

to seeth, vide *to boyle*.

Seld, scarce, not often.

Rarus, Rara vel alba auis, nigroque simillima cygno.
Phœnice rarior.
Coruo rarior albo. Iuuen.

seldome, not often.

Raro. σπανίως.
Perraro. Rarius.
Rarenter. Haud crebrò.
Vix vnquam. Nolenter. Cic.
Rarissime. σπανιότατα.

of himselfe, vide *willingly and without helpe*.

to Sell.

Vendere, πωλειν. Diuendere.
Venundare. Distrahere metaphor.
Aera mutare, Dare pro vẽdere, Cic.
In caritate annonæ esse modium populo dedit.
¶ Nundinari & nundinare.

to sell openly.

Mancipare & emancipare.
ἐκποιεῖν. Extra dominum suum ponere.

to offer or to put foorth, to ſell.

Venum exponere.
Inſcribere ædes, apud Terent.

to ſend away, vide *to put away.*

to ſent, vide *to ſmell.*

to giue a ſentence or Iudgement, vide *to Iudge.*

to ſeparate, to ſeuer or to part one from another.

Diſcernere.
Diſcrimen rectum facere.
Ponere, diſcrimen. diſtinguere.
Partiri, diſcriminare, *Vide to Deuide.*

a ſeparation betwixt man and wife, vide *diuorſe.*

a ſeuering or parting.

Dirimere coniunctionem, diſcindere diſſuere, diſiungere, ius omne coniunctionis tollere, delere, extinguere.
Magno locorum interuallo diſiuncti ſumus.
In iis locis ſum, quo propter longinquitatem tardiſſime omnia perferuntur.

ſeparately, aſunder, ſeuerall.

Singulatim. Diuiſim.
Priuatim. Seorſim.
Separatim. Seiunctim.

aſerce, vide *a ſiue.*

a ſerpent or ſnake.

Anguis maculoſus.
Serpens ſinuoſus.
Variæ ſerpentum ſpecies ſunt.
Seps tabificus. Natrix.
Hæmorrois. Chelydrus.
Cenchris. Scytale.
Dipſas. Aſpis. Echidna.
Cæcilia. Iaculus.
Præſter. Coluber.
Hydrus, Hydra, & Cherſydrus.
Vipera, Ceraſtes, &c.

to ſerue.

Famulum agere. δουλευειν.
Famulari. Seruire Inſeruire.
Miniſtrare. ὑπηρετειν.
Miniſterium exhibere. præbere.
Famulatum, familitium præſtare.
Colere ſeruitutem, apud aliquem.
Ancillari propriè de viris qui præter dignitatem ſe alicuius ſeruitio ſubiiciunt.

a ſeruant, bondman or a ſeruingman.

Miniſter, ὑπηρετης.
Seruus. δουλος.
Puer. Famulus. A myſterio.
A pedibus meus, apud Terent. ſubintelligitur ſeruus. *A Lackie.*
Fures pro ſeruis poſuit in Bucolicis, Virgil.
Quid domini facient, audent cum talia fures, plerumque enim fit vt furaces ſint.
Dictarii ſimiliter.
Dromos frequens in Comœdiis.
Cliens. Aſſecla.
Pediſequus. Mancipium.
Verna. Vernula.
Scoparius á ſcopando, apud Vlpianũ Comes.
Miniſteria pluraliter pro ipſis miniſtris, ſicut ſeruitia pro ſeruis, apud Saluſtium.
Columella, ſeruus maior in familia. *The chiefe ſeruant of all the houshold.*
Additus & nexus apud Romanos & Iuriſconſultos qui obſæs alienum creditoribus in temporariam ſeruitutem

uitutem

uirutem addicebatur.
Infimus famulorum seruus.
Domus mancipium, spongia.

a maid seruant.

Famula. Ancilla,
Pedissequa. παιδισκη.
Σιραπαινα, Abra Verna,
Mercenaria puella.
Lotrix aolularia, ancilla agraria, agrestis, ruricstris. Rusticana.

seruice, vide *Attendance.*

seruiceable, or readie to please.

Dare se alicui, ἑαυτον ἐυδιδοναι.
Obsequentem se præbere, inseruire, ministrare, commodare, prodesse, accommodare, obtemperare, adiuuare,
Conuertere se ad sensum vel ad nutum alicuius,

to be set aside, behinde the dore, to be cast aside out of the way, as not remembred or regarded.

Pascere tineas,
Inter blattas tineasque rixari, apud Polit, in Misc, Sentire tineas.
Tineas pati, apud Auso,
A tineis exedi, corrumpi, rodi,
Obsicere tineis blattisque.
Longa quasi rubigine neglectũ iacẽs
Senili carie corrolum,
Literatum figuræ carie ac situ obliteratæ, tinearum ac blattarum in iuria semirolæ,

to set lesse by, vide *to put backe.*

to set much by, vide *Esteemed,*

nothing set by, vide *of no account.*

a setled minde.

Animus quietus, stabilis, excelsus, altus, sublimis, constans, præstans, firmus, tranquillus, æquus, ad omnia paratus, ab omni cura ac molestia vacuus.

to set vpon, to assaile or encounter with.

Aggredi. Congredi.
Concertare, Confligere,
Adoriri, Incessare,
Intuadere, Insiliri,
Insultare, *Vide to assaile,*

to set on, vide *to stirre vp.*

shackle, vide *Fetters.*

a shadowe.

Vmbra, Montibus densatur vmbræ,
Apta pastoribus vmbra,
Vmbra defendere rapidis à solibus vult,
Ingenti ramorum defenditur vmbra,
Molli succedere sæpius vmbra,
Ministra portantibus vmbra,

to shake.

Vibrare, Quatere, Contorquere,
Concutere, Crispare,

to shame one, to make one Ashamed.

Pudefacere, Pudorem afferre,
Pudorem incutere, Pudore afficere,
Inijcere pudorem, ruborem,
Violatæ castitatis aliquem traducere:
Confundere in hoc significato prorsus barbarum est, denotat commiscere, simul fundere,
¶ Pudefieri, *to be ashamed,*
Suffundi rubore, ad lachrymas vsque quod Græcis est, ἐμπίπτειν αἰσχύνῃ

Probrum & pudorem contrahere, *To get both Shame and blame,*

to be aſhamed, vide *to blush.*

without ſhame, vide *Impudent, ſhameleſſe.*

Impudens, ad Impudentiam propensus, impudens, immodeſtus, immoratus, expers modeſtiæ, verecundię, inducij, prudẽtiæ, rationis inconſideratus, immodicus, minime verecundus, à pudore auerſus, ad Impudentiam pronus & propenſus,

it is a great ſhame.

Datur, aſcribitur, imputatur probro, vitio, crimini,
Vitio vertitur, Datur dedecori,
Turpe eſt, Vitio conſine eſt,
Vitio venit, Fort, Non abeſt à vitio,
Non probatur in vulgus,
In crimen vocatur, apud Cic, pro vitio vertitur,
Flagitium eſt, *It is an ill deede.*

ſhamefaſtneſſe: bluſhing.

Rubor Modeſtia,
Verecundia, Pudor- Frons,
Confuſionem, vulgus vocat,
αἰσχύντια ἐρυθρημα, *Vide Diſhoneſty,*
Pudor ſubijt illum,
Aeſtuat ingens in corde pudor,
Fonere, ſoluere pudorem, *To put to ſhame,*

ſhards of ſtones, vide *Rubbiſh.*

to make ſharp, vide *to Whet.*

a ſharpneſſe or Quickneſſe of wit.

Animi viuacatas,
Acumen ingenii,
Sagacitas, Perſpicacitas,
Induſtria, Solertia,
Induſtria, αγχινοια,
Acrimonia, αγχινον,
Dexteritas in rebus agendis, in exquendis regotiis,
Vrgens, inſtans Chryſippeum acumen, *Vide vvittie,*

a ſheepe.

Ouis, ωις ἕλλον, Bidens,
Pecus, oris pro eodem, apud Quint,
Aries, *a Ramme,* Veruex,
Greges lanigeri, apud Virg,
Pecudes lanigeræ,
Tonſæ, apud D. Hieron, & alios probatos authores,
Lanigerum pecus,
Balantum grex,

a ſhepheard, a keeper of cattell.

Opilio, Vpilio, Ouium cuſtos,
Paſtor, Armenti, Pecoris magiſter,
Pecudum magiſter, Dux gregis,
Formoſi pecoris cuſtos,
ποιμην, Paſtor ouium,
Probatophylax, προβατοφυλὲξ

a ſheepcote or a folde.

Caula, Ouile,
Ouium ſepta, αλὴ Græcis,

to ſhew, to Repreſent, to ſet before the eies.

Exhibere, Offerre,
Proferre, προφερειν,
Præ ſe ferre, δεικνυειν,
Sub vel ob oculos, ante oculos ponere, προχειριζεσθι,
Præſentare, Repræſentare,
Monſtrare, Demonſtrare,
Oſtendere, Docere, Expromere,
Oculis ſubiicere, Expromere,

In

In tabula, seu in speculo repræsẽtare,
Ante oculos adducere,
Dare pro ostendere, offerre, Ouid,
Da mihi te talem,
Præstare in eadem significatione.
Artificii miraculam ostentare.

to shew plainely, cleerely.

Arguere pro palam facere,
Rem digito propemodum ostendere, designare.
Veluti in tabella ostendere, palam facere,
Compendiaria ratione demonstrare,
Compendiaria via exhibere,
Crasso exemplo ostendere,
Ostentare ad Heb, 6, quod verius ad factum seu iactantiam refertur, *Videte declare.*

to shew fauour, vide Fauour.

I will shew my selfe thy verie friend.

Probabo me tibi esse amicissimum, nullum erga te officium boni amantissimi prætermittam, meam in te non mediocrem, non vulgarem, eximiam, summam, singularem, incredibilem benevolentiam, re declarabo, patefaciam: quouis officiorum genere testificabor, testatam apud te relinquam tibi probabo,
Sic officiis & studiis illustrabo, vt eam & tu, & omnes clarissime cernant, et ea tibi atque adeo cunctis hominibus clarissime patent.
Notior et illustrior meus in te animus erit,

shew thy selfe a good Citizen.

Bonus ciuis esto, da operam enitere vt bonum te ciuem præbeas, præstes, vt boni ciuis partes, tueare, exequare, sustineas, agas, vt boni ciuis officio satis facias, vt ea præstes, quæ bonum ciuem decẽt, quæ expectantur ab eo, qui boni ciuis nomen aucuparis, caue ne boni ciuis officium prætermittas, ne quid à te fiat committatur bono ciue minus dignum, bono ciui indecorum.

a shield, vide *Buckler.*

to shine, to be bright.

Micare, Scintillare.
Ardere, Retinere,
Emicare, Clarere,
Nitere, Enitere,
Lucere, Relucere,
Fulgere, Effulgere,
ἐλαμπρυνεσθαι, Confulgere,
Fulgere, Splendere,
Coruscare, Radiare,
Rutilare, Irradiare,
Tremulum flamma spargit,
Purpurea luce refulget,

shining, vide *Cleare.*

ships.

Naues, Rates, Classes,
Nauigia, Rates,
Biremes, Triremes, Trieres,
Quadriremes, Proiç, Puppes,
Carinæ, Dicrota,
Liburna, Liburnæ, & Liburnicæ, *ships of vvarre,*
Corbitæ, naues onerariæ,
Phaselus, *Puppis,*
Circerus, *med prod,*
Cercurus, apud Plaut,
Paro & myopero, a Pyrate,
Catascopium, vel episcopia nauis, *A pinnice,*
Carina, *The keele of the Ship.*
Pristis, metaph, *A small long Ship,*
Alueus, apud *Propert.* & Liu,
Nauis Salamina, prouerb, quæ præuelox,
Lembus, *A boate,*

Celox idem, ſed breuior. Celotis.
Acatium, A Barge.
Nauis actuaria, idem, Striata.
Trabs vaſta, apud Perſi pro naue.
Trabica. *Ζωνος.* Codicaria.
Emperacta, *a couered Ship.*
Nauarchis genere fœminino, & nauis prætoria, *The Admirall of the Nauie or Fleete.*

shipwracke.

Naufragium. In immenſo iactantur corpora ponto.
Aguntur ventis tabulæ, feriuntur ab vndis.
Nauis ſæuis acta madeſcit aquis,
Diſiectæ toto æquore claſſes.
Irriſam ſine honore ratem agebat.
Arma virum tabulæque & Troia gaza per vndas, Natant.

a shipper or shipman, vide *a Mariner.*

a shirt or ſmocke.

Interula. Camiſia.
Induſium, ἔνδυμα.
Intuſium, vt Varro ſcribit, quod intra plurimas veſtes corpori adhæreat.
Tunica ima.
Subucula à Viue pro camiſia virili ponitur.
Subucula collari rugato, *A shirt with ruffes,* apud eundem in colloquiis.
Inducium [illegible], *A Peticote.*

to ſigh or to waile, to deſire fervently.

Gemere, ſuſpirare. Gemiſcere.
Ingentem gemitum dare ab imo pectore.
Gemitu tectum omne replebat.
Dare, trahere gemitum corde.
Ducere gemitum alto de corde.
Spirat ab imo pectore.
Ducere, referre, repetere, trahere ſuſpiria.
Haurire, mouere, verſare ſuſpiria
Luctus gemituſque ſonobant.
Inque domus lachrymas angulus omnes habet.

to shoote, to Hurle, to Fling.

Iaculari.
Torquere, contorquere haſta, telum in latus, in aluum equi, in caput alicuius.
Conficere iaculis ſagittarum propugnatores, apud Suet.
Telo hoſtem deiicere.
Traiicere murum aliquem telo, iaculo, haſta.
Telum emittere, eiicere.
Iacula ſagittam torquere, moliri.
Sagittare, verbum á ſolis Necotericis vſurpatum.
Οἰστεύειν. Iaculo petere.
Iaculo figere, ferire.

to shoote cunningly, verie well.

Bene, ſolerter, peritè, dextrè iaculari.
Δυσχεῖν δυσὶχας ἕαλλειν.
Iaculandi peritus ſum.
Sagittam veliaculum collimare.

a shooe.

Calceus. Hypodema.
Calceamen. Calceamentum.
Calcearium & Calcearius, apud Pli. pro calceo poſitum.
Buxea, apud Plaut.
Carbatina & Sulponeæ, ruſtica ſunt calciamenta.

a shoomaker.

Calcearius. Calceolarius.
Σκυτεμπορος. Sutor.
Solearius. Veteramentarius.

a ſhoo-makers laſt, vide *a Forme.*

a wodden ſhooe, vide *a Patten.*

a ſhore, vide *Piller.*

ſhort, Briefe.

Succinctus. Breuis.
Compendiarius. Preſſus.
Circumciſus. Laconicus.
Compendioſus. ὄντομος.

ſhortly, briefly, with fewe words.

Brebuius. Paucis. Breuiter.
λακωνικως. Laconice.
Contractè, apud Eraſ.
Carptim. Succinctim.
συντόμως ὑπκεφαλαιως.
Succinctè. Colectim.
Summatim. In ſummo.
ὡς ἐν κεφαλαίῳ & ὡς ἐπὶ κεφαλὴν.

ſhortly, within theſe fewe dayes.

In breui temporis ſpacio.
Breui. Caue hic dicas breuiter.
Breui tempore.
Breui temporis curriculo.
Exiguo temporis curſu.
Breui temporis intercapedine.
Breui admodum.
Primo quoque tempore dixit Cic. & Bud. Quam primum.
αυτικα δὴ μαλα.
Propediem. Protinus.

ſhort-winded.

Suſpirioſi. Anheli.
Anhelatores. Aſtlimatici.
ασθματικοὶ,
Dyſpneici. Orthopneici.

a ſhort communication, or talke.

Sermo breuis, ſuccinctus.
Compendium. Micrologus.
Micrologia, ſermonis breuitas.
Laconiſmus. λακωνισμος.
Breuiloquentia.

to ſhorten, to make ſhort.

Breuiare. Breue facere.
Abbreuiare. Coarctare.
Contrahere in compendium.
Rerum geſtarum ſummam texere.
Conferre in pauca, Perſtringere.
Latè ſupra in arctum colligere.

ſhowre, vide *Rayne.*

ſhroue-tueſday.

Bacchanalia. Liberalia.
Bacchi orgia feſta. Dionyſia.
Διονυσια. Feriæ Dionyſiacæ.
Saturnalia. Dies Saturnalitij.
Dionyſiaca feſtiuitas.
Geniales dies, voluptuarij.
Dies epulatum, conuiuij, letitiæ.
Carniſpriuium. Carniualia.
Feſtum penſardi, vt Louanij vulgo dicunt.

to ſhut vp, vide *to ſtop vp.*

to fall ſicke, to get a ſickneſſe or diſeaſe, to become weake, faint, or diſeaſed.

Morbum contrahere.
Contrahere valetudinem aduerſam.
Alere morbum.
Delabi, cadere in morbum.
Inſolentia mutati aëris morbum trahere.
Crebris pharmacis vires nimium exhaurire.
Nimio obſcœnitatis vſu vires corporis attenuare.

Vires deficiunt aliquem vel alicui.
Debilitari, ἠξαυδρεῖν.
Langueſcere, Elangueſcere.
Viribus deficere.
Aegreſcere. Frangi.
Ad languorem vſque debilitari.
Imbellis fio.
Morbo corripi, affici.
In morbum incidere.
Corripi valetudine aduerſa.

to be ſicke or ill at eaſe, to lie ſicke in his bed.

Male habere. Male valere.
Cubrare, apud Horat.
Ægrotare & infirmare in ſacris literis frequentus.
ἀῤῥωστως ἔχειν, Laborare
Languere. Elanguere.
Lecto defigi. Lecto decumbere.
Grauiter habere Affligi.
Cum Medicis rem habere.
Incommodè habere.
νοσεῖν ἀσθενεῖν. πονηρως ἔχει. κακως ἔχειν.
Affectis eſſe corporis viribus.
Aduerſa, haud proſpera, infœlix, mala, infauſta, parum ſecunda, parum proſpera, perquam incommoda, haud ſane cõmoda eſſe valetudine.
Diſſerri doloribus. Terent. vexari, cruciari.
Aegritudine corporis laborare.

extreamely ſicke.

Morbus, lues in omnia dicitur membra graſſari. illabi per oſſa in medullas, toto vagari, peruagari corpore, omnes carpere artus.
Conflictari morbis variis & tenacius. Sue. Grauiter, multum, valdè malè habere.
Grauiter, acerbè diſcruciari.
δεινως βασανιζεσθαι Mar 8.
Ab animo bene habere, à corpore autem peſſimè.
Conflictari valetudine iniqua, nouiſſima, Plin. & Budæ.
Morbi acerbitate, graui corporis morbo teneri.
Affici grauiter.
Ad deſperationem Medicorum ægrotare, laborare, eſt Medicorum ſententia damnari, vel vitæ non diuturnæ adiudicari.

to fall ſicke againe.

Incidere in morbũ de integro quod vulgo dicitur Recidiuare. Cic.
Grauius ægrotant hi, qui cum leuari morbo videntur, de integro inciderunt.
¶ Morbus aggraueſcere, ingraueſcere dicitur, *to vpaxe more ſicker.*
¶ Dare ad languorem, *to cauſe ſickneſſe.*
Intenſa ſtudia caput dant ad languorem.

ſickelineſſe, vide *Weakeneſſe.*

a ſickle, a ſithe.

Falx meſſoria, fœnaria.
Falcicula Secula. δρεπανα.
Hama, apud Plin. ἀμη.

to go to ſit ſide by ſide.

Claudere latus, ſiue dextrum, ſiue ſiniſtrum frequens. Eraſ.
Tegere latus, pro eodem, apud Hora.
Stipare alicui latus.
Ire ex latere. Eſſe à latere.
Adhærere lateri, aut dextro, aut læuo.

of ſharp and quicke ſight.

Perſpicax. Oculatus,
Lynceus. Perſpicacior Lynce.
Acutum videns, cernens, Horat.
Argus, prouerb.
Lynceos habens oculos.
Lynceum acumine vincens.
Oculatio Aquilino oculo cernens.
Serpentis oculus, prouerb.

Lumina

Lumina habens aquilinis magis clara, quibus vel lynceas vincere possit

to Sigh.

Suspicare, Ducere suspiria,
Petere alte suspirium,
Imo de pectore rauiter gemitus agere, Dare gemitus, reddere,
Magnum sub imo corde premit gemitum.

in the Sight of the eyes,

Tota mihi illa regio in cubiculo meo sedenti erat in conspectu, ante oculos erat, in oculis erat, sese oculis versabatur, egregie patebat, *Vide Openly.*

a Signe or Token.

Signum, Iudicium,
Argumentum, Portentum.
Præsagium, Prognosticatio,
Ostentum. Monstrum.
Augurium. Auspicium,

to signifie before any thing happeneth, to shew what will follow, before it come.

Præsagire. Portendere.
σημαίνειν Significare.
Nuntiare, Prædicere.
Demonstrare.
Significare aliquo prodigio,
Præponere, Speciem futuri præministrare,
Minari. Minitari.
Spondere. Polliceri.
Promittere ad planetas vel sydera relata, *Vide betoken.*

to commande Silence or Peace, to stop ones Mouth.

Silentium imponere, imperare, facere, indicere σιωπᾶν,
Obdere, imponere ori frenum.
Reddere Harpocratem, apud Catul.
Suffrenare. Supprimere.
Obturare os. Ora premere.
Os loquentis opprimere, Ouid.

I will keepe Silence.

Non faciam vt ducam, tantum relinquam, tantus prætermittam, tantus transibo, tacebo, silebo, silentio inuoluam, percurrà prorsus hoc emittam, abstinebo, oratione mea non attingam, verbum non faciam, sermonem hac de re nullum habebo, *Vide Peace.*

Simply, Plainely.

Planius. Apertius.
Simplicius, Apertè.
Crassè. Intelligibilius.
Pingui, crassè. Intelligibus.
Pingui, crassa Minerua, quod grosso vel largo modo vulgus dicit,
ἐν πλατεῖ. Pingui Formula,
Crassiore musa παχυτέρᾳ μούσῃ,
Planius ac rudius,
σαφέστερον καὶ ἁπλούστερον.

Sincere, vide *Vpright.*

to Sing.

Cauere. ᾄδειν.
Struta cantare auæna,
Canere carmen, cantionem,
Cantare Modulari.
Edere ore sonos, modos.
Psallare. ψάλλειν.
Ludere calamo.
Dicere carmina.
Inflare calamos.
Dulci sono complere æthera cantu,
Mulcere blandis modulatibus aures,
Auiculæ præterea vernant, cantillant,
Volucres cantu æthera mulcent.

to Sing alwaies one ſong, to be alwaies in one tale, to bee euer harping vpon one ſtring.

Eandem canere cantilenam,
Cuculi carmen canere,
Sæpius dicta repetere.

Singular or ſpeciall.

Singularis. Præcipuus.
Maximus, Summus.
Eximius. Vnicus.
Primus. Potiſſimus.

to ſinne, to Offend.

Committere peccatum.
Offendere Deum.
Peccare. ἁμαρτάνειν.
Labi in peccatum.
Contrahere noxiam.
Grauius aliquid admittere.
Flagitium aliquod admittere, *to commit a vvicked offence.*
In terra collabi ſicinora.
In grauia incidere crimina,
Contaminare ſe culpa, maleficio, humanis vitiis.
Innocentiam in bapriſmo receptam facinoribus contaminare.
Peccata peccatis accumulando iuſtam Dei iram ſe incitare.
Iram Dei offenſionibus contrahere, in nos prouocare.
¶ Errare. Cadere.
Delinquere, *to doe amiſſe.*
Impingere, πλαυειν, de minutulis & leuibus.
Ex ſurreptione & imprudenter committere.
Mundi inquitamentis contaminari.

to ſinne againe, to returne to his former faults.

Relabi, recidere in præterita ſcelera.
Redire ad vomitum inſtar canem.
Retrahi, Reduci, reuolui in priſtina peccata.
Inſtaurare offenſam.
Pati reciduam.
In eundem lapidem rurſum impingere, pedem offendere.
πεϱὶ αὐτὸν εἰσπεϱιπλέειν λίθον.
Culpam eandam iterum atque iterũ committere.
Relabi in extirpata vitia.
Iterare culpam, ſcelus, flagitium.

originall ſinne.

Originalis macula.
Parentales labes.
Peccatum originale.
Primogenia noxa.
Reatus nacendo contractus, vt loquitur D. Auguſt.
Contagio originalis noxæ.

ſinople, vide *Redde colour*, *ſith that*, vide *Becauſe that.*

a ſiue or a ſerce.

Subcerniculum. Incerniculum.
Cribrum farrinarium, excuſſorium pollinarium.
Cribrum ſeraceum.

the skie, vide *Heauen.*
vnder the skie, vide *Vnder the firmament.*

to skirmiſh, vide *to fight.*

skilfull in warlike affaires.

N. Bellicæ artis peritiſſimus, in re bellica, in rei militaris ſcientia, in bellis gerendis callidiſſimus, calliditate vaferrimus, verſutiſſimus, aſtutiſſimus fuit, vafritie, calliditate, verſutia, aſtutia, aſtu, arte anteiuit, ante ceſſit omnes.
Præſtitit, antecelluit, ſuperior fuit omnibus.

Partem

Patem habuit neminem.
Nemo cum illo confederendus, comparandus, æquandus.
Quis perfectam belli gerendi artem, rationem, vt ille, tenuit, obtinuit, calluit, nouit, possidit, consequutus est, *Vide Captaine.*

slacke or Negligent in doing his Office.

Frigere. Oscitare. Cessare.
Claudicare in officio. Desidere.
Dormitare. Dormire.
Præterire officium.
Oscitanter agere partes suas.
Remittere de diligentia.
Industriam ponere.
Indormire in re aliqua.
Mandragoram bibere, pro cessare in officio doctis vsurpatur.
Ponere omnem de aliquo sollicitudinem.
Reluperari. Non solitum esse.
Ordinem deserere.
Deses, remissus, supinus sum, animo nec strenuo, nec vigilanti arrecto. que ἀναπτῆναι.
Negligere. Non curare.
Nulla vel parua cura tangi.
Indormire causæ Cicero: An facies admouendæ sunt, qui te excitent tantæ causæ indormientem.
Restare, socordem esse in via salutis.
¶ Curare rediuiam vel reduiuiam, apud Cice. pro versari in leuioribus negotiis, neglectis grauioribus negotiis.
Est autem caruncula quæ vnguibus supernascitur circundire.

slaine or killed.

a slaue, a Bondman,

Seruilis. Subiugus homo.
Aegyptius laterifer.
οἰκογενὴς πολυδιφόρος.
Scoparius. Verna.
Vernacula. Spongia domus.
Lixa, *A scullion.*
Calo onis, *A slaue or a souldier.*

to slea, vide *to Kill.*

a sled, vide *Dray,*

to sleepe, to Repose.

Dormire. καθεύδειν.
Dormiscere. Requiescere.
Dare se somno.
Sopire. Soporare.
Capere vel carpere quietem placidam.
Fessa membra placido leuare somno.
Cubare, Incubare in lecto.
Incubare thoro. Virg.
Somnum carpere vel soporem.
Tacitæ concedere lumina nocti.
Alterna requie lassitudinem corporis instaurare.
Fatigata membra quiete releuare, leuare.
Fronde sub arborea quietem carpere.
Agere quietem, pro dormire, apud poetam, quemadmodum accipere noctum.
Corpora sub ramis deponunt arboris altæ.
Blanda quies furtim victis subrepsit ocellis.
Sopitum esse. Somno detineri.
Quiete corpusculorum vires reficere. Acquiescere.
Ducere somnos vel somnum. Virg.
Conquiescere. Cubitare.
Obdormire. Quiescere.
Somnum carpere.
In scamna & scrinia reclinare capita & ceruices.
¶ Meridiari, ἐσθιάζειν.
Dormire in meridie.

te

to be faſt a Sleepe, or to be in a dead or ſound Sleep.

Dormire altum, altè, profundè.
Altum ſtertere, apud Erasmum,
Graui ſomno teneri.
Arcto, arctori, arctiſſimo quieſcere ſomno.
Alto nimis detineri ſopore.
Altiſſimo ſomno premi.
Profundo ſomno conſopiri.
Altam dormitationem dormire.
Dormire arctè & grauiter Cic.
Ad lucem denique arctè & grauiter dormire cepiſſe.
Et ſopor altus aliquem habere dicitur, Virg.
Alituum pecudumq; genus ſopor altus habebat,
Endymionis ſomnum dormire,
Lethæo rore ſoporatus.

Sleepe ſoundly without care or ſorrow.

Suauiter dormire, ſine cura,
In dextram aurem, in vtrumuis oculum conquieſcere,
Suadet placidos nox humida ſomnos,
In vtramuis aurem dormire,
Somno indulgere, & ſtertere,
Securitate indormiſcere,
Cura nulla tangi,
Cubare ſupinè,
Carpere, Captare, Ducere, Petere, Inire, Trahere ſomnos,
Securos ſomnos capere,
Ociosè, ſuauiter dormire dicitur curis omnibus ſolutus, ſollicitudine vacuus,
Porrectus, vel ſublatis dormire pedibus, ſecura & ociosa quiete,

to Sleepe out his wine, or to Sleepe himſelfe ſober againe

Edormire, edormiſcere crapulam, vinum dormiendo excoquere.
Somno profuſiore exhalare crapulam,
Digerere vinum quo quis madet,
Plautus: Obdormiui omnem crapulam dixit, id eſt, concoxi,
Deſpumare Falernum, apud Per,

to make or to bring a Sleep.

Soporare, Sopire, & Conſopire ſignificant ſoporem inducere, incitare, ſoluere oculos in ſomnum,
Spargere ſomnos, quod medicamentis quibuſdam potionum fit, & quarumdam virtute herbarum,
Caput leui tactu facundo ſomnulum elicere,
Somnus labitur in artus,
Quies ſuripit, Sopor ſubit.
Somnis redit, alit, tenet, habet,
Mulcet, mouet, capit, occupat,
Velat amictu, premit oculos,

to ſtay from Sleepe.

Sleepe, Sluggiſh, Dreaming, drouſie.

Somniculoſus,
Somni plenus,
Grauibus oculis,
Somnolentus, vulgo dicitur,
Et ſolemnolentia, ſopor, languor,

Sleepe, drowſineſſe.

to let or keepe him from Sleepe, to Diſquiet or trouble one that is about to Sleepe.

Somnos arcere, abducere, reciperey
Expellere, Excutere, Fugare,
Diſcutere, Adimere,
Quietem turbare,
Soporem clamore ſoluere, remouere
Patefacere

Parefacere oculos, Somno,
Sopore succumbere, languere solui,
Vinci somnus fugit, discendit,
Destituit, fluit, declinat.
Impedire quietem,
Nullam quietis partem neque diurnæ neque nocturnæ impetrire,
Infestare somnum alicuius & perturbare,
Nullam dare quietem, requiem,
Interpellare alicuius quietem,
Obstrepere dormit uienti,
Æramentorum sonitu quietu alicuius remoram facere,

slender, Thin, small,

Gracilis, Tenuis,
Strigosus, Subtilis,
Exiguus, Exilis,
Petilis, λεπτὸς, *Vide Leane,*

to make Slender or Thin.

Attenuere, stringere remos, Virg,
Tenuare, Extenuare,

to Slide or Slip away, vide *to Goe away.*

to Slide downe, vide *to fall downe.*

a Slipper, vide *Pantoufle,*

Slow, Slouthfull, Dul, Idle, Sluggish, Drousie.

Ignauus, Supinus,
κατεσκληκὼς, Metaph,
Ignauiter, supinè se habens,
Focus Metaph,
Segnis, Secors, Piger,
Reles, Lapis homo,
Iners, νωθρός,
σκιθρὸς, Metaph,
Detidiolus, Segnis,
Deses, Cessator,
Serus, Tardiusculus,
Torpens, Frigidulus,
Suffrigidus, Languidus,
Oscitans, Oscitabundus,
Manus conferens, Torpidus,
Lentus negligens,
Discinctus metapho, Grauis,
Cunctator, Tepidus,
Fracidus, Murcidus, apud Plaut,
Socorditer, indiligenter agens, *That hath no care,*
Arcadicum germen, *Great and slow,*
Pulmo prius venisset, apud Plautum famulum lentum obiurgantem,
Mulieris podex dicitur ignauus prouerb. γυναικὸς πυγὴ, *Vide Negligence,*

slouthfulnesse, Idlenesse, sluggishnesse, Drousinesse.

Inertia, Ignauia, Desidia,
Torpor, Languor, Torpedo,
Socordia, Veternum seu veternus,
Pigritia, Oscitantia,
Otium in malam partem pro pigritia, νωθρότης.
Lentitudo, Tarditudo,
Somnolentia, Negligentia,
Segnities, & Segnitia, Pigritas,
Pigrities, Pigritudo, Tarditas,
Acedia, Remissio, Pigredo,
Remissitudo in curia, *Vide Negligence,*

slouthfully, sluggishly, slowly, lingeringly, or softly,

Segniter, Cunctanter,
Ignauiter, Oscitanter,
Lentè, Languidè, Gradatim,
Tarde, βραδέως, Piger, Spisse,
Ductim, Pedatim, Tractim,
¶ Pedetentim, Paulatim,
Composito gradu, σχεδὸν,
Pedepressim, Sensim, Cunctanter,
Languide, Lento gradu,
Testudinis instar, Pigrè, Lente,

Orestes.

to slumber, to sleepe.

Dormire. Obdormeſcere.
In ſoporem concidere, Dormitare.
Nutabundo ſeu nutanti capite dormire. Oſcitare.
¶ Soluere oculos, lumina in ſomnũ.
Solui in ſomnum.

to ſmacke, vide *to* Taſte.

a ſmatterer in learning, or Noſewiſe

Sciolus. Naſutulus.
Diaculus, Litteratulus.

to ſmel, to ſent, or to ſauour by noſe.

Olere. Redolere. ὄζειν.
Iacere odorem de corpore.
Spirare, emittere odorem.
Olfacere. Odorare & ri.
Diuinum Spirare odorem.
Multo odore fumat aer.
Nare haurire odorem.
Iactare odorem.
Olfacere. Fragrare. Oborere.

to ſmel or ſent ſweetly.

Arabicè olere. ἀραβικὰς ὄζειν,
Benè, iucunde, amœne; Arabicis odoribus olere,
Vnguenta exotica olere.

a ſmell feaſt, vide *gueſt.*

a ſweete ſmelling ſalue.

Vnguentum. Aroma.
Odoramantum.

to ſmite, vide *to Beat.*

a ſmocke, vide *a ſhirt.*

to make ſmooth, vide *to Plaine.*

a ſnaile.

Limax. Limaca, cæ.
Cochlea, Teſtudo.
Domiporta φερέοικος, apud Heſiodum, limacis epitheton.

a ſnare, vide *a Trap.*

ſneuell, or the ſnat or filth in the noſe.

Mucus. Myxa. μύξα.
Mula pituita naſa, Catul.
Pituita craſſior. Phelgma.
Cholera, Bilis, Cic.
χολὴν ἀνεφθὴν noctu eiici,
Humor e naribus fluens.
Excrementa vel recrementa narium.
Qui muculentis naribus mento ſalius vuido Prud.

a ſnipe, a ſnite, a Woodcock.

Turdulus. Turdus. ἰξάλη.
Ficedula. ἀκανθὶς.
Atricapilla. μελαγκόρυφος, nonnullis Eecedula dicitur, aliis Gallinago.

to ſnorte, to Route,

Stertere. ῥέγχειν.
Altum ſtertere, Ronchiſſare, apud Plaut, Ducere ronchos.

to ſnuffe the candle, vide *Weeke of the candle.*

ſo ſo.

Vtcunque, Quomodocumque, Sic ſatis,
Nonnihil, Aliquantulum,

ſo be it: or Let it be ſo.

Eſto, ἔστω, Pone eſſe,
Pone eſſe victum eum, terent,
Donemus, demus hoc,
Hoc mihi detur,
Fac ita hoc eſſe factum.
τέτω γενέσθω,

Fac ita esse, pro quo barbari,
Cape seu pone casum,

sober.

Zenone intemperantior, moderatior
Zene, Zenocrates, Curius,
Minimis vtiissimisque contentus,
Abstemius, Nephalium lignum,
Parcus, Temperans,
Frugalis, Moderatus,
Sopòrus, σωφρων,
Sobrius, μονιας,
Rarum quoddam veteris parsimoniæ exemplum, Siccus,
Siccus, apud Ciceronem: Vtrum hæc vobis videntur consilia siccorum an vinolentorum somnia,
Siccaneus idem,

to liue soberly.

In abstinentia nimis quam acerba viuere,
Morbum abstinentia frangere,
In abstinentia maxima vitã degere,
Inicere frena intemperantiæ,
Tenuiter victitare,
Salem lingere, ἁλαλείχειν,
Thymbra victitare,
Salem & cantam edere,
Vitam ducere doliarem,
Frugi viuere,

sobriety, Modestie.

Temperantia σωφροσύνη
Abstinentia, Frugalitas,
Continentia, Modestia,

sodainly.

Subito, Subitane,
Repente, Raptim, Improuise,
Inopinate, *Vide Vntaught*,

a solemne sight, or a Boasting shew.

Pompa, πομπη,
Apparatus, Magnificentia.
Ostentio theatrica,
Fastus, Strepitus, metaph.

softly, Leasurely,

Sensim, Paulatim, Lente,
Pedetentim, *Vide slothfully*,

solace, vide Comfort.

to be sold.

Vendi, passiue, Vænire,
Venum ire, πωλεῖμαι,

Somer, somer time,

Æstas, Æstiuum tempus, dies,
Medios cum sol accenderit æstus,
Pululenta coquit maturis solibus æstas,
Mox frondosa recluditur æstas,
Æstiui tempora sicca canis,

sometime.

Interdum, Aliquando,
Aliquoties, Nonnunquam,
Quandoque, Olim, Alicui,
Tum pro aliquando, apud Cic,
Tum hoc, tum illud agere.
Alias in eodem significatu, apud Gel
Interim pro eodem,
Modo in ratione geminatum.

soncie, vide Luckie.

Sonnes, Boyes, Men-children.

Filii, Liberi,
Nati, Gnati, υἱοι,

soothsayings of good or ill lucke, vide Diuinations.

southsayers,

Diuini, Diuinatuli, Arioli.
ἐγγαστριμυθοι ἐγγαστρίται,
Aruspices, Auspices,
Pythonissæ Pythonici, qui Apolline pleni, id est, qui instructu dæmonis futura coniectant,
Geomantes, Pyromantes,

Sopi

ſope.

Sapo, Borona,
Smegma, σμῆγμα.
Marriaca pila, apud Mart,
Spuma cauſtica,

ſorcerie, vide *Witchcraft.*

ſorrowfull, Carefull,

Sollicitus, κεδνὸς,
Anxius, ſcrupuloſus,
Sollicitudinis plenus,
Inquietus animo, *Vide Sad,*

ſorrowfulneſſe, Carefulneſſe, Anguiſh or griefe of minde.

Anxietas, Sollicitudo,
κεδνότης, Cura, θημωνιὰ,
Scrupulus, Angor,
Mentis inquietudo, Aeſtus,
Cura animum diſcrucians,

of this or that ſort, vide *ſuch manner.*

a ſore enemie, vide *foe,*

ſoueraignty, vide *Lordſhip*

ſoulder, paſte.

Plumbatura, μολυβδωσις,
Ferruminatio, Glutinatio,
Glutinamentum, Ferrumen,
Canterna, *Gold ſolder*, *vide Glew.*

to ſoulder,

¶ Ferruminare,
Conſolidare, Conglutinare,

ſouldiers men of warre,

Milites, Stipendiarii,
Caſtra ſequentes
Studentes rebus bellicis,
μισθοφόροι, Aerarii,
Armigeri, Doryphori,
Lonchophori, Lanciarii,
Haſtarii, Fundibularii, & funditores,
Sclopetarii, *Marmobarduli*, Baliſtarii, *Gunners,*
Parmularii, Peltaſtæ,
Scutiferi, Scutati,
Scutigerili, Sariſſophori,
Ferentarii, Rorarii,
Velites. *Light horſemen.*
¶ Pedites,
Pedibus militiam exercentes,
Copiæ pedeſtres, Peditatus,
Agmina pedeſtria,
Exercitus pedeſtris, *Footmen,*

choſen ſouldiers,

Milectes delecti,
λοχαγοὶ, Egregii,
Eximii, ἐπιλέκτοι,
¶ Contrà milites gregarii, *loſt ſouldiers.*

diſcharged ſouldiers, or put out of wages.

In ordinem redacti, Aere diruti,
ἐπιταγμένοι, Ex authoritate,
Extraordinarii,

olde worne ſouldiers,

Rudinanii, aput Suet, Rude donati,
Milites emeriti, veterani,
Veteratores, Emeritæ militiæ,
Dimiſſi ab officio, qui iam obſenium impetrarunt miſſionem,
ἀπολελαξάμενοι.

ſea ſouldiers,

Claſſiarii milites.
Milites in naui merentes, eamque propugnantes, ἐπιβάται,
Epibatæ qua dictione, apud Latinos Iuriſconſulti vſi ſunt,

an expert, and valiant ſouldier,

Miles ſtrenuus, bellandi peritus,
Expertus militari induſtria cõſpicuus
Armis conſilioque valens,

Belliosus

Bellicosus Animosus,
Summam habens artis militaris peritiam, Marte satus,
Ingeniosus in apparatu militari,
Præpollens viribus,
Industria militari præcellens,
Martis, vel Martius pullus, prouer,
ἀρήϊος νεοπός,
Consilio simul & facto valens,
Agamemnon, Euryalus,
Vir in armis strenuus in nostri sæculi velut alter Achilles,

to be a Souldiar.

Merere cum dativo, ablativo, vel accusativo, apud Suet,
Militare. Castra sequi,
Equis stipendere, facere, merere,
Merere sub imperatore,
Stipendia facere, merere,
Armatam sequi militiam,
Latrocinari, pro mercede militare, Plaut,

the Soule or spirit of man.

Anima, Animula,
Spiritus, πνεῦμα,
Animus pro anima frequenter ponitur apud authores, sicut anima pro mente, habet namque anima secundum operis sui officium nomina varia.
Anima equidem dicitur dũ vegetat, Spiritus dum cõtemplatur, sensus dum sentit. Animus dum sapit, Mens dum intelligit, Ratio dum discernit, Memoria dum recordatur, Voluntas dum vult. Differũt enim nominibus tantum, non substantia.
Animam proijcere, effundere, *to kill himselfe.*
Animam debet, *he owveth more then he is vvorth.*

Sound, vide *whole & safe*,
a sound, vide *noise*.

south winde.

Auster ventus pluuiarum pincerna vocatur D. Dieto. Græcè Notus, νότος procellosus, turbidus, imbrifer, madidus, pluuius, humidus.
¶ Euro auster. εὐρονότιας. Syrocus, *Southeast.*
Libonotus, austroaphricus, *Southvvest.*

to sound, to be Astonied: to fall in a sound.

Deficere. Intermori.
Euanescere in leues auras.
Animo deficere.
Exire in auras, cedere, dilabi.
Linqui animo.
Tenues recessit in auras.
Animi seu animæ defectum, deliquiũ sustinere.
Considere in mentis defectum.
Extinctæ animæ speciem præferre.
ἐκλύεσθαι.
Pati. λιποθυμίαν deliquia.
Est frequens apud Comicos.
Nullus sum, totus occido.
Concido. Perij.
Deficit animus.
Labasco, Deest sensus, spiritus.
Genua labant, succidunt, me deserũt, trepidare occipiunt.
Cor metu palpitat, in pectore salit.
My heart beateth or panteth for feare.
Tam perijmus, quã extrema (quod dici soler) faba, *vve are lost or vndone.*

a sowning or Fainting.

Syncopis, deliquium latinè dicitur, Vel defectio seu defectus animi.
Lypothimia. Lipopsychia.
Syntexis, quam alij syndex inappellant.
Insuper talem animi defectionem sustinentes vocantur, syntectici.
Defecti. Sypopsychi.
Lypothymici.

In deliquio aſperſa in faciem aliqua ad ſui ſenſum reuocari ſynecticos tradunt medici,

to ſowe Land.

Serere, σπείρειν,
Semen peragere,
Seminare, Facere ſementem,
Sementem iacere,
Spargere,
Sẽere terram frugibus
Conſerere agros.
Fœcundis committere ſemina glebis
Committere ſemina ſulcis aratri,
Semina terræ humo mandare,
Vnde vulgo: Quiſquis grauatur ſementem facere, non metet.
Venit ſub terras ſemen aratas,
Iactare cererem in aruis,
Alere ſemine fruges,
Mandare hordea ſulcis,
Sulco ſerere,
Semina terræ dare, Mittere in ſolum
Humum, mandare arenę,
Humo ponere, condere, credere, cõmittere ſulcis terræ,
Humus mollit ſemina,
Tempus perducit ſemen in ariſtas,
Tellus perſoluit ſemina,
Reddidit ſemina ager,

ſowre, vide *bitter.*

a ſowre face, vide *cruell.*

a ſpace.

Spacium, Interuallum,
Intercapedo, Diſtantia,

within a little ſpace, vide *Dayes.*

to ſpare coſtes.

Sumptum effugere,
Impendio parcere,
Sumptibus parcere,
Rationem habere ſumptum,
Conſulere expendendis,
Exiguè ſumptũ prebere, *vide ſparing,*

to ſpeake; to Talke, to Say.

Fari, Loqui.
Edicere. Plin. Facere verba.
Sermone vti, Diſſerere, Ediſſerere.
Effari. Referre, Exprimere.
Emittere verbum.
Iactare voces, ſpargere, mittere, rũpere.
Verba habere. Reddere.
Dicere, Eloqui ornatè, copioſè, eleganter.
Rotundo ore loqui, *to talke finely or ſmoothly.*
Dare dicta, Virg.
Hæc vbi dicta dedit.
Vocem reddere.
Verba proferre. fundere.
Effundere pectus, offundere verba,
Orationem habere.
Sermonem facere, habere.
Promere vocem vel mittere.
Fundere loquelas, Poẽ Virg.
Funditque has ore loquelas.
Sermone fiui.
Ædere vocem.
In vocem, in verba erumpere.
Verbis agere. Volutare voces.
Adijcere abſolutè.
Atque hæc adiecit.
Ferre voces pectore. Virg. non aliter loqui atque cogitamus

to ſpeake, to Commune or talke together.

Miſcere ſermones, verba.
Cum aliquo verba facere.
Colloqui. ὁμιλεῖν, Conferre. συνδιαλέγεσθαι.
Implere dictis diem.
Colloquium miſcere.
Trahere ſermonibus noctem.
Cędere ſermones, apud Terent.
Mutua conferre colloquia.
Fallere ſermone horas.
Familiariter ſermones conſerere.
Congredi,

Congredi. Conuenire, *to Communicate*
Vario viam sermone leuabant.
Accœna garrire ad foculum.
Nugari apud amiculos.
A poculis congerronum more, Indicra effundere alter in alterius sinum, vide *to talke with one.*
Nrgo, Nugator, Congerro, Confabulo, Rabula, *a Tratler or babler.*

to speake without Reason.

Dare vel reddere sine mente sonum.
Nulla in loquendo ratione vti.
Abiecta omni moderationi & rationis temperamento loqui.
Verba carent pondere.
Quis memorem, onero varijs tua pectora dictis.
Contra fumum ora repandere.

to speake faire, to flatter, to giue faire words.

Permulcere mitibus verbis,
Animum demollire, lenirem reddere. Blandiri.
Blanda loqui, Dare dicta dulcia,
Blande dicere, loqui,
Mulcere dictis, subblandiri,
Blandis verbis inuitare ad propensiorem.
Fidam fari ad aurem,
Loqui ad gratiam,
Loqui ad voluptatem, apud Cicero,
λαλεῖν πρὸς ἡδονὴν,
πρὸς χάριν ὁμιλεῖν,
Auribus alicuius dare, vel seruire & assentari quodammodo,
Fingere sermonem ad voluptatem alterius, Cic,
Fingere se totum ad arbitrium, ad nutum, ad voluntatem eorum qui audiunt,
Deliderijs alicuius inseruire,
Aurea verba loqui vel placentia,
Pulchre dicere,
Dictis affari amicis.
Aliquid peraurato resoluere ore,
Hæc placido sic reddidit ore,
Blandis morari aliquem vocibus,
Ore amico effari,
Cum dare non possem munera, verba dedi, χρησοεπεῖν,
Eblandiri, pro blandiciis exprimere, impetrare, *vide to flatter,*

to speake well of one, vide *to Praise.*

to speake freely, plainly, or stoutly.

Libera vti lingua,
Affari voce superba,
Effundere voces ex pectore,
Tales effundit ad æthera voces,
Audacter, libere, ingenue, aperto pectore, ex æquo loqui.
Adest pondus verbis,
παῤῥησιάζεσθαι.
Dare audaciam verbis, Ouid,
Dicere aperte, animo præsenti, intrepide,
Verba nullo pondere carent,
Nimia loquendi abest licentia,
Libere, tuto, incircumspecte loqui, effutire,
Nimium dicere, Mart,
Bizeni vti libertate,
Quicquid in linguam venerit, quicquid forte fortuna in animum inciderit effundere,
Quicquid in pectore conditum, in aperium proferre,
Dicimus præterea Diffluere labia, vbi quid liberius, incircumspectius & temere effutimus,

to speake obscurely or darkely.

Ambagibus, verborum inuolucro vti, Perplexe loqui,
Imo trahere à pectore vocem,
Ad rem non pertinentia commemorare,

Medio interfari dolore,
Agere ambages, apud Plaut,
Verba impiicare, & cauſæ cardinem non attingere,
Mœſtas expuere voces.
λόγους ὀπτοῦρειν,
Gemitu verba reddere,
Suffugere,
Lachrymis effari abortis,
Diuerticula quærere,
Edidit ore tremente ſonos,

to ſpeake or Vtter fooliſhly, or vnaduiſedly to babble or Prattle.

Blaterare, λαλεῖν,
Ineptire, Deblarerare Verba nullius ponderis,
Temerè, inconſiderate, ſtulte, & ſine iudicio loqui,
Dare dicta in aliquem,
βατιολογεῖν, ληρεῖν,
Futire, Effutire, Mugari,
Gannire, metaph,
Citra delectum verba profundere, fundere,
σπερμολογεῖν ἀμετροεῖν,
Iudificare nugas,
Garrire Vana loqui,
Inaniter loqui,
χρυσοχύτρολῆρεῖν,
Stulte nugari,
¶ Quicquid in buccam, quicquid in linguam venerit, quicquid fortè-fortuna in animum inſiderit effundere,

to ſpeeke ill of, vide *to Detract.*

ſpeake no more of this, or Enough of this,

De his ſatis ſuperque,
De his ſatis ac ſupra,
Hæc de iſtis dixiſſe ſufficiant,
De his hactenus,
Hæc ſufficit paucis attigiſſe, grandine nobis taxum voluendum reſtat,
Alias latius hiſce de rebus,
Satis habeo dictum ſic,
Faceſſant procul iſtiuſmodi,

to ſpeake falſe Latine.

Barbarè loqui. βαρβαρίζειν,
Ruſtice, imperitè, inquinatè, aſperè, duriter, craſſè, illote loqui,
σολοικίζειν,
Loqui conquinario, culinario, popinario modo,
Opicè loqui, ab Opicis Campaniæ populis, qui Græce neſciebant,
Oſce loqui,
Illatinè loqui & ineptè,
Deprauatè loqui,
Latinitatem tanquam oſſas frãgere,
Culinaria elegantia vti,

to ſpeake out, vide *to Pronounce.*

I cannot ſpeake or Talke.

Vox faucibus hæret,
Fari nequeo,
Lingua hęret metu,
Verba me deficiunt,
loquela intercipitur ſtrictis pauore facibus,
Rauca dimouit talibus ora ſonis,
Vox penitus elanguit,
Voce deſtituor,
Exanimor, Concido,
Perij, apud Comicos,
Exanimatus ſum,
ἐξέθανον.
Vox dolore concluditur,

a ſpeech, a talke.

Sermo, Idioma,
Lingua, Loquela,
Famen, *vide Talke*,

a ſpeare, vide *Tike.*

apaire of ſpectacles.

Ocularia. Conſpicilla.
Oculi vitrei, apud Eraſ.
Τὰ ὄμματ' ἀλλοῖα.
Specilla.
Vitrea perſpicilla.
Vitrum oculare.

to make ſpeede.

with great ſpeede, vide *Haſte.*

ſpeedily, vide *Haſtily.*

ſpeedy, vide *ſwift.*

to ſpend, to beſtow coſts.

Facere ſumptus, impendia, impenſas,
Sumptus accipere, ſuſcipere, vel ponere.
Conferre impendia.
Sumere, pro impendere, apud Ter. ſimiliter ſuggerere ſumptus.
Impendere ſumptus.
Præſtare ſumptus, apud D. Hieron.
Suppeditare ſumptus vel ſumptibus.
Tolerare ſumptus.
Impenſas, impendia ſuſtinere.
¶ Amplos magnificosque ſumptus facere, impendere.
Prolixum facere ſumptum, vt bos apud acerum, prouerb.
Res profundere ſuperbiæ ac oſtentationis cauſa.
Erarium alicuius effundere, exhaurire pro euacuare. Cice.
Boues immolare.
ἐκχεῖν. *to ſpend rioteuſly & vnaſtfully.*
Ampliter ſumptum facere.
Pecuniam conijcere, profundere in propylea.
In medicos magnam pecuniæ vim, totum profundere aurum.
In alicuius rei impenſas, opes ſuas abſumere, *vide to Conſume.*

to ſpend according to his rente, to cut his cote according to his cloath, to ſpend after his abilitie.

Pro quæſtu ſumptum facere, apud Horatium, ſuo ſe pede metiri, vt eſt apud eundem.
Sumptus quotidianos reditibus metiri, pro modulo facultatem ſumptum facere.
Meſſe tenus propria viuere.
Suis ſe facultatibus metiri, apud Per.
Gnauiter intendere cumulandæ pecuniæ, eamque largiter inſumere ita tamẽ ne ſumptus quidum ſuppetet.

a ſpend-all, or a Prodigall, riotous, and outragious ſpender.

Prodigus. Profuſor.
Effuſor. Nepos.
Inſignis barathro & liguritor.
Dilapidator, *Decoctor.*
Nudus, qui omnem ſenſum deuorauit, omnia ſua cõmederit, protẽuiam fecerit,
Nullius frugis,
Vorator, Effuſus,
Heluo, Pregræcator,
Conſumptor, Abligulitor,
Deuorator, Diſſipator,
Sumptuoſus, Perditor.
Gaueo, ἀποσωλῶ, Luxui, gulæ deditus,
Gulæ mancipium,
Charybdis bonorum. Cice,
Inexplebile doliũm, Gurges,
Apitius nepotũ omnium altiſſimus Gurges, Plin,

ſpettle or Fleame.

Salina, Pytima,
Sputum, πτύελον,
Oris humor,

Sputorum & saliuarum adsperginibus d. sœdare faciem,
Saliuæ in barbam dicuntur defluere, *to Driuell.*

to spet blood.

Sanguinem reddere Plinius,
Sputare Sanguinem.
τὸ αἱμαναχέειν πτυίζειν.
Excernere, expuere, excreare sanguinem, crucem, sanem,

aspigot, vide *Tappe*

to spill, vide *to Marre.*

to spinne.

Nere. νεῖν.
Ducere, Excolere, Moliri Lanas, fila.
Fi are. ὄπνειν.
Du.ere filum, stamina, apud Ouidiũ Met. 4 Filum trahere.
Plenos exonerare colos, verlare fusũ poplice.
Stamine insspendere, percurrere, perficere.
Capere, laborare pensa,
Operari Mineruam.
Vt arte Palladi.
κλώθειν. Conficere pensum, Plaut,
Torquere apud poetas, in eodem sig. ni. ficatu est inuenire.
Nendo ipsa iolam saile.e nostem, *to Spinne all the vvhole night.*
Penelope iegnicus.
Carpere pensa, lanam Virg.
Pensum vel stamina trahere, apud Ouidium.
Ex vitu tusi c. lique viuere, *to liue by the VVheele.*
Tel.a e vit.m colo Virg.
¶ P. ctere, trahere linum. *To Hatchel Flaxe.*

euill spirite, vide *Euill.*

the spirit of man, vide *soule.*

spite, vide *Enuie.*

in spite of thy heart, vide *if ye will not.*

He hath done me a great spite, although Vnable.

Fractam illam & debilitatam vim suam in me contulit.
Nihil non egit, vt mihi incommodaret.
Pro suarum vitiũm infirmitate, inferret, efferret, crearet.
Cuncti, viribus, quæ illi supererant exiguæ, infirmę, imbecillæ ad meam pernitiem incubunt vsus est.
Vires illas, quæ illi reliquæ erant, restabant imbecillæ, infirmæ, parum firmæ, haud satis firmæ, collegi & cõtulit omnes ad me opprimẽdum euertendum affligendum, perdẽdum ad exitium, perniciem, ad summam meam calamitatem.

to speake spitefull words vide *to Checke.*

a spittle, vide *Hospitall.*

to spoile, to waste, to Destroy, to Vndoe.

Vastare. ἐκχιλᾶν
Euastare. Deuastare.
Concutere. Decutere.
Destruere. καθελεῖν.
Inuertere. Euertere.
Confringere. Quassare.
Conquassare Disturbare.
Solo æquare, ædequare.
ἐδαφίζειν, Peruastare.
Trahere, apud Virg pro eodem.
In solitudinem redigere.
Elidere Collidere.
Labefactare. παραλύειν.
Perdere. Deperdere. Extirpare.

Extin-

Extinguere. Eradicare.
Populari vel populare.
Excidere strepitus.
In fauillas redigere.
Omnia in fumum & cinerem vertere.
Ferro igniq́ue vastare.
Indignis modis proterere.
Totum subuertere, euertere.
Deprimere, apud Ciceronem.
Dissipare. Conculcare.
Detrudere statuam, parietes, ędificium, pro destruere.
Terræ illidere. Sternere.
Prosternere. ἀνατρέπειν.
In planum redigere.
Pessundare. Pessum dare.
Demoliri. Depopulari.
Subuertere. Diruere.
συντρίβειν. Delere.
Interficere messes, apud Virg. perdere seu cremare.
Disperdere. Exterminare.
Nimias ædere ruinas.
Arietare. κερύσσειν.
Terere. Atterrere.
Affligere. Afflictare.
Profligare. Accido.
Concido. Excindo.
Conterere. Perfingere.
Comminuere. Frangere.
Radicitus, funditus euertere.
Effundere.
Ad solum redigere, distinct. 44. vide *Vvaste.*

to spoile one of his goods, put him from, or besides all.

Fortunis bonis patris euertere, ejicere, dejicere.
Fortunas inuadere.
Bonis, facultatibus, prouentibus destituere, exuere omnibus.
In fortunas impetum facere, Cic.
Exuere possessione. Priuare.
Censibus, reditibus, emungere, violenter priuare, nudare. Vide *to Sob.*

to sport, vide *to Ieste.*
Sport, vide *Pastime.*
spot, vide *Blemish.*
aspout, vide *Tappe.*

to spread abroade, to Extende, to stretch out. to Enlarge.

Prolatare. Extendere.
Propagare. Diffundere ramos.
Frondes explicare omnes.
Brachia tendere.
Radicē in tartara tendit.
Pandere. Expandere. Explicare.
Extenuare. Dilatare. *Plura vide supra to Scatter.*

to looke a squint.

Strabum esse vel Strabonem.
ἑλλαίειν ἑλλοπεῖν.
Oculis retroris videre.
Strabe intueri.
Oblique inspicere.
διωφέρειν τὸν ὀφθαλμον.
Thunni more θυννὶς δίκην videre prouerb. σιλλοπειν.
Limis aspicere, vel limulis, *to looke awry.*
παρωφέρειν τὸν ὄφθαλμον.
Detorquere oculos.
Pecum esse, similiter leuius est quam Strabonem esse.
Collimare pro obliquis oculis aspicere, apud Plaut.
Lippire, non lumis, sed ollis, prouer. pro vehementer cacutire.

stable or Constant.

Stabilis, Constans. Firma.
Fixus, immotus Immobilis.

Solidus, Immutabilis.

a staffe, vide *sticke.*

a stage, vide *scaffold.*

to stagger, to stammer, to stutter, to Lispe.

Balbutire. Impeditè loqui.
Titubare. συγκλονεῖσθι.
Vacillare lingua.
τραυλίζειν.
Esse lingua impeditiore.
Hæsitare.
Dimidiata & mutila verba loqui.

a staggerer, a stammerer, a stutterer.

Balbus. ψελλός. Atypus.
ἄτυπος, plectro linguæ non satis expedito vtens.
Balbutiens.
Subbalbus.
Impeditioris linguæ homo.
Traulus. Blæsus.
Impeditè loquens.
Titubans. Subblæsus.
Cui hæsitans & impedita est lingua.

to stay, vide *to Refraine, to Let, to Linger.*

to stay, to make sure, vide *to Proppe.*

a winding staire.

Cochlea, Cochlis & Cochlidium. κοχλιδιον.
Scala rotunda.
Turbinea altitudo, à colchlearum similitudine.

to stand.

Stare. ἑστάναι.
Sistere Consistere.
Pedibus niti.
In pedes stare.

To stand still.

Subsistere. Manere.
Resistere, apud Eras.
Sistere gradum.
Discedere vetro gradu.
Figere pedem.
Retro terre passus.
Sustinere gradum.
Hærere in vestigio.
Restitare, apud Eras.
Premere vestigia, gradum, gressum.

stand still, Tarie a little.

Mane dum paulisper.
Expecta, resiste paulisper.
Siste gradum, pedem.
Subsistere.
Resiste. Restita.

stand vp, arise.

Surge. Consurge.
Date in pedes.
Recipe te in gradum.
ἀνασηθι ὀρθιος.

to stand to his word, vide *to keepe promise.*

a standerd.

Signum. σημεῖον. Vexillum.
Manipulus. Aquila.
Mouere signa, inferre, ferre.
Tueri. Sequi.
Relinquere. Reddere.
Stare pro signis.
Vocare sub signa.
Concurrere signis conuersis.

a standerd bearer.

Signifer. Vexillifer.
Vexillarius. Manipularius.
Aquilifer, apud Romanos.
σημειοφορος.

my State is altered or chaunged.

Diuersa nunc mea est ratio.
Non eadem est. Mutata est.
Alius est rerum mearum status.
Aliter se habet, non solito loco est.

a Starre or Starres

Stella, In æthere sydera lucent,
Astra micant,

of a great stature, as a Giant.

Procerus med. prod.
Ὑψηλός. μακρός.
Longus, i Altus. Gigas, extraordinaria, inusitata, immensa magnitudine vel immensæ magnitudinis, vastum corpus.
Longæ staturæ seu proceræ.
Giganteæ staturæ.
Bene longus.
Giganteus. Prælongus.
Corporis magnitudine alios omnes antecedens.
Gigantum stirpe oriundus.
Giganteo corpore.
Prægiandi corporis mole.
Immani & plusquam gigantea magnitudine.
Valdè procerus.
Supra communem hominũ rationem staturæ.
Et prouerb. Polyphemus.
Tanagreus cetus.
Colossea magnitudine.
κολοσσαῖος τὸ μέγεθος.
Immodicæ proceritatis.
Clematis Ægyptia. *A tall black man.*
Maximus.
Caliga Maximini.
¶ Vir Heroica statura conspicuus.
Corporis statura insigni, heroica, eleganti, augusta præditus.
In immensam molem coalescere. *To wax very great.*

frõ a lower state to a greater, vide *from the Kitchin to the hall.*

statute, vide *Commaundement.*

steale.

Furari. Suffurari.
Furtum facere, designare.
Compilare. Adimere.
Expilare. ἁρπαζειν.
Clepere. κλοπεύειν.
Auferre. Subducere.
Subtrahere. ὑπαρπαζειν.
Picata manu capere, quod non possuit.
Subripere. Diripere
Furto auferre, Sustollere.
Abigere propriè ad pecudes applicitum.
Afferre manus rebus alterius.
Legere. Sublegere.
Viscatos ad aliquid mittere digitos.
Clandestine amouere.
Furto Surripere.
Arripere.
Rapere.
Manticulari, apud Plaut.
Suppilare, Krat.
Furtim vsurpare.
Bonis alienis manus inferre.
Inuncare mummos, apud Lucil.
Scrinium alicuius compilare vulgo. *to picke a cheft or coffer.*
Conuasare, apud Terent.
Aliquid conuasassem.
Inuolare, à nomine vola, æ.
Manuari deponens, apud Act.
Furtim vola manus.
Peculari & depeculari ac peculatum facere propriè significat reipub. aut principi quippiam furtim subtrahere. Vnde crimen peculatus. *To rob the Prince or commõvvealth.*

Sted-

ſtedfaſt, ſure, Firme.

Valtum, firmum,
Ratum, Solidum,
ἑδρεῖον, Stabile.
Munitum,
Aheneum per methap.
Bene fundatum, *Vide Stable,*

a common ſtewe, vide *a Bauderie houſe.*

a ſteward.

Condus, Oeconomus,
Moderator domus,
Diſpenſator rei familiaris,
Diſpenſatoris officium gerens, Ambroſ.
Procurator aliquot in locis dicitur, ſeu curator,
Procurator peni, *vide a Butler,*

a ſtich in the ſide, called the Pleureſie.

Pleuritis, idos,
Pleureſis med, prod,
Paterum dolor, tortura, torſio,
πλεύρα, Græcis dicitur latus, Cic,
Craſſus lateris dolore conſumptus,

a ſticke, a ſtaffe, a Cudgell.

Baculus cui innitimur, à quo diminutiuum, Bacillum in neutro genere, Fuſtis, Scipio,
σκῆπτον. βακτηρία,
Suſtentamentum, Virga.
¶ Fulcro, baculo niti,
Bacillo plantas fulcire trementes,
Scipione, fuſte gradum fulcire, *To go with a Staffe,*
Innixi ſcipioni, baculo arundineo quod etiam ſignificat,
In caducum inclinare parietem,
Muli marſupia, fuſcinulæ quibus viatores ſuas ſarcinas ferre conſueuerunt, a Mario inuentore, & quas Ærumnas, ſeu ærumnulas Latini vocant *A ſwalking ſtaffe.*

Stiffenecked, Vntractable, that cannot be entreated, vnruly.

Rigidus. Durus. Aſper.
Ceruicis rigidæ.
Præfectus. Immitis.
ἀπευχωλίων. Immiſericors.
Sæuus. Ferox. Seuerus.
Ferus. Atrox. Terribilis.
Dirus. ἀγριῶδ', Immanis
Dura ſilex & Marpeſia cautes.
Duræ gerens præcordia mentis.
Silices circa præcordia vel pectus habens, geſtans. ἀτίεμνῶδ'.
Ferreum habens animum.
Nero. Phalaris. Arreus.
Agamemnonis hoſtia.
Ferreus. Aheneus.
Scytinicus. Plagoſus.
Cui cornea fibra, apud Perſi.
Ferrum, adamantum, cornu in pectore geſtans.
Omni diritate atque immanitate terrimus. ἀγριοθυμῶδ'.
Fœnum in cornu habens.
Illiberalis, apud Cic.
Exoratu difficilis.
Durus, immobilis alloquio.
Lapidem decoquens.
Nullis precibus molleſcens,
Crudelis. Truculentus.
Implacabilis. Truci aſpectu,
Acer. Effrenatus. Indomitus.
Auſterus, Grauis.
Inhumanus. Omnis humanitatis expers Barbarus.
Aſpectu horribilis.
Toruus oculis. βλοσυρῶπις. *Vide Cruell.*

Still.

Tacitus Quietus. Placidus,
Silens. *Vide quiet.*

Still or continually.

Assiduè. Continuè. Iugiter.
Perpetuò. Perennè.

a stinke, an ill sauour.

Fœtor. Pulor.
Grauiolentia. Virus,
Putiditas. putor. δυσοδία.
Fœtor hircinus. pestilens.
Odor terterrimus oris & corporis quem ne bestiæ quidem ferre possent. Cic.
Tetri ac plane pestilentis cœli odor.
Illuuies. Sorde.
Situs. Squalor.
Mephitis pro terræ putore, apud vir.
Odor malus, grauis, inamœnus, dirus, Latrinalis.

to stincke, to giue an ill sauour.

Fœtare. Putere.
Grauiolentiam, odorem tetrum reddere. βεβρωθῶς.
Olere grauiter, odorem grauem.
Obolere. Male olere.
Fœtare quàm pessimè.
Obolere cepas aut allium.
Mulo, graui odore esse.
Grauem exhalare fœtorem.
Deteriorem spiritum trahere.
Tetro odore inficere, *to infect.*
Et dicitur Anima alicui, fœtere, grauiter fœtidoque anhelitu, *to haue a stinking breath.*

stinking, or that stinketh.

Olidus, tam bonum quam malum odorem habet.
Fœtidus. Grauis odoris.
Mephiticus, apud Sidonium.
Hircosus.
Olens hircum. ἀβέβρωμος.
Terrum spirans odorem.
Obsoletus. Sordidus.
Capro olidior. putidus.
Putidiusculus. Virosus.
Fœtulentus. Graue olens.
Flaccidus. Putridus.

to sting, vide *to Foyne.*

to stir vp, to set on, to pricke foorth, or forward.

Instigare. Inflammare.
Incitare. Concitare.
Excitare. Commouere.
Classicum canere vel bellicum.
Stimulum addere.
Excire.
Frigidam suffundere, clanculum.
Instigare. Pungere.
Stimulare. Extimulare.
Animare Accendere
Sollicitare alicuius animum.
Prouocare exemplo.
Impellere. ἐλαύνειν.
Vrgere. Instare.
Adducere. Inducere.
Aculeis excitare.
κεντίζειν.
Calcibus currentem vrgere.
Incitare currentem.
ἐτρύνειν τὸ ῥέηχοντα.
Ignes culos ciere in animis hominum.
Instinctu perpellere.
Facem apponere, admouere, subiicere.
δαῖδας παραπιθέσθαι. apud Homerum.
Faces incendio ministrare.
Hortari. Adhortari,
Cohortari. Prouocare.
προκαλεῖν.
Exhortari.
Ad Mauortis studium excire. Reficere in prælia pulsos.
In prælia læna suscitat, & stimulis haud mollibus incitat iras,
Subdere, adhibere calcaria, stimulos.
To pricke forth.
Calcaribus equum concitare, citare.
To spurre the horse, or set spurres to his side.

Moran-

Morantem virga impellere.
Bene plaustrum perculit, prouer.
Incendere, pro vehementer excitare, commouere.
Impotenti quadam cupiditate implere, rapere, vrgere.

to stirre the wolfe that is a sleepe, to prouok a thing that is able to hurt vs, to procure our harme.

Sopitum excitare lomno.
Sopitum suscitare ignem.
Temulentum, dormientem excitare, vellicare, pungere, stimulare.
Θυμάζειν ἡθωνίζειν,
Oestrum excitare.
Cornutam petere bestiam.
Potentum in se pernicie prouocare.
Ignem gladio fodere.
Leonem stimulare, pungere.
Quiescentem beluam, crabones, suem irritare.
Fumantem vrsi nasum tentare, apud Marti.

a stocke, a Linage, a Kindred.

Progenies. γενεὰ,
Propago & Propages.
Prosapia. Origo.
Genus. γένος. Gens.
Generatus. Narales.
Stirps. fœminini generis.
Proles, apud Colum. Generatio.
Tribus. Parentela. Familia.
Domus. Sanguis.
Semen. Satus aliquo.
Locus pro genere etiam ponitur.
Vt obscuro, humili loco natus. *Of a base linage.*
Ex honesto claro, non infimo loco natus. *Of a good house or stocke,*
Prodere. i propagare genus. Virg. 4. Æneid. Ille nostra deducit origine nomen degente.
Familiam, progeniem ad paucos redactam ab interitu vindicare.
Demittere ad posteros genus.

the chiefe of his stocke, or Kindred.

Auctor, Generis, Nominis.
Sanguinis, Originis, Propaginis.
Seminis, Stemmatis.

to come of a good stocke, vide *Kindred.*

to put in stockes, vide *Prison, and to Tie.*

to get him a good stomacke.

Stomachum acuere, exacuere, irritare stimulare languidulum.
Vellicare atque excitare stomachum & appetentia non sinere delassari.
Facere vt rabida surgat orexis.
Magis ac magis vrgeri edendi auiditate.
Palatum iuuare, excitare sicut Plin. acida. Appetentiam cibi facere, de lactucis.
A stomacho fastidium auferunt, discutiunt.
Prouocare seu excitare comedendi, edendi appetentiam.
Valere ad ciborum appetentiam prouocandam.
Orexin prolicere.
Extimulari appetentia.
Auidè vorare.
Non appetitione sed impetu in ferri ad primas dapes.
℣ Contrà. Tollere appetentiam, auiditatem potionis & cibi.

a weake stomacke.

Stomachus languet, infirmus est, malè se habet.
Stomachi virtus iacet, languet, debilitata

litata est, infirma est, imbecilla, imminuta, nulla prorsus, minimè ad concoquendum apta.
Non est qualem digerendi ratio requirit, qualem optima valetudo postulat.
Languente stomacho sum, infirmo imbecillo, malè constituto.
Stomacho non vtor optimè, stomachus laborat.
Cruditas stomachi multos conficit adolescentes.

a stone.

Lapis. λίθος. Saxum.
Petra. Silex.

a hard or stonie heart.

Inexorabilis. Saxeus.
Implicabilis. Immitis.
Adamantinus Ferreus.
Lapideus. Duræ ceruicis.
Seuerus, Inflexibilis.
Lapideum cor habens.
Silices circum præcordia gestans.
Dura silex, Marpesia cautes-prouer.
Vide Stiffenecked.

to strike or kill with stone.

Lapidare. λιθοβολεῖν.
Saxis, lapidibus obuere.
Frequentes ictus lapidibus inferre.
Imbre lapidum affligere, percutere.
Grandinatio lapidum iactu opprimere, apud Fulgentium.
Lapides iactare.
Lapidibus rædere, appetere.
Coopertus lapidibus, imbre saxeo, id est obrutus Soli, degruibus: Imbre saxatili nautæ complui.

a stoole, a chaire, or a seate.

Sella. ἕδρα Sedes.
Sedecula. Sedile. Subsellium.
Thronus. θρόνος. Solium maiestatis sunt. Cathedra.
Hemicyclus. Exedra.
Tribunal iudicis.

a foote stoole.

Suppedaneum. Scabellum.
Subsellium, Hypopodium.
ὑποπόδιον. ὑποπόσιον.

to stoppe or to shutte vp, to inclose with hedge or wall.

Obturare πωμάζειν,
Occludere, Obstruere.
Oppilare, Obstipare,
Opplere, Obfirmare,
Obsepire, διαφράττειν,
Implere, Intercire,
Obuallare, Obmunire,
Rimas delutare, Oblinere luto,
Obdere, Constipare,
Effercire interualla grandibus in fronte saxis, apud Cæsa.
Stabulis supponere pecus,
Auribus cerem addere,
Aures obturare, *to stoppe thee eares*,
Stipare, Stringere, Oppilare,
Contrahere, claudere medicis vsurpata, Aluum sistere,

to stoppe an other mans prospect or light.

Obstruere luminibus, apud Ciceronẽ in 5. Tuscul. pro structura propiore lumen alicui tollere.
Officere luminibus vicini pro eodem à Iustiniano ponitur quod postremum scilic. Budæus posuit pro Gloriam alterius obscurare, minuere, pro quo Liuius vsurpat: Nomini officere, Etsi in tanta scriptorum tuba mea fama in obscuro sit, nobilitate ac magnitudine eorum qui nomini officient meo, me consoler.
Officere luminibus etiam apud Ciceronem.

Nec

Nec mentis quasi, luminibus officii altitudo fortunæ gloriæ.
Adferre obscuritatem, apud eundem
Attulerunt tuæ res, estæ cæterorum laudibus obscuritatem.
Alicuius præterea virtute, aliorum nonnunquam obloleitere dicitur existimatio.

to stoppe ones mouth, vide *silence.*

store, vide *Abundance.*

stout, Bold, without Feare.

Hostibus haud tergo sed forti pectore notus, Catul
Intrepidus. θαρσὲς.
Audax. Animosus.
Audens. Audaculus,
Infractus animo.
Qui magno animo & erecto est.
Inuicti animi, Confidens.
Ad quoduis facinus promptus *a Venturer*, mortem non timens præsentem.
Acer. Atrox.
Ferox. Impauidus.
Strenuus. Magnanimus.
Temerarius Nihil timens.
¶ Credere sua suæ arti, audaciæ.
Præsenti infracto animo, constanti, ἀνεδεῖ.

a stoute fact, vide *Deede.*

to stay abroad, vide *to Go out of the way.*

to straine trough a colander.

Deliquare apud Colu, Eliquare,
Exprimere famas, pisa,
Colare, Excolare,
Percolare, Pauxillatim stillatimque liquorem emittere,
Per colum aut setherniculum purgare.
διυγρᾶιεν,

to strangle, vide *to Choke,*

a straunger or an outlandish.

Externus, Exter,
Peregrinus, Exterus, Extraneus, & Exteraneus, Aduena,
Alienigena, ἀλλοδαπὸς.
Proselytus, Exoticus,
Aduentitius, Alienus,

to stretch out, vide *to spreade abroad.*

streite.

Angustus, στενὸς Arctus,
Strictus, Exiguus, Breuis,

to make streite.

Angustare, Angustum facere,
Coangustare, Contrahere,
In angustum adducere vel deducere,
Constringere,
Arctare, Coarctare,

strength.

Robur, ἰσχυὸς,
Fortitudo, Vires, Latus,
Vires timor abstulit,
Neruis, Vis, Lacertus.
Vim suscitat ira,
Gladiatoria totius corporis firmitas,
Virtus quæ δωὶαμις, Græcis,
Venit in corpore virtus,
Brachium pro fortitudine in sacra Scriptura, Potentia,
Potestas, *Vide might,*

to strengthen, to make strong.

Mu-

Munire, Communire,
Obfirmare, Firmare,
Roborare, Vallo claudere.
Vallare mœnia Arma,
Confirmare, Stabilire, καθιστημι,
Cancellis firmare. διασαυρειν,
Vyde Enuirone,

to ſtrike with a club, vide *Beate.*

to ſtrike off, vide *to Cut off.*

to ſtriue, to chide, to braull.

Rixari, Obſtrepere,
Contendere verbis,
Altercari,
ἐρίζειν, Obſtrepere,
Organnire,
Iurgare, Litigare,
Litibus intendere,
Iurgia exercere,
Agitare contention
Lite litem terere, es
Conferre lites Horat,
Verbis inuicem altercari,
Dictis dimicare mutuis,
Diſſidere, Concertare,
Verbis certare, Pugnare,
Funiculum contentioſum ducere, apud D, Hieronymum,
Conterere lites,
Contentionem exercere,
Diſſidil, in amœnis conflictari, concuti,
Puſilla de cauſa, de re quantumuis friuola, litem rixam mouere,
Obſtrigilare.
Omnia contentione agere, *To doe nothing but Braule,*
Non ſolum lingua, ſed & ligno, rem agere, *to brawle and fight,*
Controuerſiam habere, alere,
Controuerſari, apud Cicero,
Altercationem habere & facere, vtrum, apud Cice.
Cõmutare verba, pro litigare, apud Terent,
Velitare, λογομαχειν,
Pro verbis altercare,
Lingua concertare, apud Cice.
Serenitati nubem inducere, *to make diſcorde or noyſe,*
Certare pro brachia,
Contendere pro ſubligaculo,
In iurgium deſcendere,
Diſidiis contendere,
Cum iurgio adorori, *to chide one,*

ſtrifes, vide *Contentions,*

ſtrong, Bigge and Mighty.

Validus, ἰσχυρὸς,
Forti-, Robuſtus,
Magnarum virium,
Herculea gens, roborenata.
Corpus durum, patienſque laborum.
Præditus viribus,
Valido eſſe labore, corpore firmo, inuictis viribus, virtute præſtans, Firmus,
ῥωμα, ἐχων.
Robuſti corporis.
Samſonius, Atlanticus,
Potens. Herculeus,
Prœualidus, καρτερὸς,
Pectoroſus. Lacertoſus,
Inuictus Viribus, præſtans virtute ac robore,
Vertius; apud Pomponium,
Cui ſolidæ ſtant robore vires,
Neruoſus,
Præſtrenuus,
Viribus pollens, præpollens,
Samſonem robore vincens,
Alter Hercules, Vigoroſus,
Acer, apud Virgilium de Turno,
Murius ipſe. Milo.
Toroſa iuuentus, apud Perſium,
Homo neruoſi robuſtiq; corporis,
Inſigni cum corporis, tum animi robore præditus,

Cui

Cui vigor mentis, ſolidumque robur
Cui maxima vis eſt. Homerus.
ἔστι κρατος τεσι μέγιστον,
Præualidæ ſunt in corpore vires.

to make ſtrong.

Robuſtum facere, Dare vires animũ addere.
Reddere, reuocare animos.

Stubborne.

Rigidus. Proteruus. Indomitus. Intrenis. Effrenatus. *Vide Obſtinate and diſobedient.*

to ſtudy, vide *to Learne and to Muſe.*

to ſtudy, to endeuour or giue himſelfe to vertue, to proſper in all goodneſſe.

Colere virtutem
Dare operam virtuti,
Adoleſcere & grandeſcere quotidianis virtutum auctibus,
Proficere de virtute in virtutem,
Magna in dies bonæ frugis capere incrementa,
In crementum & vires accipere,
Eximiã ad recta vitæ inſtituta progreſſionem facere,
Exercitamentis virtutum multum fructus referre.
Vitam virtute excolere,
Omnem operam ac ſtudium ponere in virtute colenda,
Se proripere virtutis ad faſtigium.
Proficere in mentem bonam in ſalutemque
Pectus virtutum ornare nitelis.
Ingenuis mentem virtutibus ornare,
In ea vitam impendere ſtudia, quæ vera certiſſimaque ad virtutem ducunt via.

verie ſtudious or giuen to Learning.

Studioſus,
Literarum amantiſſimus.
Perdius et pernox in literis,
Libris affixus, Pertinaciſsimè inhærens,
Cui omne tempus inter bonas literas effluit,
Palladii ſtudii cultor, venator, amator,
Candidatus bonarum literarum,
Aſſiduus in ſtudiis literarum,
Cui eſt cordi ſacræ cultura Mineruæ &c,

ſtude, vide *Diligence*, *to ſtumble, to Faulter, in going.*

Ceſpitare, Nutare greſſu,
Titubare, παραπταιειν, Labi,
Vacillare greſſu pedibus,
Ire pede incerto,
Labaſcere, Errare,
Telepidare. παραφρίσσει.
Super talos inſiſtere.
Incedere, iter facere paſſibus non æquis, apud Senecam in morte Claud.

to ſubdue, to make tame, to Ouercome.

Subigere, Subiicere,
Fandere armis.
Subiugare, Poteſtatis ſuæ facere.
Redigere ſub imperium, Vincere,
Liberare mulctare, Subdere,
Cogere vt imperata faciant, ferant,
Conficere in leges ſuas, apud Terentium,
Rebellare, Expugnare,
Superare, Proſternere,

Victo-

Victorem imponere pedem.
Confundere. Conculcare.
Contundere. Conterere.
Enerrere Subuertere. Calcare.
Mittere sub leges, Virg.
Vi oppressos imperio coercere. Cic.
Vi & vatris circumuentionibus subiugare.
Supponere caput pedibus,
In ius, in potestatem suam redigere, vindicare, obtinere, potiri,
In seruitutem, in seruitium, in prouinciam redigere, Frænare,
Frenos iugum injicere, χαλᾶν,
Domare, δαμάζειν,
Frenum imponere seu iugum seruile,
Seruitio premere, Coercere,
Sub pede colla tenere,
In ditionem redire,
Domitum, impositum pede calcare, premere,
Imponere imperium, jugum,
Sub iugum mittere,
Trahere sub iuga,
Facere aliquem vectigalem, tributarium, vide *tame*.

to subdue a countrey, vide *to winne*.

to become subiect, vide *Obedient, subiect to &c.*

to suborne, to put in the place of another.

Subornare, Adornare, Supponere,
παρασκευάζειν, Allegare,
Submittere, Subdere,

subsidie or tribute, a tolle.

Vectigal, Tributum & tributus, apud Plaut.
Telonium, Portorium quod in itinere præstare solent,

to leuuie a subsidie, vide *to sesse.*

substance, or wealth, vide *Money.*

subtile, wittie.

Sagax, Industrius,
ὀξυφρὴς ἀ'χινῶ,
λογοσόφαλῶ,
Ingeniosus, Chrysippus,
πολυσόφαλῶ,
Acutus, Alacer,
Callidus,
Sensibus vigens vniuersis,
Acer in argumentationibus, argutus orator,
εὐθυμημάτικος,
Perspicax, Gnarus,
Disertus, ἀσχίνης,
Magnus ingenio.
Expertus, Solers,
Præditus ingenio,
Animo ingeniosus, artificiosus,
Ingenij dexteritate plurimũ possens
Rhinoceros, metaph,
Prudens, Dædalus.
Fœlici acutoque ingenio,
Præstans ingenio δόφυης,
Vir & ingenij vigore, & memoriæ dono præstans,
In quo summa est facultas ingenij,
Homo venusto, cœlesti ingenio, mirificæ industriæ,
Diuinæ cuiusdam indolis,
πολυτεχνότατῶ,
Cleanthes, Sagaci ingenio,
Egregijs ingenij dotibus cumulatus
In agendis rebus consilio vtens,
Argutus disputator,
Acerrimum agens disputatorem,

subtiltie, Craftinesse, Guilefulnesse.

Argutia, Fuci,
Strophæ tergiuersationum,

Ambages. Anfractus. δίοδοι.
Acumen Chryſippeium.
Aciesingenij.
Chryſippeæ ſubtilitates.
καταφύγετον, eſt ſuffugium.
Aſtus, Aſtutia. Vaframentum.
τέχνη κερδοσύνη Ars.
Calliditas. Vafricies.
Verſutia, Doloſitas, Fraudulentia.
Siſyphi artes, prouer.
Doloſa conſultamina.
Verſuta conſilia.
¶ Veteratoriè, ſubdolè, vafrè, verſutè, callide. *Vvitily.*

to ſucke, or to giue ſucke.

Lactare, ſugere, lactere, lambere matrem, premere mammam, mamillam, papillam, vbera ſugere.
Alimentum maternum trahere.
Lambere matrem.
Immulgere vbera matris labris.
Vbera trahere, ducere, bibere, ebibere lac maternum.

Succeſſours, Poſteritie.

Poſteri. Poſteriores.
ἔσχατοι ἔπαγοι ὄπισθεν.
Minores. Epigoni.
Nepotes. Succeſſores.
Sequaces. ἑπόμενοι.
Poſteritas. } *Poſteritie.*
Soboles. }
Genus. }
Succeſſio. }
Semen pro poſteritate in ſacris.
Futuræ retrò generationes, pro poſteris in ſacra Scriptura.
παῖδες παίδων. Nati, natorum.
Filij filiorum, frequenter in ſacris.
Poſtera ætas.

a good Succeſſe.

Rei euentum ſecundũ fore ſpero, fœliciter, proſpere, ex animi ſententia rem gerere, ad optatum finem perducere, fœlici exitu concludere.
Efficiam ne quid aduerſi in re cõtingat, ne ſit infauſtus, alienus, à noſtris voluntatibus.
Vt exitus, finis, & terminus rei ſit proſper ac fœlix.

Such maner or ſuch a one, of this or that ſort.

Talis. Huiuſmodi.
Huiuſcemodi. Iſtiuſmodi.
Illiuſmodi. Similis.
Eiuſmodi. Is. Ea. Id.

to Sue the law, to commence an Action.

In ius vocare. In ius ducere.
Iure conuenire. Citare.
Citare ad iudicem, in ius aliquem.
Diem dicere, vel condicere alicui, κλητεύειν.
Dicam ſcribere, & dicam impingere, quos Paulus Iuris conſul, dictare actionem dicit.

to Suffer, to Abide, to Endure.

Tolerare, καρτερεῖν.
Exhaurire periculum.
Suſtinere, Supportare.
Pati, Perpeti.
Ferre. Durare.
πάσχειν, Perferre.
Dare pœnas, Pendere.
Dependere pœnas natibus vel tergo
Plectere, Luere.
Soluere, Piare pœnas.
Caſus inuicto corde ſiniſtros pati.
Sufferre, Perferre, ὑπομένειν.
Multos ſubire, adire labores.
Multum terris iactatus & alto.
Pœnæ hæc mihi cauſa fuit.

to Suffer too much, vide *to Permit.*

Sufficient, vide *Apt.*

a Suffragan, vide Bishops, vicar.

to Swimme.

Natare, fluitare, Innare,
Tacitis remigrare sub vndis,
Flumina tranare,
Fluuios innare rapaces,
Remis corporis vti,
Carpere iter maris,
Dimouere aquas brachijs.
Findere, secare aquas pectore,
Pulsare aquas nudis lacertis,
Ferri per aques,
Mari brachia tendere,
Rendere aquis,
Ferire aquas,
Pellere vndam manu,
Ducere manus in aquis Placitis vndis natare, *τὸ σῶμα in calme water*,

to Summe seuerall parcels in a reckening or accompt.

Reducere in Summas,
Putare, deputare rationes,
Subducere Summam, quod summare vulgus dicit,
In summam conferre,
In summam redigere, cogere,

Sumptuously, vide Deliciously.

sumptuous Banket, vide Banket.

the Sunne.

Sol, Titan, Hyperion,
Oculus mundi.
Hyperione natus, Phœbus, Apollo,
Pater heliadum Masculum sydus,
Genitor Phaëtontis,

sunne setting.

Occidens, Hesperiæ partes, occiduus dies, A sole occiduo,
Sol præceps occiduas subit aquas, occasus solis,

a Supper.

Cœna, Cœnula, quæ Vesperna antiquis dicebatur,
Cœna vespertina,
Conuiuium serotinum,
δεῖπνον δόρπον,
Epulum vespertinum,
Vespertinę festiunculæ, *Collation*,
Cœna Hecates, prou, dicitur cœna perparca & impendio frugalis, Vide *a cold Feast*,

a Supplication or Requeſt,

Libellus apud Sueton, & pluraliter Libelli, quos Martialis vocat supplices libellos, in quibus scilicet continentur petitiones, supplicationes subditorum ἱκετηρίαι,
Galli Requeſtam vocant minus Latine,
Libellos signare, siue subnotare dicitur, qui supplicibus libellis siue Requestis respondet.

supplication or requeſt put backe.

Spernere, repellere, deferere præces orantis.
Surdas aures præbere oranti.
Nulli exaudite deorum preces tuæ fuerunt,

to supply the steede of an other, to take the turne of an other.

Alternare vices, apud Ouid.
Variare vices, apud Virg,
Præstare, tradere mutuas operas,
Terent, Seruare vices, Solin,
Promiscuam operam dare, Plaut,
Ludum facere labori, Horat,
Per vices quippiam agere,

Alijs vicissim suppetias ferre.
¶ Respirare. Vires tarditate nutrire.

to Suppose, to thinke or esteeme.

Arbitrari. Autumare.
Iudicare. Censere.
Videri deponentaliter.
Putare. νομίζειν.
Existimare. Credere.
Exploratum habere.
Diligenter cogitare.
Attentus examinare.
Intento animo intueri, perpendere, ponderare.
Sentire, frequentibus istis particulis Quod vel quoniam.
Opinione planè concipere fore.
Persuasionem induere.
Reri. Opinari, meditari.

Sure, vide *Faithfull and stedfast.*

I am sure or Certaine of it, I Doubt it not, or I am out of doubt.

Scio, certus sum.
Firmiter teneo. Persuasum est mihi.
ἀκριβῶς εἰδέναι.
Certò mihi persuasum est.
ἀναμφιβόλως ἔχω. firmiter teneo, nihil ambigo.
Certis argumentis habeo compertum.
Certum prospicio.
Certis adducor argumentis.
Plurimis experimentis obseruaui.
Certo certius habeo.
Pro certo habeo. Liquet.
Constat mihi.
Apparet mihi.
Certum, exploratum habeo.
Pro explorato habeo.
Exploratissimum est mihi.
Non ambigo,
Compertum, perspectum, notum, ex cognitum habeo.
Capio. Intelligo. ἐπίσταμαι.
Non ignoro Non sum ignarus.
Non sum nescius, inscius.
Certò scio, Certum scio. Certè scio, omnia, apud Cic.
Non est mihi dubium, obscurum.
Spe non dubia ductus.
Vsu comperi.
Exploratum, compertum est mihi.
Certissima fide compertum, & argumentis indubitatis persuasum est mihi.
Diuinis eloquijs testatum habemus & persuasum, Bud.
Calleo, teneo hanc rem quã optimè.
Non me fugit. ὀίδα.
Fugit, fallit, latet, præterit neminẽ.
Omnes sciunt.
Indubitatum, perspectissimã habeo.
Non me præterit, fallit.
Haud me falsum habuit.
Haud me latet. ὁμολογῶ.
Non me clam est.
Neque id est obscurum cuiquam.
Knowne to all men.

a suretie, or a pledge.

Fideiussor. ἀνάδοχος.
Sponsor. Satisdator.
Præs & Vas, vadis, sed in re diuersa, vnde Auso. Quid cum lis fuerit nummaria, tum dabitur? Præs.
Quis subit in pœnam capitali supplicio? Vas. Obses.

to bee or become suretie for one.

Vadimonium promittere, in re propriè capitali.
Pro altero fide iubere, spondere, se obligare.
Fidem, promissum præstare alienum
Vadari verbum commune,
βεβιῶσθαι,
Vadimonio se obstringere,

Sistire

Sistere vadimonium, *to put in Surety.*
Alienæ culpæ dispendiū luere velle,
In se recipere, ad se, Terent,
τὸ εἰς ἑαυτὸν δέχεσθαι ἀναδέχεσθαι,
Præstare, apud Cic, frequens, pro satisfacere,
Alienam culpam, alienum promissū in se recipere,
Fide iubere, Pro alio spondere,
Fidem pignori dare,
Dare promissa apud Virg,
Promittere per vadem,
Suo periculo, sua fide promittere alium facturum aliquid,
Fidem interponere suam apud Cæsarem,

a Surgeon.

Chirurgus, χειρουργὸς,
Chirurgicus, pro eodem,
Aliptes ab vngendo,
Empericus, experimentator, ἐμπειρικὸς qui per experientiā medetur,
Vulnerarius, substant, vel vulnerarius medicus,

to surround, vide *to Ouerflow.*

to winne his sute.

Tenere, obtinere, causam,
Euincere, vincere litem,
Tenere sententiam, *to get the vpper hand.*

to leese his sute, or to be debarred of his Action.

Perdere causam, ius.
Et cadunt à causa, qui litem perdunt, qui causam, aduersario tradunt, concedunt,
Similiter cadere causa, causam amittere, Succumbere.
Cadere formula, apud Quintilianum pro eodem,
¶ Vinci, Superari, Cedere,
Inferior, minor sum ἥλαττοῦμαι,
Posteriores ferre, ἥλαττον φέρεσθαι,

a Swallow, vide *Gulfe.*

to swarue altogether from his old fashions.

to Sweare, to take an Othe.

Iurare,
Iuramentum, iusiurandum præstare, πίστιν ὄμνυναι,
Fidem iuramento obstringere,
In alicuius verbs iurare
Sanctè iurata deiurare,
Sacramentum dicere & sacramento,
Coram Deo & angelis protestari.
Dare iusiurandum,
Iure iurando confirmare,
Conceptis verbis iurare, hoc est, ad præscriptum & voluntatem alterius,
Iurare stygias vndas,
Superos testaris,
Nubila promissi Styx mihi testis erat
Per mare per terras, per tria numina Iuro,
A diuro stygii caput implacabile fontis,
Per superos & si qua tellure sub ima est.
Per freta iuro terramque potentem.
Stygii per flumina fratris annuit.
Me que adstringam verbis in sacra dura meis.
¶ Sacramento adigere vel iureiurando.
Cogere adiurandum, Obrrigare obligare iureiurando, vel in iusiurandum cogere, obstringere,
ἐξορκῶ τινα *to take an oath of one, or to cause him to sweare.*
¶ Iurisiurandi alicui gratiam facere.
Iusiurandum vel sacramentum remittere, *to dispence with one for his othe, to release or discharge him of it.*
Sacramenti religione exsoluere,
Iuramentum nullum expetere.

Sacramento non tenere.
Perfidum dicere, *to Periure or forſweare.*
Sanctiſſimum ſacramentum violare.
εἰς τον ὅρκον ἁσεβεῖν.

to ſweate.

Sudare, conſudare.
Sudorem emittere, deſudare.
Circumſudare, Exſudare.
Sudat, manat ſudore.
Sudator, Sudatrix.
Sudoris plenus. *One that Sweated much.*
Oſſaque & artus perfundit toto pectore ſudor.
Tum toto corpore ſudor Liquescit.

to ſweepe the floore.

Scopare. σκάλλειν χορεν.
Verrere, expurgare pauimentum.
Operam omnem aranearum perdere, texturam improbam, telas, apud Plautum.

ſweete.

Suaue.	Dulce.
Lene.	Muſteum.
Mellitum.	Sacratum.
Mellis medulla.	
Meileum.	Mellifluum.

a ſweete-heart, vide *a Paramour.*

Swift, quick, Speedie, Actiue, Nimble.

Agilis.	Alacer.
Velox.	Pernix.
Citus.	Φερομαι ῥᾳ.
Celer.	Volucer.
Impiger.	

Ales adiectiuum.
Alite vectus equo.
Festinus. ταχύς.
Præpes. Celeripes.
Strenuus, Citatus. ὀξύς.
Aëripes, & per ſynereſin Aëripes, Alipes.
Veloſior Pegaſo.
Rapidus, Ocior accipitre.
Θασσων ἰρηξ.
Ceruum curſu incens.
Fugax pro maxime celeri & veloci.
Cicero poſuit in epiſtolis. & Virg. in ro.
Volucri meare curſu, Sol de Tigride Primum pigere fluente.

Swiftneſſe, Quickneſſe, Speedineſſe.

Agilitas.	Velocitas.
Pernicitas,	Celeritas.
Alacritas.	Leuitas.

a Swil-boule, vide *Drunkarde.*

a Swine, vide *Hogge.*
a wilde Swine, vide *Bore.*

a Sworde.

Gladius. Enſis. ξιφος.
Framea vel phramea.
Telum, apud Virg. & alios.
Ferrum pro gladio frequens, vtpote materia rei confectæ.
Machera. Romphæa. *A two hand ſword.*
Mucro, per Synecdochē, vt ex parte totum intelligamus.
Spatha, Spathula
Parazonium, *a Ryding ſword.*
Acinacis, pēnultima correpta, apud Horat. & D. Hieron, pro gladio vſurpatum eſt Perſico, ſeu potius Medico, Turcæ Cimiterram vocant enſem.
Harpe, apud Lucre, pro enſe falcato

to Draw the ſword.

Diſtringere enſem, Mucronem.
Vagina eripere ferrum.
Vagina diripit enſem.
Stringere gladium.
Enſem exigere Gladum, nudare.
Petere ferro, Enſe, gladio.
Exercere, Euaginare, vel rectius diſtringere, educere.
ἕλκειν τὸξίφος.

a Sword.

to gird his ſworde.

Balteo ſe cingere.
Enſe latus cingere.
Præcingitur enſe viator.
Lateri enſem accommodare, Aptare, Subligare.
Subijcere latus, gladio Latus enſe cingere. Vincere.
Reuincere, Acuto cingi enſe.

to put the ſword in the ſheath or ſcabert.

Gladium condere, recondere in Vaginam.
Enſem recludere.
Aptare enſem vagina.
Vagina caua fulgentem recondit enſem.

T

a Table.

Tabula. Tabella. Menſa.
Menſula, Quadra, vt Aliena viuere quadra.
Menſas ſtruere, inſtruere, extruere.

Ponere.	Apponere.
Remouere.	Negare.
Retinere.	Euertere.
Repellere.	Compellere.
Auferre.	

Menſis ponere imponere, remouere, diſcumbere, adeſſe ſurgere, conſurgere.
Reddere menſæ tempora.

a Table-gueſt, a ſmell-feaſt, vide *Gueſt.*

a paire of Tables for to play at dice.

Abacus.	Alueus.
Alueolus.	Fritillus.

Pyrgus, apud Horatium.
Turricola. Orca.
Tabula luſoria.

to Take away or from, to Leaue nothing.

Auferre.	Demere.
Adimere.	Eripere.
Eximere.	Dirimere.
Diripere.	Surripere.
Præripere.	Subducere.
Sublegare.	Priuare.
Spoliare.	Fraudare.
Expoliare.	Orbare.
Viduare.	Suſtollere.
Detrahere.	Subtrahere.
Extorquere.	Detorquere.
Furari.	Prędari.

Nihil reliquum facere, elegantèr, pro relinquere nihil.
μηδὲν καταλείπειν.
Omnia auferre vel cum puluiſculo, vt habet prouerbium.
Tollere funditus, *to leaue nothing.*

to Take his breath, vide *breath.*

to take greeuouſly.

Ægrè, Ægerrimè, Indignè, Grauiter, Grauatim, Moleſtè, Iniquè, Acerbè, Iracunde ferre.
συσχραυειν.
Durius, impatienter, maleferre.

Indignari cum accuſatiuo, pro Indigne ferre vel iraſci, Cicero.
Cicero præter modum doluit mortua filia.

I take it to be ſo, or I thinke ſo.

Mihi videre videor.
φαίνεταί μοι.
Sic equidem ducebam animo. Virg.
Facile adducor vt credam.
ὡς γ' ἐμοὶ δοκεῖ Mihi videtur.
ſuſpicor. Mihi fit veriſimile.
Induco animum.
Tangit animum meum ſuſpitio.
In anxia purgatione leuem cõcipio ſuſpitiunculam.

to Take in hand, vide *to begin.*

to Take on him the office or charge, vide *to Vndertake weightie matters.*

charge &c.

to Take patiently, vide *to be patient.*

take heede.

Caue, vide, ſtud um adhibe, Conſilio vtere, diligenter animaduerte, aduerte, atiende quam diligenter potes.

taken with beautie.

Specie capitur adoleſcentia, oblectatur, gaudet, lætatur.
Speciem amant adoleſcentes.

to talke, vide *to ſpeake.*

to talke or commune with one, to debate of matters together.

Loqui primarium, cum datiuo.
Alloqui, cum accuſatiuo.
Communicare. Conferre.
Commemorare. Sermocinari.
Colloqui. Confabulari.
Commentari. Agere.
Verba facere. Sermonem habere.
Affari. Compellare.
πρὸς τινὰ προσφωνεῖν.
Conuenire, cum accuſatiuo, *to go ſee, to ſpeake vvith.*
Ioannem de hac re conuenlam.
Volo te paucis vel tribus verbis, ſub audi, alloqui.

a talke, a ſpeach, a Language, a worde.

Sermo. λόγος.
Locutio. Eloquutio. Verbum.
Homilia. Eloquium.
Idioma, locutionis proprietas.
Lingua, pro eodem frequens, quemadmodum Græcis φωνή.

a common talke, vide *Rumor.*

tallowe of beaſts.

Seuum. Sepum., στέαρ.
Sebum ſcribunt aliqui.
Hinc candela ſepacea ſeu ſebacas. *A Tallow candle.*
Et candelas ſeruare, ſebare, vel ſeparare, apud Colu. *to make tallow candles.*
Et apud Plaut. Vulcanum in cornu gerere, id eſt, candelam, *to beare light in a lanterne.*

to make tame, to ſubdue or bring vnder.

Domare. Domitare.
Debellare ſuperbos.
Δαμάζειν.
Frenare. Subjicere.
Subigere. Subiugare.
Subimperium mittere.

Coërcere.

Coërcere. Reprimere.
Vide subdius.

a Tanner, a Currior.

Cerdo. σκυτεύς.
Coriarius. Byrseus. Βυρσεύς.
Alutarius.

Tapestrie or hangings.

Tapeta seu potius Tapetes.
Tapes. Plaga. Plagula.
Legimus etiam Taperia.
Textilis pictura.
Peristromata. Stromata.
Panni auro intertexta.
Peripetasmata.
Amphimala. Amphitapa.
Aulea. αὐλαία.
Vestes cortinæ stragulatæ, variegatæ, versicolores, belluatæ, apud Varro. hoc est diuersis belluarum figuris depictæ.
Textile stragulum magnificis operibus pictum & plenum artis argentum.

a Tap, a Cocke, a Spigot, a Spoute.

Epistomium, Spina, Ducillus, Fistula, Collabus, σύριγξ.
Tubus, Cuius diminutiuum est. Tubullus.
Vinum, ceruisiam educere, promere, *to Tappe.*
Depromere, vinum mouere. Hora.

to Tarry, to Pause, to Stay.

Manere. μένειν.
Expectare. ὑπομένειν.
Opperiri. προσδέχεσθαι
Percunctari. Terent.
Percunctatum ibo ad portam quo ad se recipiat.
Prestolari, omnia cum accusatiuo construuntur. Cicero postremum præstolor etiam datiuo iunxit.
Restare. Restitare.
Tardare. Resistere.
Cunctari. Demorari.
Intermittere. Intercipere.
Interrumpere. Cessare.
Tardescere. Desinere.
Desistere. Morari.
Moram interponere, facere, inferre.
Herere. Sistere.
Omittere.

I will not Tarry, I wil come by and by, Quickly or shortly.

Non cunctabor, nõ morabor diutius
Aduentum non differam, non prorogabo.
Subitò inopinatò, propediem nos visurus es.
Nouo ineunte anno.
Ineunte vere, prima hirundine aduolabo, Dabitur tibi copia nostri, Virgilius.
Hyeme proxima, hyeme extrema videbit nos Roma.
Londinum. Oxonia.
Cum se remiserit hyemis rigor, cum ciconiis & hyrundinibus euolabo.
Aduentum maturabimus.
Ocyus præsentiam nostrã visurus es
Propediem te inuisam.
℈ Maturabo reditum.
Iam iam adero.
Mox redituri us.
Continuò hic ero.

Tarry a litle, vide *Stand still.*

to doe or end his Taske, to dispatch his busines.

Pensum persoluere, absoluere.
Pensum conficere, Plaut.
Pensum meũ quod datũ est confeci.
Peragere laboris pensum.
Opus iustum vel operas reddere.
Implere.

Implere, peragere partes suas.
Iusta præbere, reddere.
Iusta operum peragere.
¶ Plena opera.
Iusta pluraliter.
Opera constituta, debita, consueta, Apud Columel.

to Taste, to Smacke, to Proue.

Libare. Delibare.
Gustare. Degustare.
Pitissare, apud Terentium.
Carptim, leuiter, ac velut obiter degustare.
Admouere labra poculis.
Primoribus labiis degustare, tãgere.
A limine salutare.
Summo digito & quasi per Indicem tangere, Iustinianus.
Vt canis è Nilo degustare.
Per transennam inspicere.
Extremis digitis attingere.
Ex transcursu dicere, velut degustandi causa.
ἐκ παρόδου γεύσασθαι ὥσπερ χυλοῦ.

to taxe, vide *to Cesse.*

a tayler, a Botcher, a Cobler.

Sarcinator. Sartor.
Cerdo. ῥάπτης.
Vestiarius, qui vestes vendit & resicit, Pannicularius.
Vetcramentarius sutor, *A Cobler or Botcher, and* Suppactor *a Souter or Cobler.*

to teach, to Informe, to Instruct.

Docere. παιδεύειν.
Instituere. Erudire.
Edocere. Condocere.
Educare. Dogmatizare.
Instruere. Imbuere.
Fingere ingenium rude, animos puriles iuuentutem filium, proinformare,
Literis ornare.
Condocefacere, apud Cic. Tusc. 3.
Tradere pro docere.
Præceptiones & institutiones tradere.
Profiteri aliquem, artes ingenuas, pro docere, scire.
Pueri pectus præceptis formare, Hor. Formare mores.
Ætatem puerilem ad artes, ad humanitatem informare, Cic.
Artium vias iuuentuti tradere.
Tradere vias disciplinarum discendarum, scientiam.
Puerorum rudem & ad omnia sequacem animum ad optima quæque perducere.
Puerorum ingenia literis excolere.
Iuuentutem & fideliter & accuratè, tam literis bonis, quàm rectis moribus expolire.
Pectus rectis moribus instruere.
Cathechizare, in epistolis Paulinis propriè.
Instruere mysteria religionis, tradere.

to teare in peeces, vide *to Rente.*

to weepe with teares, vide *to Weepe.*

to tell, to Shewe, to Declare, vide *Rehearse.*

a tel-tale, a Blab.

Homo futilis. Leuis.
Rimarum plenus.
Omnia ferens sub auras.
Hac illac que perfluens.
τετριμμένος πίθος, hoc est, Dolium pertusum.
Incontinentis linguæ.

Parmeno

Parmeno Terentianus.
E perforato qui biberit poculo.
Meliacum nauigium.
τὸ μιλιακὸν πλοῖον.
Laterna punica.
Cribro infidelior.
Laterna magis pellucidus.
Dolio pertuso incontinentior, vt habent prouerbia.

to tell all things abroad.

Dicta eliminare, apud Horatium in epist. pro extra limen efferre, renunciare.
Facta tegenda loqui. Tibul.
Fons estutire, Teren. *Vide to publish.*

tellus.

Dic. Dice, apud Comicos.
Cedo, imperatiuum, pro dic, apud Comicos.
εἰπέ. λέγε. Refer.
Dare, pro dicere, apud Virg.
Iste Deus quis sit da Tityre nobis, id est, dic, Memora.

tempestuous and troublous weather.

Venti. Procellæ.
Importunissimi venti perpetuo spiritu ex aduerso flantes.
Fulmina. Fulgura ardantia.
Tempestates. Turbines.
Intemperies. Nimbus.
Grandines,
χάλαζα, κλυδὼν.
Cœlum admodum ingratum.
Cœlum turbidum.
Hyems pro tempestate ponitur.

tempestuous stormes on the sea.

Æstus, commotio maris.
Mare turbidum, feruens, æstuans, sæuum, fluctuans validè, vehementer.
Procellosum mare, turgidum, inuaiescente, Æolo, exurgentibus subinde vndarum molibus.
Ærumnosum salum Cic. vocat.
Vndas, fretum, quum venti & vndæ intumescunt, ratis mediis vrgetur in fluctibus æquoreis titubas quas satur procellis.
Rapidis æuit feruoribus æquor.
Mare tumultuosum, ventosum, vndosum, vndabundum, tempestuosum, horrisonum, naufragium minitans ventis commotum, iratum, feruidum, agitatum.

to appease a tempest.

Componere, tranquillum reddere tempestuosum sæui maris impetum.
Lenire tempestatem.
Tumida placare æquora.
Æoliis ventis, tumidisque imperare procellis.
Liberare à turbine irati æquoris.

a temple or a Church.

Templum.	Delubrum.
Basilica.	Phanum.
Ædes.	Sacra.
Tabernaculum.	Sacellum.

a tente, a Pauilion.

Tentorium.	αὐλὶς.
Papilio.	Statiua.
Tabernaculum.	σκηνὴ.

Nomine quoq; pellium in sacris tentoria castrensia designãtur, in prophetia Abacuc Turbabuntur pelles terræ Madian.
Castra pluraliter.
Domus portatilis.

a tent to put in a wound.

Penicillus vulnerarius, quo vulnera stipantur.
Peniculus.
Turunda à Catone ponitur pro lineamento ex filis, quod in hulcera immittitur.

Lemnis-

Lemniſcum, apud Celſum, pro linamento oleo vel vnguento illito.
Epithema.
Linamentum.
Linteolum, lineus panniculus.
Baſilicon, apud Celſum pro eodem μεταξις linteolum illud concerptu quod vulneribus inditur ad extrahendam purulentiam ac ſaniam, ſupputatione quum iam maturuerit ferro reſciſſa.

Thankefulneſſe.

Gratitudo.
Gratiarum actio.
Gratia. Animus memor.
Gratia animi, beneuolentia.
Memoria, voluntas grata in aliquem

to giue Thankes.

Habere gratiam vel, gratias, eſt animo, mentem ſcilicet animūq; habere memorem accepti beneficii, quod Græcis eſt χάριτας ἔχειν.
Referre gratiam & gracias, eſt facto reſpondere, ſcilicet officiis, & ſatisfacere re ipſa beneficiis, & licet ſæpius capiatur in bonam, in malam tamen partem ponitur, vt maleficium reddere ſignificet.
Agere gratias dicimus, & rariſſimè gratiā verbis videlicet εὐχαριστεῖν, ὁμολογεῖσθαι χάριν.
Charites perſoluo tonanti.
Iungimus illi fere ſemper incredibiles, magnas, maximas, ſingulares, immenſas, ingentes, immarceſſibiles gratias.
Agere grates, poeticum magis quam oratorium.
¶ Cæterum acceptum ferre vel referre, tam in bono quam in malo, eſt habere pro accepto, fateri ſe accepiſſe.
προσλογίζεσθαι. προσίθεσθαι.
Gratias vel gratiam ſummam, ſolidā grandem inire.

to be Thankefull.

Reponere merita.
Gratias agere, habere alicui.
Compenſare, Repenſare.
Remunerare beneficium bene merenti.
Clauo trabali beneficia ſua affigere.
Meritas agere grates.
ἄτιτα φορεῖσθαι.
Gratias dignas pendere.
Penſare, reddere beneficium.
Gratiam remetiri.
Parem eſſe beneficiis acceptis.
Reſpondere meritis beneficiis.
Perſoluere, ſoluere benefium.
Operam benignè compenſare.
Alicuius erga ſe beneuolentiam ſingularibus accipere officiis.
Officium officio penſare.
Fricantem refricare.
τὸν ξύοντα αἰπίξυειν.
Beneficium acceptum ampliter repenſare. Mutuam officii vicem rependere. ἀντιπελαργεῖν.
Terentius Phor. Fœneratum iſthuc beneficium tibi pulchrè dices, id eſt, cum lucro redditum conduplicatum.
Benefactis penſare oblatum obſequium.

That, or As.

Vt. ἵνα.
Quatenus. Quod.

a Theefe.

Fur. φώρ.
Suppillator. Cleptes.
Trium literarum homo.
Homo manibus aduncis & picaciſſimis. ἀγκυλοχείλης.
Fele rapacior. Rapax.
λωποδύτης. Dietarius.
Larus, Harpya prouerb.
Vulturius, apud Plaut.
Inhians prædæ.
Qui vncis eſt vnguibus.
Lauernio. Furax. Theeuiſh.

Felis

Felis tarreſſa. Vertes.
Manticulator, apud Feſt.
Trifur, è gabalo lapſus. *aVV aghalter*
Latro Prædo. Raptor.
Prædator. Pirata.

Therefore, for that cauſe.

Proin. Proinde. Ergo.
Ideo. Igitur. Idcirco.
Itaque. Ea de cauſa.
Illius negocii gratia.
τουτ ἕνεκα
Ea propter, & propterea.
Eam ob rem & res.
Ea gratia. Ea de re.
Ea ex re
Eo & in hoc, in ſtructura orationis.
Hac de cauſa, his cauſis addacti. *Here.*
fore.

to Thicken or make Thicke.

Denſare. Condenſare.
Cogere. Virg. *Frigore mella co-*
git hyems.
Conſtipare. Spiſſare.
Inſpiſſare. Conſpiſſare.

Thicke, hard, cloſed together.

Denſus. Frequens. πυκνός.
Confertus. Confertiſſima turba.
Condenſus. Spiſſus.
Craſſus. παχὺς.
Opacus & obſcurus ad vmbram ve-
rius referuntur.

to thinke, to Eſteeme, to Suppoſe.

Inclinare. Cenſere.
Putare.
Exiſtimare. Coniicere.
Coniecturare. Coniecturam facere.
Cogitare. Autumare.
Ducere. Credere.
Arbitrari. Suſpicari.
Reri. *Vide to ſuppoſe.*

as I Thinke.

Vt reor, exiſtimo.
Vt mihi videtur.
Vt arbitror. ὡς νομίζομαι.
Vt ego quidem ſencio, autumo.
Meo iudicio.
Mea ſententio.
Opinione mea.
ἐμοὶ δοκεῖ.
Niſi me animus fallit *Vnleſſe, or except I be deceiued.*
Quantum mihi videre videor.
Quantum indiciis colligere poſſum.
Quantum meæ exiſtimationi ac iudi-
cio videtur.
Quantum ego ratione & ingenio cõ-
ſequi poſſum.

to Thi[illegible]pon, vide to Muſe.

Thinne, vide Slender.

Leane.

to quech to ſtanch Thirſt.

Sitim compeſcere deponere, pellere.
Tollere explere.
Releuare, Siſtere, Sedare, extinguere,
expellere.
Sitis ſorbet ora.
Arentem leuare vnda ſitim.

to be Thirſtie or Drie.

Sitire Situm pati, ferre, tollerare. Diſ-
ferre.
Siti conſumi, obrui auida ſiti.

to Threaſh.

Frumenta pertici, excutere.
Triturare. ἀλοᾶν.
Greſſibus exterere.
Spicas fuſtibus tundere, Colum.
Flagellare meſſem perticis Plin.

to threaten.

Minari. ἀπειλεῖν.
Assidere iactare minas.
Minitari. Comminari.
Fulminare minis.
Promittere, apud Virg.
Intentare mortem. Virg.
Interminari.
Maximas intentare minas.
Intonare minis & verberibus.

a thriftie childe.

to thrust, vide *to Foyne.*

to thrust, or to cast downe.

Deuoluere. Detrudere.
Deiicere. ῥιπτεῖν.
Deturbare è sublimi.
De sublimi ad ima rotare.
Præcipitare.

to thrust or Put out.

Elidere. Protrudere,
Liu. Pellere foras, Extrudere,
Protrudere, Obtrudere,
Explodere, Expellere, *Vide to Driue out, &c,*

to thunder.

Tonitruare, Tonare, intonare, super intonare.
Mouere tonitrua Tonitrua matutina ventum significant imbrem meridiana,
Tonitrus, Tonitruum, Tonitru indeclinabile, *Thunder,*
Magnus ab æthereo personat axe fragor,
Iupiter strepitu exterruit orbem
Magno miscetur murmure cœlum,
Tonitru cietur aer, cœlum.
Tonitru tremiscunt ardua terrarum
Intonant poli,
Pater omnipotens ab alto cœlo intonuit,

to tie to, Binde.

Vincire, Ligari,
Reuincire post tergum brachia,
Iniicere vinculis,
Fortibus, nexibus, vel loris constringere.
Grauibus coercere vinculis,
δεσμεῖν, Innectere pedicas,
Compedes iniicere, *to Fetter, or giue Fetters.*
Adhibere vincula,
ἐμπεδεῖν, Indere compedes, cathenas captiuis,
Compedibus vincire,
Innectere manicas,
Astringere arctius, fortius, fortiter, *Vide to Hang vp,*

to till the ground, vide *to Eare.*

time or season.

Tempus. χρόνος.
Hora apud D, Paulum,
Tempestas, apud historiographos.
Curriculum, apud Virg,
Otium pro tempore,
Non fuit mihi otium. *I had no leasure,*
AEuum, αἰὼν. pro tempore longo, sicut sęculum, & ætas, Vt nostri sæculi mores, nostra ætate.
Dies pro temporis cursu, apud Ciceronem.

in good time vide *season.*

the time will trie.

Tempus docebit.
Exitus rei probabit.
Tempus omnia retegens patefaciet,
Exitus acta probabit,

in good time or season.

Maturè, Tempestiuè,
Opportunè, Per tempus,
In tempore,

to obſerue the Time, to take heede how hee ſpendeth or beſtoweth his time.

Habere rationem temporis.
Summa cum vtilitate noſtra diem condere. Plin.
Non ſinere tempus ſine fruge, fructuque dilabi, effluere.
Rectè otia ponere.
Rectè ætatem ducere.
Temporis enim ſumptus (vt inquit Philoſophus) parciſſimus eſt.
Tempus redimere, eſt melius collocare, quod malis ſtudijs hactenus tritum eſt.

to waſte or to ſpende Time vainely.

Bonas horas malè collocare.
Ouo & literis abuti.
Frustra tempus conterere.
Sympoſijs bonas horas malè perdere.
Tempus alea terere.
Conferre tempus in aleam. Plin. *Vide to ſpend the Day in vaine.*

to paſſe the time.

Tempus, diem deducere, tranſigere, traducere, trahere, extrahere.
Tempus terere, conſumere, conterere.
Otium terere, agere.
Dies vitæ, ætatem decurrere, conſumere.
Diem conficere ſermone longo, Plaut.
Ducere horas, Virg.
Eximere diem dicendo, Cic.
Condere ſoles, apud Virgilium.
Conſumere longos ſoles, apud Per.
Ducere, proterere tempus.
Noctes fabulis iucundiſſimis citra tædium transmittere.
Extendere noctem colloquijs, ſermonibus.
Iucundiſſimis ſermonibus noxducebatur, Plin.
Placidæ traducere otia vitæ.
Conſumere, traducere ævum, vitam.
Ferias agere amœniſſimas.
Ineptijs, nævijs bonas horas malè conterere.
Temporis tædium lectione fugare, pellere, leuare, releuare.
Fabellis tempus, diem fallere.
Suffurari tempus quis dicitur, quod rebus neceſſarijs ſuccidit.

the time weareth or paſſeth awvy.

Fluxum tempus elabitur.
Ætas auolat, defluet, effluit ætas.
Fallunt anni.
Labuntur anni tempora.
Tempus præterit, fugit.
It dies, apud Plaut. præterit.
Eximitur dies me gaudente. Plin.
Tempus aſſiduo rapitur curſu.
Cedit dies, apud Ciceronem.
Abeunt, euaneſcunt præcipiti lapſu, intermoriuntur tempora.
Truditur dies die, apud Horat.
Cito pede labitur ætas.
Tempora Labuntur, tacitiſque ſeneſcimus annis.
Fallit tempus, id eſt, citò præterit nunquam reuocabile.
Dies abit inſtar euntis, currentis vel fluentis aquæ.
Humanæ labuntur tempora vitæ, atque anni properant.
Labitur occulte, fallitque volubilis ætas.

at this time, in this world, or as the world goeth now.

Impræsentiarum, Nunc,
Hac tempestate, Hoc.
In præsens,
Hoc temporis curriculo,
Hoc sæculo, Hoc tempore,
Hac hominum ætate, Hodie,

at the very same Time.

Eadem tempestate.
Sub idem tempus,
Per idem tempus,

the time weareth away all things.

Differendo, intercedentibus diebus vel mensibus res dicitur elãguescere, intermori,
Euanescere,
Venire in obliuionem res dicitur, cui tempus inducet obliuionem,
Tempore ipso vanescere, apud tacitum, Et prouerbium, Dies adimit ægritudinẽ, tempus enim omnia lenit & emollit: hinc doloris medicus tempus vulgo dicitur,
Non est dolor tantus quem temporis longinquitas non mitiget, tandẽq; adimat: imo reuu sum pectore,
Multis præterea rebus medetur tempus, quas nulla vi possis emandare.
Et Euripides χρόνῳ μαλαξεται.
Tempus dolorem leniet,
Videmus opiniones vanas, fictasque diuturnitate exrabuisse,

in the meane time or season.

Interim, Interea,
Interea temporis, Ieci,
Interdum, Obiter. In transitu.
Interim dum, μεταξὺ

in Times past, or of Late.

Diebus proximè exactis,
Longo ab æuo,
In diebus seu mensibus prioribus,
πάλαι, Hoc longis intercedit annis,
Diebus iamdudum, nuperrimè elapsis, præteritis,

in old Time.

Maiorum nostrorum ętate, tempestate, temporibus, quo sęculo maiores nostri vixerunt, annis præcedentibus, præteritis, præterlapsis,

out of time.

Inopportunè, intempestiuè, importunè, insolitè, inopinatõ, inopinanter, inopinatè

as time will serue.

Tempori cedere, necessitati parere, rationem temporis habere, consulere temporibus, conformare se ad temporis rationem, consilia & actiones tempore moderari, pro temporum statu & suscipere & deponere, ita se gerere, vt præcipere tempus videatur, vt temporis ratio ferat ac postulet,
Quasi ducem in rebus agendis, & cõsiliarium habere tempus

in time to come.

Apud posteros, in posterum, in posterũ ætatem, æuo sequuti. *Vide hereafter.*

timerous, vide *Fearefull.*

tyrannie, Crueltie.

Tyrannis.
Iugum durissimum,
Seruitus plusquam misera.
Phalaridis imperium,

to exercise tyrannie.

Tyrannidem exercere,
Pharaonica sæuitia opprimere,
Subditos tyrannide fatigare, deprimere,
Omnium hominum sęuitiam improbitatemque supergredi.

tyred, vide *Weary.*

to and fro, vide *Hither.*

and thither.

Toade-

Toadestooles, Mushrumps.

Asparagus, ἀσπάραγος,
Cornuda, Fungus,
Boletus, βωλίτις,
Tubera & tuberes.

Together.

Simul. ἅμα. Vnà. Pariter.
Insimul, med. correp.
Coiunctè seu coniunctim.

Toyes, trifles, vide *Foolishnesse.*

Tokens, Markes, or Signes.

Signa. δείγματα.
Indicia. Argumenta.
Monumenta. Interfignia.
Documenta. Specimina.
Notæ Vestigia.
Symbola. σύμβολα.

a Tole-gatherer, vide *Customer.*

a paire of Tonges, or Pincers.

Pruniceps, Forfex igniaria.
Furcilla conquinaria. πυρσλάβιον.
Tenella, barbara dictio est, seu potius Gallica.

an ill tongue, or a Rayling tongue.

Lingua virulenta, bisulca.
Mordax. Maledica.
Contumeliosa. Virg.
Aspidis morsus.
Venenum detractionis spirans, & apud Iuuen. Lingua mali pars pessima serui.

a childrens playing Toppe.

Trochus, Trochulus, Turbo.
Trocho lude aleas fuge.
Turbinem volucre, Trochum agitare circumuerti, ambire

the Toppe or highest part.

Æditior locus. Fastigium.
Culmen. Cacumen.
Vertex, metaph.
Supercilium. Summitas.
Verruca, metaph.
Altitudo. Extremitas.
ὕψος. ἄκρα.
Apex. Iugum.
Præcipicium. Ardua terrarum.
Sublimitas Celsitudo.
Specula. Iuga montis.

from the Toppe to the toe, vide *from the beginning to the end.*

a Torch.

Teda. Fax. Luminare.
πυρσὸς. Funale.
Facula. *A firebrand.*
Lampedion. *Vide a Lampe.*

Torch-bearers.

¶ Deduci, δαδοῦχοι, Tediferi, faculanij, Cerofer arij.

to Torment, vide *to punish.*

a Touchstone.

Lapis Heraclius, penul, prod.
Lapis Lydius, Index, Latinè.
βασανος. Cuius attritu fabri aurum vel argentum explorant, verumne sit an adulterinum.

a Torrent, a swift running streame falling from the hilles.

Torrens tis m. g. Torrens, entior, entissimus.

Torrentia flumina,
Rapidus montano flumine torrens
sternit agros,
Strenit sata læta boumque labores,
Ruunt de montibus amnes

it toucheth you very neere,
vide *it is your Part.*

a Towne or Citty.

Oppidum, Oppidulum,
Ciuitas. πολις,
Vrbs, qua Roma propriè dicta est voce, ad alias ciuitates modo detorta est,
Castellum, κώμη,

to vndo, or spoyle a Towne,
vide *to Destroy.*

Trace, vide *Footsteps.*

a Trade or manner of Life.

Vitæ institutum,
Vjuendi ratio, modus, forma.
Formula, Mores,
Exercitium, Studium,
ὑπηδεύσις. ὑπτέδευμα,
Recta, optima morum compositio,
Vide supra Occupation,

to Traffique, to exercise the trade of Marchandize.

Negotiari, πραγματεύεσθαι,
Exercere, tractare commercia mutua negotiationem ἐμπορεύεσθαι,
Inire commercia, Mercari,
Mercaturam exercere, vel mercatum
Facere mercaturam, apud Cicer, & Plaut, pro exercere, ἐμπολεῖν.
Agere mercatum, negotiationem,
ἀγοραζειν ποιειν,
Mercimonijs faciundis rem augere,
Vide to Vse,

Transitorie, or not long during, of no long continuance

Momentaneum, ὀλιγοχρόνιον,
Transitorium, Caducum,
Fluxum, fragile. Sal. Diuitiarum & formæ gloria, fluxa & fragilis habetur.
Temporarium. Temporaneum,
Instabile. Ruiturum.
Fugax. Labile.
Iamiam periturum.
Mobile. Interciturum.
Interiturum. Occasurum.
Intermoriturum.
In obliuionem venturum.
Paruo tempore duraturum.
Omnium enim rerum vicissitudo est & omnia orta occidunt.
Ætati, annis cedere.
Ætatem ferre non posse.
Diu seruari non posse, qualia sunt vina nonnulla, quæ dicuntur fugientia.
Et mala Persica, Plin, vocat fugacia quod durabilia non sunt, decerpta quæ facillimè corrumpantur.

to Translate, vide *to Change.*

Trappes, Ginnes, Snares, or Wiles.

Laquei dolosi. Tendiculæ.
Insidiæ. ὑπβολαι.
Pedicæ. Retia.
Fallaciæ. Offuciæ.
Tricæ. Irritamenta.
Casses arcti, i. Technæ.
Clandestinæ insidiæ. Transennæ.
Obsidiæ, apud Collumel Plaut.
Durateus equus, prouerb.
Δόρειος ἵππος.
Decipulaæ, & Decipulum neut. gen.
Furta, apud Ouid.

To Trauell or Labour in vaine, to loose his labor.

Perdere

Perdere operam & impensam.
Inanem operàm sumere, suscipere.
Studio exerceri inani.
Frustra laborare, conari.
Capere, pati, subire laborem inanem
In cassum sudare.
Arenam numerare, metiri.
Arenæ semina mandare.
Arare littus.
Aerem verberare.
Operæ iacturam facere.
In pertusum ingerere dolium, apud Plaut.
Studium male collocatum iri dum video.
Ludere operam.
Austrum percellere.
Penelopes telum retexere.
πηνελωπὸς ἰστὸν ἀναλύειν.
In qua scribere, apud Catul.
Delphinum cauda ligare.
δελφῖνα φορὸς τὸ ἔργῶν δεῖν
Scopas dissoluere.
Rem prorsus inutilem efficere.
Nebulas aduerberare.
Piscari in aere.
Aquam in mortario tundere.
Caluum vellere.
Lauare corauum, laterem.
Ignem dissecare,
Æthiopem dealbare, lauare.
Isthmum perfodere.
Reti ventos venari,
Aquam cribro haurire. & id genus permulta alia, *to labour, & supra to labour in vaine.*

to trauell, or be in labour of Childe.

Parturire, Parere, Dare, Edere partus
Soluere molliter partus, liberos suos
Producere, in lucem dare,
Educere fœtus. Reddere ventris onus
Ponere ventris onus
Ferre partus. Reddere semina conceptà, vteri pignus.

to trauell before the time, or to bring forth young before it be perfect, in beaste we say, to cast their young.

Immaturum fœtum edere.
Abortire. Abortum parere.
Abortare pro eodem, apud Iul. Fir.
Arborior, eris, vel iris.
Abortiuũ, abortũ facere ἐκπιλεῶσαι
¶ Abigere partum medicamentis.
ἐκπιπλῆν, eijcere infantem in vtero enectum.
Coactè conceptum à se subire, Suetõ.
¶ Fœtum corrumpere.
Et apud Phoclydem, φθεῖρειν ἔμβρυον, ἔμβρυον ἐνδοθι γαστρός.
In vtero fœtum corrumpere.
¶ Vitia contrahere abortiua, apud Solin.

an expert or great Trauellour.

Qui plura loca calcauit, quàm vllus mulio perpetuarius, apud Sen.
Multum terris iactatus & alto, apud Virg.
Qui orbẽ peragrauit, omnia emẽsus.
Quique mari multũ, multumq; laborum fluctibus & bellis tulerit. Vir.
Rebus euariantibus iactatus & agitatus.

a Treasure.

Gaza, persica dictio.
Thesaurus θησαυρὸς Græcè, quod repositus sit εἰς αὔριον, i. in crastinum.
Diuitiæ reconditæ, repositæ.
Fiscus. Aerarium sanctius.
Peculium authore Celso pro ea patrimonij parte ponitur quam quis innumerato & ad casus repentinos repositum habet, vt refert Alciatus.
Gazophylacium, vel Entheca gazæ, id est. thesauri repositorium, Thesaurarium August. vocat.

the Lord Treasurer.

Aerarii præfectus. Aerarius.
Arcarius, qua dictione Hieron, vtitur in lib, Esser,
Quæstor. ταμίας
Præpositus pecuniæ publicæ.
Aerarii curam habens.
Tribunus ærarius, Budæo dicitur.
Receptor generalis.
Coactores vocantur præterea, Quæstores seu collectarii.
Χρεοδιωτας.
Coactionem argentariam factitare, apud Suet, pro exercere quæstoris officium,

a Trencher.

Quadra, *A broad Trencher,*
Quadrula.
Mensa, & mensula diminutiuum, apud Virg. in. 7.
Orbis seu orbiculus mensarius, *A round Trencher,*
Discus idem.

a Trembling, vide *Quaking.*

a Trespasse, vide *Offence.*

Tribute, vide *Subsidie and custome*

to Trie, vide *to Attempt.*

Triflles, vide *Foolishnesse.*

Bables.

to Trimme, vide *to Beautifie.*

Trimly, Finely, Cunningly, Workmanly.

Adfabrè. Faberrimè,
Artificiosè, Eleganter,
Quàm optimè,
Scitè Scitissimè,

a Triuet.

Tripes, τρίπους. Cyrtapus,

to Triumph, to Bragge.

Agere triumphos, Triumphare,
Ouationem agere.
Dicere pæan, Dicere Io pæan,
Cantare triumphum, pæana,
¶ Et præpostere gloriantes dicuntur Prouerbio, Ante victoriam, encomien,
Ante congressum encomion vel epinicia sibi ipsis canere, & ante lentem augere ollam,

Trouble, vide *Heauinesse, and Free from trouble.*

Trouble of minde, vide *Madnesse.*

to Trouble himselfe, to put himselfe in great trouble.

Negotium sibi exhibere, facessere,
πολυπραγμονειν,
Multis se negotiis implicare.
Circa multa agere,
Capere molestiam,
Rebus nihil ad se pertinentibus implicari,
Omni se prægrauare molestia,
Molestis se inuoluere negotiis,
Sibi ipsi licium ac negotiorum materiam accersere, parare,
Sibi malum conciliare,
In cœlum expuere,
Facere quod in proprium recidat caput,
Aduersus stimulum calcitare,

Troublous vide *Grieuous, and a Pecce of Trouble.*

Throughly, vide *Wholly.*

a Truce.

Induciæ. Pax ſequeſtra.
Vacatio militiæ.
A bello, vel belli feriæ.
ἐκεχειρία ἀνοχή,
Pactitia pugni ceſſatio.

to make Truce with enemies.

Inducias paciſci, agere, facere, pangere, dicere, inducias bello date.
Condicere inducias, id eſt, ſtatuere, apud Iuſtin.
Aequis conditionibus inducias inire, Plin,
Ab armis fœdere intercedente quieſcere.
Peractis inductis.
Tempus inducianum cum Gallis exierat. Cæſar. *Vide League.*

True, one that ſayeth the truth.

Verax. Veriloquus.
Homo minimè vanus.
Veridicus Oracula loquens.
Verus pro veridico, apud Terent.

like to be True, or according to the Truth.

Veriſimilè, & è conuerſo.
Vetum ambage remota dedit.
Simile veri. ἐοικός.
Non veri diſſimile. Reuera.
Vero verius apparet.
Vero conſonum.
Non abhorrens à veritate.
Veritati coniunctum.
Haud abſurdum, ineptum, abſonum.
A vero, Similimum vero.
Durant veſtigia non languidæ fidei. Soli.
Fama nec à veri diſſidet illa fide.
Veri ſpeciem habens.
Idoneum, appoſitum, aptum ad perſuadendum. πιθανόν.

truely, Indeede.

Sanè. Certo certius.
Certè Certiſſime.
Habet omnes in ſe numeros veritatis
Certum vel certo ſcire.
Plane, Atqui.
Vere, ἀληθῶς. Verum.
Profecto. Vero verius.
Nil certius, apud Comicos.
Quouis oraculo Delphico certius.
Nimirum. Haud dubio.
Pro certo creditur,
Quinimo Revera.
Imo, Amen. Prorſum Vere.
Porro, Videlicet, Reipſa,
Etiam, Etiamnum,
Recte, ſane, ita vero,
Sane vero per ironiam,
Vtique, γέμην,
Dubio ſine, Næ, ναί,
¶ Confirmantis & obteſtantis formulæ, apud Comic, præcipue,
Ita me dii bene ament, ſuuent, apud Terent,
Peream, Diſpeream,
Ita Deum mihi propitium habeam,
Moriar, Emoriar, Male mihi ſit,
Ita viuam, apud Cic,

a Trumpet.

Tuba σάλπιγξ, Salpinx,
Cornu recuruum, Claſſicum,
Bucca vt ſcribit D, Hier, apud Hebræos tuba dicitur à quo Buccina diminutiuum, & buccinum in neutro genere, apud, Plin, κηρατίνη,
Concha pro buccina vel tuba, apud Virgilium & Horatium,
Aes pro tuba ex ære. apud Virg,
Signum, Signa canât apud Martialē.

to ſound the trumpet.

Clangere, κλάγγειν,
σαλπίζειν, Signum dare,
Datur lignum buccinæ, Cic,
Buccinare, Aere ciere vſros, Virg,
Clangore buccinæ militum animos confirmare,

to thruſt.

Fidere. Confidere. Niti Theſea fide.
Credere. Fidem habere,
Spemque fidemque locare.
Fretus ſum pro Fidem habeo.

truſt no bodie,

Nemini fides habenda eſt, nuſquam tuta fides. humanis mala eſt fiducia rebus, ſapientiæ & conſilii eſt, nemini res noſtras credere, committere, nemini plane confidere,
Nullius in fide omnia ſtatuere ponere, collocare.
Quis eſt quem tibi fidum præſtare poſſis, cuius incerta, dubia, infirma, fluxa fides non ſit?

truſtie, vide *Faithfull*,

I truſt, vide *I Hope*.

to ſpeake the truth.

Vetitatem exprimere, edicere, libera voce depromere, denuntiare, citra adulationem prodere.
ἀληθεύειν. Veritatem proloqui.
Verum dicere, eloqui, nec celare.
Auriculas teneras mordaci radere vero, apud Perſium.
Ad normam veritatis loqui, Bud.
Verum proferre.
Tanquam è plauſtro loqui.
ως ἐξ ἀμαξης λαλεῖν.
Dicere id quod res eſt.
Dicere rem ipſam, vt res eſt.
Veritati rerum geſtarum teſtimoniũ perhibere.
Veritatis iubare tanquam vaporem & nubeculam deprimere,
Folium recitare Sybillæ, apud Iuuen. id eſt, rem indubitatam, certam.
Oracula loqui.
ἐτύμως ἐρέειν κελεύει με θυμός, apud Homer.
Vt uerum dicam imperat meus ipſa.

to defend the truth.

Agere pro veritate,
Veritati ſubſcribere, ſuſtragari.
Veritatem propugnare,
Totis viribus verum tueri,
Veritati patrocinium totis niſibus præſtare,
Iugulum ſupponere pro veritate tuenda, vero tutando, fidei honore,
In fidem veri memorias accerſere ex antiquitate ſcriptorum,
Oppetere mortem pro veritate,

to couer, to cloake the truth.

Verborum coloribus veritatem obfuſcare,
Oratoriis fucis veritatem obducere,

a tumbe, vide *Graue*.

to tumble, to wallow to turne

Voluere, Volutare,
Peruoluere, Rotare,
Reuoluere, Euoluere,
Aduoluere, Deuoluere,
Superuoluere, Inuoluere,
Aduoluunt ingentes montibus ornos
Voluere rotam,
Saxa voluebant, inferebant.

a tumbler, vide *Dauncer*.

a tunne, a great veſſell.

Dolium, Cixos, Vas vinaria,
Cuppa, aliis per ſimplex p, ſcribitur,
Bacchar ſeu Baccharium,
Cadus, κάδος, Tina, Victor,
Vaſcularius, *A cooper*,

by turne, by courſe one after another, or one to an other.

Mutuo, Inter ſe, Alternatim, Alius

Alius alium, Alternè,
Vltro citroque & vltro citro,
Secum, πρὸς ἑαυτόν,
Viciſſitudine Viciſſim,
Inter nos agamus communiter,
Alternis vicibus,
Ad inuicem pro quo eruditiores ponuntur,
Ad alterutrum, Græce, πρὸς ἀλλήλους,
Inuicem, Quin, Ad hæc tertio pugnare inuicem oſtendit,

to take the turne of another, vide *to Supply the ſteed of another.*

a good turne, vide *Good.*

to do one a good turne, vide *Pleaſure & Benefit.*

one good turne requireth another.

Manus manum fricare prouerbialiter dicitur.
Manus manum lauare.
Gratia gratiam parare,
Mutuum muli ſcabere,
Fricantem refricare, id eſt genus alia permulta,

twelue.

Duodecim, Ter, quater, Bis, ſex, addiderat annos, ad duo luſtra, duos,

twilight, vide *Euening.*

in the twinkling of an eye, vide *Moment.*

V

a vagabond, a Runnegate, a wanderer, a Rogue.

Erro, onis, Errans.
πολυπλάνης. ἔκφορος,
Aberrans, Errabundus,
Vagans, Vagus,
Vagabundus, Multiuagus,
Palans, Circulator,
Panagæa Diana prouerb,
Inſtabilis, nulla certa ſede conſiſtens,
Pedem ſtabilem & domicilium certum non habens,
Toto vagari orbe,
Per medias vrbes agitur, ſaltuſque pergat Erro.

vaine or tranſitorie.

Vanus, Fragilis,
Verna idcertior aura,
Fluxus, Caducus,
Perfuſa gloria fuco,
Vmbralitis, Momentaneus,

in vaine.

In vanum, In Caſſum,
Fruſtra, Nequicquam,
Inaniter, Nequaquam,

vaine hope.

Spes fruſtrata, Vana, inanis, falſa, minime ſecunda, omnino aduerſa, auerſa,

valiant, vide *couragious*

to vanquiſh.

Cæſar Pompeium vicit, pugna fregit, prælio ſuperauit, acie vicit ſuperauit, fugauitque,
Copias eius profligauit, infugam coniecit, conuertit,
Victoria eſt potius, victoriam tulit, obtinuit, conſecutus eſt, adeptus eſt,

to vanquiſh with reaſons, vide *to Ouercome.*

vantage, vide *Gaine.*

to varie, or differ in words.

Pugnantia dicere, Non constare sibi,
διαφέρεσθαι ἑαυτῷ,
Non contentanea dicere,
Secum discrepare,

variable, vide *Inconstant.*

variance, vide *Discord.*

a vaut or an arch Roofe,

Cameratum, Concameratum,
Caminatum, Testudinatum,
Arcuatum, Fornicatum,
Fornicibus recuruum,
Testudineum. Arcuatum opus,
¶ Camera, testudo, Fornix,
Testium incuruatum, deuexum,

vehemently, vide *Much.*

to open a veine, vide *to Let blood.*

venim, vide *Poyson.*

verie much, vide *Much.*

vermillion, vide *Red colour.*

a verse or Meeter.

Carmen, Versus,
Oratio numerosa quod numeris constet, metro ligata, carminis legibus adstricta,
Metrum, μέτρον,
Numerus, Modus,
Modulus, Carmina, Musa,
Sermo in carminis leges ligatus numeris adstrictus,
Carmen siccum, exile, exangue, exuccum, nullum omnino Apollinis vestigium habens,
¶ Contra, Elegans venustum, versum quod artificioso & composito pede fertur, politum, lepidum, grandiloquum, suauiloquum, exultum, Maroneum.

to make verses or meeter.

Pede iuncto scribere,
Pangere, conficere, conscribere carmen.
Facere, dictare,
Carmen scribere, condere, ludere, ducere,
Versus fundere, canere, resonare,

vertue.

Virtuti omnia sunt subiecta, omnia sunt sub potestate ac ditione virtutis, rerum omnium regina virtus est, dominatur, vim regnat, summum ius habet, omnia regit, virtuti cuncta parent, cadunt, subiecta sunt humana omnia.
Virtus valet ad omnia, imperium habet in omnes res, omnia tenet possidet iure ac potestate sua, complectitur, quid est, quod assequi virtus non possit?
Virtus floret, valet, pollet, excellit, antecellit, præstat.

to vexe, to Molest, to Persecute.

Infestari, Infestare,
Affligere, Afflictare,
Cruciare, Molestare,
Macerare, Mactare,
Enecare, metaph. Defatigare.
Vrere, apud Terent.
Vexare, κατατορεῖν,
Lacessere, ἐλαύνειν,
Insequi, Quatere, Insultare,
Turbare, Fatigare,
Molestum esse, ἐνοχλεῖν,
Exagitare, Premere,
Persequi, ἐπιδιώκειν,
Vrgere πιέζειν,
Petulanter incessare,
Premere per securionibus,
Cogit me illud, That vexe me, Vide *to grieue and to Punish.*

A

a Vicar, vide *a Curate.*

Victorie.

Victoria. νίκη. Palma.
Trophæum. τρόπαιον.
Triumphus. Superior manus.

to haue or obtaine the Victorie, vide *to Ouercome, and Vanquish.*

to View, to consider diligently.

Contemplari, ad oculos & ad animum refertur.
Interius ac propius contemplari.
Altius perspicere, vel pensiculatè.
Penitissime spectare.
Propius intueri.
Ob cordis oculos ponere.
Animo intueri.
Penitus introspicere.
Silentium aperire, prouerbi
Omnes animi sensus velut quodam specillo pertentare.
Iudicii acrimonia.
Tanquam ad manum inspicere, introspicere, perspicere, attendere, rationem habere, considerare, expendere.
AEstimare à digitis primoribus, veluti leonem ab vnguibus.
Totum perlustrare, excutere.
Attentissime inspicere.
Ad hominum formam & figuram animum ferre. Cic.
Attentius, accuratiusq; considerare.
Penitus explorare.
Cominus oculis quamlibet curiosis collustrare.
A fronte atque à tergo.
ἄμα πρὸ σσο καὶ ὀπίσω.
Fixis oculis intueri. Ατενές ὁρᾶν
Habitare in vultu apud Cic. i. oculos nunquam dimouere vel deiicere, alicuius vultum contẽplando.

a Village.

Vicus. κώμη,
Pagus, Castellum.
Aliud significat villa, nempe domum extra vibem, pro prædio tamen subinde ponitur.
Municipium, *A freedome, a free citie or towne.*
Maior vicus est, qui vel vicus vel oppidum videri possit.
κωμαπόλις.

a Vine or Vineyard.

Vinea. Vinetum. Vitis.
Bacchi nemus. Arua felicia.
Nouelletum. Malleolus, *A young Vineyard.*
Bacchi Pampineis oneratæ vitibus vuę.

to Violate, or to Deflowre a Virgin or maiden.

Vitiare. Violare.
Corrumpere. διαφθείρειν. ἀδικεῖν. διαπαρθενεύειν.
Stupro contaminare.
Deuirginare, apud D. Hieron.
Pudicitiam imminuere virgini, apud Plaut.
Comprimere, corrumpere virginem.
Imminuere virginitatem.
Vitium, stupium offerre virgini, apud Cic.
Vitium addere pudicitiæ, Plaut.
Delibare virginitatem.
Soluere zonam virgineam, apud Catullum,
Deflorare apud Classicos non legi, sed perflorare. *To take away the flowver.*
Conficere virginem, apud Teren. pro fallere dictis.
Depudicare. *Vide Maid.*
¶ Compressio. Coitus.
Concubitus, Plaut.
Dulces amantium compressiunculæ. *The act or deede of lecherie.*

Violet

violet colour, vide *Purple.*

visions, vide *Dreames.*

to visite, to come to See.

Visere. Intisire,
Casulas non dedignari.
Lares reuisere subingredi.
Deflectere, subuertere ad aliquem.
Subire tectum vel domum.
Succedere tectis.

a visour, vide *Masking.*

an vmpire, vide *Arbitrour.*

vnable to studie

Infirmior, imbecillior est, infirmiore, tenuiore, imbecilliore valetudine & corpore est, infirmioribus viribus est, imbecillioris, infirmioris, tenuioris valetudinis est, quã vt studiorum laborem, graue studiorum onus ferre perferre, sustinere possit.

Minus habet virium, roboris, quam vt gudiorum labori par esse possit quam vt ferendo studiorum labores possit esse.

Valetudine vtitur imbecilla, infirma, sic vt labor studiorum eum facile possit opprimere.

Eam illi valetudinem, eas natura vires negauit, quas laborioſa studiorum tractatio, assidua literarum exercitatio, grauissima literarum studia postulant, requirunt, desiderant, exigunt.

Corporis, valetudinis, virium infirmitas, imbecillitas tenuitas facit, vt incumbere, quantum res possit, in studia non queat.

vnaduised, Rash.

Inconsideratus. Inops, expers consilij, rationis.
Improuidus. Præceps. Inconsultus.
Temerarius. Imprudens. Leuis.

vnadvisedly, vnwisely, Rashly.

Præcipitanter. Inconsideratè.
Propere. Temerè.
Properanter. Inconsulto.
Ex improuiso. De improuiso,
Improuiso. Repentino.
Repentè. De repentè.
Impremeditato. Ex inopinato.
Subito. Subitariè.
Imprudenter, Citra caulam.
Sine ratione. Sine causa.
Tumultuariè. Citra delectum.
Tumultuanter, αὐτοσχεδιάζω.
Neglectim & plusquam ex tempore.
In rugas contracta fronte.
Imparatè. Illotis manibus.
ἀνιπτοις χερσίν.

to doe a thing vnaduisedly.

Consilium in re præsenti capere.
Impręmeditate aliquid tractare.
In arena consilium capere, instar gladiatoris vt habet prouerb.
Et apud Senecam Consilium sub manu dicitur nasci.
Illotis pedibus quippiam aggredi.
Anabatarum more facere, i. clausis oculis, vt refert Alciatus, & non Andabatarum.
Facere ruditer, crasso modo.
Ex tempore, impræmeditato tumultuantur, raptim agere.
Deliberare cum præsenti.
Agere præcipitem.
αὐτοσχεδιάζειν. Mittere, Dilabi præcipitem, corpus è laxo.
Ferri, volui in præceps.

to vnbind, to Loose.

In mare, in æquor se perrumpere, effundere.
Præceps sese saltu in flumen dedit.
Præcipitare se in vndas, aquas.
Soluere. Expedire.
ἐκλύεσθαι. Enodare. Exoluere.

Leuare

Leuare cathenas, vincula. Virg.
Ligamenta, vincula dissoluere.

I am vncertaine, or in doubt.

Non satis mihi liquet.
Haud certus sum.
Habeo dubium ambiguum, anceps. incertum, ignotum, incognitum, suspensum.
Equidem ignoro.
Minus compertum habeo.
Parum mihi liquet.
Non equidem scio.
Cogitatu nequeo colligere vllo. *I cannot knowv it in any vvise.*
Parum constat. Clam me est.
Mihi dubium est.
Fugit, præterit, latet me.
Ne cogitatio quidem vlla hac de re in pectus meum ascendit, subijt animum, *I knowv nothing of it.*

vncertaine what to doe.

Ancipiti cura distrahor, iactor, vereor, animi pendeo, incertus animo sum, pendet animus inclinat huc, illuc fluctuat, iactatur, incertus est quid consilij captat, vtram me dem in partem ignoro.
Explicare consilium, expedire me ex hac deliberatione, exitú meæ cogitationis inuenire non possum, distrahunt me diuersa consilia.
In vtramque partem ita multa succurrunt, vt difficilis admodum sit. minimè expedita, minimè explicata, minime explorata, minime certa, per obscura, haud facilis aperta deliberatio.

vnchaste, vide *Lecherous.*

vncleane, vide *Filthy.*

it is vncomely, vide *Becommeth.*

to vncouer the head.

Aperite caput. Detegere.
Nudare verticem.
Pileum ponere, deponere, detrahere.

vncunningly, vnhandsomly.

Inartificiosè. ἀτεχνως.
Infabre. Imposite.
Inornate. Fœde. *Bungerly done.*

vndefiled, vide *Chaste.*

vnder the firmament, Heauen or Skie, abroad in the open aire.

Sub aperto cœlo.
Sub Ioue, apud Horatium.
Sub dio, caue sub diuo dixeris διὰ enim Græci Iouem vocant & Iuppiter Latinis pro aere ponitur.
ὑπαίθρο. Vnica dictio, & aduerbium Græcis.
In aperto mundo, Axe sub æthereo, ¶ Agere sub dio, apud Horatium.
ἀπαι θριάζειν.
Dormire sub dio, αὐθριόκοιτειν.

to vnderset, vide *to Prop vp.*

to vnderstand, to Perceiue.

Intelligere. Videre.
Discere apud Cæsa. Capere.
Sentire. Mente capere.
Colligere. Cognitum habere.
Tenere sensum alicuius rei conditú.
Impulit aures maternas luctus,
Perspicere. Ad aures peruenire.
Animaduersione & intelligentia dicentem vel legentem assequi.
Audire. Inaudire. Subaudire.
Excipere. Virg. Assequi ratione,
Consequi ingenio, mente, ratione, cogitatione.
Nosse, sentire, conijcere, coniectura, consequi.

Intellectu

Intellectu percipere, assequi.
Comprehendere apud Cicer.
Animo complecti, percipere.
Intelligentiam habere.
Intelligentia & ratione comprehendere.
Rei alicuius sententiam & rationem tenere.
Accipere. Percipere.
Callere. Tenere.
Habere. Sapere.
Cognoscere.

you vnderstād my meaning.

Mea consilia plane tibi nota sunt, tenes consilia mea, animum meum, meos sensus.
Non te latent mea consilia, cognitum habes, ac perspectum animū meum.
Qui sit meus sensus probe nosti, præclare intelligis.

Not to vnderstand.

Non assequi. Non capere.
Ænigmata obscure dicta, ruditas mei captus non potest assequi.
Nescia mens hominum fati sortisque futuræ.
Venturi inscius ævi.

to vnderstand ouerthwartly or backward.

Præposterè excipere.
Aliter accipere atque quis dixerit.
ὑπολαμβανειν.

to vndertake weighty matters, or to Take on him a great office or charge.

Suscipere curam.
Arripere negotij curam.
Rei curandæ onus in se recipere.
Capere prouinciam.
Obire res arduas, tollere onus.
Subire officium, prouinciam, munus.
Negotium suscipere, capescere, inire, adire, aggredi.
Subire vel obire partes.
Capessere, sumere, suscipere prouinciam.
Tollere in humeros negotij curam.
Perferendi onus in se libenter recipere.
Non granatim ad se recipere sarcinam.
Onus suscipere, subire.

to vndoe, vide *to Abolish and Spoile.*

vtterly vndone.

Naufragium feci rei familiaris, periit mea res, actum domestica est de meis fortunis.
Prorsus euersæ sunt opes meæ, perdidi omnia.
Euertit me bonis omnibus fortuna, mearum opum nihil mihi reliquum fecit.
Afflictæ sunt, profligatæ, ac perditæ, extinctæ, euersæ meæ res ac fortunæ omnes.

vnfruitfull, vide *Barraine.*

vngracious, vide *Naughty*

vnhonest, vncomely.

Indecens. A decoro alienum.
Haud quaquam decorum.
Indecorum, Inhonestum.
παρεισπιον.
Pugnans cum honesto.

the vnhappiest man of the world.

Nemo me infœlicior, infortunatior est.
Meas miserias nulla æquat infœlicitas, conditio mea est miserima, in summa versor infœlicitate.
Omnibus vexor, perturbor, exagitor infortunijs, miseriis calamitatibus

Omnes

Omnes me premunt miseriæ,
Infesta, infensa, aduersa, iniqua mihi sunt omnia,
Nulla est tam misera fortuna quam mea,
Meum est singulare fatum, singulari vtor fato, singulari fato natus sum
Infausto nimium aduersoque sydere sum natus,
Semper perpetuis miserijs vexor, angor, crucior torqueor, affligor,
Non aduersa tantum, sed euersa penitus est mea fortuna,
Quis est omnium mortalium iniquiore conditione, deteriore loco, quam ego sum?

an vniuersitie, a famous Schoole.

Academia, Gymnasium,
Conciliabulum, concessus Phylosophorum τῶν φιλοσόφων συνέδριον,
Ingeniosissimoru n hominum conuentus,
Frequens doctissimorum & clarissimorum virorum concessus, nõ titulis modò maximis, verùm etiam maxima eruditione insignium,
Academia quæ cum summis academijs literarijs contendere ausit,
Gymnasium literarium,
Arena palladia,
Mater scatens artium liberalium, studiorum Bononia,
Academia Patauina totius Italiæ nobilissima,
Gymnasium Doleianum celeberrimum in Burgundionibus,
Palestra literaria,
Studium Patauinum, Perusinum,
Lyceum med, prod, λύκειον,
Academia à Platone nomen habet, Lyceum verò ab Arist,
Athenæus & à Cic. in Tusc,
Asylum artium omnium bonarum,
Aditus Musarum,
Mineruæ locus sacer,
¶ Collegium, bursa, Pædagogium, barbara à doctis censentur vocabula, tametsi in vulgi vsum tradu: cta à magisterculis,
vniuersitas, secundum Iurisconsultorum definitionem, est, aliqua cõmunitas vel ciuitatis vel aliarum quarumcunque rerum,
Potest tamen dici Vniuersitas studiorum quod vniuersæ omnes artes ibi doceantur, sed non est vsitatum,

vniust, vide *False*.

vniustly.

Præter ius, Contra quàm æquum est,
Iniquè, Iniuria, παρανομως,
Non legitimè, Sine iure,
Absque iusta causa,
Contra honestatem omnem,
Summa cum perfidia,
Præter ius fasque,
Præter æquum & bonum, apud Ter, *against all right and reason*,

to doe vniustly.

A semita iustitiæ deuiare, Hiero,
Transire, transilire fines iustitiæ,
Describere ius precio non æquitate,
Iuris perfringere amussum,
Ius torquere, peruertere,
Corrumpere, deprauare iudicium,
Emere, constuprare, contaminare iudicium, ματαιωφρονεῖν,
Iustitiæ verbum tollere iter,
Pauperis causam repellere.
Pauperis preces clausa spernere aure,
Egenum iustitiæ titulo vexare,
¶ Iniuriam alicui imponere,
Lædere, onerare iniuria,
Iniuria lacerare, afficere, verberare, affligere, *to doe wrong*,
Videmus proh dolor etiamnum auaritiam corrumpere æquitatem & plerosque argentinam pati,

vnkinde, vnthankefull.

Pro benefactis maleficium reponere Ingratum esse.
Pro summo beneficio summum remetiri maleficium.
Ingratitudinis crimen subire, apud Cic. *Vide Vnthankfull.*

It is not vnknowne vnto you, you know well enough.

Compertum tibi est.
Nosti. οἶσθ' ὃ.
Non est obscurum tibi.
Haud te latet, fugit, præterit.
Probe nosti. Non ignoras.
Compertum, exploratum habes.
Haud nescius es, haud ignarus.
Liquido tibi constat.

Vnlearned, Ignorant, without Knowledge.

Ineptus, ἀδαήμων.
Indoctus, Inscius. Ignarus.
Expers scientiæ. *Sciolus.*
Ne ipsa quidem elementa callens.
Ne Aesopum quidem triuit.
Rudis bonarum literarum.
μήτε νεῦν μήτε γράμματα.
Neque nacare, neque literas nouit.
Alienus à mulis. Illiteratus.
ἄμυστος ἀναλφάβητος.
Idiota. Nescius.
Amusus. Sus Bœotica.
Indoctior libethrijs.
Alinus cumanus. Ineruditus.
ὀιτος παρὰ κυμαίης.
Per ætatem rerum imperitus. *a Smatterer.*
Ab eruditione, morumque probitate alienissimus.
Omnium disciplinarum rudis.
Imperitus non dicitur tantũ pro eo qui sit illiteratus, sed latius patet vox, vt sit contraria Græcæ dictioni πολυτροπος, vnde Christophorus Hegendorphinus, indocte scripsit: Monacho imperitior, i. à summo vertice ad imos vsque pedes, totus ex ignorantia literarum consutus.

vnlike or Diuerse.

Dissimilis. Discors.
Dispar. Dissentaneus.
Varius, Discrepans.
Contrarius, Repugnans.
Differens. Distinctus.
Discretus. Dissonus,
Absonus. Alienus. Alius.

farre vnlike, far from the matter, nothing to the Purpose, neither rime nor reason.

Absurdum. Dispar. Dissimile.
Discors. Varium. Alienum.
Differens. Discrepans. Dissonum.
διαφωνοῦν, Nihil ad rem faciens.
Absonum. Diuersum.
Dissentaneum. Non conueniens.
Dissentiens. Distans plurimum.
Quid ad rhombum?
Vide prouerb. Absurda. Aliena.
Vide differeth much.

to vnlocke, vide *to Open.*

to vnlode, to vnburthen.

Exonerare. Onus deponere, exuere, abijcere.
Onus omne meum rescisum est.

vnluckie, vnfortunate.

Infortunatus, Infœlix.
Parum fœlix Sinister.
Quarta luna natus.
ἐν τετράδι γεννηθείς.
Sinistro genio natus.
Parum auspicatus. Inauspicatus.
Fortunę improbitatẽ multipliciter expertus. Fortunis euersus.
Fatis & dijs iratis (vt aiunt) omnia agens. Qui plura aduersa pertulit quam secunda.

Mustelam

Mustelâ domini habẽs vel alens, prouerbialis sententia. Et per iocum fortunatior Scrobilis Carcini.
Varijs exercitatus fortunæ incommoditatibus. *Nothing prospereth or thriueth vnder his hand.*
Cui cuncta cedunt infeliciter, & intemperijs agitur. prouerbio in patruos minxisse cineres dicitur. *Vide Vnhappy.*

to be vnluckie, vnfortunate.

Aduersi euentus formam tolerare.
Fortunæ aduersæ ictibus circumueniri.
Mersari fortunæ fluctibus.
Fortunæ tragulis feriri. Bud.
Ludibrio esse fortunæ ibidem.
Infortunia pati, Fatis exerceri.
Infesta fortunæ tędia crebraque perferre.
Calamitatem accipere.
Minus prospere viuere.
Infestis telis aduersorum casuũ fortuna aliquem labefactare, & acuto crebroque mucrone iniquitatis sauciare dicitur. Budæ. quapropter dubiæ & nouercanti fortunæ non diu fidendum.

vnluckely.

Infœliciter, Inauspicato, Cic.
Sinistris augurijs, vel auspicijs, malis auibus.
¶ Inauspicatum, Malum omen.
Occursu infaustum, *an vnluckie chãce or that bringeth ill lucke.*

vnmodest.

Immodestus, inconsultus, temerarius, imprudens, inconsideratus, immoderatus, immodicus.
Expers modestiæ, iudicij, prudentiæ & rationis. *Vide Shameles.*

vnmoueable goods, an Heritage.

Bona soli. Bona fundi.
Immobilia bona.
βοσκήματα. Possessiones.
Prædia. κλήματα.
Hæredium & Hęredіolum.

vnnoble, not Noble, of a base or poore stocke.

Ignobilis, Obscurus.
Ignotus. Plebeius.
Homo plebei ordinis, quintæ classis.
Minime classicus.
ἀνώνυμος ἀγεννής.
Obscuris æditus vel natus parẽtibus seu natalibus. ἄσημος.
Infimorum hominum seu plebeiorum stirpe oriundus.
Infimo genere, vel obscuro natus.
Cuius fama in obscuro est.
In obscuro vitam agens.
Imaginibus carens.
Sub obscura natus in familia.
Obscuro loco & parentibus agrarijs natus. Parabolanus.
Horatius Damam pro ignobili & obscuro posuit, vt ne tegam spurco Damæ latus.
Homo à se ortus, apud Cic.
A nobilitate alienus.
ἀκλυτος παρακλυτος.
Homo nouus, apud Sal.
Et prouerbio, Generosus ex crumena dicitur, qui propter opulentiam generosus vult haberi, alias humilis & obscurus.

vnpossible.

Impossibile est, pro quo fieri nõ potest, docti dicunt.
ὑπὲρ φύσιν. Supra naturæ vires.
Nullo pacto fieri potest, & prouerbiali schemate.
Prius testudo leporem præuerterit.
Mare vitem tulerit.
Locusta bouem pepererit.
Ouem lupus duxerit vxorem.
Citius elephantem sub ala celes, & id genus permulta alia.

Vnprofitable, Vnthrifty.

Qui nulli est vsui. Inutilis.
Otiosus. ἀργος.

Vnreasonable.

Præter rationem.
Irrationabiliter, Inhumaniter.
Temerè ἀλόγως.

Vnruly, vide *Stif-necked.*

Vntamed, wilde.

Effrenus & Effrenis. ἀχαλινῶτος.
Infrenus. Effrenatus. Indomitus.

Vntill, vnto.

Donec. Donicum, apud Poetas & Comicos. Quoad.
Dum, apud Virgilium & Terent. pro Donec. Vsque dum. ἕως.
Tantisper. Quousque.
Quoadusque. ὄφρα.
Vsque diu. Dum. Tamdiu.
ἕως ἄν. Aduſque pro. Vsque ad.

Vntill now, euen vntill this time, hitherto.

In presentem diem.
In hodiernum diem.
Hactenus. Hucusque.
Adhuc pro hactenus. Terent.
Cessarum est vsque adhuc.
In presentiarum.
In hunc, in hanc diem.
Ad hoc vsque tempus.
Ad hanc potestatem.
In hanc vsque horam.
In præsens vsque tempus. Hodieque.

Vnthought, Vnlooked for, Sodainly, vnawares.

Inopinatè, & tò. Improuisè & so.
Subito. Ex tempore.
Ex improuiso. Inauspicato.
Præcipitanter. ἐξαφνης.
ἐξαπίνης. Præter spem, opinionem, atq; incredibile hoc mihi obtigit.
παρ' ἐλπίδα. Repente. Exinopinato. Ex insperato, insperatò.
Vide Vnaduisedly.

Vntractable, vide *Stiffe-necked.*

Vnwillingly, against ones will.

Inuitus. Coactus.
Præter voluntatem, ingenium.
Ingratis & ingratus, vtrumq; apud Terent pro inuitus vel coactus.
ἀκόντι & ἄκων.
Grauate & grauatim, aduerbia.

Vnwisely, vide *Vnaduisedly. vnwise*, vide *Foolish.*

vnworthy of Praise.

Laude indignus es.
Indignum te laude præbuisti, præstitisti, ostendisti, probasti.
Non ita te gessisti, non ea quæ vitæ ratio fuit, non eiusmodi sunt tua merita, nō te talem vidimus, cognouimus, sensimus, experti sumus, non is nobis cognitus es, vt afficiendus, orandus, deprecandus, honestandus, efferendus, extollēdus laude sis.
Vt laus in te conueniat, tibi debeatur.
Vt laudis præmium, quasi tibi debitum, postulis exigere.
Vt laus quasi meritis debita merces persoluenda tibi esse tribuenda, deferenda videatur.

Voide, Emptie, without, Destitute or lacking.

Vacuus. Inanis. Expers.
Immunis. Orbus. Viduus.
Viduatus. Vacuatus.

to Vomit, to Spew, to Cast vp.

Vomere

Vomere, vomitare, Degere.
Eiectare dapes, ora vacuare cibis.
Nauseare, Nauseam facere, Reuomere.

a Vomiting or spewing.

Vomitus, vomitio, Stomachi dissolutio, reiectio vel reiectus.

to Vowe, or to make a vowe.

Votum vouere, reddere.
Canere vota, Virg.
Voto se obstringere, obligare.
Votum facere.
Suscipere votum Deo,
Concipere, Suscipere, Capescere.
Ferre, multiplicare.
Soluere implere voti debita.
Votis optare, petere, exposcere, operari.
Dicere sacramento, & Dare sacramentum.
Dicare pia, vota deo.
Vota nuncupare, pro fœlici rerum euentu, vota polliceri & destinare, apud Plinium.
Munuscula diuis promittere, Cat.

to vpbraide, vide to Cast in ones teeth.

Vpright, Pure, Sincere, a plaine dealing man.

Candidus. Integer.
Syncerus, & hic & hæc synceris & hoc syncere,
Minime fucatus. Apertus homo.
Sine dolo, fraude fuco. ἀδόλως.
Qui est extra omnem doli suspitionem.
In quem nulla fuci cadit suspitio,
In fronte gerens animum.
Integer vitæ scelerisque purus.
Qui moribus ab omni labe purissimis,

to make an vprore, or Sedition, a Rebellion, great stirre, to keepe a foule koyle or turmoyle.

Ciere turbas, dissidium.
Ad dissidium vulgus impellere.
Concitare tumultum, turbam, διϛάναι.
Concitare plebem, nationis seruitia.
Funestos tumultus concitare, excitare.
Turbam, tumultum facere.
Omnia armis perturbare.
Suscitare & excitare trágœdiam. ἐπὶ τραγῳδίζειν.
Res nouas moliri,
Studere rebus nouis.
Bellum prælium, seditionẽ, tumultũ, concitare, consiare, mouere.
Turbas facere, apud Terent.
Acria inducere bella pace pulsa,
Seditionem mouere, facere, agere,
Seditiosè rem gerere,
Perturbationis strepitum mouere,
Maximas vndique turbas ciere,
πάσας ἀέλλας ὀρθοῦν πνοιῶν ἀνέμων, vt est apud Poët,
Turbulare, Terent. pro facere,
Ad [illegible] & dissidium perpel[illegible]
[illegible]
[illegible]ellis personare,
[illegible]e vniuersa,
[illegible]liuina, humanaque,
Peruertere rem publicam,
Confundere fasque, nefasque, fas & iura sursum deorsumque ordine inuertere,
Iuris ordinem cassare omnem,
Cœlum miscere terræ, sacra prophanis,
Diuina atque humana habere promiscua, Salustius,

Omnia prophânare, prophana facere
Ima summis permiscere.
Omnia sursum ac deorsum miscere.
Delere leges omnes, tas omne ius.
Rebus nouandis orbem commouere,
Ciere bella, pugnas. Martem. Virg.
Motus tragœdiasque ciere.
Excitare arma, tempestates, malum furorem, bellum incendium.
Omnia turbare, impacataque reddere, perturbare.
Diuina pariter & humana tumultuosa tempestate confundere.
Adferre perturbationem, apud Ciceronem.
Conclamare & armis concrepare.
Inter Christianos discordiarum semina iacere.
Coiicere in perturbationes rempublicam.
Acherontа mouere.
Orbem Christianum in arma vel ad arma concitare, conclamare.
Animum plebis contra principem suum exacerbare, irritareq; ad seditionem. ad cædes commouere & ad bella sollicitare.
Sollicitare quietæ ciuitatis statum, Liuius.
Communem moliri seditionem, vulgusque in discordiam excitare.
Pacem Ecclesiæ mutuis dogladiationibus, exoticis opinionibus perturbare, conturbare.
Subditos ad inobedientiam & illicitas iureque damnatas conspirationes & confœderationes pellicere.
Funesto cornu classico occinere.
Ad seditionem excitandam cornu, aflatus personare, Erasmus,
Alecto in teneros Stygius se concitat alis. Virg.
Tyria concire maria, hoc est ingentes turbas vt refert Asranius.
Populũ persuasione adulterare pessima.
Populum exasperatum seditiosis cõcionibus in rabiem agere, apud Cice. Ad pileum vocare.
Promissis ingentibus seditionem cõouere.
¶ Facere Tragœdiam ex Comedia.
Ex humili tumulo grandem producere Olympum, Mantuanus B.
Iocum in rabiem vertere.
Leuiculis de causis maximos tumultus excitare.
In re leui nimium tumultuari.
Minimis de rebus atroces excitare tragœdias. quod prouerbio Tragœdias in nugis agere dicitur in re scilicet leuicula mouere tumultũ.

out of Vse, Abolished.

Exoletum est, obsoletum est.
Est inusitatum, abolitum.
Moris esse desiit, desiit.
Antiquatum est, seu abrogatum.
In dissuetudinem venit, abiit.
Obliteratum est.
ξυλλαγυσνον. ἀπαλαιὼθη.

Vsed, in vse or Custome.

Moribus receptum est.
Consuetum Vsitatum.
Commune. Assuetum.
Solitum. Vulgare.
Vulgatum. Frequens.
Solitum est fieri. Vsu perceptum.
Cice. καθεστὼ. Inolauit.
Moris est Consuetudinis est.
ἐθισσιωνδεια.
In obseruatione est.
Consuetudo tenet, obtinet.
In consuetudinem venit.
Remanet in hodiernum diem.
Permansit ille mos.
In more positum est.
Consuetudine receptum est.
Vsus inualuit. Mos increbuit. Salust.
Cunctorum calculo iam receptum est.
Præclarum illum à maioribus accepimus morem Cicero.
In vsum abiit.

De

De more antiquo. *After old fashions.*
Eſt in more maiorum.
Abiit in morem, in conſuetudinem.
Vſu irrepſit ac, paulatim temporis progreſſu robur collegit.

to vſe to Occupie, to Enioye,

Vti gladio, enſe, cultro, vel aliquo familiariter.
Expectatis frui commodis, vita ſaluari &c. Carpere regni commoda.

to vſe the Trade of Marchandiſe.

Mercari, mercaturam agere, ducere, exercere, gerere, adminiſtrare.
Negotiari, negotia tractare, adminiſtrare, ad negotiandum ſe conferre, ad negotiationem proficiſci.
Nundinari, *To ſell and buy openly in Fayres.*
Nundinator, *a market man, or one that goeth to Fayres. Vide Traffique.*

to growe out of vſe or cuſtome, to waxe Old or decay.

Exoleſcere. Euanelcere.
Obliterari. Antiquari.
Deſinere Ceſſare. Abire, ſimplex. Abire in diſſuetudinem
Exolere. Venire in diſſuetudinem.

to lend out to vſurie.

Fanerari & Fœnerare quamuis Vallæ diſtinguat.
Vſuram facere, exercere.
δανείζειν, τοκογλφεῖν.
Locare argentum fœnori.
Fœnus agitare, exercere.
τόκος λαμβάνειν
Pecuniam dare ad vſuram, collocare in fœnus.
Artem daniſticam exercere.
Fœnerando debita compilare.
Fœnore circumuenire, opprimere plebe, vulgus. Liuius.

an vſurer.

Fœnerator. Vſurarius.
Daniſta. Dardanarius. *Danistes.*

to vtter, vide *to Pronounce and Speake, and to vtter, to Declare ſimply or plainely.*

Craſsius dicere,
Intelligibilius loqui.
Pinguiori (vt aiunt) Minerua rem agere. Apertius dicere.
ἐμβάδιζειν, agere. inculcare.
Manibus pedibuſque inculcare.
Expreſsius declarare,
Prægnanſum in os inferere. Adag.
Clarius, clariſsime dicere, proponere.
Apertius rem reliquare

vtterly, thoroughly or altogether.

Prorſus. Funditus.
Stirpitus. Radicitus.
Medullitus. Omnino.

vttermoſt, laſt.

Vltimus. Extimus.
Extremus. Penitiſsimus.

vtilitie, vide *Profit.*

vulgar, vide *common.*

W

a wafer, vide *a cake,*

to wage, or lay a wager.

Certare cum quopiam, precio, pignore depoſito.
Deponere. Concertare.
Decertare. Decernare.

Facere ſponſionem,
¶ Deponere quadruplum ad duplum
Ponere, *to lay*,

wages or Hyre, reward.

Stipendium, Præmium,
Merces, Meritum, Debitum,
Salarium, *Vide reward*,

to giue wages.

Stipendium de publico ſtatuere, apud Liuium,
Salarium annum conſtituere, attribuere ex fiſco regio,
E fiſco centena annua deſignare,
Salarium ex æratio principis ſtatuere, apud Eraſ,
Annuũ ſenſum è publico decernere,
E republica ſtatum aliquod præmium perſoluere,
Stipendium annum mereri ob nouitatem rei inuentæ,
Præmium pro fortuna ſatis amplum conſequi,
Præmia ferre capere,

a wagon, a Cart, a chariot.

Currus, Carpentum,
Quadriga, Veha vel vehia,
Curriculum, Eſſedum Vehiculum,
Rheda, Plauſtrum, ἅμαξα
Vittatus arcuatus currus, vehiculum cameratum, quorum vſus in Brabantia & Flandria,
Vitrata quoque nauis, Solino dicitur,
Saracum,

to driue the wagon.

Impellere currum, regere, moliri,
Agere currum aut carpentum,
Aurigari, ἡνιοχεῖν,
Iungere currum, *to Make ready the vvagon*,
Iungere equos, *to ſet the horſes in the vvagon*,
Dexterare,
¶ Ire veha, curru, *to ride in the vvagon or Coche*,

to ouerthrow the wagon.

Euertere, ſubuertere currum,
Impetu ſolo ſternere,
Effundere vecturam, aurigam,
E curru deturbare, καταπίπτειν,
Effundere in lamum,

a waine maker.

Carpenta coaptans,
Carpentarius,
Faber plauſtrorum,

a waineman, vide *Carter.*

away, a path.

Via, Iter, Callis,
Semita, Veſtigium,
Trames, Limes, Orbita,
Via præceps *an vneuen vvay*,
Actus *a vvay that paſſeth through ones ground*,

the high way, or the common way.

Via publica. Conſularis,
Baſilica via, Via regia,
Tritum Spatium,
Via trita, Prætoria,
Via militaris, Plauſtraria,
μεγαλοδος λεφωος,

to make the way plaine, to open or to repaire the way.

Aperire viam, Viam facere,
Viam ducere, Cicero,
Munire, ſubſternere, ſternere viam,
Scindere glaciem, proueibialiter,
Aliquid pertium facere,
Aditum præbere, facere.
ὁδὸν ποιεῖν,
Aditus facere illuſtres, Cicero,
Fores aperire metaphorice.
ἀνοίγειν τὴν ὁδὸν,
Viam complanare, æquare, enadere Gradus

Gradus tollere.
Pulchram ac tutam ſternere viam.
E ſalebroſa & aſpera commodam, leuemque reddere viam.
Obſtacula viæ diſcutere.
Tranquillam viam concinna, id eſt, expedi. *Plautus.*

to ſtop the Way or paſſage.

Iter, viam intercludere, claudere.
Præcludere viam.
Iter intercipere.
Obſtruere perfuga improborum.
Progreſſum impedire.
Iter intercipere, impedire.
Inhibere greſſum, iter ἀναχὰζειν.
Aditum claudere, præcludere, obſtruere, intercludere.
Crebris arboribus ſucciſis omnes introitus præcludere Cæſar.
Intercludere inimicis commeatum.
Prohibere exercitum commeatu, re frumentaria, frumentatione.
Re frumentaria, Commeatibus noſtris intercludere inſiſtunt.

to Waile, to Lament, to weepe.

Flere. Lachrimari.
Illachrymari.
Dare lachrymas Virg.
Lachrymas profundere.
Vlulare. Ædere planctus.
Eiulare ſublata voce.
Imo de pectore quæſtus dare vultu manibuſque ad ſydera verſis.
Plorare, voce flebili.
Plangere, percuſſu membrorum.
Gemere, ſenitu ê pectore erumpere.
In fletum ducere voces, Virg.
Lamentari voce querula.
Fundere fletus.
Perfundere génas lachrymis, Ouid.
Querimonias, gemitus, eiulatus facere, Lachrymas fundere.
Lachrymis genas rigare.
Genas, ora ligare lachymis,
Cædere mœſtis pectora palmis,
Queſulari. Quæritare vel quæritati.
Capillos trahere.
Seriſ ora rigare fletibus.
Et apud Virg. Suſtulit exutas vinculis ad ſydera palmas,
Cœlo ſupinas ſi tuleris manus Hora, lib. 3. carmin.
Cepas edere aut olfacere, ioco prouerbiali.
Lugere, deflere, & elugere, *to lament or vvaile for.*
Cic. Patriam eluxi diutius.
Deplorare.
Mœrere mortem filii.
Recentem natum fletu excipere. Sol.
Fletu omnia complere, *to make one vveepe.*
¶ Excire lachrymas.
Fletum excutere alicui. *Vide to Mourne.*

to lay Wayt, to deceiue, to practiſe wiles for to intrap or deceiue.

Inſidiari. Malum moliri.
Inſidias tendere, moliri, ſtruere, facere, ponere, locare collocare, parare. Alere monſtrum.
Moliri, machinari fraudes, dolos.
Mali aliquid moliri.
περιπεχᾶσθι, λοχᾶν.
καθιέναι λοχον. Petere abſol.
Nectere ſtrophas.
Artem exercere pelaſgam.
Dolos fuere. δόλους ῥάπτειν.
Fraudes meditari, nihil non machinari, cudere.
Tendere retia, laqueos.
Struere dolos.
Alto pectore moliri malum.
Obſidiari, apud Columel.
Dolos conſarcinare, texere.
δόλους ὑφαίνειν. apud Homer.
Artes nouas, noua pectore verſare. conſilia. Virg.

Retia distendere capiendis vndique prædis.
Βυσσοδομευειν.
Tragulam iniicere.
Fabricam facere, fingere, Terent.
Pilum iniicere, apud Plaut. pro eodē.
Cuniculis oppugnare, Cic.
Machinari astutiam corde,
¶ Hamum vocare, *to be deceiued.*
In laqueum inducere, inescari homines.
In casses inducere.
Attrahere in nassam.
Arte illectare, παλευειν.
Ex insidiis irruere, vrbem impetere.

wayward.

Nimium acerbus es, nimium in consuetudine durus, asper es.
Tua consuetudo minimè iucunda est, arma potius, atq; odiola est, ita mores aliorum fastidis, vt nemo te, tu nemine vti possis vt neq; tu quenquam, neque te quisquam fere possit.
Vt neque tu consuetudine cuiusquam neque tua quisquam vti possit. *vide Frouvard.*

to waken or to Awake one out of his sleepe.

Excitare à vel è somno,
Suscitare aliquem somno.
Excire somno. *Liu.*
Rumpere, abrumpere alicui somnum. Expergere.
Expergefacere. Exuscitare.
Persoluere membra somno.
¶ Expergiscor, excutior somno, *to Awake.*
Ex somno corripere corpus.
Euigilo, Solui somno,
Nox vires somnusq; reliquit.

to walke, to goe abroade.

Gressus, Pedes ferre aliquò.
Petere patriam.
Contendere, Niti.
Dirigire gressum, abitum parare;
Ferre iter, Efferre pedem.
Proripere, Tendere, Agere se aliquo.
Vertere cursus, celebrare,
Radere, metui Iter,
Viam secare agere, viam capere, tentare,
Vestigia firmare, torquere,
Signare, Figere, Premere,
Gressus glomerare superbos,
Larem patroq; penates redire,
Suspensos ponere gradus,
Inambulare, ἐμπεριπατειν,
Ambulare, Spatiari,
Aura mitiore se remittere,
Cœlo sereno quoquam deambulat animi causa.
Deambulare dum iucunda & blanda est aura,
Obambulatione oppidi fastidium leuare,
Ad auram in ambulare,

a walking place.

Subdiale, Xystum,
Hypæthrium, ὑπαιθριον,
Paradromis,

walking in darkenesse, vide *Blinded.*

to wander, to Stray.

Errare, Palare,
Discursare, Vagari,
Spatiari, Lustrare, *Vide to Goe out of the way,*

wanton, Saucie.

Lasciuus, Proteruus,
ἀκόλαστος, Blax, βλαξ,
Petulans, Procax, Petulus,
Improbus pro proteruo lasciue ponitur,

wantonnesse.

Prote-

Protertia, Petulantia,
Impudicitas ἀσέλγεια,
Protervitas, Impudentia,
Procacitas, Lasciuia,
Pastus saturitas, vt habetur Ezechiæ 16,
Vulgus panaria saturitas, & prouerbiali schemate,
Citra verecundiam emulentia,
ἄσωτος μέθη,

to be wanton or Saucie, to Play the wanton.

Insolescere, Lasciuire,
Insolentiam pro se ferre,
Petulantem & insolentem se exhibere,
Protervire, ἀκολασταίνειν,
Procaciter, petulanter, improbè & insolenter agere,
ἀσελγαίνειν,

warie, vide *circumspect.*

warmth, vide *Heat.*

to waxe warme, vide *Hoate.*

to warne, to Aduertise secretly, to signifie.

Innuere, Significare,
Insinuare. Indicare,
παραινίττεσθαι,
Dare signum oculis, oculis innuere, to wynke,
ἐπιλλιζειν, In aurem dicere,
εἰς ἓς λέγειν,
Indicium facere, apud Terent,
Anus indicium fecit,
Indicium dare,
Aperire se totum alicui,
Admoto propius capite dicere,
Familiariter arcanum suum exponere,
ἐμπνεῖσθαι,
In sinum amici effundere, deponere, sententiam penitus aperire, effari.
Secreto dicere, committere,
Nunciare, denunciare, enunciare, perferre, dicere, edocere, & simplex docere, apud Cic, significare certum vel certiorem facere, deferre, *to signifie or let vnderstand*,
Cognitum facere, i, certiorem, apud Pli, Notificare, facere notum,
Reddere certiorem vel certum,
Intimare vulgus dicit non admodum latinè pro significare, apud Titum Liu, inuenies tamen,

warre.

warring with good successe.

to declare warre, vide *to denounce. &c.*

to entrepriſe warre.

Bellum suscipere,
Inimicitias suscipere,
ἀναιρεῖσθαι τὸν πόλεμον,
ἐχθρὰν αἱρεῖσθαι,

to prepare for warre, or to make great preparations for it.

Belli apparatum instruere,
Parare Bellum, arma, copias,
Componere militarem apparatum,
Ex hybernis milites in expeditionem euocare.
Contendere bello,
In arma parare, accingere se, suos,
Exercitum, copias bellicas conscribere,
Militiam cogere.
Expeditionem agere,
Bella gerere,
εἰσβάλλειν, ἐλαύνειν.
Bella ciere.
Parare machinas magnas,
Ruere in bellum.

Expeditionem parare, apparare.
Moliri expeditionem, bellum, classem.
Martem instruere.
Expedire copias, auxilia contra aliquem.
Arma mouere.
Machinas tormentaque parare.

to ende or make an ende of the Warre.

Bello finem imponere.
Bellum absoluere.
Claudere, Profligare.
Dirimere, ab armis conquiescere & cessare Classicum canere.
Receptui canere, *to sound the retrait.*

to make Warre, vide *to Fight.*

Warrelike, belonging to warre

Militaris. Mauortius.
Martialis. πολεμεῖος.
Bellicus. πολιμικος.
Castrensis.

to Wash, to Rinse.

Lauare. Fontana perluere vnda.
Vulnera siccare lymphis, abluere.
Dare manibus lymphas.
Tergum dimittere in vndas.
Flumine, vino, se abluere, lauare, Tingere. liquido rore perfundere.
Sumere aquam.

to Wash out writings, vide *to Crosse out.*

to Waste, to Spoile, to Destroy with the sword and fire.

Omnia flamma ac ferro delere.
Prouincias rapinis, ferro & igni populari. Ferro flammaque grassari.
Ferro ignique rem gerere.
Omnia vastare ferro & igne, cuncta euertere.
Hostili more populari ac vexare. αρπαζειν καὶ πορθεῖν.
ἄγειν καὶ φέρειν.
Vrbes, muros, mœnia destruere. quare solo, ab imo vertere.
Ingentem domus traxit ruinam.
Vrbem mœnia diruere, euertere.
Subnectere, disiicere, deiicere, concutere, subruere.
Sternere, perdere, eruere.
Ferro, incendiis ac rapinis miserè vastare, *Agros* depopulari, longe lateque vastare.
In fumum & cinerem omnia redigere, vertere. Ouid. ἀποπροδίδοσθαι. *Vide to Spoile.*

to Waste riotously, vide to *consume.*

to Waste his patrimonie.

to Watch.

Vigilare Excubare. φρυρεῖν.
De excelsiori specula obseruare.
Excubias agere vel vigilias.
Custodire vigilias, in Euang.
Agitare noctem, apud *Sal.*

Watchmen, or the watch.

Vigiles, & Vigiliæ pro vigilibus.
Excubitores.
ἀγρυπνοι. Custodes.
¶ Primarius magister excubiarum & symbolorum seu tesserarum, quæ secreto excubitoribus dantur.
Excubias de stationibus deducere, *To take vp the VVatch.*
Vigiliæ, Excubiæ Custodia nocturna.

Water.

Aqua. Vnda, Lympha, Fluctus,
Latex, Humor, Amnis,
Fons figuratè pro aqua, vt: Adfer fontem, i, aquam, Vena

Vena aquæ manabat ſaxo,
Dare aquam, lymphã manibus, Vir,

to Water the ground or garden

Rigare, Irrigare, Humectare,
Spargere ſemen aqua,
Madefacere, humorem aſpergere, adaquare,
Perluere roremanus,
Madidâ fluere in veſte,

to waxe olde, vide Olde.

to waxe ſtrong, to Recouer health.

Conualeſcere, καπσχύειν,
Sanitatis beneficium ſentire,
Refrigerio potiri ſalutis, in ſacris literis, Reuiuere,
Reuiuiſcere, firmum validumq; fieri,
Reualeſcere ex capitali morbo,
Reualeſcere, Sanari,
Morbo leuari,
διαλαμβάνεσθαι ἐκ πόσου.
Reficiincipere, Plin, pro conualeſcere ραΐζεσθαι ἀπὸ τῆς ἀῤῥωστίας,
Recolligere, reparare vires ab ægritudine, Recreari,
Meliuſculè valere,
A morbo valere, Plaut,
Priſtinæ reſtitui ſanitati,
Confirmare ſe, Cic,
Quum te benè confirmaris, ad nos venias,
Recipere vires, ἀνακομίζεσθαι.
Recuperare valudinem, ſoſpitatem, vires,
In priſtinum ſanitatis gradum reſtitui,

weake, Feeble, Rotten, ready to fall downe.

Fragile Vermiculoſum,
Futile, φθερόν,
Ruinæ proximum,
Ruinoſum, Marcidum,
Ruinam, caſum minitans,
Caſui proximum,
Vetuſtum, ἀρχαῖον.
Debile, Lubricum,
Fluxum, Carioſum
πονηρόν. Carie vitiatum,
Lapſum minitans,
Inueteratum, Concuſſum,
Colliſum. Debilitatum.
Fractum, Imbecille,

a weake body.

Languidus, Debilis,
Male fortis,
Exuccus, Inualidus,
Enerui s, ſine neruis,
Imbecillis, Solutus,
Affectus abſolutè, pro languente, apud Propert,
Exhauſtus viribus.
Imbecillis, Effœminatus,
Mollis, Tener, Lentus,
Morbidus & Morboſus,
Æger, Infirmus,
Corpore malè habens,
Valetudinarius, Afflictus,
Exilis, Exiguus,
Vietus Confectus morbo,
Delumbis, Morboſus,

weakeneſſe, Feeblenеſſe, Sicklineſſe.

Ægritudo, Ægrotatio,
Languor, Debilitas,
Imbecilitas, Fragilitas,
Infirma atque ægra valetudo,
Infirmitas, Valetudinis vitium, incõmodum, grauitas,
Incommoda, aduerſa, infirma & infenſa valetudo,
Profligata valetudo, i, deſperata,
ἀσθένεια. Impotentia,

wealth, vide *Money*, *and Riches.*

VVealthy,

wealthy, vide *Rich.*

to wearie, to Tyre.

Fatigare. Defatigare.
Magnis laboribus sese in aliquo exercere. Se frangere, ambulando rumpere. Lassare. Delassare.

weary, Tyred.

Fessus, Lassus. Fractus viribus.
Animi lassus. Cura confectus stupet.
Laboribus confectus.
Languens è via vel languidus.
πεπονηκως. Defessus.
Fatigatus. Lassatus. Victus.
Defatigatus ex itinere, Terent.
Ruptus.

to become or waxe wearie.

Deficere. Corruere.
In extremo actu corruere. Liui.
Lacessere.
Supra modum defatigari.
Perlassescere. Fatiscere.
Cedere labori, ἐπιφερειν.
Malis succumbere. ἐπικλινειν.

to be weary of his life,

Agi in tædium vitæ apud Ouid.
Vitæ tædere.
Vitæ capere tædium, & vitæ tædium me cœpit, quãuis Valla refregetur
Tristitia pertę sus munere vitæ.

faire weather, a sweete Ayre.

Iucunda & blandiens aura.
Cœlum serenum, Clarum. Mitius.
Gratum, temperatum. Minime turbidum, Maturum.
Aer temperatus. Bonum cælum.
Mira cœli serenitas, nullis spirantibus ventis. ὀδια.
Cœlum mite, vernans.
Cœlum quo nihil amœnius, blãdius ὑπηρία. Sudum.
Et apud Virgilium: vnde hæc tam clara repente Tempestas ?
Egregia tempestas, apud Cic.
Cœlum nitescit clarius. Prud.
Auræ blandæ tempestates αυρα. Aura in hac significatione raro apud doctos inuenitur, denotat enim ventũ, flatum lenem propriè aere frigerantem quales flante zephiro est circa veris initium. Quando redit pulsis aura serena notis.
Aura secunda, mollis, tenuis, facilis.
Cœlum sudũ quasi sine vdo, i siccum non humidum αἰθριον.
Ventus cœlũ pelagęq; fauens Ouid.
Cœli amœnitas, clementia, apud Erasm. & Soli.
Multa cœli temperies.
Aëris mira quædam salubritas, clementia.
Salubertima aëris temperies.
Varro temperaturam cœli dixit.

ill weather.

Cœlum incommodum, apud Eras.
Teter & pestilens cœli odor.
Obscœnum solum. *Durtie.*
Triste, nubilum cœlum.
Imbrium cœlum, humidum.
Cœli insalubritas. Eras.
Cœli grauitas, apud Cic. & apud eundem.
Loci grauitas hic miserrimè perferenda est.
Sæuum cœlum. *Hard vveather.*
Rigens, asperum tempus.
Frigidiuscula aura.
Pestilens locus. *An vnholsome place.*

a web of Cloth.

Tela, ordiri, exordiri.
Texere telam.
Linum molire & plonas exonerare colos.
Radio percurrere telas & rarum pectine densare opus.
Arguto tenues percurrit pectine telas.

to wedde, vide *to Marrie.*

a wedding.

Nuptiæ. γάμος.
Apparatus hymenæus. Tæda.
Conuiuium nuptiale.
Festiuitas & luxus nuptialis.

to keepe wedding feast.

Agere facta nuptialia, genialia.
Exercere nuptias, pactosque hymenæos. Virg.
Canere nuptialia festa. Ouid.
Celebrare connubia, hymenæos. Virg. Parare hymenæa.
Facere nuptias.
Ad nuptiarum solenne conuiuiũ cõuocare, *to call or to bid to a feast.*

a wedding song or verse.

Fescennini. Thalassio. Hymen.
Hymenæus, Epithalamium.
ὑμέναιος.

a wedge, vide *chesill.*

to weede, to plucke out weedes.

Noxias herbas euellere, extirpare, eruere. Runcare, Columel, & Varroni vsitatum.
ῥονκάζειν, Eruncare.
A noxijs herbis segetem purgare.
Tollere zizanias.
Purgare frugem à zizanijs.
Noxia suo horto demetere zizania.
Sublatis zizanijs purum triticum in horreum colligere.
Aream ecclesiæ purgare, repurgare.
Euellere omnes radicum fibras.
Lolium stirpitus euellere,
Eruderare, rudus ejcere.

a weeke or seuen daies.

Hebdomas, ἑβδομάς.
Hebdomada, æ.
Septimana de quibusdam Latinorũ dicitur, scilicet spatium dierũ septem,

the weeke of a candle or lampe.

Myxus μύξος, Elychnium, Xylineũ gossipium, *of cotten,*
ἐλλυχνιον,
Funiculus stupeus, canabinus, seu sprateus oleo circumfusus,
Verbascum, φλόμος,
Scirpeus, *of rushes,*
¶ Emungere lucernam, effungare, *to snuffe the candle,*
ἀποσμυξαι τον λυχνον,

to weepe, to waile, to Lament with Teares.

Eiulare, Vlulare, ὀλολυζειν,
Gemere sonitu è pectore erumpente, Lamentari, Plorare, Lugere,
Magno clamore in sidera planctu, Ardua sublatas tendere ad sydera palmas, Ingemere, Plangere,
Flere, κλαιειν,
Fletibus moueri.
Lachrymare vel lachrymari,
δακρυειν,
Ducere voces, choros in fletu,
Indulgere lachrymis,
Fletu se emacerare,
Lumina tument fletu.
Lachrymis dolorem egerere,
Lachrymis manare,
Animus concussus fletu,
Deflere, Illachrymare,
Delachrymare. Fletus effundere, Ciere, vide *VVaile.*
Lachrymas ciere profundere, dare,
Voluere, non retinere, Ire in lacrymas iuanes,
Lacrymas perferre, sparpere, cõcipere, libare notare, mouere, licere renouare, miscere,
Lachrymas animi dare signa sui,
Lachrymis oculos perfundere, suffundere,
Percussi mente dederunt lacrymas,
Cum alicuius lachrymis, lachrymas suas

suas confundere.
Lachrymas per ora volutare.
Fluunt lachrymæ more fluentis vel perennis aquæ.
Labitur ex oculis tum quoquè gutta meis.
Decidit in tepidos lucida gutta sinus
Miscuit hæc lachrymis tristia dicta meis, Lacrymis fari.
Sinum lachrymis impleuit obortis.
Vultum lachrymis atque ora rigare.
Spargitur tellus lachrymis flumina increscunt lachrymis.
Effusus lachrymis, longosque ciebat incassum fletus.
Lachrymæ per amantia lumina manant.
Nec lachrymas oculi tenuere cadentes.
Lauare lachrymis vultum.
Explere, indulgere lachrymis.
Per sinus lachrymę fluminis instar eunt, cadunt.
Veniunt lachrymæ & fine carent.
Gemitum dat pectore ab imo.
Gutta it per genas. Labit.

a weeping, a wayling, Lamenting.

Vlulatus. Planctus, & plangor.
Fletus. Lachrymæ.
Singultus. Suspiria.
Eiulatus. Gemitus.
Ploratus. Lamentatio.
Lamentum. Vide *Lamentation.*

to cease or to leaue weeping.

Sistere, Temperare lachrymas.
Abstergere lachrymas.
Temperare à lachrymis.
Demittere lachrymas.
Lachrymas imbibere, comprimere, tenere. Retinere, cõgelare, detergere.
Siccare lumina, Selare fletus.
Suspendere, corripere lachrymas, cohibere, deuorare, eripere, lachrymas. Lachrymis lædere.

of great weight or Importance, there is a great difference, it maketh much to the matter or purpose.

Plurimum refert.
Magni, permagni refert.
μεγα φέρει & πολυδιαφέρει.
Permagni interest.
Maximè refert.
Haud parum refert.
Pro non paruo negotium habetur.
Res magni momenti, maximi ponderis, vide *sup. a Matter of importance, and Heauie.*

to weigh, to Esteeme, to set much by.

Pluris facere, ducere.
Pluris æstimare. Præponderare.

to weigh the matter exactly, vide *to Examine.*

well, right well.

Congruè. Aptè, Benè, Commodè, Accomodate, Rectè, Apposite, quod vulgus dicit Conuenienter, congruenter, Belle, Probe,
Percommodè, Bellissime,
Perbelle, Optime,
Recte, Quam optime,
Rite, Lepide,
Commode, Composite,
Decenter, Continue, ἁρυθμως,

well then, or Go to then, we haue passed the worst, go forward, or Proceede in Gods name.

Age, Age rem,
Agesis, Agedum,
φερε φερεδ᾽ ἡ, Eia age,
¶ Callum duximus,

Occa-

Occalluimus,
Neque enim ignari ſumus, ante malorum paſſi grauiora, dabit Deus his quoq; finem, vt eſt apud Virg,
Ite ô fortes peloraque paſſi, Hora,
Macte animo, virtute,
Malis aſſueuimus,
Talimus permulta, ſed hoc acceſſerat illis,

you be welcome.

Deſideratus ades, & apud Virg,
Expectatus, venis,
Exoptatus ades, aduenis, pro quo inepti entes dicunt, Bene veneritis,
Saluus ſis, Optato ades,
Proſpere adueneris, Gratus ades,
Optato aduenis Terent,
Salua ſit tua præſentia,
Aduentu tuo nihil nobis gratius eſſe potuit,
Plurimum nos tua præſentia exhilarat, Sis bene ventus, barbariſſima eſt locutio,

well fauoured, beautifull.

Nitidus, Nitidulus, Comptus,
Comptulus, Bellus, Perbellus,
Elegans, Cultus, Decorus,
Speciosus, ſpecie valens, Venuſtus,
Bene veſtitus, Exculrus,
Honeſtus, Terſus, Scitus,
Concinnus, Formoſus,
Formoſulus, *Formæ præſtantis*,
Iuuenis Inſignis, Egregius forma & facie, corporeque preſtanti,
Eleganter cultus, Pulcher,
Εὐειμνος εὐεί ατος.
Qui ex quo prodijt,
Ore floridulo nitens,
Princeps formæ elegantia conſpicuus, Saperda, κομψός,
Vide ſaire,

Lætitiam ex rebus tuis eandẽ, quã ex meis capio, accipio, percipio, ſuſcipio, haurio,
Lætitia me afficiunt res tuæ, æque ac meæ, pariter ac meæ non minus quam meæ, non ſecus quam meæ, haud aliter ac meæ,
Tuæ me res efferunt lætitia, gaudiũ mihi afferunt, pariunt, præbent, voluptate me perfundũt itidem vt meæ,
Tuis rebus vti meis afficior,
Quæ meis rebus, eadem mihi è tuis oritur iucunditas, voluptas, delectatio, lætitia, gaudium,
Tuis è rebus ita lætor, vt meis,

well ſpoken, Eloquent.

Facundus Facetus, Eloquens.
Lepidus, Feſtiuus, *vide Eloquent*,

weſt.

Occidens, δύσις,
Occaſus, apud Plinium,
Sedes Zephyri,
Occidentalis vel veſperalis plaga,
¶ Ab Occidente, Ab Occidui ſolis, plaga apud Soli,
Axe ſub occiduo,

weſt winde.

Caurus qui Plinio dicitur Corus, flat aduerſus Aquilonem. Græcis dictus Argeſtes, ἀργέστης,
Fauonius *Latine*, qui Græcis Zephyrus dicitur,
Aphricus & *Lips* λίψ à Libya ſic dictus (eſt eadem Libya quæ Aphrica) flat aduerſus vulturnum. Et magiſtralis, hunc alii vocant ventum Libycum, Vitruuius autem Carbinum,

your welfare reioyceth me as much as my owne.

wette, vide *Moiſt.*

a wheale, vide *Bliſter.*

wherefore.

Quare

Quare? Cur?
Quamobrem? παρὸ?
Quam ob caulam?
Quapropter. Quocirca.
Quorsum Qua de re.
Qua ratione?
Propter quid? παρὸ τι?
Quidnam? Quid?
Quid cedo? Qui?
Quid causæ est?
Qua de causa?
Quid negotij?

a wherle or wherne that women put vpon their spindels.

Verticulus, seu verticulum.
Spondylus. σφόνδυλος.
Sphondylus etiam significat illud rotundum albicans quod est in ostris, à spondylis similitudine.

to whet, to make sharpe.

Acuere. ἀκονεῖν.
Exacuere. Trahere aciem.
Exterere cultri aciem.
Θήγειν παρὰ θήγειν.
Atterere cautibus.
In mucronem excitare.
Exasperare ensem, ferrum saxo apud Liu. Ἐξαγριαίνειν.
Turbinare. ὀπθοῦν, acutum facere. *To Sharpen vpwards.*
Turbinarior pyris figura quam malis. Plin.
Propilare. σφαιρόω. Acuminare.
Subigere securim. Virg.
Subiguntque in cute secures.

a little while or space.

Aliquandiu. Diutile. Aliquantisper.
Paulisper. Parumper.
Ad tempus. ἐπὶ χρόνον.

while I liue, or while life doth last or indure.

Quoad vixero. Dum viuam, Virg.
Dum superstes vita erit.
Quatenus vitam producam, donec viuere licebit.
In omni vita propositum erit.
In omni vitæ cursu, nihil mihi prius, nihil mihi antiquius erit.
Donec viuos inter agam, genibus dum fulciat hisce.
Donec hoc calcauero solum, & in me halitus atque vitæ spiraculũ manserit.
Dum animo exuperabo meo.
Dum sumus inclusi in his compagibus corporis, Cice.
Quamdiu manserit pars vltima vitæ, spiritus.
Quoad Deus dederit huius lucis vsuram.
Dum memor ipse mei.
Dum spiritus hos reget artus.
Quamdiu mihi vita contigerit.

to whip, vide *to Scourge.*

whipped or Scourged.

Sulcatus flagris.
Confectus plagis, cruciatu.
Multa vibice rigens.
Plagis, tubere virgoso tumens.
Et viscceratus pro excoriatus.
Virgis lectorijs fœde laniatus.
Noua cute vestitus.
Toto corpore laniatus.

to whisper in ones eares.

Submittere, deprimere vocem.
καθιέναι τὴν φωνήν.
Auribus indere.
Ad aurem dicere.
ὑποβάλλειν. Suggerere.
In aurem loqui. Immurmurare.
Communicare ad aurem priuatim.
Insurrare in aurem.
Subdere. ὑποθήγεσθαι. vide *to VVarre.*

to dare not Whisper, vide *Mutter*.

white.

Candens. Candidulus.
Candidatus. Argenteus. Gypsamæ.
Albus color ac natiuus.
Candidus. Niueus.
Niue candidior.
Leucopus, præsertim si non adsit ars aut lucus: quasi accesserit dicitur. ἀλεφαντίνος.
Galbinus. Lacteus. Eburneus.
Olorinus. Memnonius.
Cygneus. Gasidaneus.
Sandicinus. Sandaracinus.
Nœgeum pro candido. *Liui.* ponit.
Leucopheus, *VVhite gray*.
Giluus color medius inter album & nigrum.

to white-lime, *to make white or blanche*.

Albare. Dealbare.
Albarium parieti illinere.
Gypso incrustare parietes ædificiorum.
Luto gypsato crustare.

whole, *Sound*, *in good health*.

Sanus. Valens.
Bene habens Bene valens.
Incolumis. Columis.
σῶος vel σῶς. Saluus.
Solpes, Optimè habens.
Integer. Fortis.
Alacer. Vegetus.
Ὑγιαίνων. Pisce sanior.

to make whole, vide *to Cure and heale*.

wholy, *Throughly*.

In totum. τὸ παν. Plane.
Vsquequaque. Funditus.
Omnino παντως παντελῶς.
Vniuersum. Vniuersaliter.
In plenum Penitus.
Prorsus. Protinus apud Virg.

wicked, vide *Naughtie*.

to offer wrong to his father is most wicked, vide *Offer*.

a wife, *a Housewife*, *or the goodwife of the house*.

Coniunx, aut vt Phocas tradit, coniux sine n.
Socia generisque torique.
Conthoralis. συνεύνος.
Contors thori, vxor. Compar.
Marita, apud Ouid.
Mater familias.
Thalami particeps.
¶ Matrona.

wilde, vide *vntamed*.

wiles, vide *Traps*.

a will, *a minde*, *or affection*.

Arbitrium. αὐθέξουσιον.
Arbitratus. Voluntas.
Nutus. νεῦμα.
Ratio. Animus.
Consilium. Iudicium.
Animi sententia, voluntas.
Cęte um; Placitum, Assensus, Consensus, Nutus, Consilium, ad alia quoque referuntur. *By your leaue or license*.
¶ Liberum arbitrium.
Animi voluntas, sententia libera, *A free vvill*.

good will, vide *Fauour*.

according to your own wil.

Prò

Pro tuo ipsius arbitratu.
Tuo ipsius iudicio ac voluntate.
Iudicio proprio.
Ex dictamine proprio.
Illos ex tuo ingenio iudicas. Terent.
After your opinion.

Willingly, of himselfe, with his owne minde will and accord.

Vltrò, Sua sponte. αὔτομάτος.
Sponte. αὐτομάτη.
Lubens. Lubenter.
Libens. Libenter.
Perlibenter. Perquàm libenter.
Lubens ac volens.
Non excitatus ad hoc.
Non grauatim.
Non extimulatus.
Ex animo, ex animi sententia, apud Cic. pro vltro & sponte.
Spontaneus. Vltroneus.
Non requisitus, proprio ductu.
Voluntarius. ἑκών. Volens.
Propria voluntate, αὐτομάτος.
Coactus tua voluntate, apud Terēt.
Non coactus. ἑκών.
Tuopte ingenio. Te non inuito.
Tua voluntate.

wilfull, vide *Obstinate.*

wilfully, done with a free, of a set purpose.

Cogitatò actum, factum.
Studiò. Cum studio.
ἐξεπίτηδες σπουδῇ.
Studiosè. Consultò.
σπιτηδὲς ἐκ προαιρέσεως.
Consilio. Volenter.
Sciens & prudens feci.
Destinata malitia.
Matura habita deliberatione.
Re omni satis perpensa.
Destinata voluntate.
Sapienter. Non temerè.
Ex animo, non dissimulanter.
Data opera. ἐκ προνοίας.
Dedita opera. De industria.
Ex industria. ἐξεπίτηδες.
Composito. Ex composito.
Ex destinato. Ex proposito.
ἐκ παρασκευάσματος.

whether you will or not, in spite of your heart.

Volens, nolens. Velis, nolis.
παύχος. Lubens, inuitus.
Vltroneus coactus.
Volens, inuito animo. ἑκών.
ἄεκων θυμῷ, apud Eurip.

a Wilderness.

Desertum, Secessus.
Eremus ερημος med. prod. & sine aspiratione in prima.
Solitudo, locus solitarius.
Inhabitante plaga.
Anachoresis.
Abata, ἄβατα. Inuia loca.
Auia, longissime remota.
Recessus, Latebra.
Locus remotus
Terra deserta & inuia, in lib. Psal.
Hinc dicti solitarij, Eremitæ.
ἐρημῖται. Eremicolæ, Anachoretæ, eremum ac solitudinem incolentes.
Vitam abditam lustris sylueſtribus agentes.
Monozonij, apud Iusti.

a wimble, vide *Auger.*

windes.

Ventorum flamina. Flatus.
Spiritus pro ventis, in sacris literis.
Venti. Procellæ.
Turbines. Vis ventorum.
Turbo propriè, *a Toppe or a Gigge.*
Impetuosa ventorum ratio.
λαίλαψ. Græcè & Typhon.

Et vertex ventus contortus, roratus & turbulentus.
Auraflatus mollior ac suauior.
Insusurrans, dulce frigerans aura.
Austri prouentis figuratæ ponūtur à Virg. Æne. I. furentibus austris.

Windes contrary.

Vēti aduersi, Iniqui, nō æqui discordes, fluctuantes prohibentes, Turbo *a vvhirle tempestuous vvindes* Reflatus huius reflatus.

Windes names.

Subsolanus, Eurus, *the East vvinde.*
Fauonius Zephyrus, *the vvest vvind.*
Septentrio, Boreas, Aquilo, *North vvinde.*
Auster, Notus, *South vvinde.*
Vulturnus, Euronotus, *South East vvinde*
Iapix *North east vvinde.*
Sciron *North vvest vvinde.*
Africus *South vvest vvinde.*
Caurus qui & argestes dicitur, *vvesterne vvinde towards the north. this vvinde maketh the Vines to freese.*

Wine.

Vinum, Bacchus lætitiæ dator.
Vinum lene, *pleasant vvine.*
Vinum acidum, *sovver vvine.*
Vinum asperum Austerum *rude, or rough vvine.*
Vinum album *vvhite vvine.*
Rubellum, *claret vvine.*
Bacchus, Liber.
Temetum. Vueus succus.
Luæus & Lyæus.
Βάκχος. Bromius βρόμιος.
Falernus vel Falernum pro vino
Merum, vinum non dilutum. *Pure vvine.*
Mustum, *new vvine*
Vina præstantissima, opima, vt Massicum, Gaurinum, Cecubum.
Amineum, Belnense.
Alsaricum.
Altissodorense, nectare suauius.
Muscatum Lesbium.
¶ Vinum creticum.
Vinum aruisinum, vel aruisium, vulgo Maluasinum, *Malmesey.*

a small Wine.

Vinum tenue, leue.
Leuissimum vinum Plin.
Villum diminutiuum à vino.
ὀινάριον.
χαρηφυείτης.

VVine that hath lost his vertue, a dead VVine.

Vappa.
Vinum euanidum, abiectum, nil redolens, fugiens, inclinans, quod deferbuit, detritum, præteritum est & vigorem suum perdidit, vel degenerauit.
ἐξίτηλον, ἐξιτηλῶς ὄινος, καὶ διεφθαρμένος.
Mucidum vinum.
Deuteria, Vinum secundarium, acinaceum, lora seu lorea Varroni dicitur, quasi lotâ acina, nam fit ex maceratis aqua vinaciis, post mustum acinis expressum.
Et posca, vinum aquarum in torcular, apud Plin.

much ginen to Wine, vide *Drunkard.*

to Winke at the matter, vide *to see and not see.*

to VVinke, to leanell vpon the marke.

Collimare, velut alii scribunt, collineare, à lineis visualibus in vnum locum contentis, quod etiam significat quandoque signum destinatum oculis collimatus terne.

Vide plura de huius vocis significatione sub *to Shoote.*
Visum oculum in scopum intendere, dirigere.
Intentione summa incumbere in scopulum. σοχάζεσθι.

to winne, vide *to Gaine.*

to win, to Conquer, to Subdue a country or city.

Vrbem, arcem capere, occupare, suo imperio subiicere, expugnare.
Multis regionibus auctum est Imrium Romanum.
Multarum regionum accessio facta est.
Multæ regiones ad ditionem venerunt, in potestatem redactæ sunt subactæ ad imperium accesserunt, additæ sunt, adiunctæ sunt.
Iura potestatemq; subierunt populi Romani. *Videto Ouercome.*

to winne by faire meanes, vide *to allure.*

a winnow, vide *a fanne.*

to wipe, vide *Cleane.*

wise, witty, Expert.

Sapiens. Sensatus.
Sciens. Sagax.
Vigilans. Doctus.
Solers. Acutus.
Prouidus. Disertus.
Subtilis. Perspicax.
Expertus Prudens. ἴσωρ.
Cautus. Consultus nomen.
Consideratus. Circumspectus.
Vir exacti iudicii, sapiens, pleno pectore, prudentia, virtute, rerum vsu longo maximus.
Circumspectè, considerate, prudenter agens.
περισσκεμμένος. Emunctæ naris.
Cordatus, Exercitatus.
Nasutus. Callidus.
Acrioris & acerrimi iudicii.
Ingenio, multaque solertia pollens.
Senex grauis, & expertus multarum rerum, Ingeniosus.
πολὺ ἴδρις. Multiscius.
Thales alter. Vlysses alter.
Cato. *Wise and graue.*
Lapis Lydius.
Multi consilii.
Iudicio excusso, acri, exactoque.
Iudicii minimè vulgaris, sed maturi integri, sani.
Emunctissimæ naris.
Acerum habens in pectore.
Aures habens acri lotas aceto.
Non rudis aut expers.
Diues quoddam prudentię promptuarium, penu.
Vir ingentis prudentiæ, atque vsus rerum.
Longo plurimarum rerum vsu doctus.
πολύπειρος.
Multarum rerum vsu exercitatus.
Qui diutino rerum vsu collegit sibi prudentiam.
Vsu rerum expertus.
Rerum varietate atque vsu ipso iam perdoctus, Cic.
Admirabili variarum rerum cognitione, magno rerum vsu callidus.
Diuturno complurium rerum vsu sapiens.
Vir magna prudentia, vsu atque exercitatione præditus.
Quem fors varia in diuitias, in inopiam, in authoritatem & exilium alternis vicibus sæpè traiecit.
Longa rerum experientia excellens.
Vide Trauellour,

wisely.

Prudenter. Prudens.
Sapienter. σοφῶς.
Prouidè Gnauiter.
Solerter. Cordatè.
Cautè. αἰσιῶς.

Cautim

Cautim. Industriè.
Cum animaduersione.
Prouidè agere & auspicari, *Vide Discreetly.*

to wish, vide *to Desire.*

to wish ill, vide *to Curse.*

as heart would wish, euen as I most desired.

Fœliciter ea cecidit alea.
Ex animi sententia omnia cedunt.
Prorsus res ibat, Cic. pro rectè, prospere. Noctua valet.
γλαῦξ ἵπλαται.
Euenit ex sententia.
Res ad voluntatem fluunt.

witchcraft or witcherie, Sorcerie, Enchauntment.

Præstigium. Præstigia.
Fascinus, & Fascinum.
Maleficium. Incantamentum.
Carmina apud Virg. & Horat. in Epod. 7.
Cyrenaia, Thessala, Thessalica.
Chaldaica, Cyrnea carmina.
Cantio, Cicero. Intoxicatio.
Murmura Chaldaica.
Incantatio, & Fascinatio ἐπῳδή.
Mareotica, id est Ægyptiacæ præstigiæ.
¶ Ars malefica Necromantia.
¶ Suiurrus & susurramen.
Artes Dardaniæ, i. magicæ, malæ.

a witcher, or he that vseth VVitchcraft.

Maleficus. Magusęus.
Magus. Magicus.
Necromanticus. Præstigiator.
Malis, magicis artibus doctus, eruditus.
Illusor dæmonum.
Sortilegus.
Incantator. ἐπῳδὸς.
Mira, miracula perpetrans.

a witch, or she that vseth witchcraft.

Venefica. Saga. Maga.
Triuenifica, Incantatrix.
Præstigiatrix. Carminatrix.
Malis artibus imbuta, infecta.
Maleficiorum multorum coniuncta
Thessala mulier.
Θετταλικὴ γυνὴ.
Pharmaceutria, Cic.
Medeæ artibus instructa.
Erichtho pro qualibet maga ponitur.

to Wither away, vide *to wax Drie.*

Without.

Citra cum accusatiuo.
Absque. Sine cum ablatiuo.
ἄνευ cum genitiuo, apud Græcos.
Extra. Præter.

Without fraud or deceit.

Bona fide. Aperte.
Syncere. Simpliciter.
Sine fuco. Pure. Candide.
ὀλῃ νωμὲνως, ἁπλοικῶς.

Without help, by, or of himselfe, of his owne head, or wit.

Suo marte. Ingenio proprio.
Suis viribus. Sine alicuius auxilio
Adminiculis aliunde non accersitus
αὐτοσχεδιαστί.
Sine Theseo, i. alterius opera.
ἀνευ θησέως. Citra auxilium.

without all order, or out of Order.

Inordinate. Confuse.
Citra ordinem. Abrupte.

Non ſeruato ordine.
Quaſi per Satyram, apud Salluſtium in Iugurt.
Sine ordine Sparſim.
Diſperſim. Confuſiſſimè.

VVithout any diſcretion, reaſon.

Citra delectum, diſcrimen.
Citra iudicium. Incertè.
Sublato rerum omnium delectu ac diſcrimine.
Communiter.
Non habita ratione. Confuſè.
Nullo delectu.
συμμίγως.
Promiſcuè.
Commiſtum.
Miſtum vel mixtim, & Miſtè.
Indiſcriminatim.
Alba amuſſi.

no body VVithout a fault.

Nemo ſine crimine viuit, omnes in omnem culpam prolabuntur.
Incurrunt homines in omnem iniquitatem.
Nulla culpa eſt, quæ non hodie ſubeatur.
Omnes in omni ſcelerum flagitiorumq; genere volutantur.
Omnem improbitatem omnes amant.
Nullum hodie flagitium ignoratur, prætermittitur.

to VVithſtãd, vide *to Let, to Put backe.*

of a good VVit or Spirit.

Summo ingenio eſſe, excellere, florere omnibus antecellere.
Ingenii acrimonia, perſpicacitate, acie, vi præſtare.
Ingeniosum eſſe.
Pollere ingenio, vigere.
Subtili, acri, perſpicaci, vivido, prõpto, ſagaci, optimo, præclaro, acuto præditum eſſe ingenio.
Ingenium ſortitus accerrimum planè diuinum.
Summum, eximium, egregium non vulgare, ſed exquiſitum, rarum ſingulare, præſtans, accutiſſimum.
Callere & florere ingenio,
Eſſe ingenio ardenti, ſolido, facili, prompto, præſentiſſimo ad aliquid.
Rarís & corporis & animi dotibus largè à natura præditum eſſe.
Specimen indolis egregiæ præ ſe ferens.
Cui patent, ſeu apertæ ſunt Muſarum ianuæ.
¶ Vim, vigoremque animi ſuſcitare.
Acuere ingenium.
Memoriæ dono præſtans.
Valens memoria.
Egregia memoria præditus.
Ampla memoria.
Præſentem paratamq; habens rerum omnium memoriam.
Lucullus, cui inſignis memoria tribuitur.
Memoriter, nullo codicis auxilio dicere, commemorare.
ἀνοσδιματίζειν. *a manly v voman.*
Memoriter narrare ſemel lectum.
Memoriam habere fideliſſimam.

quikeneſſe or ſharpneſſe of VVitte.

Acies pluſquam aquilina.
Perſpicacitas, ſubtilitas ingenii.
Acrimonia, acumen, dexteritas, viuacitas, fœlicitas ingenii.
Chryſippeum acumen.
Perſpicax, acre, ſagax, ſubtile ingenium. *Vid eshapneſſe of VVitte.*

of a dull witte, vide *Dull witted.*

out

out of his wit, Mad.

Furere cœpit, ad insaniam, furorem, dementiam, amentiam redactus est, mentem amisit, mens eum reliquit, defecit, destituit.
Incidit in insaniæ morbum, prolapsus est in furorem, à seipso discessit, a mente dilcesslit, sapere desiit.
Stultus, demens insanus, omni ratione carens.
*D*elirat, desipit, insanit.
Mentis lumine obcæcatus.
Mentis inops, inops à mente est, *vide Mad.*

to come to his witte againe.

Resipiscere. ἀναφέειν.
Ad mentem redire. Redire ad se.
Saniorem recipere mentem.
Mentem ab insania recipere, apud Lactantium.
Reponi in pristinos sensus.

wittie, vide *Subtile.*

to witnesse, to beare witnesse.

Testificari. Testari. Attestari.
Dicere testimonium.
ἐμμαρτυρεῖν.
Testes facere, adhibere constituere, suppeditare. producere, sumere.
Nubila promissi stix mihi testis erit.
Fateri de alicuius fide.
Numen deorum testari & ignes.
Per sydera testor, per superos atque hoc cœli lumen.
Dare, perhibere testimonium veritati rerum gestarum.

a true witnesse.

Testis oculatus, grauis conscius, locuples, acerrimus, optimus, firmus, interritus, constans, præsentis animi & apud se semper existẽs grauis, religiosus & cõpertæ fidei.
Testimonia reuocata, iterata, repetita, recognita.

reproowed or false witnesses.

Testes conflati, subornati, facti, reprehensi, deprehensi.
Vacillantes, refrigerati, destituti, estuantes, tibulantes, de gradu deiecti, eleuati, frigidi, labefactatæ fidei.
Testes sine re, sine spe, sine fide, sine lare, sine sensu.
Testes triobolare egentes, meditati ante commonefacti, Stigmate inusti, refutati.

to refute or reproone witnesses.

Testibus exprobrare crimen vel infamiam, arguere ignominiæ aut alicuius criminis, infamare testes, coarguere.
Testium fidem labefactare, refellere, carpere, incessere, eleuare, infectari, infirmare,
Testes & Testimonia refutare, refellere, reprehendere.

a woman.

Mulier à mollitie dicta.
Fœmina. γυνή. Fortis.
Virago, virissa, Issha Hæbraismulier, quæ opera facit virilia Et Andrago, ἀνδρεία, *a manly woman*

a woman big with childe.

Grauida mulier. Grauidus pondere venter. Prægnans. Gestans vterũ.
Vterum ferens, gerens.
ὀδίφορος ἐπίτοκος. Ferre ventrem, factum, pondera tenere vtero.
Auferre onus vtero. Soluere partus.

a faire, a hadsome or a trimme woman.

Bella mulier, Venus.
Mulier compta, formosa, pulchra ore floridulo, nitens forma omnes.
Heroidas vincens, speciosa, elegans, decora, supra modum pulchra, scitascitula, περικαλὴς venusta pulchraque facie, nitida comptula, albicans, nitidis genis, purpureis malis, roseis labiis, formosula, καλλιπάρεια. καλλιπρόσωπος.
Rosei decus óris. Mant.

Womans brauerie, or Iewels.

Mundus vel mundum.
Muliebris ornatus.
γυναικεῖος, κόσμος idq; in genere.
Species eius variæ quæ a polluce Iulio enumerantur.
Nos e multis paucas subiiciemus.
Armillæ. Brachialæ.
Dextera. Annuli. Inaures.
Dextrocheria, vel dextrochiria,
Monilia. Morenulæ colli,
Perisscelides crurum, &c.

Womanish, Delicate, Nice.

Malierosus. Sardanapalus,
σαρδαναπαλος,
Megabylus, Quintiliano dicitur, μεγαβυζος,
Mollis, Effœminatus,
Laciuus, Eneruatus,
Vno digito caput scalpens,
In cupidinis hortis donatus Statua,
Muliebris homo atque delumbis,
Corruptus. Emasculatus,
Perditus luxuria, libidinibus,
Deliciis solutus,
Voluptatis illecebris delinitus,
Sardanapalum molitie vincens,
Galbinus, Eutratus,
Fractus, Bacelo similis,
Ἰκελος βαυπλῳ, Cleocritus,
Vinulus, Semiuir, Batalus,
¶ Cinædus, κίναιδος,
Meritorius puer, aliorum amori flagitiosissime seruiens *abused against nature.*
Scortum masculum,
καταπύγων, παιδοφθόρος,
Pathicus, Exoletus latinis vocatur, qui turpiter patitur,
Catamitus, quum posteriora maioris turpitudinis sunt,
¶ Pedico, Pæderastes, insano puerorum amore exardescens,
¶ Effœminate, Eneruate,
Mollem facere, ἐκθηλύνειν,

the wombe, vide *Belly.*

to wonder at, vide *to Maruell.*

Wonte, vsed or Accustomed.

Consuetum, Solitum,
Aduersum, In more positum,
Quod in consuetudinem venit.
Ex instituto maiorum,
Tritum, Vetus, Solemne,
Familiare, Crebrum,
Frequens, Quotidianum,
Moribus hominum, erroreque publico receptum & confirmatum
Vsitatum, Assiduum,

to be VVood or Madde

Sæuire, Furere, Insanire,
Excandescere, Bacchari, *Vide to be Madde, out of his VVitte.*

Woodnesse.

Insania, Seuitia, Furor,
Dementia, Amentia,
Rabies, Frenesis, *Vide Madnesse,*

a Woode or Parke.

Sylua. Lucus,
Nemus, Saltus,

a VVood

a Woodcocke, vide, *a Snipe.*

a Word, vide *Talke.*

to giue his Word, vide *to promise.*

to Worke, vide *to Labour, to Trauaile, or to make a Worke day.*

Dies operosus. Dies operarius. Dies prophanus. Profestus dies. Dies ater vel irreligiosus.

Workmanly, vide *Exactly*

the world is naught, or full of Wickednesse.

Fulcro mundus innititur.
In maligno est positus totus: vt refert D. Iohannes. 1. cap. 3.
ὁ κόσμος ὁλος ἐν τῷ πονηρῷ κειται.
Totus orbis humanis scatet flagitijs
Totus mundus in errorum voluitur caligine.
Plena est malorum terra.
In peccatis mundum cernimus defluere, & in peius semper delabi.
Exauerũt pristini mores, religionisque veræ vix extat vllũ vestigium
Status ad vnum omnes pessime exorbitant.
Homines videmus ruere in tenebras & in densissima oberrare peccatorum caligine, sine lumine ferri in præcipitium.

the whole world is troubled or is in trouble.

Sæuit toto Mars impius orbe.
Terrarum orbis bello (proh dolor) ardet.
Vbique Martij tumultus sæuiunt.
Cuncta bello ardent, feruent.
Mars totum concutit orbem.
Fremunt vbique bella.
Omnes gentes in armis.
Christianus orbis pluisquam ciuilibus ardet bellis.
Mundus furit & insanit, vt fluctibus mare.
Talibus malis, nunc æstuat mundus, qualibus ferbuit nunquam.
In mundum emisit Pluto suos satellites, suum Cerberum.
Ab imo Tartaro euocata Orci numina.
Dæmones infernum egressi mundum perturbant.

Wormeaten, vide *Rotten.*

Worshippe, vide *Honour.*

to make Worse, to be cause of more euill or trouble.

Oleum camino addere.
Oleo incendium rẽstringere.
ἐλαίῳ πῦρ σβεννύειν.
Malum conduplicare, renouare.
Malum magis ac magis exacerbare.
Ignem igni addere.
Materiã igni accenso subministrare.
Malo fomento suppeditare.
Morbum morbo addere.
Oleum flammæ adiicere.
Refricare cicatricem, dolorem.

to wax or become euery day Worser and worser.

Indies habere deterius, ac periculosius prolabi.
Degenerare in peius.
Indies magis ac magis degenerare.
Vno sedato malo, septem alia vt olim hydræ renascuntur multo crudeliora.
Hydræ in morem pro vno capite cẽtum repullulant.
Maiora incendia flagrant.

Ex scintilla maximum incendium erumpit. *Vide to decay.*

worthily, with good cause.

Merito. Iuste. Non immerito.
Non iniuria. Non absre,
Non indigne. Non inique.

to wounde, to Hurte.

Sauciare. Lædere. ἀ'τειν.
Vulnerare. τ'ραυνειν.
Dare vulnera. Ouidius.
Stringere. Virg.
Vulnus infigere, incutere.
Cruentare apud nonnullos tametsi proprie significat cruore inficere. ἐξαιμά'τειν.
¶ Accipere capere plagam, vulnus.
Vulnerari *to be vvounded.*
Grauis vulneribus.
Vulnus infligere.
Infixum sub pectore vulnus.
Plagis obruere, apud Eras.
Consauciare. Vulnus inferre.
παρά'σχειν.
Securim iniicere, prouerbio dicuntur qui vehementer lædunt ac vulnerant.
Lethali vulnerare ictu.

to cure a wounde, vide *to Heale.*

wrath, vide *Anger.*

to wreast or writ the holy scripture.

Torquere sacram scripturam miserè lacerare, iugulare, perperam intelligere.
Sinistro intellectu deprauare.
Sacræ scripturæ vim facere.
Interpretamento detorquere.
Pro abitrio exponere.
In vota sua detrahere, obtorto collo ad suum sensum trahere.
Deprauare.
Nimis violenter contorquere.
Quoquouersum torquere.
Inuertere. Peruertere.
Vitiare, seu pellem extendere.
Coacta interpretatione deprauare.
Verbum Dei glossematis & commẽtis eludere.
Non accedere sensui communi.
Sacræ Scripturæ puritatem sordida fœdare interpretatione.
Syncerum vas incrustare.
Sacras scripturas, verbum Dei peruersis interpretationibus adulterare, in peruersum sensum ea detorquere quæ suis erroribus vidẽtur facere.
Suo intellectui, suis affectibus cogere scripturam etiam repugnantem seruire.
Fermento Pharisaico Euangelicam, amaricare consperſionem.
Prostituere literas sacras, & in abusum tapere.
Sacræ scripturæ nasum conficere cereum.

to write.

Scribere. γρά'φειν.
Exarare, metaphorice.
Chartis Illinere.
Scriptitare. Ducere literas.
Signare apud Columellam.
Stylum exercere. Pingere.
Inscribere, conscribere etiam pro simplici ponuntur.
Credere cæræ.
Notare chartem, literam facere ducere.
Mandare libello, Exarare notas.
Committere literis velceræ,
Dare tabellas, Signare tabellis arcã.
Portare, ferre, preferre tabellas.
Distortè, inæqualiter, perturbatè scribere literas, *to VVrite awry or out of line, rule and order*, vt litera super literam scandat.

to write letters.

Scribo.

Scribére literas.
Efficere Epiſtolam pro ſcribere, Cice,
Exarare epiſtolam.
Mittere literas, ſcripta. Cicero.
Dare ad aliquem literas.
Dare abſolute, apud Cicero.
Literis compellare, prouocare, &c.
¶ Obtundere, prouocare literis. Cicero. Si ſomnum capere poſſem, tam longis te epiſtolis non obtũderem.
¶ Perſoluere epiſtolæ & reſpondere idem Ciceroni, *to Anſwere letters.*

to Write one againſt another.

Concertare epiſtolaribus, velitationibus, Libris conflictari.
Stylo debacchari, Scripto inuehi.
Amarulentius in aliquem ſcribere.
Nominatim, taxare, carpere.
Scriptis alicuius notare famam.
Nominatim perſtringere ſcripto.
Petere calamo aliquem.
Styli cuſpidem in aliquem vibrare.
Stylum teli vice habere.
Dentata agere charta apud Cice.
Exercere velitationem.
Stylo ferire, referire.
In aliquem inuehere vel inuehi.
Stringere ſtylum, calamũ in aliquẽ Eraſmus.
Sese mutuo ſtylis veneno tinctis cõfigere. Satyrice contra aliquem exacuere aciem.
Fœdis calumnijs omnia cõſpurcare.
Carbone aliquem notare. Eraſ.
Suis depingere coloribus,
In ſcribendo nõ temperare ſibi, quin incandeſcat animus, inſultet immoderatius, amarulentius inuehatur.

to Write or Copy out.

Exſcribere, Tranſcribere.
ἀπογράφειν. Deſcribere.
Prodere literis, monumentis.
Diſtrahere & transfundere in pluſa exemplaria.
Copiam capere, vel Excopiare latinum non eſt.

Written or Chronicled.

Literis traditum.
Commentarijs annalibus traditum, inſertum.
Literis proditum eſt.
Ad nos tranſmiſſum eſt maiorẽ monumentis.
In monumenta relatum eſt.
Veterum literis proditum eſt.
ἐγγεγραπται. Relatum eſt in acta.
Eſt in exemplis, Eſt in annalibus.
Extat in annalibus.
Scriptum eſt in commentarijs.
Scriptum inuenitur.
Memorię proditum eſt.
παραδέδοται εἰς μνήμην.
Eſt in monumentis Græcorum, Hebræorum.

Diuers Writings or Hiſtories.

Scripta rerum geſtarum, memorabilium.
Hiſtoriæ, id eſt, narrationes.
Monumenta. Commentarij.
Actus pluraliter, apud Hieron.
Memoria publica omnium ſecretorum.
Commemoratio antiquitatis. Vide *Hiſtorie.*

a paire of writing tables.

Tabula, πυξίον.
Album, ſubſtant. λεύκωμα.
Pyctarium, apud Lampridium.
Tabula gypſata.
Pugillaris & Pugillare.
Pinacion Pinaſidion.

Abacus.

Abacus. Et plural. Ceræ.
Tabulæ ceratæ.
Tabulæ, apud Hor.

a writer, a Scriuener.

Scriba. Scriptor.
Librarius qua voce vſus eſt D. Hie.
Grapheus.
A literis ſeu à conſcribēdis epiſtolis qui vulgo etſi parum aptè dicitur notarius, Græcè γεγραμματεύς.
Amanuenſis dictio frequens, apud Eraſmum, reliquoſque huius ætatis viros doctiſſimos, cuius operæ in ſcribendo vtimur, Græcè ὑπογραφεύς.
A manibus, vel à manu pro eodem.
Tabellio. Tabularius.

a VVriting, or a Bill of my hand, an Obligation.

Syngrapha.
συγγραφή.
Nomina pro ſyngraphis debitarum pecuniarum Cic.
Syngraphum etiam dicitur.
Chyrographum vel chyrographus.
Facere ſyngraphas.
vide *Quittance.*

to offer wrong, vide *to Hinder.*

Y

a Yard meaſure.

Verber, eris. n. g. Virga.
Vlna, *an Elle.*

to yawne, vide *to Gaſpe.*

in the yeare of our Lord.

Anno á Chriſti natiuitate.
Anno ab orbe redempto.
Anno ab humani generis inſtauratione.
Anno partæ ſalutis.
A Chriſto nato.
Anno Chriſti.
Anno gratiæ.
Anno allatæ ſalutis.
Anno ſaluriferi partus.
Anno redemptionis noſtræ.
Anno poſt partum virgineum.
Anno poſt Chriſtum natum.
Anno Chriſtianæ noſtrę ſalutis.
Anno ab orbis inſtauratione.
Anno á partu virginis matris.
Anno poſt natum ſeruatorem.
Anno á ſalutis humanæ exhibito authore Chriſto.
Anno redditæ ſalutis.
Anno á partu virgineo.
A partu virginis ſalutifero.
Anno à nata ſalute ſempiterna.
Anno gratiæ per Chriſtum reſtitutæ.
Anno á nato humani generis ſaluatore.
Anno redempti à filio Dei orbis.
Anno partus virginei.
Anno incarnationis dominicæ.
Anno incarnationis verbi, Chriſtianæ redemptionis.
Anno poſt Deum humanitate donatum.
Anno á reconciliata diuinitate.
Anno incarnati verbi, incarnati filij Dei.
Anno natiuitatis Chriſti.
Anno à reſtituta ſalute.
Anno ab inſtaurata ſalute.
Anno ab enixu & puerperio virgineo.
Anno à Chriſti ſaluatoris ortu.
Anno reparatæ æternæ ſalutis, ſeu ſalutis humanæ.
Anno poſt humanæ ſalutis vindicē carne donatum.
Anno incarnationis Dei ſupra ſeſquimilleſimum, octauo & triceſimo

mo iſta in Baſeldonek ex tempore ſcripſi, Carolo Imperatore.
Ετει ἀπο τ θεογονιας χιλιοστω πεντηκοστοσω ὀγδοω καὶ τελειοστω ἐν τ ἐξουσιειας πεδιω ὑποχειριαν ταυτ' ἐργαζομην ὁτ' ἡγεμων Καρολε.

the yeare of ones age.

yearely office ended, vide *Aged.*

to yeelde to the contrary, vide *Forſake.*

to yeelde himſelfe, to Giue ouer, to Render vp.

Se victum agnoſcere, fateri.
Manus, herbam, dare, porrigere.
τω χειρο μεθιχνουμι.
Haſtam abijcere.
Arena cedere.
Campis cedere, apud Hor.
Victoriam concedere.
Cedere iure.
Tollere digitum, manum.
αἰρειν δακτυλον.
Dedere ſe inditionem & arbitratum hoſtium,

yellow colour.

Giluus color & Gelinus, apud Plaut
Silaceus color, Plin.
Luteus. Citrinus, *yelkie yellow.*
Flauus, ξανθος.
Fuluus, *Golde yellow.*
Flammeus & Flammineus Croceus. *Saffron yellow.*
Cerinus à colore ceræ.
Facies ſubgilua.

to the yoke, or vnder the yoke.

Sub iuga vocare, venire, trahere, ducere, ire, agere.
Colla iugo ſupponere, præbere, dare iugo premenda.
Imponere iugum.

to withdraw or pull from the yoke or Plough.

Detrectare iugum, aratrum.
Colla iugo ſubtrahere.
Soluere iugis vincula.
Rumpere iugo vincula.

young, or a young man.

Iuuenis. Adoleſcens.
Iuuentus pro eodem aliquando ponitur.
Cui adeſt flos ævi.
ἐχων ἡβης ἀνθος, vt eſt apud Hom.
Primæuo flore virens.
Cui primi vernat temporis ætas, & floret valido læta iuuenta.
Cui genua virent.
Qui exceſſit ex ephæbis, apud Terent.
Prima iuuentæ ſpatia ingrediens.
Florens ætate.
νεος. νεανιας.

young Schollers.

Tyrones, ludi literarij.
Tyrunculi.
νεοβλαβηδεντες.
Nouelli, Rudes.
Neophyti, hoc eſt, nouellæ plantæ.
Tenelli auditores.
Abecedarij, apud Ful. in mytho.
Elementarij.
Dupõdij iuuenes, apud Alciat. quod duobus aſſibus æſtimantur.
Militiæ literariæ tyrones.
Tyrocinium exercentes, in progymnaſmatis.

youth.

Adoleſcentia. νεοτης.
Primo æuo.

Iuuentus

Iuuentus. Iuuenta.
Primis ab annis.
Aetas vernans, viridis.
Puer leuioribus annis.
Aetas florida, florens.
Aeuum virens.
Aeui virentis flore.
Iuuenilibus annis.
Crescentibus annis, id est in ipso adolescentiæ principio.
Dum prima nouis adolescit frondibus ætas. vide *Borne*.

From his youth.

Ab adolescentia. A iuuentute.
Ab ætatis teneræ incrementis.
A prima adolescentia.
Ab ineunte adolescentia.
Ab initio iuuentutis.
ἐκ νέας ἐκ μειρακίου.
A prima lanugine.
ἐκ πρώτης ἡλικίας.
Ab impubibus annis. vide *Childhood*

FINIS.

SYNONIMA QVÆDAM POETICA VERSANTIBVS IN POESI PERQVAM NECESSARIA.

A

Achaia.

Chaia dictio tetrasyllabica regio Græciæ ab Achæo Iouis filio sic dicta, prius vocata Danaa, à Danao Argiuorum rege,& deinde Aegialea, αἰγιάλεια, quod littoralis sit,

Achilles.

Achilles, siue Achilleus. ἀχιλλεύς, Græcorum fortissimus heros, Pelei & Thetidis filius,hinc Pelides dicitur Ouidio:
Chironis alumnus. Eacides.
Thetidis proles seu filius,
Larisseus. Nereius,Aemoneus.
Pithius. Pellæus,à Pella vrbe Thessaliæ. Thessalicus heros.
Impiger,magnanimus,dux belliger

Actæon.

Actæon filius fuit Aristæi,ex Antonoë Cadmi filia,hinc dictus Cadmæus iuuenis.
Cadmi nepos, Ouid,
Antonoëius heros ab eodem,

Adam.

Adam,id est homo,siue terrenus.ab Adama,hoc est,à terra sic dictus.
Protoplastus,& Protoplastes. πρωτοπλαστος,& non Protoplaustos addita u, vt imperiti scribunt.
Primò fictus,creatus.
Primus parens, homo,
Primæuus, Luteus Adam.
Antiquus pater.
Incola,colonus Paradisi.

Ægina.

Aegina vrbs adiacens Peloponneso aliter vocaur Oenopia. Ouid. lib 7. Metamor.
Oenopiam veteres appellauêre.

Ægoceros.

Aegoceros αἰγόκερως,signum cœleste,Latinè Capricornus. Luca.
Humidus Aegoceros, nec plus leo tollitur vnda.
Portitor Helles,apud Virg.
Vdus. Niuosus. Gelidus. Corniger.

Agrigentum.

Agrigentum. Agragas seu Acragas. Silicij mons & oppidum. Virg.
Arduus vnde Agragas despectat maxima longè mœnia.

Ægyptij.

Ægyptij aliter vocantur Paretonij, á Paretonio Aegygri vrbe.

Mareotici à Mariotide lacu eiusdem loci. Ouid lib. 9. Isi Paretonium Mareoticaque aura Pharonque.

Quæ colis: Sido. Nec sit Leucadio classis Mareotica portu Actiacas obscondit aquas.

Classis Mareotica, id est, Aegyptia, quæ vehebatur Cleopatra.

Isiaci ab Isi filia Inachi, quam pro Dea coluerunt, Ouid. lib. 1. de Ponto.

Vidi ego Niligenę numen violasse fatentem Isidis Isiacos antesedere focos,

Memphij Memphæi & Memphitici à Memphi Aegypti vrbe. Ouid. lib. 1. de Arte.

Nefuge Niligenæ Memphitica sacra iuuencę.

Lagæi & Lagidæ á Lago primi Ptolomæi patre, á quo Nilus vocatur Lageus: Luca lib. 1 Quamare Lagæi mutatur gurgite Nili. Idē lib. 8. Vltimo Lageæ stirpis, perituraque proles.

Pharaonidæ, à rege.

Niliaci Nilotici Nilicolæ, & niligenæ á Nilo fluuio: Luca lib. 5. Te nisi Niliaca proprius non vidit arena. Idem li 9. Rege sub impuro Nilotica regna tenente.

Pelusij & Pelusiaci Pelusio Niliostio. Lucan. lib. 8. Qua diuidui pars maxima Nili. In uada decurrit Pelusia septimus annus.

Ptolomæi â Ptolomæo rege Lagi filio, á quo princeps Aegyptij reges omnes idem traxerunt nomē. Vnde & Pharon Ptolomeum poëtæ appellant.

Pharij á Pharo Aegypti insula.

Cleopatrici á Cleopatra regina vnde & Sidonius dapes Cleopatricas appellat.

Ægyptus.

Egyptus, αἴγυπτος. Aphricę proxima ab Aegypto Danai fratre sic appellata teste Plinio prius Aëria dicta, vocatur quoque Terra Mēphitis, Tellus Nilotica, Mesraim hebræis, id est, angustię. siue tribulationes.

Canopus med. prod. pro Aegypto ponitur, & frequenter in sacris Aegyptus appellatur Terra Cham Vt refert D. Hier: á Cham filio Noë Psalm. 105. Mant. Aegyptus cœli studiosa Deorum prodigiosa parens.

Ægyptus Crinito Parens terrarum appellata, á Macrob. Mater artiū Delta quoque seu Trigonalis dicta, à figura triquetra *.

Ægypti pars, quæ secundum Nilum non terminat Æthiopiæ Thebais appellatur seu Thebaida, cuius frequēs mētio in vitis sanctorum partum á D. Hieron, translatis.

Æmylia.

Æmylia quæ & Flamina, Italiæ regio ac Romandiola, in qua Rauēna Bononia.

Æneas.

Æneas αἰνείας, id est laudatus, Veneris & Anchisæ filius hinc dictus Anchisiades Anchisa genitus.

Dardanides. Virg. Dardanides contra furit.

Et Dardanius, Laomedonius, Cithereius heros.

Phrygius tyrannus.

Acer, magnanimus, Troius, Troianus Illiacus, Phryx, Phrygius, fluctiuagus.

Æolus.

Æolus Iouis filius ex Acesta, siue Segesta,

gesta, filia Hippotæ Troiani, á quo Hippotades dicitur, Hippoliti nepos Nimborum rector, Nimbosus & Nimbipotens.

Æolia.

Aeolia siue Aeolis, regio septem insularum inter Siciliã & Italiã, quæ Græcis dicuntur Hephestiades, ἡφαιστιάδες Latinis Vulcaniæ ex quibus Hieran aiunt Vulcani esse officinam. Bap. Pius.

Vt Liparæus, ager, vtque Aeolis insula flagrat. Insulæ Aeolicæ, Aeoliæ, eneo rege Aetoliæ & Deianyræ patre: Ouid, lib, 8, Oeneios vltorem spreta per agros, Misit aprum.

Pleuronij ab eiusdem loci vrbe, quæ dicitur Pleuron, Ouid, lib, 24, Talibus iratam. Venerem Pleuronius agmen instimulat verbis.

Eadem ratione vocantur Pleuronis alumni Stat, lib, 8, Nunc mœstæ fundens Pleuronis alumnos, Naupactei á Naupacto eiusdem loci oppido, Hinc Achelous dicitur Naupactæus Ouid, lib, 2, Fast Amphiaraides Naupactæo Acheloo.

Æsculapius.

Aesculapius, seu Asclepius in carmine Apollini, filius, hinc.

Phœbigena dicitur, & Iuuenis, Phœbeius.

Ouid quam colat, explorat iuuenis Phœbeius vrbem.

Archiartos, ἀρχίατρος, id est, medicorum princeps.

Salutifer puer. Pergameus deus.

Epidaurius anguis, quoniam in Epidauro colebatur in forma colubri.

Ætna.

Aetna prius dicta Inesia, Mons est Siciliæ cauernosus perpetuis æstuans ignibus, globosque emittens igneos propter subterranei sulphuris naturam. Vocatur poetis Trinacria, Trinacris, Typhois à Typhœo gigante.

Monstrifera, Vulcania sulphuflammifera ardens.

Ætoli.

Aetoli populi Græciæ Epiro & Acarnanę finitimi, vocantur Calydij à Calydone vrbe. Hinc Calydonides eius loci mulieres, Sta. lib 2, Theb, Centum ibi virgineis votæ Calydonides aris, Oenei ab O-

Agamemnon.

Agamemnon Mycenarum rex, filius Atrei, fraterque Menelai.

Atrides minor dictus, Ouid, Hæc vbi cognouit Troiæ populator Atrides,

Tantalides ab auo Tantalo,

Mycenius dux, & Agamemno, vltima breui arud Stat,

Aiax Telamonis.

Aiax Telamonis ex Hesione filius Telamoniades hinc dicitur & Telamone satus, Mant,

Talis erat Telamone satus temerarius Aiax, dicitur quoque Telamonius Heros, Virg,

Aiax Oilei.

Aiax Oilei, filius fuit Oilei & Locrensium rex, Hinc dictus Oilides & Heros Noricus, id est, Locrensis,

Alcinous.

Alcinous ἀλκὸν G. penul, cor, rex Phæacum in Corcyra insula Virg, Pomaque & Alcinoi sylvæ,

Corcyræus

Corcyræus rex, quod eam insulam insigni iustitia rexerit Mart.
Qui Corcyrei vidit pomaria regis Corcycius senex. Phæax, munificus.

Alcmena.

Alcmena vxor Amphytrionis Thebani, ex qua Iupiter Herculẽ genuit. Alcidæ genetrix, Amphitryonea coniunx,
Herculea seu Herculis mater.

Alemanni.

Alemani seu Alemanni à Lemano lacu etiam vocantur Teutones Teutoni & Teutonici à Teutone deo quem venerabantur. Virg. lib. 7. Teutonico ritu soliti torquere Cateias Lucan. lib. 6.
Cantaber exiguis aut longis Teutonibus aruis.
Germani vero dicuntur quod vicini sunt Belgis, Miserunt enim Germani colonias trans Rhenum propter hominum multitudinem, agriqúe inopiam, Cisthenani hinc dicti.
Itẽ & Germanici vocantur ac Rhenicolæ, quod habitent ad Rhenũ fluuium, Rhenani, Transrhenani Rhenenses.
Rheni, ῥῆνοι, populi sunt Rheni accolæ, authore Stephano.

Alexander.

Alexander Macedo, & Alexandrus Philippi regis filius, qui ob res præclarè gestas, Magnus dictus est, & à poëtis vocatur, Iuuenis Pelleus, à Pella vrbe Macedoniæ. Iuuenalis Saty. 10. Vnus Pellæo iuueni non sufficit orbis.
Et Aemathius dux, ab Ouid. quod Macedonia aliter vocetur Aemathia.
Fortis Macedo, totius mũdi tremor, ait quidem.

Alexandria.

Alexandria, ἀλεξάνδρεια. Vrbs Aegypti, non longè à Nili ostio, ab Alexandro Macedone condita, quam Lucanus vocat vrbem Paretoniam, Et Pharos quoque dicitur à φάρος olim insula & Alexandriæ portui nunc continenti coniuncta.

Allobroges.

Allobroges populi, aliter vocantur Pedemontani. Stroza pater.
Et pede montanum signa secuta ducem, qui nũc Sabaudienses, & Rodantij, quod prope Rhodanũ morentur. Porro ducatus Sabaudiæ vocatur Pedemontium, & regio Pedemontana.

Amalthea.

Amalthea nutrix Iouis Oleuia.
Capra. Sydus capricorni olenium pecus. Hedi.

Ambracia.

Ambracia ciuitas Epiri, prius dicta Epiria ac Paralia authore Stephano quam postea Augustus victo cum Cleopatra Antonio Nicopolin vocauit, à quibus gentilia, Ambracienses & Ambraciotæ ac Nicopolitæ.

Amphion.

Amphion media prod. Iouis & Antiopes filius, Ioue natus.
Phœbeius dictus quod vates omnes sint Phœbo consecrati.
Et dirceus, à Dirce frõte Thebis propinquo artis Musices adeo peritus fertur fuisse, quod lyræ carru scopulos & cautes animarit seu mouerit.

Andromede.

Andromede è Cephei & Cassiopes filia; quam à Nymphis scopulo alligatam, & cete deuorandum expositam, Perseus interempto cete liberauit & in vxorem duxit, Cepheus, idos, & Cepheia virgo dicta.

Andegauia, vide *Iuliomagus. Angi.*

Angi, seu Anglici vocantur quoque Britanni, Virg, Et penitus toto diuisos orbe Britannos, ac Caledonii, Mat, lib, 1, Nuda, Caledonio sic pectora præbuit vrso, Idem lib, 10, Quoties Caledonios Ouid: visure Britannos, Dicuntur & Brutigenæ quoniam defenderunt à Bruto Consule Romano, ac Brutiadæ Neptunicolæquæ.

Anglia.

Anglia aliter vocatur Britânia, Caledonia, Albion, ab albis montibus & Anglia terra,

Orbis alitera Poetis dicitur.

Anien.

Anien fluuius Italiæ tybur oppidũ alluens, Anio, Anienus,

Annibal.

Annibal, filius Amilcaris, princeps Carthaginiensium alias dictus Agenerosus seu Sidonius dux, Tyrius, Barbaricus, Libycus tyrannus,

Elisæus tyrannus ab Elisa Didone.

Rector Libyæ,

Nasamoniacus rex è Nasamonibus Africæ populis, apud Syl, & Sid,

Antilochus.

Antilochos Nestoris filius maior natu. Nestorides Nestore natus.

Antiochia.

Antiochia ἀντιόχεια maxima Syriæ ciuitas, Theopolis Iustiniano post terræ motum nominata, & à Seleuco Nicanore Seleucia vocatur.

Antuerpia.

Antuerpia, non solum Brabãtiæ, verũ totius orbis Christiani emporium celeberrimum. Adiecta secundum etymon nominis vulgaris vocata prius Latinè, quod acri vetustæ ad ecta siue adstructa fuerit Quæ de refectione nauium Preter nauigantium feruntur fabulosa prorsus,

Andouerpiam nonnulli vocant.

Aduersã alij nonnulli deẽpta litera, Auersam Lusit super huius celeberrimæ ciuitatis nomine Cornel Graphæus carminæ eleganti sic scribens. Adiecte nomen Dij posuere mihi. Sed quinã quæris? genitor Neptunus & ille. Quem peperit summo Maia adamata Ioui. Namque olim solo dum stabã in littore castrum. Atque paludosa terra tremebat humo. Conspexere locum blandis dum forte vagatur scaldis aquis placuit dis situs ipse loci Nulla mora ædificant adiectis mœnibus vrbem.

Et paulo post. Recte ideo Adiectam Dij me dixere vocantes Conuenient etenim nomina resquè mihi

Gulielmus Xenocatus Brugensia in libro de gestis imperatoris Caroli V. Max, vocat Forum Caroli Antuerpiam.

Aphri.

Aphri, seu aphricani, etiam vocantur Tunisii à Tuneto siue Tunesio Libyæ ciuitate. Sidon Tonsa Tenesæos

Teneſeos infert mihi Byrſa furores.

Aphryca.

Afryca vel potius Afrycæ per aſpirationem, eadem quæ Libra λιβὺη Græcis Heſperia appellata, nunc vulgo barbaria.

Apollo.

Apollo, Ἀπόλλων, quaſi mala pellēs, dictus Pæan, quod morbis medelam adferat.

Phœbus, φοῖβος hoc eſt Sol Græcis vocatur Deus oraculi.

Idem dicitur Liber, quod libere vagetur per aërem, Chryſocomus.

Dictus inſuper Apollo nomius, i paſtor, quod Admeti regis armenta pauit.

Proles Latonia Ouid. ac Latoide nuncupatur, A diuerſis locis multa habens nomina, Delius.

Cinthius, Clarus, Dydimæus.

Thymbræus, & carminis author à Tibul Leucadius deus Ouid.

Delphicus. Patreius heros, Pithius Smincteus, Hecatebellites, Lycius, Lauriger, Lauricoma, Fatidicus Paticanus Intonſus, Gryneus, Arcitenens.

Aprilis.

Aprilis menſus dictus eſt quaſi Aperilis, πρίλιος Græc & θαρσέλιον Xanthicus ξανθικός, 2. Machabæorum 1.b,

Apuli.

Apuli, vel Appuli in carmine Italiæ ſunt populi qui aliter vocãtur Meſapii a Meſapho rege Ouid, lib, 14 Peucetioſque finus, Melapiaque arua reliquit.

Ætolidæ ab Ætolo Diomede, qui ibidem imperauit, Syl, lib, 13,

Ætolidas interfuit haud ignobili nomen,

Daunii à Dauno patre Turni qui ibi dem regnauit,

Apulia.

Apulia ipſa vocatur Iapygia ab Iapige Dædali filio, teſte Solono & Hier», Meſapia à Meſapo, Daunia à Dauno,

Aquarius.

Aquarius ſignum cœleſte ὑδροχόος Vrna & puer vrniger Poetis vocatur quod imbres fundat,

Iuuenis geſtator aquæ, apud Virg,

Humidus, triſtis, humens, vdus, nimbifer, horridus, frigidus,

Aquila.

Aquila, ἀετος,

Iouis armiger,

Iouis ales, nuncius, flammiger, altiuolans, Fuluus Claudia, fuluuſq; tonantis armiger,

Auis regalis, regia, apud Ouid,

Regina volucrum pedibus prædatrix aduncis.

Aquilo.

Aquilo, Boreas, βορέας, ὁ βορρέιος,

Aparctias quod ab arctis ſpuet & à ſeptem ſtellis quibus conſtet Septentrio dicitur,

Thracius, Threcius, Scythicus,

Rhiphæus. Hyperboreus ventus ſeu Aquilonarius, quem D, Hier, vocat ſcoparium ſeu ſcopam, viarum quod flando conſternat & complanat vias,

Aquiſgranum.

Aquiſgranum, Thermæ, Traiani, Vegera, Aquæ, inde Aquenſes.

Ara.

Arar fluuius per Burgund ã in Rhodanum i fluens, qui ætate noſtra vocatur Gallicè, *La Sone*, Sagona latinè,

Arabes

Arabes.

Arabes, ἄραβες etiam vocantur Nyſæi, Nyſæi Nyſij ac Nyſiadæ à Nyſa oppido Arabiæ. Hinc Nymphæ Nyſides, Ouid lib. 3. *Faſt* Nyſiades nymphas puerum quærente nouerca Thurifera, opulenti, palmifera, Eoi, nigri. p. &i.

Arabia.

Arabia odorifera, palmifera.

Arachne.

Arachne nomen puellæ Lydiæ, quæ à *Pallade* in araneam fuit commutata, Minois Minoia proles.

Arcadia.

Arcadia aliter vocatur Mænalis regio, à Mænalo promontorio Ouid lib. 3. faſt. Pinigerum Fauni. Mœnalia ora caput.

Pelaſgia quoque dicitur, & Parthaſia.

Arcades.

Arcades, Arcadii, Arcadici, aliter vocantur Tegei, Tegeæi & Tegeatici a Tegeo Arcadiæ oppido. Virg. libro. 3. Æneid. Alter ab *Arcadia* Tegeæ de ſanguine gentis. Idem lib. 8. Tum lateri atque humeris Tegæũ, ſubligat enſem, id eſt *Arcadicum*. Sidonius Tegiaticus Arcas. Nunc plantis nunc fronde volat.

Parrhaſii a Parrhaſia *Arcadiæ* regione. Virg. lib. 11. Qui Parrhaſio Euandro armiger ante fuit Ouid. lib. 1. Faſt. Deſerit *Arcadiam* Parrhaſiumque larem.

Lycæi a Lyceo monte *Arcadiæ* Ouid. lib. 2. Faunus in *Arcadia* templa Lyceus habet.

Arcades etiam vocantur Nonacrini & Nonacrii, a loco qui eſt in *Arcadia* nomine Nonacris. Ouid. lib. 5 Faſt. Et marti & vati paret Nonacrius heros, i. Euander. *Arcas* idem lib. 2. Metaph: Dum redit, itque frequens in virgine Nonacrina arſit.

Parthenii a Parthenio monte *Arcadiæ* Ouid. lib. 9. Veſtrum opus Elis habet veſtrum Stimphalides. vndæ Partheniumque nemus.

Piſei a Piſa oppido *Arcadiæ* propè *Alphæum* fluuium. Ouid. lib. 2. Triſt. Quid nõ Tantilides agitante cupidine curſus. *Pyſæam Phrygijs* vexit eburnis equis. Piſceam, i Hippodamiam *Arcadiam*.

Molorchæi a *Molorcho Arcadia* Paſtore, cuius precibus Hercules leonem interfecit.

Elei ab Elea oppido *Arcadiæ* propè Tegeum, vbi Miuerua fanum habuit. Stat. lib. 4 *Syl.* Aut *Eliæ* lucis vidit Tegæa ſacerdos.

Eremanthii, & Eremanthæi ab Æremantho monte *Arcadiæ* Stat. lib. 5. Theb. *Affuit* Hippomedon rectorque Erymanthius, id eſt, *Arcadicus*.

Cylleni a Cyllene *Arcadiæ* monte, a quo Mercurius vocatus Cyllenius.

Cleonæi à Caliſto filia Lycaonis regis *Arcadiæ*, ex qua ortus eſt *Arcas*.

Arctos.

Arctos ſeu Vrſa maior. *Elice*.

Luca. Sed nocte ſopora Arrhaſis obliquos Elice cum verteret axes.

Arctos ſeu Vrſa minor Grecorũ; lingua Cynoſura, i. canis cauda nominatur, & Polus arcticus dicitur. *Arctidum* ſeptẽtrionali polo nixæ vehuntur. Ouidius, eſſe duos arctos, quarum Cynoſura vocatur Sidoniis Helicem Graia carina noret.

Arctophylax.

Arctophylax, ſtellula iuxta maiorem vrſam alio nomine Boo. es & Arcturus Cic. Arctophylax vulgo qui dicitur eſſe Bootes.

Argo.

¶ Argo ἄργω nauis ſeu potius prima nauium ab Argo ædificata quam Iaſon in Colchos duxit. Eadem vocatur Pinus ſeu ratis Theſſala & Pagaſæa, & Pagaſa ciuitate Theſſaliæ.

Argos.

Argos verus & nobilis vrbs Achaiæ quæ quoq; dicitur teſte Pli. Hippium, ab equorum præſtantia ac Hippobotum. Iaſon & Dipſium Euſtachio authore:

Argus.

Argus Ariſtoris filius.
Ariſtorides patroni.
Paſtor centoculus Ouid. Centum luminibus cinctum caput Argus habebat.
Cunctos Innonius Ouid. dicitur.
Virg. & Cuſtos virginis Argus.

Ariadna.

Ariadna filia Minois regis Cretæ.
Gnoſia Pella.
Stella Coronæ. Bacchi coniux dicta.

Ariſtoteles.

Ariſtoteles Ἀριστοτέλης. Philoſophorum Peripateticorum princeps. Sophos Stagiræus.
Stagirites à Stagira patria.
Anagnoſtes ἀναγνώστης propter infatigabilem lectionem à Platone vocatus. Diuinus, doctus.

Aſcanius.

Aſcanius Æneæ fuit ex Creuſa filius Hinc dictus Æneides. virg. Sit ſatis Aenida.
Dardanius puer, apud eoſdem.
Ilus à Troiano rege, Ho Poſtea Illus à prima barbæ lanugine. vnde Virg. lib. Aenei. At puer Aſcanius, cui tunc cognomen Iulo, Additur Iulus erat dum res ſtetit Ilia regno.
Formoſus, pulcher, regius.

Aſſyria, vide *Babyloniæ.*

Aſtrologi.

Aſtrologi, quibus aſtra ſunt à conſiliis, Chaldei, Genethliaci, γενεθλιακοί Mathematici.
Horoſcopi Metopoſcopi, Planetarii, Gnomonici Prognoſtæ.
ἀποτελεσματικοί. Aſtronomi Conſultis aſtris prædicentes futura
Horoſcopi obſeruatores.
Syderum obſeruantiſſimi.
Mathemati. Chaldæorum periti,
Matheſeos experientes.
Sydereæ ſuperſtitionis profeſſores.
Explorores cœli.
Naturæ certiſſimi exploratores.
Secretorum naturæ conciliæ, curioſi obſeruatores.
Naturæ veſtigia indagantes.
Ignotas ſtellarum vias, orbeſque tuentes ignotos.
Altorum ſyderumq; meatus, cœli itinera, occaſus & ortus ſignorum deliquia ſolis & lunæ calentes.

Athenæ.

Atheræ, arum Ciuitas Græciæ inter Achaiam Macedoniã. Cecrops primus Athenas condidit omniũ bonarum artium inuentricẽ, Philoſophorum & Oratorum parẽ Poetarumq; alumnamque à quo dicta Cecropia, & poſtea Mopſopia ac Ionia:

Porro

Porro Athenæ à Minerua quæ Græcis. Ἀθῆναι
Vrb. artica possidonia.
Agri munichii.

Athenienses.

Athenienses etiam dicuntur Athenei, Attici, Actæi, Thesæi, Thesiæ, Cecropii, Cecropidæ, munichii mopsopii Aeacidæ, Erichthæi, Erichthonii.
Aegidæ, Marathonii.
Crauai,
Erichthidæ.
Pandonii.
Athenienses & Athenæi à Minerua, quæ Athena Græce dicitur.
Attici & Actæi Acteo rege.
Ouid. lib. 1. Meta. Separat Anios.
Acteis Phocis ab aruis.
Thæsæi & Thæsidæ à Theseo filio Ægei athenarum regis Virg. lib. 2. Georg, Præmiaque ingentes pagos & compita circum.
Thesidæ poluere Martialis eadem ratione tauos Theseos vocat, t Atticos, vbi ait. Mollica Thæsæis tam bene vina fauis.
Cecropidæ à Cecrope rege. Virg. li. 6 Aenei. Tum pendere pœnas Cecropidæ iussi.
Munichya erat Athenienſium naule vnde munichij dicti sunt Ouid. lib. 2 Metaph, Munichiosque volans agros, gratamque Mineruæ, Despiciebat humum.
Mopsopii a Mopsopo Athenarum rege Ouid lib. Metamorph. Mopsopeum iuuenem sacros agitare iugales.
Aeacidæ ab Aeaco, Ouid li. 8. Dant placidi cursum redeũtibus austris Aeacidis.
Erichthæi & Erichthonii, ab Erichthæo & Erichtonio regib. Ouid. lib. 8. Erichthæas Tritonidos idat ad arces eadem ratiene vocantur Erichtidæ.
Aegedæ ab Aegeo Athenarum rege, Ouid in epist. Inter & Aegidas media statueris in vrbe.
Marathonii à Marathone Atticæ cãpo vnde Stat. li. 3. Syl. Erigonẽ vocat, Marathoniã Syllius. li. 14.
Armaque fixa deis aut quæ Marathonius hostis perdidit. Sydonius Et dum Mopsopia stipantur per Marathonem.
Carnaia a Carnao rege Athenarum.
Codridæ à Codro rege quod se pro patria deuouit.
Pandionii à Pandione rege Erichthonii filio.

Atlantides.

Atlantides Atlantis Mauritaniæ regis filiæ, ex Pleione Oceani filia, numero quindecim, quarum quinque Hyades sunt nominatæ, reliquæ vero Pleiades. Virgiliades, Virgiliæ Hesperides.

Attica.

Attica regio græciæ inter Achaiam & Macedoniam sita, in qua fuit vrbs Athenienſis, sic dicta ab Atthide Crani regis Athenarum filia Acte quoque dicitur ab ἀκτὴ quod litus significat, Nam magna ex parte littoralis est regio.
Cecropia & Cecropis eadem vocatur, & posidonia à Neptuno dicta qui Græce ποσειδὼν.
Mopsopia, ac Iolia ab Ione Xuthi filio.
Pandionia quoque Sido, Qui Pandionum monebat Orator caueam tumultuosus.

Augustus.

Auguſt menſis ob honorem Octaui. Cæſ. ſic dictus quum prius ſextilis vocaretur & adhuc ſit, vtpote ſextus menſis ab introitu ſolis in arietem. Græcè Σεβαστὸν

Aurora.

Aurora. Matura. *Eos.* ἠὼς.
Iubar pro aurora ponitur.
Leucothea mater, parens Memnois Ouid.
Tithoni coniux. Pallantias,
Memnon, filius auroræ Eous, coloratus.
Aurora crocea, punica, roſida, roſea, luthea nitida, fulgida ambroſia, bis 3.

Auſter.

Auſter. Notus idem Plin. lib. 18, Hæc aſtrum ventus dabat quem a Græcis Notum diximus vocari.

B

Babylon.

Babylon hebraicè Babel, quod confuſionem Hebræis ſonat, prius dicta ciuitas regni Nembroth, Gigantis, quod in ea regnauit, Chaldæorum metropolis eſt, Meſopotamiæ Aſſyriæq; caput, a Babylone quodam ſapientiſſimo Mædi filio fundata authore Cælio, Purpuratam meretricem eandem vocat D. Hiero. Et D. Petrus apoſt. Romam Babylonem vocat ob ſcelerum ſentinam Neroniſq; crudelitatem,

Babylonia.

Babylonia a Babylone ciuitate, aliter Chaldea vocatur & Aſſyria Babyloniæ regio,

Babylonij.

Babyl. Chaldæi χαλδαῖοι, Cepheneſ prius dicti, a Cepho patre Andromedæ, & Arpharei ab Aſſaphaxat rege, vt ſcribit Ioſephus.

Bacchus.

¶ Bacchus Iouis & Semeles filius,
Liber Lenæus pater, qui mentem lenit. Semeles puer Horat,
Semelia proles, Ouid, Lyæus Iacchus, Euan, Bromius, Ignigena, Bimater, Dyoniſius, Iterum ſatus, Bis ſatus, Nyſæus, Tyoneus, Nictelæus, Gemalis, Conſitor vuæ Indetonius: Elelæus parens Baſſaræus, Racimifer Proles Semelea, Thriger.

Bacchæ.

Bacchæ, Bacchides, mulieres Bacchi ſacerdotes, Sacrificulæ furentes, fanaticæ, Euantes, Euantis ſorores vide Maenades,

Baleares.

Baleares, Gymneſiæ inſulæ duæ in mari Hiſpanico. Maiorica & Minorica,
Barchinone, nunc deprauata voce,

Batauia.

Batauia, quæ & Bethaſia, Hinc Batauri, Bethaſii, qui Hollandi vulgo creduntur,

Belgæ.

Belgæ, Belgici, Galliæ Belgicæ populi Germanis vicini,

Bellona.

Bellona Martis furor. Dea belli alio nomine Enyo, & pallas, dicta, quod pallantem gygantem interfecerit,
Bellica virgo,
Tritonia a Triton palude,
Minerua quod vim minetur,
Metuenda, virago, Bellatrix. Bellipotens & Belligera dea, Bellicoſa Tritonia, Armiſona, Armipotens

Bithymia

Bithynia.

Bithynia regio Asiæ minoris a Bithyno rege sic dicta primum Bebrycia, postea Mygdonia a Mygdonio rege, Ouid, Nunc quod Mygdonia flebilis astat humo, Claud, *Thyni Thraces* erant quæ nunc Bythinia ferrur, Salust, Maiorem *Phrygiam* dicit vocaram & à *Turcis* ex Tartaria venientibus occupatam,

Bithyni.

Bithyni, Bithynici, Migdonii, Bebryaci & Bebriaces penultima indifferenti,

Biturici & Bituriges.

Biturici & Bituriges populi Galliæ Aquitanicę, qui teste *Plinio* etiã Cubi dicuntur Luc, & Bituriæ longisq; leues *Axones* in arcus,

Bizantium.

Bizantium, *Ligos* olim, Plin, lib, 4 in quo oppidum Bizantiũ liberæ Conditionis, antea Ligos dictum, nunc Constantinopolis, olim Noua Roma, *Ethusa*, *Antonia*, Vrbs Bizantia a Manu,

Bizantii, Bizantini, Constantinopolitani,

Bœotia.

Bœotia Βοιωτια Græciæ regio, Ogygia dicta ab antiquissimo rege Ogyge, & Cadmeis, vt scribit Thucydides, ac *Hiantis Aonia* prius & *Mesapia* dicta authore Stephano.

Bœotij.

Bœotii, aliter Bœoti Luca lib, 3, Bœoti coiere dùces,

Phocæ *Phocaici* a Phocide propinqua regione,

Hyanthæi a vetustis Bœotiæ populis Sta, lib, 1, Theb, Exul, Hyanthæos inuenit regna per agros: Ouid, lib, 5, Metamo, Fonte Medusæo, & *Hyanthæa Aganippe* Tumesii a Tumeso Bœotiæ monte Statius lib, 2, The, Non alias tacita iuuenis Temesius iras Mente acuit Thespiaci a Thespiis oppido Bœotiæ ad radicem Parnessi. Statius lib, 2, *Syl*, Centum Thespiacis odora lucis *Stent* altaria,

Heliconii ab Helicone monte Bœotiæ Musis sacro, *Statius* libro septimo,

Horrent Tyrrhenos Heliconii plectra tumultus,

Cyrrhęa a Cyrrho oppido Phocidis Idem Statius libro, 7, Mœnia Cyrræa monstrauit *Apollo* iuuenca,

Hippocrinisati ab Hippocrene fonte, vocabulum est *Sydonii Apollinaris*,

Aganippæi, ab Aganipe fonte eiusdem loci *Musis* sacro.

Aonij & *Aonidæ* quoniam *Aonia* pars est Bœotiæ montuosa,

Castalii a fonte Castalio,

Bononia.

Bononia Herrutię colonia, mater Studiorum, Felcina prius dicta vrbs Felcina mantuanus, Felcinea tamen vrbe senex donatus adibat,

Boreas.

Boreas vide *Aquilo*,

Barbantia.

Barbantia teste Blondo Austrasis inferior olim vocabatur, *Hinc* Brabanti, Brabantini, Brabantici, Brabantigenæ quos Aduocatos Cæsar vocat in commentariis,

Briareus.

Briareus seu Ægeon gigas fuit centenis manibus,

Buscumducis

Buſcumducis.

Silua ducis.
Ducaria ſylua, nunc, Buſcunducis.
Hinc denominata ciua Buſciducenſis.
Buſchius, Boſchius, Nemus a nemore, & a ſylua Syluius, quod latinorum regum fuit cognomentum.
Sylua ducenſis apud Eraſ.

C

Cadmus.

¶ Cadmus rex Phœnicum & filius Agenoris, characteres ſedecim literarum inuenit teſte Plinio Agenorides Ouid Sydonius hoſpes, Agenore natus, Antoneius heros.
¶ Caletum, Caleſicum, Geſſoriarum Caies.

Calabria.

Calabria olim Lapygia Mepſia, Salentina.

Calliſto.

Calliſto Lycaonis regis filia, quæ à Ioue compreſſa grauidaque effecta Arcadem filium in ſyluis peperit, a quo poſtea Arcada dicta eſt. Elice. Perrhaſis Vrſa maior. Nonacrina virgo. Lycaonias.

Camenæ, vide *Muſæ.*

Canopus.

Canopus vrbs Ægypti nunc Damiata.

Capitolium.

Capitolium, καπιτωλιὸν, Mons Tarpeius, arx vel rupes tarpeia, Templum Iulium, Saxum Tarpeium,

Cappadocia.

¶ Cappadocia Pontica regio, prius dicta Leucoſyria, Hinc Cappadones, Cappadoci & Leucoſyrii.

Carteia.

Carteia cuius frequens mentio apud Cæſarem & Oppium de bello Hiſpanienſi, oppidum eſt Hiſpaniæ alio Nomine Tarteſis ſeu Carteſius. Carteſios dicitur.

Carthaginenſes.

Carthaginenſes, vocãtur Tyrii a Tyriis colonis. quos illuc adduxit Dido poſt Sichei mortem, Virg. vrbs antiqua fuit Tyrii tenuere coloni, Carthago.
Carchedonii Cadmæi quoniam Tyrii & Phœnices diſcenderunt à Cadmo, Sil. li. 1. Sacri quum perfida pacti Gens Cadmæa ſuper regno certamina mouit.
Aſdrubaliani ab Aſdrubale duce, verbum eſt Sidoni.
Eliſei ab Eliſa Didone,
Byrſicæ, quoniam Carthago prius dicebatur Byrſa a Corio, Sydo Spernis Eliſæ Byrſica tecta domus.
Pœni, Punici, Aphri, Aphrici.

Carthago.

Carthago ipſa vocatur Byrſa Carchedos Syl. lib. 2. Quis procul a Tyria dominos depellere Byrſa Virg. lib 1. Aenei. Mercatique ſolum facti de nomine Byrſam Claudia, in Eutro Bacchatus per opera tremor Carchedona mouit, καρχεδόνα. Cadmea.

Caſſandra.

Caſſandra Priami ex Hecuba filia, vates ab Apolline facta, ſed quoniam promiſſis non ſtetit, iratus deus fecit vt illius vaticiniis nulla fides adhiberetur. Briſeis & Lyrneſia virgo nuncupata.

Caſtor

Caſtor.

¶ Caſtor & Pollux, Iouis & Lædæ filii Lacedæmonii.
Tyndarei, Amyclæ fratres.
Dioſcori διόσκοροι, i. Iouis pueri vocantur. Helænæ fratres.
Oebalidæ gemini, Stat. Ambiguo viſu errore laceſſunt, Oebalidæ gemini.
Tyndaridæ, Tyndari Cygnigenæ.
Therapnæi; Oebalii fratres. Stat. Oebalii fratres pontuſque polluſq; ſerenus, Sidus amiclæum.

Centauri.

Centauri Lapythæ, ſemiuiri, ſemihomines, ſeminares, nubigenæ, Ixionides, Ixione nati, Bimembres.

Cerberus.

¶ Cerberus ianitor inferni monſtrũ triforme, Triceps, Trifaux, tergeminus, inferus canis, echidnæus, ſtygius, rabidus.
Lachrymoſus ianitor aulæ.
Tartareus cuſtos.
Ianitor Orci apud Virg.
Triforme monſtrum.
Ditis, auernalis canis inſomnis, impauidus peruigil.
Multiceps Bellua.
Corripit obiectam cuſtos Plutonius offam.

Ceres.

¶ Ceres dea frugum, Saturni & Opis habebatur filia Alumna terrarum Demeter δημήτηρ dicta quaſi gemeter, i. terræ mater ac Eleuſina mater, ſpecifica munifica, ſecunda, flaua, Teſmophora, Ops Cybele Saturni coniux Berecynthia, Bonadea, Cypria, Cyprigena, Cithera, Acidalia, Paphia, Dionea.
Ceres alma apud Virg. ab alendo, quod nos alat.
Ouid. Et frugum genitrix immenſos

fiſte labores.

Chalcis.

Chalcis Nigropontus, Eubœa, nunc Nigraponte vocatur mercatoribꝰ Hinc Chalcidici. Euboici.

Chalicut.

Chalicut ab aliis Calocutium & Calocuta, Indiæ emporium celeberrimum.

Charon.

Charon fingitur Erebi & Noctis filius.
Acherontis nauta, trientis animas tranſuehens ad inferos. Virg. in 6.
Portitor ille Charon hi quos vehit vnda ſepulti.
Stigius ſenex ſqualidus triſtis.
Aterque plaudis nauita Tartareæ.
Omnes expectat auarus portitor.
Cares aliter Bubaſii & mulieres.
Bubaſides. Ouidius. 9. Bubaſides videre nurus. Et Mauſoli. à Mauſolo rege Carie prius dicti Leliges.

Chiron.

Chirõ ſaturni & Phillyræ filius, dimidia ſui parte equus, reliqua humo, vnde centaurus dictus Phyllyrius heros Semivir. Monſtrum biforme Sagittarius. Aemonius arcus.

Chriſtus.

Chriſtus id eſt vnctus.
Meſſias. Meſsiah Hebraïs.
Verbigena. Vnigena.
Sotor. σωτήρ, id eſt ſalvator ſeu ſeruator Salutifer, Archiater ἀρχιάτρος Medicorum princeps à D. Hieronymo dictus.
Ἀλεξίκακος malа quæque pellens.
Huic nos nomina dedimus Chriſtiani, Chriſticolæ, Chriſtiades. Chriſtigenæ.

Cicero

Cicero.

¶ Cicero parens eloquentiæ, & vt catullus scribit Disertissimus Romuli nepotum, Pater eloquii. Pater patriæ, Iuue. Roma patrem patriæ Ciceronem libera dixit. Et eloquium Arpinatis, id est Ciceronianũ, Eloquiis damus Arpinatibus aurum.

Circe.

Circe Solis & Persæ nymphæ filia. Veneficorum peritissima. Phasis idos Titanis, idos dicta.

Cliuia.

Cliuia. Cleuania.

Colonienses.

Colonienses. Agripinates vbiuii.

Constantinople, vide Bizantium.

Corcyra.

Corcyra, med prod. Græcè Cercyra κερκυρα, Insula mari Adriatico vicina, prius Melena dicta & Drepane a Cerere.

Item Macris, a Macride, & Scheria nec non Phæacia, nunc Cerpha vel corfunum vocatur, sub Venetorum ditione.

Corinthij.

Corinthi vocantur Corinthei & Corinthiaci: Ouid, lib. 15. Iamq; Corinthiaci cernebam littora ponti.

Cypseliadæ à Cypselo Ixionis filio Virgin Cypr. Cypseliq; magni florentia regna Corinthi.

Ephiræi, & Ephyræi, quoniam Corinthus prius vocabatur Ephyre Luca, lib. 9. insedit castris. Ephyreaque mœnia seruat.

Isthmiaci & Isthmii ab Isthmo terra angusta prope Corinthũ quæ separat Ægeũ mare ab Ionio, Statius lib 2. Syl. Talis in Isthmiacos Plora ut ab æquore portus.

Cenchræi a Cenchri portu Stat. lib. 4 Theb. It comes, Inoas Ephyte solata querelis Ceuchreæque manus.

Cretenses.

Cretes Cretenses aliter dicuntur,

Crætei Virgil. 3. Æneid. Tertia lux classem Cretæis sistet in oris.

Cressii: Idem lib. Quam procul incauta memoria inter Cressia fixit pastor, agens telis.

Cressi: Idem lib. 5. Cressa genus Pholæ.

Gnosii a Gnoso vrbe Cretæ, Vir. lib. 6. Æn. Gnosius hæc Rhadamanthus habet durissima regna Gnosiaci: Ouid. 8 Gnosiacæque heres comes inuidiosa carinæ,

Dictæi a Dicte vrbe Cretæ Virg. lib. 3. Æn. Dictea negat tibi Iupiter arua,

Lyctii á Lycto vrbe Cretæ: Virg. lib 3. Æn. & Salẽtinos obsedit milite Campos Lyctius Idomeneus, Cydonæi, Cydonij, Cydones, Cydoniaci à Cydone vrbe, Cretæ, Ouid. I. 8. Armaq; equosq; habitosque, Cydoneaque pharetras, Stat. lib. 4. Theb. Terga Cydonia ca Corythos arundine pullat,

Ariadneiab Ariadne Minois filia,

Minoii á Minoe rege: Ouid. in epist. Phedræ, En ego nunc ne fortè parum Minoida credat,

Androgeonæi ab Androgeo filio Minois,

Gortinii. & Gortyniaci á Gortyna vrbe, Stat. lib. 4. Theb. Arbiter hos dura versat Gortynius vrna.

Dories, Δωριεῖς, Dorii & Dorienses, quoniã tẽpore belli Troiani Dorici venerunt in Cretã, duce Althemene, vbiq; decẽ vrbes cõdiderãt

Cretæ

Creta.

¶ Creta vel Crete,es, insula quæ hodiè Cãdia appellatur,est sub Venetorum ditione,centum vrbibus olim clara fuit,vnde Græcis vocabatur ἑκατόμπολις Mant,vrbibus inclyta centum Creta,ideo dicta à Graiis Hecatompolis olim,vocatur quoque Terra Curetis à Curetibus qui in ea habitarunt, Ouid, li,8,Vt egressus ratibus Curetida terram cõtigit, Gnosia,Gnosica, retea dictea, minoia, actea cydoneia gortyniaca tellus,

Tetra Gortynis, vocatus etiam *Aerea* & *Macaros*: Plin,lib,4, *Maleores* Crates primum *Aeriã* dictam,deinde posteriori Cinetim appellauere,Et Macaron nõnulli à tempere cœli appellatam existimauere,

Cupido.

Cupido deus amoris,Puer pharetratus,Cæcus amor,Ignis indomitus Cypria proles,Veneris natus, *Alatus* deus, Cæcus,*Alipes*,

Cumani.

Cumani aliter Cumęi Κυμαῖοι,à Cuma oppido Italiæ iuxta Neapolim,

Cybele.

Cybele,Cœli & terræ filia *Saturni* vxor,aliter vocatur Opes,Dyndimene,Berecynthia,Pales,Corsica, Cyrnos, *Plin*,in mari *Lygustico*, est Corsica quam Græci Cyron appellauere,

Carmenta & Carmẽtis,*Nicostratæ* propriè,

Cyprus.

Cyprus insula à Cypro filia Cyniræ sic dicta, tellus Veneris quoque appellata,*Mant*,Et Veneris tellus pulcherrima Cypros,

Cerastios & Ceraitias à multis promontoriis vocabatur prius,ac *Amarusia*,

Specea quoque & *Armantis* authore Strabone, ab *Armante* monte cy pi,

D

Dacia.

¶ Dacia *Saxia*, Valachia nunc Blachia vocatur,Hinc populi Daci & Dacæ,

Dalmatæ.

Dalmatæ,Dalmatici,Liburni,Illyrii Vide Illyrici.

Danubius.

¶ Danuibus, Ister, *Adubanus* prius dictus & Mento.

Daphne.

Daphne Penei fluuii filia,quæ cum vim *Apollinis* non posset effugere,implorato paterno nomine cõuersa est in Laurum, Dicitur *Peneis*,*Peneia* virgo.

Dauid.

Dauid,*Psalter* sacer,regius, ac egregius, Vates,propheta regius, sanctissimus *Psalmographus*, ψαλμῳδός.

Vaticinus rex, *Psalmicen* sanctus, Cui prima inter fatidicos est gloria Vates,*Psalmicus* cantor, *Filius Isai*,quem græci *Iessæ* vocant hinc Iessæ à soboles,

Delos.

Delos Cycladũ omnium clarissima in qua Latona *Apollinem* & *Dianã* dicitur esse enixa,appellata olim

Ortygia

Ortygia, à multitudine Coturnicũ: Virg. lib. 3. Æne. Linquimus Ortygiæ portus. Astria, Cynthia, Lagia, Chamydia, Cynethus, & Pyrpyle, ab igne ibi reperto. Delphica tellus, Phœbi patria.

Demophoon.

Diuinitas mundi moderatrix,
τὸ θεῖον, θεότης
Demophoon Thesides & Theseï filius dictus, fuit rex Athenarum.

Deus.

Deus, θεός.
Numen diuinum.
Spiritus diuinus. Supremus Deus.
Mundi rector, creator, fabricator, κοσμοκράτωρ. summi domini numen θεῖον τὸ.
Omnipotens παντοκράτωρ.
Victor lethi, i. mortis.
Verè optimus max musque.
κράτιστος ἄριστος καὶ μέγιστος, quæ Gentilitas Ioui falso tribuit.
Diuum atque hominum rex,
Maximus cœlicolum.
Cœli terræque rex.
Princeps generis humani.
Verè Panomphæus. παμμφαῖος.
Omnium voce colendus, celebrandus μέγιστος καὶ ἀρχέβουλος, summus, diuinus, dius, cœlestis, immortalis, infinitus, æternus, salutifer, sempiternus, inaccessus.
Empyræus, omnisator, altitonans.
Astripotens, apud Mant.
καρδιογνώστης. Scrutator cordium, inspector pectorum.
δωτῆρ ἐάων. Largitor bonorum munificentissimus.
Vindex quoque scelerum & contumaciæ.

Dialectica, vide *Logica.*

Diana.

¶ Diana, Venationis & Syluarum dea Phœbi soror.
Custos, cultrix nemorum. Delia. Latois, Latonia Triuia Virg. Astrorum decus, nemorum Latonia coniux, Phœbe.
Latonigena. Cynthia.
Thoantea dea, apud Ouid.
Virgo potens nemorum, Casta, innupta Pharetrata, noctiuaga, salticola, Vide *Proserpina.*
Studiosa pharetræ, Iaculatrix, venatrix, arcitenens.

Dido.

¶ Dido lingua Phœnicum viraginẽ sonat, quod se in ignem præcipitando virile quid fecerit.
Elisa dicta, & Phœnissa,
Agenoris, Agenore natâ. Sidonis Tyria. *Sichæi* coniux.

Diomedes.

¶ Diomedes Tydei filius, Græcorum fortissimus, Ætoliæque rex.
Oenides Ouidio dicitur.
Tydides Virgilio.
Aetolius, Chaldonus heros, apud Stat. Vide Tydeus.

Diuini.

¶ Diuini, Diuinaculi, Arioli.
Afflati. ἔνθεοι.
Vates. μάντεις.
Vaticinantes. Fatidici, *Magi.*
Extispices, Aruspices.
Auspices, Augures.
Geomantes, Pyromantes.
Axiomantes. Diuinatores.
Futurorum præscij.
ἐγγαστρίμυθοι, ἐγγαστρίται.
Pythonissæ, Pythonici, quasi Apolline pleni, id est, qui instructu dæmonis futura coniectant. Lesbius pylis, Cretenses, prouerb.

Dryades.

Dryades

Dryades Nymphę ſyluarum præſides Hamadryades.

Dyrrachium.

¶ Dyrrachium, Epidamnum. Plin. Epidamnum colonia, propter inauſpicatum nomen à Romanis, Dyrrachium appellata.

E

Eccho.

Ecchо. Vox reſona. Nympha vocalis.

Ediſſa.

¶ Ediſſa quæ nunc, Rages Medorũ in hiſtoria Thobiæ vocatur.

Aduenſes.

¶ Aduenſes, Edui, Auguſtudineenſes. Galliæ populi.

Emaus.

¶ Emaus triſyllabum, Iudeæ urbs alio nomine Nicopolis. Caſtellum vbi Chriſtus cognitus eſt in fractione panis

Epirus.

Epirus, ἤπειρος, ſonat terram firmam ſeu continentem, regio quæ prius Molоſſa dicta, hodie cum maxima Macedoniæ parte vocatur Albania à Chaone Heleni fratre Chaonia, Chaonis terra prius dicta.

Hinc Epirotæ, Epirotici, Leucadij à Leucade promontorio.

Actij & Actaici ab Actio oppido.

Phocæi Phocaici. Chaonij, Dodonigenæ verbo *Sydonij*, à Dodona vrbe Chaoniæ.

Moloſſi, Pyrrhidæ, quod in ea Pyrrhus olim regnauit.

Epicurus Athenienſis Philoſophus.

Epicurus.

Nyctides à Nycte patre. Senex Cecropius, Carterius apud Mart. & *Stat.*

Equus.

¶ Equus troianus, Equus fatalis Durarheus, *Dardanius*, Epæi machina.

Euridanus.

Eridanus fluuius Italiæ fœcundus, & nobilis, Padus aliter dictus.

Parens, princeps fluminum, Virgil. Fluuiorum rex Eridanus.

Erigone.

Erigone, Icari filia.

Icarus Marithonia virgo.

Eero.

Eero puella formoſiſſima fuit ex feſto Thraciæ vrbe, Veneris ſacerdos Seſta puella dicta ab ortu loci.

Eſau.

¶ Eſau dyſſyl. vel carmine triſyl. alias Edom. & Seir.

Euander.

¶ Euander, Mercurij filius, Nonacrius, ſeu Palantius heros. Ouid.

Euboia.

Euboia Εὔβοια, ſiue Eubœia; inſula in mari Aegeo oblonga, ideoque Macris dicta

Terra aut ora Eubois Statius in Achilli. Quatitur nauigantibus ora Eubois. Vide Chalcis quæ Eubœa vrbs olim etiam Eubœa vocabatur. Hinc Euboici, Capharæi, Abantii. Tanagræi a Tanagryo Eubœæ ciuitate *Stat. lib. 9.* Prima Tanagræum turbauit arundo Coroebum.

Eumenides.

Eumenides furiæ infernales. Achеronis natæ. Nocte genitæ, Vipereæ ſorores.

sorores Anguicomæ sorores. Penatum deæ triplices, quarum nomina sunt. Alecto. Tisiphone, Megara.

Eupatoria.

¶ Eupatoria Paphlagoniæ ciuitas, Pompeiopolis iam dicitur.

Europa.

Europa tertia pars orbis, ita dicta ab Europa Agenoris Phœnicum regis filia Agenore nata.

F

Februarius.

Februarius mensis extremus anni, vt Cicero scribit, quod extremo anni mense populus februaretur, id est, purgaretur.

φεβρουαρι Ω-, & καθαρσιος Græcè.

Flandri.

Flandri, Flandicolæ, quos vulgo Flamingos vocant.

Neruii vnde imprælentiarum nomẽ ciuitatis Aldenardiæ manet.

Morini quoq; dicũtur, licet propriè Terwanenses sint in finibus.

Galliæ Belgicæ versus occidentem. Virg. Extremique hominum Morini.

Florum dea.

Flora. Chloris, Zephyritis. Dea florum. Vxor Zephyri.

Fontes.

Fontes & fluuii Musis sacri. Calballinus fons. Pegaseus fons. Medusæus fons. Aganippe. Hippocrene. Libethreus fons. Pimpleus fons, Phocidos lacus, Permessus fluuius Cephisi vada, Euretas,

Furiæ infernales.

Furiæ infernales,

Furiæ flammiferæ, Diræ, Mania,
Eumenides Stygiæ.
Erynnes siue Erynnies angluibus implicitę.
Numina malefica.
Orci satellitium. Alastores.
Sorores anguicomæ, furentes,

G

Galli.

Galli, Gallicani, Galligenæ.
Gallatæ, Sequanici. Sequanidæ, Frãci. Francigenæ. Liligeri.

Ganymedes.

Ganymedes Trois filius formosissimus puer fuit, quem cum Iupiter deperiret, in cœlum ab Aquila porrari iussit, & sibi à caliculis esse, Puer. Phrigius, Ideus, Pincerna Iouis Dictus.

Garamantes.

Garamantes, γαραμαντες Garamantici Lybyæ populi, matrimoniorum experies.

Arenauagi à Mart. vocantur.

Sati Ammone, id est, Ioue. Nigri perusti, inculti.

Gelari.

¶ Geldri, Geldrii, Menapii, Geldrenses,

Genuenses.

¶ Genuenses ac Genuani γενουατοι, Ligures, Ligustici, & Ligustini, Sidonius, Qui Ligaitiis Euganeisque montibus oriebantur. Assueti malo laborique Ligures,

Gigantes.

Gigantes, fratres Phlegræi, a Phlegra loca Thessaliæ, in qua Gigantes a Ioue fulmine perculsi.

Titanes, Titanii, id est, Titani & Ter-

filij gigantes omnes impij Anguipedes, *Serpentigeni*, Aetnei fratres. Centimani, *Mantu*. Dij veteres qui Centimanos vicere gigantes.

Ventrimani, Theomachi, apud eundem Iosephus & *D*. Augustin. scribunt gigantes ex dæmonibus incubis progenitos, quos Terræ filios vocat Moses.

Glaucus.

Glaucus, Deus marinus, maris nuncē Minois filius, hinc dictus *Minous Bifurmis*. Dictæus, Porniades & Porniæus.

Gorgon.

Gorgon, Medusa, Phorcynis, terrifica, anguicoma.

Serpentiferum monstrum.

Græci.

Græci. Graij.

Mendaciorum parentes Crinito vocantur Graugerę.

Argi; Virgilius in opusculis: Septima iam Argæis stabulis impensa laboris.

Argiui, Argolici. Dorii.

Dorici, Dorienses. Pelasgi.

Pelopæi & Pelopidæ a Pelope filio.

Tantali. Virgilius libro 2. Æneï. Vltra Asiam magnam Pelopæa ad mœnia bello Vēturam. Statius libro. 10. Ad patrias tulæ Pelopeides aras.

Hellines, Ἕλληνες.

Achillæ & Achillidæ ab Achille.

Argolæ, apud Euripidem.

Achillæi, Achiui, Achaici, Inachi, Inachii, Inachidæ ab Inacho Argiuorum regæ, patre Isidis. Ouid. libro. 5. Fast. Littus ad Inachium pulnis inanis eam. Stat. l. 1. Theb. Qua nostræ cecidere animæ stupet Inacha pubes. Idem libro. 5. Lectique potentes Inachidæ.

Agamemnonii, Agamemnonidæ ab Agamemnone. Virg. lib 6. Æneï. At Danaum proceres Agamemnoniaque phalanges.

Acrisioniæ ab Acrisio rege Argiuorum Abantis filio Ouid. l. 5. Me. Acrisioniæas Prætus possederat arces.

Abantæi, & Abantiadæ ab Abante Argiuorum rege patre Acrisij Ouidius lib. 15. Neper Abantæis templo Iunonis in Argis.

Thyestæi à Thyeste filio Pelopis.

Mycenæi à Mycenis vrbe. Ouid. in epist. Briseides. Nulla Mycenæum iociasse cubilia mecum iuro.

Menelaæi à Menelao filio Atrei Phoronidæ & Phoronæi à Phoroneo Inachi filio & Argiuorum rege.

Perſæi à Perseo Acrisii nepote Stat. lib. 1 Theb. Perſæus alter in ragos Scinditur. Danai Danaæi. Idem. Tunc fedet Inachinas vrbes, Danaæaque regna.

Dolopeï à Dolopibus Græciæ populis Valer. Flac. Vidilie putant Delopeiaque busta.

Iacidæ ab Iasio filio Abantis Argiuorum regis.

Tantalide à Tantalo.

Græcia.

Græcia appellata à Græco qui in ea regnauit primus á cuius filia vocata est Attis: deinde ab Hellene Deucalionis filia dicta fuit Hellas. Ἑλλας.

Achaia, Pelasgia, Dulichia pro Græcia ponuntur & vsurpantur. Docta, solers, fallax, vana, mendax. Iuuena. Et quicquid Græcia mēdax audet in historia.

Grammatica.

Grammatica Ars Palemonis siue *Palemonia*. Iuuena. in Saty. Odī hanc ego quæ reperit voluitque Palæmonis artem.

Gratia

Gratiæ. Charites. χαριτες, tres Iouis filiæ, ſuaues, blandæ blandientes, elegantes. Alcidaliæ ſorores.

Orthomeni deæ triplices, vocantur autem Agalia, Thalia. Paſythæa vel Euphroſine.

Grues.

Grues, γερανοι Palamedis aues apud Mart Aues Biſtoniæ. Strimoniæ Threiciç.

Naupliadæ volucres apud Polit. altiuolantes, arereæ, querulæ. Vipiones ſunt grues minores.

H

Harpiæ.

Harpiæ rapaces dæmones, dicuntur autem fuiſſe Neptuni & terræ filiæ ac in inſulis habitare. Virgilius tres eſſe dicit: Aello. Ocypere & Celæno.

Hector.

Hector. Troianorum fortiſſimus. Priami filius, Priamides, inclytus impiger, belliger, atrox, animoſus.

Hecuba.

Hecuba Priami regis vxor.

Priameia conjux, apud Ouid.

Ciſſeis vocatur Virgilio libro. 7.

Ciſſeis prægnans ignes enixa iugales.

Helena.

Helena, Tyndari regis Laconiæ & Ledæ filia, tantæ venuſtatis, vt fuerit admirationi cunctis, teſte Demetrio Moſco.

Tyndaris Virgilio dicitur.

Oebalis, Oebalia pellex Ouidio vocatur ac Menelais vtpote Menelai vxor. Lacedemonia, Ledæa formoſa, candida, bis rapta.

Helle.

Helle, es, filia Athamamantis regia Thebarion. Nepheleis Athamantias.

Heraclea.

Heraclea Boſphorana ciuitas olim vocatur Perinthus. Mar. quæ magna Perinthus. Ante fuit priſcum mutauit Heraclea nomen. Nunc carpe.

Hercules.

Hercules, ἡρακλες dicitur quoq; Alcides, a bel ica virtute, & Amphitryoniades, cui olim credebatur filius Amphitryonis, & Amphitryoniades pater, apud Mart.

Alcmena natus, Ioue creatus. Ouid.

Monſtrorum, ferarum domitor.

Clauiger gigas, Heros Thebanus.

Dictus Tyrinthius ab vrbe vetuſta Achaiæ.

Cleonæus a loco vbi leonem interfecit. Luta ille Cleonai proiecit terga leonis. Proles Iouis.

Oetæus, ὁ τας Θ, ab Oeta monte inter Theſſaliam & Macedon. Signũ quoq; cœleſte Hercules quod Engonaſin vocatur, Latinè Ingeniculus. Indonatus, Inuictus.

Heſiodus.

Heſiodus ex Aſia Bœotiæ vico oriundus. Hinc dictus Aſcræus ſenex Virg

Aſcræus, Bœotius, Heliconius vates, Poliria. At ibi Dædalios monitas Helicone vates. Præceptor arandi Ouid.

Hetruria,

Hetruria.

Hetruria, alio nomine Thuſcia & Hetruicia ac Tyrrhenia. Vmbea quoque Thuſciæ pars. Hinc Vmbri & Vmbrij. Thuſci Etruſci, ac Tyrreni.

Hippodamia.

Hippodamia, Briſæ filia ex oppido Lyrneſſo, Briſæis & Lyrneſſia virgo dicta.

Hippolitus.

Hippolytus cœlibem ducens vitam, mulieres conſtanti animo ſpernebat, Theſæi & Hippolytæ Amazonis fuit filius. Theſeides & Theſeius heros dictus.

Hiſpalis.

Hiſpalis Beticæ Hiſpanię Vrbs clariſſima, cognominata Romulea, ob amicitiæ fœdera cum Romanis *Sibilia* nunc vulgo dicitur.

Hiſpania.

Hiſpania, ἰσπανία & σπανία cuius meminit *D.* Paulus. cap. 15. ad Rom. primum dicta Iberia ἴβηρια ab Iberio fluuio, dein Heſperia vltima ab Heſpero Atlantis fratre, poſtremo ab Hiſpali Hiſpania, quę quoque tarteſſia tellus dicitur.

Hiſpani.

Hiſpani. Iberi, Iberiaci. Virg Tyrrhenoque boues in flumine lauit Iberos.

Beticolæ & Betigenæ: Syllius libro 8 Beticulaſque viros ſpatijs agitabat iniquis.

Heſperij Tarteſſi & Tratreſſiaei à Tarteſſo vrbe Gadibus vicina.

Homerus.

Homerus Græcorum poëtarũ: maximus prius dictus Meleſigenes deinde à cæcitate Homerus, ὁμήρος quod cæcum ſonat lingua Ionica, Aliter dicitur Mæonides, Mæonius vates.

Homerus quoque dictus Colophoniatus & Colophonius ab vrbe Mæoniæ Colophone vnde originẽ traxit, Bap prius & Colophoniaco iũctus Maro fulget Homero.

Horatius.

Horatius. ab oradoſic dictus aliter flaccus à pendulis auribus, Venuſinus poëta.

Hungari.

Hungari qui modo Huni ſeu Hunni Scythiæ populi olim vocabantur Claud. Nã parat inſidias qui nos aut turpibus Hunnis.

Pannonij, quoque dicuntur, Stat. Pannoniuſque ferox.

Pãnois, idos, apud *Luca.* idem quod Hungarus, Græci, παίονας Hungaros vocant.

Hyades.

Hyades ὑάδες, quæ & Suculæ ac Atlantides dicuntur ſeptem ſtellæ in cornibus & ore Tauri quæ quoties naſcuntur vel occidunt, pluuias creant. Triſtes, Imbriferi.

Hypermneſtra.

Hypermneſtra vna fuit ex quinquaginta Danai filiabus, quæ (quum ſorores omnes maritos ſuos nocte interfeciſſẽt: iuſſu patris) ſola maritum ſuum Lynceum nomine ab inſidijs liberauit Danais, & Danai filia appellata.

Hyrcani.

Hyrcani, Caſpij, Aſiatici populi iuxta mare Caſpium.

I

Ianus.

Ianus. bifrons inſomnis, peruigil.

Iaſon.

Iaſon filius fuit Æſonis. hinc dictus Æsonides. Ouid. Æſonidē mutaſſe velim quo coniuge fœlix.
Æsone natus. Pegaſeius heros.
Æmonius ſeu Aeſonius iuuenis vtrūque apud Ouid Iolciacus heros.
Superbus, periurus, prædo, et florus.

Iazyges.

Iazyges, ſeptem caſtrenſes.

Icarus.

Icarus, Ἰκαρος, Dędali filius.
Dædalides. Dædaleus puer.
Glarea implumiſque vocer, Dedaleuſque puer, audax, remerarius.
Stephano authore inſula vocatur.
Icarus, quę prius vocabatur. Macris.

Icaria.

Icaria, Inſula in mari Icario, Doliche Ichthyoſſa, nunc Nicaria, vna Cycladij.

Ieruſalem.

Ieruſalem. Hieroſolyme,
Solymæ, & à Melchiſedech conſtructa Salem, Iebus prius dicta.
Elia quoque vocata ab Ælio Adriano reparatore & Zion á monte in quo arx Dauid annexa Hieruſalē.
Hinc Hieroſolymæ, Ieroſolymitani, Solymi, Gens Solymæ.

Ieſus.

Ieſus. Saluator. Seruator, Soter. σωτὴρ à σώζω ſaluare, hinc dictus eſt Chriſtus quod cūctis ſalutifer venit. Qui per aſpirationem ſcribunt Iheſus bene ſcribunt: eſt enim dictio Hebraica nō Græca ex Iod, He, Vau, He, Tetragrammaton & ineffabile, pro quo ſemper Adonai pronunciant Hebræi, Forte Græcis ἰησοῦς triſyllabon eſt.
Nazaræus dictus ab oppido Nazareth, in quo habitauit, & ſonat conſecratum, Vide Chriſtus, & Deus.

Illyrici.

Illyrici, Illirii, Taulantij: Sillius li. 1. Quique per Illyricum. Taulantius incolo littus.
Dalmatæ, Sclaui, Sclauones.
Dalmatici, Liburni.

Illyria.

Illyria. Ἰλλυρὶς, Illyris & Illyrium Liburnia, Dalmatia, nunc Sclauonia.

Inarime.

Inarime, Aenaria, Pythecuſa, authore Plinio. Aenaria à ſtatione nauium Aeneæ. Hodie vocatur Iſchya.

Indi.

Indi, Indici, Gangetici, quod prope Gangem habitent: Lucan. libro. 4. Et quas ſentit Arabs & quas Gāgetica tellus. Dicuntur etiam Nyſæi a Nyſa vrbe Indiæ, & Hydaſpei ab Hydaſpe. Sydoni Frangat Hydaſpæas aries impactus Erithras.
Ardentes, Sitientes, colorati, fuſci, nigri, Eoi, dites.

India.

India, ab Indo fluuio nomen habet, maxima

maxima orientalis regio Asiæ terminus.
Terra Gangetis, Gangetica.
Terra Euphratis.

Infernus.

Infernus, Auernus.
Erebus Tartarus.
Plutonius Cocytius, Acherusius, Phlegetontius, Stygius, Acherontæus, Læthæus, Orcius lacus, fluuius, amnis.
Gehenna, Græci scribunt sine aspiratione mediam.
Orcus Orcæa Charybdis.
Stygia palus.
Inferus profundus, imus, mœstus tristis, ater, pictus, opacus, horridus, auarus.
Auernalis amnis.
Infernalis, Tartareus, *H*erebus Reliqua pete ex priore parte Synonimorum, *Hell*.
Inferni iudices.
Aecus, Radamanthus. Mines.

Ino.

Ino, filia Cadmi.
Cadmeia proles.
Nutrix & matertera Bacchi.

Insubria.

Insubria, regio Cisalpina, quæ Togata quoque dicitur, nunc vero á Longobardis qui ducentis eam annis occuparunt *L*ombardia vocatur, cuius Metropolis est Mediolanum, Hinc Insubres ἴνσοβρες, populi Cisalpinæ Galliæ.

Io.

Io Inachi fluuij filia; Inachis Inachia proles. Phoronis, idos.
Bos Pellex.

Ioppe.

Ioppe ἰόππη, vrbs Palestinæ moriti mæ, D. Petri miraculo clara, omnium ciuitatum antiquissima, vt pote ante diluuium condita, teste Plinio. Nunc vocatur Iaphe portus peregrinorum á Iaphet filio Nohe.

Ioseph.

Ioseph Vir Mariæ virginis, vt est apud Matheum in genealogia saluatoris.
Nutricius Domini.
Fatidicus Iuuenis. Mant.
Multiplices casus & longa pericula cernat. Fatidici iuuenis: Cananæus castus, formosus.

Iphigenia.

Iphigenia. Ipphianassa. Lucretius. *I*phianassæo turparunt sanguine *F*œdæ.
Myceuis. Ouid vocatur lib. 12. Metamorph.
Agamemnonia puella, Propert.
Pelopeia virgo.

Iris.

Iris, *iris*. Arcus cœlestis.
Iunonis nuncia.
Pluuius describitur arcus, apud Horat. Multicolor, purpureus, nubilus nymbosus, imbrifer, arcus discolor picturatus, aquosus.
Thaumantias, Thaumantis proles.
Thaumantica virgo.

Ismaelitæ.

Ismaelitæ, ab Ismaele filio Agar, ancillæ Abrahæ, quos Moyses Madianitas vocat. Euseb. Agarenos seu Saracenos.

Ister Scythiæ fluuius vide *Danubius.*

Italia.

Italia, Hesperia maior. ab Hespe-

ro Atlantis fratre.

Oenotria ab Oenotro rege Sabinorum. Virgil. Est locus Hesperiam Graij cognomine dicunt, Oenotrij coluëre viri, nunc fama minores Italiam dixisse ducis de nomine gentem. Idem. Hinc Italę gentes omnisque Oenotria tellus in dubijs responsa ferunt.

Latium, quod ibidem Saturnus latuerit: Virg. lib. 8. Latiumque vocari maluit, his quoniam latuisse tutus in oris.

Saturnia à Saturno: Ouid. lib. 1. Fast. Inde diu genti mansit Saturnia nomen.

Terra Ausonis & Ausonia ab Auso. ne Vlyssis filio: Ouid. lib. 2. Fastor. Captaque erat lyricis Ausonis ora sonis.

Itala terra seu ora Italis. Ouid. li. 2. de ponto, Mœstisque cadentes. Excepit lachrymas Italis ora genis. Ausonium solum.

Romana, Romula, Itala tellus.

Magna Græcia Italiæ pars, à Tarento vsque ad Cumas olim vocabatur. Ouid in Fast. Itala nam tellus Græcia maior erat.

Terrarum alumna, vrbibus frequens, populosa, antiqua, potens, fertilis, grauida, bellis.

Itali.

Itali, Italidæ, Italici. Ouid. lib. 14. Littore in Italico Messenia mœnia contra, Latini.

Laurentes. Lauinii, Laurenti Tyrrheni Laurenti, Latiales.

Ausones. Ausonii, Ausonidæ, Luca. lib. 9. Grata vice mœnia reddent Ausonidæ Phrygibus.

Iudæi.

Iudæi, Iudaici, Hebræi, Apellæ. Gẽs recutita, Palestini, circũcisi. Vide Synonima priora. *Iev.*

Iudæa.

Iudæa, olim Palestina & Chananea vocabatur.

Iuliomagus.

Iuliomagus, Andium ciuitas in Gallia, nunc Andegauia. Angiers.

Iulius, vide *Ascanius.*

Iulius mẽsis, vide *quintilis.*

Iuno.

Iuno Saturni fingitur filia, soror & coniux Iouis, quæ nubentibus & parientibus dicitur præesse, vnde vocatur Pronuba. Lucina, & Cõiuga, ac Socigena quod mares cõnubio fœminis socier.

Saturnia, Iuno. Virg Regia, Scetifera. Regina deum.
Iouis coniux.

Iuppiter.

Iuppiter quasi iuuans pater, Saturni filius, Deorum summus cœlo præesse, ibidemque pulso fulminare fingitur.

Dictus Pater omnipotens.

Diespeter. i diei pater, ab Horat.

Lucetius, i. lucis pater, à Gel.

Saturnigena, à Mant.

Ægiochus, nutritus à capra.

Diuũm atq; hominum rex á poẽtis fingitur Astripotens, altisonus.

Hammon corniger. Panomphæus.

Altitonans Magnitonans. Omnipotens. Saturnius. Dodonæus.

Cenæus. Summus deorum. Rector Olympi. Rex superum.

Æthereus princeps. Pater æthereus, septifer, coruscus, fulminator.

A diuersis locis vbi colebatur diuersa habet nomina, Dicteus, Olympius, Olympicus, Idęus, Cassius.

Choani-

Choanius, Latialis, Auſonius, Capitolinus, Pharius, Ammonius, i. Arenarius à Templo illi in arena conſtructo.

Iuuenalis.

Iuuenalis Satyrographus.

Poëta, Vates Aquinas, quæ illi patria fuit. Ponta Hinc rugat Aquinas triſte ſupercilium.

L

Lacedæmon & Lacedæmones.

Lacedæmon vrbs Peloponenſi alio nomine Sparta. Dicitur etiam per Syncopen Lacon pro Lacedæmõ.

Lacedæmones, Lacedæmonii.

Tyndarei à Tyndaro rege Oebaliæ, & Helenæ patre: vnde & Syllius Terentum vocat Tyndarium.

Spartani, Spartæ.

Spartiatæ: Sidonius, Spartiatæ rupium variatarum poſuêre cruſtas.

Laconia.

Laconia prouincia in Peloponneſo, aliter vocatur Oebalia & Tænaris à Tenaro promontorio: Ouid Tænaris eſt claſſi terra petita meæ. Idem, Excepit portu Tenaris ora ſuo.

Lacones.

Lacones, λακωνες penul. prod. ſeu Laconici vocantur Oebalii & Oebalidæ. Ouidius lib. primo Faſt. Protinus Oebalii rettulit arma Tati. Statius libro quinto Theb. Ambiguo viſus errore laceſſunt Oebalidæ gemini.

Therapnei à Therapnis vrbe Laconiæ, patria Helenæ. Ouid. lib. 5. Faſtorum. Prima Thera pæno fecide ſanguine florem.

Tænarii & Tenaridæ à Tænaro promontorio.

Laodamia.

Laodamia Bellerophontis ex Achęmone coniuge fuit filia, quæ à Diana telis fuit confixa. Eſt & alia Laodamia Acaſti & Laodotheæ filia, quæ maritum ſuum Protiſilaum tenerrimè amauit: hæc Acaſtis & Achaſti filia dicta eſt.

Lapithæ.

Lapithæ Theſſaliæ populi λαπιθαι Centaurei vocantur, Vir. Nec Cẽtaureos Lapithas compellit in enſes. Peletronii quoque dicti, Sylueſtres, ſemiferi, læui, truces.

Latinus.

Latinus Laurentium rex, pater fuit Lauiniæ.

Faunigena, filius Fauni dictus. Ouid Faunigenaque domo potitur, nataq; Latini.

Auſonius ſenex aliis dicitur. Hinc. Latini, Faunigenæ vocantur Syl. li. 8, Faunigenæ ſocio bella inuaſere Sicano.

Latona.

Latona filia Cei Titanis à quo Titanis dicta, Ouid. Quique modo audetis genitam Titanida Ceo Latonam prędferre, mihi? filia terræ. Gemellipara & Calauria dicta, Ouid

Lauinium.

Lauinium vrbs in Latio, quæ poſt Laurentium dicta, & Laurolauinium.

Leander.

Leãder Abydenus dictus ab oppido Abydo Aſiæ, in littore Helleſponti, in quo natus erat.

Leucothoe.

Leucothoe Orchami Babyloniæ regis filia, in arborem thuriferam conuersa, Orchanis & Arbor Thuritera appellata est.

Lybia.

Libya λιβύη, & Libye, es, Africæ pars in pentapoli, & pro tota Africa ponitur poëtis Luca. lib. 1. Per calidas Libyæ sitientis arenas.

Terra Labyssa, Terreque in fine Libyssæ.

Libyci.

Libyci, Libissini, Marmatici a Marmarica regione Africæ. Syllius lib. 1. Marmaricis ales populis responsa canebat:

Nasamonii & Nasamoniaci a Nasamonibus populis Libyæ.

Licij patarei.

Licii Patarei quoniam parata est vrbs, Liciæ. Stati. libro 1. Theb. Seu te Liciæ Patarea niuosis Exercent dumeta iugis.

Liguria.

Liguria, a Ligusto Phaetontis filio nomen habens: Italiæ est regio, quæ quoque vocatur.

Ligusti. a ora seu regio, cuius caput Genua, ostium maris Ligustici.

Ligures, vide *Genuenses.*

Lipara.

Lipara insula. prius Melegunis vocabatur, autore Pli. lib. 3. c. p. 8.

Liuius.

Liuius historiographus, Patauinus lacteo eloquentiæ fonte manans, vt scribit D. Hiero.

Antenorides dictus est a patria sua quam Antenor condidit.

Locrenses.

Locrenses. Hesperii. Ozolæ. ὀζόλαι. Locri. Locrii. Locridis populi.

logica.

Logica seu Logice disserendi vt ait Boethius magistra, à Zenone Philosopho, qui Eleates erat, Eleatica doctrina dicitur, Philosophia Eleatica διαλεκτική, disputandi, disserendi ars.

lotharingia.

Lotharingia, Austrasia superior eadem Loreynem, & Lotharingi olim Leuci vocabantur.

londinium.

Londinium. Londinum Ptolomeo, Londra vulgo vocatur, Britaniæ insulæ metropolis per quam fluit Thamysis fluuius.

lucifer.

Lucifer Veneris stella Phosphorus φωσφόρος.

Stella matutinalis, lucifera.

Cythereius ignis. syl. lib. 12.

Haud secus Oceano rediens Cythereius ignis.

Præuius, socius auroræ.

lucanus.

Lucanus, Poeta Hispanus, patrem habuit Annæum, a quo dictus vates Annæus. Vnde quidam, Cæsaris Annæus caneret nisi prælia vates.

lucani.

Lucani. Tanagræia Tanagro fluuio Lucaniæ. Statius Tanagreumque Phalantum,

Luna, vide *Moone in priori parte, & proserpina, & Diana.*

Lutetia.

Lutetia, Galliæ vrbs maxima & nobilissima, ab aliis Leucotia scribitur, quam Græci λεύκητιαν nominant ab albedine parietum vulgo *Paris*. Vnde quidam. Quæ Gallas inter populosa Lutetia gentes. Nonnulli a luti frequentia sic appellatum volunt, Oppidum Parrhisiense.

Parrisius pro ciuitate apud doctos non inuenitur, sed a Parthisii pro populis Lutetiam inhabitantibus, apud Cæsarem in comment.

Parrhisienses, Sequanæ oculæ.

Lydda.

Lydda palestinæ luceæ vrbs, alio nomine Diospolis, hodie Rama vocatur.

Lydi & Lydia.

Lydi seu *Lydii* populi maioris Asiæ, aliter vocãtur Mæonii, *Mæones*, & Meonidæ Virg. libro 8. O Mæoniæ delecta iuuentus.

Item Mæonici.

Gygei a Gyge, rege vt Crœsii a Crœso ditissimo *Lydorum* rege; *Statius* lib. 12. Si *Marathona* metu, si tecta Ismasti Crœsia.

Lydia vocabatur prius Mæonia, est enim prouincia Asiæ a Lydo filio Atys sic dicta.

M

Macedones.

Macedones, Maceræ.

Pallenæi, a Pallene vrbe, quæ olim Phlegra dicta fuit, Vbi gesta est Gigãtomachia. *Statius* lib. 4. *Syl.* Et *Pallenæos* Phœbum laudare triumphos

Pæones quoque dicuntur a Pæonia regione. *Statius* lib. *Achil.* Præteriit didici quo Pæones arma rotatu.

Macedonia.

Macedonia, *Pæonia*,
Æmathia idem, teste *Plinio*,

Mænades.

Mænades, *Mimallones*, Mimallonides, nec non & Bacchæ, Bachides, *Thyades*, fœmine Bacchantes, Bacchi sacra peragentes, insanæ, Ebriosæ. Bassarides, Eleides, doniæ, Edonides, Enthriades, vide Bacchæ,

Mahometistæ.

Mahometistæ, Mahometani, Mahometici, Mahometiganæ Mahometis falsi prophetæ legem sequentes.

Turci seu Turcæ teste *Pomponio*,

Mantua,

Mantua, μαντύα,
Vrbs nobilissima & Ducatus Galliæ Cisalpinæ. Ocniaca,
Vrbs Tyresiæ dicitur Mant,
Vrbs Bianoris, Virg, Præpotens, aquatica, turrigera, vetus,

Mantuani,

Mantuani seu Mantoi dicti sunt a Mantoi *Tyresiæ* filia.

Bianorei & Bianoride a Bianore Mãtus filio, qui aliter vocatur Ocnus, Virg, in Buc. Namque sepulchrum incipit apparare Bianoris, *Pontanus* in Manto, Quippe Bianorem manet hæc victoria gentem, Ocnæi, nepotes.

Ocnæi ab Ocno Mantus filio. Stroza filius. Orbita ab Ocnæis euexit ad astra lacunis.

Minciadæ & Mincigenæ à Mincio fluuio propinquo: Pontanus. Vos ô Minciadæ vos ô mihi manes, este boni.

Mare rubrum.

Mare rubrum. Erythæum mare. Sinus Arabicus.

¶ Mare Galileæ, Mare vel lacus Tiberiadis, qui Hebraicè vocatur Cinereth, á Chaldæis Genezareth dicitur.

¶ Mare Adriaticum, & Adrianum. Adria masculini generis.

Superum mare.

Sinus Adriaticus, raucus, minax, tumidus, ventosus, Iracundus, Vide *Sea.*

Maria.

Maria, sacratissima virgo, Dei mater.

μαριαμ Græce, Miriam Hebraicè dissylabum est, domina vel magistra maris interpretatur.

Deipara, θεοτοκος.

Dei genitrix, Christifera.

Verbigena, Iessæa soboles, gloriosa domina.

Deifera.

Nympha Palestina Mant.

Cælica, Ætherea virgo.

Iuculpata integra, sancta, casta.

Diua, augusta, pia, aurea, innupta, innuba virgo.

Syderei mater formosa tonantis.

Petrar. Virgo decens, quam sol vestit stelleque coronant.

Virgo illibata, intacta, inuiolata, immaculata, intemerata, purissima, pudicissima, castissima, speciosissima, ter sancta, spiritus sancti sacrarium, templum domini.

Mater domini, Christi.

Mars.

Mars deus belli, qui per Epenthesin dicitur Poetis Mauors, quod magna vertat. Furor impius.

Præterea Gradiuus, quum sæuit, hastamque vibrat. Bellipotens.

Sithonius dux, cruentus, funestus armisonus, Belliger. Bellicus. Ferus. ferox Sanguinolentus. Cruentus. Sæuus. Durus. Dubius. Indomitus

Marspiter, id est, Martis pater, pro eodem ponitur.

Medea.

Medea. μηδεια, Æiæ, regis Colchorum filia veneficiis clara.

Poetis vocatur Aetias. Ætis, dis, apud Ouidium.

Item Colchis pro Medea ponitur sicut, Phasias & Phasis, Ouid. Barbara pernatos Phasias vlta suos.

Mediolanenses.

Mediolanii, μεδιολανιοι Mediolanenses Insubres.

Huius ciuitatis (vt legitur in quadam Ambrosii epist.) fundamentis iaciendis dum exacuantur fossæ, ferunt in terræ visceribus inuentã fuisse mirum dictu) suem dimidiatim lanatam, à quo portẽto inditum sit, Mediolanæ vrbi nomen. Ad quod allusit Claudianus de nuptiis Honorii & Mariæ scribens: Continuo sublime volans ad mœnia Gallis Condita, Lanigeræ suis ostẽtantia pellem peruenit. Item Sidonius Rura paludicolæ, tenuis populosa Rauennæ. Et quę lanigero de sue nomen habet.

Medusa.

Medusa, filia fuit Phorci, Hinc dicta Phorcinis & Phorcys, id est, Phorcy filia. Luca lib. 9.

Squallebant latè Phorcynidos arua Medusæ monstrum vipereum.

Saxifi-

Saxificus vultus. Anguiferum, colubiferum, gorgoneum caput. Anguicoma, Squamigera, Crinita, Meduſea ora.

Gorgonea, anguitenens, vide Gorgon.

Meleager.

Meleager & Meleagrus. Oenei Calidoni regis filius, ex Althea coniuge.

Oenides Calydonius heros. Oenius heros appellatus.

Memphis.

Memphis quæ olim vocabatur Aegypti metropolis clariſſima. Sultani quoque regia nunc Cairum dicitur *L*atine, Aklara vulgo Nilotica Babilonia, fatidica, torrida.

Menelaus.

¶ Menelaus, filius fuit Atrei, frater Agmemnonis, maritus Helenæ rex ſpartæ.

Atrides maior dictus Ouid. Qua prius infecto Paris eſt ereptus Atridæ.

Doricus hoſpes vocatur *S*idonio.

Tantalides, ab auo tantalo vt Agamemnon. Vide Agamemnon.

Mercurius.

Mercurius, filius fuit Iouis & Maiæ fingitur Deorum nuncius ac interpres, ob hoc Hermes dictus.

Maia genitus, creatus, natus.

Maiugena, Cyllenides, Cylenius.

Cyllenia proles. Virg, Materno veniens ab auo Cyllenia proles.

Volucer deus, aliger, penniger.

Caduciſer, Paciſer, Alipes deus, Ioue natus. Deus ales Pleiones natus. Paciſer deus, nepos Atlantis.

Ales mænalius. Eſt quoque planetarum infimus & minimus, alio nomine *S*tilbon στίλβων, id eſt radians vel ſplendens.

Et quia nimis vicinus *S*oli fingitur peruſtus.

Meſſana.

¶ Meſſana, *Z*anele quod falcis formam referat ſic dicta, Nunc Meſſina vulgo dicitur. *S*iciliæ ciuitas vetuſtiſſima.

Metis.

Metis in Lotharingia alio nomine, Dinodurum. Mediomatrices Incolæ qui & Meronſes.

Midas.

Midas *P*hrygum rex ditiſſimus, cui Apollo aſininas addidit aures.

Berecynthius heros.

Miletus.

Miletus vrbs *I*oniæ Legeis. Pityuſa. Anactoria authore, Plin.

Minerua.

Minerua, ſic dicta quod vim minetur ex Iouis ſeu patris cerebro nata, vt ſcribit Lucanus,

*L*anificii & texturæ nec non artium & ſapientiæ repertrix.

Dea quoque bellorum fingitur,

Martis ſoror & auriga truculenta, Belligera, ferox.

Minos.

Minos filius Iouis & Europæ, rex Cretenſiũ, fingitur iudex inferorũ poſt mortem. Propert. Non tamen immerito Minos ſedet arbiter orci.

Agenoreus iudex, apud *S*tat.

Gortyneus herus, apud Virg.

Dictæus, Gnoſiacus rex.

Cydoniacus arbitrer, iudex toruus, funereus, rigidus, immitis, ſeuerus, iuſtus.

Molossi.

¶ Molossi Epirotici, Chaonii, Leucadii, vide Epirus Epirotæ.

Morpheus.

Morpheus somniorum deus.
Icelos. Panthasos, Phobetor. Somniter, Fallax Simulans.

Montes Musis sacri.

Montes Musis sacri,
Helicon biceps. Parnassus bifidus.
Pierus nubifer, Cytheron virgineus.
Pindus aereus.

Moschi.

Moschi, Moscouitæ, olim dicti Hamaxomitæ, Sarmatis vicini populi Vnde *Luca*, *Sæuitque amnis Sarmata Moschis.*

Moses.

Moses dissyllabum, apud Hebræos *Moseh*, interposito y nonnunquam in carmine trisyl, *Moyses*, apud *Sedul.*
Hebraicus legislator, qui Genesin, mundi genituram conscripsit.
Inclytus Iudæorum dux.
Propheta sacer, eximius, deiloquus, Fatidicus, radiatus,

Musæ.

Musæ, μῦσαι, quæ & Camœnæ quasi canentes a mœnè, Iouis & Memoriæ filiæ finguntur Poëtis quæ quidem deæ & poetis musicæ præsunt. Et à diuersis locis, montibus, & fontibus quibus gaudere dicũtur vel habitasse, diuersa sortitæ sunt nomina Ab Helicone monte Bœotiæ, Heliconides à Parnasso Parnasides.
Mnemosynides *Mnemosines* propago, *Meonides Phœbiades.* Aganippedes. Permessides, Cephicides Camenæ.
Pieriæ & Pierides, Thespiades. Pegasides, Hippocrenides, Cytheriades Aonides Castalides, Libethrydes, Pymplæades seu Pymplæ.

Nomina & earum inuenta sunt hæc.

Clio,	Historias.
Euterpe.	Tibias.
Thalia,	Comœdias.
Melpomene	Tragœdias.
Therpsicore *Inuenit.*	Psalterium,
Eratho	Geometriam.
Polyhymnia	Rethoricam.
Vrania	Astrologiam.
Calliope	Literas.

Mysii.

Mysii, Theutratæi. Theutranii.

N

Napeæ.

Napeæ deæ siue nymphæ virgultorũ
Orcades montium deæ seu nymphæ
Naiades fontium & fluuiorum nymphæ siue deæ.

Nasamones.

¶ Nasamõnes penult. prod. Nasamonii. Nasamoniaci. *Libiæ populi.*

Naxus.

Naxus insula in mari Ægæo, antea *Strongyle* dicta, & postea Dia fuit appellata, Catullus: Namque fluentisono prospectans littora Diæ. Plinius Naxon à fertilitate vinearum Dionysiam dici scripsit, alii Siciliam minorem, alii Callipolin appellarunt: Virgilius. Bacchatamque iugis Naxon viridemque Donysam.

Neapolis.

Neapolis, ad mare sita, præclara Campaniæ vrbs à Cumanis condita.

Si-

Siciliæ continẽtis iam ciuitas regia, dicta quoque Parthenope, quæ olim vocabatur Phaleron. Hinc dicti Neopolitani, & Parthenopæi.

Neptunus.

Neptunus filius Opis & Saturni, dictus Eunosigæus quasi concutiẽs terram. Iuuen. Ipsum compedibus qui vinxerat Eunosigæum.

Æquoreus, tridentifer deus.

Maris deus, rex, rector Glaucus, pater profundi. Parens aquarum, Hesio. Salipotens. Ceruleus.

Arbiter pelagi. Pater ventorum Horat Pelagi rector.

Rex vndarum pro mari ponitur Neptunus vt Cerulei campi & Cerula via à Plauto ponitur, Cic. in Arato, Neptunia prata secantes,

Nestor.

Nestor Nelei filius facundissimus, trecentos fertur vixisse annos.

Hinc dictus Neneius tetrasyi, & Nelides, Ter æuo fructus, Horat,

Trissectus apud Gellium: Pilius senex Grandæuus,

Nicia.

Nicia & Nicæa, Asiæ ac Bithiniæ metropolis celebris synodo. 318 Episcoporum iubente Constantino coacta, prius dicta Antigonia & Ancore, ἀγκύρη, teste, Ste.

Nilus.

¶ Nilus, Meloprius, & à quibusdam Gæon seu Gion dicitur, septem habens ostia.

Ninive.

Ninive mel. correp. Vrbs assyriorum quæ & Ninos dicitur à Nino rege, vt scribit. August. ab Assur ædificata.

Noe.

Noe, Hebraice, Neho. Vitisator, Noeus.

Normania.

¶ Normania, Neustria, Galliæ regio hinc Normani. Neustrici.

Nymphæ.

Nymphæ Aquarum, Marinæ deæ Æquoreæ, fluctigenæ, Oceanitides.

Cerulæ Ceruleæ.

Glaucæ, Nereiæ quatuor sylla.

Nereia turba, Sil. Nerinæ Detides.

O

Oceanitides.

Oceanitides Mant. Nereides. vide montium, syluarum, fontium deæ.

Occidentales.

Occidentalas. Occidui, Ouid.

Vesper & Occiduũ quæ littora Sole repescunt. Tartessii a Tartesso vrbe Gadibus propinqua.

Ouid lib. 14. prellerat Occiduus.

Tartessa littora Phœbus.

Tartessiaci, lib. 6. Iam. Tartessiaco quos soluerat equore Titan.

Hesperij.

Oeno.

Oenoe Nympha, Phrygiæ, quæ Paridem adamauit, Pegasis etiam dicta.

Opiuchus.

Opiuchus cæleste sydus est. Anguitenens. Serpentarius. Hedorum sydus.

Orestes.

Orestes filius fuit Agamemnonis ex Clytemnestra quam occidit.

Dictus Agamemnonides, Aagamemnonis, & Agememnone natus.

Scelerarus, matricida demẽs, furiosus Virg. Et scelerum furiis agitatus Orestes.

Orientales.

Ori-

Orientales. Eoi Auroræ populi.
Memnonii à *Memnone* Auroræ filio.
Nabathei à Nabathea regione orientali, Ouid. lib. 1. Mera. Eurus ad auroram, Nabathçaque regna recessit.

Orion.

Orion ὠάριον quasi Vrion sydus cœleste Iugule seu Iugla.
Tempestuosum signum, terras turbans & maria tempestatibus, si obscurum sit, serentatem denotans si fulgeat.
Eurifer fingitur poetis nymbosus, aquosus. Neptunus, & nautis infestus, Orion Horat.
¶ Oriens, Occidens, quere inter Synonyma priora, *East and VVest.*

Ouidius.

Ouidius, Naso.
Poëta Sulmonensis.
Iuuenis pelignus. De seipso scribit Ouid, Pelignæ gentis gloria dicar ego.

P

Padua.

Padua. Patauium.

Padus.

¶ Padus Eridanus. Phaetontius amnis à Phaetonte ibidem submerso: Syllius lib. 7. Nunquam Phaetontins amnis Sanguinea Pontum curuasset decolor vnda. Vide Eridanus.

Paduſa.

Paduſa med. prod Messanicus.
Bodincus. Vide causam horum nominum apud Plin. lib. 3. cap. 121.

Palamedes.

Palamides. Nauplii regis Eubocæ filius vnde Naupliades & Nauplei proles dictus. Is Vlyssis fraude à Græcis interfectus est.

Palemon.

Palemon, Melicerta. Portunus.

Pallas.

Pallas belli dea dicta, quod Pallentē gygantem interfecerit, cum prius Tritonia vocaretur, Iouis sine matre filia, uam Iupiter vidēs Iunonem sterilem esse, percusso capite emisit Palladem.
Eius epitheta sunt, Armipotens, Bellipotens, Armifera, Bellicosa, Armisona, Bellica, Belligera, Bellatrix.

Pan.

Pan pastorum deus vocatus est, & Demo Gorgonis filius creditur fuisse, qui fistulam composuit septem imparibus calamis simul cōiunctis propter harmoniam cœli.
Semciaper deus. Arcadicus deus.

Pannonia.

Pannonia superior, Austriam archiducatum & Stiriam complectitur
Pannonia inferior, Pannonis nunc Hungaria Græcis παιονία.

Panope,

Panope siue Panopeia nympha marina, Nerei & doritis filia, sic dicti à perspicuitate visus. Inneo, oos, Bacchi nutrix, Tithonis coniux.

Papia.

Papia, Ticinum.

Paradiſus.

Paradisus. παράδεισος.
Hortus voluptatis.
Elisium, & campi Elisii, secundum poetam.
Locus diuinę amœnitatis.

Beato-

Beatorum, piorum sedes ac locus, Ci. Eden & Pardis Hebraicè, vnde quidã paradisum deduci putant. Nam Edeñ delitię vel voluptas interpretatur, pro quo Symmachus transtulit Paradisum storeptem, Aquila, hortum.

Parcæ.

Parcæ, μοῖραι, à parcendo per Antiphrasin dictæ, quod nemini parcãt
Deæ fatales, fatidicæ, Faticinæ sorores, Deæ faticanæ, Deæ triplices fati. Fata esse eaſdem existimant. singuntur autem vitæ hominũ præesse, & nendo eam ducere, quapropter Lanificæ sorores vocantur Mar. Si mihi Lanificæ ducunt non pulsa sorores Stamina, nec surdos vox habet ista deos.
Nigræ, Stygiæ, immites seueræ, inuidæ, tristes, sorores, rapaces, feræ, impiæ Parcæ.
Parcarum nomina, Clotho, Lachesis Atropos.

Paris.

Paris alio nomine Alexãder Priami ex Hecuba filius, in Ida monte à pastoribus educatus, & postea in Græciam mussus à Menelao, Helenam rapuit, vnde Helenæ raptor Pastor & Adulter Ideus est dictus

Parthi.

Parthi, Parthii. Parthiæi.
παρθοι, παρθιοι, παρθιαῖοι, populi cuiusdam regionis Assyriæ.

Patroclus.

Patroclus Menetii & Sthenelei filius cum Achille educatus & cum eo ad expeditionem Troianam profectus, & Achillis armis indutus cum Hectore pugnans ab eodem confossus occubuit Actorides Menetiades & Menetia proles dictus,

Paulus.

Paulus, teste D. Hiero, mirabilem sonat, ab Hebræis etimologiam mutuatus. Si Græca vox, quietem sonat, à verbo παυομαι, sin Romana, pusillum significat.
Doctor Thalensis, quod ex Tharso Ciciliæ oriundus.
Apostolus seu doctor gentium.
Summus vitæ mortalium magister.
Organum electum. Vas electionis sanctæ. Veritatis præco.
Sapiens fidei architectus.
Salus dictus ante conuersionem.
Regionis veræ ac pietatis architectus.

Peloponnesus.

Peloponnesus, quasi Pelopis insula est. Achaiæ regio, Apia prius appellata, Arx Helladis, ac Atgos, vero Morea.

Penelope.

Penelope, πηνελόπη, Vlyssis vxor & Ieeri filia, hinc dicta Icaris, idos Ouid. Et velut Icaridos famulæ periêre, procique, & Icariotis, apud Propert incorruptæ castitatis ac pudicitiæ.
Arnea prius vocabatur.

Pentheus.

Pentheus, trisyl. fuit filius Eccionis regis Thebarum, ob contemptum sacrorũ Bacchi â matre interfectus
Echionides à patre denominatus Ouid. Spernit Echionides, & alibi. Contemptor superum pentheus, Echoine natus, Aganeia proles.

Perseus.

Perseus dissyl, in nominatiuo, fingitur conuerso in auri guttam Ioue Natus ex Danae filia Acrisii regis Argiuorum. Hinc dictus Danaes natus, Abantiades.

Danaei

Danaeia propago, Maut.
Danaeius heros, Ouid.
Stenobius, Abantius heros, Sid.
Inachides, & Inachius, Claud.
Inachius tubicen perhibetur æquoræ Perseus Neptuni.
Acrisioniades dictus ab auo Acrisio Agriuorum rege Ouid. & Medusæ victor.

Persia.

Persia, Persis, idos, περσὶς, & persida, æ.
Persidis ora, regio orientalis Medis conterminа, cuius primus rex Cyrus. Man. Persidis ora diuitibus gemmis fuluòque superbiat auro.

Persæ.

Persæ. Pesici, dicuntur Gazetici; nam gaza Persarum est opulentia Sid. Viua mihi non sunt Gazetica, Chia Falerna.
Persæ etiam dicuntur Achemænei & Achæmenidæ ab Achamene rege Persarum ditissimo.
Arsacidæ quoq; dicti, ab Arsace primo Persarum rege. Luca. lib. 1. Illa plus vobis acie quam creditis actum est Arsacidæ.
Mantuanus: Pelica inuentus, Arsacidas expugnat adhuc.

Pestum.

Pestum Lucaniæ oppidum aliter dictum Posidonia, author Plin.

Petrus.

Petrus, primus seu princeps Apostolorũ, Chori duodeni primas. Cephas Chaldaicè siue Syriacè vt D. vult Hie. à Cepha id est Petra, vel saxũ qui prius vocabatur Bariona, id est filius Ionæ siue columbæ ac Simon.
Clauiger ætherius, cælestis, senex. Sabel. Clauigerum senem
Hamiger id est piscator. Porrigi, tha migeri detore pensa senis.

Phasianæ,

Phasianæ, Phasidis aues à Phasi fluuio Colchorum.
Phasiaci alites,
Phasiæ, Scythiæ volucres, apud Iuue & Sta. A Scythico massas Phaside captat aues.

Phaeton.

Phaeton Solis & Clymenes fingitur filius Ouid. Sole satus Phaeton.
Puer seu filius Clymenes, Bap. Non secus ac Clymenes errer in axe puer. Clymenia proles, Ouid.
Deuius, infœlix, audax, temerarius.

Phaetontiades.

Phaetontiades sorores Phaetontis quas versas in populus seu alnos ferunt, Flebant populeæ inuenem Phaetonta sorores.
Clymeneides dictæ & Heliades. Ouid. Sic. fleuit Clymene, sic & Clymenides altæ.

Phædra.

Phædra regis Minois filia ex Pasiphae coniuge, vnde pasipheia & Pasipheia filia dicta est.

Philocretes.

Philocretes Pentis filius & comes Herculis, quamobrem Pentiades. Paanteatus & Alcidæ comes est dictus.

Philosophi.

Philosophi prius dicebantur Sophisti. Cæterum deinde pro locorum do-

doctrinarumque qualitate diuersa sortiti sunt nomina.

Græcis Philosophi, id est sapientiæ amatores dicti, & σοφοὶ, id est sapientes, inter quos rursum sectæ fuerunt diuersæ, diuersorumque nomen claruris hominum distinctæ, vtpote Stoici à porticu, cuius sectæ author Zeno philosophus, Cratis auditor, vnde prius dicti Zenonij.

Cynici, ab Antisthene seu Diogene.

Peripatetici, ab Aristotele deambulatore.

Academici, qui etiam sunt

Platonici, vtpote platonem sequentes.

Socratici, à Socrate denominati.

Pythagoristæ qui Pythagorei & Pythagorici, à Pythagora dicti.

Cyrenaici, ab Aristippo Cyrennæo, qui & Epicurei ab Epicuro qui voluptatem statuit summum bonum.

Pyrhonij quos Græci σκεπτικοὺς, id est, consideratores; ἀπορητικοὺς, id est, ambigentes vocant à Pyrrhone nomen habent.

Nudipedes, γυμνοποδες.

Eretriaci à Menedemo inter Socraticos Phedri discipulo.

Apud Persas olim Magi nomen erat honestum, idem quod sapiens vel Philosophus.

Apud Gallos Druijdæ vel Druiiadæ Syluam inhabitantes in æstimatione erant.

Γυμνοσοφισταὶ

Brachmanes & Samanei, apud Indos ac Gymnosophistæ.

Apud Ægyptios, Prophetæ, sacerdotes, Latinis sapientes.

Assyriis Chaldei dicti sunt à regione, Hebraicè autem metaspphim appellantur sapientes omnes orientales, quorum mentio Danielis primo ac secundo Cicero testatur Pythagoram primum modestiæ gratia non sophum, sed philosophum voluisse appellari.

Phocæi.

Phocei, Phocenses, Phocaici, Cithæi, Castalii.

Phœnix.

Phœnix vnica auis in Arabia, Solis sacer vnde dictus Titanius & Soligena Bapt. Malo ego Soligina Phœnicis fata subire.

Alumnus Phœbi.

Auis solus,

Gangerictus, Assyrius volucris.

Titanius ales Claud, Hæc fortunatus nimium Titanius ales Regna colit. Vnicus longæuus viuax, nobilis

Pictones.

¶ Pictores. Pictauenses. Pictaui, Gallæ populi.

Pirythous.

Pirythous, vel Perythous περιθοος filius Ixionis, Borbonius Perithoũ est Theseus, Pylademque secutus Orestes. Intereos tantus fervor amoris erat.

Dictus parronymico nomine Ixionides. Ouid. Hæc Ixionides illa,

Threzenius heros.

Ixione natus,

Pittacus

Pittacus mediacorr, Philosophus Lesbius, Sophistes Lesbius,

Lesbo satus Sido, Noscere quod tempus Lesbo sate Pittace suades,

Alii Mitylenæum fuisse scribunt,

Planetæ.

Planetæ, πλανῆται,

Errones, Errantia sydera,

Erroneæ, Erraticæ stellæ,

Plato.

Plato Aristonis filius, πλατων, Philosophus,

Iosophus à latitudine humerorũ sic dictus. Horo, Pythagoran Anytique reum doctumq; *Platona*. Antea ex aui paterni nomine Aristocles vocabatur Athenis natus, vnde dictus Cecropius Mant.

Cecropii interdum dulces inuisere chartas. Adeò in omni disciplinarum genere & præsertim in philosophia excelluit, vt diuinus Plato, & Philosophorum Homerus vocatus sit.

Plautus.

Plautus, Farcinas natione, poeta comicus, ab initio appellatus Plotus teste Festo à pedum planicie quos *Plotos* Vmbri vocant. Disertus, Iocosus, antiquus, Antiquum verbis Plautum renouare facetis,.

Pleiades.

Pleiades πλειάδες, signum stellarum septem ante genua Tauri ἀπὸ τῦ πλέειν, id est pluerè latine Virgiliæ dicuntur, quod vere exoriãtur, Aliquãdo est tetrasyl. *Propertius*

Non sic Pleiades faciunt nec aquosus Orion, aliquando abiicitur e vt primam corripiat. *Stat.* Pliademque niuosam.

Athlantææ dictæ Ouid. & Athlantides filiæ Athlantis. Imbriferæ, Pluuiæ tristes, nubulæ.

Pluto.

Pluto πλοῦτων, *Saturni* fertur filius Iouis, ac Neptuni frater, *Hinc* dictus Saturnius. Ouid, Haud vltra tenuit Saturnius iram, Vmbrarum rex, Dux Erebri tenebrarum præses, Dis, ditis, *Tartareus*, Orcus, Stygius Lethæus,

Auernalis rex, tyrannus, Vocatus quoque Veiouis, Martial, Generque Cereris iuuena, Ad generum Cereri sine cæde & vulnere cuncti Descendunt reges, & sicca morte tyranni, *Tortor* vmbrarum immanis, Adamantinus, seuerus, Ater, Funestus, Tenebrosus,

Poeta.

Poëta, ποιητὴς, Vates,
Diuinus, Fatidicus,
Elegantia fingens scribens, componens carmina,
Liquore Pægaæo saturatus,
Diuinorum oraculorum interpres,
Interpres Appollini, Deorum,
Qui in bicipit Parnasso somniauit, Perseus,
Aonios colens recessus,
Castalio fonte potatus,
Castalia natus dea,
Sacra redimitus tempora lauro,
Cuius ambrosia frons nectare fusa est, atque Helicone sacra lauerit amne comam,
Arida cuius Clitorio sitis amne leuatur, Natura ipsa instructus ad poeticam facultatem,
Aonie gloria summa chelys,
Diuino correptus furore,
Diuino numinis afflatu concitatus,
Interpres diuinæ mentis,
Cui frontes pandit Cirrha suos, & ampliore vena Piari. fluunt liquores,
In cuius pectus Maronis anima demigrasse creditur,
Qui frontem, habet hædera virentem sequaci,
Darphnei de fronde vel myrto cinctum habens caput,
Cuius Parnasia lambit tempora Daphne,
Eloquio vincens Ciceronem, carmine Homerum, Musarum alumnus,
Musarum aues, Theoctito dicuntur Poetæ, quod assidue sua modulentur carmina,

Pollux

Pollux.

g Pollux. vide Castor.

Polymnestor.

Polymnestor, & in litera elisa in carmine Polymestor, rex fuit Thracũ. Propert. Et scelus accepto Thracis Polymestoris auro.

Ismarius rex vocatur Ouid, & Odrysius, id est Thracius.

Polynices.

Polynices, filius Oedipi Thebanorũ regis. hinc Oedipodionides vocatur Statio lib. 1. Theb. Oedipodionides, furtim deserta peterat.

Ismenius & Cadmeius heros,

Echionius iuuenis.

Polyphemus.

Polyphemus ingenti corpore Neptuni filius, vnus ex Cyclopibus vnoculus, ab Vlysse excæcatus, vt fertur. Ennæus dictus ab Enna Siciliæ vrbe.

Etnæus quoque ab Etna monte, in quo Cyclopes reclusi.

Neptuneus incola rupis, Terribilis trux, ferus, cæcus. Siculus.

Polyxena.

Polyxena pen. cor Priami & Hecubę filia fuit formosissima. Catul. Alta Polyxena madefient cæde sepulchra.

Virgo Priameia Virg vocatur lib. 3. AEneid. O fœlix vna ante alias Priamaia virgo.

Portogallia.

Portogallia. Lusitania.

Portunus.

Portunus deus portuum. Palemon Athamantiades. Melicerta.

Priamus.

Priamus filius Laomedontis, pulcherrimus, Homero teste.

Laomedontiades dictus, Virg. Laomedontiadem Priamum Salamina petentem.

Senex Dardanius vocatur. Ouid.

Dardanij lachrimas non tulit ille.

Priapus.

Priapus med. prod filius Liberi patris ac Veneris fingitur hortorum deus.

Lampsacides, & Lampsacenus dictus quod in Lampsaco Helespontivrbe coleretur. Virg in Geor.

Helespontiaci seruet Tutela Priapi.

Verpus quoque dictus ab Inuersa pelle, Salax, rigidus procerus, ruber Hellespontiacus deus.

Prometheus.

Prometheus προμηθεύς penu. prod à prouidentia sic dictus, Iapeti filius, vnus ex Tiranibus ignẽ è cœlo fingitur surripuisse callidè.

Iapetonides dictus, Cod. Iapetionides hoc vulnere turbidus.

Iapeto satus. Ouid.

Propertius.

Propertius ex Meuania Vmbriæ oppido oriundus. Elegiographus quod Callimachum in suis operibus secutus, Callimachus Romanus vocatus est, Quinti, Romaniq; aderit pagina Callimachi, Blãdus Lasciuus, facundus.

Proserpina.

Proserpina, dicta à Prosepẽdo. Persephone, Græcis Iouis ex Cerere filia, quam Pluto in vxorem rapuit in Sicilia. Persej filia.

Erebi regina, Plutonia coniux.

Tartarea, Phlegetõtæa, Perſephones
Deatriformis, Triceps.
Stygia dea. Nigri Iouis Inuida con-
iux apud Poet. Regina erebi.
Proſerpina teſte Auguſt. eademque
Luna, Libera, Diana, Lucina, Tri-
uia, Hecate & Noctiluca.

Proteus.

Proteus Oceani & Thetidos filius
Deus & vates marinus.
Vertumnus Latinis dicitur.
Carpatheus vates (quod aliquando
in Carpatho inſula regnauit) di-
ctus Virg. Eſt in carpathio Neptu-
ni gurgite vates Cæruleus Prote⁹
Mutans vultus: Horat. Quo ter eam
vultus mutantem Protea nodo.
Æquoreus, ſceleratus, ambiguus,
mirabilis.

Proteſilaus.

Proteſilaus, vnus ex Græciæ princi-
pibus. Latinis ſonat primus mor-
tuus Auſo. Proteſilane tibi nomẽ
fic fata dederunt. Victima quod
Troiæ prima futurus eras Phila-
ceius heros. Iphiciades. Iphicena-
tus. Phylacides dictus à Phylace,
Theſſaliæ oppido. Ouid. Triſtia
Phylacide Theſſices funera vidit.
Hæmonius vir apud eundem.

Pruſcia,

¶ Pruſcia Prutenia. Boruſſia olim.
¶ Bruteni, Bructeri, Boruſſia, quio-
lim Cethones dicebantur.

Ptolomeus.

Ptolomeus Lagus Ægypti & Aphri-
cæ, nec non Arabiæ pru magna
parte rex poſt Alexandrum Ma-
cedonem.
Tyrānus Niliacus, & Pharius à Pha
ro inſula Ægypti Luca. Pharios fa-
tis eſſe tyranno. Quod poterat, Ab
hoc deinceps Ægyptii reges Pto-
lomæi ſunt appellati, vt Romano-
rum Auguſti. Perſarum Arſacidæ
Athenienſium. Cecropidæ.

Puteolani.

¶ Puteolani, Dicarceæi à iuſtitiæ ad-
miniſtratione: lib. 8. Prole Di-
carchæa multo cum milite Graia.

Pylades.

Pylades, filius Stopæii Phocenſis,
Phocæus iuuenis dicitur Ouid.
Adfuit inſano iuuenis Phocæus Ore-
ſti.
Strophio natus, fidus, Hæmonius,

Pyracmon.

Pyracmon vnus Cyclopum Vulcani
miniſter, ab igne & incude quæ
ἄκμων Græcis dicuntur nomẽ ha-
bens Virg. Ferrum exercebant va-
ſto Cyclops in antro Brontes ac
Steropes & nudus membra Pyrac-
mon.
Æmonides. Ouid dicitur Durus fer-
rugineus Hammeus, ſemper ardens
oculis & nare igneus, nudaque
membra Pyracmon.

Pyrrha.

Pyrrha vxor Deucalionis & Epime-
thei filia, hinc dicta Epimethis O
uid. Inde Prometides placidis Epi
methida dictis, Mulcet Titania
quoque dicta, Ouid.

Pyrrhus.

Pyrrhus Latine flauus ſiue ruſus, fuit
Achillis filius.
Achilles hinc dictus, Ouid. Pyrrhus
Achillides animoſus imagine pa-
tris & Achilleus heros.
Æacides Pyrrhus Mant.
Scyrus iuuenis, apud Sn.

Pelaſ-

Pelasgu . Graius ferox.
Neoptolemus anteà dictus, author Seruio.

Pythagoras.

Pythagoras Philosophus Samius filius Dmarathi locupletissimi negotiatoris.
Panthoides ab Ouid, dictus Celeber Sanctæ telluris, alumnus, diuinus, doctissimus.

Q

Quintilis.

Quintilis mẽs, ideo dictus est quod ordine sit quintus a Martio, qui apud Romanos sicuti apud Hebræos, Aegyptios & alias nationes, primus anni mensis erat, sed postea Iulium honorem Iulii Cæsaris Dictatoris Iulius ἐπώνυμον appellatus est, seruidus, astiter μεταχείμιον Græcis quoque dictum.

R

Remus.

Remus frater Romuli à quo interfectus, fratres autem Matrigenæ dicti Ouid, in quo Matriginæ non sunt suæ crimine nati & Iliadæ Ouid, Iliadę tratres iura petita dabant.

Radamanthus.

Radamanthus Iouis ex Europa filius & rex Lyciæ & vnus iudicum inferorum cum Minoe & Aeaco. Agenorides dictus Mant. Qualis Agenorides Lycia Radamanthus in ora. Iuridicus, Inexorabilis, Vide Minos

Rhagusium.

Rhagusium Dalmatiæ ciuitas, prius dicta Epidaurus.

Rhamnusia,

Ramnusia dea fortunæ Nemesis dea cæca Rhamnusis, ides Tic, Sors. Norcia dea Dea instabilis, bifrons inconstans. Lubrica, fallax.

Rhenus.

Rhenus & Rhenũ nobilis fluuius ex Alpibus oriens hinc dictus Appeninigena. Mant. Appeninigenæ prope saxea flumina Rheni, Belgas à Germanis diuidit duobus ostijs in oceanum septentrionalem influens. Virg. extremiq; hominũ Morini Renusque Bicornis. Hora Aut flumens Rhenum aut pluuius describitur arcus. Teutonis amnis, gelidus, glacialis, tumidus saxosus, Bindus.

Rhesus.

Rhesus filius Strymonis Thraciæ rex bellicosus.
Odrysius dux Ouid. Exigit Odrisij facti crudelia ducis. Thrax, Threicius Scythonius.

Rhodus.

Rhodus ciuitas & insula inter Asiaticas sertia, quod Lesbus & Cyprus sint maiores.
Ophiusa ὀφιόεσσα per duplex sãte vocabatur & Abthæa, deinde Stancha, Postea Telchin. Insula Solis Certhe. aurifices quondam dicta est insula solis, hinc dicta Phœbeia & Phœbæa, Ouid. Phœbeamque Rhodon, & Ialysios Thelchinas Nunquam enim cœlum tam nubilum est, tesse Soli vt in solo Rhodos non sit.

Rhutheni.

¶ Rhutheni. Russi, Russiani olim & Rhuthones.

Ruſſia. Rhutenia.

Roma.

Roma Vrbs proprie per Antonomaſi, Regina vrbium.
Romulea vrbs. Valentia prius vocata â robore, quod Græcis *ῥώμη*.
Vrbs Quirinalis, Martigena, bellicoſa ſuperba, Latialis, potens, Martia Auſo, Martia, Roma triplex equita tu, plebe, ſenatu.
Cœli vicaria, Mant. Quo Italia exultat, cœliq́ue vicaria Roma.
Roma ſepticollis quoq; dicta a ſeptẽ collibus. Vrbs æterna dicitur Suet. Vrbis, ab æternæ. Vrbs togata a Prudentio.

Romani.

Romani. Romulei.
Romuli. Romulidæ.
AEneadæ ab AEnea.
Iulçi ab Iulo, Lucã. lib. 1. Phrigiiq́; penates Gentis Iuleæ.
Latiales. Romulares. Turba Quirini.
Quirites. Romuli gens antiqua, Catul.
Gens Romulea, togata.
Troiugenæ, apud Liuium quod ex reliquiis, Troiæ.
Dardanii. Rerum domini. Virg.
Romanos rerum dominos gentemq́; togatam.
Celeres, Troſſuli. Flexumines.

Romulus.

Romulus *ῥώμυλος*, Martis & Iliæ filius. Romanæ conditor vrbis, frater Rhemi, primuſq́; Romanorum rex. Dictus autem eſt Quirinus a Quiri haſta qua aſſidue vtebatur vel quod Cures vicerit, Sil Armiferi ſacra Quirini.
Martigena, id eſt, Marti natus, Mamortus, Auſonius, Romanus, potens,

S

Saba.

Saba ciuitas regia AEthiopiæ, quam Cambyſes Meroen denominauit, hanc Nilus circundans inexpugnabilem reddebat, & quia thus mittit Thurifera appellata, Item Panthea, Pauthaica & Sabea tellus, Incolæ, Sabei, Thurifera gens dicuntur.

Sabini.

Sabini, qui Sabelii, Sabellici, Sanites que, antiquiſſimi ſunt Italiæ populi indegenæ atque Aborigenes.

Sagittarius.

Sagittarius, ſignum cœleſte Chiron.
Phillyrides Arcitenens, Saturnigena Doctor Achilis.
Phillyrius hero, ſagittifer, ſemiuir. Virg. Semiuir arcipotens ſubit & Capricornus aquoſus.

Salamin.

Salamin, ſiue Salamis *σαλαμίς* & Salamina, inſula in Euboico marſ contra Athenas ſita, in qua vrbs eiuſdem eſt nominis.
Hinc Salaminii & Salaminiaci.

Salamacis.

Salamacis fons in Caria iuxta Halycarnaſum, Dictus Veneræus.

Salomon.

Salomõ Hæbrica dictio per a in prima ſcribitur, & interpretatur pacifi cus, Dauidis & Berſabeæ filius.
Rex Solymus ſeu Hieruſalem, Mant. Qualis et ra feſtis gradiens ad templa diebus, Splendidus & Salomõ ſpectabilis auro. Polit. Mentis opumq; potens Salomon, Sapientiſſimus habitus.

Sal-

Salmonæus.

Salmoneus σαλμωνεύς, filius cuiusdam Æoli regis ventorum, atque Elidis rex in qua scilicet regnauit Virg. Vidi & crudeles dantẽ Salmonea pœnas. Dum flammas Iouis & tonitru imitatur olympi.

Aolides, filius Aeoli Mant. Curruque volanti. Aolidem aggressum tonitru.

Samos.

Samos insula in mari Icario, dicta Iunonia i. sacra Iunoni Ouid.

Et iam Iunonia læna parte Samos fuerat, ac Threicia, Virg.

Threiciamque Samon, quę nunc Samothracia fertur.

Parthenia prius nominata, vt scribit Varro fœcunda, illustris, pulchra, vetus.

Samothracia.

Samothacia vt aliqui scribunt prope Thraciam cum vrbe eiusdem nominis insula est.

Dardania prius dicta & Leucosia.

Gentile Samothrax & Samothracius.

Sara.

Sara Abrahamì patriarchæ vxor, a domino Sarai vocata. Isaac mater, Isacipara. Mant. Gentilis Isaciparæ quæ vsurpat nomine Sarræ.

Sardania.

Sardania insula in mari Ligustico a Sardo Herculis filio sic dicta, cum prius Sandalictes ab effigie soleæ appellatur, & Ichnusa, a similitudine vestigii. Syl. lib. 17. Inde Ichnusa pius Graius memorata colonis. Mox Libyci Sardus generoso sanguine fidens Herculis, ex sese mutauit nomina terræ.

♀ Hinc Sardi, Sardoi, Sardonii, Sardonienses. Et a præcipua ciuitate quod Sole a priscis vocabatur Solenses.

Sarmatæ.

Sarmatæ vel Sauromatæ Scythiæ populi, vagi plerumq; domicilia mutantes, plaustris pro domibus vtentes, pascunturq; lacte equino. unde eos, ἱπποφολγεῖς equorum mulsores, & γαλακτοφάγους, lacte vescentes vocant.

Hamaxobitę Pomponio, Hamaxobii Ptolomæo dicuntur nũc vulgo Poloni, Tartari, Lituani, Prussi, Vide Moschi.

Saturnus.

Saturnus κρόνος filius fuit Cœli & Vestæ.

Leucadius falcifer & falcirenens deus Pont. Miratus & ipse Falcirenens deus.

Falciger, falcatus, Pomp. falce potens ferret Saturnus, Tristis, profugus, senex, Sterculeus a Romanis dictus propter inuentum stercorandorum agrorum.

Scorpio.

♏ Scorpio & Scorpius, σκορπίος Nepa, Nepes.

Octopes, Oui. ὀκτόπους. Venenifer. ardens, dirus, mortifer.

Mant. vel acuto mortifer vngue Scorpius.

Est quoque signum cœleste.

Scylla.

Scylla Phorci fingitur filia, saxum est reddens male Siculum importuosum, plerumque periculis.

Nereia vulgo dicitur Ouid. Illam non auidis canibus Nereia virgo

Phorcis vocatur Fausto ipsaque Circæa vesta est medicamine Phorcis Immanis, vorax, rapax, impia, latrans, Mant. Nunc vada latrantis Scillæ nunc ora Charybdis.

Scythia.

¶ Scythia Europæa, siue Sia, Septentrionalis regio, á Scythá Herculis filio (vt inquit Hieronymus) ita dicta.

Mæoti ora vocatur à Meotide palude.

Scythæ.

Scythæ, Scythici, Septentrionales populi.

Nomæi prius dicti & Magogæ, teste Iosepho à Magog filio Iaphet. Arimaspi. Agathirsi Geloni.

Riphæi á Riphæis Scythiæ montibus. Virg lib. 2 Geor. Gens effrena virum, Riphæo tunditur Euro.

Meotij & Mæotici, à Meotide palude. Hyperborei.

Tanaitici á tanai fluuio. Sidon.

Telluris Tanaicum rebellem.

Bosphorani á Bosphoro thracio Sidon. Plaudentes stupuere Bosphorani.

Borysthenidæ, ab eiusdem regionis fluuio Borysthene longè vberrimo.

Semele.

Semele Cadmi filia materque fingitur Bacchi.

Cadmæis dicta Ouid. Talibus ignaram Iuno Cadmæida dictis formarat.

Formosa, Euchia, Thebana miserabilis.

Semiramis.

Semiramis, Assyriorum regina formosa Ouid. Quasiter in thalamos formosa Semiramis esse dicitur: Regina Babylonia vocatur.

Sicilia.

Sicilia, Sicania, Sicula tellus, trinacria, trinacris, triquetra. triquetris vocatur, Ouid. libro. 5. Metam. Vasta Gigantæis iniecta est insula membris trinacris Stat. lib. 2. Ser. Quid militibus promissa triquetra Lucretius lib. 1 Insula quam triquetris terrarũ gessit in oris Sicelis ora quoque dicitur.

Siculi.

Siculi, Sicani, Sicanij, Lilybæi à Lilybæo promontorio: Virgilius li. 3. Æneid Et vada dura ego saxi, Lilybæi cæcis.

Ennæi ab Enna vrbe.

Liparæi & Liparenses à Lypara insula. Sidon. Straui sub Liparensibus caminis.

Tauromontani à Tauromonio monte Siciliæ. Nereides.

Arethusij, & Arethusæi, ab Arethusia fonte Siciliæ. Silius lib 14. Erigatur subitas in ipes Arethusa proles Claud. lib. 2. de raptu, Quas Arethusæi latices, quas aduena nutrit Alpheus.

Agathoclæi ab Agathocle rege Siciliæ Sil. lib. 14. Hic Agathoclæis sedes ornata trophæis.

Dicuntur etiam ab insulis vicinis Siciliæ, Æoli, Depranitani à Depramo promontorio Siciliæ Sido. Agonem Depranitanum.

Sina.

¶ Sina Arabiæ mons qui Oreb quoque dicitur in quo Moses legem accepit.

Sirenes.

Sirenes a Poetis finguntur filiæ Achelo & Calliopes Musæ in Siculo mari habitantes. Ouid. Monstra maris Sirenes erant, quæ voce canora Quaslibet admissas detinuere rates.

Acheloides & Acheloides dictæ Ouid. Acheloiadumque relinquit Sirenum scopulos. Tyrrhenæ, Acheloiæ volucres.

Siculæ, subdolæ dulces, blandæ, vagula, virgines, volucres.

Sisyphus.

Sisyphus pen cor *a σuphos* filius fuit Æoli, Latro in Isthmo qui hospites magno saxo opprimebat & tãdem à Theseo occisus grande saxum supra montem, portare & deuoluere cogebatur apud inferos. Ouid Aut petit aut viget rediturum Sisyphe saxum.

Æolides dictus & Aeoleus senex detestus, inquietus, infœlix Hortator scelerum. Virg.

Sol.

Sol ἥλιος. Hebræis Schemech dicitur, Assyrijs Adad. Persis Mitra μίθρα

Phœbus φοῖβος

Phœbeus orbis, igneicomus, calidus, radiatus.

Titan, auus solis, vnde Sol quoque dicitur.

Apollo quasi mala pallens. Pæan ἀπὸ τοῦ παίειν

Liber prima prod.

Ianus, diespiter, quasi dieipater Horat. Matutine pater, seu sane libõtius audis.

Horus. Phanes, Pont. Hunc nitidum Phaneta vocant, quod surgat Eoo

Oculus mundi. Capel. Mundanusque oculis fulgor splendentis olympi.

Strophades.

¶ Strophades, insulæ duæ in Ionio mari, ab alijs Plotæ dictæ.

Symplegades.

Symplegades συμπλήγαδες antepenulti. prod insulæ duæ in Bosphoro. Cyaneæ ab alijs dictæ Sabaudia, vide supra Allobroges.

Syracusani.

Syracusani & Syracusij, & Arethusidæ ab Arethusa fonte Pachino. Syracusisque præclarissimæ Scilæ vrbi vicinò hic dicti. Ouid vtque Syracusas Arethusidas abstulit armis Claudius.

Syria.

Syria Asiæ regio nobilissima continens in se Phœniciam, Mesopotamiam, Palestinam in qua Iudæa, & Babylonia, quæ & Assyria dicitur.

¶ Hinc Syrio-ge i. Syrij Syriaci, Iudæi, Phœnices

Palestina, a Philistium sic dicti Oõtæi, ab Oronte fluuio Phœniciæ.

Syrtes.

Syrtes duo sunt loca siue sinus periculosissimi in extrema Aphrica, quas efficit in accessas mare recisprocum a vadosum.

Paretoniæ a Paretonio vrbe Aegypti dicti. Lepticanæ quoque a Lepti vrbe Africæ. Luca. Vlque Paretonius Eoa ad littora syrtes. Afræ Lybicen, vadosæ, arenosæ, barbaræ naufragæ, æstuosæ, procellosæ.

T

Tantalus.

Tantalus Iouis filius, Phrygiæque rex
Pelopis infidus pater. Horat.
Garrulus, Phrygius senex Senec.
Vocatus Sitibundus siccus proditor.

Tartari

Tartari Nomades prius dicti.

Tarteſſus, Cartaia, vide Carteia.

Temſa.

Temſa, Temese. τεμισσος
Bruttiorum oppidum.

Tereus.

Tereus τηρεὺς dissyllaba, rex Thracũ, Martis ex Bistonide nympha filius.
Bistonius rex. Virg. dictus.
Odrisius rex Ouidio.
Thracius, Threicius Ismarius Tyrannus: Ouid Quid scelus Ismarij quereris Philomela, tyranni Impius, Incestus, infidus, immitis, iniquus Stat. Vt iniquum Terea clamant.

Teucer.

Teucer filius Telamonis regis Salaminis ex Hesiona Laomedontis filia.
Laomedontiades hinc dictus, Mantu Laomedontiadem Teucrum genitoris ob iram è patria pulsum Salaminius quoque dictus.

Thales.

Thales vnus ex septem Græciæ sapientibus.
Militius, Mileto genitus, Sido.
Thales Mileto genitus vadimonia damnat.

Thebe.

Thebe, bes, Theba, bæ, & Thebarum, Ciuitas in Egypto, a Busiride rege Egypti condita, Græcis Heliopolis, solis ciuitas vocatur, centum & quadraginta stadiorũ, quæ centum habuit portas Iunc. Atque vetus Thebe centũ iacet obruta portis Venustæ, nobiles inclytę, claręcent. fores hecatompolis.
¶ Hinc Thebais, idos Θηβαΐς & Thebaida, dæ, ab accusatiuo Græco, ac regio Thebaica a Theba sic denominata, Aegypti pars secundum Nilum, huius frequens mentio in vitis patrum.
Est alia Thœbe in Bœotia à Cadmo, A generis filio, aut vt alij volunt, ab Ogige ædificata, & post ab Alexandro magno euersa, quæ & Draconigera dicebatur, quã heptapylon vocat Apuleius, quod septem portas habuerit.
Dircæa, à Dirce fonte dicta.

Thebani.

Thebani, Thebæi, Θηβαῖοι

Themeſtocles.

Themostocles Athenienſis Neoclis filius hinc vocatus,
Neoclides. Ouid. Arma Neoclidem qui Persica contudit armis.

Thermodontiæ.

Thermodontiæ & Thermodontiaci, Sacæ, Arameei, Stithia Asiaticæ sũt populi. Plin lib. 6, Vltra sunt Scytharum populi Persæ, illos Sacas vniuersos appellauere a proxima gente; antiqui Arameos.

Theſeus.

Theseus filius fuit Ægei regis Athenarum.

Aegides

Aegides hinc dictus Sido Atticus Aegides rupit. Marathonide quercu Heros Troezenius, Ouid. Hac Ixionides ille Traezenius heros. Cecropides.

Neptunus, à Neptuno patre secundum Plutarchum. perfidus, periurus, crudelis, ingratus atmiger.

Thessulia.

Thessalia, Aemonia, Pharsalia Aemathia. Amathetis aut Thessalis ora. Macedonia, prius dicta.

Pyrrhea à Pyrrha Deucalonis vxore Campi Philippici. Larissa.

Mynia, Pagasea Pellua arua.

Iolciacum solum.

Thessalici.

Thessalici, Thessalidæ, Iolciaci ab Iolcho Thessaliæ ciuitate: Virg. in Cerci Regis Iolciacis animum defigere votis Melibœi, & Melybœes a Melibœa vrbe Thessaliæ Pasæi à Pagasa vrbe Ouid. li. 7. Iamque fretum Minyæ Pegalæa puppe secabant.

Atracij Atracidæ, ab Atracio, qui magicas artes ibidem edocuit.

Peneij à Peneo fluuio thessaliæ: Ouid. Libro. 12. Exigit Atracides, Peneiaque arua peterrat.

Lapitheij a Lapithis populis thessaliæ. Idem Ouid. Et tum Lapitheia tecta intrarant.

Pelethronij à populis eiusdem nominis, Peliaci à Pelio monte Ouid. 1. Fast. Summáque peliacus sydera tangat apex

Pheræi: Seneca Pastor Pheræos Delius patuit greges Ouid in epist.

Ipse repertor opis vaccas pauisse Pheræas Fertur.

Amphrysiaci ab Amphrysa fluuio. Stat. lib 1. Syl. Ant. Amphrysiaco pastor de gramine carpsi.

Pharsalii, Pharsalici Luca. lib. 6.

Qua iuga deuexus Pharsalica porrigit Hemus,

Hemonii. Hæmonidæ Poli. in Manto Hæmonidis refer & Erontem, Vulcaniaque antra. Val. Flac. lib. 6. Stant littore fixi Hæmonidæ.

Magnetes & magnesii à ciuitate Magnesia, fœminina magnesis Magnessa Horat. lib. 3. Car.

Magnessam Hyppolitum dum fugit abstinens.

Lariseæi à Larissa thessaliæ oppido.

Centaurei a Centauris Statius.

Sperchiusque minax, centaureusque Lycormas.

Lapithonii à Lapithis Idem Stati.

Confudere modos, puerum Lapithonia nympha.

Ossæi ab Ossa monte. Sta. lib. 12.

Nec Ossæi bello cecidere bimembres, Pholoetica monstra Atque Peletronios. Lapithas Seneleius Euan, Miscuit.

Aemathii, Philippæi à Philippus cãpis thessaliæ Luca. Romanas acies iterum videre Philippi.

Thetis.

Thetis idos, vxor Pelei Regis thessaliæ filia Nerei Amphitrite.

Achillis mater, primam corripiens. inter maris refertur numina, à poetis passim vocatur Nereis, Nerei filia. Ouid. Nereis ingreditur consueta cubilia Doris,

Mater Serulea, aquosa æquorea vndiflua, vndosa, circumflua vndiuaga.

Thracia.

Thracia, thraces, es, & thraca, ces Θρᾷκες, Ouid Armigeram Thracen qui regat alter erit.

Lycurgi regna. Ismaria. Rhodopeia tellus. Scytonia. Strymonia. Bisto-

Bistonia, Bistonis, Schytonis ora.
Terra Ædonis ab Ædone monte Thraciæ. Mauortia gelida, horrida, læua, bellicosa.

Thraces.

Thraces, Thraci, Thracij, & Thracenses.
Mantini à Mantinis Thraciæ populis, Virg. in Corì. Vos ó Mantina si qui de gente venitis.
Ismarij ob Ismaro monte Thraciæ.
Pangei à Pangeo Thraciæ promontorio Ouidius lib 3. Fast Iamque erat ad Rodopem, Pangeáque flumina ventum.
Odrysij à populis eiusdem nominis. Scyconij Edonides.
Rhoæoperij á Rhodope monte.
Abderitani, ab Abdera vrbe Thraciæ, Mart. lib 10. Abderitanæ pectora plebis habes.
Bistones, Bistonij, Bistonidæ à Bisto ne fluuio.
Oeagrij ab Oeagro fluuio Thraciæ. Hinc Orpheus Oeagrius.
Aedoni ab Aedone Thracię monte.
Bosphorani, Bosphorei: Sidon.
Bolphoreis elephas inglorius ora tributis.
Bristhēidæ à Boristhene fluuio Thraciæ Bap. Pius, Mitior ad sæuos aura Boristhenidas.

Thule.

Thule insula vltra Britāniam & Orchadas vltima ex cognitis à Romanis: Vnde Virg. in Geor. Tibi seruiat vltima Thule. Nunc Islandia vocatur, Terra glacialis Vlterior terra inuentaque Groenlandia, Finlandia seu Finnonia vt Plinius scribit, & Laponia.

Thusci.

Thusci, Ethrusci, Tyrrheni.

Thyestes.

Thyestes Pelopis fingitur filius Atrei frater, Tantalique nepos.
Tantalides hinc dictus Ouid. Tantalidæ fratres abstint & Iasònis vxor. Dirus, crudus, rigidus, sæuus.

Tygris.

Tigris τιγρις è paradiso terrestri creditur habere originem propter velocitatem sic dictus, nàm instar beluæ nimia velocitate decurrit, pergitque contra Assyrios.
Achæmonius dictus, id est Persicus ab Achæmone Persarum rege. Claud. Misit Achæmonio quicquid de Tygride Mœdus. Violentus, rapidus, rapax celer.

Tityus.

Tityus, trisyllab. Terræ creditur filius, tantæ magnitudinis gigas vt iacens nouem occuparunt iugera. Ouidius. Viscera præbebat Tytius lanianda, nouemque iugeribus districtus erat.
Alumnus terræ hinc dictus Vir.
Nec non & Tityum terræ omni parentis alumnum.
Et Terrigena, Statius, Terrigenam Titium, Fœdus, incontinens.

Tongrinum.

Tongrinum, Octauia dicebatur quū regni caput esset condita à Torgeto 897, annis ante Christi aduentum.
¶ Tongri Galliæ Bellicæ populi vulgo Brabantini vocantur.

Traiectum.

Traiectum Mosę à traijciendo sic dictum, & superius vocatum, Brabantiæ

bantiæ collimitaneum, à nõnullis Aduaticum vocatur.

¶ Traiectum inferius, quo & Vltra traiectum & prius Wiltaburgum vocabatur, nunc Archiepiscopi sedes.

Troia & Troiani.

Troia. Teucra.
Dardania Pergamus.
Troas, ciuitas ipsa, este Hiero, & regio in qua Troia.
Ilion & Ilios, celeberrima olim Phrigiæ ciuitas.
Arx Erichthonia, Priameia regna.
Sãctis in Rheni ripa olim parua Troia dicebatur, est sub ducatu Cluẽsi, condita à Troade Veterani nũcupatum à Cæsare
¶ Troiæ epitheta. Vetus, antiqua perniciosa, perfida. Dardana, Phrygia. Ilea, Hectorea, Laomedontæa à rege Laomedonte.
Troiani Troes, Troici Troiugenæ, Erichthonij ab Erichthonio filio Dardani: Virgin Culice Vrit Erichthonias orens non ignibus arces. Idem Erichthonius proiectra ut funditus arces.
Idæi ab Ida monte, Ilij, Ilici, Iliadæ, Æneadæ, Hectorei, Hectoriadæ, Dardani Dardanij, Dardanidæ, Teucri. Teucrigenæ, Phryges, Phrygij, Rhœtæi à promontorio, Troiæ, vt Sigæi Pergamei.
Laomedontæi, Laomedontiatæ, Anchisæi Anchisiadę Priamæi, Priamidæ.
¶ Troianæ mulieres, Troades, Iliades, Teucrides, Dardanides.

Treueris.

Treueris oppidum vetustum in Gallia Belgica.
Augusta Treuirorum, quod Romani olim insignem curiam causarũ cognoscendarum ibidem habuerint sic dicta.
Hinc Treuir,
Triuriorum, & Treuirenses populi.

Tunetum.

Tunetum, aliter Tun tum. Tunis ciuitas Aphricæ seu Libyæ, regni Libycæ metropolis, cuius incolę Tunetæi & Tunisæ Συνοαῖοι, qui & Aphri seu Aphricani.

Tyber.

Tyber, eri. Tybris, bris, & Tyberis huius Tyberis, & in sacris Tyberinus Italiæ fluuius qui prius vocabatur Albula ab aquarum colore. Ouid. lib. 2. Fasto Albula quem Tyberim mersum Tyberinus in vndis Reddidit, hybernis forte tumebat aquis.
Tyberina palus, apud Pruden.
Appenni gena Ouid Appæninigenæ quã proxima Tybris vndis Romuleos, Tuscus Ausonius, arenosus, altus, nubilus, Tyrrhenus.

Tydeus.

Tydeus, filius fuit Oenei regis Aetoliæ seu Calidoniæ.
Oenides hinc dictus. Stat. Admotat Oenides.
Oeneus, Achelonius heros, Stat Ecce furens rapto veniens Oeneus, heros.
Impiger, Egregius, fulmineus, turbidus, cruentus.

Typhœus.

Typhœus trisyllabo nomine Typhon & Typhos. Similiter terræ filius fingitur, & Gigantum omnũ fere maximus Centimanus que & anguipes. Ouidius Ne quo Centimanum dejecerat igne Typhœa, arduus

arduus, vastus, tetricus, terribilis, ferus immani.

V

Venetiæ.

Venetiæ, olim Heneria dicebatur authore *Seruio*, meliusque aspiratur, & frequentius plurali numero Venetiæ. *ενετία* in mari Adriatico ciuitas insignis.

Vrbs aquosa dicitur, Sab. pater vrbis aquosæ Dexter ædes cœptis Ab Henetis populis sic dicta, qui post Bellum Troianum cursum huc è Paphlagonia tenuere, authore *Pli.*

Veneti, Heneti, *Paphlagones* prius dicti.

Venus

Venus amoris dea fingitur formosa, & è maris spuma orta. Vnde vocatur Aphrodite. Aphrogenia. *αφρογένεια* & Aphrodisia diuersa habens nomina à locis vbi venerem summis honoribus coluerunt.

Amathesia, Amathusis, & amathusis, ab insula maris Aegæi quæ Amathus dicitur.

Citheris, Cirhereis, Cithera, & Chereia à Cithera vrbe.

Cypris, Cypria, Cyprigena, Erycina in Cypro genita, Mantuanus.

Cyprigeæ campos.

Idalis, Idalii regina.

Idalia à monte Cypria Idalio.

Paphia, Diua, *Paphi*, Claud.

Acidalia, ab Alcidalio fonte Bœotiæ

Dianæa, a Dione matre. Ausonius Sacra Dioneæ matri.

Spumigera orta salo.

Nata freto. Mant.

Genetrix Aeneia, Aeneadum.

Luxuriæ nutrix.

Cortorum præses & magistra.

Sater adulterii libidinum amorum M Mant. Mater adulterii Venus est.

stupriquerepertrix.

Ebria insana, vino madens. Ignea incentiua, falax, nefanda, incesta, de sultoria, fallax blãda voluptuaria delicioſa, iucunda, lasciuia pernicioſa.

Vesperus.

Vesperus sub solis occasum refulgẽs Vesper.

Vesperugo, hesperus.

ἕσπερος, cum aspiratione.

Nuncius, index, nocti apud Senec.

Virgilius.

Virgilus. Maro Andinus heros.

Andius, seu Andæus vates a uiro quodam patria Virgilii qui Andes vocabatur iuxta Mantuam.

Latialis Homerus, apud Faust.

Homerus Mantuanus, Maro.

Minciades, Iuuenal. Illos Minciadæ celebrat dulcedo Maronis.

Mincigena quoque dictus, a Mincio fluuio Mant. Et lata Maronis æquora Mincigenæ Doctus,

Facundus, Fatidicus, altiloquus, grandisonus, Castalius,

Vlysbona.

Vlysbona aut vt alii scribunt Vlyssybona & Olisyppo ciuitas in Hispania, *Portogalliæ* metropolis, hodie Lysbona vocatur, ab Vlysse cõdita. Strabo Vlysseam appellari scribit.

Vlysses.

Vlysses, Græcè ὀδυσσεύς, filius Laertæ regis Ithaces,

Laertiades a *Laertia* prole: hinc dictus, *Laertius* heros.

Dux Naritius ab insula Narito,

Dux Dolichius Ithacus, Ithacensis, a locis in quibus regnauit,

Labo-

Laborioſus callidus, prouidus, diſertus, fallax, ſubdolus cautus, varius tardus. Pellitropus.

Vrſa maior & minor, vide *Arctos ſub litera A-*

Vulcanus,

Vulcanus, filius Iouis & Iunonis prius dictus Mulciber, quod ferrum mulceat: Ouid. Mulciberis capti Marique Venuſque dolis.

Lemnius cognominatus ab inſulæ Lemno in quam cœlo deiectus decidit, vbi officinam fingitur habere & deorum arma fabricare, Iouiſq; fulmina,

Iunonigena quoque dictus Iunonius Iouialis, Iunonia proles,

Rex ignis flammeus, ardens, ferrugineus, puluerulentus niger claudicans, Faber Iouis,

Pater Lemnius. Virg, Hæc pater Aeoliis properat dum Lemnius oris

FINIS.

Dauidus Cotton

1